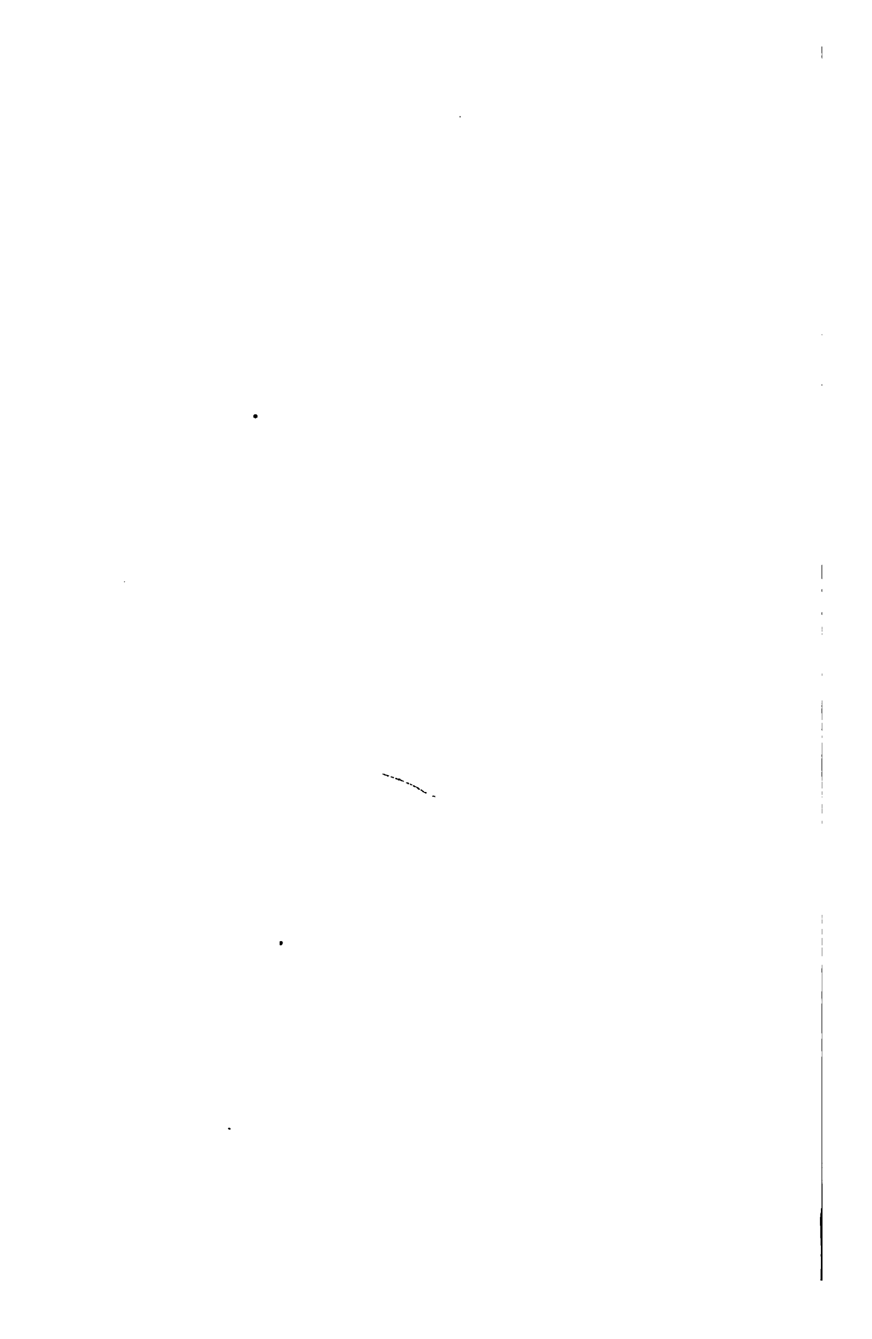

VASILIE ALECSANDRI

OPERE COMPLETE

PARTEA ÂNTÊIA

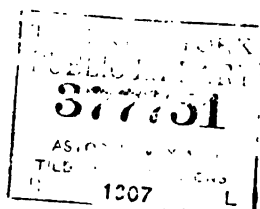
TEATRU

VOLUMUL I.

CANȚONETE COMICE, SCENETE ȘI OPERETE.

(al Operelor complete Vol. I.)

BUCURESCÏ
Editura Librărieĭ SOCECŬ & Comp.
7. Calea Mogoșóeĭ 7.
1875

Stabil. Litho-Typografic: SOCECŬ, SANDER & TECLU.
[3990].

CUPRINDEREA

TEATRU

VOLUMUL I.

CANȚONETE COMICE.

SCENETE.

OPERETE.

VOLUMUL AL II.

VODEVILURĬ.

VOLUMUL AL III.

COMEDIĬ.

VOLUMUL AL IV.

DRAME.

PREFAÇĂ

O istorie mult interesantă pentru aceĭ ce ĭubescŭ a studia fasele prin care trecŭ instituţiile naţionale, ar fi istoria literară şi anecdotică a teatruluĭ nostru. Cine însă ar fi în stare sĕ o scrie maĭ bine decât un om care, ca artistul nostru Mateĭ Millo, găsindu-se pe scenă de la început, a asistat ca luptător neobosit la tóte dificultăţile nascereĭ şi ecsistenţeĭ aceleĭ instituţiĭ. Dar' Millo va întreprinde oare o asemene operă? Este probabil că nu: căcĭ fiind, cum se ḑice, unghie şi carne cu teatrul, ar fi obligat sĕ vorbéscă necontenit de dênsul, în tripla sa calitate de director, actor şi autor dramatic. Simţul seŭ de modestie, precum şi cultul seŭ fanatic pentru antica divinitate română, lenea, cult practicat maĭ cu osebire de artistiĭ ceĭ marĭ, îl vor înpedeca negreşit a resfoi albumul numeroaselor séle suvenire şi a estrage din ele materia uneĭ istoriĭ a sceneĭ.

Aceste le ḑicem cu scop de a zădări amorul propriŭ şi verva luĭ Millo, şi cu speranţă că vechĭul nostru amic ne va da o plăcută desminţire.

Millo ar spune publiculuĭ, cu talentul seŭ sciut, cum a fost atras din prima'ĭ junie către arta frumósă la a căreĭ culme el a ajuns, călcând în picĭóre prejudiciile de familie şi de posiţie socială; cum sub îndemnul aceleĭ puterniceĭ vocaţiĭ, el a organisat un teatru de societate chĭar pe la anul 1835, şi a creat rolurile Poetuluĭ romantic şi a Postelniculuĭ Sandu Curcă, două piese compuse de el insuşĭ, şi care aŭ avutŭ mare succes.

Cum pe acelaşĭ timp, rectorul Academieĭ Mihailene, Gheorghe Asaki, luând direcţia teatruluĭ român şi formând o trupă cu elevĭ din ḑisul institut, se opinti, cu maĭ mult zel decât noroc, a desfăşura pe scenă drame istorice, şi a sĕ înălţa *ex-abrupto* în regiunile opereĭ italiene prin representarea **Normeĭ!** cercărĭ îndrăsneţe în adevĕr, dar' nepotrivite nicĭ cu gustul publiculuĭ, nicĭ cu mijlócele junilor diletanţĭ cariĭ n'aveaŭ idee de musică.

Cum în aniĭ următorĭ sucedară direcţiile luĭ C. Carageali, venit în Iaşĭ de la Bucurescĭ, şi a unuĭ profesor de himie şi fisică, T. Stamati, sub cariĭ aŭ începutŭ maĭ mulţĭ tinerĭ, împiegaţĭ de cancelariĭ, a înbrăçişa cariera seducătoare de actorĭ, deşi eraŭ condemnaţĭ, sermaniĭ, a juca piese reŭ traduse din repertoare francese şi germane, séŭ drame originale pline de anahronisme comice, precum: **alergărĭ de caĭ** pe **canalurile Veneţieĭ**, şi înpuşcăturĭ **de pistóle** înaintea descopeririĭ prafuluĭ de puşcă.

Cum pe la 1840, Guvernul voind sĕ dea probe de încurageare teatruluĭ naţional, numi un comitet compus de C. Negruţi, M. Cogălniceanu şi V. Alecsandri, ş'apoĭ, cu un *sans façon* demn de acea epohă, lăsă direcţia pe spinarea lor fără a sĕ preocupa dacă le cuvinea séŭ ba; cum eĭ se vĕḑură obligaţĭ a deveni autorĭ fără voĭe, precum deveniseră directorĭ fără voĭe, şi se puseră pe lucru, traducĕnd, localisând, compunĕnd un şir de piese ce fură bine primite. Multe din acele piese s'aŭ perdutŭ, precum: **Orbul fericit** de Cogălniceanu, **Bochet, tată şi fiiŭ** de Negruzzi, **Spatarul Haţmaţuki**, comedie în versurĭ, **Farmasonul de la Hîrlăŭ, Cinovnicul** şi **Modista** de Alecsandri, toate scrise într'un stil simplu şi conform atât cu gradul de educaţie literară a publiculuĭ, cât şi cu talentele începĕtoare a noilor amatorĭ de scenă.

Cum, după câţĭva anĭ, Millo luând în mână frêele direcţieĭ, a îndreptat teatrul pe calea progresuluĭ, prin îngrijirea puneriĭ în scenă, prin înpărţirea nimerită a rolurilor, prin perfecţionarea joculuĭ actorilor, căror le-a servit de model, şi prin buna compunere a repertoriuluĭ dramatic. În acea epohă teatrul din Iaşĭ a fost la apogeŭ, căcĭ Millo a creat tipurile originale a **Babeĭ Hârcăĭ**, a luĭ **Nişcorescu**, a luĭ **Tuzu Calicul**, a **Kiriţeĭ**,

a lui **Herşcu bokcegiul**, a luĭ **Kir Gaitanis**, a **Mameĭ Angheluşa**, a luĭ **Kir Zuliariadis**, a **Muzeĭ de la Burdujenĭ**, etc. tipurĭ variate ce vor rĕmânea mult timp neşterse din analele sceneĭ nóstre naţionale.

Cum el, în fine, aşeḑându-se apoĭ în Bucurescĭ a marcat cu sigilul mareluĭ seŭ talent pe **Barbu lăutarul**, pe **Moĭse** din **Lipitorile satelor**, pe **Paraponisitul**, pe **Kera Nastasia**, pe **Paraklisierul**, pe **Haĭmana**, etc. şi a sciut sĕ menţie teatrul nostru în caracterul seŭ român.

Dar', o maĭ repetăm, pentru ca sĕ facă o asemene interesantă naraţie, pentru ca sĕ arate luptele cu censura şi dificultăţile de tot soĭul ce a întimpinat in lunga sa carieră dramatică, Millo ar fi nevoit a sĕ pune pe scenă fără contenire. Acest motiv, ne e témă că 'l va opri de a lua condeĭul spre a înavuţi bibliotecele nóstre cu istoria teatruluĭ naţional.

În lipsa aceluĭ tesaur din care amŭ putea undi multe elemente pentru scrierea acesteĭ prefaçe, nu putem face maĭ bine decât sĕ publicăm aicĭ câteva din epistolele adresate unuĭ amic in diferite epoce. În ele se găsescŭ multe notiţe curióse despre starea societăţiĭ de la 1840 încócĭ, despre mersul progresiv al teatruluĭ şi despre motivele ce ne-aŭ îndemnatŭ a compune Repertoriul de piese cuprinse în acéstă ediţie.

Declarăm că nu fala de autor dramatic ne-a consiliat a da publicitate acestor opere uşóre, dar' pentru că le considerăm ca elemente ce arŭ putea servi, cât de puçin, la scrierea uneĭ istoriĭ a sceneĭ române. Facă Cerul ca în curênd sĕ se nască spiritul predestinat a produce acea însemnată lucrare.

Iasi, 184...

Iubite amice. — Crescuţĭ amêndoĭ în Françа din copilăria noastră, ne-amŭ despărţitŭ de un an, lung cât un secol; tu aĭ maĭ rémas la Paris, o! fericitule între fericiţĭ! ear' eŭ m'am întors în Iaşĭ, aducênd cu mine un mare bagagĭu de ilusiĭ şi de ideĭ

moderne. Adorator fervent a Treimeĭ sfinte şi mântuitoare ce represintă *libertatea, egalitatea* şi *fraternitatea,* am reintrat în ţară ca un fanatic naiv şi convins că voiŭ găsi pretutindene aceste sacre principurĭ în aplicare... însă am găsit:

Libertatea lănţuită cu însaşĭ mâna Domnitoruluĭ sub impulsia ocultă a consululuĭ rusesc; libertatea preseĭ cĭocârtită de foarfeca censureĭ, foarfecă încredinţată unuĭ impiegat de la Postelnicie, care din causa tristeĭ sale meseriĭ a agĭuns a sĕmĕna la façă cu hîdele Parce din Mitologie. Singura libertate respectată şi chĭar încuragĭată este libertatea de a sĕ face prea plecatul, prea supusul, prea umilitul *rob* al Guvernuluĭ ḑis *parintesc.*

Am găsit egalitatea turtită, sĕrmana! subt un nămol de prejudeţe absurde şi de privilegĭurĭ monstruoase, un nămol atât de mare, atât de greŭ, cât ar trebui un cutremur social pentru ca sĕ 'l restoarne şi sĕ 'l rîsipească. El este compus de maĭ multe păturĭ ce apasă una pe alta ca stratificările unuĭ munte. Dedesub, la bază, stă întins pe brêncĭ poporul!.. peste dênsul impiegaţiĭ subalternĭ aĭ Guvernuluĭ şi aĭ proprietarilor de moşiĭ; ear' peste acestia diferitele clase de boerĭ, micĭ, mijlocĭĭ şi marĭ. purtând în spinare pe unul din eĭ care, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, adică: cu protecţia Rosieĭ, cu mila Sultanuluĭ, şi cu mila Viziruluĭ, miluit cu peşcheşurĭ, a devenit Voevod.

Nimic maĭ trist decât aspectul poporuluĭ strivit! Nimic maĭ viclean şi maĭ brutal decât tipul subalternilor puşĭ în contact cu el; nimic maĭ umilit decât fisionomia boerilor micĭ; nimic maĭ *grotesque* decât îngâmfarea boerilor marĭ!.. Toţĭ se credŭ nobilĭ, de şi puçinĭ, prea puçinĭ aŭ oare care tradiţiĭ de familie, şterse de mătura timpuluĭ şi comprometate prin multe fapte lipsite de nobleţă. Uniĭ se fălescŭ că se coborŭ din Domniĭ vechĭ a Moldoveĭ. când, cercetând bine în trecut, nu s'ar găsi alt Domn în spiţa neamuluĭ lor decât poate pe Cĭubăr Vodă din poveste; alţiĭ mergŭ maĭ departe, mergŭ păn' în Constantinopoli ca sĕ 'şĭ găesască rudirĭ problematice cu nu ştiŭ care Împĕraţĭ Bizantinĭ; alţiĭ ear maĭ nesăţioşĭ, nemulţĕmindu-se cu titlurile locale, se pretindŭ... (poporul ḑice însă că se poreclescŭ) Conţĭ şi Baronĭ.

Precum veḑĭ, amice, societatea noastră presintă o varietate foarte curioasă de tipurĭ bune de studieat. În ea domneşte vanitatea care esclude egalitatea, însă acel defect ridicol este mult maĭ aparent în generaţia nouă decât în bĕtrânĭ. Părinţiĭ noştri păstrează ăncă obiceĭurile simple din vechime, credinţele strĕmoşeştĭ, şi o patriarhală indulgenţă cătră maĭ miciĭ lor; cuconaşiĭ însă, crescuţĭ sub varga dascalilor grecĭ, sûntŭ de o fudulie de parveniţĭ fără marginĭ. Ceĭ din starea ântêĭ considerează de cĭocoĭ pe toţĭ ceĭ ce se înşirŭ după dênşiĭ. Ceĭ din starea a doua numescŭ cĭocoĭ pe aceĭ din starea a treĭa; acestia la rêndul lor cĭocoescŭ pe nenorociţiĭ de maĭ gĭos, şi poporul, maĭ cu minte, iĭ egalează pe toţĭ cu aceeaşĭ poreclă.

Cât pentru noĭ, tineriĭ întorşĭ din străinătate, societatea Ĭaşană a inventat o categorie deosebită: noĭ sûntem **pantalonarĭ** (sans culottes), **bonjuriştĭ** şi **duelgiĭ**. Noĭ nu sĕrutăm mâna tuturor căftăniţilor ce se ḑicŭ pe greceşte: **simandikoşĭ**, fiind că avem obrăzniciea de a o considera ca o labă. Noĭ pregătim revoluţiĭ în ţară pentru că purtăm plete lungĭ şi cravate de carbonarĭ, modă privită cu ochĭ rĕĭ de consulul rusesc, şi prin urmare condemnată de Vodă. Noĭ, în lipsă de **sevas**, abordăm pe **evgheniştĭ** nu cu formula smerită de **sĕrut talpele**, ci cu un simplu **bonjour**. Noĭ nu maĭ avem lege, sûntem ereticĭ, provocăm boeriĭ la duel, mâncăm oamenĭ, criticăm abusurile, disprețuim drăgălaşa chivernisală, cercăm a forma o opinie publică şi visăm caĭ verḑĭ pe păreţĭ... Prin urmare sûntem bunĭ de înfundat pe la monăstirĭ saŭ de trimis peste Dunăre; însă fiind că sûntem feciorĭ de boĭerĭ şi că inspirăm oare care temere, în calitatea noastră de capete stricate, nu se leagă nime de noĭ. Guvernul se face că închide ochiĭ asupra fărădelegilor noastre, dar' el tot odi'ă ne închide şi braçele sale.

Sûntŭ **cuconaşĭ** prefecţĭ, vornicĭ de aproḑĭ, membri de Divanurĭ, cuconaşĭ însă prostuţĭ de carte şi de minte. Sûntŭ şi colonelĭ cu epoleturĭ late cât nulitatea lor, însă eĭ nu ştiŭ nicĭ măcar a'şĭ scoate sabia din teacă; ear aceĭ ce aŭ puçine cunoştinţĭ militare, bunăvoinţă şi curagĭŭ personal, dacă soarta nu 'ĭ-a co-

borît din pulpa luĭ Jupiter, eĭ rĕmânŭ relegaţĭ în rangurile de gĭos... Eată egalitatea sub regimul Reglementuluĭ organic; cât pentru *fraternitate* am găsit-o caracterisată în două legende cunoscute:

«Frate, frate, dar' brênḑa 'ĭ pe banĭ.

«Cine 'ĭ-a scos ochiĭ? frate-sĕŭ. — De-aceea sûntŭ scoşĭ aşa de adânc!

Ce ḑicĭ, amice, de elementul în care sûntem chemaţĭ a trăi noĭ, eleviĭ academiilor din Franţia şi Germania? noĭ deprinşĭ a rĕsufla aerul hrănitor şi deşteptător a civilisaţieĭ moderne? noĭ care avem aspirărĭ cătră orizonurĭ necunoscute sub Cerul ţeriĭ?.. Mare câmp de lupte se întinde d'inaintea noastră! dar' lupta nu ne sparie, căcĭ ne susţine şi ne animează speranţa isbândeĭ... *Vale!*

Iasi, 184...

Iubite amice. — Rĕspunsul tĕŭ e vesel, pentru că e scris departe de atmosfera neguroasă a unuĭ oraş semi-oriental ca Iaşul. Tu 'mĭ ḑicĭ că scrisoarea mea te-a făcut sĕ asistĭ la o panoramă originală ca şi aceea care represintă China cu mandariniĭ sĕĭ, şi mĕ îndemnĭ a studia tipurile ce mĕ încungĭură, spre a le pune pe scenă. Susţiĭ cu tot dreptul, de şi pe un ton glumeţ, că un autor dramatic ar găsi elementele necesare pentru un bogat repertoriŭ, şi îmĭ impuĭ misia aceluĭ autor. Fie!.. Eŭ însumĭ m'am gândit adeseorĭ la o asemine grea întreprindere, şi fiind că încă la noĭ nu posedăm nicĭ libertatea tribuneĭ, nicĭ arma ḑilnică a jurnalismuluĭ, am proĭectat sĕ 'mĭ fac din teatru un organ spre biciŭirea năravurilor rele şi a ridicolelor societăţiĭ noastre. Ambiţie frumoasă şi atrăgĕtoare!.. însă am rĕmas spăriet şi descurageat când am constatat numeroasele obstacole ce aşĭ avea de învins.

Susceptibilitatea Guvernuluĭ şi a societăţiĭ este cu atât maĭ oarbă, că ea n'a fost încă atinsă de nime până acum. Un autor dramatic s'ar espune la multe neagĭunsurĭ din partea puternicilor ḑileĭ... dar' această consideraţie nu m'ar împedeca de a'mĭ ascuţi condeĭul.

Dificultăţile ce se ridică în ochiĭ meĭ cu forme urieşe de fantasme, aŭ sorgintea lor chĭar în sinul institutuluĭ teatral; căcĭ treĭ lucrurĭ sûntŭ de creat, pentru a sĕ dobêndi un resultat satisfăcĕtor: 1° limba, 2° gĭocul actorilor şi 3° educaţia publiculuĭ.

Limba întrebuinţată păn' acum de traducĕtoriĭ dramelor francese şi germane este o macaronadă ridicolă şi indigestă care displace auḑuluĭ şi nimiceşte interesul piesclor, fie cât de bine glucate. Toate personagele vorbescŭ acelaşĭ jargon bursuflat: marchezul ca cĭobotarul, princesa ca spălătoriţa, cardinalul ca vezeteul, impĕratul ca bucătarul, etc. şi, graţie ignorenţeĭ traducătorilor, toţĭ rostescŭ frase tâlcuite cuvênt de cuvênt pe acele din limbĭ străine: astfelĭŭ auḑĭ pe o tênĕră cochetă parisiană ḑicênd că a priimit un puiŭ de găină *(elle a reçu un poulet)*, saŭ pe un student esclamând: Ce chesea!.. ceea ce 'mĭ cânţĭ nu 'ĭ decât o raţă *(quelle blague!.. ce que tu me chantes là n'est qu'un canard)*. Publicul rĕmâne cu gura căscată d'naintea unor asemine enormităţĭ şi pare a'şĭ pregăti buzele pentru şuerare; însă el se arată indulgent, prea indulgent, şi croitoriĭ de frase absurde se simtŭ astfelĭŭ încurageaţĭ a persista în sĕcăturĭ literare.

Gĭocul actorilor este în gradul cel maĭ înapoit, încât orĭ ce piesă bună saŭ rea, spirituală saŭ proastă, are aceeaşĭ soartă: ea 'ĭ măcelărită fără milă!.. Comediile cele maĭ fine sûntŭ schimbate in bufoneriĭ ordinare, şi dramele în bufoneriĭ lugubre; într'un cuvênt teatrul nostru nu e decât o păpuşărie pretenţioasă. Şi în adevĕr nicĭ că poate sĕ fie altfelĭŭ, când amatoriĭ ce se urcă pe scenă lipsescŭ de orĭ ce cunoştinţă despre arta dramatică, de orĭ ce educaţie pregătitoare pentru cariera de artist. Cum sĕ intre în rolul de rege, de ducă, saŭ de simplu gentilom un bĭet scriitor de la Eforie, care n'a cetit nicĭ o istorie, nu a luat lecţiĭ de declamare (necesistând în Iaşĭ conservatoriŭ), şi nu 'şĭ bate capul sĕ studieze caracterul personagelor ce este însărcinat sĕ represinte? Cum sĕ însuşască nobleţa ereditară şi manierele distinse de ducesă o biată copilă din mahala, care n'a vĕḑut nicĭ odată un salon aristocrat?.. Lipsa de modelurĭ iĭ obligă a crea rolurile după o închipuire totdeauna greşită, şi cât pentru declamarea ace-

lor rolurĭ, eĭ se mulţĕmescŭ a le recita cu o răpegĭune monotonă, fără pause, fără întonărĭ variate, fără natural maĭ cu samă. Uniĭ însă care se credŭ artiştĭ cadŭ în ecsces contrar, sbucĭumându-se ca nebuniĭ, mişcând braçele ca telegrafurĭ aeriane, întorcênd ochiĭ furişĭ ca motaniĭ înamoraţĭ, şi răcnind cu aşa furie, că publicul se întreabă: Ce 'ĭ-a apucat?

Când întră pe scenă şi se găsescŭ în faça publiculuĭ, sĕrmaniĭ, staŭ buĭmăciţĭ de uĭmire, uĭtă rolurile, bâĭguescŭ în loc sĕ dee replica, ţinŭ braçele moarte, picĭoarele ţapene şi, vĕḑêndu'ĭ, crede cineva că asistă la un spectacol de automaţĭ a căror maşinăriĭ ar fi ruginite. Tineriĭ amorezĭ declarează simţirile lor pe acelaşĭ ton ca şi când ar cere un pahar de apă, şi toţĭ în genere se abatŭ din calea adevĕruluĭ. Singurele rolurĭ necaricaturizate de dênşiĭ sûntŭ acele de oamenĭ de rênd: lacheĭ, argaţĭ, precupeţĭ, boĭerenaşĭ proştĭ de la ţară, gĭupinese, mahalagiţe, etc., ear' frazele ce le pronunţă cu mult natural, sûntŭ de pildă: **Vaĭ! mânca-te-ar moliile, cherapleşule!.. sĕ te vĕd când 'mĭ-oĭŭ videa ceafa...** frase de înaltă literatură din Tataraşĭ.

Costĭumele ca şi decorurile presintă ades anacronismurĭ neertate. Scene de codru se petrecŭ în pieţe de oraşe; scene de salon în grădinĭ, etc. şi în ele se agită automaticeşte marchiziĭ în costĭum de paĭaţĭ, dame din secolul XVI îmbrăcate după moda de astăḑĭ, care se sărută în gură, şi adeseorĭ vorbescŭ cu dosul întors la public, saŭ fugŭ în culise dacă 'şĭ-aŭ uĭtatŭ rolul.

Publicul asistă cu nepăsare la toate aceste netoţiĭ, căcĭ nu are idee de condiţiile unuĭ bun teatru, şi, ce e trist! el pare maĭ mult dispus a gusta farse grosolane şi drame **apelpisite**, decât piese de înaltă comedie. Pentru el un individ ce se strîmbă ca o momiţă, saŭ strĕnută lung, des şi tare, e un actor de talent, de şi nu 'l numeşte **actor** ci **karaghĭoz**; aseminea el dă diplomă de artist, însă **artist cu ducă-se pe pustiĭ**, aceluĭ ce subt pretest de a fi dramatic, îşĭ sburleşte pĕrul vâlvoĭŭ, scrîşneşte din dinţĭ, geme, ţipă, rage, se bate de păreţĭ, se trînteşte ...ênt şi se sbucĭumă ca un epileptic.

..., amice, elementele nesuficiente de care poate sĕ dispue

un autor pentru interpretarea operelor sale... Precum vedĭ, trebueşte tot creat: 1° o limbă conformă cu caracterul fiecăruĭ personagiŭ, precum şi cu naţionalitatea luĭ, şi cu timpul în care tráeşte; 2° o scoală de declamare pentru a sĕ forma actorĭ inteligenţĭ şi corecţĭ în gĭocul lor pe scenă. Cât pentru public, nu mĕ îndoesc că 'şĭ-ar perfecţiona gustul şi gĭudecata îndată ce s'ar găsi d'inaintea unuĭ spectacol compus de adevĕraţĭ artistĭ.

Un teatru perfect nu se improvisază de adĭ până mânĭ; trebue timp şi sacrificiurĭ, şi în lipsa acestor douĕ condiţiĭ un autor va fi ţinut a compune piese uşoare şi potrivite cu puterile diletanţilor, şi a merge înainte treptat, punĕnd un frĕŭ imaginaţieĭ sale, făcĕnd act de abnegare, condamnându-se la o lucrare restrînsă şi rĭdicându'şĭ inspirările la talia interpretatorilor. O asemine întreprindere cere multă bunăvoinţă, mult tact, multă răbdare din partea aceluĭ ce s'ar încerca sĕ creeze un repertoriŭ naţional. Ferindu-se de mania traducĕtorilor de drame cu mare spectacol şi cu situaţiĭ ecsagerate, el va alege din repertoarele străine piese plăcute, lesne de gĭucat, şi le va localisa cu măestrie în privirea gustuluĭ public, saŭ maĭ bine, va compune bucăţĭ originale în care va întroduce moravurile şi tipurile locale.

Elementele nu 'ĭ vor lipsi pentru a agĭunge la scop căcĭ societatea noastră este împestriţată cu felurite tipurĭ comice, şi defectele eĭ, viciurile eĭ chĭar, formează un grup destul de mărişor: astfelĭŭ sûntŭ dascaliĭ grecĭ, loghiotaţiĭ care năucescŭ pe bieţiĭ scolarĭ românĭ pentru ca sĕ le bage în cap gramatica elină, şi îĭ supunŭ la tot soĭul de pedepse corporale ce nimicescŭ în eĭ simţul demnităţiĭ.

Astfelĭŭ Celebiiĭ de la Fanar care, urmând tradiţiile strămoşilor lor, considerează Moldova ca o capră bună de muls, şi vinŭ aicĭ sĕ caute destre spre a prinde rădĕcină în ţară. Ambiţia lor e sĕ devie: megas postelnikos.

Astfelĭŭ cĭocoĭul de starea ântĕĭ, ornat cu decoraţiĭ ruseştĭ, turceştĭ şi nemţeştĭ, pe care le-a câştigat pentru serviciurĭ făcute străinilor în paguba ţĕriĭ. El nu visează decât intervenţiĭ

străine şi rĕsturnărĭ de Domnĭ; prin urmare trimite necontenit jalbe la Petersburg şi la Înalta Poartă.

Cĭocoĭul de starea a doua, care aspiră ḑi şi noapte a sĕ acăţa de Protipenda. Unul din eĭ poreclit vĕrul obştesc pentru că se pretinde vĕr al şeptelea cu toţĭ Vorniciĭ şi Logofeţiĭ marĭ, 'şĭ-a risipit averea numaĭ ca sĕ fie invitat la bal la curte şi la adunările aristocrate a conteseĭ S.

Cĭocoĭul de starea a treĭa, lipitoare ce suge sângele stăpânuluĭ care 'l creşte la sîn.

Împiegaţiĭ Guvernuluĭ, autorisaţĭ a'şĭ face averĭ prin orĭ ce chip, în timp de treĭ anĭ cât sûntŭ rînduiţĭ în slujbe. Ingenioasele lor iscodirĭ spre a despoea pe nenorociţiĭ împricinaţĭ sûntŭ de natură a presăra domeniul comedieĭ cu miĭ de incidenturĭ comice.

Jidoviĭ cămătarĭ care aŭ misia de a calici pe boerĭ, de a corumpe ţeraniĭ şi de a scamota întreaga ţară română; cuconaşiĭ mândri dar' fricoşĭ, obraznicĭ, cheltuitorĭ, care devinŭ prada zarafilor; damele care nu maĭ potŭ suferi Moldova decând aŭ făcut un voĭagĭŭ în întru; mamele care vinŭ în carnaval ca sĕ vêneze gінerĭ în capitală; părinţiĭ care consideréză fetele ca nişte petre în casă; ruginele ce se temŭ de opinia publică ca de ĭazmă apocaliptică; neghĭobiĭ, şireţiĭ, tălhariĭ de pe toate treptele sociale; prejudeçele absurde, pretenţiile ridicole, în fine caracterul nedeterminat a uneĭ societăţĭ semi-orientale în care începŭ a pătrunde ideile şi moravurile occidentale. Eată o comoară adevĕrată pentru un autor dramatic!

Când, cum şi cine însă va avea parte de dênsa? Cine se va folosi de ea ca sĕ 'şĭ facă un bagagĭŭ literar?

That is the question.

Iasi, 1844.

Amice. — Bucură-te saŭ te măhnesçte; felicitează-mĕ saŭ mĕ tânguesçte... Am intrat în luptă!

De-acum fie ce-a fi!.. în calitate de strănepot al luĭ Traĭan, strig ca Cesar pe marginea Rubiconuluĭ: *Alea jacta est,* fără a mĕ preocupa nicĭ de cum dacă modestia... însă esçtĭ convins ca şi mine că noĭ, Românii, nu ne închinăm eĭ; noĭ ne credem cu aptitudine la toate şi ne acordăm toate însuşirile rarĭ şi frumoase. Sûntem învăţaţĭ ca Humbold, diplomaţĭ ca Tayllerand, oratorĭ ca Ciceron, vitejĭ ca Mihaĭ şi Stefan, numaĭ modesçtĭ nu sûntem.

Decĭ, folosindu-mĕ de acest mare privilegiŭ, vin acum a 'ţĭ spune că am cercat sĕ atac două ridicole proaspete ale societăţiĭ noastre, ridicole care nefiind combătute la vreme, ar ecsercita o influenţă fatală. Unul consistă întru despreţuirea a tot ce este naţional, şi celalalt întru persecutarea opinieĭ publice.

De vr'o câţĭva anĭ boĭeriĭ şi cucoanele începŭ a simţi dorinţa de a trece peste hotar, saŭ după cum se ḑice, a **merge în nuntru.** Eĭ se ducŭ de se dilectează în plăcerile Vieniĭ şi chĭar ale Parisuluĭ, admirând minunile civilisaţieĭ şi înavuţind astfelĭŭ fondul lor de ideĭ şi de cunosçtinţĭ.

Această tendinţă de a videa lumea, o găsesc foarte nimerită, căcĭ îmĭ pare de natură a ne depărta de trândăvia orientală şi a ne pune în contact cu vieaţa activă şi inteligentă a popoarelor occidentale; însă! o mare parte din aceĭ care aŭ avutŭ ocasie de a face o comparare între progresul Germanieĭ şi al Françieĭ, şi între starea de înapoĭere a Moldoveĭ, în loc sĕ puĭe umĕrul ca sĕ urnească ţara din hăugaş, găsescŭ maĭ comod a critica orbesçte şi a dispreţui prostesçte pămêntul lor strămoşesc cu tot ce are bun saŭ rĕŭ. Şi fiind că asemine manie ridicolă e considerată de *bon ton* şi e practicată de ceĭ marĭ, ea află mulţĭ aderenţĭ în ceĭ neumblaţĭ prin ţĕrĭ străine, şi un numĕr considerabil de momiţĭ în public.

Ce poate sĕ resulte din această hulă nedreaptă şi ecsagerată?

stîngerea simţirii de patriotism! indiferenţă fatală pentru soarta viitorului nostru!

Am compus dar o piesă în trei acte: **cuconul Iorgu de la Sadagura,** care s'a representat cu un foarte mare succes, şi am avut nepreţuita mulţĕmire de a mĕ convinge că am reuşit a atinge ţelul meŭ. Astăḑi glasul clevetirii a muţit; nime nu mai îndrăzneşte sĕ înfigă ascuţitul înveninat în sînul ţĕrii, căci eleganţii cuconaşi se temŭ de a fi arătaţi cu degitul şi porecliţi: **Iorgu de la Sadagura;** ear' cuconiţele de a fi puse în rênd cu **Gafiţa Rozmarinovici.**

Se ḑice că Măria Sa ar fi nemulţĕmit de oare care sfichiuri adresate Ispravnicilor şi giudecătorilor ce hăţuescŭ poporul şi cumpănescŭ dreptatea subt **părinteasca sa oblăduire;** se ḑice ear' că mare a fost cutezarea mea de a pune pe scenă un **Grec, kir Agamemnon Chiulafoglu,** şi că acest început de campanie în contra puternicilor ḑilei s'a putea sfêrşi pentru mine prin un neagiuns neaşteptat... dar' de la ḑis şi până la fapt este mult, şi amicii mei **bonjurişti, pantalonari, duelgii** compunŭ o cohortă îndrăzneaţă de care poliţia găseşte prudent a sĕ feri.

A doua piesă a mea: **Iaşii în carnaval,** a iritat şi mai mult pe unele **înalte ipokimene;** căci ea loveşte în acei ce aŭ mare interes a nu sĕ forma la noi o opinie publică, menită de a condemna faptele lor. Personagiul lui **Taki Lunătescu** 'i-a supĕrat în acelaşi mod, cum poate supĕra o oglindă pe un om urît la faţă şi defectuos la trup. Ear' mai cu samă scena păpuşelor din actul III a produs **scandal,** prin următoarele pasagiuri:

Într'a păpuşelor ţeară
La mulţi cinstea 'i chiar de ceară.
Cât ruşfetul se ivesce
Pe loc cinstea se topesce.

Unii, vrednici patrioţi
Dar' mai vrednici patri-hoţi,
Latră, urlă furios
Păn' ce-apucă vre un os.

În cea țeară de păpușĭ
Tălharii poartă mănușĭ
Şi se jură pe dreptate
Că le 'sŭ mânele curate.

În timp ce se recitaŭ aceste versurĭ, un mare personagĭŭ, indignat a eşit din logie, şi Aga sub-indignat la rêndul sĕŭ, a manifestat intenția de a ordona închiderea cortineĭ şi suspendarea representațieĭ; însă... tot un însă!.. el, om prudent şi nu prea tare de ânger, îşĭ dămoli pornirea şi se retrase ruşinos ca şatrarĭul Săbiuță, în presența sgomotuluĭ public. Cohorta bonjuriştilor se rîdicase pe picĭoare, decisă şi amenințătoare, cerênd continuarea pieseĭ, şi spectacolul se termină în aplausele logielor şi ale parteruluĭ... Opinia publică se afirma cu triumf în cĭuda simandikoşilor ruginițĭ care purtaŭ mănuşĭ.

Se ḑice şi astă dată că a doua ḑi s'ar fi ținut sfat taĭnic la Curte spre a sĕ lua mĕsurĭ în contra tendințeĭ revoluționare a tinerimiĭ şi spre a sĕ înfrêna pe autorul pieseĭ. Se pomeni ear' de monăstire, se propuse închiderea teatruluĭ național, se dete ordine aspre censureĭ; dar' în fine muntele născu ca totdeauna un *ridiculus mus*.

— —— -- — —

Palerma, Ghenar, 1847.

Amice, îțĭ scriŭ aceste rêndurĭ de subt Soarele splendid al Siciliei. Aicĭ ne aflăm treĭ compatrioțĭ: doamna N... care întruneşte cele maĭ frumoase calitățĭ ale sufletuluĭ şi ale spirituluĭ; amicul nostru Neculae Bălcescu, care a venit sĕ găsască alinare boaleĭ de pept în atmosfera caldă a Palermiĭ, şi eŭ, adus pe aceste țermurĭ înflorite de nişte împregĭurărĭ ce 'țĭ-oĭŭ povesti într'o ḑi... Dumneḑĕŭ ştie când...

Petrecem tustreĭ într'o frățască intimitate şi vorbim mult de țară. Dorul eĭ ne urmăreşte pretutindene şi ne-o arată prin vĕlul depărtăriĭ maĭ frumoasă şi atrăgĕtoare. Villa Delfina unde locueşte doamna N, situată afară din oraş, posedă o terasă largă

pe care se pleacă crengile încărcate de fructe de aur a doï portocalï mandarinï. Privirea se întinde pe grădinï pline de florï şi de arborï ecsoticï ce rĕspândescŭ parfumurï îmbĕtătoare; ear' maï departe, pe muntele Pelegrin în al căruï vêrf se găseşte peştera sfinteï Rozaliï. În dreapta ochiï se primblă pe albăstrimea măriï Siciliane, brăzduită de bărcï uşoare.

Pe acea terasă aşeḑată pe coloane de marmură ne adăpostim de ferbinţala Soareluï şi gustăm dulceaţa serilor poetice ale Palermiï, ascultând în depărtare cânticele pĕscarilor şi admirând măreaţa apunere a Soareluï în sinul măriï. Fie care din noï aduce partea sa de inteligință spre a înlesni trecerea ḑilelor; ear' maï cu samă d-na N.. prin varietatea cunoştinţelor sale şi prin observările sale fine şi spirituale, ne face a nu simţi nicï de cum sborul timpuluï. Când Bălcescu ne ceteşte un pasagiŭ din **Istoria Românilor** sub Mihaï Viteazul, la care el lucrează *con amore* de maï mulţï anï; când eŭ recitez vre o poesie nouă, şi amica noastră ne încuragează cu o zimbire graţiosă, saŭ ne corige cu acel tact fin şi delicat care distinge naturele alese.

Acum o sĕptĕmână doamna N... era tristă şi suferindă. Am cercat sĕ 'ĭ alung tristeţa şi am compus în grabă un vodevil întitulat **Peatra din casă**, cu scop de a combate tendinţa neomenească a unor părinţï de a considera pe fete ca nişte sarcinï grele în familie. ca **Petre în casă** bune numaï de a fi ecsilate la monăstirï. Tot cu această ocasie am atins în treacăt o chestie foarte importantă, acea a **desrobiriï Ţiganilor**... Doamna N şi Bălcescu aŭ rîsŭ de bună voïe şi m'aŭ îndemnatŭ sĕ trimet vodevilul trupeï din Iaşï. Eată dar că 'l adresez ţie, amice, şi te însărcinez sĕ daï manuscriptul cuï se cuvine; nu uïta însă ca sĕ mĕ înştiinţezï dacă publicul va şuera saŭ va aplauda în sara de representaţie.

Adio, te las în zăpadă şi alerg la Soare!

Martie, 1848, Iasi.

Amice. — Ştiĭ ce vra sĕ ḑică: a gĭuca pe un volcan, de şi nu cred sĕ te fi urcat vre odată pe Vesuviŭ spre a ecsecuta pasurĭ choregrafice... află dar că acum în Iaşĭ o parte din societatea elegantă gĭoacă pe un volcan, şi eată cum:

Am compus pentru beneficiul săracilor un tabloŭ naţional intitulat: **Nunta ţĕrănească**, care va fi represintat pe teatru de către amatorĭ, membri aĭ înalteĭ nobleţe şi aĭ onorabiluluĭ public. În această piesă figurează carul Druscelor ce aduce la nuntă pe mireasă cu amicele eĭ; şi cine creḑĭ tu că aŭ priimitŭ a sĕ îmbrăca în haĭne ţĕrănescĭ?.. Cele maĭ frumoase şi maĭ aristocrate dame de la noĭ!..

Nimic maĭ pitoresc şi maĭ încântător decât sosirea pe scenă a caruluĭ, înginugat cu doĭ boĭ şi plin ca un paner cu florĭ, de cucoane în cămeşĭ de burungĭuc brodat cu fir şi în catrinţe de mătasă... Sĕ le veḑĭ astfelĭŭ, graţioase şi fermecătoare sub costĭumul naţional, aĭ ḑice negreşit ca şi mine: «Dă'mĭ, Doamne! o «moşie înflorită ca raĭul, şi pe moşie un sat mare, şi în sat o «mie de ţĕrăncuţe ca acele care împodobescŭ carul Druscelor!»

Sĕ le veḑĭ apoĭ prinse în horă şi mişcându-se în rond cu acea voluptoasă legănare a danţuluĭ romănesc, care este represintat pe basrelievurile antice, aĭ crede că te-aĭ întors cu două miĭ de anĭ în urmă, şi nu te-aĭ îndura sĕ maĭ eşĭ din acea ghirlandă de graţiĭ şi de tinereţe, două miĭ de anĭ în şir.

În **Nunta ţĕrănească** am intercalat un dascal grec, pe **Kir Gaitanis**, tipul acelor profesorĭ de *tipto, tiptis* care, aduşĭ în ţară de Domniĭ Fanarioţĭ, se cercaŭ prin toate mijloacele şi chĭar prin falangă sĕ întroducă limba elină în locul celeĭ române. Millo e admirabil sub masca grotescă şi caracteristică a Greculuĭ.

Dar' mĕ veĭ întreba poate unde 'ĭ volcanul?.. Unde?.. între culise!..

În timp ce pe scenă se facŭ repetiţiile generale, pline de glume şi veselie, între culise se cloceşte o revoluţie!.. Diverse grupe de tinerĭ se ecsaltă la cetirea jurnalelor francese care des

criŭ revoluţia din Paris, şi ochiĭ lor se aprindŭ, şi mânele lor se strîngŭ energic, şi şóptele lor misterioase urzescŭ planurĭ de rescoală în contra Guvernuluĭ. Spectacol unic! Zimbirile, complimentele adresate damelor, cochetăriile acestora, într'un cuvênt acel prestigiŭ fermecător ce respândeşte o adunare elegantă de tinere dame şi de junĭ adoratorĭ, ascunde un complot menit a isbucni în curênd... Succesul Nunteĭ a fost complet... Fie ca şi mişcarea ce se pregăteşte sĕ aĭbă acelaş succes!

Iasi, 185...

Amice. — După o pribegire de doĭ anĭ prin staturile Europeĭ (termin de pasport), în urma rĕscoaleĭ noastre din 28 Martie 1848, am reintrat ear' în capitala Moldoveĭ!.. Graţie aceluĭ Ḑeŭ binevoitor care privighează asupra soarteĭ Românilor, avem acum pe tronul ţĕriĭ un Domn patriot, generos, liberal, cu suflet blând şi frumos ca şi faça, Prinţul Grigorie Ghica! El a deschis frontierele ţeriĭ pentru ca sĕ rechĭeme juniĭ emigraţĭ, şi tot odată le-a deschis şi braçele sale părinteştĭ. Moldova rĕsuflă maĭ uşor şi e însufleţită de marĭ sperărĭ pentru presentul şi viitorul eĭ. Teatrul naţional prosperează sub direcţia luĭ Millo, întrând pe o cale adevĕrat românească.

'Ĭ-am încredinţat maĭ multe piese în care artistul nostru favorit a creat tipurĭ neuĭtate, şi care aŭ obţinutŭ mare succes: precum **Kiriţa în Iaşĭ, Kiriţa în provinçie, Herşcu bokcegiul, Mama Angheluşa, Doĭ morţĭ viĭ**, etc. Este o adevĕrată plăcere de a lucra acum pentru teatru, căcĭ trupa se înbunătăţeşte pe fiecare ḑi, gustul publiculuĭ se formează, şi într'un cuvênt arta dramatică română tinde la o perfecţionare netăgăduită.

NOTĂ. — Teatrul n'a făcut decât sĕ scadă de atuncĭ, din causa unor speculatorĭ carĭĭ aŭ introdusŭ pe scenă dramele cele maĭ fioroase din repertoare străine, traduse în limba cea maĭ necorectă şi jucate în chipul cel maĭ grotesc.

Iasi, 1858.

Amice. — Ne aflăm în ajunul unor marĭ evenimente şi în luptă crâncenă pentru realisarea unuĭ mare vis: Unirea Moldoveĭ cu Valahia!.. Austria şi Turcia combatŭ prin toate chipurile aceastâ sublimă tendinţă naţională; însă nu vor isbuti a împedeca regenerarea unuĭ popor întreg.

Toţĭ amiciĭ noştri lucrează cu entusiasm sub impulsul aceşteĭ marĭ ideĭ a Uniriĭ, uniĭ prin o propagandă verbală necurmată, alţiĭ prin organul ḑiarelor locale şi străine, alţiĭ prin diverse influinţe asupra spiritelor. Cât pentru mine am cercat sĕ fac din scena română un aucsiliar puternic pentru succesul lupteĭ noastre. Prin drama istorică: Cetatea Neamţuluĭ am avut mulţemire a redeştepta în public amintirea glorieĭ străbune, şi prin piesa Cinel-Cinel a pleda causa Uniriĭ.

Succesul ce aŭ dobênditŭ aceste două opere dramatice în acest moment de înflăcărare generală a spiritelor şi de ecsaltare a sufletelor, probează că Româniĭ trecŭ prin o fasă politică din cele maĭ interesante, şi că atât convingerile unora, cât şi presimţirile altora, sûntŭ conduse de o putere ocultă cătră acelaş ţel, adică: Afirmarea Românismuluĭ în faça lumiĭ.

Curagĭŭ şi bună sperare!.. în curênd vom juca hora Uniriĭ la lumina Soareluĭ,

Şi vom da mână cu mână
Ceĭ cu inimă română.

Mircesci, 1863.

Amice. — La depărtarea în care te găsescĭ de *cara patria*, nu cred sĕ aĭ idee de avêntul nostru pe calea reformelor sociale. Spectacolul ce înfăçişează România în epoha de façă este unic în analele progresuluĭ omeniriĭ! De la cel maĭ mare până la cel maĭ mic visăm, dorim, inventăm, propunem, adoptăm şi aplicăm reforme!.. reforme în toate: în limbă, în legĭ, în administraţie,

moravurĭ, în ideĭ, în simţimente... etc. Înţelegĭ dar' că în acest mare numĕr de reformatorĭ se găsescŭ multe personage de comedie care merită de a fi puse pe scenă; *ergo:*

Am scris o comedie, séŭ cum ḑicŭ francesiĭ, *une bluette*, în care 'mĭ-a plăcut sĕ arăt un subprefect ignorant, dar' reformator, precum şi un pedant din Ardeal, asemene ignorant şi asemine reformator. Piesa a fost representată în Bucurescĭ sub titlul de **Rusaliile în satul luĭ Cremine,** şi a dat loc la criticĭ aspre din partea unor liberalĭ, cariĭ 'şĭ-aŭ însuşitŭ monopolul patriotismuluĭ... Eĭ aŭ mersŭ până a acusa pe autor că ar fi retrograd, şi contrar reformelor de la care atîrnă prosperitatea Românieĭ, precum: **înproprietăriea ţeranilor, organisarea comunelor,** etc.

Aceste acusărĭ m'aŭ făcutŭ a ride cu atât maĭ mult că la 1848, în Cernăuţĭ, am fost unul din aceĭ cariĭ aŭ subscrisŭ angajamentul de a **da pămênt ţeranilor,** ca unul ce, fiind proprietar, aveam cu ce sĕ 'mĭ îndeplinesc gândul. Acel act ecsistă şi astăḑĭ, şi pe dênsul se potŭ vedea în litere marĭ numele fostuluĭ Domnitor A. Cuza, al luĭ C. Negri, al luĭ L. Rosetti, al fraţilor Alecsandri, etc.; prin urmare acusările cadŭ alăture cu mine, fără a mĕ atinge cât de puçin.

Fiind însă că jurnalistica română 'mĭ-a făcut onoarea a sĕ ocupa de mine cu maĭ multă séŭ maĭ puçină bună séŭ rea voinţă, am găsit cu cale sĕ rĕspund la criticele nedrepte, prin următoarele rêndurĭ trimise jurnaluluĭ frances redactat de D. Marcyllac:

«*Domnule redactor.*

«Aflu, nu fără mirare, că s'a produs în Bucurescĭ oare care «vuet cu ocasia representăriĭ pieseĭ mele **Rusaliile.**

«În presenţa unor schiţe de actualitate comică, adoratoriĭ pa«tentaţĭ aĭ Patrieĭ aŭ creḑutŭ de bună cuviinţă sĕ reînoească sce«na salvatorilor Capitoluluĭ. Scoţênd ţipete dureroase, aŭ pretinsŭ «că piesa mea avea ţelul perfid de a ataca instituţiile presente şi «viitoare, precum şi reformele liberale ce sûntŭ menite a regenera Naţia română!.. A fost o minunată ocasie pentru patrioţiĭ pa-

«tentaţĭ de a sĕ urca pe estradă, după obiceiŭ, şi de a desfăşura «in ochiĭ şi în auḑul publiculuĭ şirul cunoscut de marĭ simţimente «şi de banalităţĭ patriotice. Şi sub pretecstul de a face o critică «teatrală, eĭ aŭ desnaturatŭ chĭar şi intenţiile care aŭ presidatŭ «la compunerea pieseĭ.

«De şi nu întră în obiceĭurile mele de a rĕspunde la asemi- «ne hărăţagurĭ care, slavă Domnuluĭ, nu potŭ nicĭ răni nicĭ ucide «pe nime, doresc însă acum sĕ fac o declarare în favoarea ade- «vĕruluĭ adevĕrat: Atât în piesa Rusaliĭ, cât şi în drama înti- «tulată Sgârcitul risipitor, am cercat sĕ bicĭuesc ridicolele, «ear' nu principiile; am cercat a stigmatisa nu pe oameniĭ ce aŭ «convingerĭ, dar' pe şarlataniĭ cariĭ facŭ din cele maĭ sacre prin- «cipurĭ o materie de speculaţie.

«Respect Capitolul, dar' nu mĕ pot opri de a ride de unele «gâsce care, de şi nu 'l-aŭ salvatŭ nicĭ odată, se credŭ obligate «de a ţipa cu pliscul deschis apropo de nimică, apropo de o um- «bră şi chĭar de o şuerătură adresată lor...

«Primiţĭ, d-le redactor, etc.»

Mircesci, 186...

Amice. — Fiecare generaţie produce naturĭ felurite şi tipurĭ caracteristice de un mare interes pentru studiul social şi istoric al fiecăreĭ epocĭ. Acele figurĭ serioase sĕŭ comice, măreţe sĕŭ ordinare, nobile sĕŭ têmpite, frumoase sĕŭ hîde, blânde sĕŭ fioroase, etc. poartă sigiliul secoluluĭ lor şi compunŭ tabloul original al societăţilor ce se succedŭ şi se prefacŭ cu timpul.

Dacă vijeliile necurmate la care aŭ fostŭ espuse ţerile noastre în curs de maĭ mulţĭ seculĭ, nu arŭ fi nimicitŭ desvoltarea literatureĭ şi a frumoaselor arte în România întreagă; dacă, pe lângă cronicariĭ ce s'aŭ ocupatŭ cu descrierea faptelor istorice şi cu biografia Domnilor, amŭ poseda şi alţĭ autorĭ cariĭ sĕ ne fi lăsatŭ portretele străbunilor şi schiţe amĕnunte despre obi- treculuĭ, noĭ astăḑĭ ne-amŭ putea face o idee esactă d

tea română, cu fisionomia sa originală, cu spiritul eĭ, cu tendinţele séle în epocele de maĭ înainte; şi astfel amŭ fi înlesniţĭ în lucrările literare, romane şi drame istorice ce amŭ voi sĕ întreprindem; însă asemene preţioase notiţe ne lipsescŭ!

Ce importanţă nemărginită ar avea în ochiĭ noştri o descriere a timpuluĭ trecut, o descriere care ne-ar arăta, ca într'un album fotografic, tipurile şi caracterele energice ale vitejilor noştri strămoşĭ! Câte drame şi tragediĭ sublime amŭ scoate din istoria ţeriĭ noastre, dacă amŭ avea fidele cunoscinţe de natura personagelor destinate a fi puse pe scenă, dacă amŭ sci sĕ le represintăm în cadrul lor adevĕrat!

Tot Românul care se mândresce cu trecutul glorios al Patrieĭ séle, simte dorinţa de a'şĭ închipui ce soĭŭ de oamenĭ aŭ fostŭ aceĭ eroĭ cariĭ ne-aŭ lăsatŭ aşa de falnică moştenire? Cum eraŭ portul, vorba, simţirile, moravurile, chipul lor oţelit în focul resboaelor, şi inima lor mărită prin sublima ĭubire de Patrie? Cum era poporul care trăea în frăţie cu coasa, cu toporul, cu codrul şi cu calul seŭ; acel nobil popor totdeauna gata a combate pentru apĕrarea vetreĭ părintescĭ? Ce fisionomie aveaŭ locuitoriĭ oraşelor, breslaşiĭ, funcţionariĭ, negustoriĭ de pe atuncĭ şi ce aspect aveaŭ însaşĭ oraşele noastre, astădĭ înecate de Evreĭ? Cum vieţuĭaŭ Domniĭ în curţile lor, şi cum era traĭul boerilor adăpostiţĭ în codri séŭ pe vêrfurĭ de munţĭ? etc. etc.

Zadarnice întrebărĭ! Tipurile cele maĭ interesante s'aŭ stinsŭ fără a lăsa nicĭ o urmă vederată!.. şi numaĭ un geniŭ profund ar putea sĕ le întrevadă prin vĕlul întunericuluĭ ce le ascunde, şi sĕ le scoată ear' la lumină. Dar' unde este acel geniŭ? Ne-arŭ trebui un Walter-Scott şi un Schakspeare... dar' nu ne fie cu supĕrare, sûntem obligaţĭ a mărturisi că nu 'ĭ avem.

S'a observat cu multă justeţă că societatea română este una din cele maĭ setoase de schimbărĭ, fie bune, fie rele. Reformele care se introducŭ în alte părţĭ ale lumiĭ cu greutate şi cumpănire, găsescŭ calea deschisă în ţeara noastră şi năvălescŭ fără nicĭ o înpedecare. Legile se reînoescŭ pe tot anul, datinele vechĭ sûntŭ părăsite cu o nepăsare întristătoare; ear' în locul lor prindŭ

rădécină obiceĭurile străine ca în pămêntul lor şi daŭ o fisionomie stranie atât orăşenilor cât şi oraşelor.

Cine ar recunoasce astădĭ societatea română de acum treĭ-deci de anĭ! Cine maĭ întêlnesce tipurile acele originale de boĭerĭ cu frica luĭ Dumnedeŭ, de cucoane gospodine, de slugĭ credincioase şi înbĕtrânite în casele stăpânilor, de lăutarĭ nelipsiţĭ la serbătorĭ, de meseriaşĭ şi negustorĭ românĭ cu calfele lor, ce formaŭ un soĭŭ de *tiers Etat* prin oraşe?.. etc. Unde şi unde se maĭ zăresce câte una din acele umbre rătăcite în lumea nouă.

În presenţa uneĭ asemene prefacerĭ ce se realisează atât de grabnic, am socotit că nu ar fi poate o lucrare greşită de a compune pentru curiositatea urmaşilor nostri o galerie de tipurĭ contimpurane; ear' spre a da acestor figurĭ o espresie maĭ vie, am adoptat pentru ele forma dramatică, şi le-am presentat publicului sub rubrica de **Cânticele comice.**

Este just însă ca sĕ declar că am fost îndemnat la această lucrare şi de talentul recunoscut a luĭ Millo. El a sciut sĕ creeze într'un mod artistic cel maĭ înalt tipurile: **Paraponisituluĭ**, a **Chiriţeĭ în voĭagĭŭ**, a **Kera-Nastasieĭ**, a luĭ **Herşcu bokcegiul**, a luĭ **Barbu Lăutarul**, a luĭ **Haĭmana**, a luĭ **Gură-cască**, a luĭ **Stan covrigarul**, etc. tipurĭ ce disparŭ pe toată dina, dar' care vor rĕmânea întregĭ în memoria contimpuranilor luĭ Millo.

Mircesci Martie 1874.

Domnuluĭ Mihail Cogălniceanu.

Cuĭ aşĭ putea maĭ nimerit sĕ dedic comedia **Boierĭ şi Cio-coĭ** decât unuĭ om ca tine care aĭ luptat bărbătesce, aĭ pătimit fără a te descuragea, aĭ fost persecutat, închis la monăstire şi chiar espatrieat în epoha de absolutism ce 'mĭ-a servit de [illegible] pentru scrierea pieseĭ mele?

Primesce dar', Cogălnicene, dedicarea eĭ cu [illegible]

amicie ce ne légă înpreună din copilăria noastră şi ne-a pus alăturea unul cu altul pe câmpul luptelor trecute.

Această comedie, tabloŭ a uneĭ părţĭ din societatea de acum treĭḑecĭ de anĭ, va supĕra poate unele susceptibilităţĭ ecsagerate. Vin dar a declara aicĭ că, străin de orĭ ce gând de personalitate postumă séŭ ecsistentă, dominat de simţirea celuĭ maĭ adânc respect pentru memoria părinţilor noştri, n'am avut alt scop în compunerea pieseĭ mele, decât acela de a arăta defectele regimuluĭ sub care aŭ trăitŭ eĭ, pentru ca generaţia actuală sĕ înveţe a preţui era de libertate şi progres în care trăesce.

După această declarare leală, îmĭ rĕmâne sĕ adaug numaĭ, că opera mea dramatică cuprinde două categoriĭ de oamenĭ: **Boĭeriĭ onorabiliĭ**, adică **Româniĭ cu suflet nobil**, şi aceĭ corupţĭ, adică **Cĭocoiĭ**.

Aleagă fiecare cetitor categoria ce 'ĭ convine şi critice în consecinţă!

Mircesci 1874.

Amice. — 'Mĭ-aĭ manifestat dorinţa de a ceti nămolul de manuscripte care compunŭ **Repertoriul meŭ dramatic.** Mĕ înduplec a'ţĭ îndeplini dorinţa; însă te jălesc!.. Ce pĕcate aĭ comis pentru ca însuşĭ, de bună voĭe, sĕ te supuĭ la o asemene osândă?..

Orĭ cum sĕ fie, eată manuscriptele; citesce-le, rupe-le, aruncă-le în foc séŭ mi le trimite înapoĭ... Cum veĭ voi... Eŭ te autoris sĕ facĭ cu ele orĭ ce veĭ găsi de cuviinţă. Simţirea de paternitate literară nu e desvoltată în mine până la gradul de a mĕ orbi asupra meritelor acestor producerĭ dramatice; prin urmare nimicirea lor nu m'ar face sĕ mĕ îmbrac în negru.

Am fost obligat sĕ 'mĭ mĕsor sborul imaginaţieĭ şi a condeĭuluĭ în nivelul puteriĭ actorilor şi a cultureĭ publiculuĭ. Ear' dacă am reuşit a crea unele tipurĭ caracteristice şi a desemna unele schiţe din vieaţa noastră socială, acele figurĭ şi tablourĭ vor

interesa poate în viitor pe oamenii ce vor avea curiositate de a studiea și cunoasce trecutul.

Mie nu 'mĭ rĕmâne decât sĕ mulțemesc contimpuranilor meĭ de buna primire ce aŭ făcutŭ succesiv operelor mele dramatice; ear' ție, amice, îțĭ voiŭ fi recunoscĕtor de francheța cu care te veĭ rosti în privința lor.

Nota-bene. — *Eată rĕspunsul amiculuĭ meŭ, sub formă de fabulă:*

LIMBA ȘI GURA.

— Nu 'țĭ e milă, soro crudă, sĕ mĕ ţiĭ la închisoare
«Ca pe-un reŭ nelegiuit?
«Ah! dă'mĭ voie sĕ resuflu, sĕ maĭ ies puçin la Soare;
«Căcĭ m'am vestedit cumplit!»
Astfel limba cătră gură
A vorbit cu glas pătruns;
Eară gura stringênd dințiĭ ca pentru o mușcătură:
— Ba nu, dragă! 'ĭ-a respuns.
«Ședĭ acolo în odihnă, bine eștĭ cum te găsescĭ,
«Și foarte puçin îmĭ pasă
«De-a te sci că eștĭ frumoasă,
«Séŭ că 'n ciudă te sbîrcescĭ!
«Câte orĭ maĭ înainte
«Tot cu astfel de cuvinte
«M'aĭ uimit, m'aĭ scos din minte,
«Încât eŭ drumul 'țĭ-am dat;
«Eară tu, fără crutare,
«Fără nicĭ pic de mustrare,
«Te-aĭ legat de mic și mare
«Și 'n belele m'aĭ bagat.
«Tu aĭ spus odinioară
«Că acéstă mândră țéră

«E o ţéră de păpuşĭ,
«Şi că hoţiĭ cu mănuşĭ
«Potŭ sĕ jure pe dreptate
«Că le 'sŭ mânele curate!
«Tu pe mulţĭ din patrioţĭ
«Poreclit-aĭ patri-hoţĭ!
«Tu pe Greciĭ plăcintarĭ
«Chĭar de móşa lor meniţĭ
«A fi vel-postelniciĭ marĭ
«Îngrăşaţĭ, buĭurdisiţĭ.
«'Ĭ-aĭ luat în treĭ parale
«Şi cu sfichĭurile tale
«'Ĭ-aĭ redus a fi ce-aŭ fost
«Nu velĭ-Post, ci capĭ de post.
«Tu pe Ĭndiĭ vêndĕtorĭ
«Ce 'sŭ unelte de miseriĭ
«Aĭ probat că 'sŭ lipitorĭ
«Care sugŭ sângele ţeriĭ!
«Ear' pe câţĭva politicĭ
«'Ĭ-aĭ numit Gure-cascate!
«Pe-oratorĭ cu vorbe late,
«Napoilĭ şi Cleveticĭ.
«Pe mulţĭ din pensionarĭ
«Aĭ pretins că 'sŭ colivarĭ
«Pentru care 'ĭ dulce mană
«Colivĭoara de pomană.
«Aĭ ris ş'aĭ făcut de ris
«Pe Kiriţa din Paris,
«Şi pe-aceĭ ce 'n lumĭ străine
«După ce-aŭ mâncatŭ papara,
«Se mândrescŭ făr' de ruşine
«Că nu'şĭ potŭ suferi ţara.
«Te-aĭ atins chĭar de prefecţĭ!
«Susţinênd că 'n meserie
«Nu rimează cu perfecţĭ

«Cum rimează 'n poesie.
«Şi n'aĭ respectat macar
«Nicĭ pe-aceĭ nenorocițĭ
«Ce trăescŭ ca cĭoara 'n par
«Tristĭ şi paraponisițĭ.
«De m'oĭŭ potrivi eŭ ție,
«Sĕ te scot din amuție,
«Te cunosc, tu eştĭ în stare
«Sĕ te legĭ ear' de orĭ care,
«De senatorĭ, de magnațĭ
«Ba şi chĭar de deputațĭ!
«Aĭ sĕ strigĭ în gura mare
«Fără nicĭ o remuşcare
«Că pe-un deal cu nume sfênt
«O moară de şoarecĭ plină
«Se 'ntoarce mereŭ în vênt
«Dar' nu macină făină.
«Aĭ sĕ spuĭ multe şi multe,
«Căcĭ maĭ sûntŭ multe de spus
«Şi lumea a sĕ te-asculte
«Aĭurind ochiĭ pe sus.
«Decĭ de-acuma cu plăcere
«Poțĭ sĕ rițĭ în voĭe bună
«De-acea vorbă care sună:
«Paserea pe limbă'ĭ pere!»

N...

Post-scriptum.

Vorba 'ĭ vechĭe şi 'nțeleaptă!
Însă tu, amicul meŭ,
Pune bicĭu 'n mâna dreaptă
Şi 'n ceĭ reŭ
Bate mereŭ!

N...

NOTA EDITORULUĬ.

Repertorul dramatic al d-luĭ Alecsandri fiind scris într'un şir de maĭ mult de 30 de anĭ, el represintă pe lângă tipurile variate, pe lângă diversele fase prin care a trecut societatea română, şi jargonurile limbistice ce s'aŭ strecuratŭ prin graĭul public de la 1840 şi până astădĭ. Mulţĭ din terminiĭ rostiţĭ de personagele pieselor acestuĭ repertoriŭ sûntŭ acum dispăruţĭ şi neînţeleşĭ; prin urmare s'a găsit de cuviinţă a sĕ adăogi la finele acestor 4 volume un soiŭ de glosar esplicător a cuvintelor care sûntŭ necunoscute generaţieĭ de astădĭ şi a celor străine.

CANȚONETE COMICE.

ȘOLDAN VITEAZUL

ȘOLDAN VITEAZUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Iașĭ 1850.

(Teatrul represintă o piață).

Șoldan, **(e de gardă lângă o gheriță. — El caută 'nprejur, lasă pușca, vine în fața publiculuĭ și cântă):**

Eŭ sînt Șoldan Viteazul
Din-colo, de la Breazul,*)
Soldat de oaste nouă
Voĭnic însă cât noă.
Într'o ḑi, din pĕcate
Mi-aŭ pus un sac pe spate
Și coĭful ist' pe cap
În care nicĭ nu 'ncap;
Și m'aŭ trântit la numĕr
C'o pușcă grea pe umĕr
Cu trupul în *mindir,***)
Cu călțĭ icĭ la chimir;
Ș'apoĭ mi-aŭ ḑis: Șoldane!
Stăĭ *smirna*, țopârlane,***)
Căcĭ de-acum eștĭ soldat...
Soldat!... vĕḑușĭ pĕcat?

---

*) Sat de lângă Iașĭ, în partea Copouluĭ.
**) În loc de mundir — tunică.
***) Smirna, cuvênt rusesc, ce însamnă: drept.

Of! Doamne! boerĭ d-voastră... sĕ nu vĕ fie vorba cu supĕrare... adică dă!.. de unde eram om de omenie ca toţĭ pămêntenii... cu sucman, cu opincĭ, cu iţarĭ, cu pene de păun la pălărie, m'o luatŭ bun-teafĕr din sat, şi m'o sucitŭ şi m'o schimositŭ şi m'o tunsŭ chilug, de-ar rîde chiar babele acum de mine! (arătându-şĭ capul tuns). Dă! poftiţĭ de vedeţĭ... cap de român 'ĭ aista?.. par' că m'o smuls Rusaliile şi m'o păscut bobocii!.. (oftând) Ba nu, ḑeŭ... adică cum s'ar prinde, şaga de-o parte... drept sĕ vĕ spun...

Frunḑĕ verde, verde, verde,
De m'aţĭ crede, crede, crede,
Mi 'ĭ destul
Ḑeŭ, destul,
Şi's sătul
Prea sătul
De casarmă ca de-o cuşcă,
Şi de muştru, şi de puşcă.
Căcĭ mi'ĭ dor de plugărie
Şi de earba din câmpie!
Valeŭ! valeŭ! inimĭoară,
Ca murguţa sbeară, sbeară!

Aşa ḑeŭ!.. după ce m'o strînsŭ vêrtos în chingĭ şi m'o îngustatŭ de-un palmac... apoĭ m'o scosŭ la muştru... şi cât ţi'ĭ ḑiulica Domnuluĭ de mare, mĕ ţinŭ la soare, ca pe un cocostârc... ean aşa!.. numaĭ într'un picior... (se pune într'un picior) ci că sĕ mĕ înveţe a face marş... una... a... doă... şi'ĭ dă... şi'ĭ dă cât îĭ ïe glasul... o ţine una şi bună, chiar ca un palamar cu isonu la biserică... una... a... a... doă (schimbă piciorul). Ş'apoĭ ean sĕ mi te 'npingĕ pĕcatul sĕ te clătinĭ... valeŭ,

mămulica mea! îţĭ toarnă nişte propele la fălcĭ de'ţĭ strămută căprioriĭ... Ba nu, ḑeŭ, adică cum s'ar prinde... şaga de-o parte... nu'mĭ era maĭ bine mie la ţeară? la locuşoru meŭ? unde trăiam în ticnă de aḑĭ până mâne şi mĕ drăgostiam cu Măriuca... Nu cunoaşteţĭ pe Măriuca? fata luĭ moş Trohin Ţeară-Lungă?.. Măriuca cea cu ochiĭ ceacârĭ?.. (ruşinându-se) mi'ĭ ibovnică mie!.. Ce puiŭ de fată! s'o sorbĭ cu lingura.

Când la boeresc eŭ, vara,
Mĕ munciam mereŭ,
Şi veniam ostenit seara
La bordeiul meŭ,
Măriuca cea cu minte,
Ibovnica mea,
Îmĭ săria ţop înainte
Ca o turturea.
Hopa, ţupa, ţupa, lupa
Amêndoĭ cântamŭ
Hopa, ţupa, ţupa, lupa,
Rîdeamŭ şi giucamŭ.
D'apoĭ ear la sĕrbătoare,
La Paştĭ, la Floriĭ,
La clacă, la şĕḑĕtoare,
La cules de viĭ,
Când de-odată 'ncepea hora,
Sĕ ne fi vĕḑut
Cum săriam de-odată fora
Chiar de la 'nceput.
Hopa, ţupa, ţupa, ş. c. l.

Dar apoĭ vorba ceea: ci că nu'ĭ în toate ḑilele Paştele!.. Într'o ḑi, chiar din mijlocu boreĭ, m'o umflatŭ pe sus, ca sĕ mĕ dea la miliţă... ci că sĕ mĕ facĕ viteaz ca Stefan

Vodă... bĭetu Stefan Vodă!.. unde'ĭ sĕ mĕ vadĕ făcĕnd muştru şi sĕ se bucure!.. Puşca la u... mĕr!.. (ĭe puşca şi face esercițiĭ) puşca la stra...jă!.. la pi...cior!.. puşca la u...mĕr!.. marş... rantaplan, plan, plan, (face marş). Atâta 'mĭ place şi mie... darabana!.. Când începe-a bate şi când începe mojica a cânta!.. ştiĭ?.. mĕ furnică pin inimă, mi s'aprindŭ ochiĭ ca doĭ jăraticĭ, şi'mĭ trece de dor de-a casă... atuncĭ, ḑeŭ, că m'aşĭ bate, dar, m'aşĭ bate păn' la moarte, pentru ca sĕ apĕr ţeara astă bună care mĕ hrăneşte... atuncĭ, ḑeŭ... cum s'ar prinde... şaga de-o-parte... uĭt şi pe Măriuca şi mĕ simt cu adevĕrat...

Că sînt Şoldan Viteazul
Din-colo, de la Breazul,
De şi de oaste nouă,
Voĭnic însă cât noă.
Atunce cu mândrie
Mĕ vĕd la soldăţie
Cu coĭful ista 'n cap,
De şi nu'l pre încap.
Voĭos mĕ pun la numĕr
Cu puşca mea pe umĕr,
Şi'mĭ place ist *mindir*
Şi plumbiĭ din chimir!
Atuncĭ, român cu fală,
Aşĭ da în foc năvală,
Sĕ apĕr ţeara mea
De-orĭ ce nevoĭe grea!

(Se închină la public ostăşesce).

(Cortina cade).

MAMA ANGHELUȘA

DOFTOROAE

MAMA ANGHELUȘA

DOFTOROAE

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Iașĭ 1850.

Angeluşa, (vine alergând pe scenă cu un snop de buruene in mână).

Eată, eată şi mătuşa!
Eŭ sînt mama Anghelușa
Care știŭ discânticĭ miĭ,
Ș'orĭ ce soiŭ de doftoriĭ.
Pentru farmecĭ de ĭubire
Și drăciĭ chiar peste fire
Niciĭ cel mare cornorat
Nu'ĭ ca mine de 'nvĕțat!

Așa, ḑeŭ, boerĭ d-voastră... Nu că mĕ laud, dar puteţĭ întreba şi pe cuconu... cum Doamne eartă-mĕ îĭ ḑicŭ?.. unu cam ceacâr, cu barba 'n furculițĭ și c'o alunică cât nuca pe vêrfu nasuluĭ... De mult ce tot trecuse astă earnă pe la ferestrele cuconițeĭ... eaca pozna, că'ĭ uĭtăiŭ numele!.. cuconița... una cam limonie la façă şi cu ochiĭ în doĭ perĭ... Eĭ!.. îl apucase pe bĭetul cuconășel o tusă de cele

cu urechile lungĭ... ca sĕ nu ḑic vorbă proastă... şi numaĭ eŭ am putut sĕ'l tămăduiŭ de dînsa, bat'o pârdalnica!.. că se încuĭbase, mĕ rog, în el, ca în casa eĭ... Ştiţĭ ce ĭ-am dat sĕ bee?.. ceaiŭ de cucută fert la un loc cu un snop de pipăruşĭ roşĭ şi dres cu puţintică terbentină... ca vr'o doă litre şi maĭ bine. De-atuncĭ sĕ'l auḑĭ ce glas are.:. cum cântă din ohtoic, glasul al optulea... ţi'ĭ maĭ mare drag sĕ'l asculţĭ... par' că'ĭ o roată de car neunsă. Când vrea sĕ ḑică, te mirĭ ce... îĭ face gâtu schîîîrţĭ... şi Dómne! mare frumos îĭ maĭ şede... n'ar fi de diochĭ mititelu!

Cindură că pomeniiŭ de diochĭ, trebuĭe sĕ vĕ spun, boerĭ d-voastră, că mĕ pricep şi la discântice maĭ dihaĭ de cât Baba-Cloanţa, . .

Ştiŭ sĕ fac şi cu ulcica,
De ţi se sburleşte chica,
Când auḑĭ dracіĭ şoptind
Şi pin oală bojbăind.
Atuncĭ veḑĭ cum vine, sboară
Pin vĕzduh ca o cucoară
Voĭnicel de dor nebun
Pe-o prăjînă de alun.

I! Doamne! mulţĭ cuconaşĭ zăresc eŭ aicĭ, cărora le-aşĭ face de dragoste cu ulcica... dac' aşĭ şti că nu le-ar fi cu bănat. Ean spuneţĭ drept, sărutav'aşĭ ochişoriĭ, sĕ vĕ fac acu sĕ nebuniţĭ după mine, cât sînt de bĕtrână şi de hardughită?.. Doamne! ce m'aţĭ maĭ pupa... ce m'aţĭ maĭ dismerda... ce m'aţĭ maĭ numi ânger cu pĕr galbên, şi eŭ m'aşĭ fasoli chiar ca o madamă... (făcênd ca o tênĕr cochetă) Da şeḑĭ binişor, *mosiu*... da dă'mĭ pace, *mosiu*..

Vaĭ de mine! ce vrea sĕ ḑicĕ una ca asta?.. *mon die, mon die!.. je vu pri... pardon...*

Eĭ, dă! nu vĕ spărieţĭ... c'aşa glumesc eŭ. Da de cumva aveţĭ ceva ahturĭ la suflet... şi v'o picatŭ tronc la inimă, vr'o cuconiţă frumuşică... fie şi cu bărbat... tot una'ĭ... sĕ vĕ 'nvĕţ eŭ meşteşug bun. Prindeţĭ un liliac în noaptea agiunuluĭ Bobotezeĭ şi'l îngropaţĭ într'un furnicar. Peste triĭ ḑile nu rĕmâne din el de cât doă ciolănaşe subţirele: un cârligel ş'o lopăţică. De'ĭ atinge cuconiţa cu cârligelul?.. te-o vĕḑut Dumneḑeŭ! aĭ prins păsĕruĭca 'n laţ... De'ĭ lovi bărbatu cu lopăţica?.. l'o luatŭ draciĭ!.. Se duce de-a tumba peste noĕ mărĭ şi noĕ ţĕrĭ... curată socoteală... Eĭ! dar păn' la liliac... veniţĭ la mama Angheluşa.

Ştiŭ sĕ sting în apă rĕce
Cărbunĭ roşĭ vr'o cincĭ-spre-ḑĕce
Pentru-aceĭ puţin isteţĭ
Ce le ḑicŭ că's diocheţĭ.
Ştiŭ a face case bune;
Şi le stric, ḑeŭ, de minune,
Maĭ dihaĭ şi maĭ dibacĭ
De cât ceĭ ce stricŭ baracĭ.*)

Aşĭ putea sĕ vĕ spun multe case stricate de mine... dar mi'ĭ sĕ nu se supere cineva şi oare cine...

Maĭ ştiŭ leacurĭ multe încă
Pentru ceĭ ce zacŭ de brâncă

*) Din ordinul Guvernuluĭ, pompieriĭ aŭ dărmat mare numĕr de baracĭ vechĭ şi coperite cu şindilă; o mĕsură foarte nimerită pentru ferirea oraşuluĭ de foc.

Şi, coteĭ linguşitorĭ,
Şedŭ pe brâncĭ de multe orĭ.
Maĭ ştiŭ ear o doftorie
Ca sĕ scapĭ cu dibăcie
De aceĭ ce portŭ minciunĭ
Ca o marfă de nebunĭ.

Pentru cel care stă culcat pe brâncĭ şi necinsteşte omenirea, puind'o în rêndu dobitoacelor, după cum spunea rĕposatu dascalu Pralea... Dumneḑeŭ sĕ'l odihniască!.. cel maĭ bun leac ca sĕ'l vindecĭ, 'ĭ s'aducĭ vr'o patru surugiĭ de la poştă şi sĕ le poronceştĭ ca sĕ ureze ca în agiunu sfântuluĭ Vasile, cu harapnicile pe spinarea luĭ. Peste un ceas, un ceas şi jumătate, sĕ fiĭ sigur că se scoală din brâncĭ în picioare şi rĕmâne vindecat pentru veciĭ vecilor, amin. Ear pentru ceĭ cariĭ aruncŭ venin cu limba peste uniĭ şi alţiĭ, dacă vreĭ sĕ nu maĭ clevetească cât or trăi?.. sĕ ĭeĭ o sută şi maĭ bine de ace englizeştĭ şi sĕ le înfigĭ în vêrfu limbiĭ lor. Pe urmă sĕ le scoţĭ câte unu, unu, şi în locu lor sĕ presorĭ steclă pisată şi amestecată cu praf de peatra iaduluĭ. De-or maĭ spune minciunĭ vr'o dată... vina mea sĕ fie!

Credeţĭ, credeţĭ pe mătuşa,
Că sînt mama Angheluşa
Cunoscută-aicĭ 'n Eşŭ
Şi nu fac la nime greşŭ.
Pentru farmecĭ îs vestită,
Şi de mulţĭ chiar ispitită;
Drept dovadă, vĕ uĭtaţĭ...
Ţeara 'ĭ grea de fermecaţĭ!

Acu farmecile ca farmecile... dar cât pentru ale gospodărieĭ... apoĭ nu s'a dat pe faça pământuluĭ o jupineasă maĭ iscusită de cât Angheluşa... nu că mĕ laud, dar...

Ştiŭ sĕ fac de toate bune,
Vutcĭ, dulceţurĭ de minune,
Şi beltele de gutăĭ
Care scotŭ dinţiĭ ceĭ rĕĭ.
Cozonacĭ de modă nouă
Fără unt şi fără ouă,
Şi 'nvêrtite ce, mĕ giur,
Potŭ sluji de coafiŭr.

Cine-a vrea sĕ mĕ iee jupineasă 'n casă, 'ĭ scutit de marşan de mode... Ş'apoĭ îĭ maĭ aduc şi alt folos... Dacă are copiĭ, sĕ'ĭ dee pe mâna mătuşeĭ... Ţi'ĭ hărăcsescŭ de spasmurĭ şi le discânt de diochiŭ ca maĭ bine... că eŭ am umblat pe unde 'şĭ-o înţărcat dracu copiiĭ, şi am deprins de toate...

Ştiŭ sĕ fac discântecĭ grele
Pentru orĭ ce boale rele:
Precum boala de turbat,
De bârfit şi de furat.
Saŭ de-a şerpilor muşcare,
Saŭ de-acea rĕ boală care
Schimbă sufletu 'n românĭ
Şi'ĭ preface în păgânĭ!

Dar maĭ ales, boerĭ d-voastră, ce ştiŭ bine?.. 'ĭ sĕ lecuesc de frigurĭ, de durerĭ de cap, de durerĭ de măsele şi de urît. De pildă, l'o apucat pe cineva frigurile, fie luĭ acolo?.. pune'ĭ frumuşel trupu în apă cu ghiaţă

şi'ĭ dă sĕ mănânce vr'o doĭ harbujĭ necopţĭ. Pe de-asupra dă'ĭ sĕ bee lapte crud şi botezat cu apă de ploae... peste un ceas 'ĭ gata!..

Pentru durerĭ de cap... cunosc doă leacurĭ fără greş... le-am învĕţat de la rĕposatu doftoru Flaĭmuc, care s'o dus de mult pe ceea lume ca sĕ'şĭ vadĕ bolnaviĭ. Eĭ!.. dacă 'ĭ durerea din rĕceală, şi'ĭ nouă? pune vr'o ḑece ferarĭ sĕ batĕ cu ciocanele cât ĭ' ḑiulica de mare; şi 'n vreme ce 'ţĭ-or bocăni la ureche, şeḑĭ plecat cu capu pe-o tipsie plină de mangal aprins. Ear dacă 'ĭ durerea veche şi înrădĕcinată?.. n'aĭ de cât sĕ te tunḑĭ chilug, şi pĕru ce rĕmâne pe cap sĕ'l smulgĭ cu cimbistra fir câte fir... Cu chipu aista scoţĭ toată rĕutatea din cap şi rĕmâĭ pleşuv... dar teafĕr. Pentru durerĭ de măsele, cel maĭ bun lucru 'ĭ sĕ nu te daĭ pe mâna doftorilor de dinţĭ; saŭ dacă nu te vindecĭ cu atâta, sĕ ĭeĭ simburĭ de persică şi sĕ'ĭ stricĭ cu măseoa cea rĕ. Ear dacă nicĭ chipu aista nu'ţĭ foloseşte?.. sĕ clăteştĭ gura de triĭ orĭ pe ḑi cu vitriol clocotit... (vorbesce ca nemţiĭ) la tot unu dat, câte un feleşan mare... (cu glas firesc) ca în reţetă.

În sfîrşit pentru boala urîtuluĭ, care 'ĭ boala cea maĭ a draculuĭ din lume?.. ascultaţĭ...

Dragĭ boerĭ şi cuconiţe,
Holteĭ, fete, vĕduviţe,
De vroiţĭ numaĭ decât
Sĕ vĕ treacĕ de urît?
Lăsaţĭ ĭute casă, masă,
Şi cu inima voĭoasă
Alergaţĭ, vĕ sfătuesc,
La teatrul romănesc.

Ce vĕ spun eŭ... de s'a maĭ ţine urîtu de d-voastră?.. sĕ nu'mĭ ḑiceţĭ Angheluşa.

Credeţĭ, credeţĭ pe mătuşa
Căcĭ sînt mama Angheluşa
Cunoscută-aicĭ'n Eşŭ
Şi nu daŭ la nime greşŭ.
Eŭ sînt gata şi ferice
De-a sluji pe toţĭ aice.
Când îţĭ vrea sĕ vĕ slujĕsc...
(bătĕnd în palme)
Pan, pan, pan,.. şi eŭ sosĕsc.

(Se închină şi pleacă alergând).

(Cortina cade.)

HERȘCU BOCCEGIUL

HERȘCU BOCCEGIUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Iașĭ 1851.

(Teatrul represintă o stradă din Iașĭ. — La rîdicarea cortineĭ se aude în culise hămăit de cânĭ.

Herșcu, (strigă spărieat): *Avet! țibi, țibi, chețel.* (intrând) Țibi, țibi chețel, che te lovesc cu cotu. Țibi chine pintenog... *arihnăndă tatnără!*

(vine în fața sceneĭ, strigând:) Marfă! marfă! moruntușurĭ!.. forficele... andrele... vacs pentru cibuțele... frunḑe pentru obrijele... marfă... marfă! (către public) Slug d-vostră, boerĭ și chicoane! nu poftițĭ ceva moruntușurĭ de Lipschi și de Paris?.. am de toate, ḑic ḑeŭ!.. de care poftițĭ de acele nu ghesițĭ... Vrețĭ se videțĭ, mĕ rog?.. Eŭ nu silesc pe nime... (pune bocceoa gios ș'o desleagă) Dacă nu cumpĕrațĭ nimichi, nu mĕ supĕr... che eŭ sint Herșcu Boccegiu, cunoscut pin toate casele boereștĭ, ḑic ḑeŭ! Am marfă de mofluz eftină și fără tocmeală... Inchi se videțĭ... poftim mĕ rog... (scoate marfa câte una și o arată publiculuĭ în vreme ce cântă strofele următoare:)

Marfă, marfă de Paris!
Astă-ḑĭ chiar o am deschis,
Ș'o daŭ eftină, ḑic ḑeŭ,
Ca sĕ schep de ea și eŭ!
Foarfecĭ marĭ de tuns un *chichi* *)
Ceĭ ce prindŭ prea mult *arichi*.**)
Brice lungĭ de dat perdaf
Celor cu pricinĭ de jaf.

Pentru așa moțpănoĭ nu trebue judecătorie... trebue bărbierie ca se'ĭ usture păn' pi *chele*.***)

Poftim ace de cârpit
Și cleiŭ tare de lipit
Inimile ce-aŭ slăbitŭ,
Cugete ce-aŭ putreḑitŭ.
Poftim apă de livant
Pentru cavaler galant;
Chind pe nas o tragĭ, o 'nghițĭ,
Facĭ pe loc hafițĭ, hafițĭ!
(strĕnută).

(cătră public) Cum aĭ spus, mĕ rog? sĕ'mĭ fie de ghicĭ... foarte mulțumesc d-tale... nu primesc.

Poftim praf de dințĭ pre bun
Pentru-aceia care spun
Minciunĭ lungĭ de șepte coțĭ...
Se le cadĕ dințiĭ toțĭ.
Poftim roș-roșĭor... îl vĕnd
Pentru-aceĭ mișeĭ de rĕnd
Care, orĭ și ce pățescŭ,
Pe obraz nu se roșescŭ!

*) Un pic. — **) Aripĭ. — ***) Pele.

Cumpĕrațĭ, mĕ rog, ca sĕ le trimitețĭ lor present de Paștĭ, în loc de vovă *) roșĭ... Nu'ĭ scump... che am adus multă de asta.

Maĭ poftim și cherțĭ de gioc
Mesluite pe noroc,
Se te facĭ mult maĭ dihaĭ
Maĭ dihaĭ de cât un craiŭ.
Maĭ poftim și alte cherțĭ
Unde dache mult învĕțĭ
Te facĭ foarte procopsit
Procopsit saŭ pricopsit.

Videțĭ d-vostră... cherțĭ și cherțĭ... așa'ĭ? însĕ aste se vêndŭ atât de mult... che s'o dat vêndarea lor în otcup... chind aste-l-alte le cumpĕră de geaba numaĭ șoarecii... Adichi... dic deŭ!.. învĕțațĭ trebue sĕ fie șoarecii din țeara Moldoviĭ!

Cum aĭ dis mĕ rog? chit ține? Nu'ĭ scump... așa se trăesc! cine 'ntreabă, dece leĭ, cine cumpĕră, cincĭ leĭ. Voăs?.. chit dracu pe tată luĭ?.. adichi si mi erțĭ... marfă de Paris și de Lipschi, nu'ĭ marfă de Podlelvoeĭ...**) Astă marfă din boccea, am adus'o eŭ singhir din Momorniți, și chiti am pățit pân'aice... Dumnedeŭ fereasche!.. Sĕ videțĭ, mĕ rog. M'am pornit de pe graniți ca un boer mare... cu cherita cu doĭ voiștĭ***), și cu un cal care făcea chit opt. Dar chind am pornit, m'o apucat pe drum de-odată un viforoiŭ cheptușit cu omĕt și pe façă și pe dos. Chind mĕ bătea peste obraz, chind mĕ bătea peste ceafă; dar eŭ strigam vĭo, vĭo, la calul cel de pe

*) Ouĕ. — **) Podul Iliaoeĭ. — ***) Oiște.

cheruţă... şi chind strigam vĭo... calul făcea ho... şi sta pe loc... Eŭ vĭo, el ho! eŭ vĭo, el ho!.. *ghiraĭ şvarţ!..* aşa supĕrare mare... de chind o trecut jidovii Mare roşie, inchi n'am păţit, ḑic ḑeŭ! Perciuniĭ mi se făcuse meciuchi, şi barba ţepuşĭ... inchit m'o prins un gutunar piste nas, de cele tătăreştĭ... Ba inchi ce se veḑĭ?.. che şueram pe nas ca un tilharoiŭ... chind mĕ rĕsuflam, făceam: fhiŭ... Ş'aşa, mĕ rog, ca sĕ nu maĭ lungesc vorbe degeabă... am agiuns în codru Herţiĭ!.. aveeĭ! ştiţĭ d-vostră ce'ĭ codru Herţiĭ? aveĭ! mamunĭeŭ!

I.

(Arie jidovească).

Codru Herţiĭ (ter) cel de morte,
La jidanĭ 'ĭ duşman forte.
  Eĭ veĭ! main got!
Dacă eştĭ cam rufos,
Voĭnicos... da fricos, } bis
  Ḑic ḑeŭ, morĭ de tot! }

II.

Mamă, tată! (ter) mare frichi
Ţine cale la potichi!
  Eĭ veĭ! main got!
Dacă eştĭ cu zuluf
Şi pe cap plin de puf, } bis.
  Ḑic ḑeŭ, morĭ de tot! }

Acolo o perit jupânu Iţichi Zarafu care era tare voĭnicos şi chind se mâniea... de frichi fugea pi deal ca pi

vale; și jupânu Solomonichi harabagiul care purta tot deauna la drum un harțagan*) mare pentru volintiroĭ, și chind se întîlnea cu dînșiĭ... le da degrabă harțaganu, ca sĕ nu se facĕ primejdie. Și chițĭ aŭ maĭ perit! se fie la dînșiĭ acolo unde șĭ-aŭ lăsat papuciĭ!... aveĭ!... codru Herțiĭ!..

Dumneḑeŭ fereasche, chit am maĭ pățit!
Eŭ mĕ mir de frichi cum de n'am murit?
Eĭ veĭ, mamu nĭeŭ!
Eĭ veĭ, tatu nĭeŭ!
M'aŭ prins telheroiĭ! m'aŭ prins, ĭ-am vĕḑut;
Ba 'nchi mi se pare, che m'aŭ și bătut.
Eĭ veĭ, mamu nĭeŭ!
Eĭ veĭ, tatu nĭeŭ!
Mĭ-aŭ făcut morișchi, chiar pintre perciunĭ.
Așa talharĭ închi n'am vĕḑut nebunĭ!
Eĭ veĭ, mamă nĭeŭ!
Eĭ veĭ, tată nĭeŭ!

Da sĕ vedețĭ, mĕ rog, cum s'o întîmplat cu bătae. Nu eram departe de Dorohoĭ... tirg jidovesc ca și tirgu Eșĭ. Maĭ avem un deal ș'o vale ș'o limbi de pădure. Eŭ mergeam fără griji: pentru che nu's fricos. Chind de-odată zăresc înainte doă matahale groase și spetoase și bărboase și mustețoase, care băga frichi la oase. Chind le-am zărit, am murit... dar fiind che nu's fricos... mĭ-am scos degrabă și cușmă și chitie de pe cap și le-am pus una'n drépta, una'n stinghi... ca sĕ vadĕ telheroiĭ che suntem maĭ mulțĭ.

---

*) Eartagan.

— Stăĭ Ĭudă! răcneşte de-odată un matahal. Eŭ ḑic veĭ! calul face ho! şi ne oprim trustoţĭ. Dache ne-am oprit... telheroiĭ o 'nceput a veni spre cheruţă cu ghind reŭ. Eŭ, cu cap, strig la dînşiĭ:

— Nu veniţĭ, nu... Voĭ sinteţĭ doĭ, noĭ sintem triĭ!

— Da ce sînteţĭ voĭ, târtane?

— Noĭ sintem oamenĭ bunĭ cu frichi... a luĭ Dumneḑeŭ, sfinţĭ părinţĭ de la mănăstire, ḑic ḑeŭ; „Dache nu „mĕ creḑĭ pe mine care's harabagiŭ? intreabă şi pe jupânu „Leĭba din fundu cheruţiĭ."

Aicĭ m'am greşit cu vorba puţintel, şi volintiroiĭ m'aŭ inţeles che eram boccegiu... mamu nĭeŭ! chind s'aŭ aruncat pe mine ca doĭ zăvoḑĭ... şi chind o inceput a'mĭ scutura de omet chelea draculuĭ*) cu ciomegile... veĭ, veĭ, veĭ! par' că bătea in păpşoĭ, ḑic ḑeŭ. Eŭ strigam ghevalt... Urzichi!**) şi mĕ luptam ca un voĭnicos... pentru che nu's fricos... dar ce folos! chind făceam cu ghicischi flischĭ... eĭ cu ciomagul trosc şi pliosc... Chind eŭ eram dedesupt, chind eĭ deasupra... chind eĭ deasupra, chind eŭ dedesupt... Aĭ veĭ! tatu nĭeŭ! telheroiĭ mĕ făcea chiseliţi dacă nu mĕ scăpa de pe dinşiĭ nişte creştinĭ botezaţĭ. (oftează).

Bine-o ḑis cine-o ḑis, che, jidanu nevoeş se 'neacă pe uscat! A doa ḑi chind făcea cucoşu chichirighi... m'am pornit de la Dorohoĭ, inse pĕcatu mĕ alunga, chit pe cole, chit pe dincole ca pe un ghischi... şi chite am maĭ păţit!...

---

*) Materia halaturilor jidovescĭ se numesce: pelea draculuĭ.

**) Urzică, vestit agent al poliţieĭ din Iaşĭ.

Ei veĭ! codru Herţil!... Maĭ bine de chit sĕ facĭ neghistorie cu dinsu, maĭ bine sĕ şeḑĭ linghi balabustă. *duios*) Balabustă!... şi eŭ inchi am o balabustă... şi ce balabustă frumuşichi, cu faţă de ghermesit de Lipschi... faĭn, faĭn... Chind o veḑĭ, te apucă un fior din talpe şi gioci ca un curcan bĕtrân. Eŭ mor de pe dinsa de dragoste, şi toţĭ jidaniĭ mor de pe ciuda mea. Ha, ha, ha... par' che sint un grof jidovesc, aşa 's fudul cu balabustu nieŭ!... ş'apoĭ poate che n'am dreptate?

(Arie jidovească).

Balabustă mititichi
Dragă nieŭ.
Tare'ĭ tare frumuşichi!
Ḑic şi ḑeŭ.
Chind o vĕd eŭ pe dugheană,
Vaĭ, vaĭ, vaĭ!
Mĕ mâninchi pe sprinceană.
Haĭ, haĭ, haĭ!
Handiridi, ridi, ridi, ridi, ridi, ridi
Handiridi, ridi Ruhala!
Handiridi, ridi, ridi, ridi, ridi, ridi
Handiridi, ridi, Zugzala.

Mititichi balabustă
Dragă nieŭ
Poartă rochiĭ fără fustă
Ḑic şi ḑeŭ.
Ea pe cap e rasă, rasă
Vaĭ, vaĭ, vaĭ!
Ş'aşa inchi 'ĭ maĭ frumoasă
Haĭ, haĭ, haĭ!
Handiridi, ridi, etc. etc.

Balabusta cea frumoasă
Draga nĭeŭ
Chite-odată 'ĭ mânioasă
Ḑic şi ḑeŭ.
Dar chind vĕd che'ĭ aşa *Rifchi*
Vaĭ, vaĭ, vaĭ!
Ca o broască mĕ fac lifchi
Haĭ, haĭ, haĭ.
Handiridi, ridi, etc. etc.

(Herşcu gioacă într'un picior, bătênd în palme, în vreme ce cântă Handiridi. De o dată se aude un lătrat de câne în culise. Herşcu se opresce spărieat şi aleargă de 'ĭe cotul de gios) Ţibă chine... *Arihnăndă tatnără*... Mĭ-a sărit inimă din loc (stupesce în sin). Am socotit che m'aŭ mâncat... (cu mânie) Am se te lovesc cu botu peste cot... las! las! volintiroiŭ buţuf*).

(Către public) Poftiţĭ orĭ nu poftiţĭ?... vreţĭ se'mĭ faceţĭ ceva alişveriş, che n'am vreme de prăpădit. D-vostră ştiţĭ numaĭ se rideţĭ de mine şi nu'mĭ cumperaţĭ nimichi... Eĭ! atât pagubi pe ţeara nostră... (strînge bocceoa) Pentru che sint jidan boccegiŭ, de aceea nu vroiţĭ se'mĭ faceţĭ seftenlichi... Poftim de mergeţĭ pi la dughenĭ marĭ ca se plătiţĭ indoit (pune bocceoa pe umerĭ). Boerĭ D-vostră, maĭ am inchi o marfă (ruşinêndu-se) dar nu ştiŭ dache se cade se...

Maĭ am inchi şi mănuşĭ
Şi le-aşĭ da făr' nicĭ un gruşĭ
Dacă-aşĭ şti, boerĭ, che vreţĭ
Mie 'n palme se'mĭ băteţĭ!
Am de toate cum vedeţĭ;
Marfa mea nu are preţĭ
S'o daŭ eftină, ḑic ḑeŭ,
Ca se scap de ea şi eŭ.

(Se pornesce strigând: *marfă mărunţuşurĭ*. Cânĭĭ latră în culise... Herşcu se apĕră cu cotul pe dinapoĭ).

(Cortina cade).

---

*) Beţiv.

CLEVETICI

ULTRA-DEMAGOGUL

CLEVETICI

ULTRA-DEMAGOGUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Luchian, pe teatrul din Iaşĭ 1862.

(Teatrul representă un salon).

Clevetici

(Cu frac negru, jiletcă Robespier, cravată de mătasă albă şi cu barba 'n furculiţă, intră pe uşa din fund).

Sănătate şi frăţietate, Domnilor cetăţenĭ!.. Am aflat că sunteţĭ adunaţĭ în colegiŭ eleptoral pentru alegerea unuĭ deputat, şi eată-mĕ's, alerg ca sĕ vĕ espun profesiunea mea de credinţă.

Eŭ sînt celebrul Cleveticĭ
Cunoscut nu de mult pe-aicĭ,
Liberal ultra, jurnalist
Şi constituţionalist.
Uniĭ 'mĭ ḑicŭ că 's demagog,
Alţiĭ că sînt numaĭ un gog...
Dar eŭ n'asud, eŭ sufĕr tot
Căcĭ sînt un mare patriot!

Ce vroĭesc eŭ, Domnilor?...

O scițĭ din coloanele ḑiaruluĭ meŭ: *Gogoașa patriotică.*

Vreŭ maĭ ântêĭ consacrarea aptuluĭ de la 5 și 24 Ghenar, ca unul ce este făcut de mine și numaĭ de mine...

Dar, Domnilor, eŭ singur am fost atât de putinte ca sĕ aprind soarele aceleĭ ḑile memorabile!.. Și cu toate aceste privițĭ: nu's nicĭ macar un Ministru!

Al doilea. — Vreŭ respeptul Convențiuneĭ cu condițiune de a fi schimbată în totul, ca una ce a fost elaborată de străinĭ, fără concursul patriotic al Românilor...

Al treilea. — Vreŭ sufragiul universal pentru ca toată țeara sĕ se prefacĕ într'o urnă eleptorală. Vreŭ maĭ mult, Domnilor; vreŭ ca tot locuitorul sĕ fie representant al Națiuneĭ.

Ce spectacol măreț!..

Patru milioane de deputațĭ la un loc cerênd cuvêntul!

Sînt novator, am ideĭ marĭ
Ideĭ revoluționarĭ.
Vreŭ sĕ rĕstorn, sĕ schimb, sĕ dreg...
Dar ce câștig?... cu ce m'aleg?
Uniĭ îmĭ ḑicŭ vrednic Roman,
Alțiĭ pretindŭ că 's șarlatan!
Dar eŭ n'asud, eŭ sufĕr tot
Căcĭ sînt un mare patriot!

Ce vreŭ eŭ, Domnilor?... Un lucru prea simplu! Vreŭ libertatea absolută!... Sĕ nu maĭ atârne servitoriĭ de stăpânĭ, copiĭ de părințĭ, soldațiĭ de șefĭ...

Vreŭ ca toțĭ buniĭ Romànĭ, sĕ se poată aduna cu miile când îĭ voiŭ chĭema eŭ, fără a da de scire Guvernuluĭ. Vreŭ

egalitatea perfectă!... sĕ nu maĭ fie săracĭ şi bogaţĭ, micĭ şi marĭ, slabĭ şi graşĭ, proştĭ şi cu cap, oamenĭ şi vite... Vreŭ sĕ imitez în ţeara mea toate fazele revoluţiuneĭ francese, căcĭ numaĭ prin tulburare o naţiune se civilisează... dar cine m'ascultă? Găsesc o oarbă opusăciune din partea unor strigoĭ, unor retrograḑĭ ruginiţĭ ca Sandu Napoilă.

Munţiĭ ceĭ marĭ cu-ale lor stâncĭ
Vreŭ se'ĭ rĕstorn prin văĭ adâncĭ,
Sĕ nivelez tot pre pământ...
Dar cine'mĭ crede de cuvênt?
Uniĭ îmĭ ḑicŭ că sînt tribun,
Alţiĭ pretindŭ că sînt nebun!
Dar eŭ n'asud, eŭ sufĕr tot,
Căcĭ sînt un mare patriot!

Ce vreŭ eŭ, Domnilor? Vreŭ sĕ fiŭ caŭa, sĕ fiŭ spada de Damocles a conservatorilor şi idolul poporuluĭ suveran! De aceea vreŭ sĕ împart moşiile proprietarilor... Dar mĕ veţí întreba dacă eŭ însumĭ sînt proprietar? Ba nu, însĕ aceasta nu invalidează convicţiunile mele socialiste. Eŭ, Domnilor, sînt un cetăţean însetat de glorie şi de amoarea popularităţeĭ, şi prin urmare, orĭ cât de grele sĕ fie împregiurările politice ale ţĕreĭ, eŭ am curagiul a striga în gura mare: arme, arme, arme! căcĭ mĕ cred brav ca Stefan cel mare şi ca Mihaĭ Viteazul.

Vreŭ pre Românĭ sĕ'ĭ fac pe loc
Romanĭ anticĭ, vitejĭ de foc,
Ca sĕ ţinem resbel cu Ruşĭ
Englezĭ, Chinezĭ, Turcĭ, Nemţĭ şi Pruşĭ.

(Se aude afară bătae de tobă. Cleveticĭ se sparie strigând:) Aoleo! ce se fie? (el alérgă la fereastră şi se întoarnă adăogând): Am credut că's eĭ!..

Uniĭ îmĭ dicŭ că's hărţăgos
Alţiĭ pretindŭ că's cam fricos...
Dar eŭ n'asud, eŭ sufĕr tot
Căcĭ sînt un mare patriot.!

Ce vreŭ eŭ, Domnilor? Vreŭ libertatea cea maĭ nemărginită a preseĭ, pentru ca sĕ pot batgiocori când îmĭ place şi pe cine 'mĭ place. Vreŭ sĕ rĕstorn tot ce esistă, pentru ca se'mĭ fac un pedestal din ruinele presentuluĭ şi sĕ mĕ urc pe acel pedestal, ca sĕ proclam republica democratică şi socială. Trecutul e al strigoilor, presentul e al moderaţilor, viitorul e al meŭ!

Trecut, present, nu mĕ sfiesc
Sĕ'ĭ critic rĕŭ, sĕ'ĭ osândesc,
Căcĭ eŭ, eŭ, eŭ şi numaĭ eŭ,
Sînt bun Român şi sciŭ ce vreŭ.
Uniĭ m'admirŭ, alţiĭ mĕ 'nchidŭ
Uniĭ mĕ plângŭ, alţiĭ mĕ ridŭ...
Dar eŭ n'asud, eŭ sufĕr tot
Căcĭ sînt un mare patriot.!

Cercaţĭ, Domnilor, sĕ mĕ trimiteţĭ la Cameră, cu mandatul de representant al Naţiuneĭ, şi atuncĭ veţĭ videa ce poate Cleveticĭ... Închipuiţi-vĕ că sînt în Cameră... eată-mĕ 's la locul meŭ... (se pune pe scaun) Cer cuvêntul. D-le Preşedinte... cer cuvêntul... nu mi'l daĭ? prea bine! (se scoală şi vine în faţa publiculuĭ) Am cerut cuvêntul pentru ca sĕ combat opiniunea emisă de D-nul Ministru de finanţe

în cestiunea budgetuluĭ. De şi onorabilul preopinent a cerut cestiunea prealabilă, voiŭ întreba ce este budgetul, D-lor? Budgetul, D-lor, este pulsul unuĭ Stat!.. trebue în consecinţă sĕ'l pipăim cu luarea aminte a unuĭ medic... Lăsând dar de o parte pe D-nul Ministru de finanţe care a sulevat această cestiune urgentă, mĕ voiŭ adresa către D-nul Ministru de justiţie, pentru ca sĕ 'l întreb: cum de a cutezat a călca sacrul princip al inamovibilităţeĭ consacrat de Convenţiune, depărtând de la giudecătoria, nu sciŭ căruĭ district pe onorabilul cetăţean Cârcioc, ce a dat atâtea probe de integritatea cea maĭ pură şi de patriotismul cel maĭ pur? Îmĭ va rĕspunde negreşit D-nul Ministru de resbel că formarea uneĭ nouă bateriĭ este necesară? însĕ, Domnilor, strămoşiĭ nostri Romanĭ, companioniĭ de arme al strămoşuluĭ nostru Traian, n'aveaŭ trebuinţă de atâtea tunurĭ pentru ca sĕ învingĕ pe inimicĭ, şi când e cestiunea de banĭ, se cuvine sĕ fimŭ economĭ, căcĭ acest budget este produs de obolul săraculuĭ, aceluĭ sărman asuprit şi nenorocit, pe care cad toate sarcinele!... aceluĭ ilot ce geme de secolĭ, fără ca D-nul Ministru de interne sĕ se fi îngrijit până acum de a propune Camereĭ un proĭept de lege pentru uşurarea claseĭ de gĭos... A! D-le Ministru de interne! dacă aĭ avea alte gândurĭ, de cât acel de a prinde o rădĕcină eternă pe scaunul preşedinţeĭ, aĭ gândi că dinaintea D-tale doă drumurĭ sînt deschise, acela urmat de Bimbaşa Sava, şi acela urmat de Cavur!... În darn D-nul Ministru al afacerilor străine mĕ întrerumpe sub pretest că n'aşĭ fi în cestiune... D-luĭ nu scie usul parla-

mentar, dar eŭ... sînt trimis aicĭ de Naţiune ca representantul intereselor eĭ. Acest mandat sacru îl voiŭ îndeplini ca cetăţean liber şi liberal, apĕrând cu energie şi cu logică (iute) libertatea, egalitatea, dreptatea, fraternitatea, inviolabilitatea, inamovibilitatea, autonomiea, Conven̦ţiunea, drepturile naţionale, garda naţională, partidul naţional şi cele-l-alte... (resuflându-se) căcĭ eŭ... şi de ce nu? am toate calităţile de a fi Ministru!... O mărturisesc cu toată modestia, D-lor, pentru că am fost, sînt şi voiŭ fi cetăţean român şi nu am obiceiŭ de a aprinde luminărĭ, din contra eŭ le sting... (glasul i se stinge; el urmează a vorbi prin gesturĭ).

Fraţĭ căuzaşĭ, m'aţĭ audit?
Sînt elocŭent apelpisit.
Vorbesc, vorbesc, vorbesc, vorbesc
Păn' ce pe toţĭ 'ĭ obosesc.
Uniĭ 'mĭ ḑicŭ ritor hazliŭ,
Alţiĭ 'mĭ ḑicŭ palavragiŭ!
Dar eŭ n'asud, eŭ sufĕr tot
Căcĭ sînt un mare patriot!

(Ĭesă maĭestos).

(Cortina cade).

SANDU NAPOILA

ULTRA-RETROGRADUL

SANDU NAPOILA

ULTRA-RETROGRADUL

CÂNTICEL COMIC

Câtat de D-nul Luchian, pe teatrul din Iaşĭ 1862.

(Teatrul representă un salon)

Napoilă, (afară).

Ce face?.. Sĕ plătesc eŭ capitaţie?.. Eŭ, boer velit?.. Eŭ, Sandu Napoilă?.. atuncĭ s'agiungĭ tu, guleratule.

(Întră furios pe scenă şi se adresează publiculuĭ).

Da bine, boerĭ D-voastră, unde mergemŭ?.. ba nu, adică vĕ întreb, unde mergemŭ?..

De când legea asta nouă
Ce Convenţie îĭ ḑic,
Aŭ rupt reglementu 'n doă,
Am agiuns chiar de nimic!
Şi de unde maĭ 'nainte
Eram toţĭ boerĭ veliţĭ,
Ne-aŭ luatŭ pe dinainte
Nişte puşchĭ apelpisiţĭ!

Şi ce puşchĭ! Ci că's patrioţĭ, liberalĭ, progresiştĭ, naţionalĭ, demagogĭ... dracu 'ĭ maĭ ştie!.. că de o dată aŭ rĕsăritŭ în ţeară posderie, şi tot unu şi unu!.. oamenĭ marĭ, învĕţaţĭ de ştiŭ şi toaca 'n ceriŭ, colţoşĭ şi cu barba în furculiţe... Eĭ punŭ ţeara la cale în ḑioa de astă-ḑĭ, eĭ sîntŭ şi numaĭ eĭ adevĕraţĭ românĭ cu ĭubire de Patrie, căcĭ aŭ luatŭ patriotismul în otcup!.. şi dacă nu vreĭ sĕ ĭeĭ câmpiĭ pe urma lor, te facŭ albie de cânĭ prin foile lor... Maĭ dăună-ḑĭ mĕ 'ntâlneşte unul ce'ĭ ḑic Cleveticĭ, şi mĕ 'ntreabă ni-tam ni-sam de sînt ca dînsul, demagog? Dă, *măĭ gogule!* 'ĭ-am rĕspuns şi eŭ, cată'ţĭ de drum până ce nu scot luleaoa de la ciubuc!.. Eĭ bine, boerĭ D-voastră, unde mergemŭ?.. ba nu, vĕ întreb, unde mergemŭ?..

Pân' acuma 'n ţeara-aceasta
Noĭ ne-am burzuluit creasta;
Noĭ amŭ fostŭ *simandicosi*
Marĭ şi *ighemonicosi;*
Dar acum fără sfieală
Ne facŭ puşchiĭ de dârvală,
Şi ne chemŭ pe noĭ, pe noĭ,
Vinograḑĭ! ruginĭ! strigoĭ!

Auḑĭ, mĕ rog?.. După ce te disbracă de caftanul boerieĭ; după ce'ţĭ ĭeŭ sufletele de ţiganĭ de le daŭ drumul sub cuvênt de liberta; după ce'ţĭ rîdică feciorii boereştĭ, sub alt cuvênt că, după Convenţia cea afurisită, nu maĭ sîntŭ pri... pri... privilegiurĭ; după ce'ţĭ ĭeŭ copiĭ la oaste cu sorţiĭ ca pe proştĭ; după ce, vorba ceea, îţĭ facŭ drum pe'n barbă pe de'ntregu, apoĭ te maĭ şi po-

reclescŭ retrograd!.. vinograd!.. tureatcă!.. strigoĭ!.. strigoĭ?.. Heĭ bine, boerĭ D-voastră, unde mergemŭ?.. n'aŭ maĭ rĕmas în țeară nicĭ *sevas*, nicĭ *hristoitie*... Unde mergemŭ? ba nu, adică vĕ 'ntreb, unde mergemŭ?..

Dicŭ că'ĭ timpul libertățeĭ,
Al frățieĭ ș'al dreptățeĭ;
Că de-acuma pe pămênt
Toțĭ de o potrivă sînt.
Și cu astfeliŭ de minciună
Hoțiĭ ceĭ de'mpușcă 'n lună
De caftan ne-aŭ desbrăcat
Și mantaoa 'n loc ne-aŭ dat!

Audĭ?... egalita!... sĕ fiŭ de o potrivă cu Chiosa vezeteul și cu Mănciurică bucătariul?.. ama rînduealǎ!.. Dacă pe când cu unirea, științĭ... maĭ an țărț... și eŭ am purtat bairacul, și eŭ am giucat hora unireĭ în colț la Petrea bacalul, și eŭ am răgușit strigând: sĕ trăească libertaoa și egalitaoa!.. dar înțelegeam egalitaoa cu boeriĭ ceĭ marĭ; sĕ fiŭ *ena mu che ena su**) cu vornicul Hârzobeanu și cu logofătul Protipendescu; sĕ șĕd cu dînșiĭ la taĭfasurĭ pe divan, cu ciubuce, cu cafele, cu tot ighemoniconul boeresc; dar, nu egalita cu Barabulă și cu badea Trohin văcariul!.. Eĭ bine, boerĭ D-voastră, unde mergemŭ?.. ba nu, adică vĕ 'ntreb, unde mergemŭ?

N'audĭ altă de cât forme,
Uniforme și Reforme.
Toțĭ croescŭ, facŭ și prefacŭ
Ca sĕ ne vie de hacŭ.

---

*) Adică; unul și unul, de-o-potrivă.

Ierĭ o lege, astă-ḑĭ altă,
Şi când caţĭ, lucrul stă baltă!
Cică-aista e progres?..
Na'ţi'l frânt că ţi l'am dres!

Poftim!.. maĭ dăunăḑĭ s'o rîdicat bătaea... lege nouă în ţeară veche!.. Ştiţĭ ce-am păţit? Avusesem poftă sĕ mănânc un ostropeţ de ĭepure, şi poftisem la masă pe vĕrul Bufte... ştiţĭ Bufte care o fost baş-ciohodariŭ la D-l Ioniţă Sturza Vodă... Când sĕ ne dee bucate, giupânu bucătar ne spênḑură lingurile la brêŭ şi se duce la primblare... Eĭ apoĭ, sĕ nu'l baţĭ?.. Ean nu, că nu'ĭ voe, căcĭ vine comisariul şi te pune la straf... D'apoĭ alta! mĕ duc la moşia mea, la Ţălinoasa, şi poroncesc ţĕranilor sĕ'mĭ facĕ o clacă de vr'o cincĭ ḑile... Ştiţĭ ce mĭ-aŭ rĕspuns mojiciĭ?... mĭ-aŭ rĕspuns că le grăesc vorbe de clacă... Eĭ! apoĭ sĕ nu'ĭ întinḑĭ la scară?... Ean nu, că vine subprefectul şi plătesce straf, Sandule fătul meŭ!.. Da bine, boerĭ D-voastră, unde mergemŭ?..

Asta încă nu'ĭ nimică!
Dar tot cheful mi se strică
Când mĕ vĕd supus la bir,
Atins tocmaĭ la chimir.
Sĕ plătesc pentru şosele,
Pentru vin, rachiŭ, pavele,
Pe moşie, şi pe cap!...
Astea 'n mintea mea nu 'ncap!

Bre!.. bre!.. Adică multe-am vĕḑut în vieaţa mea!.. c'am vĕḑut Ĭenicerĭ şi rĕsmeriţĭ; am vĕḑut ciuma, holera şi lăcustele, dar încă aşa bazaconie n'am chitit c'oiŭ agiunge

sĕ vĕd... Auḑĭ? reforme? îmbunătăţirĭ?.. Sĕ mĕ silească a plăti 5 la sută din venitul Ţelinoaseĭ, proprieta cu hrisov domnesc, de la rĕposatul întru fericire Cehan Racoviţă Voevod!.. şi după toate pĕcatele sĕ mĕ trântească şi pe mine în capitaţie, eŭ Sandu Napoilă, boer cu caftan din vremea fericituluĭ întru pomenire Ioniţă Sturza Voevod!.. Eŭ sĕ plătesc un galbĕn împĕrătesc pentru că am cap, şi vĕrul Bostănescu tij, pentru că nu are cap nicĭ de o liţcae!.. Eĭ bine! boerĭ D-voastră, unde mergemŭ?.. ba nu, adică vĕ 'ntreb... unde mergemŭ?..

Ş'apoĭ alta şi maĭ mare
Care, ḑeŭ, nu'ĭ de creḑare!
Hojma uniĭ scriŭ, răcnescŭ
Sĕ nu fie boerescŭ!
Şi pĕmêntul sĕ se 'mparte!
Tot mojicul s'aĭbă parte!
Numaĭ noĭ sĕ fimŭ abraşĭ
Liude pintre calaraşĭ!

D-voastră rîdeţĭ!.. haĭde, haĭde!.. vĕ pare glumă?.. (cu mânie) Dar nu'ĭ de glumit, boerĭ D-voastră, căcĭ vorŭ sĕ ne ĭee şi pelea de pe noĭ!.. şi noĭ sĕ ne lăsămŭ aşa *ghioşghĭoare*, sĕ ne despoae?.. sĕ nu ne *diafendefsim?**) aud?.. dar n'avemŭ gură sĕ ţipămŭ?.. n'avemŭ obşteasca obicĭnuită adunare, unde putemŭ merge ca sĕ ne suimŭ colo pe tribu... nal, ca sĕ facemŭ şi noĭ *engomiĭ***) patrioticeştĭ?..

Treaba se îngroaşă, boerĭ D-voastră!.. ascultaţi-mĕ

*) Sĕ ne apĕrăm. — **) Discursurĭ.

pe mine, că eŭ știŭ ce știŭ... Trebue sĕ ne deschidemŭ ochiĭ ca sĕ alegemŭ depotațĭ tot de-aĭ nostri... știțĭ... cole... *getbeget*... vinogradĭ care sĕ se lupte vĕrtos pentru apĕrarea boerieĭ și a proprietățeĭ... Și dacă vrețĭ un om cu falca sănătoasă, vĕ póftoresc pe supusa sluga D-voastră:

Vel cluceriul Napoilă
Ce vĕ plânge-acum de milă,
Boerit și căftănit
Și la minte 'nțelenit.
Cu progresul nu sînt rudă,
Pe Convenție mi'ĭ ciudă,
Și de-așĭ arde chiar în iad,
Voiŭ fi hojma.. vinograd!

(Se închină și ĭesă strigând) Căcĭ altmintrele unde mergemŭ? ba nu, adică vĕ întreb, unde mergemŭ?

(Cortina cade.)

SURUGIUL

SURUGIUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul X. pe teatrul din Iaşĭ.

(Teatrul represintă o poştă din Moldova. În fund bordeele surugiilor; în stânga grajdiul; câte-va căruţe şi hamurĭ pe lângă păreţĭ; în mijloc o fóntână. La ridicarea cortineĭ se aude în apropiere chiote şi pocnete, pe urmă glasul surugiuluĭ strigând, după grajdiŭ):

Ha ho! tbrrr. Eată-ne la poştă, ard'o focu şi pe cel care-o ţine!.. Hi... la imaş copiĭ... acolo vĕ aşteaptă hambaru cu orḑ... hi, gloabă... (pocnesce cu harapnicul).

Surugiul, (intră pe scenă îmbrăcat cu poturĭ de aba, ilic de postav cusut cu găitanurĭ, chingă de curea bătută cu ţinte şi pălărie cu c..rdele. El se opresce lângă culisă şi ḑice):

Aud, cucoane?.. dacă'ĭ lungă poşta de 'nainte?.. Ba nu... ean cât cole, o palmă de loc, o fugă de cal... N'aĭ apucat a porni bine şi aĭ şi ajuns (în parte) într'amurgu.

(Vine în faça publiculuĭ, cătând în fundul pălăr...). Ean se videmŭ ce bacşiş mĭ-o aruncat boeriu?.. O jumătate de carboanţă?.. Crişu el!.. A fi vre un ispravnic de ceĭ noĭ, cărora le ḑicŭ perfecţĭ... E grăbit s'ajungĕ la

tact de-aceea lasă bacşişurĭ bune. Tot ispravnicĭ noĭ dee Dumnedeŭ, căcĭ dacă 'sŭ daţĭ afară din slujbă, ca boanţa scade cât un fifirig. Noĭ, surugiiĭ, judecămŭ oı după bacşiş şi nu dămŭ greş nicĭ o dată cu chiteala.

Când vĕd o droşcă nouă, nouţă
Ş'un tênĕr mândru lucind în ea,
O 'ntind la fugă... sĕ fugĭ, Duluţă...
Carboanţa vine pe urma mea.

Ear de'ĭ trăsura cam hêrbuită,
Dacă'ĭ drumeţul ros pe la cot
Şi cu sprinceana posomorîtă,
Mân pe tînjală numaĭ de-un zlot.

De'ĭ vr'o carêtă închisă bine
Cu o duducă ş'un cuconaş,
Dămol la hopurĭ, că 'n urmă vine
Dragoste dulce ş'un gălbĕnaş.

Ear dacă este vr'un rădvan mare,
Cu o păreche cam dos la dos,
Le trag o sfântă de struncinare
Căcĭ mĕ aşteaptă un bănuţ ros.

Orĭ cum sĕ fie, când merg în cale
Cu de-al de-aĭ nostri, nu mĕ căesc,
Căcĭ vorba ceea: tot cale-vale
Ese bacşişul maĭ omenesc.

Ear din pĕcate de'mĭ vine rêndul
Sĕ duc vr'o capră saŭ vr'un jidan,
La prăvălişurĭ îĭ culc de-arêndul,
Căcĭ plătescŭ numaĭ un gologan.

Cu toate-aceste puţin îmĭ pasă!
Fie vênt, ploae şi calea grea,
Fie şoseoa dreasă, nedreasă,
Când sînt călare, lumea'ĭ a mea!

(işĭ aprinde luleoa). Heĭ, Doamne!.. de 20 de anĭ de când sînt în poşte, ce de maĭ fǎpturĭ de oamenĭ am maĭ vĕḑut!.. câţĭ Domnĭ cu alaiŭ am purtat, când sĕ suia pe scaun, şi după şepte anĭ—haĭt... mazilițĭ!.. tot eŭ ĭ-am dus, însă fără alaiŭ!.. Câţĭ ministri mândri la început, şi maĭ pe urmă cu nasu căḑut... câţĭ deputaţĭ cu Unirea, câţĭ ciocoĭ vechĭ de-a Regulamentuluĭ, şi câţĭ ciocoĭ noĭ de-a Convenţieĭ, şi Ruşĭ şi Nemţĭ şi Turcĭ, de toată sĕmênţa... căcĭ bĭata Moldova noastră o fost drumu cel mare a străinilor... Ean o ţeară de jac, satu luĭ Cremine, fără cânĭ şi fără jitarĭ!.. Na! că s'a stîns luleoa... (scapără).

Îmĭ aduc aminte, când cu Nemţiĭ... am plecat odată, c'un bĭet căprar, ĭearna, pe vicol... Şonţişoru era numaĭ în mundiraşu luĭ cel alb şi tremura, sĕrmanu, ca de năbădăicĭ. I se făcuse nasu pipĕruş şi obrazu patlageea vênĕtă.

— Frigu'ţĭ e, Domnule?.. îl tot întrebam pe drum.

— *No; cald, cald, saperment!* îmĭ rĕspundea el.

Dacă l'am auḑit tot ḑicênd că'ĭ e cald, 'mĭ-am cătat de drum până la poştă... Când acolo ce sĕ vĕd? căpraru meŭ era bocnă!.. îl îngheţase caldu luĭ cel nemţesc.

D'apoĭ maĭ acu vr'o opt anĭ, aduceam un grecuşor în căruţă de poştă... rupt, sĕrmanu, şi perpelit de ţi s

ploat, ars de soare, degerat de frig, pentru că i'său caiĭ căḑuţĭ şi nu potŭ merge în fuga mare.

Îmĭ aduc aminte, acu cincĭ anĭ, murise bĭata mămuca, Dumneḑeŭ s'o odihnească!.. (ştergênduşĭ ochiĭ cu mânica cămeşiĭ). Mi se udă ochiĭ când mě gândesc la ea, drăguţa.

(Arie: Căruţa poşteĭ).

Sěrmana mamă parc'o věd încă
Pe patul morţeĭ, mórtă zăcênd
Şi cu durere vie, adâncă,
Ah! simt din ochi-mĭ lacrimĭ curgênd.

Bĭata bětrâna! ea pentru mine
Avea un suflet mult ĭubitor;
Ḑioa şi noaptea mě căta bine
Şi 'mĭ făcea traiul veselitor.

Însă-amar mie! moartea cumplită
A deschis ĭute al eĭ mormênt
Şi de-atuncĭ vieaţa'mĭ e tot cernită
C'am rěmas singur pe-acest pămênt.

Stam lângă bĭata mamă şi o jăleam din fundu inimeĭ, căcĭ era acum pe aproape de îngropat, când îl aduce dracu pe un ciocoĭu de ceĭ afurisiţĭ. Toţĭ flăcăiĭ eraŭ porniţĭ la drum, numaĭ eŭ, din pěcate, mě aflam la poştă. Cuconaşu era grăbit parcă'l alungaŭ Tătariĭ din urmă; el vine la bordeiu meŭ şi mě smunceşte fără îndurare de lângă săcriu maĭcă-mea... În zădar mě rugam sě mě 'ngăduĭe ca sě duc pe mama la groapă... ticălosu! în loc sě aĭbă milă, el pune pe arnăutu luĭ de'mĭ dă vr'o câteva bice şi'ĭ poronceşte sě mě croească tot dru-

mu cu un harapnic de pe capră. Dac'am vědut ş'am vědut, mĭ-am făcut cruce şi am dis în gându meŭ: A-jută'mĭ, Doamne, sě desbăr lumea de o jivină veninoasă!.. şi cu capu gol, pe arşiţa soareluĭ, am plecat.

Se făcea nu departe de poştă o vale lungă şi răpide de nu putea nicĭ caru deşert sě cobaore fără pedică. Drumu cotigea pe lângă o prăpastie adâncă, plină de bolovanĭ... Mişcă băete!.. sě mi te ducĭ de-a ruptu capuluĭ!.. Unde-am răpedit caiĭ la vale, unde-am cârnit oĭstea spre mal, şi 'ntro clipală, caĭ, trăsură, surugiŭ, arnăut şi ciocoĭu, eramŭ cu toţiĭ stâlciţĭ şi ucişĭ în fundu prăpastieĭ... Arnăutu şĭ-o rupt gâtu, ciocoiu şĭ-o frânt nasu de-o rěmas cârn şi chior. De atuncĭ nu l'am maĭ zărit prin poşte... El o prins frică şi merge la drum numaĭ cu harabagiĭ...

Eĭ!.. da ce staŭ eŭ de mě amărěsc cu gândurĭ pocite. (îşĭ scutură pletele) Peĭ nălucă şi cruce-ajută!.. sě trăească surugiu... Nu'ĭ alt Român maĭ voĭnic decât el în ţeară.

Surugiŭ vrednic! eŭ tot calare
Dioa şi noaptea am traĭul meŭ,
Alung necazul din fuga mare
Când mě ajunge necazul greŭ.
Surugiŭ ager, alerg pămêntul
Din puha lungă mereŭ pocnind,
Dămol saŭ ĭute, ĭute ca vêntul
Eŭ merg calare tot chiuind.

(Chiuĭe surugieşte şi pocnesce din harapnic).

Dacă de pildă vine o cupea cu o porumbiţă albă şi frumoasă, care 'mĭ dice subţirel: „Sě mě ducĭ bine flă-

căŭ.“ — Lasă, cuconiţă, n'aĭ grijă că eştĭ cu mine! — şi 'mĭ apuc hăţurile în mâna stânga, şi m'arunc pe şăoaş dintr'o săritură... Gata 'ĭ? gata!

Mişcaţĭ băeţĭ!.. hi, hi... sĕ mĕ duceţĭ ca vêntu şi ca gându, (pocnesce). Hi, breazule, nu te lenevi, că te stricnesc cu sfichĭu de foc, (bate cu harapnicul înainte ca şi când ar vroi sĕ lovească hăţaşul). Vîrtos, murgule, (se adresează la lăturaş) nu te lăsa pe tînjală că'mĭ eştĭ sub mână (pocnesce de lăturĭ în dreapta). Hi acum pe şes cu toţiĭ, într'o întinsoare, sĕ sfârâe roţile (chiuĭe). Hi-i-i-i zmeişoriĭ tatiĭ... parc'ă zăresc pe Măriuca la colţu luncĭ... Măriuco fa, sĕ mĕ aştepţĭ cu alivencĭ pe când m'oiŭ întoarce, că ţĭ-oiŭ aduce un tulpan noŭ. Haĭde-aşa, copiĭ, tot aşa la copce, cu toţiĭ, de o potrivă, frumos că ne priveşte duduca cea din trăsură... numaĭ de ne-ar deochĭa... Eacă dealu înainte... sĕ vĕ vĕd acu, dragiĭ meĭ... s'o luămŭ la fugă din vălcică, ca sĕ suimŭ culmea într'un sbor... Odată cu toţiĭ pe opinteală... (chiuĭe şi pocnesce). Hi-i-i-i, tătucă, nu mĕ lăsaţĭ... întinde surule... odată breazule, hi, hi... (Se sbuciumă ca cum ar silĭ caiĭ la deal). Mâncav'ar cĭoarele! hi, perire-ar albinele care or strînge ceara de făcut lumînare celuĭ ce vĕ are!.. Ha, ho, ha, ho!.. tbrrr... amŭ suitŭ dealu... sĕ ne maĭ odihnimŭ la umbră şi sĕ vĕ maĭ frec pe ochĭ.

Surugiŭ vesel, în câmp la soare
Eŭ câte fete le întâlnesc
Preschimb cu ele glume uşoare
Şi chĭar din fugă le ameţesc.

Ear când un duşman calea'mĭ aţine
Îĭ dismĭerd faça cu şfichĭu de foc,
Şi când în ţeară anul noŭ vine
La fraţiĭ nostri, urez noroc.

(Pocnesce ca în ajunul sfântuluĭ Vasile). Hăĭ, hăĭ! la mulţĭ anĭ cu fericire, sĕ trăiţĭ toţĭ în unire... Hăĭ, hăĭ! sĕ vĕ fie casa casă şi masa masă! hăĭ, hăĭ! Noroc bun şi veselie şi 'mĭ faceţĭ parte şi mie... hăĭ, hăĭ!

(Cortina cade).

ION PAPUȘARIUL

ION PAPUȘARIUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Luchian, pe teatrul din Iașĭ.

(Teatrul represintă un salon).

(Se aude afare strigând *„La păpușĭ, la păpușĭ,“* **apoĭ o gâlcévă între Ion Păpușariul și un comisar de poliție).**

Comisarul. — Stațĭ, măĭ!

Ion. — Da ce este?

Comisarul. — Nu 'ĭ voe sĕ umblațĭ cu păpușele și cu Irodiĭ.

Ion. — Dec!.. altă basaconie acu!

Comisarul. — Haĭ la Poliție.

Ion. — Nu pune mâna, guleratule.

Comisarul. — Haĭde 'țĭ dic și nu lungi vorba.

Ion. — Atuncĭ s'agiungĭ tu...

Comisarul. — Pe dînsul, serjențĭ.

Ion. — Nu da, măĭ, nu da, că te...

Comisarul. — Pe dînsul.

(După un mic sgomot in care s'aude cădênd și sdrobindu-se cușca cu păpușĭ, Ion intră iute, scărmănat, fără căciulă și cu cosciugul in mână).

Ion. — Dos la façă... Aicĭ 'mĭ e scăparea... Măĭ! guleratu draculuĭ!.. rĕŭ m'o sgâlţĭit!.. De abĭea am putut scăpa cosciugu cu păpuşĭ din ghiarele luĭ... Cât pentru căciulă o cădut în luptă... fie, tot era s'o daŭ eŭ de pomană de sufletu bunicăĭ... povestea ţiganuluĭ... Audĭ aşa? treceam pe lângă teatru ist mare cu teatru meŭ cel mic... câşlegĭ nu's?.. când îmĭ ese înainte un epistat şi numaĭ de cât sĕ mĕ 'nchidĕ la poliţie, dicênd că nu maĭ este voe de a gĭuca păpuşele, după obiceiu vechiŭ. Mare poznă şi minune!.. Oare de ce s'o mânietŭ păpuşele cele marĭ pe cele micĭ, de le prigonescŭ?.. poate că vreŭ sĕ aĭbă singure dreptu de a face sĕ rîdĕ lumea... Ean, maĭ ştiĭ?

Lumea 'ĭ plină de păpuşĭ
De tot soiul, marĭ şi micĭ,
Cu surtuce, cu mănuşĭ,
Cŭ-anteriŭ şi cu işlicĭ;
Şi 'ntre ele cât trăescŭ
Se alungŭ, se prigonescŭ,
Se înşelŭ, se pismuescŭ
Şi chiar se batjocorescŭ,
Că 'să păpuşĭ, păpuşĭ lumeştĭ
Tot sĕ staĭ sĕ le priveştĭ.

Una'ĭ proastă şi fudulă,
Alta face cât o nulă,
Alta are dinţĭ de lup,
Alta 'ĭ chiar trîntor de stup;
Alta 'ĭ mare patriot
Cu limba, hăt, cât un cot,

Alta 'ĭ viţă de ciocoiŭ,
Alta 'ĭ coadă de strigoiŭ,
Că 'sŭ păpuşĭ, păpuşĭ lumeştĭ
Tot sĕ staĭ sĕ le priveştĭ.

Păpuşĭ, dar, ca Vasilachi ţiganu, ca jupânu Leĭba din târgu Cuculuĭ, şi ca toate cele-l-alte dihăniĭ din cosciugu ista, cu deosebire numaĭ că unele te facŭ sĕ rîḑĭ, şi că cele-l-alte te facŭ sĕ şi plângĭ câte o dată. (privind la cosciug) Sĕrmane păpuşele, frumuşele, curăţele!.. voĭ aţĭ înveselitŭ pe moşiĭ şi strĕmoşiĭ noştri, ca pe nişte oamenĭ cu bunătatea 'n suflet şi cu rîsu în façă; dar acum lumea s'o posomorît, pare că 'ĭ tot ninge şi 'ĭ plouă... în cât chĭar veselia din câşlegĭ este oprită!.. oare de unde sĕ ne vie atâta spăsenie?.. Om fi avĕnd poate multe pĕcate de rescumpĕrat... Maĭ ştiĭ?.. Eĭ bine, dar până vomŭ agiunge a ne sfinţi ca dracu când înbĕtrâneşte, ce fac eŭ, Ion Tătărăşanu, cu betele păpuşĭ?.. doar sĕ pun sĕ le tragĕ clopotele ca la cele multe obiceĭurĭ strĕmoşeştĭ. — Parapanghelos, de-acum!

Am avut odinioară
Dulce şi frumoasă ţeară.
Acum ţeara 'ĭ jidovită
Şi amar precupeţită.
Parapanghelos!

Am avut, hăt, în vechime
O vitează boerime.
Acum rîdemŭ noĭ de noĭ
Poreclindune ciocoĭ.
Parapanghelos!

Când e un domnişor
Ce vinde la dreptate;
Când un privighitor
Care mereŭ tot bate;
Când e un cămătar
Care te calicesce;
Când un prost gazetar
Ce toate le huleşte.

Când un linguşitor
Ce te adimeneşte;
Când un moştenitor
Ce moartea îţĭ doreşte;
Când Ĭuda vên₫ĕtor
Ce fraţiĭ 'şĭ prigoneşte;
Când chĭar un peţitor
Ce te căsătoreşte.

La ĭad spurcatule... (aruncă pe dracul şi scoate şoarecĭ cu o mâţă). Eaca mâţa şi cu şoareciĭ, în pilda celor micĭ care 'şĭ facŭ mendrile în ţeară, când nu 'ĭ struneşte nime. Vorba ceea: lipseşte mâţa, şoareciĭ îşĭ facŭ de cap; lipsescŭ câniĭ de pază, te primbli prin sat fără băţ, ca în satu luĭ Cremine. (Joacă şoarecii în palmă).

Unde 'ĭ mâţa sĕ ne vadĕ
Sĕ ne vadĕ, sĕ nu creadĕ.
Bîz-z-z-z.
Mâţa 'ĭ dusă de acasă
Şoareciĭ se gĭocŭ pe masă.
Bîz-z-z-z.
Unde 'ĭ mâţa sĕ ne vadĕ
Cum amŭ luatŭ casa 'n pradă.
Bîz-z-z-z.

Mâţa 'ĭ dusă din cămară
Noĭ sîntemŭ stăpânĭ în ţeară.
Bîz-z-z-z.

La coşciug, lacomilor, că vine mâţa (scoate un lup şi o oaĭe). Eaca lupu şi oaĭea... Vaĭ! săraca oaĭe! bună 'ĭ vie, bună 'ĭ moartă, că 'ĭ lânoasă, lăptoasă şi de vreme-acasă. Ce pĕcat numaĭ că o mănânçă lupu!

Heĭ! de n'ar fi lupĭ colţoşĭ pe lume, bine-ar maĭ hălădui turmele! D'apoĭ ce sĕ facĭ? aşa 'ĭ posnaşa astă de lume; unde 'ĭ oaĭea, lupu nu lipseşte; unde 'ĭ slab, e şi tare; unde 'ĭ român, e şi lipitoare!

Vaĭ! săracă oaĭe blândă,
Cum s'aţinŭ lupiĭ la pândă
Bîr, oiţă, bîr,
Sĕ te 'nşale, sĕ te-apuce,
Sĕ te rupĕ, sĕ te 'mbuce.
Bîr, oiţă, bîr.
Bucălae, vaĭ de tine!
Tragĭ pe lume-ades ruşine.
Bîr, oiţă, bîr.
Chĭar de scapĭ sĕ nu fiĭ smulsă
Tot eştĭ tunsă şi eştĭ mulsă.
Bîr, oiţă, bîr.

La stână că vine lupu... (Scoate un Turc şi un Cazac). Eacă Turcu şi Cazacu, Pilaf Aga şi cu Moscov Ghĭaur, duşmanĭ de moarte cariĭ luaseră deprindere aşĭ gĭuca calu pe pămĕntu nostru, de câte orĭ nu s'ajungeaŭ cu târgu. Noĭ Tătărăşeniĭ care, cum o dat Dumneḑeŭ, avemŭ şi noĭ o ţîră de *politichie* şi de *plapomaţie*, 'ĭ-amŭ gĭu-

catŭ pe degite şi 'ĭ-amŭ pusŭ în cuşca păpuşelor; însă când vinŭ Ruşiĭ în ţeară, facemŭ pe Cazac de taĭe capu Turculuĭ, şi din protivă, când vinŭ Turciĭ, Pilaf Aga descăpăţinează pe Moscov Ghĭaur... Ce sĕ facĭ? Trebuĭe sĕ urlĭ cu lupiĭ şi sĕ strigĭ la covrigĭ cu Covri...oţiĭ dacă vreĭ sĕ încapĭ în lume. Haĭ şi voĭ la coşciug că ne-amŭ săturatŭ de păpuşeriĭ.

Aste 's, boerĭ D-voastră, păpuşele cele vechĭ care leamŭ apucatŭ de la părinţĭ; dar aŭ maĭ eşitŭ şi altele, de când cu mâncarea cea de Constituţie... ce-a maĭ fi şi aceea... Noĭ Tătărăşeniĭ le ḑicemŭ Lefegiĭ!.. Ci-că în timpurile de mult, pe când aveamŭ resboaĭe cu veciniĭ noştri, era în ţeară o ceată de ostaşĭ vitejĭ, *nu eroĭ*, care mâncaŭ carne de tatar. Nu 'ĭ vorbă de dînşiĭ. Lefegiiĭ din ḑioa de astă-ḑĭ se hrănescŭ din leafă, se îndoapă din *bugedul* ţĕriĭ, de aceea îĭ numimŭ lefegiĭ. Eacă de pildă: (scoate pe rând maĭ multe păpuşĭ şi le arată).

Un silvicultor de codru — lefegiŭ.
Un conductor de drumu mare — lefegiŭ.
Şosele sîntŭ, nu sîntŭ, dar conductorĭ posderie.
Un profesor de Mimică... saŭ nimică — lefegiŭ.
Un inspector de profesorĭ — lefegiŭ.
Un inspector de inspectorĭ — lefegiŭ.
Un perceptor... priceput — lefegiŭ.
Un controlor de perceptorĭ — lefegiŭ.
Un controlor de controlorĭ — lefegiŭ.
Alt controlor de nu ştiŭ ce — lefegiŭ.
Un grădinar de pepinerie... Ştiŭ că o sĕ se înmulţască de-acum pepeniĭ în ţeară.

Un custode de muzeurĭ, pinacotece, gliptotece, bibliotece şi alte tece, care nicĭ n'aŭ fostŭ nicĭ s'aŭ pomenitŭ! Şi ceĭ-lalţĭ, şi ceĭ-lalţĭ, şi ceĭ-lalţĭ ca năsipu măriĭ, şi maĭ ales ca frunḑa din codru.

(Se aude afară glasul comisariuluĭ strigând):

— Unde s'o ascuns păpuşăriul?

Na! maĭ ĭată şi altu... Mĕ caută ca sĕ mĕ 'nchidĕ. Nu mĕ lăsaţĭ, oamenĭ bunĭ, că doar n'am făcut vre un rĕŭ că m'am ţinut de obiceĭurile strĕmoşescĭ, jucănd păpuşele în căşlegĭ.*

Cuşca de hârtie ce noĭ o purtămŭ
Strigând la păpuşe cu glas sunător,
Este chĭar teatrul miculuĭ popor
Şi cŭ-a noastre glume noĭ îl desfătămŭ.

N'avemŭ primadone, nu avem tenorĭ
Nu jucămŭ la drame şi opere marĭ.
Avemŭ păpuşele în loc de actorĭ
Şi 'n loc de orchestru, doĭ bĭeţĭ lăutarĭ.

Lăsaţi-ne 'n pace sĕ ne veselimŭ
După obiceĭul cel înbĕtrânit,
Ca sĕ nu ajungemŭ noĭ, Românĭ, sĕ fimŭ
Un neam trist, cu ură, şi posomorît.

(Comisarul sgâlţie uşa din fund şi ḑice):

„Aicĭ trebue sĕ fie hoţul."

Na! că m'ajunge pĕcatul... Unde sĕ m'ascund? (aleargă 'n dreapta şi în stânga, spăriat) Cole! ba cole! (arătând locul suflĭoruluĭ) Ba cole în bisunniea asta (se bagă sub scenă). În coşcĭug şi tu, Ioane; Parapanghelos!

(Dispare. — Cortina cade).

CUCOANA CHIRIȚA

IN VOIAGIU

CUCOANA CHIRIȚA

ÎN VOÏAGIŬ

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Bucurescĭ.

(Teatrul represintă un salon).

Chirița (în costum ridicol de voiagĭu, întră sburdalnic. Ea poartă malacof esagerat, tocă de catifea neagră cu florĭ, pene și cordele stacoșiĭ etc.)

(Ea cântă pe aria: Royal tambour).

Eată-mĕ's! am sosit
Dintr'o călĕtorie
În care-am pătimit
O sută de șotiĭ ș'o mie.
Dar, ḑeŭ, nu mĕ căesc,
Nu'mĭ pasă de nimică;
Eŭ sînt sdragon și mĕ numesc
Chirița cea voĭnică.
Ce voĭagĭu minunat!
Ce frumos m'am primblat!
În urmă-mĭ am lăsat
Un nume lăudat.

Plecăciune, boerĭ, (se închină). De mult nu ne-amŭ vĕḑutŭ. Sănătoșĭ! . . Dar cucoanele? și copiiĭ? bine? Mĕ bucur. Aud? și mie precum vedețĭ îmĭ merge de minune...

sărut ochişoriĭ. (se întoarce în loc de 'şĭ arată talia). Am fost la Paris de mĭ-am aşeḑat plodu la scoală ca sĕ înveţe politica, pentru că 'n ḑioa de astăḑĭ, la noĭ, un om ce nu ştie politica, nu plăteşte nicĭ chiar cât jîlţul cel stricat care s'o vêndut cu doba la Bucurescĭ pentru plată de imposit... el e un mobil de prisos... Şi cu prilejul acesta m'am folosit şi eŭ ca sĕ vĕd lumea cea mare, că mĕ'ţĭ crede?.. Mĕ muceḑisem la ţeară, la Bîrzoenĭ... De la o vreme îmĭ venise stenahorie şi ipohondrie; aşa dar... nu'ţĭ uĭta vorba... într'o dimineaţă, pe la toacă, după ce m'am cotorosit de Aristiţa şi de Calipsiţa, mĭ-am luat catrafusele şi am spălat putina!.. Soţul meŭ, paharnicu Bîrzoĭu, cam cârnia din nas, dar l'am sărutat între sprincene, după obiceiŭ, şi l'am lăsat cu buza umflată... Uff!.. M'am dus la Galaţĭ cu trăsura mea cea galbĕnă, şi cum am ajuns, nicĭ una nicĭ doă... ţup în vapor, Guliţă ţup după mine, Ioana ţiganca ţup după Guliţă, şi vorba ceea, cu căţel cu... am plecat!!!

Doamne! boerĭ d-voastră, minunat lucru 'ĭ vaporul!.. Sĕ veḑĭ şi sĕ nu creḑĭ... Auḑĭ d-ta? Merge focu pe apă ca în vremea halimaleĭ. D'apoĭ salonurĭ, d'apoĭ zaifeturí, d'apoĭ căpitanul!.. bată'l norocu că mare nostimĭor maĭ era, puşchiu! (în taĭnă). Sĕ vĕ spun una? Soţul meŭ nu 'ĭ pe aice?.. Mĭ-a făcut curte, berbantu, tot drumul şi, ḑeŭ, între noĭ sĕ rĕmâĭe... dacă nu mĭ-ar fi fost de ighemonicon, maĭ că... maĭ că...

Un glas de la galerie. — Aferim, Cucoană Chiriţă!

Chiriţa (adresându-se către capelmaĭstru). D'apoĭ cum socoţĭ domnule? Chiriţa nu se dă cu una cu doă. (către public).

în sfîrşit... nu 'ţĭ uĭta vorba... am ajuns la Beligrad... Când la Beligrad întreb pe căpitanu: *Monsiu* căpitan, *je vu pri*, aice 'ĭ Viena? — El îmĭ rĕspunde zimbind: Ba nu, Madam, aice 'ĭ Beligradul. — *Mersi monşer*... nu poţĭ crede ce bine 'mĭ pare că m'am învrednicit sĕ vĕd Beligradu cu ochiĭ, că mare mult am auḑit pe bărbatu meŭ pomenind de el. — După Beligrad am sosit la Ruşava... Când acolo, vameşiĭ de la hotar începŭ a cotrobăi prin lăḑile mele ca în vremea volintirilor, şi daŭ peste o cutie cu ţîrĭ svĕntaţĭ ce'ĭ luasem la drum.

— *Fuĭ taĭfel!* Ce 'ĭ asta?.. strigă căprariu.

— Ce sĕ fie, domnule? Ea ţîrĭ... Eŭ postesc Mercurea şi Vinerea şi metahirisesc sărăturĭ de când pătimesc de rast.

— *Vas* rast? Asta *'ĭ pudoare* mare la d-ta; trebue plăteştĭ vama. Şi îndată, s'o adunatŭ vr'o treĭ şoacăţe ca sĕ hotărască, dacă se cuvinea sĕ 'mĭ iee vamă ca pentru peştĭ, orĭ ca pentru mirodeniĭ. În sfîrşit am dat ce le-aŭ plăcutŭ şi mĭ-am cătat de drum.

De-acolo am urmat
Prin ţeara cea nemţească,
Şi 'n Peşta am mâncat
Mâncat paprică ungurească.
Apoĭ în drum de fer
Suindu-mĕ în grabă,
Am voĭagiat c'un cavaler,
Un baron prea de treabă...
Ce voĭagiŭ minunat!
Ce frumos m'am primblat!
În urmă-mĭ am lăsat
Un nume lăudat.

Fosta'ţĭ cu drumu de fer, boerĭ d-voastră? Eĭ! apoĭ

Ce voïagïu minunat!
Ce frumos m'am primblat!
În urmă-mĭ am lăsat
Un nume lăudat.

În sfîrşit am sosit la Paris, în patria luĭ *Monsiu Şarlă!..* Ştiţĭ, *Monsiu Şarlă* care o fost dascalu luĭ Guliţă... În Paris! minunea minunelor! târgu Vavilonuluĭ din ḑilele noastre! Am ajuns noaptea şi am tras la un otel din uliţa: *Geofroi Marie*, adică: Mi'ĭ frig Marghioală... A doua ḑi l'am înfundat pe Guliţă într'un pansion, şi am rĕmas liberă, de capu meŭ. Ha... a... alal de cine 'ĭ tênĕr şi are banĭ mulţĭ! Acolo 'ĭ pămêntu făgăduinţeĭ cel din scriptură; numaĭ un lucru e cam supărător: toate se vêndŭ cu porţia, şi porţiile's micĭ de tot, ca de pomană. De pildă cerĭ un biftec? îţĭ aducŭ o fărîmă de friptură mare cât un irmilic, ba încă şi aceea crudă... cică 'ĭ englizască... Cerĭ racĭ? îţĭ aducŭ vr'o doĭ răcuşorĭ în şepte lunĭ, chirciţĭ, oftigoşĭ, ca vaĭ de eĭ!.. Cât despre bucate de cele sănătoase ca la noĭ, precum: musaca, capama, cĭulama, baclava, cheschet... nicĭ nu se pomeneşte... Însă nu face nimică... Parisu nu are seamăn pe faça pămêntuluĭ, şi pot ḑice că nicĭ chiar Bucurescĭul nu'l întrece... adică sĕ fimŭ drepţĭ... nu'l întrece. Ce nu găseştĭ în el? galeriĭ de museurĭ vreĭ? aĭ; munamenturĭ vreĭ? aĭ; teatrurĭ vreĭ? aĭ; pasagiurĭ române ca la Bucurescĭ vreĭ? aĭ. *Che ta lipa.* Eŭ nu le-amŭ visitatŭ nicĭ pe unele, nicĭ pe altele, pentru că am avut de umblat pe la magasiĭ de marşande de modă.

Am fost la Madam Desal şi la Madam Fovel, de mĭ-am

comendat tualete pe datorie... Le-oiŭ plăti şi eŭ când orŭ plăti şi cele-l-alte cucoane care le-o rĕmasŭ datoare... (în taină). Şi ştiţĭ una? sîntŭ cam multe... aşa de multe, în cât croitoresele o hotărît sĕ nu maĭ facĕ credit compatrioatelor. Cam ruşine, dar ce'mĭ pasă? Eŭ tualetele le-am pus la mână şi am şi fantacsit cu dînsele la balurĭ, la Mabil... Ah! frăţiorilor, ce juvaer de grădină'ĭ Mabilu! ce adunare elegantă întâlneştĭ în ea!.. Nu era seară sĕ nu mĕ duc acolo la petrecere... ba încă am jucat şi cancanu.

Glasul de la galerie. — Aş! Aferim Chiriţă.

Chiriţa. — *Mersi*... Acolo am făcut cunoştinţă cu o mulţime de contese şi de prinţese: contesa Frizet, prinţesa Rigolboş, marhezul Brididi, marşalu Şicar, duca Şicocandar, ba încă am întâlnit şi o clae de boerĭ şi cucoane de la noĭ, precum de pildă: Aud? sĕ nu le numesc? fie!.. Dar din toţĭ cine era maĭ cu haz, era d-nu Agachi Flutur, un berbant în doĭ perĭ, care o fost şi volintir la Ipsilant. Cu dînsu făceam supe la cafeneaoa englizască, pe bulivar. Ce rîsete, ce chicote! Flutur mĭ-a compus şi un cântic... Sĕ vi'l spun? bucuros, dar sĕ rĕmâe între noĭ, vĕ rog, ca sĕ nu afle dumnealuĭ. Eată'l... ascultaţĭ:

(Chiriţa cântă următoarele cupleturĭ şi joacă un pas de cancan la sfîrşitul fie-căruĭ cuplet).

(Arie de Offenbach).

Vivat mândră Chiriţoae!
Vivat spanchîea de Bîrzoae!
Oae, oae, oae, oae, oae, oae, oae.

În amorurĭ sĕ trăească
Lumea 'ntreagă sĕ pârlească,
Eascǎ, eascǎ, eascǎ, eascǎ, eascǎ, eascǎ, eascǎ.
Tra, la, la, la, la, la, la, la,
Saĭ Chiriţo 'n joc.
Tra, la, la, la. la, la, la, la,
Saĭ mereŭ cu foc.

Chiriţoaea 'ĭ sprincenată
Şi ca un balon umflată,
Lată, lată, lată, lată, lată, lată, lată.
Elegantă şi frumoasă,
Armazoancă, amoroasă,
Roasă. roasă, roasă, roasă, roasă, roasă, roasă.
Tra, la, la, la, etc.

Chiriţoaea 'ĭ din natură
Gingaşă peste mĕsură.
Sură. sură, sură, sură, sură, sură, sură,
Ea cu ochĭul te atrage
Şi pe şfară-apoĭ te trage.
Rage, rage, rage, rage, rage, rage, rage.
Tra, la, la, la, etc.

Chiriţoaea cea uşoară
Are-o inimă fecĭoară
Cĭoară, cĭoară, cĭoară, cĭoară, cĭoară, cĭoară.
Ea te leagă şi te 'ncurcă
De nicĭ dracul te discurcă,
Curcă, curcă, curcă, curcă, curcă, curcă, curcă.
Tra, la, la, la, etc.

Glasul de la galerie (entusiasmat.) Aferim! Aferim! Aferim! Chiriţoaea mea!

Chiriţa (spăriată.) Vaĭ de mine!.. că'ĭ dumnealuĭ! (fuge).

(Cortina cade).

BARBU LAUTARIUL

BARBU LAUTARIUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Bucurescĭ.

(Teatrul represintă un salon. — La ridicarea cortineĭ un taraf de lăutarĭ incepe a suna un cântic vechiŭ din dosul uşiĭ din fund. Barbu lăutarul este inbrăcat cu anteriŭ şi gĭubea vechĭe; el poartă pe cap o jumătate de işlic cu fund verde).

Un glas. — (dintre culise) Lipsiţĭ de-aicĭ, balaurilor!

Barbu. — Ean lasă, jupâne vataje! Aşa sĕ trăeştĭ, că boeriu ne-o chiematŭ sĕ 'ĭ cântămŭ de ḑioa luĭ!

Un glas. — Minciunĭ! boeriuluĭ nu 'ĭ placŭ ţirliiturile ţigăneştĭ! Haĭ, căraţi-vĕ!

(Lăutariĭ se oprescŭ).

Barbu. — (deschiḑênd uşa cu sfială) Dee!.. Dacă eŭ sînt Barbu lăutariu cunoscut în toată ţeara Moldoviĭ... cum o sĕ mĕ daĭ afară?.. Maĭ stăĭ sĕ grăesc doă vorbe cu boeriu! (intră şi 'şĭ scoate işlicul) Eaca!.. Aice 'ĭ adunare mare! şi adunare fără Barbu, starostele de lăutarĭ, nu se poate! (se inchină publiculuĭ) Aşa 'ĭ, boerĭ d-voastră, că nu vĕ lasă inima sĕ mĕ daţĭ pe scărĭ, pe mine Barbu

cel bĕtrân, care am cântat la nunţile şi la mesele părinţilor d-voastră? (întorcându-se spre uşă) Eĭ! apoĭ ce maĭ dîrdîeşte guleratu cel de cĭocoiŭ? (chĭamă doĭ scripcarĭ şi un lăutar cu naĭul). Veniţĭ încoace, măĭ, ceĭ cu scripcele şi cu naiu, ear ceĭ cu trîmbiţele sĕ meargĕ la paharnicu Surdulea!.. (intră lăutarii) — Doamne sfinte şi părinte!.. în ce vremĭ am maĭ ajuns!.. Înainte mĕ ruga sĕ merg pe la casele boereştĭ, şi acum mi se mucedesce cobza sub benis!.. Cine ar dice vĕdêndu-mĕ, că eŭ am fost lautarul Domnilor!.. Heĭ!.. heĭ!.. (cântă)

Eŭ sînt Barbu lăutariul,
Starostele şi cobzariul,
Ce-am cântat pe la Domniĭ
Şi la mândre cununiĭ.
Cobza mea o fost vestită,
Veac întreg o fost cinstită
De boeriĭ de pe-aicĭ
Ba şi chĭar de veneticĭ!

Of, of, of! 'mĭ aduc aminte,
Of, of, of! că maĭ 'nainte
Nicĭ un chĭef nu se făcea
Fără astă cobz'a mea.
Dar acum, acum, vaĭ mie!
De când lumea 'ĭ cu nemţie
Nu maĭ am în lume glas
Şi pe uliţĭ am rĕmas!

Aşa, aşa, pĕcatele mele! Vremea vremuesce, bĕtrâniĭ se ducŭ, obiceĭurile se prefacŭ, oameniĭ se schimbă, cânticele se schimonosescŭ şi lăutariĭ morŭ de foame!.. Heĭ!..

în vremea boerilor cu işlic şi cu anteriŭ ca mine, ce de maĭ veselii! ce banchĭeturĭ! Când se căftănia vre un boer, se ducea bărbier-başa de 'l rădea cu bricile cele de mărgean în cerdacu casiĭ, şi eŭ mĕ duceam la el cu tarafu meŭ de 'ĭ ḑiceam: „Şi la maĭ mare, vere!..“

El îmĭ umplea fesu de galbinĭ şi eŭ îĭ cântam, după cum se obicĭnuĭa pe atuncĭ:

CÂNTEC VECHĬU

Chiŭ! şi vivat fericit!
Boeriul s'o căftănit
Chiŭ, chiŭ, chiŭ şi ha, ha, ha,
   Trăească Măriea sa!

Cât îĭ şede de frumos
Cu şalvarĭ de merinos!
Chiŭ, chiŭ, chiŭ, etc.

Cŭ-anteriŭ de citarea
Şi cu fes de Indernea,
Chi, chiŭ, chiŭ, etc.

Cu şal verde de pambriŭ
Şi beniş portocaliŭ,
Chiŭ, chiŭ, chiŭ, etc.

Par' că 'ĭ Paşa din Rusciuc,
Când bea cafea şi cĭubuc!
Chiŭ, chiŭ, chiŭ şi ha, ha, ha,
   Trăească Măriea sa!

D'apoĭ la nunţĭ!.. Măĭculiţa mea!.. ce de maĭ zaifeturĭ!..

noastre cele creştinescĭ? precum: *Doĭna, viersu luĭ Bujor, sub poale de codru verde?*.. De! unde se maĭ pomeneşte de-al-de-astea prin oraşe!.. Numaĭ pe la ţeară dacă se maĭ trecŭ!.. Acolo numaĭ o rĕmas sĕ ne câştigămŭ hrana, noĭ lăutariĭ... pe la horele românilor, unde facemŭ sĕ saĭe opinca 'n sus!.. Eacă de pildă: sĕ ḑicemŭ că s'o întins o horă, cât casa asta de mare. Flăcăiĭ staŭ înşiraţĭ de giur înpregiur strîngêndu-se cu fetele de mânĭ, şi noĭ lăutariĭ prinşĭ în mijlocu horeĭ, le cântămŭ, ean aşa:

(Toţĭ lăutariĭ pornescŭ cu pas ĭute de incungĭură salonul, sunând o horă. Barbu urmărindu'ĭ cu cobza, cântă:)

Leleo roşie la obraz
Leliţo, leliţo fa!
Floricică din pîrlaz,
Leliţo, leliţo fa!
Ce folos că eştĭ frumoasă
Leliţo, leliţo fa!
Şi la cap căpăţînoasă.
Leliţo, leliţo fa!
Eştĭ dragă flăcăilor,
Leliţo, leliţo fa!
Ca buhna găinilor.
Leliţo, leliţo fa!
Strînge'ţĭ, leleo, buzele,
Leliţo, leliţo fa!
Că le pişcă muştele.
Leliţo, leliţo fa!
Strînge'ţĭ, leleo, buzele,
Leliţo, leliţo fa!
Că se vĕdŭ fasolele,
Leliţo, leliţo fa!

Stați, măi, c'am obosit!.. Sërmane bïete Barbule! aï agiuns cal de poștă înpregiuru horiï, de unde înainte le ḑiceaï boerilorŭ *vere*... fie!.. în calte më mângâiŭ, că m'o învrednicit Dumneḑeŭ së înveselesc cu cobza mea o lume întreagă! (căutând la cobză cu jale) Dragă cobzișoară!.. bune ḑile amŭ petrecutŭ amêndoï... Multă vreme 'mï-aï ținut isonu numaï într'o strună!.. (oftează) De-acum ne-o venit și noă rêndu de ducă cu cele multe obiceiurï vechï de ale țëriï!.. (ștergêndu'șï ochiï) Haï, drăguliţa mea, së mulţămimŭ cuï se cuvine, că ne-amŭ petrecut veacul în această ţeară bună și mănoasă care o desrobit ţiganiï!

Dragï boerï de lumea nouă!
Ḑioa bună vë ḑic voă.
Eŭ më duc, më prăpădesc
Ca un cântic bëtrânesc!

Ah! gândițï c'am fost o dată
Glasul lumeï desfătată,
Și 'nchinațï câte-un pahar
Luï bïet Barbu lăutar!

(Barbu cu taraful pleacă sunând un cântic vechïu).

(Cortina cade).

noastre cele creştinescĭ? precum: *Doĭna, viersu luĭ Bujor, sub poale de codru verde?*.. De! unde se maĭ pomeneşte de-al-de-astea prin oraşe!.. Numaĭ pe la ţeară dacă se maĭ trecŭ!.. Acolo numaĭ o rĕmas sĕ ne câştigămŭ hrana, noĭ lăutariĭ... pe la horele românilor, unde facemŭ sĕ saĭe opinca 'n sus!.. Eacă de pildă: sĕ ḑicemŭ că s'o întins o horă, cât casa asta de mare. Flăcăiĭ staŭ înşiraţĭ de giur înpregiur strîngêndu-se cu fetele de mânĭ, şi noĭ lăutariĭ prinşĭ în mijlocu horeĭ, le cântămŭ, ean aşa:

(Toţĭ lăutariĭ pornescŭ cu pas ĭute de incungĭură salonul, sunând o horă. Barbu urmărîndu'ĭ cu cobza, cântă:)

Leleo roşie la obraz
 Leliţo, leliţo fa!
Floricică din pîrlaz,
 Leliţo, leliţo fa!
Ce folos că eştĭ frumoasă
 Leliţo, leliţo fa!
Şi la cap căpăţînoasă.
 Leliţo, leliţo fa!
Eştĭ dragă flăcăilor,
 Leliţo, leliţo fa!
Ca buhna găinilor.
 Leliţo, leliţo fa!
Strînge'ţĭ, leleo, buzele,
 Leliţo, leliţo fa!
Că le pişcă muştele.
 Leliţo, leliţo fa!
Strînge'ţĭ, leleo, buzele,
 Leliţo, leliţo fa!
Că se vĕdŭ fasolele,
 Leliţo, leliţo fa!

Stațĭ, măĭ, c'am obosit!.. Sĕrmane bĭete Barbule! aĭ agiuns cal de poștă împregiuru horiĭ, de unde înainte le ḑiceaĭ boerilorŭ *vere*... fie!.. În calte mĕ mângâiŭ, că m'o învrednicit Dumneḑeŭ sĕ înveselesc cu cobza mea o lume întreagă! (căutând la cobză cu jale) Dragă cobzișoară!.. bune ḑile amŭ petrecutŭ amêndoĭ... Multă vreme 'mĭ-aĭ ținut isonu numaĭ într'o strună!.. (oftează) De-acum ne-o venit și noă rêndu de ducă cu cele multe obiceiurĭ vechĭ de ale țĕriĭ!.. (ștergêndu'șĭ ochiĭ) Haĭ, drăgulița mea, sĕ mulțămimŭ cuĭ se cuvine, că ne-amŭ petrecut veacul în această țeară bună și mănoasă care o desrobit țiganiĭ!

Dragĭ boerĭ de lumea nouă!
Ḑioa bună vĕ ḑic voă.
Eŭ mĕ duc, mĕ prăpădesc
Ca un cântic bĕtrânesc!

Ah! gândițĭ c'am fost o dată
Glasul lumeĭ desfătată,
Și 'nchinațĭ câte-un pahar
Luĭ biet Barbu lăutar!

(Barbu cu taraful pleacă sunând un cântic vechiu).

(Cortina cade).

noastre cele creştinescĭ? precum: *Doĭna, viersu luĭ Bujor, sub poale de codru verde?*.. De! unde se maĭ pomeneşte de-al-de-astea prin oraşe!.. Numaĭ pe la ţeară dacă se maĭ trecŭ!.. Acolo numaĭ o rĕmas sĕ ne câştigămŭ hrana, noĭ lăutariĭ... pe la horele românilor, unde facemŭ sĕ ^saĭe opinca 'n sus!.. Eacă de pildă: sĕ ḑicemŭ că s'o întins o horă, cât casa asta de mare. Flăcăiĭ staŭ înşiraţĭ de giur înpregiur strîngêndu-se cu fetele de mânĭ, şi noĭ lăutariĭ prinşĭ în mijlocu horeĭ, le cântămŭ, ean aşa:

(Toţĭ lăutariĭ pornescŭ cu pas ĭute de încungĭură salonul, sunând o horă. Barbu urmărindu'ĭ cu cobza, cântă:)

Leleo roşie la obraz
Leliţo, leliţo fa!
Floricică din pîrlaz,
Leliţo, leliţo fa!
Ce folos că eştĭ frumoasă
Leliţo, leliţo fa!
Şi la cap căpăţînoasă.
Leliţo, leliţo fa!
Eştĭ dragă flăcăilor,
Leliţo, leliţo fa!
Ca buhna găinilor.
Leliţo, leliţo fa!
Strînge'ţĭ, leleo, buzele,
Leliţo, leliţo fa!
Că le pişcă muştele.
Leliţo, leliţo fa!
Strînge'ţĭ, leleo, buzele,
Leliţo, leliţo fa!
Că se vĕdŭ fasolele,
Leliţo, leliţo fa!

Stațĭ, măĭ, c'am obosit!.. Sĕrmane bĭete Barbule! aĭ agiuns cal de poștă înpregiuru horiĭ, de unde înainte le ḑiceaĭ boerilorŭ *vere*... fie!.. În calte mĕ mângâiŭ, că m'o învrednicit Dumneḑeŭ sĕ înveselesc cu cobza mea o lume întreagă! (cântând la cobză cu jale) Dragă cobzișoară!.. bune ḑile amŭ petrecutŭ amêndoĭ... Multă vreme 'mĭ-aĭ ținut isonu numaĭ într'o strună!.. (oftează) De-acum ne-o venit și noă rêndu de ducă cu cele multe obiceiurĭ vechĭ de ale țĕriĭ!.. (ștergêndu'șĭ ochiĭ) Haĭ, drăguliţa mea, sĕ mulțămimŭ cuĭ se cuvine, că ne-amŭ petrecut veacul în această țeară bună și mănoasă care o desrobit țiganiĭ!

Dragĭ boerĭ de lumea nouă!
Ḑioa bună vĕ ḑic voă.
Eŭ mĕ duc, mĕ prăpădesc
Ca un cântic bĕtrânesc!

Ah! gândițĭ c'am fost o dată
Glasul lumeĭ desfătată,
Și 'nchinațĭ câte-un pahar
Luĭ bĭet Barbu lăutar!

(Barbu cu taraful pleacă sunând un cântic vechiu).

(Cortina cade).

PARAPONISITUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Bucurescĭ.

Paraponisitul (intră pe scenă foarte posomorit, se primblă oftând, se opresce în façа publiculuĭ, clatină din cap şi apoĭ dice:)

Cu dreptu'ĭ?.. frumosu'ĭ?.. Toată lumea în slujbă, afară de cât mine!.. Apoĭ sĕ nu fiŭ paraponisit?.. ba sĕ fiŭ... şi sînt!..

Sînt paraponisit
Căcĭ mĕ vĕd părăsit
Nemetahirisit
Şi neschivernisit...
De n'aşĭ fi procopsit,
De n'aşĭ fi prahtisit,
Nimic n'aşĭ fi găsit
De pretinderisit;
Dar sînt gramatisit
Şi sintagmatisit,
Patriot, iscusit
Şi chiar buĭurdisit
Decĭ fiind părăsit,
Adiaforisit,
Fiind chĭar blendisit.
Sînt paraponisit!

PARAPONISITUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Bucurescĭ.

Paraponisitul (intră pe scenă foarte posomorît, se primblă oftând, se opresce în faça publiculuĭ, clatină din cap şi apoĭ ḑice:)

Cu dreptu'ĭ?.. frumosu'ĭ?.. Toată lumea în slujbă, afară de cât mine!.. Apoĭ sĕ nu fiŭ paraponisit?.. ba sĕ fiŭ... şi sînt!..

Sînt paraponisit
Căcĭ mĕ vĕd părăsit
Nemetahirisit
Şi neschivernisit...
De n'aşĭ fi procopsit,
De n'aşĭ fi prahtisit,
Nimic n'aşĭ fi găsit
De pretinderisit;
Dar sînt gramatisit
Şi sintagmatisit,
Patriot, iscusit
Şi chiar buĭurdisit.
Decĭ fiind párasit,
Adiaforisit,
Fiind chĭar blendisit,
Sînt paraponisit!

Şi poate că n'am dreptate!.. Adică, mĕ rog, de ce sĕ se hrănească o mulţime de trîntorĭ, pe lângă albine, din mĭerea budgetuluĭ şi eŭ sĕ fac zimbre de-oparte?.. Aŭ doar nu's şi eŭ pământean simpatriot? N'am maĭ slujît eŭ ţĕriĭ?.. Mi 'ĭ plin sinu de atestaturĭ... Eaca... (scoate un teanc de hârtiĭ.) Eacă teşcherele şi din vremea Turcilor şi din vremea Ruşilor şi din vremea Nemţilor... Tot cu pajure împĕrăteştĭ... Poftim de ascultaţĭ: (deschide o hârtie şi citesce). „Pol oca icri tescuite, 30 dramurĭ sacbîz...“ Nu'ĭ asta (deschide altă hârtie) „Maĭ întêĭ nu lipsesc a cerceta despre întregimea fericireĭ.“ Nicĭ asta... Mĭ-am uĭtat ochelariĭ şi nu vĕd bine... dar *telos pandon*. eacă dovedĭ gospod despre destoĭnicia mea. — Am avut a face cu împĕraţĭ; eŭ Nae Postuleanu, care dacă n'am şi decoraţiĭ, este că nu mĭ-aŭ datŭ, şi cu toate aceste nu pot găsi o slujbuliţă cât de mică în patriea mea!.. Cu dreptu 'ĭ? frumosu 'ĭ? Am alergat, m'am rugat... aş! Vorba ceea: geaba viĭ, geaba te ducĭ, nu maĭ rupĭ nişte papucĭ... Pe la toate Ministeriele mi s'a rĕspuns, că îndată ce va fi un loc vacant... Ce, Doamne eartă-mĕ! loc vacant?.. că pe toată ḑioa se deschidŭ locurĭ nouă. încât s'ar putea crede că ţeara românească e locuită numaĭ de amploĭaţĭ.

Avem prefecţĭ
Şi sub-prefecţĭ
Şi arhitecţĭ
Foarte perfecţĭ.
Avem notarĭ
Şi arhivarĭ

Şi chĭar primarĭ
Bunĭ cărturarĭ.
Şi casierĭ
Şi inginerĭ
Şi grefierĭ
Şi consilĭerĭ
Şi presidenţĭ
Viţ-presidenţĭ,
Şi permanenţĭ
Toţĭ ecselenţĭ.
Avem *bujori*
De perceptorĭ,
Şi preceptorĭ
Şi controlorĭ.
Judecătorĭ,
Silvicultorĭ,
Espeditorĭ,
Şi conductorĭ.
Şi inspectorĭ
Sub-inspectorĭ,
Şi inspectorĭ
De inspectorĭ.
Într'un cuvêntŭ
Româniĭ sîntŭ
Toţĭ candidaţĭ
De amploĭaţĭ.

= Însă martur mi'i sfântu mucenic Evdochim că de și m'am abonarisit la ma paraponisiților nu vra să zică că m'am lepădat de

(oftând). Toţĭ. toţĭ afară de mine!.. Cu dreptu'ĭ? frumosu'ĭ?.. Bine, dacă aşĭ fi fost vre odată oposant, înţeleg sĕ fiŭ *catatricsit*, cu toate că nicĭ atuncĭ nu s'ar [illegible] daŭ în sfîrşit sĕ dicemŭ. Însă martur mi'ĭ [illegible] mucenic Evdochim, că de şi m'am abonarisit la [illegible] paraponisiţilor [illegible] că m'am lepădat de [illegible]

hristoitie, că m'am *zavergisit*, că m'am făcut, *ena mu che ena su* cu corifenţiĭ tarafuluĭ, căcĭ nu 'ĭ fac haz.

(Arie finală din Chiriţa în provincie).

Unul tot dice că'ĭ tabachere
Plină, ticsită de un tabac,
Ce multor nasurĭ de 'nalte sfere
Poate së vie curênd de hac.

Altul, în mână cŭ-o pană seacă
Strigă că 'ĭ singur brav pe pămênt,
Şi că e gata resbel sĕ facĕ
Cu lumea 'ntreagă, cu morĭ de vênt.

Altul pretinde că 'n România
Soarele-Unireĭ el l'a aprins
Şi cât 'ĭ-abate sĕ nu maĭ fie,
Suflă şi 'ndată soarele 'ĭ stins.

Altul se plânge că ţeara pere,
Că tot progresul a stat pe loc
De când el nu maĭ e la putere
Ca sĕ'l conducĕ... într'un noroc.

Alţiĭ în visurĭ de înălţare
Se plângŭ de-oparte cu ah şi vah!
Că mereŭ sufĕrŭ de-o boală mare...
Căcĭ tronul ţĕriĭ le stă 'n stomah.

Eŭ nuu, slavă Domnuluĭ! sînt ferit de asemine [illegible] *flic*, dar nu pot sĕ nu pătimesc, când mĕ vĕd lepădat ca un vatrar în lunile de vară. [illegible] dreptu'ĭ, am rĕmas [illegible] De unde am fost ce-am [illegible] sĕ [illegible] stat [illegible]

şi asta când?.. Când toţĭ Românii sîntŭ de-o potrivă dinaintea budgetuluĭ, când toţĭ aŭ dreptul prin urmare a se 'ndulci de el... Ah! ah! nu mĭ-ar fi ciudă în calte dacă n'aşĭ fi om pacĭnic şi cu sevas cătră maĭ mariĭ meĭ. dar aşa, staŭ de-o parte şi nu mĕ amestec nicĭ o dată în filonichiile de la masa paraponisiţilor... Eacă de pildă a seară:

Uniĭ dintr'înşiĭ cereaŭ reforme,
Reforme 'n toate ca din topor;
În procedură, în legĭ, în forme,
Chĭar în sistemul reformator.

Alţiĭ cu faça posomorîtă
Oftând mult jalnic, le rĕspundea
Că 'n ţeara noastră nepregătită
Orĭ-ce reformă, e formă rea.

Ḑicĕnd că 'n lume toate se schimbă,
Uniĭ cu hapca cereaŭ schimbărĭ
În instituţiĭ, în şcolĭ, în limbă,
În starea ţĕriĭ... şi 'n alte stărĭ.

Alţiĭ atunce cu 'nfiorare
Schimbându'şĭ faça, strigaŭ mereŭ,
Că din schimbare tot în schimbare
Binele-adese se schimbă 'n rĕŭ.

Uniĭ contr'alţiĭ porniţĭ de moarte
Vrĕnd sĕ se-arăte bunĭ patrioţĭ,
Cu vorbe groase se luptaŭ foarte
Şi'şĭ daŭ porecle de patri-hoţĭ.

Dar uniĭ şi-alţiĭ se acordară
Într'o unire şi într'un rost
Că toate-ar merge bine în ţeară
Eĭ dac'ar prinde câte un post.

Postu săracu!.. el te îngraşă, el te slăbesce, el e ţinta celor maĭ mulţĭ din creştiniĭ noştri, şi ḑeŭ! nu ştiŭ dacă în ḑioa de astă-ḑĭ eĭ se ţinŭ de postu mare şi de postu Sân-Petruluĭ, dar ştiŭ că se ţinŭ grapă de postu sân—Budgetuluĭ... Dovadă că fie-care cetăţean are hambiţionul sĕ se jertfească pe altarul patrieĭ, făcêndu-se roată la carul Statuluĭ, precum se ḑice... Un car cu miĭ de miĭ de roţĭ, cum sĕ nu meargĕ bine şi răpide? Tocmaĭ de aceea şi eŭ unul aş vrea sĕ mĕ fac roată, căcĭ mĕ simţ cu schiţe sănătoase, maĭ cu seamă de când am luat lecţiĭ de limba cea nouă, de la vestitul dascal Kir Trifonius Petringelus. — Mi se impu...tase că n'aş cunoaşte slovele latineştĭ şi troposul obicinuit astă-ḑĭ prin canceleriĭ. (scoate o hârtie). Vĕ rog sĕ judecaţĭ dacă m'a procopsit îndestul Kir Trifonius Petringelus.

(Citesce).

Petiţiune saŭ petiţione, saŭ peticiune, după plăcerea Ministruluĭ.

Esselenţă!

Aşa precum Pronia providenţiale a aprins o nouă constelaţiune pe celul Românieĭ ce 'ĭ ḑicŭ Convenţiune saŭ Convenţione, saŭ Convenciune... tot după plăcerea

Esselenţiei voastre. . . la care cu depliu respept am avut proeres aĭ aduce a mea profundă consideraţiune, ţione saŭ ciune. precum uzul obicĭnuit cere; nu maĭ niţel aşa precum eŭ am fost etern devotat Guvernuluĭ ocârmuireĭ, precum Esselenţia voastră poate lua o pliroforiţiune din atestaţiunele alăturate pe lângă această suplicantă peticiune, conform uzuluĭ aceluĭ constituţionale din maĭ sus deja ḑisa respeptivă Convenţione; aşa precum earăşĭ am fost unul din corifenţiĭ liberalismosuluĭ şi m'am îndulcit în profundul sufletuluĭ de serbúşcă... ha. de serbarea regimentuluĭ constituţionale, daţi'mĭ voie sĕ ieŭ permisiune a'mĭ recomenda meritele pe altarul patrieĭ spre a fi integrat în vre un cerbiciŭ public, unde cu ceilalţĭ aĭ meĭ simpatrioţĭ. sĕ am şi eŭ slava glorioasă a mĕ îngĭuga la carul Statuluĭ cu deplină amoare patrioticească şi ĭubire de patrie, cu care rog pe Esselenţia voastră a recepe asigurăciunea încrediuţăreĭ a profundeĭ consideraţiunĭ cu care am onoare a mĕ confesa al Esselenţieĭ voastre cel maĭ apt întru acţiunea la care veţi ordona ca sĕ fiŭ ordonat.

Umilit şi respectiv cerb. „Nae Postuleanu."

Fost amploĭat al ocârmuirilor trecute.

Eĭ?.. ce ḑiceţĭ?.. spuneţĭ drept, că nu mĕ supĕr de laude... Cunoasteţĭ multe condee carele se poatĕ isvodi aşa de ţunţurliŭ?.. Eĭ!.. mi'ţĭ crede? N'am *catartosit* însă a isbuti ca sĕ mĕ rânduĭască secretar la vre un Minis-

Dar unii și-alții se acordară
Într'o unire și într'un rost
Că toate-ar merge bine în țeară
Ei dac'ar prinde câte un post.

Postu săracu!.. el te îngrașă, el te slăbesce, el e ținta celor mai mulți din creștinii noștri, și ḑeŭ! nu știŭ dacă în ḑioa de astă-ḑi ei se țină de postu mare și de postu Sân-Petrului, dar știŭ că se țină grapă de postu sân—Budgetului... Dovadă că fie-care cetățean are hambiționul sĕ se jertfească pe altarul patriei, făcêndu-se roată la carul Statului, precum se ḑice... Un car cu mii de mii de roți, cum sĕ nu meargĕ bine și răpide? Tocmai de aceea și eŭ unul aș vrea sĕ mĕ fac roată, căci mĕ simț cu schițe sănătoase, mai cu seamă de când am luat lecții de limba cea nouă, de la vestitul dascal Kir Trifonius Petringelus. — Mi se impu...tase că n'aș cunoaște slovele latinești și troposul obicĭnuit astă-ḑi prin cancelerii. (scoate o hârtie). Vĕ rog sĕ judecați dacă m'a procopsit îndestul Kir Trifonius Petringelus.

(Citesce).

Petițiune saŭ petițione, saŭ peticiune, după plăcerea Ministrului.

Esselență!

Așa precum Pronia providențiale a aprins o nouă constelațiune pe celul Românicei ce 'i ḑicŭ Convențiune saŭ Convențione, saŭ Convenciune... tot după plăcerea

GURA CASCA

OM POLITIC.

GURA CASCA

OM POLITIC

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Millo pe teatrul din Bucuresci.

Teatrul represintă un salon.

Gură cască, (intră cu un aer misterios, caută imprejurul lui, merge de ascultă pe la uşi, apoi se opresce şi dice tainic publicului):

Sciţi una? rĕŭ! orizonul politic s'a posomorit!.. Acum o séptĕmână aŭ venitără la mine vèrul Ghiţă Tremuricĭ cu Nenea Scarlat şi 'mĭ-aŭ spuseră la ureche, că trebile s'aŭ încurcatără astfel în cât eĭ sîntŭ hotărîţĭ a fugi la Mehadia... (oftând). Care, vra sĕ dicĕ ear bejănie!!

Eŭ unul mĕ tem
Şi tremur şi gem
Căcĭ orĭ ce zăresc
Face de răcesc,
Şi orĭ ce aud
Face de asud.
Când privesc pe sus,
Vĕd norĭ spre Apus,

Şi alt nor cumplit
Cătră Rĕsărit.
Ear când cat pe gĭos
Vĕd toate pe dos
Mergênd tot spre rĕŭ,
De mĕ 'nfior, ḑeŭ!

Apoĭ dă! cum n'or merge trebile *anapoda*, dacă nime n'a voit sĕ m'asculte?.. Nu le-am spus'o de o mie şi maĭ bine de orĭ?.. le-am strigat chĭar în Cameră: „Deschideţi-vĕ ochiĭ... fiţĭ cu chibzuĭală... aveţĭ tact politic... etc.“ Aşa! vorba ceea: vêntul bate, câniĭ latră... Şi acum aşa e că amŭ ajunsŭ de malul rîpeĭ? (în taĭnă). Aţĭ aflatŭ ce s'a întêmplat la Pitescĭ, şi la Mizil, şi la Cucu şi maĭ çu seamă la Podul-Iloaeĭ? Eĭ! apoĭ dă! sĕ mărturisimŭ între noĭ, fără spirit de partidă, putea sĕ nu se întêmple? Era vederat lucru, consecinţă fatală, dar neapărată cum ḑice Nenea Scarlat... Ca şi cu grăniceriĭ ceĭ doĭ... scițĭ... ce dracu! oamenĭ sîntŭ şi eĭ... Adică greŭ era sĕ se fi luatŭ nisce mĕsurĭ economicoase pentru ca sĕ se facĕ lucru muşama?.. sĕ nu se sparie o lume 'ntreagă! A cuĭ e vina? Nu le-am spus'o la timp?.. dar m'aŭ ascultatără?.. Aşa şi cu impositele... Eeee! pre *ghiojghĭoare*; m'a asigurat vĕrul Iancu Titirfichĭ că se pregătesce un proĭect de birurĭ de pe altă lume, de pildă:

Bir pe haĭne. . hăĭnărit;
Pe cĭubuce... fumărit;
Pe ţigare... ţigărit;
Pe cravate... strengărit;

Bir pe nas... borcănărit;
Bir pe pungĭ... busunărit;
Bir pe foĭ... gogoşărit;
Bir pe boĭ... bir boĭerit!

Nu 'ĭ destul atâta... Se maĭ vorbesce de o dare ce a sè se aşeḑe pe cuvêntul de patrie, adică sĕ se plătească câte o leţcae, de câte orĭ s'a pronunça acest cuvênt. Înţeleg că cu un asemene imposit ne-amŭ plăti curând de toate milioanele ce datorimŭ, dar atuncĭ aŭ sĕ se calicească o mulţime de cetăţenĭ cariĭ trăescŭ numaĭ cu patria în gură. (oftând) Care vra sĕ ḑicĕ: calicie pe lângă bejănie!

Încă una... maĭ rĕŭ!.. Orizonul politic e şi maĭ posomorît!.. Am veştĭ sigure de la Brăila... Eaca un rĕvaş de la un negustor *semandicos*, Burtăverdescu, care 'mĭ scrie că Turciĭ... (in taĭnă cu spaĭmă) Turciĭ sîntŭ peste Dunăre!.. Eĭ! Aşa 'ĭ c'am păţit'o! şi asta pentru ce? pentru că nu m'aŭ ascultatără... În zadar am rostit: „Nu întindeţĭ sfoara prea tare... Nu vĕ întindeţĭ maĭ mult de cât plapoma... Nu înmulţiţĭ armata, căcĭ se înmulţescŭ datoriile, şi se jignesce integritatea Imperiuluĭ Otoman... *che ta lipa*..." Aşa! ca şi când le-aş fi grăit turcesce; m'aŭ luatŭ la treĭ parale, ş'acum na! că ne trezimŭ cu Turciĭ peste Dunăre!

Osmanliĭ şi Bostangiĭ
Aŭ se curgĕ miĭ de miĭ,
 Ah! aman, aman!
Sĕ ne puĭe un chĭulaf
Sĕ facĕ ţeara pilaf,
 Ah! aman, aman!

Ear noă sĕ ne dea zor
Ca pe vremea Turcilor,
Ah! aman, aman!
Sĕ ne ducĕ 'n Beligrad,
Și de-acolo 'n Țarigrad.
Ah! aman, aman!
Ca s'ajungemŭ cafegiĭ,
Cĭubuccii și *cichirgii*.
Ah! aman, aman!
Și de unde-amŭ fostŭ boerĭ,
Sĕ fimŭ robĭ la Enicerĭ.
Ah! aman, aman!

Eŭ unul maĭ bine sĕ mor, saŭ maĭ bine sĕ fug... pentru că așa rușine de când sînt n'am pățit. Ah! ah! care vra sĕ dicĕ: robie pe lângă bejănie și calicie!.. Sciți, d-voastră, că îndată ce s'a aflat de una ca aceasta, s'aŭ întorsŭ opt-decĭ de miĭ de corăbiĭ de la gura Dunăreĭ, care veniaŭ sĕ 'ncarce pâne de la noĭ? Opt-decĭ de miĭ! Haĭt, s'a dus și comerçul țěreĭ!

D'apoĭ sĕ vedețĭ alta. (merge de caută la ușă, apoĭ dice oțerindu-se). Rĕŭ de tot! Orizonul politic e posomorît cât un pașă mahmur... Nemțiĭ, Austriaciĭ, sîntŭ peste hotar!! Am aflat'o chĭar acum de la curierul nemțesc... Eeeeĭ! Poftim! colac peste pupăză... Ce maĭ dicețĭ? Nu v'am proorocit'o! Prostul cel de vĕru Sandu Napoilă tot îĭ dă: „Unde mergemŭ?" Eaca unde mergemŭ... bob numĕrat... *ritos* lucru!..

În zadar am ofticat cu vorba, ba încă am și scris'o în gazeta... nu sciŭ care: „Cerul politic e amenințător!.. „sĕ privighemŭ cu atențiune lângă altarul patrieĭ, sĕ avemŭ

ochiĭ deschişĭ spre frontiere, sĕ ne ferimŭ maĭ cu seamă a depărta de la cârma Statuluĭ pe uniĭ oamenĭ capabilĭ, ca Nenea Scarlat, căcĭ puterile garante... Convenţiunea... Constituţiunea... *che ta lipa.* Timpurile sîntŭ grele, politica Europeĭ, aşa ş'aşa... Trebue dar ca adevĕraţĭ patrioţĭ, sĕ chibzuimŭ, sĕ combinămŭ, sĕ dregemŭ, sĕ închipuimŭ şi earăşĭ sĕ combinămŭ, sĕ închipuimŭ... che ta lipa.“ Aşa! Eŭ am scris, eŭ am citit. Mi s'a întêmplat şi mie ca uneĭ cucoane Casandra din vechime, care tot proorocía şi nime nu'ĭ băga în seamă spusele. Ba încă ce? Berbanţiĭ m'aŭ poreclitără fel de fel: uniĭ 'mĭ-aŭ ḑisŭ Gură-Cască; alţiĭ Macoveĭ-cap-de-post; alţiĭ banul Ocupcic, fiind că 'mĭ e groază de ocupaţiunĭ străine... Fie! dar acum aşa 'ĭ că s'aŭ înplinitŭ ḑisele mele? Aşa e că ne aflămŭ cu Nemţiĭ la spate, peste hotar?

(Arie: Ah du lieber Augustin).

Neamţul are eară
Sĕ vie în ţeară,
Cvartir sĕ ne ceară
Pe earnă şi vară.

Neamţul în putere
A sĕ ne ocupe,
Sĕ ne ceară bere
Şi şniţel şi zupe.

Neamţul prin saloane
A sĕ 'şĭ dee aer.
Boerĭ şi cucoane
Aŭ sĕ joace ştaer.

Ear noĭ patrioţiĭ,
Cu micĭ şi cu marĭ,
S'ajungemŭ cu toţiĭ
Husarĭ şi căprarĭ.

Poftim! vĕ închipuiţĭ pe mine Nae Gâscănescu înbrăcat husăresce, cu nădragĭ strimţĭ şi cu chiveră? Ama! frumos m'a prinde. (oftând) Ah! ah! care vra sĕ ḑicĕ şi caraghĭozlîc pe lângă cele-l-alte pĕcate! şi toate aceste, earăşĭ vĕ întreb, pentru ce? Numaĭ şi numaĭ pentru că nu m'aŭ ascultatără!

Eacă de pildă, alaltăseară, nu maĭ departe, m'am întâlnit cu oare cine într'o casă, un personagiŭ profund, şi 'ĭ am ḑis: Nene, sciĭ una? Rĕŭ! Orizonul politic e posomorît ca un paraponisit fără slujbă.

(Imitează o convorbire taĭnică, gesticulând ca şi când ar vorbi la urechĭa altuĭa, şi esprimă in fisionomia luĭ când o mulţemire, când o importanţă ridiculă).

— Cum?

— Nenea Scarlat îmĭ scrie de la Mehadia, că Ruşiĭ... Ruşiĭ sîntŭ peste Prut!

— Aoleo!

— Fără doar şi poate; am doveḑĭ! (arată o scrisoare) şi...

— E cu neputinţă... eştĭ în eroare.

— Ba mĕ eartă... Ruşiĭ... (şoptesce în taĭnă).

— Da bine, cum credĭ că Europa?..

— Europa? se vede că nu citescĭ ḑiarele noastre şi gazetele străine. Cum e starea politiceĭ noastre? atâta te 'ntreb: Cum stă politica europeană? Prusia şi cu Austria aŭ terminatŭ resbelul lor?

— Terminatŭ.

— Bun! Francia s'a retras de la Mecsico?
— Retras.
— Bun! Americaniĭ se ucidŭ ca muscele?
— Adică... acum aŭ încetatŭ...
— Mĕ rog, nu mĕ întrerupe. Craĭul Camehameha a ȩrit de gâlcĭ?
— Sciŭ eŭ?
— Ba nu, sĕ'mĭ rĕspundĭ.
— Eĭ! fie.
— Acum alta. Aşa e că Italia vrea numaĭ decât sĕ meargĕ la Roma?
— Vrea.
— Aşa e că Englitera nu are destul bumbac?
— Aşa.
— Aşa e maĭ cu seamă că pe Nenea Scarlat l'aţĭ dat afară din slujbă?
— Da bine, ce are a face?..
— Ba nu, spune, adevĕr e?
— Eĭ! Aşa... aşa... însă...
— Apoĭ dacă toate aste's aşa cum le ȡiseiŭ, nu am nevoĭe sĕ înşir maĭ multe. Cine nu'ĭ orb, vaȡĕ şi pricеapă... Eŭ unul 'mĭ-am făcut datoria de am arătat pericolul. (mânios) ȡicĕ'mĭ lumea Gură-Cască, Macoveĭ-cap-de-post, palavragiŭ... nu'mĭ pasă! (înduĭoşindu-se) Consciinţa'mĭ e curată şi limpide ca luna şi stelele. Am spus adevĕrul... Am avut curagĭul chĭar cu pericolul libertăţiĭ... şi chĭar poate a vieţeĭ mele. (îşĭ suflă nasul tare) Dee Dumneȡeŭ ca sĕ ĭes mincĭunos, însă până atuncĭ

şi nicĭ atuncí nime nu 'mĭ a scoate din minte că orizonul politic e posomorît!

De aceea mĕ tem
Şi tremur si gem
Căcĭ orĭ ce zăresc
Face de rĕcesc,
Şi orĭ ce aud
Face de asud.
Când privesc pe sus
Vĕd norĭ spre Apus,
Şi alt nor cumplit
Cătră Rĕsărit.
Ear când cat pe jos
Vĕd toate pe dos
Mergĕnd tot spre rĕŭ
De mĕ'nfior, Ḑeŭ!

(Îşĭ stupesce în sin şi ĭese foarte posomorît).

(Cortina cade).

SCENETE

STAN COVRIGARIUL

PERSOANE:

Stan.

Un funcționar.

Un grec.

Un personagiu misterios.

O damă.

Un boer.

Un epistat.

STAN COVRIGARIUL

CÂNTICEL COMIC

Cântat de D-nul Milo, pe teatrul din Bucurescĭ.

(Scena se petrece la poarta grădineĭ Cismegiuluĭ. — Stan vine aducênd pe cap o tabla rotundă şi încărcată cu covrigĭ, simiţĭ, plăcinte, etc. ear în mână ţiind un trepicĭu pe care aşeadă tablaoa).

Stan.— (strigă) „Plăcinţele ferbinţele! gogoşele rotundele! Poftimŭ, poftimŭ la ele!“ (aşeadă tablaoa) Sĕ te vĕd, măĭ Stane, de 'ĭ fi maĭ cu noroc astă-dĭ la poarta Cismegiuluĭ, că de cât-va timp în coace îţĭ staŭ gogoaşele în gât, fĕtul meŭ!.. Aĭ păţit'o şi tu Stănică, ca ceĭ mulţĭ breslaşĭ românĭ care nu 'şĭ maĭ găsescŭ chip de hrană în ţeara lor... Lume pe dos... ce sĕ facĭ?.. În Moldova Ovreiĭ, aice Sêrbiĭ, Greciĭ şi Patrioţiĭ ceĭ în şépte lunĭ ne-aŭ luatŭ înainte. Eacă eŭ, de pildă:

Din toţĭ plăcintariĭ,
Din toţĭ covrigariĭ

În oraş ca mine cine 'ĭ maĭ vestit?
Dar cu derbederiĭ
Şi cu gogoşeriĭ
Cariĭ umple lumea, ḑeŭ! m'am calicit.

Eŭ fac la plăcinte
Grăsuţe, ferbinte,
Eĭ vêndŭ la gogoaşe patrioticescĭ,
Şi lumea nebună
Lasă hrană bună,
De se 'ndoapă ḑilnic numaĭ cu poveştĭ.

(Câte-va persoane trecŭ alăturea cu covrigarul şi intră în grădină).

Eaca muşteriĭ... dă Doamne! (strigă) „Simit! covrigĭ! pe buze sĕ te frigĭ!.. încet, încet! nu mĕ grămădiţi că v'oĭu da la toţĭ" (caută înapoĭ) Haĭt! s'aŭ dusŭ fără a'mĭ face seftea... pustiiŭ, tufă, nime! (oftând) Ean sĕ videţĭ, oiŭ sĕ fiŭ earăsilit sĕ 'mĭ mănânc singur marfa ca sĕ n'o las sĕ muceḑească... Mare minune! fugŭ toţĭ de mine ca de slujbă fără leafă, şi eŭ tot singur, cuc... Ba, eaca un cĭocoeş de la Tribunal... poate a fi flămând. (strigă) Domnule... Cuconaşule!

(Trece un funcţionar).

Funcţionarul. — Ce vreĭ?

Stan. — Nu'ţĭ cere inima de ceva locmale?

Funcţionarul. — (apropiindu-se rapide) Locmale?.. de care?

Stan. — De aste, de ale mele.

Funcţionarul. — (cu dispreţ) De-ale tale? .. N'am vreme că 's grăbit... Alerg la Tribunal. (Iese)

Stan. — Pe nemâncate? .. Apoĭ halal de bieţiĭ înpricinaţĭ! .. Spunea bietu rĕposatul tată-meŭ că în timpiĭ de mult boeriĭ, când se duceaŭ la Visterie, călărí, se opriaŭ la poarta Curţiĭ domnescĭ de cumpĕraŭ fie-care câte un covrig, câte un simit, şi trăgeaŭ pe ghît câte un pahar de vin de Odobescĭ, ca sĕ fie maĭ cu inimă la treaba ţĕreĭ, şi trebile mergeaŭ bine... Astă-ḑĭ? .. în loc de covrigĭ, toţĭ umblă după colacĭ calḑĭ.

(Trece un grec).

Eaca un grecuşor... a fi vre un nepot monăstiresc... El trebuĭe sĕ preţuĭască plăcintele... N'auḑĭ, çelebi?

Grecul. — *Oriste?*

Stan. — Nu *metahirisescĭ* un covrig?

Grecul. — *Ohi...*

Stan. — Pentru ce, nostimĭorule?

Grecul. — (oftând) Ah! fiindo che eŭ însumĭ am azunso covrigo de când 'mĭ-a luato mosiile.

Stan. — Care moşiĭ, cilibidachi?

Grecul. — Mosiĭ monastiresco a mea.

Stan. — A d-tale? Sĕrmanul bietu maslinică! Cum 'ĭ-aŭ luatŭ averile de la moşĭ, strĕmoşĭ, fără milă şi pĕcat! ..

Grecul. — Ah! vah!

Stan. — Dar asta nu opresce sĕ cumperĭ un simit... Ean privesce cât e de rumĕn.

Grecul. — Rumeno? .. Nu 'mĭ plaçe rumuniĭ de

când mĭ-a dato afară de la monastire şi 'mĭ-a luato pânea de la gură.

Stan. — Bine facĭ... maĭ bine mănâncă un covrig.

Grecul. — Covrigo? *ohi*, ma *baclavas*, *pohaçi*, *cataifi*, *çeva evghenistico*' aĭ la dimita?

Stan. — Heĭ! S'a trecut timpul baclavalelor pentru voĭ, kir Panaite!

Grecul. — Çe Panaiti!.. merzi la diavolo... Eŭ me numesco Aristidis Monastiropulos... *budalas*... (iese)

Stan. — S'a sborşit ţapul... ha, ha, ha... Audĭ poznă!.. cică 'ĭ aŭ luatŭ moşiile din vêrfu catargului... ha, ha, ha!.. oĭŭ rîde mult de asta. Bine 'mĭ spunea eară tată-meŭ:

> Pe când Domniĭ grecĭ
> Ceĭ Fanaragiĭ,
> Miĭ de parpalecĭ
> Şi de papugiĭ
> Aicĭ alergaŭ,
> Lipsiţĭ de parale,
> Şi se 'nbogăţĭaŭ
> Înghiţênd locmale.

Dar acum li s'a înfundat şi lor; a secat ţîţa capreĭ!..
(Trece un personagiŭ posomorit, cu pĕrul sburlit, şi cu o gazetă în mână).

Eaca mă!.. dar ăsta ce sĕ maĭ fie?.. mare posomorît 'ĭ!.. A fi cu stomahu deşert, sĕrmanul! (strigă) Gogoşele! Gogoşele!

Personagĭul. — (tresărind) Gogoşele! (declamă) Cine a pronunţat acilea sacrul nume de gogoaşe?

Stan. — Eŭ, domnule, eŭ starostele gogoşarilor.

Personagiul. — Unde 'ţi e biuroul?

Stan. — Eată'l colea, plin de plăcinte înfoiete. Vorba ceea: foaie peste foaie şi la mijloc tufă.

Personagiul. — Ai gogoaşa patriotică, foaie politică şi democ-soc..?

Stan.—Cu soc? mĕ ferească sfântu!.. Eŭ vênd covrigi...

Personagiul. — Covrigi, covrigi?.. Bestie incapace!.. Cine se mulţemesce cu covrigi în era Constituţiunei?.. Dac'oiŭ ajunge eŭ la putere, precum sper şi nu am dubiŭ, chiar şi cânii aŭ sĕ umble pre strade cu covrigi în coadă.

Stan. — (în parte) Mi se pare cam trăsnit cu leŭca, că 'i prea roş... la façă...

Personagiul. — Ai audit, nemernicule? Şi cânii orŭ umbla...

Stan. — Oare aşa belşug sĕ fie atunci în ţeară?

Personagiul. — D'apoi cum! (Iese mândru).

Stan. — O fi, domnule... hei!.. domnule!.. haĭt!.. l'am scăpat şi pe ăsta... Ean privesce cum dă din mâni şi din cap!.. Se vede că pune ţeara la cale... Mai scii pĕcatul?.. Dar ce 'mi mai bat eŭ gândul cu dînsul!.. mai bine sĕ'mi urmez eŭ cânticul început.

Sub Moscali apoi
Aŭ eşitŭ la noi
Mii de covrigari
Tufă 'n buzunari.
Ear acum avem
Mii de gogoşari
Ce aŭ tererem
De patrioţi mari.

(Trece o damă bětrână dar cochetă).

Stan. — Aţine-te Stane, fětul meŭ, că trece madama Malacofna care face foş-foş şi se uĭtă pe sub geană. . . Cuconiţă, cuconiţă!

Dama. — Cine mě chĭamă?

Stan. — Eŭ!.. fă'ţĭ milă şi pomană de 'ţĭ aruncă ochiĭ ceĭ frumoşĭ la aste plăcinte care se usucŭ de dorul lor.

Dama. — (zimbind) Ce-aĭ ḑis?

Stan. — Am o plăcintă cu sorţĭ în stihurĭ scrise de un cuconaş ce te ĭubesce ca un năuc.

Dama. — Spune'ĭ că nu'mĭ placŭ poesiile de plăcintărie. (Iese legănându-se).

Stan. — Eaca, mă! s'a subţiet neamul!.. Acum le trebue stihurĭ de calindare... Înainte cu o plăcintă ca asta se ameţĭaŭ toate nevestele. Cum o aducea pe masă fie-care cucoană găsĭa în părticica eĭ câte o hârtiuţă cu stihurĭ, de pildă:

Precum pohagĭul între plăcinte
Ast-fel lucescĭ între femeĭ.
Nuriĭ matale m'a scos din minte
Ah! te ĭubesc, de vreĭ, nu vreĭ!

Cucoana se roşĭa pe obrăjel şi ḑicea: Ce se potrivesce!.. Altul:

Eştĭ evghenistă cât Afrodita,
Ear eŭ din pricina dumitale
Am uĭtat chĭar şi alfa vita;
Ah! te ĭubesc, şi sînt de jale!

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] Degeaba [illegible] Şi cu astfel de [illegible] [illegible] şi cu [illegible] şi plăcintele se vindeaŭ, dar acum le [illegible] *[illegible]* şi *[illegible]*... Ce aude? o caleaşcă? [illegible] Doamne un muşteriŭ să'l bag în sîn.

[illegible]

Stan. — Ia'tă'l... îl cunosc... paharnicul Iaurtescu din Zlatar. (strigă) Simiţi! covrigi!

Boerul. — ([illegible]) He!.. ce te spargi aşa în calea boerilor?

Stan. — La covrigi! la covrigi!

Boerul. — Aşa?.. la covrigi?.. Lasă că te-oiŭ covrigi eŭ, cetăţene.

Stan. — Gogoşi, gogoşi!

Boerul. — 'Ţi-oiŭ arăta eŭ cu cine aĭ a face, obraznicule! (Iese furios).

Stan. — Cu cine? Dacă te sciŭ eŭ, măĭ vere: îţi cunosc spiţa neamuluĭ şi soiul boerieĭ, de pe spusa tatei... Sub domnia celuĭ de pe urmă grec, tată-seŭ s'a făcut Vornic de hatârul uneĭ plăcinte ce a trimis la masa domnească, împreună cu o strachină de iaurt. A doa ḑi boeriul era căftăuit şi meterhaneaoa turcească îĭ ţirliĭa sub cerdac, în vreme ce bărbier-başa, îl rădea cu bri-

cele cele de mărgean. Poporul sta adunat la poartă și cânta așa:

Halal, Dĕŭ, de cine scie
Sĕ facĕ plăcintărie,
S'o dospească, plămădească,
În cuptor s'o rumenească
Şi s'o ducĕ pe tipsie
Colo, sus, în Spătărie...
Cu ĭaurt, cu plăcinţele
Te făcușĭ vornic, mișele!

Halal, măĭ, de cine poate
Sĕ se tîrîe pe coate,
Sĕ se frângĕ 'n loc din șele
Ca se facĕ temenele,
Aducênd în Spătărie
Gogoșele pe tipsie.
Cu ĭaurt, cu plăcinţele,
Te făcușĭ vornic, mișele!

(Intră răpide un epistat).

Epistatul. — Ce-aĭ făcut boeruluĭ măĭ, covrigarule?

Stan. — Eŭ? ferească sfântul! Nu 'ĭ am făcut nimica.

Epistatul. — Cum nu?.. s'a plâns mie că 'l-aĭ batjocorit.

Stan. — Nu se află, domnule epistat.

Epistatul. — Ean ascultă, măĭ bade, poartă-te bine cu boeriĭ, c'apoĭ o înpliuescĭ cu mine!

Stan. — Da maĭ frumos ce mĕ port, domnule, unde se pomenesce?.. Nu poftescĭ un simit?

Epistatul. — Proaspĕtu'ĭ? (Ie simitul și'l mănâncă).

Stan. — A eşit din cuptor înadins pentru d-ta. Se usca, sĕrmanul, aşteptândute ca sĕ'mĭ facĭ sefte.

Epistatul. — Cum? Încă n'aĭ vĕndut nimica?

Stan. — Nu, nu, pĕcatele mele. Nu'ĭ alişveriş nicĭ de-o leţcae în pĭaţă.

Epistatul. — O sciŭ... şi toate s'aŭ scumpitŭ de nu maĭ poate omul trăi. (maĭ apucă un simit).

Stan. — Poftim, poftim, domnule epistat, că's proaspete şi grase.

Epistatul. — Şi bune.

Stan. — Şi eftine... Doamne!.. Kir Hăpcescule, sciĭ una?

Epistatul. — Ce?

Stan. — De-aĭ vrea d-ta, mi s'ar deşerta tablaoa, cât aĭ bate 'n palme.

Epistatul. — Cum asta?

Stan. — Întoarcete în grădină şi rĕspândesce vorbă în dreapta şi 'n stânga că Ministrul mĕ are la nazar şi că m'a chĭemat adĭ în cabinetul sĕŭ, ca sĕ'mĭ poroncească ceva.

Epistatul. — (ridĕnd) Bucuros... da bine, Stane, ce poate eşi dintr'o mincĭună aşa de gogonată?

Stan. — Îĭ vedea... doar îmĭ cunosc eŭ oamenii.

Spune d-ta numaĭ atâta, că mĕ face haz Ministru.

Epistatul. — Prea bine, mĕ duc... bune simiturĭ! (maĭ ie două simiturĭ şi ĭese).

Stan. — De maĭ şedea hoţul la sfat, îmĭ mânca tablaoa întreagă.

La orĭ care 'npregĭurare
Bine 'ĭ sĕ aĭ în păstrare
Un simit
Bun, grăsuţ şi aurit.

Îţĭ cade vre-o belea mare...
Ce mijloc e de scăpare?
Un simit
Bun, grăsuţ şi aurit.

Aĭ procesurĭ cu cutare?
Cum s'ajungĭ la înpăcare?
C'un simit
Bun, grăsuţ şi aurit.

Traiŭ plăcut, cinstire mare,
Are tot acel ce are
Un simit
Bun, grăsuţ şi aurit.

(Trece alergând o fetişoară).

Stan. — (iĭ aţine calea) Eaca dracu!.. În cotro puĭule? unde sborĭ?

Fetiţa. — Eau şeḑĭ binişor, jupâne Stane!

Stan. — Îţĭ face cu ulcica, se vede... cela... sciĭ tu?..

Fetiţa. — (riḑênd) 'Mĭ-a fi făcênd că doar nu 's de lepădat.

Stan. — Şi tare ţi'ĭ drag, fa?

Fetiţa. — Tare, că 'ĭ berbant şi 'l prinde uniforma.

Stan. — Aoleo!.. e militar?

Fetiţa. — Toboşar de la Moldova.

Stan. — Şi cum te-a scos din minte moldoveanul, fa?

Fetița. — A ḑis că m'a lua și 'mĭ aduce în toate ḑilele covrigĭ calḑĭ.

Stan. — Tot covrigeiĭ, sĕrmaniĭ!.. tot eĭ facŭ șotiile!.. Dacă 'ĭ așa, na fa, vr'o doĭ covrigĭ de-aĭ meĭ, sĕ 'ĭ mănâncĭ sănătoasă cu mândrul tĕŭ.

Fetița. — D'apoĭ n'am cu ce'țĭ plăti, jupâne Stane.

Stan. — N'aĭ cu ce? (cată lung la fetiță și oftează) Of! of!.. Fugĭ ĭute că te sorb de vie.

Fetița. — Ha, ha, ha!.. mare poznaș maĭ eștĭ! (ĭese)

Stan. — Aista 'ĭ dracu pe uscat.

Eștĭ om teafĕr și cu minte,
Te porțĭ bine, vinḑĭ plăcinte,
Și de-o dată 'țĭ ĭese... crac
Un puĭu, puișor de drac.
Ea 'țĭ arată dințĭ frumoșĭ,
Ochĭ aprinșĭ ca sĕ te frigĭ,
Și cu basme, cu gogoșĭ
Hop! te scoate la covrigĭ.

În zadar inima-țĭ ruptă
Se încearcă de se luptă;
Drăcușorul frumușel
O aprinde încetinel,
În cât, scos fiind din minte,
Nu maĭ poțĭ vinde plăcinte,
Căcĭ în focul de ahmor
Arḑĭ, te cocĭ ca în cuptor.

(Toate persoanele scenelor precedinte, afară de fetișoara, vinŭ din grădină alergând și incungĭură tablaoa covrigaruluĭ).

Toțĭ. — (în parte) Ce-am auḑit! Ministrul...

Funcționarul. — Stănică...

Boerul. — Jupâne Stane...

Personagiul misterios. — Domnule Stănică...

Dama cochetă. — Stănicuţă...

Toţi. — Ţi-a maĭ rĕmas ceva bunătăţĭ de vêndut... Dă'mĭ şi mie, dă'mĭ şi mie... (deşartă tablaoa.)

Stan.—Încet, încet! Nu mĕ grămădiţĭ că v'oiŭ da la toţĭ... (în parte) Epistatu 'mĭ-a făcut treabă bună.

Funcţionarul. — (plătesce şi dice încet) Sĕ'ĭ vorbescĭ de mine, Stănică...

Stan. — Cuĭ?

Funcţionarul. — Escelenţeĭ sale. (Iese)

Boerul. — (încet luĭ Stan) De'ĭ face sĕ mĕ rênduĭască Prefect, te fac om. (Iese)

Personagiul misterios. — (asemene) Spune că'ĭ sînt devotat, de partitul sĕŭ. (Iese)

Dama cochetă. — (încet) Nu'ĭ cer alta de cât o pensie... şi l'oiŭ adora. (Iese)

Stan. — Ha, ha, ha!.. bine a isbutit minciuna... Lume, lume pospăită şi deşartă!.. (sunând baniĭ în palmă) Ean privesce bănărit de unde eram aşa de parale... şi pe tablă nimică, tufă... ba aŭ maĭ rĕmasŭ doă cununĭ de aluat, doĭ colacĭ... ce se fac cu eĭ?

(Trece fata cu toboşarul).

Ha! tocmaĭ!.. am sĕ cunun pe toboşarul cu copila cea fêrţoagă... Vină încoace toboşarule... vină şi tu, drace... Ean spuneţĭ moşuluĭ... vĕ ĭubiţĭ?

Toboşarul. — Haĭ, haĭ!

Stan. — Vreţĭ sĕ vĕ cununaţĭ împreună?

Fetişoara. — Vreŭ, da.

Stan. — Sé fițĭ dar aĭ naĭbeĭ. Vĕ cunun după moda cea noŭă. (le pune pe cap câte un colac) Mergețĭ de vĕ înmulțițĭ ca nisipul măreĭ!

Toboșarul și Fetișoara. — Ha, ha, ha!.. Sĕ trăescĭ, Nunule! (Iese alergând)

Stan. — Amin!.. (ridică tablaoa de șĭ-o pune pe cap și pleacă cântând):

Toată grija mĭ-am luat,
Tablaoa mĭ-am deșertat.
Cu gogoșĭ și cu minciunĭ
Am hrănit proștĭ și nebunĭ.

(Cortina cade).

VIVANDIERA

PERSOANE:	ACTORI:
Porumba, vivandierĕ.	D-na *Luchian.*
Nasoean, recrut.	D-nul *Luchian.*
Un oficer.	*X.*
Soldaţĭ.	—
Ţĕranĭ.	—
Ţĕrance.	—

VIVANDIERA

SCENĂ MILITARĂ

1858

(Teatrul represintă piaça unuĭ sat.)

Ţeranĭ, Ţerance.

Un bĕtrân. — Audit'aţĭ, oamenĭ bunĭ, vestea cea mare?

Ţeraniĭ. — Care este, moşule?

Bĕtrânul. — Ci că se tragŭ Moscaliĭ de pe locurile aceste şi că ne vine stăpânire moldovenească!

Alt ţeran. — Aşa este! pămêntul nostru are sĕ fie lipit ear de pămêntul Moldoveĭ că de mult!.. Apoĭ dă! aşa'ĭ cu dreptu... Frate cu frate, român cu român!

Bĕtrânul. — Eŭ unul când mĕ gândesc la una ca asta, mĕ năbuşescŭ lacrimile de bucurie... Slavă ţie, Doamne! că m'aĭ învrednicit a trăi pănă acum ca sĕ pot muri în numele meŭ de român, ca în legea mea!

Ţeranul. — Ş'apoĭ încă una, fraţilor... O venit

ştire că aŭ sĕ ne sosească în curând ostaşĭ moldovenĭ pentru paza hotaruluĭ celuĭ noŭ.

Ţeraniĭ. — I! tătucă! Mare mândră o fi oastea românească!

(Se aude în dreapta sunet de dobe şi de trimbiţe).

Bĕtrânul.—Tăceţĭ, măĭ!.. Par'că s'audŭ dobe şi trimbiţe. (privesce în dreapta) Eacătă'ĭ, copiĭ!.. Eaca ostaşiĭ românĭ şi steagul Moldoveĭ!.. Sĕ'ĭ primimŭ cu pâne şi cu sare şi cu braçele deschise, că'sŭ de sângele nostru, măĭ, de limba noastră, măĭ!.. de legea noastră, măĭ! Ura!

Ţeraniĭ. — Ura!

(Intră un batalion de soldaţĭ românĭ cu steagul desfăşurat. Musica merge inainte sunând marşul cel noŭ. Vivandiera urmează după muzică).

Soldaţiĭ.

Drum bun, doba bate!
Drum bun, bravĭ românĭ,
Cu sacul pe spate
Cu armele 'n mânĭ.
Fie la paradă,
Fie la resboiŭ
Toţĭ în şir, grămadă,
Vesel mergemŭ noĭ!

Ofiçerul. — Staţĭ — Front — Arma la picĭor — rĕpaos!

(Soldaţiĭ esecută comanda, aşeadă armele în snopurĭ, şi apoĭ se amestecă p'intre ţeranĭ cariĭ le daŭ de bĕut şi de mâncat cu mare bucurie).

Ofiçerul. — Copiĭ! odihniţi-vĕ, şi sĕ fiţĭ gata de plecare peste o oră. (se retrage de-o parte şi se pune la vorbă cu -evestele din sat).

Nasoean. — (scoţêndu'şĭ sacul) Eată-ne bunĭ sosiţĭ în Besarabia! Pămêntul resună vesel sub picĭoarele noastre, căcĭ el ne cunoasce, fraţilor!..

Bĕtrânul. — Bine-aţĭ venitŭ la noĭ, fraţilor, că de mult vĕ doriamŭ şi vĕ aşteptamŭ.

Nasoean. — D'apoĭ noĭ!.. Bine v'amŭ găsitŭ!

Soldaţiĭ. — Bine v'amŭ găsitŭ!

Bĕtrânul. — Vĕ eşimŭ înainte cu pâne şi cu sare ca la nişte fraţĭ bunĭ şi ĭubiţĭ!

(Un ţeran aduce o pâne mare şi sare pe o tablă).

Nasoean. — Mulţĕmimŭ d-voastră, oamenĭ bunĭ! sĕ dee Dumneḑeŭ sĕ vĕ creascĕ tot pâne de asta în ogoarele voastre!

Ţeraniĭ. — Amin!

Nasoean. — (Ĭa pânea şi o inparte cu soldaţiĭ). Na flecăĭ, împărtăşiţi-vĕ cu pâne româneascâ de peste Prut.

Soldaţiĭ. — E bună şi dulce ca şi cea de la Moldova!

Nasoean. — Cred şi eŭ dacă'ĭ lucrată tot de Românĭ!

Bĕtrânul. — Da unde mergeţĭ d-voastră?

Nasoean. — La Ismail, moşule, şi pe linia hotaruluĭ celuĭ noŭ, ca sĕ'l păzimŭ după cum ḑice cânticul nostru: (cântă cu gura plină)

Haĭ cu Domnu sfântul,
Haĭdeţĭ peste Prut
Sĕ păzimŭ pămêntul
Care l'amŭ avut.

Porumba. — I! Sĕrace Nasoene!.. tare'ţĭ scârţie

ghitul! Vino încoace de'ţĭ maĭ drege glasul cu un păhăruţ de rachiŭ. (Ĭĭ varsă un păhăruţ din polobocel).

Nasoean. — Adă, Porumbiţă dragă, sĕ'mĭ clătesc guşa, doar ţ'oiŭ putea da în glas, frumoasă vivandieră.

Porumba. — (Dându'ĭ păhărelul, cântă):

De vreĭ sĕ'mĭ daĭ în glas,
Maĭ taeţĭ din cel nas!

(Soldaţiĭ şi ţĕraniĭ rîdŭ).

Nasoean. — (bĕnd) Ce rîdeţĭ voĭ, măĭ! Nu ştiţĭ că astă-ḑĭ acela 'ĭ maĭ cu minte care'ĭ maĭ nărtos? (încet Porumbeĭ) Ş'apoĭ tu nu ştiĭ, Porumbo, ce am eŭ icĭ la chimir?

Porumba. — Ce aĭ, Nărtilă?

Nasoean. — O mână de galbenĭ! Mĭ-am vĕndut doĭ juncanĭ până a nu întra la oaste. (cu dragoste) Şi de'ĭ vrea tu sĕ mĕ ĭubeştĭ, ţĭ-oiŭ face o salbă din preçul boilor.

Porumba. — Galbenĭ? Pune'ĭ sĕ clocească doar or scoate puişorĭ.

Nasoean. — Ḑece fa!.. o stare de om!

Porumba. — Că şi eŭ am galbenĭ... Mĭ-aŭ umplutŭ busunarĭul boeriĭ când am plecat din Iaşĭ şi am cu ce sĕ te cumpĕr pe tine cu nas cu tot!

Soldaţiĭ. — (rîḑĕnd) L'o păcălit!.. ha, ha, ha!

Nasoean. — Ean lasă gluma, Porumbo, şi maĭ bine cântă-ne ceva, ca sĕ ni se maĭ dreagĕ inima.

Soldaţiĭ. — Dar, dar, cântă-ne ceva, Porumbo!

Porumba. — Bucuros... Sĕ vĕ cânt versul vivandiereĭ, cânticul meŭ. Vreţĭ?

Soldaţii. — Vremŭ!
Porumba. — Puneţi-vĕ 'n front şi ascultaţĭ:

CÂNTICUL VIVANDIEREĬ.

I.

Eŭ sînt vivandieră
Cu suflet voĭnicel,
Şi drept cartuşieră
Am un polobocel.
Dar e menit sĕ poarte
Un spirt, un spirt de foc,
Ce 'n duşmanĭ duce moarte,
Şi fraţilor noroc!
Sune dobele, sune,
Soldaţiĭ sĕ s'adune;
Eŭ gata sînt cu voĭ
De drum şi de resboiŭ!
Ram, pataplam, pataplam, pataplam.

(Face marş milităresc pe dinaintea soldaţilor la finitul fie-căruĭ cuplet).

Soldaţiĭ.

Sune dobele, sune,
Soldaţiĭ sĕ s'adune;
Eŭ gata sînt cu voĭ
De drum şi de resboiŭ!
Ram, pataplam, pataplam, pataplam.

II.

Eŭ am legat frăţie
Cu-a patrieĭ soldaţĭ
Şi chĭar în bătălie
Urmez pe aĭ meĭ fraţĭ
Sĕ vĕrs lor păhărele
De lângă sin, de icĭ, (arată polobocelul)

Sĕ 'nchine ţereĭ mele.
Luptându-se voĭnicĭ!
Sune dobele, sune,
Soldaţiĭ sĕ s'adune;
Eŭ gata sînt cu voĭ
De drum şi de resboiŭ!
Ram, pataplam, pataplam, pataplam.

Soldaţiĭ.

Sune dobele, sune,
Etc. etc. etc.
Ram, pataplam, pataplam, pataplam.

(Ofiçerul se apropie).

III.

(Zîmbind şi căutând la ofiçer cu coada ochîuluĭ).

Ear dacă oare-cine,
Vr'un tinerel viteaz
S'ar da pe lângă mine
Sĕ'şĭ facĕ bun obraz,
Atuncĭ cu voĭe bună
'Ĭ-aşĭ da sufletu 'n dar,
Ş'amorĭul înpreună
L'amŭ bea într'un pahar. (arătând păhărelul)
Sune dobele, sune
Soldaţiĭ sĕ s'adune;
Eŭ gata sînt cu voĭ
De drum şi de resboiŭ!
Ram, pataplam, pataplam, pataplam.

Toţĭ.

Sune dobele, sune,
Etc. etc. etc.

(La finitul cupletuluĭ de pe urmă, ofiçerul ridică spada în sus: dobele începŭ a bate. Soldaţiĭ alergă sĕ'şĭ Ĭee puscele, apoĭ se aşeadă în linie).

Nasoean. — (cu entusiasm, in parte) Eĭ apoĭ sĕ nu te daĭ în foc pentru dînsa! (apropiindu-se de Porumba) Porumbo, iubeşte-mĕ că mĕ daŭ de rîpă, pre legea mea!

Porumba. — (ridênd) Pe altă dată, Nasoene, c'acu bate doba de pornire. (merge de se pune la linie).

Nasoean. — (cătră public) Mi-ţĭ crede orĭ ba? Vivandiera m'o pus în polobocel! (se duce de'şĭ ia rêndul p'intre soldaţĭ).

Oficerul. — (comandează) La front! — Arma la umĕr — Pas grabnic — Marş la Ismail!

(Soldaţiĭ pleacă cântând o strofă din următorul marş):

Marşul ostaşilor românĭ în Besarabia.

Drum bun! doba bate,
Drum bun, bravĭ românĭ!
Cu sacul pe spate
Cu armele 'n mânĭ
    Fie ḑi cu soare,
    Saŭ cer nouros,
    Fie ploĭ, ninsoare,
    Noĭ mergemŭ voĭos!

Drum bun! doba bate!
Drum bun, bravĭ românĭ,
Cu sacul pe spate,
Cu armele 'n mânĭ.
    Fie la paradă,
    Fie la resboĭŭ,
    Toţĭ în şir grămadă,
    Vesel mergemŭ noĭ!

Drum bun! doba bate!
Drum bun, bravĭ românĭ!
Cu sacul pe spate
Cu armele 'n mânĭ.

Steagul sĕ lucĭască,
Pentru el trăimŭ!
Ţeara sĕ trăĭască,
Pentru ea murimŭ!

Drum bun! doba bate!
Drum bun, bravĭ românĭ
Cu sacul pe spate
Cu armele 'n mânĭ.
Haĭ cu Domnul sfântul,
Haĭdeţĭ peste Prut
Sĕ păzimŭ pămêntul
Care l'amŭ avut!

Drum bun! doba bate!
Drum bun, bravĭ românĭ!
Cu sacul pe spate
Cu armele 'n mânĭ.
Pentru Romănie
Orĭ care oştean
De-acum vra sĕ fie
Valul luĭ Traĭan!

Drum bun! doba bate!
Drum bun, bravĭ românĭ!
Cu sacul pe spate
Cu armele 'n mânĭ.
Astfel e pe lume
Romănaşul meŭ!
Falnic de-al sĕŭ nume
Şi brav ca un Zmeŭ!

(Soldaţiĭ plecŭ în sunetul musiceĭ şi a vivatelor ţeranilor.—Cortina cade).

NOTA. — Acest marş a fost compus înadins pentru intrarea regimentuluĭ român din Moldova în Besarabia după încheĭerea tratatuluĭ de Paris.

PACALA SI TANDALA

PACALA SI TANDALA

DIALOG POLITIC

Pâcală.

Ce aĭ astă-ḑĭ, măĭ Tândală, de eştĭ aşa supĕrat?
De corăbiĭ înecate nu cumva poate-aĭ visat?
Ce gândire amărîtă ast-fel te-a posomorît
Că pre cât nu eraĭ mândru, acum eştĭ şi maĭ urît?

Tândală (oftând).

Ah! Pâcală prea ĭubite, spune'mĭ: este-adevĕrat
Că 'n această ţeară vechĭe, că în Iaşul blăstĕmat
S'a ivit o boală nouă ce pe mulţĭ a molipsit
Şi la care tot Românul chĭar din fire'ĭ e menit?

Pâcală.

Care boală, măĭ Tândală?

Tândală.

Boală grea şi făr' de leac
Ce de mult ne ameninţă!

Pâcală.

Dar ce boală?

Tândală.

O! trist veac!

În ce vremĭ aŭ fostŭ s'ajungemŭ! în ce rele! în ce foc!
Audĭ, frate, toţĭ Românii sĕ fie-uniţĭ la un loc!
Moldovanul şi Munteanul sĕ'şĭ peardĕ numele lor!
Sĕ 'ntruneascĕ-a lor pămênturĭ! sĕ se facĕ un popor!
Ba chĭar naţie sĕ fie!.. audĭ, naţie!.. măĭ, măĭ,
Ḑĕŭ, că nu credeam Românii atâta de nătărăĭ!

Pâcală.

De ce eştĭ aşa de aspru pentru neamul românesc,
Măĭ Tândală?.. al tĕŭ suflet îl scieam maĭ creştinesc.
Pre cât îmĭ aduc aminte, tu odinioară-aĭ fost
Atât de blăjin că lumea te credea puţin cam... prost.
Cine 'ţĭ-a turburat firea? Spune mie, dragul meŭ,
Cine din mĭel cu blândeţe te-a făcut leŭ-paraleŭ?

Tândală.

Cine, cine... n'am nevoĭe ca sĕ ţi'l destăĭnuesc;
Dar acela oare cine m'a făcut sĕ 'ncremenesc
Când 'mĭ-a spus chĭar la urechĭe, cu glas blând şi 'nduĭoşat
Că Moldova, sĕrmănica, spre peire a plecat,
Căcĭ de-a fi sĕ se unească Moldovenĭ şi cu Muntenĭ,
Munteniĭ dintr'o sorbire aŭ sĕ 'nghitŭ pe Moldovenĭ!

Pâcală.

Eleĭ! frate.

Tândală.

Aşa dragă!.. Ascultă sĕ te-oţărescĭ.
Se ḑice de capitală ca sĕ fie 'n Bucurescĭ,
Cale de treĭ-ḑecĭ de poste departe de Iaşul meŭ,
De-acest târg frumos şi mare unde trăimŭ tu şi eŭ!

Eĭ! Pâcală, orĭ ce 'ĭ spune, nicĭ că 'mĭ vine de credut
C'ar putea ca sĕ ajungĕ Iașul oraș de ținut!
Iașul, scaunul Domnieĭ, care precum tu 'mĭ-aĭ dis,
Se aduce de departe cu vestitul tĕŭ Paris.
Iașul, vechĭa capitală unde am căsuța mea
Care, de s'ar perde Iașul, mult din prețu'ĭ ar scădea.
Înțelegĭ acum, măĭ frate?

Pâcală.

Înțeleg că și tu vreĭ
Sĕ jertfescĭ o țeară 'ntreagă pentr'un ticălos bordeĭ!

Tândală.

Ș'apoĭ alta, altă pozuă! Ci că'n Statul Românesc
Sĕ fie la stăpânire Domn de neam împĕrătesc,
Domn străin, numit pe vĭață, și cu drit de moștenit!
Audĭ, tron cu moștenire!.. apoi nu'ĭ de suferit!
Care-atunce, cum s'ar prinde, eŭ ce am *hambiție*,
Sĕ'mĭ ridic toată speranța de-a mĕ acăța pe tron!
Eŭ ce sînt patriot mare, eŭ *get-beget*, sĕ nu am
Prilej de a fi în țeară nicĭ măcar un Caĭmacam!
Și, perdĕnd a mele driturĭ, sĕ ajung chĭar a videa
Sub un Prinț străin, catolic, că se perde legea mea!
Nu, Pâcală, nicĭ o dată!

Pâcală.

Eĭ! Tândală, te rog, tacĭ,
Că, pre cât eștĭ prost din fire, și maĭ prost vreĭ sĕ te facĭ.
Ce te sbucĭumĭ pentru lege ast-fel de înfuriat,
Când tu legea în pĭcĭoare'țĭ de-atâte orĭ aĭ călcat!

Tândală.

Eŭ, Pâcală?

Pâcală.

Tu, Tândală.

Tândală (făcându-şĭ cruce).

Mĕ ferească Dumneḑeŭ!

Pâcală.

În zadar, căcĭ pe-a ta urmă te pasce pĕcatul greŭ.
Adu'ţĭ bine tu aminte de ţiganiĭ ce-aĭ avut:
Prin mezat, ca nisce vite, câte suflete-aĭ vêndut?
Despărţĕnd fără 'ndurare mumele de-aĭ lor copiĭ,
Şi rîḑĕnd de a lor lacrimĭ ca o fiară din pustiĭ!
Spune mie, o! creştine, câţĭ creştinĭ aĭ chinuit
Când eraĭ, chĭar din pĕcate, în slujbă orânduit?
Câte vĕduve sĕrace, câţĭ orfanĭ tu aĭ prădat,
Şi pânea de toată ḑioa chĭar din gură le-aĭ luat?
Spune'mĭ tu, o! stâlp a legeĭ, ce umbli cu crucea 'n sîn.
Sînt aceste fapte-rele de creştin saŭ de păgân?

Tândală.

Bine, frate, tu mĕ sperii... Ce greşală-am făptuit
Pentru că, fiind în slujbă, şi eŭ m'am *schivernisit?*
Aşa 'ĭ obiceĭul ţĕreĭ...

Pâcală.

Tacĭ, Tândală, nu cârti.
Aĭ prădat sĕrmana ţeară, e destul, n'o maĭ huli!
Şi de vreĭ ca sĕ se erte trecutu'ţĭ mult pĕcătos,
Hotărăscete o dată a fi ţĕreĭ de folos,

Ear nu umbla cu minciuna ca un şerpe cu venin,
Dicênd că s'ar perde legea de-amŭ avea un Domn străin,
Căcĭ Românu 'n astă lume orĭ ce rele-ar suferi,
În legea care se nasce, în ea scie a muri!
Ungurii ce în Moldova sînt ca noĭ locuitorĭ,
Schimbat-aŭ a lor credinţă sub Româniĭ Domnitorĭ?
Pentru ce dar pe-al tĕŭ frate maĭ uşor sĕ'l socotescĭ,
Când el încă tot păstrează bunurile strĕmoşescĭ?
Şi de ce, supus orbireĭ unuĭ mârşav interes,
Sĕ nu vreĭ a înţelege lucru lesne de 'nţeles:
Că 'n Unire stă puterea! Că la orĭ care nevoĭ,
De cât a fi unul singur, e maĭ bine de-a fi doĭ!
Că piraele-adunate se prefacŭ în riurĭ marĭ,
Că ceĭ slabĭ, când se'npreună, cumpănescŭ pe ceĭ maĭ tarĭ,
Căcĭ, precum dicea odată l'aĭ sĕĭ fiĭ un bĭet moşneag:
E maĭ lesne-a rupe-o vargă de cât un întreg toeag!

Tândală.

Bine, dar ce are-a face?

Pâcală.

Nu 'nţelegĭ?.. ascultă dar:
Pentru ce ţĕrile noastre aŭ bĕutŭ atât amar?
Pentru ce acum, de veacurĭ, nicĭ că maĭ hălăduescŭ?
Pentru ce fără sfieală duşmaniĭ le năvălescŭ,
În cât astă-dĭ bĭet Românul ce-a ajuns a fi de jac,
Nu maĭ scie ce maĭ este: Tătar, Jidov saŭ Căzac?
Şi, privind înbelşugarea holdelor din ţeara luĭ,
Se întreabă cu durere: a cuĭ pradă-or fi, a cuĭ?
Sciĭ tu pentru ce, Tândală, Dumnedeŭ ne-a părăsit,
De-amŭ rĕmasŭ dintr'un neam mare un neam mic şi umilit?

Tândală.

Pentru ce?

Pâcală.

Pentru că vrajba între fraţĭ s'a încuĭbat!
Pentru că Românul frate de Român s'a depărtat!
Pentru că şi maĭ 'nainte s'aŭ găsitŭ pintre Românĭ
Oamenĭ vêndĕtorĭ ca Ĭuda, inimĭ rele de păgânĭ
Cariĭ jertfind ca şi tine viitorul românesc,
Şi sĕmĕnând desbinarea pe pămêntul strĕmoşesc,
Aŭ scădutŭ, aŭ stinsŭ Unirea, puterea neamuluĭ lor,
Şi aŭ mărită sumeţia duşmanuluĭ răpitor.
Când e turma rĕzleţită, fără cânĭ, fără păstor,
Lupul ese de la pândă ş'o zugrumă maĭ uşor!

Tândală.

Adevĕrat... aşa este!.. însă de ce, fĕtul meŭ,
Păstorul aceleĭ turme sĕ nu fimŭ saŭ tu, saŭ eŭ?
Pentru ce străin sĕ fie?

Pâcală.

Căcĭ păstor în ţeara mea
Nicĭ eŭ nu te-aş vrea pe tine, nicĭ tu pe mine m'aĭ vrea.
Dulce e Domnia, frate, şi mulţĭ vreŭ a se 'ndulci,
Ş'aceĭ mulţĭ unul pe altul caŭtă a sĕ nimici
Prin partide, prin corupţiĭ, prin minciunĭ şi prin vêndĕrĭ,
Care toate sînt menite rĕŭ s'aducĕ bieteĭ ţĕrĭ!
Nu 'ĭ maĭ bine dar sĕ 'nchidemŭ calea tronuluĭ slăvit
Celor cariĭ sîntŭ în stare chiar şi neamul de jertfit?
Nu 'ĭ maĭ bine, toţĭ Româniĭ însuflaţĭ de-acelaş dor,
Dintre două micĭ popoare sĕ ne facemŭ un popor?

Ear ca Prinţ al Românieĭ un străin Prinţ sĕ dorimŭ,
Şi cu tronurile-Europeĭ pe al nostru sĕ 'l rudimŭ?
Atuncĭ naţiile toate ne-orŭ primi la sinul lor
Ca pe-o naţie ĭubită şi de mare viitor;
S'a strĕmoşilor ţĕrînă tresări-va în mormênt,
C'a ajuns a lor vechĭ nume respectat ear pre pămênt;
Şi urmaşiĭ nostri mândri de părinţiĭ ce-aŭ avutŭ,
La copiiĭ lor vor spune binele ce le-amŭ făcutŭ!

Tândală (uĭmit).

Eĭ! Pâcală, frăţioare, drept sĕ'ţĭ ḑic... bine vorbescĭ,
Însă... spune'mĭ... capitala tot sĕ fie 'n Bucurescĭ?

Pâcală.

Batăte norocu 'n façă! măĭ Tândală, ce-aĭ păţit,
De'ţĭ e drag aşa mult Iaşul?.. Nu cumva te-aĭ jidovit?
Dar nu veḑĭ pe toată ḑioa valul negru, evreesc,
Cum se 'ntinde de îneacă tot oraşul creştinesc?
În cât orĭ cine sosesce în lăuntru'ĭ înglodat,
Socoate că în Ĭudeea din pĕcate a întrat!

Tândală.

D'apoĭ bine, Bucuresciul adică este maĭ bun?

Pâcală.

Orĭ cine ar socotio, eŭ l'aş crede de nebun.
Bucuresciul ca şi Iaşul este ca un vechĭu sucman
Care, orĭ şi cât l'aĭ coase, nu plătesce nicĭ un ban.
Pentru noŭa Românie trebuĭe ca sĕ dorimŭ
Nouă, mândră capitală de care sĕ ne mândrimŭ,
Un oraş puternic, mare, pe un rîŭ înbelşugat
Şi în centrul Românieĭ cu tărie aşeḑat.

Tândală (aprinḑêndu-se)

Pe Siret?

Pâcală.

Pe Siret, fie.

Tândală (cu ochiĭ înflăcăraţĭ).

Nu departe de Focşanĭ,

Sĕ 'l numimŭ Traĭan...

Păcală (zîmbind).

Prea bine.

Tândală (cu entusiasm).

Sĕ ne facemŭ toţĭ Traĭanĭ!

Păcală.

Sĕ dea Domnul, măĭ Tândală.

Tândală (svârlind căcĭula 'n sus).

Ura! dacă este aşa,

Adu mâna, măĭ Pâcală; mâna vreŭ cu tine-a da.
Sĕ trăĭască România şi Unirea 'ntre Românĭ!
Haĭ sĕ tragemŭ, măĭ, o horă în cĭuda celor păgânĭ:

(Se prindŭ de mânĭ şi jocŭ Hora Unireĭ).

HORA UNIREĬ

Haĭ sĕ dămŭ mână cu mână
Ceĭ cu inimă română,
Sĕ 'nvêrtimŭ hora frăţieĭ
Pe pămêntul Românieĭ!

Earba rĕ din holde peară!
Peară duşmănia 'n ţeară,
Între noĭ sĕ nu maĭ fie
De cât florĭ şi omenie!

Măĭ Muntene, măĭ vecine,
Vină sĕ te prindĭ cu mine
Și la vĭață cu unire,
Și la moarte cu 'nfrățire!

Unde 'ĭ unul, nu 'ĭ putere
La nevoĭ și la durere.
Unde 'sŭ doĭ. puterea cresce,
Și dușmanul nu sporesce!

Amêndoĭ sîntemŭ de-o mamă,
De-o făptură și de-o samă,
Ca doĭ bradĭ într'o tulpină,
Ca doĭ ochĭ într'o lumină.

Amêndoĭ avemŭ un nume,
Amêndoĭ o soartă 'n lume.
Eŭ ți's frate, tu 'mĭ eștĭ frate;
În noĭ doĭ un suflet bate.

Vin la Milcov cu grăbire
Sĕ 'l secămŭ dintr'o sorbire
Ca sĕ treacĕ drumul mare
Peste-a noastre vechĭ hotare.

Și sĕ vadĕ sfântul soare,
Într'o ḍi de sĕrbătoare,
Hora noastră cea frățească
Pe câmpia Românească!

OPERETE

SCARA MÂȚEI

PERSOANE.	ACTORI.
Anica Florineasca, tênĕră vĕduvă.	D-la *Gabriela.*
Ghiţă Făurin, vĕrul eĭ. . . .	D-nul *Teodorini.*
Măgdian, president la Roman . .	„ *P. Neculau.*
Marin grădinarul	„ *Milo.*
Florica, femeea luĭ.	D-na *Sterian.*
O slujnică a Anicăĭ	D-la *Sevastiţa.*

Săteni.

SCARA MÂȚEI

OPERETĂ IN 1 ACT

Representată pe teatrul național din Iașĭ în beneficiul artistilor românĭ 1850.

(Teatrul represintă o grădină frumoasă cu copacĭ, straturĭ de florĭ, basinurĭ cu apă ș. c. l. În mijlocul sceneĭ, pe al doilea plan, un bosquet de verdeață deschis. În façа bosquetuluĭ, o canape de earbă și o ghitară aninată de crengĭ. În dreapta și 'n stânga sceneĭ, pe ântêiul plan doă pavilionurĭ cu ușĭ și cu balcoane de-asupra ușilor. Dinaintea pavilionuluĭ din dreapta, o scară înaltă îndoită. La ridicarea cortineĭ începe faptul ḑileĭ și se aude cânticul unuĭ cucoș).

SCENA I.

Marin. — (cu o greblă în mână) Hîș cucurigu draculuĭ, că 'ĭ trezi cuconița . . . (vine în façа sceneĭ) Bĭata cucoana Anica! . . De când 'ĭ-o murit boerĭul, nu maĭ are odihnă! . . și adică mult mĕ mir pentru ce atâta supĕrare? . . că era un matuf rĕposatul. . . sĕ fugĭ în lume. . . pare că era un snop de urzicĭ! Doamne eartă-mĕ că o rĕposat. . . dar bine-o făcut! . . (se apucă de grebluit) Heĭ,

hăc!.. Florico... Florico!.. Urît ţĭ-a fi făr' de bărbăţel! că'ĭ numaĭ o lună de când ne-amŭ cununatŭ... numaĭ o lunicică, şi povestea vorbeĭ... par' că-ar fi ploat cu piper între noĭ!.. Tu te afli la târg cale de-o poştă de mine, şi eŭ la ţeară la Florineştĭ, cu grebla 'n mână şi cu doru 'n suflet.

Vaĭ de tine
Măĭ Marine!
Cine-a ḑis sĕ mi te 'nsorĭ!
Când departe
Tu n'aĭ parte
De-a Floricăĭ mândre florĭ.
În zadar la-a mea privire
Miĭ de florĭ aicĭ lucesc
Eŭ cu dor şi cu ĭubire
La Florica 'n vecĭ gândesc!
Căcĭ puĭcuţa mândruliţă
Poartă 'n façă doĭ bujorĭ
O garofă pe guriţă
Şi 'n sin frageḑĭ crinişorĭ.
Dar Marine
Vaĭ de tine
Cine-a ḑis sĕ mi te 'nsorĭ? ş. c. l.

(Cucoşul cântă ear).

Eaca... crestatul! că nu'ĭ maĭ tace pliscul... Vaĭ mâncate-ar uliĭ!.. hîş încolo... la poeată (aleargă în fund şi ĭeşă puţin în stânga aruncând cu pălăria).

SCENA II.

Măgdian și Anica (Iesŭ pe balconul din dreapta. Anica în toaletă de noapte și Măgdian în costum de călĕtor).

Anica. — Audĭ cucoșu dragă Măgdiene?.. grăbesce-te de te du păn' ce nu te vede nime.

Măgdian. — Ah, crede-mĕ Anică că nu'ĭ vreme încă...

Anica. — Da n'aĭ audit cucoșul?

Măgdian. — Ba l'am prea audit, ardĕ'l focu! dar a fi cântat în somn.

Anica. — Orĭ cum; dute maĭ bine păn'ce nu se trezescŭ oameniĭ din sat.

Măgdian. — Ce necaz! Doamne, Doamne! sĕ fimŭ siliţĭ a ne tot ascunde de ochiĭ lumeĭ.

Anica. — Răbdare, ĭubite Măgdiene, încă dece dile până s'a înplini vremea cerniref mele... ș'apoĭ vom descoperi taĭna noastră la toţĭ.

Măgdian. — Dece dile încă!

Anica. — Adu'ţĭ aminte că tu m'aĭ rugat sĕ ne cununămŭ numaĭ decât... într'ascuns... de și nu se înplinise încă anul de la moartea bărbatuluĭ meŭ.

Măgdian. — Aĭ dreptate, dragă Anicuţă. Fie cum vreĭ tu... dar după dece dile?

Anica. — Îĭ avea dreptul de a intra la mine pe ușă dioa mare, ear nu tot pe fereastră ca acum, și noaptea.

Măgdian. — Că Deŭ drept sĕ'ţĭ spun, m'am cam săturat de scara mâţeĭ și maĭ ales de alergărĭ călare, de la Roman aicĭ și de aicĭ la Roman seara și dimi-

neața. De doă săptămânĭ de când ne-amŭ cununatŭ, sînt bărbatul cel maĭ struncinat de pe fața pămĕntuluĭ.

(Se aude Marin cântând în culise.)

Anica. — Audĭ? dute degrabă și sĕ viĭ desearĕ.

(Măgdian trece de pe balcon pe scara mâțeĭ.)

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Marin** (ivindu-se după copacĭ).

Marin. — Ce'mĭ vĕdură ochiĭ!.. cuconița cu presidentul din Roman?.. Mă...ă...ă!..

Măgdian. — Adio, dar, ĭubită Anicuță.

Anica. — Adio scumpul meŭ.

TRIO

Măgdian	Anica	Marin
Adio ĭubită!	Adio ĭubite!	Cucoana cernită
Rĕmâĭ fĕricită.	Pe căĭ înflorite.	A dat de ispită.
Precum doresc eŭ	Precum doresc eŭ	Ce poznă valeŭ!
Gândesce la mine	Mergĭ, dute cu bine	O vĕd, o vĕd, bine
Căcĭ eŭ lângă tine	Cu gândul la mine	Ș'acrede nu'mĭ vine
Las sufletul meŭ!	O sufletul meŭ!	Pre sufletul meŭ!

Măgdian

Mĕ dispart de tine cu măhnire-amară
Dar pe-al fericireĭ dulce, dulce scară
Mĕ voiŭ sui earăși, draga mea desearĕ.

Anica

Ca și tine-acum simt mâhnire-amară
Dar mĕ mângăĭu dulce c'aĭ sĕ viĭ desearĕ.

Marin

Ean privesce poznă, fac amor pe scară.

Anica

Adio, deseară!

Măgdian

Deseară!

Marin

Deseară!

(împreună)

Măgdian. — Adio ïubită ş. c. l.

Anica. — Adio ïubite ş. c. l.

Marin. — Cucoana cernită ş. c. l.

(Măgdian sărută mâna Anicăĭ şi se coboară. Anica intră în casă şi închide fereasta).

Marin. — (în parte) Măĭ marine aţinete vêrtos că aice'ĭ treaba pe drăguş la căuş (iese dintre copacĭ şi trece în dreapta).

Măgdian. — (pe gândurĭ) Când m'ar vedea înpricinaţiĭ ăţerându-mĕ ḑi şi noapte pe scară, oare ce arŭ socoti n gândul lor despre presidentul din Roman.

Marin. — (în parte) Ce bolboroseşte din gură?

Măgdian. — De 15 ḑile m'am făcut maĭ taĭnic de ât comoara sgârcituluĭ. În taĭnă vin aicĭ, în taĭnă petrec n Anica, în taĭnă mĕ întorc acasă la Roman, ca sĕ nu ıĕ vadĕ nime şi slavă Domnuluĭ! până acum am işbut de nu m'a zărit nicĭ un om.

Marin. — (în parte pufnind de rîs) Ba că chĭar.

Măgdian. — (căutând ceasornicul) Îĭ vreme de încălicat. Mĕ c sĕ'mĭ ïeŭ bĭetul cal din marginea satuluĭ. (vrea sĕ plece dă cu ochiĭ de Marin) Na c'am păţit'o!

Marin. — (închinându-se) Buna dimineaţa cucoane... frumoasă vreme'ĭ adĭ, senin, rĕcoare... numaĭ bine de primblat.

Măgdian. — (în parte) Oare zăritum'a pe scară.

Marin. — Aud?.. Eŭ unul nu pot pricepe cum de pot dormi boeriĭ păn'amiadi vara?.. da eŭ când aşĭ fi boer, m'aşĭ trezi ca d-ta în faptul dileĭ, şi aşĭ deschide frumos ferestrile, şi aşĭ eşi în balcon, ca sĕ aud păserile făcênd ceah, ceah, ceah...

Măgdian. — (în parte) M'a zărit hoţul!

Marin. — (în parte) Mă... ă..! că nu pricepe. (tare) Deŭ aşa cucoane... şi alta; pentru ca sĕ nu fac huet în casă, 'mĭ-aşĭ face înadins o scară... ea ca asta care 'mĭ slujeşte de curăţit copaciĭ... şi m'aşĭ coborî frumuşel pe furiş din balcon în grădină de-adreptul.

Măgdian. — (în parte) Bate şeoa... (tare arătând o pungă) Jupâne Marine, vedĭ punga asta?

Marin. — Ba nu o prea vĕd bine că'ĭ cam departe şi mĕ dorŭ ochiĭ...

Măgdian. — (puindu'ĭ punga în mână) Eată-o chĭar sub ochĭ. Acum spune'mĭ vĕdut-aĭ ceva maĭ adinioare... într'acoace? (arată scara)

Marin. — Într'acoace?.. când te scoboraĭ de sus?.. Ba m'a ferit Dumnedeŭ. N'am vĕdut nimica, nicĭ pe d-ta, nicĭ pe cuconiţa.

Măgdian. — (dându'ĭ punga) Foarte bine. Vĕd că eştĭ priceput... Na cu ce sĕ'ţĭ astupĭ ochiĭ, şi de-acum înainte... (vrea sĕ ĭasă)

Marin. — (in parte) O merţă! şi cele multe înainte... (tare) Cucoane Măgdiene... cucoane!..

Măgdian. — (oprindu-se) Ce'ï.

Marin. — De astupat ochiï 'mï-aï dat... dar de astupat gura?..

Măgdian. — Cu adevĕrat... uïtasem!.. poftim şi pentru gură... (îï dă încă o pungă, în parte) M'a scurs de banï hoţul.

Marin. — (în parte) Doă merţe! noroc sĕ dee Dumneḑeŭ, (tare alergând după Măgdian) Cucoane... cucoane... dar de astupat urechile nu'mï daï ceva?

Măgdian. — (viind supĕrat lângă Marin) Cât pentru urechï, sĕ sciï că ţi le-oiŭ bate la stâlp dacă te-a înpinge pĕcatul sĕ auḑï ceva cu ele... Auḑitu-m'aï? (Iese prin fund in stânga).

Marin. — Bunătatea d-tale, cucoane... sĕrut mânile... De-acum sînt şi surd şi mut. (viind în faça sceneï) Mă!.. da bine 'ţï-a curs laptele în păsat Marine... hăï!.. doă pungï de banï de-o dată!.. Ean veḑile câtu'sŭ de grele... parcă'sŭ doă prepeliţï de toamnă. (sĕrutându-le). Că mare drăgălaşe maï sînteţï pe faça pămêntuluï!.. Am sĕ cumpĕr o rochie de halastîncă Floricăï... da ştiï? cole ghïurghïulie... sĕ'ţï ïee ochiï cale de-o poştă... şi mie am sĕ'mï durez o pereche de poturï arnăuţeştï, sĕ par că's Bimbaşa-Sava... Eï de-acum Mărinaş dragă, destulă vorbă... şi mi te apucă de lucru, că aḑï îï ḑioa cuconiţeï. Sĕ te vĕd tătucă... sĕ mi'ï dureziï un snop de florï cât o dimerlie, tot cu bujorï şi cu cïuboţica cuculuï. (merge de ridică scara de sub balcon şi o aşeaḑă în fund Ea

scara asta 'mĭ-a adus noroc astădĭ... Bine-a dis cine-a dis, că norocu'ĭ ca o scară!..

Câte soĭurĭ de momiţe
Am vědut în viaţa mea
Tot sărindŭ din schiţe 'n schiţe
Pe a lumeĭ scară grea!
Ş'ajungêndŭ în vêrf de-o dată
Le-am vědut de sus cădêndŭ
Când pe schiţe chĭar îndată
Săriaŭ altele ridênd;
Căcĭ norocu 'n lume e 'ndoită scară,
Unul când se suĭe, altul se coboară.

(Iese prin fund în dreapta).

SCENA IV.

Anica (pe pragul uşeĭ pavilionuluĭ din dreapta vorbesce în cantonadă). Un rěvaş pentru mine?.. De unde?.. de la Roman?.. Adu'l în coace... (vine în scenă deschidênd rěvaşul) Cine sě'mĭ scrie de la Roman? Măgdian?.. nu cred ca sě fi putut ajunge. (citesce)

„Sěrut albele mânuşiţĭ a verişoareĭ Anicăĭ. — Cunoscĭ învăpăeata dragoste ce 'ţĭ-am purtat în suflet tocmaĭ din copilărie... (vorbit) Ha, ha, ha, ha!.. ear de la nebunu cel de Ghiţă Făurin... věrul meŭ... Ean sě videmŭ ce maĭ dice? (citesce) d-ta însă Anicuţă mult adorată, m'aĭ isgonit cu crudime din ochiĭ matale, şi 'mĭ-aĭ hotărît sě nu mě înfăçişez dinaintea lor, de cât numaĭ când oiŭ fi însurat!.. (vorbit) Ce era sě fac dacă nu maĭ înceta cu declaraţiĭ de amor... (citesce) Eată dar că ne maĭ pu-

tênd învinge dorul ce am de a te videa, ĭubită verişoară, m'am jertfit pe altarul luĭ Isaiea-dănţuesce; şi nu maĭ târḑiŭ de cât astăḑĭ voiŭ sbura la Florinescĭ unde este ângerul vieţeĭ mele. Nevasta mea, 'mĭ-a sluji de pasaport, spre a trece hotarul moşieĭ matale... Al matale în vecĭ robit. — *Ghiţă Făurin.*

Post-scriptum: Nevasta mea este un rod câmpenesc, fiind rĕsărită şi crescută tot la ţeară. Te rog ĭubită Anicuţă, sĕ trecĭ cu viderea oare care necĭoplire a apucăturilor sale."

Ce supĕrare! Tocmaĭ când vreŭ sĕ fiŭ singură, sĕ'mĭ vie oaspeţĭ... ş'apoĭ încă cine?.. nebunu cel de Ghiţă!.. Nicĭ că poate cine-va sĕ fie un ceas în linişte... **(se primblă supĕrată).**

I.

Păsĕrele mult ĭubite
Cât sînteţĭ de fericite
În al vostru dulce traĭu!
Voĭ ĭubiţĭ, ĭubiţĭ în pace
Voĭ sburaţĭ unde vĕ place
Şi prefaceţĭ lumea 'n raĭu.

II.

De m'aşĭ face-o păsĕrică
N'aşĭ maĭ plânge singurică
Cu-a mea jale, cu-al meŭ dor;
Dar ca voĭ, micĭ păsĕrele
Aşĭ schimba ḑilele mele
În dulcĭ ḑile de amor.

(Se aude în fund în dreapta, glasurĭ multe de ţĕranĭ, Anica intră în bosquet).

SCENA V.

Anica, Slujnica (eşind din dreapta şi maĭ pe urmă Marin cu sătenĭ).

Slujnica. — Cuconiță! o venitŭ săteniĭ cu pocloane de ḑioa d-tale şi sĕ roagă sĕ vie aice.

Anica. — Cum?.. aḑĭ e sĕrbătoarea mea?.. Eŭ o uĭtasem.

Slujnica. — Le daĭ voĭe, cuconiță?

Anica. — Ḑi-le sĕ vie.

(Slujnica se duce în fund în culisele din dreapta şi se 'ntoarce îndată cu țeraniĭ).

Anica. — (singură) Curios lucru!.. Când eram măritată cu Florinescu, numĕram ḑilele pe degete... şi acum nicĭ nu sciŭ cum trecŭ.

(Săteniĭ vinŭ din fund cu pocloane. Marin în fruntea lor aduce un buquet mare).

Săteniĭ.

Haĭdețĭ toțĭ cu veselie
Sĕ urămŭ întru mulțĭ anĭ,
Pe stăpâna de moşie
Ce ĭubesce pe sĕrmanĭ!

Marin.

Cuconiță sănĕtate
Sĕ trăĭescĭ întru mulțĭ anĭ!
Toțĭ cu inime curate
Grădinarĭ, păstorĭ, țeranĭ
Îțĭ depunemŭ la picĭoare
Ale noastre micĭ odoare.

(Săteniĭ ce portŭ pocloane se înaintează pe rând, şi le închină Anicăĭ. Marin le arată).

Marin.

Puĭ de găină.
Florĭ de grădină.

Toţĭ.

Puĭ de găină,
Florĭ de grădină.

Marin.

Mere şi pere,
Ouă şi mĭere.

Toţĭ.

Mere şi pere,
Ouă şi mĭere.

Marin.

Şi fragĭ şi mure,
De la pădure.

Toţĭ.

Şi fragĭ şi mure,
De la pădure.

Marin.

Şi treĭ meĭoare,
De sĕrbătoare.

Toţĭ.

Şi treĭ meĭoare,
De sĕrbătoare.

Anica.

Oamenĭ bunĭ cu mulţemire
Lângă mine vĕ privesc.
Sănĕtate, fericire
Eŭ din suflet vĕ doresc.

(Dându-le o pungă cu banĭ).

Eată mergeţĭ în câmpie
Sĕ jucaţĭ cu veselie.

Săteniĭ.

Sĕ trăĭască 'n veselie!
Sĕ trăĭască 'ntru mulţĭ anĭ
Stăpânica de moşie
Ce ajută pe sĕrmanĭ!

(Se aude în fund în dreapta, vuet de caĭ de trăsurĭ şi răcnete surugiescĭ. Săteniĭ se tragŭ cântând pintre copacĭ din dosul bosquetuluĭ).

SCENA VI.

Anica şi **Slujnica** (în bosquet) **Marin** şi **Săteniĭ** (împrejur în fund) **Ghiţă** (în costum elegant de drum) **Florica** (în toaletă bogată dar prea încărcată: braçele, cortel, evantail).

Florica. — (în culisa din fund în dreapta) Încet, oblu... că mi'ĭ prăvăli.

Ghiţă. — (asemene) Da n'aĭ frică, soro, că eştĭ cu mine.

Florica. — (intrând ĭute apărându-se cu evantaĭul) Ba că chĭar... Uf! Slavă Domnuluĭ c'am scăpat pe uscat, că era sĕ'mĭ vie zumaricale... sĕ leşin.

Ghiţă. — (alergând după Florica) Soro dragă...

Marin. — (zărind pe Florica) Ce'mĭ vĕdură ochiĭ! (se apropie) Florica!

Florica. — Ce vreĭ mojicule de te bagĭ în sufletul meŭ! (luĭ Ghiţă) Monşerică... monşerică... da unde'ĭ verişoara s'o sĕrut.

Ghiţă. — (încet Floricăĭ) Caută, soro sĕ nu mĕ daĭ de ruşine.

Florica. — Ea fă 'ncolo poznaşule.

(Mergŭ amêndoĭ cătră bosquet).

Marin. — (în parte) Mare minune!.. Orì ĭs orb, orĭ ĭs prost.

Anica. — (eşind din bosquet) A! bine-aĭ venit vere Ghiţă.

Ghiţă. — Sĕrut picĭoruţile ĭubită verişoară... Amŭ luatŭ îndrăsnială sĕ venimŭ sĕ te videmŭ, cu soçia mea, cu Calipsica.

Marin. — (în parte) Cum a ḑis?.. Soçia luĭ... Pisica?..

Florica. — (se închină) Sĕrut guriţa, cuconiţă verişoară Anică. (o sĕrută de multe orĭ) Sĕ am pardon... De mult doream sĕ te vĕd, că auḑisem că eştĭ tare hazlie, şi aĭ un bucătar foarte meşter... Mĕ rog sorioară sĕ'ĭ poronceştĭ, sĕ'mĭ facĕ un borş cu perişoare şi alivence... că mi'ĭ poftă...

Marin. — (în parte) Îĭ poftă!..

Ghiţă. — Nu te potrivi Anicuţă, că Calipsica'ĭ cam...

Florica. — Ce fel cam?.. Te poftesc monşerică, c'apoĭ ştiĭ... (Anicĕĭ) şi puţintel bulgur, verişoară, cu învĕrtită la sfîrşit... dar sĕ fie cam mare.

Anica. — Bucuros verişoară... dacă poftescĭ. (vorbesce încet slujniceĭ, care îndată şi intră în pavilionul din dreapta).

Marin. — (în parte) Bulgur şi alivence!.. Eĭ, apoĭ îĭ Florica!.. (se apropie de ea) Flo... ri... co...

Florica. — Mări, ce tot mi se vĕră în ochĭ ţĕrănoĭu ista?.. Dăte într'o parte ţopârlane... (scoate o oglindioară din buzunar şi'şĭ drege sprincenile şi zuluftŭ).

Marin. — (în parte) Ţopârl... (ofteză) ane!..

Ghiţă. — (apropiindu-se de Anica) Ĭubită Anică, am urmat precum vedĭ poroncilor matale... M'am însurat!..

Anica. — Şi foarte bine-aĭ făcut verişorule.

Ghiţă. — Dar... cum îţĭ place Calipsica?

Anica. — Îmĭ place prea mult... căcĭ are un caracter vesel... deschis...

Ghiţă. — Veĭ sĕ dicĭ neĭoplit?.. Aşa este... dar apoĭ ce era sĕ fac?.. M'am însurat cum am putut, numaĭ ca sĕ câştig dritul de a mĕ apropia de îngerul...

Florica. — (viind între amêndoĭ) Ce vorbiţĭ împreună?.. Ean spuneţi'mĭ şi mie că mĕ nebunesc după cabazlîcurĭ.

Ghiţă. — (încet) Da maĭ ţineţĭ gura soro, că mĕ daĭ de ruşine.

Florica. — Ce face?.. te daŭ de ruşine?.. Mĕ rog verişoară scăpat'am vr'o prostie de când am venit? Aşa'ĭ că nu?.. Apoĭ ce mĕ tot cĭondăneşte degeaba monşerică?.. Ba că grăesc prea mult; ba că nu staŭ loculuĭ. Da ce! Doamne eartă-mĕ! că doar nu's par, sĕ şed înfiptă... aşa...

Ghiţă. — (încet) Da bontonu nu eartă...

Florica. — Mări, ean dă'mĭ pace cu botosul d-tale, că mĕ pricep eŭ cum sĕ mĕ port pe lume.

Florica.

I.

Ca sĕ fiĭ cucoană mare
Şi sĕ placĭ la cavalerĭ,
E destul sĕ fiĭ în stare
De-a mânca ḑece averĭ

Pe cordeluţe
Pe capeluţe
Pe danteluţe
Lucrate-ajur,
Şi pe braçele
Şi pe inele
Şi pe mantele
De satintur,
Şi pe manşonurï
Şi pe bulionurï
Şi pe jambonurï
De la Paris,
Pe orï ce mâncare
Cu preţ maï mare
Ce arătare
Îţï trece 'n vis.

Sătenii (rîḑênd)

Sĕ fie aşa
Ha, ha, ha, ha!

Anica şi Ghiţă.

Îï Ḑeŭ aşa
Ha, ha, ha, ha!

II.

Florica.

Ear de vreï sĕ fiï plăcută
Şi madamă de bonton;
Curtisanï sĕ aï o sută...
E destul într'un salon:
Sĕ treci măreaţă
Cu gura creaţă

Şi îndrăsneaţă
Lângă femeĭ;
Dar tot odată
Nevinovată
Blândă plecată
Lângă holteĭ.
Să criticĭ tare
În gura mare
Pe orĭ şi care
Fi, chel orior!
Se detestable
Abominable
Ensiuportable
Parol d'onior!

Săteniĭ.

Sĕ fie aşa
Ha, ha, ha, ha!

Ghiţă şi Anica.

Îĭ Ḑeŭ aşa
Ha, ha, ha, ha!

(Săteniĭ câte unul, unul ĭesă prin fund).

Florica. — Uf! c'am răguşit... mi s'a uscat ghĭtiţa. Anicuţă dragă, nu cumva aĭ ceva poame prin grădină, sĕ mĕ rĕcoresc.

Anica. — Ba sîntŭ verişoară, de care ţĭ-a plăcea... vreĭ sĕ te duc?

Florica. — Ce se potriveşte! nu te supĕra că le-oiŭ găsi eŭ singură... Am maĭ scuturat eŭ copacĭ în viaţa mea. (vrea sĕ plece).

Ghiţă. — (în parte résărind) He?.. rĕŭ am făcut c'am adus'o cu mine.

Anica. — Încalte sĕ meargĕ grădinaru cu d-ta... Marine... dute cu cucoana Calipsica...

Marin. — (în parte) Ear Pisica!

Florica. — Marine!.. sĕ'mĭ arăţĭ unde'sŭ gutăile, că mi'ĭ poftă.

Marin. — (în parte) Ear poftă!..

Florica. — (sĕrutând pe Anica) Maşerică a revuar cu plecăcĭune (plecând sĕ ĭeasă ḑice, luĭ Marin) Da vină aḑĭ leneşule. Ean veḑi'l că de abĭa se urneşte... Hăis ţa, Tălăşmane... ha, ha, ha, ha. (Ĭese prin fund)

Marin. — Eaca vin cucoană Pisică, vaĭ de capu meŭ... (Ĭese alergând după Florica).

SCENA VII.

Ghiţă şi Anica.

Ghiţă. — (în parte) Ne-aŭ lăsatŭ singurĭ!.. Acum îĭ vreme de făcut un asalt inimeĭ. (se apropie de Anica) Staĭ pe gândurĭ verişoară?..

Anica. — Dar; te fericeam în gândul meŭ că aĭ găsit o soçie atât de frumuşică şi de... vioae.

Ghiţă. — În adevĕr Calipsica e destul de plăcută, şi m'aşĭ ferici eŭ însumĭ, dacă n'aşĭ avea în sufletul meŭ o patimă. care se măresce din ḑi în ḑi... O sciĭ prea bine, ĭubită Anicuţă. (vrea sĕ'ĭ ĭee mâna).

Anica. — Vere Ghiţă... vĕd că ear aĭ sĕ începĭ cu

declaraţiile d-tale, şi drept sĕ'ţĭ spun... mĕ mir Ḑeŭ cum de nu te-aĭ săturat de ele de atâţĭa anĭ, de când le tot spuĭ de rost?

Ghiţă. — (cu foc) Sĕ mĕ satur de a ĭubi... când toată viaţa mea sĕ razĕmă nu maĭ îndragostea ce'mĭ-aĭ însuflat chĭar din copilărie?.. Creḑĭ că se poate?..

Anica. — Auḑĭ însuratul cum vorbesce?.. ha, ha, ha.

Ghiţă. — Însurat, însurat... Cu adevĕrat am făcut nebunia de m'am însurat... dar pentru cine?.. din a cuĭ poroncă?.. din poronca ta Anică, căcĭ alt chip nu aveam ca sĕ mĕ apropiŭ de tine.

Ghiţă.

Ah! ĭubită verişoară
Pentru-un dor ce mĕ omoară
Am jertfit tot ce e maĭ bun
Tinereţe 'nbelşugate
Ş'amea dulce libertate...

Anica.

Vere dragă eştĭ nebun
Dorul teŭ e nălucire;
Că aĭ suflet cu simţire
Vere, Ḑeŭ, mĕ îndoesc.
De te-aşĭ crede aḑĭ pe tine
Poate-aĭ rîde mâĭnĭ de mine...

Ghiţă (în genunchĭ)

Ah! mĕ crede, te ĭubesc!

Anica. — Ha, ha, ha... mĕ duc sĕ'ţĭ trimit o oglindă, vere Ghiţă, ca sĕ veḑĭ cât îţĭ şede de bine. (Iese riḑênd şi intră în pavilĭonul din dreapta).

Ghiţă. — (sculându-se) Se vede c'am luat'o cam răpide şi că s'a spăriat... Dovadă că'ĭ e frică de mine!.. dovadă că voiu birui!.. Bine c'am apucat a rĕsbate păn' aicĭ prin viclenie... Anica mĕ crede însurat... lasă sĕ creadĕ... Cu chipul acesta o fac de nu se sfiesce nicĭ cum de mine... şi cu o minciună de icĭ, cu o minciună de cole, ajung frumos la capĕtul isbândeĭ... La rĕsboiŭ toate armele sîntŭ bune.

Femeea'ĭ ca apa ce curge la soare
Şi până te 'neacă, te-atrage mereŭ
Ca paserea mică ce'ĭ gata sĕ sboare
De şi ea te chĭamă prin cânticul seŭ.
Dar fie cum este, saŭ cum se preface;
Ca paserea mică îţĭ place ş'o vreĭ.
Ca apa vicleană asemenea'ţĭ place
Că de şi te 'neacă, morĭ în sinul eĭ!

(cantă in culisele din dreapta) Pare că zăresc slujnica Anicăĭ. (scoţĕnd o pungă) Mĕ duc sĕ'ĭ şoptesc două vorbe la ureche... Sĕ'mĭ pregătesc mână de ajutor în cetatea duşmanuluĭ. (iese alergând în dreapta)

SCENA VIII.

Florica şi **Marin** (vină alergând veselĭ din stânga), **Anica** (maĭ pe urmă în balcon).

Marin. — Ha, ha, ha, ha! şi Deŭ Florico, nu mĕ 'nşelĭ?.. Tu eştĭ Florica, nevăstuĭca mea?.. Ha, ha, ha, mare poznă!

Florica. — (mâncând mere) Maĭ eŭ Marine, n'am cum

maĭ fi... Ţĭ-am spus că toate câte le-aĭ vĕḑut, sĕ nu le creḑĭ... Da bune mere!

Marin. — Care vra sĕ ḑicĕ, boerĭu cel cu strae strimte?..

Florica. — Cine?.. cuconaşu Ghiţă?.. Ha, ha, ha! (muşcând un alt mĕr) Valeŭ! că acru'ĭ! (rîdŭ amêndoĭ cu hohot).

Anica. — (în parte, eşind în balcon) Cine rîde aşa în grădină?.. verişoara cu Marin!..

Marin. — Eĭ! da ean spune'mĭ, maĭ spune Florico... cuconaşu Ghiţă...

Florica. — Se vede că i s'aŭ aprinsŭ călcăile de mult după cuconiţa Anica, şi pentru ca sĕ se poatĕ apropia de Dumneeĭ, o fost silit sĕ'ĭ toarne o mincĭună de cele gogonate...

Anica. — (în parte) O mincĭună!..

Marin. — Ealeĭ!.. şi ce mincĭună?

Florica. — Sĕ veḑĭ... Erĭ dimineaţă o venit la Roman, la sameşu 'n gazdă. Eŭ eram acolo, de făceam dulceţĭ sămeşoaeĭ; când ce sĕ mĕ trezesc?.. că'mĭ propune sĕ'ĭ fiŭ soçie, pe vr'o câteva ḑile.

Marin. — Ce? ce?.. şi tu aĭ primit?

Florica. — Eaca! ba n'oiŭ primi, când 'mĭ dă rochiĭ de mătasă şi capele şi pantofĭ... Ba încă şi 50 de galbenĭ pe de-asupra.

Anica. — (în parte) Aşa vere Ghiţă!.. bine că 'ţĭ-am aflat secretul. (intră în casă)

Marin. — (turburat) Şi... ean spune'mĭ: de mult eştĭ... nevasta luĭ?

Florica. — Numaĭ de doă ceasurĭ... Da pune'ţĭ în

gând Mărinaş dragă, ce bucurie pe capul meŭ, când m'am trezit la Florineştĭ, aicĭ unde ştiam că te aflaĭ şi tu ca grădinar.

Marin. — Aşa!.. de aceea poate că nicĭ m'aĭ cunoscut, când aĭ întrat în grădină... ba încă maĭ şi ţopârlănit dinaintea oamenilor şi a boerilor.

Florica. — Eaca prostu!.. dinaintea oamenilor era sĕ'ţĭ sar în ghît?.. ş'apoĭ ce ar fi ḑis cuconu Ghiţă şi cucoana Anica?

Marin. — Mări că bine ḑicĭ... dacă's prost tot prost, uĭtasem că eştĭ cucoană... Da ean spune'mĭ Florico hăĭ... Florică?.. maĭ dinioarea era grădina plină de oamenĭ şi nu se putea... dar acum... heĭ?.. par'că sîntemŭ numaĭ noĭ amêndoĭ...

Florica. — Ce vreĭ sĕ'mĭ daĭ a înţelege, calindroĭule?

Marin. — N'aĭ cerca sĕ'mĭ saĭ puţintel în ghît?..

Florica. — Ba şi 'n cap, dacă vreĭ Mărinaş dragă.

(aleargă la Marin, care o ridică în braçe ş'o sĕrută).

Marin. — Ura! şi la anul cu bine...

(Eĭ jocŭ înpreună cântând).

Marin.

Bine 'ĭ lângă puĭculiţă!
Neĭcă, neĭculiţă.

Florica.

Bine 'ĭ lângă cel bădiţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Marin.

Când iĭ puĭca drăguliţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Florica.

Când iĭ puĭca drăguliţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Marin.

Dă'mĭ, Florică, o guriţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Florica.

Dă'mĭ, Marine-o garofiţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Marin.

Ş'eŭ 'ţĭ-oĭ da o garofiţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Florica.

Ş'eŭ 'ţĭ-oĭ da a mea guriţă
Neĭcă, neĭculiţă.

Marin. — (oprindu-se de odată serios) Ean stăĭ.

Florica. — Ce-aĭ păţit.

Marin. — (luând pe Florica de mână, o duce de o parte) Singură aĭ venit în trăsură cu cuconaşu Ghiţă?

Florica. — Singură.

Marin. — [turburat] Florico?.. Şi nu 'ţĭ-o cântat moţpanu vr'o neĭcă, neĭculiţă?..

Florica. — [împingêndu'l] Eaca prostu! Ce'ĭ trăsneşte prin cap!.. [începŭ amêndoĭ a rîde şi se prindŭ ear la joc].

[împreună], **Marin.**

Bine 'ĭ lângă puĭculiţă!
Neĭcă, neĭculiţă.
Când iĭ puĭca drăguliţă,
Neĭcă, neĭculiţă.

Dă'mĭ, Florică, o guriţă,
Neică, neĭculiţă.
Ş'eŭ 'ţĭ-oĭ da o garofiţă,
Neĭcă, neĭculiţă.

Florica.

Bine 'ĭ lângă cel bădiţă,
Neĭcă, neĭculiţă
Când iĭ puĭca drăguliţă,
Neĭcă, neĭculiţă.
Dă'mĭ, Marine-o garofiţă,
Neĭcă, neĭculiţă
Ş'eŭ 'ţĭ-oĭ da a mea guriţă,
Neĭcă, neĭculiţă.

[Anica iese pe pragul pavilĭonuluĭ. Florica o zăresce şi se opresce îndată de la joc, dicênd în parte: cuconiţa Anica! şi işĭ ea earăşĭ aer de damă. Marin urmează a dănţui singur].

SCENA IX.

Florica, Marin, Anica *şi pe urmă* **Ghiţă.**

Florica. — Ce te-aĭ apucat mojicule, de saĭ aşa dinaintea mea?

Marin. — [în parte jucând mereŭ] Cuĭ oare grăeşte?

Florica. — Ean priveşte'l cum ţopăeşte! [mergênd înaca Aniceĭ] Verişoară dragă, nu cumva l'a lovit strechia pe grădinarul d-tale?

Anica. — Marine!.. Marine...

Marin. — [oprindu-se] Aud?.. [în parte] Valeŭ! cuconiţa!..

Anica. — Dute de vedĭ dacă'ĭ pusă masa în odăile verişoareĭ...

Marin. — Unde?.. colea 'n stânga?

Florica. — Da dă, mişcăte aḑĭ, degeratule! că mi s'aŭ lungitŭ urechile de foame.

Marin. — Eaca mĕ mişc, cucoană Pisică... [în parte] Ear s'a cuconit Florica. [intră în pavilionul din stânga]

[Ghiţă intră prin fund].

Anica. — [în parte, zărind pe Ghiţă] Eaca şi Fĕt-frumosu nostru!.. Cum am sĕ'l rîd acuş...

Ghiţă. — Ale mele complimente, scumpă verişoară.

Florica. — Da vino aḑĭ monşerică, că mĕ usuc de urît în lipsa matale.

Anica. — Bine ḑice verişoara... De ce nu şeḑĭ lângă... soçia dumitale... care te ĭubesce atât de mult!..

Ghiţă. — Mĕ ertaţĭ, vĕ rog, dacă am lipsit. Am fost sĕ privesc hora din sat. [în parte] M'am pus la cale cu slujnica.

[Marin ĭese din pavilion].

Marin. — Cuconiţă... bucatele's pe masă.

Anica. — [către Ghiţă şi Florica] Poftimŭ.

Ghiţă. — [apropiindu-se de Anica şi dându'ĭ braçul] Ĭubită verişoară, 'ţĭ-am greşit ca un nebun maĭ dinioarea... Dă'mĭ voe, te rog, sĕ viŭ maĭ târḑiŭ la d-ta, ca sĕ mĕ tălmăcesc.

Anica. — Nu cere trebuinţa, verişorule.

Marin. — [apropiindu-se pe furiş de Florica îĭ ḑice încet] Florico, 'ţĭ-am vĕḑut odăile, cole... (arată în stânga)

Florica. — (încet luĭ Marin) Sĕ viĭ după ce ne vomŭ scula de la masă... (tare) Da deschide uşa bre omule...

măĭ, că încă aşa lighioae n'am vĕḑut. Verişoară... sĕ am pardon... (intră in pavilion)

Ghiţă. — (mergĕnd cu Anica spre pavilion) Dragă verişoară, dacă m'aĭ cunoasce maĭ de aproape, n'aĭ avea nicĭ o îndoïală asupră'mĭ... crede...

Anica. — Eŭ sĕ am îndoïală... nicĭ de cum, vere Ghiţă.

Ghiţă. — Eĭ apoĭ, făgăduesce'mĭ că mĕ'ĭ primi maĭ târḑiŭ în pavilïonul matale?

Anica. — Vom videa maĭ pe urmă.

Florica. — (arătându-se la uşă, cu gura plină) Ean lăsaţĭ vorba, că se rĕceşte borşul...

(Ghiţă şi Anica intră în pavilionul din stânga).

Marin. — (Singur) Mă...ă...ă!.. că marĭ pozne o fost sĕ maĭ vĕd pe lumea asta!.. Florica şede la masă cu boeriĭ, şi eŭ postesc la uşă!.. ş'apoĭ veḑĭ mĕ rog cum ştie sĕ se prefacĕ, de mĕ ïea de ochĭ şi mĕ suceşte ca pe un fus!.. Macar! dă, dacă o fost fată în curte!.. ce sĕ mĕ maĭ mir... Da ean sĕ videm ce maĭ facŭ în nuntru?.. (caută pintre uşă) Mănâncă Florica sănătos... şi bea, da bea...

SCENA X.

Marin (la uşă), **Măgdian** (viind din fund, din stânga).

Măgdian. — (în parte, viind în scenă) Auḑĭ, mĕ rog, minune!.. sĕ uĭt eŭ că aḑĭ e sĕrbătoarea Anicăĭ?..

Marin. — (la uşă) Înghite Agachi... gâl... gâl... gâl...

Măgdian. — Ha?.. (zărind pe Marin) Marin!.. Ce facĭ acolo Marine?..

Marin. — D-ta eştĭ, cucoane Măgdiene? Ea privesc la minunăţiĭ.

Măgdian. — Ce privescĭ?

Marin. — Uĭtă-te de vedĭ.

Măgdian. — (căutând pintre uşă) Ce comedie 'ĭ asta? Anica la masă cu un străin!.. Cine sĕ fie?..

DUO.

Măgdian.

Marine!

Marin.

Cucoane!

Măgdian.

Grăesce...

Marin (în parte)

Ba Ḑeŭ?

Măgdian.

Cu cine 'ĭ Anica?

Marin.

Cu cine?.. sciŭ eŭ.

Măgdian.

Eau caŭtă bine,
Dragă Marine.

Marin.

De geaba, geaba maĭ vreĭ sĕ cat
Căcĭ dimineaţă
C'o săculteaţă
Gura şi ochiĭ 'mĭ-aĭ astupat.

(Înpreună).

Măgdian (în parte)

Vĕḑutumĭ-aĭ hoţul
Şiret şi smerit
La pungĭ de parale
Cum s'a îndulcit.

Marin (în parte)

Dă Doamne, dă Doamne!
Acuş ear, acuş
Îl vĕd c'a sĕ'mĭ vie
Drăguş la căuş.

Măgdian.

Marine!

Marin.

Cucoane!

Măgdian (arătând o pungă)

Privesce.

Marin (în parte, cu bucurie)

Valeŭ!

Măgdian.

Acum sciĭ tu cine'ĭ?

Marin (luând punga).

Acum?.. îl sciŭ Ḑeŭ.

Măgdian.

Spune grăesce;
Spune grăbesce.

Marin.

El iĭ un hîtru din ceĭ crestaţĭ
Ce-alungŭ neveste
Şi joacă feste
Feste drăcoase, la ceĭ bărbaţĭ.

(Împreună).

Măgdian (în parte).
Ce aud! de mânie,
Mĕ simt chĭar turbat.
De-abĭa cu soçie,
Sĕ fiŭ înşĕlat!

Marin [în parte]
Treĭ merţe cu asta.
Îmĭ vine sĕ sar,
Sĕ joc ca nebuniĭ
C'am prins un tatar.

Marin. — [auḑind vuet de scaune în pavilĭon] Îra! eaca se scolŭ de la masă... Fugĭ cucoane sĕ nu te vadĕ. Cât pentru mine, pe-aicĭ mi'ĭ drumu (fuge prin fund în dreapta).

Măgdian. — [singur] Auḑĭ!.. Anica sĕ petreacĕ cu un străin, în vreme ce eŭ îmĭ pisăz trupul calare, alergând pe câmpurĭ!.. Cine ar fi creḑut că... nicĭ o lună nu 'ĭ macar de când ne-amŭ cununatŭ şi... îĭ aud viind... mĕ duc sĕ nu mĕ vadĕ... dar n'am·sĕ 'ĭ perd din ochĭ... [Iese prin fund, în stânga] Auḑĭ!.. un hîtru!..

SCENA XI.

Anica, Ghiţă, Florica.

Anica. — [eşind din pavilĭon] Cu seara bună, verişoară... Vĕ las... că la ţeară, noĭ ne culcămŭ de cu vreme... Noapte bună. [închide uşa pe din afară cu cheĭa].

Ghiţă. — [din întru] Verişoară, da ce facĭ?

Anica. — Vĕ închid în cuşcă ca pe nisce porumbaşĭ... sĕ nu sburaţĭ la noapte.

Ghiţă. — Ean lasă şaga, verişoară.

Anica. — Noapte bună... Ha, ha, ha... vere Ghiţă, te-aĭ prins singur în capcană!.. A! te însorĭ d-ta cu nevestele grădinarilor?.. Te învoesce de-acum cu Marin...

Florica. — [din întru] Ha, ha, ha! cuconaşule, când te-aĭ videa în oglindă, aĭ bufni de rîs... tare eştĭ mucalit! Ha, ha, ha... Ce face?.. Ba sĕ nu te apropiĭ, că te botez cu vin de Cotnarĭ.

Ghiţă. — Aşa?.. ean aşteaptă...

Anica. — [în parte, mergênd spre pavilĭonul din dreapta] S'a întărtat vĕrul Ghiţă... Când ar sci Marin, mare haz aşĭ maĭ face... [intră în pavilĭonul din dreapta].

[Se aude în pavilĭonul din stânga vuet de alergăturĭ, de scaune şi de pahare stricate].

Ghiţă. — De 'ĭ scăpa de mine, vina mea sĕ fie.

Florica. — Ba Ḑeŭ?.. [iese în balcon] Ean ascultă, şeḑĭ binişor că sar în grădină [se pleacă pe gratiile balconuluĭ].

Ghiţă. — [eşind în balcon] Par' că eŭ sînt nebun sĕ te las. [vre s'o ĭee în braçe].

[Se aude Marin cântând doĭna].

Florica. — Auḑĭ?.. Vine Marin... de nu te'ĭ astêmpĕra, strig foc!

[Se face noapte].

SCENA XII.

Florica şi Ghiţă [în balcon], **Marin.**

Marin. — (în parte) Florica 'mĭ-a ḑis pe sub apărătoare, ca sĕ viŭ la ea după ce s'or scula de la masă...

Eată-mĕ's. . . Halal de tine Marine. (merge de bate la ușa din stânga) Florico. . . Florico? . .

Florica. — (luĭ Ghiță) Țist. . .

Marin. — Florico. . . deschide că 'țĭ-o venit bărbatul. . . Florico? . . 'țĭ-o venit sufletul. . . Ce Doamne eartă-mĕ, de nu rĕspunde? . . Florico! . . Se vede că o adormit! . . Eĭ apoĭ ce fac eŭ acum? Ha! . . Mări sĕ fac și eŭ ca cuconu Măgdian. . . Amandea la scară. (merge de ĭea scara și o apropie de balconul din stânga).

Florica. — Ce vrea sĕ facĕ?

Ghiță. — Sciŭ eŭ?

Florica. — Valeŭ! . . aduce scara! . . Așa'ĭ c'am pățit'o?

Ghiță. — Nu te teme, că vom scăpa amêndoĭ.

Florica. — Cum?

Ghiță. — Nu'țĭ pasă. . . Dute de te culcă și făte că dormĭ.

Florica. — Sĕ horăesc?

Ghiță. — Cât șepte.

Florica. — (eșind din balcon) M'am dus.

Marin. — Bĭata Florica! . . A fi apucat'o somnul, gândind la mine. Am s'o spariŭ prin somn. . . Haĭ Marine, și Doamne-ajută.

(În vreme ce Marin se suĭe pe o parte a scăriĭ, Ghiță se coboară pe ceea-l-altă parte).

Ghiță. — (in parte) Unul când se suĭe, altul se coboară. Par'că ne jucămŭ de-a scara mâțeĭ. (sare jos)

Marin. — (suindu-se in balcon) Halal de tine Marine! (intră in intru).

SCENA XIII.

Ghiţă.

Ghiţă. — (singur) Uf! eată-mĕ's pe uscat!.. A! verişoară, 'mĭ făgăduescĭ o întâlnire, ş'apoĭ mĕ 'nchiḑĭ cu cheĭa?.. Poate că aĭ voit sĕ mĕ cercĭ de-oiŭ putea învinge toate înpotrivirile, ca sĕ ajung până la tine?.. Heĭ dragă Anicuţă, cu Ghiţă Făurin nicĭ dracu nu poate sĕ se lupte... Eată-mĕ's scăpat dintr'o casă. Sĕ videmŭ acum de-oiŭ pătrunde în ceea-l-altă. (cearcă la uşă) Uşa'ĭ închisă pe din întru? Ean sĕ cerc a'ĭ da de scire verişoareĭ, că sînt sub ferestrele eĭ... Anica 'ĭ cam romantică şi 'ĭ placŭ serenadele... (merge de ĭe ghitara din bosquet) Par'că zăriam aḑĭ, o ghitară în bosquet... Eat'o... Sĕ te vĕd, Ghiţă...

Ah, mĕ jur pe-a ta zimbire
   Pe-al tĕŭ glas ceresc,
Ţie 'n vecĭ a mea simţire
   Ţie s'o jertfesc!
Vin' ca dulcea mângâĭere
   Scumpul meŭ odor,
Că de-o taĭnică durere.
   Eŭ suspin şi mor!

Nu se zăresce încă nimic?.. Ba eată o lumină la fereastă. Curagiŭ Făurine, norocul se apropie.

Eată ceasul de 'ntâlnire
   Ceasul mult dorit!
Luna martur de ĭubire
   Taĭnic s'a ivit.

Vin' ca dulcea mângâĭere
Ânger de amor,
Că de-o taĭnică durere
Eŭ suspin și mor!

Pare că zăresc o umbră pe perdele... Ea'ĭ! Anica!.. Ce aud... o ghitară în pavilĭon?.. Verișoara m'a auḑit și vrea sĕ'mĭ rĕspundĕ?.. romanu'ĭ gata!..

Anica (în pavilĭon).

Dulce-a vieţeĭ fericire,
Gingașul amor,
Trece ca o nălucire
Ca flutur ușor.
Tu ce aĭ simţire vie
Suflet plin de dor,
Prinde vesel în junie
Fluturul din sbor.

Ghiță. — (vesel)... Sĕ prind fluturul din sbor?.. las pe mine... Da oare cum s'ajung păn' la flutur? Ha... cu scara! Sĕ fac și eŭ ca Marin. (merge de ĭe scara și o așeaḑă lângă balconul din dreapta).

SCENA XIV.

Ghiță, Măgdian (viind din fund prin întuneree și mergênd spre pavilĭonul din dreapta).

Măgdian. — Un hîtru cu Anica!.. Eĭ nu mĕ pot liniști, și pace... 'mĭ vîjie fel de fel de prepusurĭ prin cap... Mĕ duc sĕ mĕ tălmăcesc cu Anica... Da unde sĕ fie scara?.. De abĭa vĕd prin întunerec... A! eat'o lângă

balcon... Bietu Marin, 'mĭ-a purtat de grijă! .. Da de n'a fi Marin... ş'a fi domnişorul cela? .. I! .. m'am rĕcit... iute Măgdiene. (aleargă de se suie pe scară)

(Măgdian se suie răpide pe o parte a scăriĭ, în vreme ce Ghiţă se suie pe cea-l-altă parte şi se 'ntâlnesc amêndoĭ în vêrf.)

Măgdian. —
Ghiţă. — } Cine'ĭ acole? .. Eŭ!

Ghiţă. — Cine eştĭ tu?

Măgdian. — Cine sînt eŭ? .. Eŭ, da tu?

Ghiţă. — Şi eŭ tot eŭ. Ce cauţĭ pe scară?

Măgdian. — Ce'ţĭ pasă? .. da tu ce cauţĭ?

Ghiţă. — Nu'ţĭ pasă nicĭ atâta.

Măgdian. — Ba 'mĭ pasă.

Ghiţă. — Ba nu'ţĭ pasă.

Măgdian. — Ba 'mĭ pasă, obraznicule.

Ghiţă. — Ce-aĭ ḑis? .. Ean poftimŭ jos sĕ ne tălmăcimŭ.

Măgdian. — Coboară înainte, că te urmez.

Ghiţă. — (scoborîndu-se iute) Eată că mĕ cobor. Vin că te aştept.

Măgdian. — (păşind peste balcon) Eaca vin! ţine scara sĕ nu cadĕ.

Ghiţă. — (ţiind de scară) O ţin, vino acum sĕ'ţĭ arăt eŭ!

Măgdian. — (din balcon) Dacă o ţiĭ, caută sĕ n'o scapĭ... Cu seara bună, ha, ha, ha... (intră în pavilion)

Ghiţă. — (furios) Cum? .. ce fel? .. ce vrea sĕ ḑicĕ? .. Domnule! .. a intrat la verişoara pe fereastră? .. A fi vr'un tĕlhar, căcĭ alt fel s'ar fi coborît, sĕ se tălmăcéscă. Un tĕlhar! .. verişoara'ĭ în primejdie! .. (strigă în gura

mare în fund) Tĕlhariĭ! tĕlhariĭ! săriţĭ oamenĭ bunĭ! . . Tĕlhariĭ!

SCENA XV.

Ghiţă, Săteniĭ (vinŭ alergând din fund, avêndŭ torţe aprinse în mânĭ, coase, parĭ).

Final.

(împreună).

Ghiţă.

Tĕlhariĭ tĕlhariĭ!
Săriţĭ
Cu coase cu pariĭ
Veniţĭ!

Săteniĭ.

Tĕlhariĭ tĕlhariĭ!
Sărimŭ
Cu coase cu pariĭ
Venimŭ!

SCENA XVI.

Ceĭ dinainte, **Măgdian** şi **Anica** (Ĭesŭ în balconul din dreapta), **Marin** şi **Florica** (se arată în balconul din stânga. trus-patru aŭ in mânĭ lumînărĭ aprinse).

Măgdian şi Anica.

Ce este? tĕlhariĭ!

Săteniĭ.

Sărimŭ!

Marin și **Florica.**

Ce este? tĕlharii!

Săteniĭ.

Venimŭ!

(Săteniĭ se apropie cu torțele de Ghiță. — Tabloŭ).

Ghiță.

Ce vĕd? Presidentul cu Anica împreună!

Anica.

Ce vĕd? Ghiță noaptea, suspinând la lună!

Florica.

Ce vĕd? monșerică!

Marin (în parte)

Hm! moțpan de soiŭ
Umblă pe la case chĭar ca un strigoiŭ.

Toțĭ.

Ca un strigoiŭ
Ha, ha, ha, ha!

Ghiță (Anicăĭ).

M'aĭ învins Anico, dar nu 'mĭ e rușine.

Marin (în parte).

Hm! nerușinatu!..

Anica (luĭ Ghiță).

Sĕ sciĭ de la mine
Că înșĕlătoriĭ des sînt înșĕlațĭ...

Marin.

Ba Deŭ câte-odată chĭar și dișĕlațĭ.

Toțĭ.

Și dișĕlațĭ
Ha, ha, ha, ha!

Ghiţă (închinându-se la Anica)

Fiţĭ veselĭ ferice
De-acum
Îmĭ caut eŭ cu minte
De drum.

Săteniĭ şi ceĭa-l-alţĭ.

Mergĭ vesel ferice
Pe drum
Şi prinde la minte
De-acum.

(Săteniĭ se daŭ în lăturĭ şi facŭ loc luĭ Ghiţă, care se închină şi pleacă spre fund).

(Cortina cade).

CRAIU NOU

PERSOANE.

Moş Corbu, cimpoier bĕtrân.
Bujor, căpitan de jandarmĭ.
Leonaş, tênĕr.
Ispravnicul.
Anica, orfană.
Dochiţa, tênĕră ţĕrancă.
Fete, flăcăĭ de munte.
Jandarmĭ.

CRAIU NOU

OPERETĂ IN 1 ACT

(Teatrul represintă o priveliște de munțĭ pe care șerpuesce o cărăruĭă. — În stânga casa Dochițeĭ; in dreapta orânda satuluĭ. — Craiŭ noŭ se ivesce pe cer. — Seara de vară).

SCENA I.

Dochița, fete, flăcăĭ (cântă cu toțiĭ la Craiŭ noŭ).

Cor.

Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
La noĭ bine-aĭ venit
Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
Fă'mĭ dorul înplinit.

Dochița.

Craiŭ noŭ! vin cu bine
Cu bine te du;
Dar jalea din mine
Sĕ nu o lașĭ, nu.
Ci sĕ'mĭ lașĭ o salbă
Cum o doresc eŭ,
Ș'o năframă albă
Pentru dragul meŭ.

Cor.

Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
Etc. etc. etc.

Dochița.

Dragul meŭ din munte
La oaste-a plecat
Și de mult pe frunte
Nu m'a sĕrutat.
Craiŭ noŭ lângă mine
Coborĭ tu de sus
Și 'mĭ adă cu tine
Pe dragul meŭ dus.

Cor.

Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
La noĭ bine-aĭ venit
Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
Fă'mĭ dorul înplinit.

(Se aude în munțĭ un cimpoiŭ și pe urmă glasul luĭ moș Corbu, cântând doĭna. Fetele și flăcăiĭ mergŭ spre fund și cantă pe drum).

SCENA II.

Ceĭ dinainte, **Corbu.**

Corbu (în culise).

Frunḑĕ verde stejărel.
Cât iĭ omul tinerel
Bine 'ĭ, mări Ḑeŭ de el!
Codru 'n cale'ĭ înverḑesce
Româncuța mi'l ĭubesce
Și 'n pept inima 'ĭ tot cresce!

(Corbu se arată pe deal viind încet: el se opresce puțin de cântă doĭna din cimpoĭu).

Toţĭ. — (cu bucurie) Eaca moş Corbu cimpoieru!.. Eaca moş Corbu!

Dochiţa. — Ear o sĕ ne facĕ sĕ ridemŭ şi sĕ jucămŭ.

O fată. — Doamne mare poznaş ĭĭ, cât ĭĭ de bĕtrân.

Dochiţa. — Şi mare bun suflet de om ĭĭ.

Corbu.

Omul dacă 'nbĕtrânesce
Drumu 'n cale'ĭ se lungesce
Şi pustiu 'l năpădesce
Ochiĭ vĕdŭ, inima cere,
Ce folos că nu 'ĭ putere
Nicĭ ţirucă mângăiere.

(Fetele şi flăcăiĭ mergŭ inaintea Corbuluĭ şi 'l aducŭ in scenă).

Toţĭ. — Bine-aĭ venit moş Corbule... bine-aĭ venit.

Corbu. — Bine v'am găsit mândruliţelor. Ean priveşte cât 's de... sĕ le sorbĭ cu catrinţe cu tot... Eĭ, da ce maĭ faceţĭ pe-aicĭ?

Dochiţa. — Ea! ducemŭ doru, moş Corbule.

Corbu. — De ce-aţĭ eşitŭ cu toţiĭ la lună ca buraticiĭ?

Dochiţa. — Ne-amŭ închinatŭ la Craiŭ noŭ.

Corbu. — Mare poznă şi minune!.. Ce are romănca a înpărţi cu craiĭ?.. Cât ĭĭ ĭesă un crăişor înainte, haĭt, m'am închinat cu plecăcĭune. — Da ean spuneţĭ, ce aţĭ maĭ cerutŭ de la ist Craiŭ noŭ? salbe de mărgele? fote şi inele? saŭ numaĭ drăgostele, ha?.. şi drăgostele tot cu de-al de ceĭ tinerĭ? ha?..

Dochiţa. — D'apoĭ cum? cu de-al de ceĭ bĕtrânĭ?.. că eĭ 'şĭ-aŭ trăitŭ traĭul...

Corbu. — Şi 'şĭ-aŭ păpatŭ malaĭul... ha, ha, ha! bine ḑicĭ Dochiţo... vorba ceea: pomul dacă 'nbĕtrâneşte, pune'ĭ paĭe de 'l pârleşte... Na! eaca pĕcatul, că mĕ luaiŭ cu vorba... adică năravul din fire nicĭ că... Ean ascultaţĭ, feţiĭ meĭ... alergaţĭ degrabă în codru şi vĕ luaţĭ tot pe urma mea, că 'ţĭ găsi un cuconaş ş'o cuconiţă, rătăciţĭ şi obosiţĭ ca vaĭ de eĭ!.. sĕ 'ĭ aduceţĭ aicĭ.

Toţĭ. — Da cine's, de unde's?

Corbu. — Nu 'ĭ treaba voastră... Haĭ! ĭute... sĕ vĕ vĕd... dos la façă şi tupiluş prin năgăruş... vorba ţiganuluĭ... Apucaţĭ pe la isvorul şoĭmilor, că 'ţĭ da de eĭ, fără greş.

Toţĭ. — Haĭdeţĭ... haĭdeţĭ.

(**Fetele şi flăcăiĭ ĭesŭ cu toţiĭ: uniĭ prin stânga, alţiĭ pe cărarea munteluĭ. — Dochiţa şi Corbu rĕmânŭ singurĭ**).

Fetele şi flăcăiĭ (eşindŭ).

Haĭdeţĭ, haĭdeţĭ, haĭdeţĭ
În codrul înverḑit,
Haĭdeţĭ, haĭdeţĭ, haĭdeţĭ
În plaĭul înflorit.

Corbu. — Tu Dochiţo, rĕmâĭ că am sĕ 'ţĭ spun o oare cică... Nu 'ĭ nime? Ascultă: cunoştĭ pe domnul Leonaş, care-o ţinut moşia de alăturea?

Dochiţa. — Îl cunosc dar.

Corbu. — Eĭ! se vede că i s'o aprinsŭ călcăile după fata ispravniculuĭ, şi fiind că Vodă vrea şi Hâncu ba... O furat fata, ca maĭ bine.

Dochiţa. — Ealeĭ!

Corbu. — Îĭ întâlniĭu chĭar acu, rĕtăciţĭ prin codru,

nemâncaţĭ şi nebĕuţĭ de două ḑile. Sĕrmaniĭ sĕ 'ĭ veḑĭ, ţi'i maĭ mare mila... Cuconiţa maĭ ales... iĭ prăpădită moartă, na! Ce sĕ ḑicĭ?.. oamenĭ gingaşĭ... boerĭ... n'aŭ cum putea răbda la foame şi la osteneală, ca noĭ işti de la ţeară... Ştiĭ ce, Dochiţo? haĭ sĕ 'ĭ ascundemŭ noĭ doĭ... aşi'ş sĕ nu 'ĭ găsască nicĭ dracu.

Dochiţa. — Da, iĭ cată?

Corbu. — Dracu? ba maĭ rĕŭ... Ispravnicu!.. iĭ cată ca earba de leac. Astă noapte el o mas peste deal, cu o ceată de slujitorĭ de ceĭ noĭ, de jandarĭ, şi are de gând sĕ hăĭtuĭască toţĭ munţiĭ. Aĭ înţeles acum Dochiţo?.. Trebue sĕ ne facemŭ munte şi punte şi sĕ 'ĭ venimŭ de hac ispravniculuĭ, că Doamne mare dragu'mi 'ĭ... ca sarea 'n ochĭ.

Dochiţa. — Bine, moş Corbule... las' pe noĭ, dacă 'ĭ aşa treaba.

Corbu. — Sĕ trăeştĭ, fata mea. Te-aşĭ săruta, dar mĕ tem sĕ nu te-apuce frigurĭ... Ean tacĭ... par' că vinŭ flăcăiĭ.

SCENA III.

Corbu, Dochiţa, Leonaş, Anica, fete, flăcăĭ.

(Flăcăiĭ aducŭ pe Anica leşinată pe un pat de crengĭ).

Fetele.

Ce taĭnică 'ntêmplare.

Flăcăiĭ.

Iĭ vr'o cucoană mare.

Fetele.

Vedĭ cum a leşinat?

Flăcăiĭ.

A dat de vr'un pĕcat.

Toţĭ.

Haĭdeţĭ s'o ajutămŭ
De moarte s'o scăpămŭ.

Leonaş.

Anico, Anico! ah vină 'n simţire
Căcĭ sufletu'mĭ geme de crudă măhnire:
Anico, Anico! fă'ţĭ milă de mine,
Rĕspunde'mĭ ĭubit'o căcĭ mor lângă tine!
O! Doamne prea sfinte!
L'a mea rugăminte
Fiĭ îndurător.
Din cer ne privesce
O Doamne! păzesce
Al nostru amor.

Cor.

O Doamne prea sfinte!
L'a sa rugăminte
Fiĭ îndurător.
Din cer îĭ privesce,
O Doamne păzesce
Ĭubirile lor.

Anica (trezindu-se).

Ah! unde m'aflu?

Leonaş (către cela-l-alţĭ).

Vĕ daţĭ într'o parte.

Anica (cu spaĭmă).

Ce vis plin de groază!.. Departe, departe...

Duşmaniĭ m'alungă, punŭ mâna pe mine...
Ah! dragul meŭ unde'ĭ?..

Leonaş.

Eŭ sînt lângă tine.

Anica (aruncêndu-se cu bucurie în braçele luĭ Leonaş).

O! fericire!
Dulce simţire!
Din rětăcire
Eŭ mě deştept.
Cern'mĭ zimbesce
Inima'mĭ cresce
Şi înfloresce
Vesel în pept.

Anica şi Leonaş.

Ceru'mĭ zimbesce
Inima'mĭ cresce
Şi înfloresce
Vesel în pept.

Anica.

Voĭ, soarte rele,
Viscole grele
A vieţeĭ mele
Periţĭ în vênt.
Cerul păzesce
El ocrotesce
Cine ĭubesce
Păn' la mormênt.

Anica şi Leonaş.

Cerul păzesce
El ocrotesce
Cine ĭubesce
Păn' la mormênt.

(Se aude în munţĭ o trîmbiţă militară

Toţĭ.

Ce sunet s'aude?

Anica şi Leonaş.

O! presimţirĭ mult crude!
Jandarmiĭ ne alungŭ.

Corbu şi Dochiţa.

Jandariĭ vĕ ajungŭ...

Fetele şi flăcăiĭ (întorcându-se din fund).

O ceată de soldaţĭ
Spre noĭ vinŭ înarmaţĭ.

Leonaş (către Corbu).

Pe noĭ eĭ ne caută!

Corbu.

N'aĭ grijă cu mine.
Haĭ de te ascunde, de şi'ĭ cam ruşine;
Dochiţo, tu dragă eştĭ maĭ pricepută...
Ĭe pe cuconiţa ş'o fă nevĕdută...

Cor general.

Anica şi Leonaş (în faça scenei).

O! Doamne prea sfinte!
L'a mea rugăminte
Fiĭ îndurător.
Din cer ne privesce
O! Doamne păzesce
Al nostru amor!

Corbu şi Dochiţa.

O! Doamne prea sfinte!
L'a lor rugăminte
Fiĭ îndurător.
Din cer îĭ privesce
O! Doamne păzesce
Ĭubirile lor!

Fetele şi flăcăiĭ (inşiraţĭ pe cărarea munteluĭ).

Pe plaĭul din munte
Ostaşiĭ de frunte
Aicĭ se cobor;
Haĭ toţĭ cu grăbire
Spre buna sosire
Înaintea lor.

Bujor şi Jandarmiĭ (ivindu-se pe deal şi viind în marş).

Pe plaĭul din munte
Ostaşĭ noĭ de frunte
Marş grabnic, uşor
Marş, vesel cu toţiĭ
Sĕ prindemŭ şi hoţiĭ
Şi mândrele lor.

(Dochiţa şi Anica intră în casa din stânga. Corbu şi Leonaş se furişeză sub munte şi ĭesŭ prin stânga. Bujor şi Jandarmiĭ se coborŭ în scenă, intovărăşiţĭ de fete şi de flăcăĭ).

SCENA IV.

Bujor, jandarmĭ, fete, flăcăĭ.

Bujor.

Eată-mĕ's în sfîrşit la locul de ĭubire
În care am simţit a dragosteĭ simţire
Mândruţe dulcĭ surorĭ, de-amea copilărie!
Flăcăĭ, prietinĭ vechĭ, vĕ vĕd, cu bucurie;
Dar unde'ĭ draga mea?.. Dochiţa mândruliţa.

Toţĭ (chĭemând prin munţĭ).

Dochiţo, fa Dochiţă... Dochiţo, fa Dochiţă!

SCENA V.

Ceĭ dinainte, **Dochiţa** (ieşind din casa eĭ)

Dochiţa. — Cine mĕ chĭamă?

Toţĭ. — Bujor... o venit Bujor...

Dochiţa. — (vĕḑênd pe Bujor, se aruncă veselă în braçele luĭ) Bujor!

Bujor. — Dochiţo!

Dochiţa.

Ah! ce dulce fericire
Dup'o lungă despărţire
Simt acum în peptul meŭ!

Bujor (cu dragoste).

D'apoĭ eŭ! d'apoĭ eŭ!

Dochiţa.

Ean sĕ te privesc maĭ bine
Ce frumos *mindiru* 'ţĭ vine!
Par'că eştĭ un puiŭ de Zmeŭ.

Bujor.

Cred şi eŭ; cred şi eŭ.

Bujor (rĕsucindu-şĭ musteaţa).

De când am întrat la oaste,
Multe fete zacŭ pe coaste,
Zacŭ mereŭ de dorul meŭ...

Dochiţa.

D'apoĭ eŭ; d'apoĭ eŭ!

Bujor.

De când port arma ĭubită
Pentru ţeara mea slăvită
M'am făcut chĭar puiŭ de Zmeŭ.

Dochiţa.

Cred şi eŭ; cred şi eŭ.

Bujor şi Dochiţa.

Ah! de-acum în fericire
Dup'o lungă despărţire
Ne-om ĭubi, ĭubi mereŭ,
Tu şi eŭ, tu şi eŭ.

Bujor. — (către ceĭa-l-alţĭ) Hora măĭ, de bună sosire. Sĕ se ducĕ vestea peste nouĕ mărĭ şi ţĕrĭ.

(Jandarmiĭ, fetele şi flăcăiĭ se prindŭ la horă).

Jandarmiĭ.

De când am intrat la oaste...
Etc. etc. etc.

Fetele.

Cred şi eŭ; cred şi eŭ.

Jandarmiĭ.

De când port arma ĭubită. etc.

Fetele.

Cred şi eŭ; cred şi eŭ.

SCENA VI.

Ceĭ din nainte, **Ispravnicul** (alergând spăriat pe cărare şi tot căutând cu spaimă înapoĭ).

Ispravnicul. — (strigând pe deal) Bujor... Jandarmĭ... sărițĭ... nu mĕ lăsaţĭ.

Bujor. — Ispravnicu!.. ce-o păţit?

Ispravnicul (viind ĭute pe scenă tremurând),

La arme! la arme! săriţĭ! ajutor!

Toţĭ.

Ce este? Ce este?

Ispravnicul.

Ah! tremur şi mor!

(cătră Jandarmĭ).

Pe urmele voastre, viind cole 'n vale,
Din codru de-odată 'mĭ ĭesă în cale
Doă matahale!

Toţĭ.

Doă matahale!

Ispravnicul.

O mână 'mĭ apasă, căcĭula pe nas.
Şi groaznic de-odată 'mĭ ḑice un glas:
«Ispravnice, moartea te pasce la soare
«Fugĭ ĭute acasă de şeḑĭ la rĕcoare.»
Vaĭ! cad de picĭoare.

Toţĭ.

Ce sĕ fie oare?

Bujor. — (în parte) El trebue sĕ fie... hoţul după care ne-amŭ luatŭ de doă ḑile... (cătră Jandarmĭ) Copiĭ gătiţi-vĕ armele şi veniţĭ sĕ hăĭtuimŭ codrul... Dochiţo... fiĭ fără nicĭ o grijă, că mĕ 'ntorc îndată.

Dochiţa. — Sĕrmanu, bĭetu cuconu Leonaş!

Bujor. — În stân... ga; marş înainte... marş.

Cor general.

Bujor şi Jandarmiĭ.

Prin codri, pe munte,
Ostaşĭ noĭ de frunte
Marş grabnic uşor.
Marş vesel cu toţiĭ
Sĕ prindemŭ şi hoţiĭ
Şi gazdele lor.

Ispravnicul.

Prin codri, pe munte
Jandarmĭ voĭ de frunte

Marş grabnic, uşor.
Vĕ duceţĭ cu toţiĭ
Sĕ prindeţĭ şi hoţiĭ
Ş'averile lor.

Dochiţa, flăcăiĭ şi fetele.

Prin codri, pe munte
Ostaşiĭ de frunte
Se ducŭ de la noĭ,
Sĕ lupte cu hoţiĭ;
Dă Doamne, cu toţiĭ
Sĕ vie 'napoĭ.

(Jandarmiĭ se suie pe cărarea munteluĭ şi iesŭ cântând prin stânga. Flăcăiĭ şi fetele iesŭ prin dreapta).

SCENA VII.

Ispravnicul, Dochiţa.

Ispravnicul. — (viind în scenă, din fund) *Kirie eleison!* 'am scăpat... da frică 'mĭ-o fost... bre... bre, bre! acă's eŭ cap de prost sĕ rémân în urma jandarmilor.

Dochiţa. — (viind din fund) Doamne, mare mândru'ĭ Buoru meŭ. Ĭra! eŭ am uĭtat pe bĭata cuconiţă... mĕ ac...

Ispravnicul. — O româncă! Ean sĕ'ĭ fac dopros... opilo... n'audĭ? copilo...

Dochiţa. — (oprindu-se la uşa eĭ) Pe mine mĕ chĭemĭ?

Ispravnicul. — (apropiindu-se de Dochiţa şi căutând la ea de aproape) D'apoĭ pe cine, pe mine? Doar nu's... (în parte) Iĭ că frumuşică ţĕrăncuţă...

Dochiţa. — Ce pofteştĭ?

Cor.

Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
Etc. etc. etc.

Dochița.

Dragul meŭ din munte
La oaste-a plecat
Şi de mult pe frunte
Nu m'a sĕrutat.
Craiŭ noŭ lângă mine
Coborĭ tu de sus
Şi 'mĭ adă cu tine
Pe dragul meŭ dus.

Cor.

Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
La noĭ bine-aĭ venit
Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
Fă'mĭ dorul înplinit.

(Se aude în munțĭ un cimpoiŭ și pe urmă glasul luĭ moș Corbu, cântând doĭna. Fetele și flăcăiĭ mergŭ spre fund și caută pe drum).

SCENA II.

Ceĭ dinainte, **Corbu.**

Corbu (în culise).

Frunḑĕ verde stejărel.
Cât îĭ omul tinerel
Bine 'ĭ, mări Ḑeŭ de el!
Codru 'n cale'ĭ înverḑesce
Româncuța mi'l ĭubesce
Şi 'n pept inima 'ĭ tot cresce!

(Corbu se arată pe deal viind încet: el se opresce puțin de cântă doĭna din cimpoĭu).

ce mânca cu Anica... (plângând) Vĕḑut'aĭ vre un Ispravnic maĭ măhnit de cât mine, fa Prohiriţo?

Dochiţa. — (mânioasă) Haĭde!.. acu's şi Prohiriţă. (tare) Dochiţa... Dochiţa, auḑitu-m'aĭ?

Ispravnicul. — Dar, dar... m'am greşit; aşa's de ameţit... şi cum îţĭ spuneam, dragă Pachiţo... am luat îndată vr'o câţĭ-va jandarmĭ cu mine, 'mĭ-am pus pistoalele şi ĭartaganul la brîŭ, şi m'am luat cât cole, cât cole pe urmele fugarilor... De doă ḑile acum de când îĭ urmăresc ca copoiĭ...

Dochiţa. — Se vede că aĭ miros bun?

Ispravnicul. — Straşnic, Zoiţo... ştiĭ? eŭ când mĕ duc la vênat, nicĭ nu maĭ ïeŭ prepelicar cu mine... Ş'aşa cum îţĭ spuneam maĭ dinioare... cum mĕ urcam singur pe potică... *Kirie eleison!*.. 'mĭ ĭesă de o dată înainte doă matahale cât... (căutând împrejur) cât tine, Tarsiţă... ba ceva maĭ mărişoare...

Dochiţa. — (în parte) Auḑĭ vorbă!

Ispravnicul. — Una sĕmĕna a fi ţĕran de la munte... cam bĕtrân... şi mi se pare c'avea ş'un cimpoiŭ; ear ceea-l-altă matahală avea o pălărie largă, dată pe ochĭ şi o manta lungă neagră... Cum le-am vĕḑut, 'mĭ-o sărit inima din loc ş'am încremenit!.. atuncĭ... cea cu manta neagră... o întins mâna spre mine şi 'mĭ-o înfundat căcĭula pe nas... eŭ tăceam chitic... şi de-o dată un glas ca din ceea lume 'mĭ-o ḑis aşa: (cântă)

«Ispravnice! moartea te pasce la soare;
«Fugĭ ĭute acasă de şeḑĭ la rĕcoare...»

(Scăpătându-se de picĭoare).

Vaĭ! cad de picĭoare;
Ear cad de picĭoare...

Dochiţa. — Eaca pozna, că se prăbuşeşte...

Ispravnicul. — Nu mĕ lăsa, Locsiţo, că mĕ duc... mĕ duc... (tremurând)

Dochiţa. — (sprijinindu'l) Da ţine'ţĭ firea, cucoane, că doar eştĭ bărbat, şi ţi'ĭ sinul plin de arme...

Ispravnicul. — Oare? aşa sĕ fie?.. Doamne, tare 'mĭ placĭ fa Zoiţo.

Dochiţa. — Ţ'oiŭ fi plăcând că'ĭ lumea rĕ.

Ispravnicul. — Lumea ca lumea, dar tu m'aĭ fermecat, de la roate... (cu glas slab) Vin' de întră la mine fată 'n casă.

Dochiţa. — O înviet mortu. (tare) Ştergete pe gură boerĭule...

Ispravnicul. — (ştergêndu-se cu mânica) Da de ce?.. Ha... aşa vine vorba? ha, ha, ha!.. (serios) Dar sĕ lăsămŭ şaga... ascultă:

Ispravnicul.

Fa Dochiţo, puĭcă albă,
Vin cu mine sĕ'ţĭ daŭ salbă.

Dochiţa.

Ba nu, nu; ba nu, nu vreŭ
Că'mĭ e drag Bujorul meŭ.

Ispravnicul.

Ţ'oiŭ da salbă de mărgele,
Şi paftale şi inele.

Dochiţa.

Baĭu; marfa de la voĭ
Nu se trece pe la noĭ.

(Împreună).

Ispravnicul.

Eĭ!
Nu vreĭ?
Îţĭ poroncesc dar apoĭ.

Dochiţa.

Dor
De zor
Nu cunoascemŭ pe la noĭ.

Ispravnicul.

Pentru tine le fac toate
Ş'apoĭ ḑicĭ că nu se poate?

Dochiţa.

Geaba viĭ, geaba te ducĭ
Numaĭ rupĭ nisce papucĭ.

Ispravnicul.

Saŭ nu's gingaş la privire?
Saŭ nu's vrednic de ĭubire?

Dochiţa.

Ba eştĭ mândru, de diochĭ
Şi 'mĭ eştĭ drag... ca sarea 'n ochĭ.

(Împreună).

Ispravnicul.

Eĭ!
Nu vreĭ?
Îţĭ poroncesc dar apoĭ.

Dochiţa.

Dor
De zor
Nu cunoascemŭ pe la noĭ.

(În vremea acestuĭ duo, Leonaș se arată în fund, învĕlit cu manta neagră, și caută cu luare aminte înprejurul luĭ. La sfîrșitul sceneĭ, el se apropie de Ispravnic: îl apucă de mână și în vreme ce acesta se trage înapoĭ tremurând, iĭ căntă următoarele:)

Leonaș.

«Ispravnice, moartea te pasce la soare,
«Fugĭ ĭute acasă de ședĭ la rĕcoare.»

Ispravnicul **(spăriat)**

Ear cad de picĭoare...

Leonaș.

Mergĭ la închisoare.

(Leonaș înpinge pe Ispravnic în oréndă și'l închide pe din afară).

SCENA VIII.

Leonaș, Dochița.

Leonaș. — Ha, ha, ha! bĭetul Ispravnic!.. am sĕ'l bag în frigurĭ.

Dochița. — Da ce?.. poate tot d-ta l'aĭ spăriat și în pădure?

Leonaș. — Tot... când m'am depărtat de aicĭ cu moș Corbu, maĭ dinioare, l'am întâlnit pe potică și... ha, ha, ha... l'oiŭ învĕța eŭ sĕ ne alunge cu potera ca pe nisce hoțĭ.

Dochița. — D'apoĭ nu știĭ?.. el ḑice c'aĭ furat din sămișie miĭ de miĭ de leĭ?

Leonaș. — Eŭ? O nebunit ghĭuju...

Dochița. — Așa mi s'o părut și mie... iĭ lipsește o doagă...

Leonaş. — Lasă'l draculuĭ... spune'mĭ de Anica... unde'ĭ? ce face?

Dochiţa. — (arată casa eĭ) Aicĭ. Am schimbat'o în strae de-a noastre, şi când aĭ videao... parcă 'ĭ o porumbiţă...

Leonaş. — Dute degrabă de-o adă aicĭ.

Dochiţa. — Da bine... nu te temĭ de jandarmĭ c'o v'or găsi?

Leonaş. — Nu... mĕ găsam pe stânca Şoĭmilor, când am zărit jandarmiĭ pe plaiŭ hăĭtuind poticele. Am lăsat pe moş Corbu ca sĕ 'ĭ înşele sĕ'mĭ peardĕ urma, şi eŭ am alergat degrabă aicĭ sĕ ĭeŭ pe Anica şi sĕ fugimŭ...

Dochiţa. — Dumnedeŭ sĕ v'agĭute!.. (deschiḑênd uşa caseĭ) Cuconiţă, cuconiţă, vină degrabă afară.

SCENA IX.

Leonaş, Dochiţa, Anica (îmbrăcată ca la munte).

Anica. — Ce'ĭ?.. Tu eştĭ Leonaş? Bine c'aĭ venit, că tare eram îngrijită...

Leonaş. — Draga mea Anicuţă!.. (privind'o) Ean sĕ te privesc în haĭnele aiste... Aşa ţĕrance maĭ vinŭ de-acasă... sĕ aĭ şepte sate pline.

Anica. — De când m'am îmbrăcat ţĕrănesce, par' că nu maĭ am aşa frică de moşul meŭ... şi Ḑeŭ maĭ că şi vrea sĕ rĕmân tot aşa cât oiŭ trăi.

Anica.

În aceste haĭne simple, vĭaţa 'ĭ dulce şi plăcută.
Şi sub ele inimĭoara, simte lin taĭnicu'ĭ dor.
Cât aşĭ vrea aicĭ, la munte, ca ţĕrancă nesciută,
Lângă tine sĕ gust pace şi traiŭ dulce de amor!

I.

Copiliţa de la munte
Poartă două stele 'n frunte;
Ş'al eĭ suflet vesel lin,
E ca cerul blând senin.
Căprioară sprintenică
Păsĕruĭcă frumuşică
Pasul eĭ e sburător
Glasul eĭ încântător.

II.

Cine-o vede prin pădure
Cu-ochişorĭ ca două mure
O privesce-oftând de dor
Ş'o urmează 'n al eĭ sbor;
Dar ea trece pe potică
Cântând vesel fără frică
Şi pe munte şi pe plaiŭ
Ea trăesce ca în raiŭ.

(Se aude în munţĭ glasurĭ multe de oamenĭ).

Dochiţa. — Eaca jandarmiĭ se 'ntorcŭ înapoĭ... Fugi cuconaşule.

Leonaş. — Eĭ! nicĭ c'oiŭ sĕ scap de dînşiĭ... Anico, intră degrabă în casă şi te ascunde bine... Eŭ mĕ duc ear pe stânca Şoĭmilor... Dochiţo, sĕ spuĭ luĭ moş Corbu sĕ'mĭ dee de scire când oiŭ putea veni aicĭ fără primejdie... Sĕ cânte din cimpoiŭ că eŭ m'oiŭ lua după glasul luĭ... (Iesă prin stânga. — Dochiţa şi Anica intră în casă).

SCENA X.

Corbu, Bujor, Jandarmĭ *şi pe urmă* **Ispravnicul.**

(Jandarmiĭ aducŭ pe moş Corbu între puşcĭ).

Corbu. — Da daţi'mĭ bună pace, oamenĭ bunĭ, că n'am făcut nimic.

Bujor. — Marş înainte... şi nu crîcni...

Corbu. — D'apoĭ bine Bujoraş dragă, nu mĕ cunoştĭ?.. moş Corbu...

Bujor. — Când îĭ la slujbă, nu cunosc pe nime.

(Vinŭ în scenă).

Corbu. — Apoĭ dă, nu's pĕcate aiste? nu's belele pe capu omuluĭ? Ce-am făcut?..

Bujor. — Ce-aĭ făcut? hoţ bĕtrân! Ne-aĭ purtat cu minciunĭ pe toate poticile.

Corbu. — Eaca vorbă!.. da nu m'aţĭ luat d-voastră din mijlocul drumuluĭ, ca sĕ vĕ fiŭ călăuz prin codri?

Bujor. — Aşa... şi când noĭ vroĭamŭ sĕ facemŭ hoĭsa, ne sfătueaĭ sĕ luămŭ ceala, pentru ca sĕ nu putemŭ da de urma tĕlharilor care o furatŭ baniĭ sămişieĭ...

Corbu. — Haĭda... eŭ?.. da ce am eŭ a înpărţi cu tĕlhariĭ?

Bujor. — Maĭ ştiĭ ce?.. poate că baniĭ ceĭ furaţĭ?

Corbu. — Ean ascultă măĭ băete... nu maĭ ḑice una ca asta, că pe bĕtrâneţele mele!.. cât eştĭ de jandar, îţĭ stric cimpoĭul de cap... auḑĭ?.. un copil de erĭ sĕ mĕ batjocorească de la ochĭ!..

Bujor. — (cătră jandarmĭ) Ţineţi'l bine, sĕ nu scape şoldanul...

Corbu. — Sĕrmane cărăbuş, pe ce mânĭ încăpuşĭ!.. am ajuns chĭar lĭude pintre călăraşĭ.

SCENA XI.

Ceĭ din nainte, **Ispravnicul** (deschiḑênd încet un oblon de la fereastră şi scoţênd capul cu frică).

Ispravnicul. — Par' că 'mĭ aud jandarmiĭ. Domnule Bujor... cu cine te sfădeştĭ acole?

Bujor. — Cu moş Corbu.

Ispravnicul. — Care 'ĭ acel moş Corbu? sĕ 'l vĕd şi eŭ...

Bujor. — (arătând pe Corbu) Eată'l.

Ispravnicul. — Peĭ drace!.. Aista 'ĭ una din matahalele din pădure. (închide fereastra ĭute).

Corbu. — (în parte) M'o cunoscut... slut la Prut!..

Bujor. — (la uşa cârcĭmeĭ) Domnule Ispravnic... Domnule... eşĭ afară de hotărĕşte ce sĕ facemŭ cu moşneagu!

Ispravnicul. — (la fereastră) Legatu'ĭ?

Bujor. — N'aĭ nicĭ o frică...

Ispravnicul. — Apoĭ deschide'mĭ uşa, că nu ştiŭ cine m'o închis în nuntru... din greşală...

Bujor. — (în parte, deschiḑênd uşa) Aşa Ispravnic ĭĭ bun de tors la fuĭoare ca babele.

Ispravnicul. — (eşind) Ha, ha! măĭ badeo, 'mĭ-aĭ căḑut la mână acu? Te-oiŭ învĕţa eŭ sĕ spariĭ Ispravniciĭ prin codri.

Corbu. — Eŭ cucoane!.. ba mĕ ferească Dumne-

ḑeŭ!.. cică vorba ceea: nici sĕ zăresc drac, nicĭ cruce sĕ 'mĭ fac.

Ispravnicul. — Bine, bine... îĭ videa tu pe dracu acuş... Rĕspunde: cum te chĭamă?

Corbu. — Cum mĕ chĭamă?.. d'apoĭ cum sĕ mĕ chĭeme? pe nume.

Ispravnicul. — Eaca prostu! Da cum ţi'ĭ numele?

Corbu. — Vasile Corbu, mâncaţ'aşĭ ochiĭ... (în parte) ş'aĭ rĕmânea orb.

Ispravnicul. — Vasile Corbu?.. şi ce eştĭ tu?

Corbu. — Ce sĕ fiŭ?.. Om pămêntean.

Ispravnicul. — Tronc! ştiŭ că nu eştĭ coborît din lună.

Corbu. — Din lună?.. mĕ ferească Dumneḑeŭ!.. Neam de neamu meŭ...

Ispravnicul. — Tacĭ din gură... Cu cine eraĭ maĭ dinioare în codru, când m'aĭ întâlnit?

Corbu. — Cu cine? (în parte) Ce minciună sĕ 'ĭ cârpesc?.. (tare) Cu un negustor de la Galaţĭ.

Ispravnicul. — Mincĭunĭ spuĭ... că eraĭ cu un tĕlhar.

Corbu. — (în parte) Vrabia malaiŭ visează (tare) Apoĭ dă ştiŭ eŭ? tĕlhar a fi?.. Eŭ nu's Ispravnic sĕ cunosc...

Ispravnicul. — Tacĭ din gură... unde 'l-aĭ ascuns? unde 'l-aĭ mistuit?

Corbu. — Sĕ 'l mistuĭesc?.. că doar nu l'am mâncat. Slavă Domnuluĭ, neam de neamu meŭ...

Ispravnicul. — (în parte) Şiret ţĕran! (tare) Ean ascultă, măĭ badeo... nu 'mĭ umbla cu mâţa 'n sac, şi 'mi

rĕspunde curat cum te 'ntreb, c'apoĭ îţĭ găseştĭ Bacău cu mine.

Corbu. — Cum îĭ vrea d-ta, cucoane; cică vorba ceea: arţagu îşĭ găseşte pîrţagu.

Ispravnicul. — (mânios) Nu 'ĭ vorba de pîrţag mojicule... spune unde-aĭ ascuns tĕlharul, că de nu... te 'ntind jos şi te fac chisăliţă de bătae.

Corbu. — Da de ce sĕ mĕ baţĭ cucoane?.. la vîrsta mea... om bĕtrân, n'a fi pĕcat de Dumneḑeŭ?

Ispravnicul. — Nu lungi vorba şi rĕspunde la ce te 'ntreb, aḑĭ.

Corbu. — Eĭ! vorbă lungă sărăcie 'n pungă... bate-mĕ... schingĭueşte-mĕ... tot am sĕ mor odată... Nu ştiŭ nimic... maĭ mult vreĭ?

Ispravnicul. — (cătră jandarmĭ) Unflaţi'l şi'l puneţĭ jos...

Bujor. — (încet ispravnicului) De geaba umbli cucoane sĕ'l sperii cu bătaea... o muri şi n'o mărturisi nimică... aşa 'ĭ românu.

Ispravnicul. — Apoĭ cum sĕ facemŭ ca sĕ aflămŭ adevĕrul?..

Bujor. — De cât îĭ da de bătut, maĭ bine dăĭ de bĕut.

Ispravnicul. — Bine ḑicĭ. (vorbescŭ încet împreună)

Corbu. — (între jandarmĭ) Sĕ daţĭ seamă luĭ Dumneḑeŭ... că aşa batjocură n'am păţit de când sînt... dă... bateţi-mĕ, sdrobiţi-mĕ, faceţi-mĕ fărâmĭ... sĕ vĕ vĕd cât sînteţĭ de voĭnicĭ... dar... din gura mea nu'ţĭ scoate alta de cât blăstĕmurĭ; şi sĕ ştiţĭ de la Corbu bĕtrânul, că blăstĕmul de la sĕracĭ nu cade pe copacĭ...

(Jandarmiĭ îl apuc şi vreŭ ca sĕ'l pue jos).

Ispravnicul. — (luĭ Bujor) Sĕ mi'l facĭ cuc. (cătră jandarmĭ) Staţĭ... moş Corbu 'ĭ nevinovat.

Corbu. — (cu mirare) Oare?

Ispravnicul. — Un om ca dînsul, cu pĕrul alb, nu poate fi gazdă de tĕlharĭ... Moş Corbule... Ce-o fost, s'o trecut.

Corbu. — (în parte) Eaca, eaca, eaca!..

Ispravnicul. — Haĭ sĕ cinstimŭ cu toţiĭ împreună, ca sĕ rĕmânemŭ fără bănuĭală... Aduceţĭ vin din cârcĭmă.

Corbu. — (în parte) S'o schimbat boerĭu! marĭ sîntŭ minunile tale Doamne!

(În vremea aceasta jandarmiĭ aducŭ câte-va garafe cu vin şi pahare din cârcĭmă).

Bujor. — Eaca toeagul bĕtrâneţelor... ţine moş Corbule, şi înghite agachi de-acum.

Ispravnicul. — Eĭ! beţĭ şi vĕ veseliţĭ de-acum copiĭ, că eŭ mĕ duc sĕ mĕ odihnesc puţin... Moş Corbule, sĕ te vĕd... care pe care... ceĭ bĕtrânĭ pe ceĭ tinerĭ, saŭ ceĭ tinerĭ...

Corbu. — Ba tot ceĭ bĕtrânĭ rîdică nevoĭa... las' pe mine c'am sĕ ţi'ĭ puĭ în cofă, cum om deşertao de vin.

Ispravnicul. — (luĭ Bujor) Cată de află tot... (tare) Chef bun. (intră in cârcĭmă).

SCENA XII.

Corbu, Bujor, Jandarmĭ (toţĭ înpregĭurul meseĭ).

Bujor. — Daţi'ĭ cep băeţĭ (arătând garafa). Moş Corbule?..

Corbu. — (întindênd paharul în care Bujor varsă vin) Eŭ!

Bujor. (închinând).

Moş Corbu, să trăescĭ
Aşa precum doresĭ!

Corbu.

Voĭnice mulţămimŭ
Sĕ bemŭ şi sĕ trăimŭ
Că vinu 'ĭ pentru noĭ
Şi nu e pentru boĭ.
(Beŭ cu toţiĭ).

Toţĭ. — Vivat!

Bujor.

I.

Sĕ trăească vinul
Vinul şi pelinul
Cât îĭ el de bun
Te face nebun,
Că mereŭ te 'ncântă
Când frumos el cântă
Gâl, gâl, gâl, gâl, gâl.
Gâl, gâl, gâl, gâl, gâl.

Toţĭ.

Sĕ trăească vinul
Etc. etc. etc.

Bujor.

Aşa că 'ĭ bunişor
De 'ţĭ trece chĭar de dor?..

Corbu.

Ba Ḑeŭ bun, bunicel
Sĕ beĭ mereŭ din el,
Căcĭ gura 'ĭ chĭar un ead
Cât bea, tot ḑice ad!

(Beŭ ear).

Bujor.

II.

Vinu 'nsufleţesce
Pelinu 'ndulcesce
Pe bĭetul român
Cât e de bĕtrân!
Şi mereŭ 'l incântă
Când frumos iĭ cântă
Gâl, gâl, gâl, gâl, gâl
Gâl, gâl, gâl, gâl, gâl.

Toţĭ.

Vinu 'nsufleţesce
Etc. etc.

Toţĭ. — Vivat!

Corbu. — (vesel) Încă o duşcă, Bujoraş dragă...

Bujor. — Şi cele multe înainte. (în parte) Începe-a prinde prepeliţa de coadă.

Corbu (bĕnd)

Par' că mĕ simt întinerit...
Inima'mĭ Ḑeŭ, s'a încălḑit,
Şi 'mĭ vine sĕ vĕ cânt un cântic bĕtrânesc
Un cântic vitejesc
Pe care eŭ îl sciŭ chĭar de la bunul meŭ
Care bun, îl scia de la strĕbunul seŭ.

Toţĭ.

Cântă, noĭ te aşteptămŭ
Şi pahare'ţĭ închinămŭ.

Corbu.

Pe când strĕmoşiĭ ceĭ bĕtrânĭ
Aveaŭ rĕsboĭu cu mulţĭ păgânĭ,
Eĭ se duceaŭ cântând ist cântic voĭnicesc
Ist cântic românesc.
Şi Ḑeŭ la glasul lor, păgâniĭ tremura!
Păgâniĭ tremura, când eĭ cânta aşa:

Toţĭ.

Cântă, noĭ te ascultămŭ
Şi ca eĭ vremŭ sĕ cântămŭ.

Corbu.

I.

Român verde ca stejarul
Rîdŭ de duşmanĭ şi de moarte.
Sĕ'mĭ trăĭască harmasarul,
Şi prin glonţĭ sĕ mĕ tot poarte.
Saĭ voĭnice, şi necheazâ
Ager falnic ca un zmeŭ
Căcĭ am inimă viteazâ
Şi nădejde 'n Dumneḑeŭ.

Toţĭ.

Saĭ voĭnice şi necheazâ etc. etc.

Toţĭ. — Ura!

Corbu.

II.

Cât 'mĭ-a sta mâna voĭnică
Pe-a mea armă rĕsboĭască,
N'aĭbă grijă de nimică
Ţeara mea cea româneas ă!
Saĭ voĭnice şi necheazâ etc etc.

Toţĭ.

Saĭ voĭnice şi nechează, etc. etc.

Toţĭ. — Ura, Ura!

Corbu.

III.

Cu-al meŭ suflet, cu-a mea pală
Cu-al meŭ şoĭm albit de spume,
În duşmanĭ om da năvală
De s'a duce vestea 'n lume!
Saĭ voĭnice şi nechează, etc. etc.

Toţĭ.

Saĭ voĭnice şi nechează, etc. etc.

Toţĭ. — Ura! Ura! Ura! sĕ trăeştĭ moş Corbule.

Corbu. — (ameţit) Sĕ trăiţĭ şi voĭ feţiĭ meĭ, precum doriţĭ... şi întru mulţĭ anĭ cu bine. Sĕ v'agiute Dumneḑeŭ, ca sĕ prindeţĭ toţĭ hoţiĭ din ţeara Moldoveĭ.

Bujor. — (în parte) De-acum s'o pornit moara. (tare) Încă o duşcă moş Corbu.

Corbu. — Ba nu... că din duşcă 'n duşcă, mi'ĭ sĕ nu mĕ fac ţuşcă... Heĭ, te pricep eŭ hâtrule, unde 'ţĭ bate gândul. Care cum s'ar prinde, aĭ vrea d-ta sĕ mĕ fac cuc, ş'apoĭ câr Corbule, câr moşule... spune câte vrute, câte nevrute. Ca maĭ ba, măĭ băete... nu 'ţĭ-aĭ găsit omu.

Bujor. — Cine? eŭ, moş Corbu... ba Ḑĕŭ dacă am gândit vr'o dată sĕ te fac sĕ cârĭĭ...

Corbu. — Cum? aĭ obraz sĕ'mĭ spuĭ mie că n'aĭ vrea sĕ afli unde am ascuns pe cela... ştiĭ cela, care'l

căutaţĭ maĭ dinioare în codru, când v'am îndreptat pe calea 'ntoarsă?.. ha, ha, ha!..

Bujor. — Ha, ha, ha... bună ne-aĭ jucat'o, moş Corbu.

Corbu. — Maĭ bună!.. că altmintrelea daţĭ chĭorîş de el pe stânca Şoĭmilor.

Bujor. — (în parte) Stânca Şoĭmilor! (tare) Ha, ha, ha... adică mare hâtru maĭ eştĭ!.. Să jurĭ că te-o înţărcat Scaraoţchi.

Corbu. — D'apoĭ cum socoţĭ tu?.. doar unu'ĭ Corbu, la munte... când v'am vĕdut că vĕ 'ndreptaţĭ spre stânca Şoĭmilor, 'ĭ-am dis aceluĭa... cuconaşuluĭ... stăĭ chitic şi sĕ nu te clinteştĭ păn' ce nu'ĭ audi cântând din cimpoĭu.

Bujor. — Ealeĭ!

Corbu. — Aşa Dĕŭ... că nu ştiĭ una? Tare'l trage inima în coace... la căsuţa asta. (arată casa Dochiţeĭ).

Bujor. — La casa Dochiţeĭ?

Corbu. — Hî, hî... ĭute român! măĭ, măĭ, măĭ!.. şi eŭ am fost tânĕr şi mie 'mĭ-aŭ fostŭ dragĭ fetele... macar şi acu mi 's dragĭ, d'apoĭ încă aşa!.. vrea sĕ vie numaĭ de cât cole... Maĭ stăĭ românе... ba nu... că te-or prinde jandariĭ... maĭ stăĭ, păn' ce mi'ĭ audi cântând din cimpoĭu, ca sĕ'ţĭ daŭ de ştire... unde!.. (clătinând capul) Aprins neam îĭ neamul cuconaşilor.

Bujor. — (în parte) De-a cânta moşneagu din cimpoĭu... el cade 'n căpcană... Ean sĕ cerc... (tare) Ştiĭ ce, moş Corbule?.. pare-mi-se că eştĭ Pepelea.

Corbu. — Pepelea cel din poveste? ba şi maĭ şi de cât el... Cică când suna din fluer, jucaŭ oile pe câmp.

Bujor. — Nu maĭ asta n'o poţĭ face dumneta.

Corbu. — Cine? eŭ?.. Da eŭ când trag din cimpoĭu... sarŭ căprioarele de se prăpădescŭ.

Bujor. — Căprioarele?

Corbu. — Cele cu două picĭoare... ean sĕ veḑĭ... (işĭ drege cimpoĭul) Pepelea!.. dacă eŭ bat ḑece ca Pepelea.

Bujor. — (către jandarmĭ, incet) Întraţĭ cole 'n cârcĭmă şi vĕ ţineţĭ la pândă.

(Jandarmiĭ intră în cârcĭmă).

Corbu. — (impreunându-se cu cimpoĭul şi jucând) Sĕ te vĕd cimpoĭule: umflăte, disumflăte.

Frunḑĕ verde baraboiŭ
Cântă Corbu din cimpoĭu
De sarŭ fetele la noĭ
Înainte şi 'napoĭ.

Bujor. — (în parte) Acuş trebue sĕ vie hoţu, la glasul cimpoĭuluĭ. Mĕ duc sĕ nu mĕ zărească. (intră in cârcĭmă).

Corbu.

Cimpoĭeş drăguţul meŭ
Sună, sună, aşa mereŭ
Sĕ se dee fetele 'n vênt
Sĕ ţipe dracu 'n pămênt.

SCENA XIII.

Corbu, Leonaş (învĕlit in manta, vine cu sfială pe potică).

Leonaş. — (în parte) Moş Corbu cântă din cimpoĭu?.. e vede că s'aŭ dusŭ Jandarmiĭ... Acu'ĭ vremea de fu-'it. (intră la Dochiţa).

Corbu. — (nevĕḑênd pe Leonaş).

Ţop, ţop, ţop, Pepeleo, ha!
Ţop, aşa şi ear aşa
Ţop, ţop, ţop, Pepeleo, ţop
Păn' ce-a ḑice moartea hop.

(În vremea cânticuluĭ, jandarmiĭ cariĭ aŭ vĕḑutŭ pe Leonaş de la fereastra cârcĭmeĭ, ĭesŭ încet, de se aşeaḑă în rênd, dinaintea caseĭ Dochiţeĭ, cu carabinele întinse).

SCENA XIV.

Corbu, Ispravnicul, Bujor, Jandarmiĭ (ĭesŭ din cârcĭmă, făcêndu'şĭ semne şi trecŭ pe din dosul luĭ Corbu, care după ce 'şĭ-a sfîrşit cânticul, cade pe scaun lângă masă şi adoarme).

Ispravnicul. — (cu un eartagan în mână) O intrat acole... sĕ nu'l scăpămŭ, Bujoraş.

Bujor. — N'aĭ grijă, că de-acu'ĭ în mâna mea... (către jandarmĭ) Gătiţi-vĕ armele şi trageţĭ oţelele la carabine.

(Jandarmiĭ tragŭ oţelele).

Ispravnicul. — (în parte) Mi s'o făcutŭ mâuile ca ghĭaça.

SCENA XV.

Ceĭ dinainte, **Leonaş, Anica, Dochiţa** (eşind tustreĭ din căsuţă).

Leonaş. — Haĭ degrabă, Anică... Haĭ...

Jandarmiĭ, Bujor şi Ispravnicul.

Stăĭ pe loc,
Că dămŭ foc.

Leonaş (apărând pe Anica).

Ce vreţĭ voĭ?

Anica (în parte).

Vaĭ de noĭ!

Jandarmiĭ, Bujor şi Ispravnicul.

Stăĭ pe loc,
Că dămŭ foc.

(În vuetul horuluĭ, Corbu începe a să trezi, caută înprejur şi nu pricepe nimic de-odată... Pe urmă se deşteaptă încet, încet şi cu cât se lămurescŭ gândurile luĭ, desnădejduirea i se arată în façă).

Ispravnicul (arătând pre Leonaş).

Puneţĭ mâna pe dînsul şi'l prindeţĭ şi'l legaţĭ.

Corbu (în parte).

Să lege cuconaşul!

Jandarmiĭ.

Pe dînsul copiĭ!

Leonaş (scoţênd două pistoale).

Staţĭ!

Jandarmiĭ, Bujor.

Stăĭ pe loc,
Că dămŭ foc.

Ispravnicul (ascunḑêndu-se după jandarmĭ).

Stăĭ pe loc,
Nu da foc.

Leonaş (întinḑênd pistoalele).

Staţĭ pe loc,
Că daŭ foc.

Corbu (alergând între jandarmĭ şi Leonaş).

Copiĭ staţĭ,
Foc nu daţĭ!

SCENA XVI.

Ceĭ dinainte, **un jandarm** (viind călare şi aducênd un plic).

Jandarmul. — Ispravnicu... unde'ĭ domnu Ispravnic?

Ispravnicul. — (ascuns după jandarmĭ). Ce este? cine mĕ chĭamă?

Jandarmul. — Un plic de la Isprăvnicie... d-nu samiş 'mĭ-o spus că'ĭ foarte grabnic.

Ispravnicul. — Grabnic? adă'l încoace. (ĭe plicul) Încunjuraţi'l din toate părţile pe hoţul ista şi nu'l lăsaţĭ sĕ scape. (deschide plicul) Grabnic!.. nu cumva mĕ daŭ afară din Isprăvnicie?.. Batĕ'l cucu de samiş că subţire maĭ scrie... Unde mi's ochelariĭ?.. eaca poznă, că 'ĭ-am prăpădit în codru când fugeam... şi acum n'am cum citi... (tare) Cine ştie carte din voĭ?

Corbu. — Eŭ, cucoane... am fost de mult dascal la biserică...

Ispravnicul. — Na, de citeşte ĭute... (ĭĭ dă plicul)... (către jandarmĭ, arătând pe Leonaş) Ţineţi'l tot la ochĭ sĕ nu fugă... Ţi maĭ degrabă.

Corbu. — Eaca ţic... (slovenind) Cacu îs... tfertu, rîţă... ă... către... cfertu... i... naş... cinstitul...

Ispravnicul. — Şi cele-l-alte... spune 'nainte.

Corbu. — (citind) „Mĕ grăbesc a te înştiinţa că tĕlharu care o furat ceĭ 40,000 leĭ din lada sămişieĭ, „s'o găsit, precum şi baniĭ; însă cu părere de rĕŭ îţĭ „vestesc că furul, este tocmaĭ fiul d-tale cel de suflet..."

Ispravnicul. — Ce?

Corbu. — Eleĭ!

Ispravnicul. — (voind sĕ ïea rĕvaşul) Minciunĭ... minciunĭ de-a samişuluĭ.

Corbu. — (ţiind rĕvaşul) Maĭ ştiĭ poznă?.. De-or aflao la Eşĭ cucoane, te poţĭ şterge pe gură despre Isprăvnicie.

Ispravnicul. — (căḑĕnd pre un scaun) Valeŭ! că ear mĕ prăbuşesc.

Toţĭ.

Ce este? Ce este?
Ce groaznică veste?

Anica (alergând lângă moşul eĭ).

Ce aĭ? ce te doare?

Leonaş (asemene).

L'a lovit dambla.

Ispravnicul (trezindu-se)

Peĭ, neruşinato!.. *Fevge, satana!*

Corbu.

Daţi-vĕ 'ntr'o parte că'ĭ sînt popa eŭ.

(Arătând scrisoarea).

Am capcana 'n mână; de-acum 'ĭ al meŭ.

(Se apropie de Ispravnic şi cântă încet).

Ispravnice dragă,
Nu'ĭ lucru de şagă,
Acum eŭ sciŭ tot.
Şi c'o vorbă pot
Sĕ'ţĭ vĕr şepte dracĭ.

Ispravnicul (rugându-se).

Tacĭ, tacĭ, tacĭ, tacĭ, tacĭ!

Corbu.

Bine! acu 'ndată
Pe holteĭ şi fată
Sĕ mi'ĭ logodescĭ...
Ce ḑicĭ? nu voïescĭ?

Ascultațĭ... (deschide scrisoarea).

Ispravnicul (spăriat).

Ce facĭ?

Tacĭ, tacĭ, tacĭ, tacĭ, tacĭ!

Corbu. — Eaca tac... dar fă cum ḑic eŭ... că citesc rĕvașul... și Ḑĕŭ îțĭ fac rușinea.

Ispravnicul. — (în parte) Ghidi, hoț bĕtrân.

Corbu. — Haĭ maĭ ĭute, că n'am vreme...

Ispravnicul. — (se apropie de Leonaș căutând cu frică la rĕvașul cu care Corbu îl amenința din urmă). Leonaș, toate aŭ fostŭ o șagă...

Corbu. — (încet Ispravniculuĭ) Prea bine... ḑi după mine: Eŭ te ĭubesc...

Ispravnicul. — (în parte) Ghĭuju draculuĭ! (luĭ Leonaș) Eŭ te ĭubesc...

Corbu. — Te cinstesc...

Ispravnicul. — Te cinstesc...

Corbu. — Și te logodesc cu nepoata mea, Anica.

Ispravnicul. — (furios) Și te logodesc cu nepoata mea Anica. (în parte) Eĭ! las Pepeleo că mi'ĭ cădea tu la mână.

Corbu. — (sărind de bucurie) Ura! Craiŭ noŭ sĕ trăĭască, că 'mĭ-o făcut pe gândul meŭ.

Dochița. — Și mie 'mĭ-o adus pe Bujor.

Anica. — Și mie 'mĭ-o înplinit dorul.

Toțĭ. — Craiŭ noŭ sĕ trăĭască!.. Sĕ trăĭască Craiŭ noŭ!

Cor final.

Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
La noĭ bine-aĭ venit;
Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ! Craiŭ noŭ!
Fă'mĭ dorul înplinit.

(Cortina cade).

HARȚA REZEȘUL

PERSOANELE.

Harţă Rĕzĕşul.
Bursuflescu.
Lunceanu, primar.
Ţarsiţa Garofeasca, vĕduvă.
Măriuca, tênĕră ţărancă.
Un lacheŭ.

HARȚA REZEȘUL

OPERETĂ COMICĂ IN 1 ACT

(Scena se petrece la moșia Bursuflenĭ).

(Teatrul represintă o livadă cu casa boerească în fund printre copacĭ. — În stânga actoruluĭ, un gard cu o portiță. — În dreapta, o laiță sub un copac).

SCENA I.

Bursuflescu. — (în halat și cu fes cusut pe cap) Plăcut e de a fi proprietar pe o moșie cumpĕrată eftin, după înpărțeala pămênturilor!.. nu te maĭ îngrijescĭ de legea rurală, și dacă natura te-a înzĕstrat cu darul poesieĭ, poțĭ în toată liniștea sĕ te hârjonescĭ cu muzele... Eaca eŭ de pildă, Anastasi Bursuflescu, m'am născut poet și cred că m'ațĭ cetit și chĭar admirat ades în calendare... Am făcut multe ode la anul noŭ, câte-va cântice de amor, și un șir de satire pipĕrate în contra Guvernuluĭ... Acum m'am retras la moșia mea, la Bursuflenĭ, ca sĕ respir aerul câmpieĭ, sĕ visez, sĕ mĕ alint și sĕ 'mĭ caut amorul... (în taĭnă) Căcĭ sînt înamorat de vecina mea d-na Tarsița Garofeasca, o vĕduvă nurlie, care

a bine-voit a primi, ca sĕ 'șĭ schimbe numele grădinăresc de Garofească, în acel armonios de Bursuflească... O aștept chĭar adĭ de dimineață sĕ vie, ca sĕ ne cununămŭ aicĭ în castelul meŭ, și am dat de scire primaruluĭ, domnuluĭ Lunceanu, ca sĕ'șĭ aducĕ registrul și sĕ ne unească după legea cea nouă... Ba încă 'l-am maĭ poftit ca, o dată cu registrul, sĕ aducĕ și pe Tarsița de la moșiea eĭ... Ah! ce ḑi fericită pentru mine! am sĕ cunosc în fine deliciurile căsătorieĭ... Trebue însă ca sĕ ĭes cu plin înaintea mireseĭ, sĕ o primesc cu o poesie improvisată ad-hoc... Ean sĕ cerc. [se primblă pe scenă inspirat și declamă].

Așteptând a mea mireasă cu-o nespusă nerăbdare
Simt că sângele meŭ ferbe, că pe frunte mĕ fac roș...
Inima me bate... bate ca... cĭocanul... pe-o... căldare,
Și că 'n ea rĕsună, cântă un glas dulce de... cucoș!

[Se aude un cântat de cucoș peste gard].

Tronc!.. ear 'mĭ-a spăriet muza, cucoșul draculuĭ!.. În toate ḑilele îmĭ turbură visurile cu țipetul luĭ rĕgușit, parcă 'l-ar pune înadins Harță Rĕzĕșul, vecinul meŭ, ca sĕ cucurigească, tocmaĭ când vreŭ sĕ pun mâna pe o rimă. [către public] Cică hreanul are la rădĕcină un verme care îl roade, eŭ am pe un rĕzĕș! pe jupânul Harță... [arătând în stânga] eată casa luĭ, cole... numaĭ gardul ne desparte... sîntemŭ vecinĭ! [cu amar] Cunosc eŭ multe vecinătățĭ supĕrătoare, d'apoĭ ca asta a me, nu se află alta maĭ nesuferită.

[Se aude din dosul garduluĭ Harță cântând].

Eau audiți'l... Nu pot trăi liniștit de rĕul luĭ; când ĭi sarŭ câniĭ peste gard, de 'mĭ mănâncă păsĕrile; când mojicul îșĭ întinde rufele cele streuțeroase pe spinĭ, sub ochiĭ meĭ; când îșĭ scapă vaca în grădina mea... Ce sĕ maĭ spun?.. 'I-am propus sĕ 'mĭ vêndĕ rĕzĕșiea luĭ. ca sĕ scap de el... Unde!.. 'mĭ-a cerut cât dracu pe tată-seŭ... a simțit hoțul, că am nevoe de el și mĕ ține de nas... [ascultând] nu maĭ aud nimic... a fi eșit de acasă... sĕ 'mĭ urmez poesia [declamă].

Ah! cum sĕ'mĭ potolesc focul? Ah! spune'mĭ, ce-o sĕ mĕ fac?
Când amorul fără milă îmĭ tot dice...

[Se aude după gard glasul luĭ Harță, strigând:] Tio malac! [furios] Malac!.. Eĭ! nu maĭ e de suferit. [strigă] Harță!.. Bade Harță...

SCENA II.

Bursuflescu, Harță [la portiță].

Harță. — Ce poftești, domnule?

Bursuflescu. — Sciĭ d-ta pentru ce am scos din pungă 8319 galbenĭ, 27 leĭ și câte-va parale și le-am dat pe moșiea asta?

Harță. — Pentru că aĭ găsit'o eftină, domnule.

Bursuflescu. — Asta 'ĭ una... și alta?

Harță. — Alta? pentru că aĭ avut poftă sĕ te facĭ proprietar.

Bursuflescu. — Aĭ ghicit... însă pricepĭ ce vra sĕ dicĕ a fi proprietar?

Harță. — Pricep.

Cine are o moșie,
Cine 'ĭ bun proprietar
Are supĕrărĭ o mie,
Care 'l umple de amar.
Ba 'ĭ pre mult soare,
Ba 'ĭ pre rĕcoare,
Ba suflă crivĕț, ba vênt de foc,
Ba cade ploae,
Și curgŭ șivoae,
Care 'țĭ îneacă lanul pe loc.
Ba prețul scade,
Grindina cade,
Locusta vine, potop grozav!
Și peste toate
Alte pĕcate
Maĭ aĭ la urmă și un vătav.

. . . .

Eată, Ḑĕŭ, ce vrea sĕ ḑică.
De a fi proprietar.
Trudă multă, treabă mică
Și folos cât frunḑa 'n par.

Bursuflescu. — Pre frumos; însă aĭ uĭtat sĕ pomenescĭ de rĕul cel maĭ supĕrător.

Harță. — Care?

Bursuflescu. — Vecinătatea unuĭ rĕzĕș.

Harță. — Cum asta, domnule?

Bursuflescu. — Cum, necum, ascultă: Vreĭ sĕ'mĭ vinḑĭ rĕzĕșiea d-tale?

Harță. — Locul meŭ de baștină? unde aŭ trăitŭ și muritŭ părințiĭ meĭ, Dumneḑeŭ sĕ 'ĭ erte!..

Bursuflescu. — [în parte] Ear o sĕ înceapĕ cu pomelnicul.

Harță. — Casa strĕmoșească unde m'am născut.

Bursuflescu. — Ce strĕmoșească? însuțĭ d-ta aĭ :lădit'o.

Harță. — Așa este, dar am clădit'o pe locul caselor 'elor vechĭ... livada rĕsădită de bĭetul bunul meŭ Vaile Harță...

Bursuflescu. — [în parte] Toate aceste 's, ca sĕ sue rețul... sĕ vedețĭ.

Harță. — Da bine, domnule, ce 'țĭ-a făcut rĕzĕșiea ne, de nu poțĭ încăpea de dînsa?

Bursuflescu. — Ce 'mĭ-a făcut?.. Sciĭ ce'ĭ muza?

Harță. — Mursa?

Bursuflescu. — Avut'aĭ vre o dată inspirațiune în ieața d-tale?

Harță. — Ba m'a ferit sfântul... numaĭ o dată am rut frigurĭ.

Bursuflescu. — Apoĭ dar nu ne putemŭ înțelege. 'indĭ rĕzĕșiea?

Harță. — Locul meŭ de baștină, unde aŭ trăitŭ și muritŭ?..

Bursuflescu. — O vindĭ? orĭ ba?

Harță. — Dacă 'țĭ face poftă numaĭ de cât... fie!

Bursuflescu. — Cât ceĭ pe dînsa, prețul cel de pe rmă?

Harță. — Cu casă, cu livadă, cu tot?

Bursuflescu. — Cu tot, afară de cine eștĭ.

Harță. — Îĭ pământ mult și bun... numaĭ pe perje prind sume marĭ de banĭ.

Bursuflescu. [nerăbdător] Cât cerĭ? spune ađĭ.

Harță. — Știŭ eŭ d-le?.. cât te-a lăsa inima... Ean vr'o cincĭ miĭ de leĭ.

Bursuflescu. — Cincĭ miĭ? pentru un petic de loc?.. Aĭ nebunit?.. maĭ dăunăđĭ aĭ cerut numaĭ triĭ miĭ.

Harță. — Așa este, dar de atuncĭ legea rurală o scumpit pământurile.

Bursuflescu. — Vreĭ triĭ miĭ?

Harță. — Da... unde!

Bursuflescu. — Vreĭ patru?

Harță. — Din cincĭ, nicĭ o lițcae maĭ gĭos.

Bursuflescu. — Gândesce-te, bade Harță... De te'ĭ îndărătnici, eŭ sînt în stare sĕ rîdic de-alungul gardu-luĭ, un zid nalt cât plopul cela.

Harță. — Nu se poate domnule, că am portiță în gard.

Bursuflescu. — Dar portița d-tale se deschide pe proprietatea mea și pot s'o închid.

Harță. — Ferească sfântul... e un drept de șerbire statornicit din bĕtrânĭ, care îmĭ învoește trecerea prin livada asta.

Bursuflescu. — Șerbire prin livada mea?

Harță. — Sĕ'țĭ arăt ispisoacele din pod... Am eaŭ așa un teanc de hârțoage afumate.

Bursuflescu.—Într'un cuvênt, primescĭ ce 'țĭ-am dat.

Harță. — Cincĭ miĭ?

Bursuflescu. — Ba patru.

Harță. — Nu'mĭ dă mâna.

Bursuflescu. — Nu?.. Sĕ nu te căescĭ bade Harță, atâta 'țĭ ḑic... Rĕsgândesce-te bine... Eŭ mĕ duc sĕ gătesc baniĭ...

Harță. — Cincĭ miĭ în capĕt?

Bursuflescu. — Nu te scumpi, că te'ĭ căi... Scumpul maĭ mult păgubesce... Sciĭ vorba... (Iese prin fund).

SCENA III.

Harță. — M'oĭ căi eŭ?.. Nu cumva'ĭ bate gându la gĭudecată?.. Poftească, dacă vrea sĕ guste moara luĭ Harță Rĕzĕșul... de 20 de anĭ de când m'am tot frecat de pĕrețiĭ gĭudecătoriilor, doar am deprins eŭ sĕ întorc șurubur ĭ cârcĭogăreștĭ, și am agĭuns a putea ținea lanț cu orĭ care avocat.

Eŭ sînt Harță, baș rĕzĕșŭ
Cunoscut tocmaĭ prin Eșŭ
De ciocoĭ, de scriitorĭ,
Și de mulțĭ judecătorĭ.
Anĭ întregĭ eŭ m'am luptat
Până ce 'mĭ-am câștigat
Și procesul cârcĭocos,
Și nume de Hărță... gos.

Cunosc orĭ ce cârcĭogurĭ și orĭ ce coțcăriĭ
De 'npricinațĭ purtate prin judecătoriĭ.
Sciŭ cum sĕ cumpĕr marturĭ, și sĕ'mĭ găsesc doveḑĭ,
Care se parŭ că's falșe și trebue sĕ le creḑi.
Am ispisoace multe, ascunse colo 'n pod,
Și sciŭ orĭ ce pricină s'o'nod și s'o desnod...
Într'un cuvênt îmĭ place de Curțĭ a mĕ freca...
M'am judecat, mĕ judec și mĕ voiŭ judeca,

Căcĭ sînt Harţă, baş rĕzĕşŭ,
Cunoscut tocmaĭ prin Eşŭ
De cĭocoĭ, de scriitorĭ
Şi de mulţĭ judecătorĭ.
Anĭ întrgĭ eŭ m'am luptat
Pănă ce 'mĭ-am câştigat
Şi procesul meŭ spinos
Şi nume de Harţă... jos.

Umblă Bursuflescu sĕ'mĭ cumpere rĕzĕşia cu o nimică toată... S'o îndulcit cu chilipirurĭ, de când o pus mâna pe moşiea cucoaneĭ Săfticăĭ, stăpâna cea vecĭnică a Bursuflenilor... Sĕrmana! bărbatu-sĕŭ o calicit cu cheltuelile, vrĕnd sĕ se aleagĕ deputat, şi după moartea lui. i s'o scos averea la mezat... încât bĭata cucoana Săftica o rĕmas lipită pămĕntuluĭ şi şede la preotu din sat... Cum aşĭ face, cum aşĭ drege, ca sĕ'ĭ câştig măcar o căsuţă, unde sĕ'şĭ odihnească bĕtrâneţile... De-aşĭ pute sĕ'l smulg de pene pe cĭocârlanul ist de proprietar noŭ... Cine ştie? bun e Dumnedeŭ, meşter 'ĭ dracu!.. Dar ce s'aude?.. Ha! Măriuca! (se ascunde după copac).

SCENA IV.

Harţă, Măriuca (vine din dreapta, purtând pe cap un val de pânză ghilită).

Măriuca.

Frundă verde nalbă moale,
Ce ducĭ mândruliţă 'n poale?
Porumbele duc şi fragĭ
Pentru ceĭ care'mĭ sîntŭ drgaĭ.

Harță. — (în parte) Eau audĭ cĭocârliea cum ciripeşte
e dimineață.

Măriuca.

Frundă verde de cicoare,
Ce calcĭ mândră sub picĭoare?
Calc urzicĭ şi spinĭ ghimpoşĭ
Pentru ceĭ ce's uricĭoşĭ.

Harță. — (arătându-se) Măriucă!

Măriuca. — Eaca!.. aicĭ 'mĭ-aĭ fost bădică?..

Harță. — Ba aĭure... Da de unde viĭ tu, fa?.. Aĭ
şit de-a casă cu diua 'n cap.

Măriuca. — Vreĭ sĕ dicĭ cu pânza 'n cap, pentru
ă'ĭ albă ca diua?

Harță. — (esaminând valul de pânză) Ca diua cea poso-
morîtă?

Măriuca. — Apoĭ dă; numaĭ de două orĭ păn'acu
m dat'o în undă... Maĭ aşteaptă vr'o triĭ patru dile
i 'ĭ vide-o maĭ albă de cât cinstita fața dumitale.

Harță. — (ridênd) Te cred fa; şi nu 'țĭ-a fi greŭ,
icĭ cinstita fața mea îĭ albă ca labele tale.

Măriuca. — Labe?.. Labe's aceste?.. Maĭ alaltaerĭ
itavul moşieĭ dicea, că's de caş dulce, şi că vre sĕ le
ănânce.

Harță. — Audĭ mâncăul!.. Eĭ! şi tu?..

Măriuca — Eŭ?.. 'ĭ-am tras un caş peste gură de
-a fi părut brânză sărată.

Harță. — Bine 'ĭ-aĭ făcut, Măriucă... L'a fi um-
ut zĕrul?

Măriuca. — Aşa 'mĭ pare, că se ținea rĕŭ de nas.

Harţă. — Şi nu s'o mâniet?.. Vătajiĭ 's cam ĭuţĭ...

Măriuca. — Atâta grijă sĕ am eŭ pe faça pămentuluĭ!.. Cucoana Săftica, nânaşa mea, 'mĭ-o ḑis în maĭ multe rendurĭ: fa, Măriucă, sĕ te fereştĭ de minciunile flăcăilor ca dracu de tĕmĭe!.. — De atuncĭ când se leagă vre un hâtru de mine, am leac de alungat dracu.

Harţă. — Care leac?

Măriuca. — Îl aghesmuesc cu astă... labă, cum o numeştĭ d-ta.

Harţă. — Da pe mine, Măriucă, m'aĭ aghesmui?

Măriuca. — Pe d-ta nu bădică, că m'aĭ crescut în casă şi 'mĭ-aĭ purtat de grijă ca un frate maĭ mare. D-ta eştĭ om de omenie şi ştiŭ că dacă ţi s'ar aprinde călcăile, aĭ alerga la popa, ca sĕ'l rogĭ sĕ ne cunune.

Harţă. — Eaca mă?.. Vreĭ sĕ te facĭ rĕzĕşiţă?

Măriuca. — Şi de ce nu?.. maĭ găseştĭ multe fete ca mine, harnice şi voĭnice? (arĕtându'şĭ braçele goale) Ean priveşte braçe bune de lucru (arĕtându'şĭ picioarele) Ean priveşte picĭoare, care nu maĭ ostenescŭ nicĭ o dată...

Harţă. — (plecându-se) Ce 'ĭ drept!.. şi 's micĭ, fa. le-aşĭ cuprinde 'n palmă. (întinde mâna)

Măriuca. — Nu pune mâna, că daŭ.

Harţă. — (voind se apuce picĭorul) De'ĭ da tu, daŭ şi eŭ.

Măriuca. — Na! (trage un pumn luĭ Harţă).

Harţă. — (riḑênd, dă un pumn Măriucăĭ) Na şi ţie!

Măriuca. — (scăpând jos pânza de pe cap) Eaca!.. 'mĭ-aĭ rĕsturnat valu de pânză în ţĕrnă... Destulă treabă!.. (începe a plânge) şi de abĭa o spălasem... (adună pânza de j...) Şagă'ĭ asta?

Harţă. — (ajutându'ĭ) Lasă, fa Măriucă, nu te măhni, că n'am făcut înadins.

Măriuca. — Atâta ar fi trebuit, s'o facĭ şi într'adins... Poftim!.. acum trebue sĕ mĕ întorc ĭar la isvor... sĕ'mĭ perd ḑiulica cu spălatu. Aste's glume vătăjeştĭ.

Harţă. — Măriucă...

Măriuca. — Dă'mĭ bună pace... Bunătate de pânză! (ese prin dreapta plângând).

SCENA V.

Harţă. — Bĭata fată!.. Ean auḑĭ-o cum se boceşte! (strigă) Tacĭ, fa, că sparĭĭ tamazlîcu satuluĭ. (Măriuca începe a rîde cu hohot) Na!.. acu rîde... aşa's fetele... Când senin, când ploaĭe.

(Se aude afară un glas de surugiŭ şi pocnete de bicĭu) Oare ce sĕ fie?.. Cine vine? (caută în dreapta) O trăsură cu poştalionĭ... Se coboară o cucoană şi un domnişor. Eaca!.. Primarul nostru, d-l Lunceanu, nepotu cucoaneĭ Săfticăĭ... Vinŭ amêndoĭ încoacĭ... Acasă, Harţă, şi la pândă din dosu garduluĭ, fĕtu meŭ. (Iese pe portiţă).

SCENA VI.

Tarsiţa, Lunceanu.

Lunceanu. — Doamna mea, eată-vĕ sosită cu bine în parcul d-luĭ Bursuflescu, care în curênd are sĕ fie al d-voastră. (oftează)

Tarsița. — Și de asta oftezĭ d-le Lunceanu?

Lunceanu. — Oftez, pentru că v'am adus chĭar eŭ însumĭ în această capcană căsătorească!

Tarsița. — Ce vreĭ sĕ ḑicĭ?

Lunceanu. — Nu vĕ pare lucru cĭudat?

Tarsița. — Cĭudat? pentru ce?

Lunceanu. — Ah!.. ațĭ și uĭtat?..

Tarsița. — Ce?

Lunceanu. — Nu vĕ aducețĭ aminte?.. (ofteazâ).

Tarsița. — Ce?

Lunceanu. — Că acum triĭ lunĭ, pe când moșiea Bursuflenĭ era încă a mătușeĭ mele, v'am făcut o declarație de amor chĭar aicĭ... pe laița asta?

Tarsița. — Se poate... nu'mĭ aduc aminte.

Lunceanu. — Nu?.. Nicĭ cât eraĭ de uĭmită când?..

Tarsița. — Te flatezĭ, domnul meŭ; însă chĭar așa sĕ fie, înțĕlegĭ, că fiind în ajunul căsătorieĭ mele, nu se cuvine sĕ maĭ pomenimŭ de cele trecute.

Lunceanu. — Înțĕleg, și oftez cu atât maĭ adânc, că tocmaĭ eŭ sînt condamnat a vĕ cununa.

Tarsița. — D-ta?.. Cum?

Lunceanu. — Sînt Primar!.. și în virtutea legiĭ celeĭ nouă de măritiș...

Tarsița. — Primar! [cu dispreț] Și aĭ putut sĕ te înjosescĭ a primi?..

Lunceanu. — Mĕ ertațĭ, doamna mea... Cine servă țeara luĭ, fie postul cât de mic, nu se înjosesce, ci se înalță.

Tarsița. — A fi... Dar nu vĕd pe d-l Bursuflescu...

Lunceanu. — Mĕ duc sĕ'ĭ daŭ de scire, că aĭ sosit... [in taĭnă] Şi Ḑeŭ Tarsiţă, aĭ uĭtat tot?

Tarsiţa. — Ear?

Lunceanu. — Nu'ţĭ aducĭ aminte de nimic, nimic?..

Tarsiţa. — [cu nerăbdare] Mări dă'mĭ bună pace.

Lunceanu. — [eşind prin fund] O! femeĭ, femeĭ! Vĕrtelniţĭ fermecătoare!

SCENA VII.

Tarsiţa [recitativ].

Ah! eată-mĕ's in fine pe pragul fericireĭ,
Unde m'aşteapt'averea şi ângerul ĭubireĭ!
Nastasi Bursuflescu supus se 'nchină mie
Şi cere sĕ mĕ scape de trista vĕduvie!

De-acum in avere,
În dulce plăcere
Am sĕ vieţuesc,
De astăḑĭ aice,
Stăpână ferice
Eŭ am sĕ domnesc.

Cădeţĭ voĭ negre haĭne de doliŭ şi de jale!
Periţĭ voĭ gândurĭ triste din vesela mea cale!
Nastasi Bursuflescu pe frunte-amanteĭ sale
Va pune o cunună de florĭ de portocale.

Ah! inima'mĭ saltă
Şi mintea'mĭ s'ecsaltă
Cuprinse de-amor,
Mĕ simt sprintioară
Ca orĭ şi ce sboară,
Ca flutur uşor.

Căcĭ eŭ în avere
Şi 'n dulce plăcere
Sciŭ c'am sĕ trăesc.
De-acum eŭ aice
Stăpână ferice
Am se 'mpĕrăţesc!

SCENA VIII.

Tarsiţa, Bursuflescu [in toaletă esagerată], **Lunceanu.**

Bursuflescu. — [vine alergând şi se opresce la mijlocul scenei] Ah! doamna mea! Ce fericire!.. Daţi'mĭ voĭe. [declamă]

«Dup'o lungă aşteptare chĭar de astăḑĭ dimineaţă,
«Te vĕd ḑină prea frumoasă, c'aĭ întrat icĭ...

Harţă. — [după gard strigă:] La coteaţă!..

Tarsiţa. — La coteaţă!

Bursuflescu. — Nu băgaţĭ de seamă... Harţă rĕzĕşul îşĭ adună rudele... Daţi'mĭ voĭe. [declamă]

«Inima'mĭ se 'nflăcărează, când prives: a voastră façă,
«Universul în mirare vĕ proclamă...

Harţă. — [după gard strigă:] Hale, raţă!

Tarsiţa. — Raţă!

Bursuflescu. — Ucigă'l crucea de rĕzĕş!.. Nu vĕ potrivițĭ, doamna mea!

Tarsiţa. — Da bine, ce însemnează?

Bursuflescu. — Harţă se ceartă cu rĕţoĭul cel pestriţ... D-le Primar, aĭ adus registrul de căsătorie?

Lunceanu. — Ba nu, domnule.

Bursuflescu. — Bine-voiesce, te rog, a'l aduce îndată, ca sĕ îndeplinimŭ formalitățile...

Lunceanu. — Prea bine, mĕ duc și mĕ întorc îndată cu el. [iese prin dreapta].

SCENA IX.

Tarsița, Bursuflescu, Harță (după gard).

Bursuflescu. — [foarte uimit] În fine... suntemŭ singurĭ... Singurĭ! Nu ne vede decât seninul ceruluĭ... care ne zimbesce... din 'naltul ceruluĭ... unde ca nisce ochĭ deschișĭ... stelele ceruluĭ... mĕ cuprind de o fericire... de o uĭmire [i se leagă limba] care mĕ uimesce.

Tarsița. — Liniștesce-te amice, și fiĭ felice... din toată felicitatea cea maĭ fericită, căcĭ și sufletul meŭ... plană în regiunile ceruluĭ... care ne privesce... din 'naltuĭ ceruluĭ... unde stelele ceruluĭ... [se perde].

Bursuflescu. — [cu foc] Destul... destul ângere! Nu mĕ face sĕ mor. [scapătă din picioare] Haĭ sĕ ne punemŭ pe laiță... [în parte] De când sînt, n'am pățit ceea ce pățesc acum... mi s'aŭ tăĭatŭ picĭoarele. [se pună amêndoĭ pe laița de sub copac și caută lung unul la altul].

Bursuflescu. — Ah! nu cobori ochiĭ, zînă!.. Lasă-mĕ sĕ mĕ oglindesc în eĭ... sĕ mĕ scald în văpaĭa lor voluptoasă.

Tarsița. — [cochetând] Mi'ĭ frică... aĭ nisce căutăturĭ așa de aprinse...

Bursuflescu. — Amorul dă foc. Amorul... Ah! pri-

vesce cum natura'ĭ calmă!.. Cum verdeața înverdesce pe... verdele câmpiĭ ale natureĭ... Nu simțĭ, că par'că ne cade pe frunte o mană...

Tarsița. — [tresărind] Vaĭ de mine!.. ce 'mí-a cădut pe gât? [se pleacă].

Bursuflescu. — (admirând gâtul Tarsițeĭ) O omidă! (Iea omida) Fericită dihanie! aĭ atins gâtul de ivoriŭ al dineĭ!

Tarsița. — [scărpinându-se] Valeŭ!.. că rĕŭ mĕ mănâncă.

Bursuflescu. — (urmând cu sentiment) Audĭ freamĕtul frundelor, armoniile natureĭ, care serbează amorul nostru?

Harță. — (după gard amuță un câne, cânele latră și o mâță mĭorlăesce).

Tarsița. — (astupându'șĭ urechile) Ce'ĭ asta? Ce'ĭ asta?..

Bursuflescu. — Nu vĕ spăriețĭ... Dulăul luĭ Harță ĭĭ în discuție politică cu motanul?

TRIO.

Bursuflescu.

Ah! gingașă Muză!
Porțĭ raĭul pe buză.

Tarsița (cochetând).

De'l port, îl port, Deŭ,
Pentrŭ-amantul meŭ.

Harță (după gard).

Fost'a când a fost,
Ș'acu'ĭ lucru prost.

Bursuflescu.

Ah! fragedă Muză,
Lasă pe-a ta buză
Sĕ'l culeg.

Tarsiţa.

Ba, ba.

Harţă (după gard).

Tronc, Marico, fa!

(împreună).

Bursuflescu şi **Tarsiţa** (furioşi).

Nu maĭ este de trăit
Cŭ-ast-fel de veciniĭ mojicĭ.
Harţă'ĭ de nesuferit,
Trebue-alungat de-aicĭ.

Harţă (după gard).

Frundă verde cardama,
Fa, Marico leleo, fa,
Fost'aĭ, fost pe când aĭ fost
Ş'aĭ rĕmas un lucru prost.

Bursuflescu (tare).

Bade Harţă!

Harţă (după portiţă).

Ce poftescĭ?

Bursuflescu.

Tacă'ţĭ gura însfîrşit;
Strigĭ ca surdiĭ.

Harţă (după portiţă).

Eaca mă!

Bursuflescu.

Şi pe noĭ ne-aĭ asurdit.

Harţă (după portiţă).

Mare poznă!

Bursuflescu.

Aĭ tăcut?

Harță (după gard).

Am tăcut.

Bursuflescu.

Așa, prea bine.
De nu, bade, chiar acum o 'nplinescĭ tu rĕŭ cu mine.

(către Tarsița).

Scumpul meŭ odor,
Eștĭ chiar un bujor.

Harță (după gard).

Fost'a când a fost
Ș'acu'ĭ lucru prost.

Bursuflescu.

Ah! plăcută floare,
Lasă-mĕ cŭ-amoare
S'o respir...

Tarsița.

Ba, ba...

Harță (după gard).

Tronc, Marico, fa!

(împreună).

Bursuflescu și Tarsița.

Nu maĭ este de trăit
Cŭ-ast-fel de vecinĭ mojicĭ.
Harță'ĭ de nesuferit,
Trebue-alungat de-aicĭ.

Harță (după gard).

Ce-a fost verde s'a uscat;
Florile s'aŭ scuturat.
Fost'aĭ bade, când aĭ fost
Ș'aĭ rĕmas un lucru prost.

Tarsiţa. — Eĭ! apoĭ nu maĭ este de suferit?

Bursuflescu. — Nu... umfla'ar Rusaliile!

Tarsiţa. — De ce nu te desberĭ de dînsul?

Bursuflescu. — Am cercat sĕ'ĭ cumpĕr rĕzĕşia, dar hoţul cere scump... cât nu face.

Tarsiţa. — Scump, nescump, îţĭ declar, d-le Bursuflescu, că nu mĕ mărit, dacă nu'ĭ depărta pe Harţă din vecinătate.

Bursuflescu. — (cu rugăminte) Tarsiţo!

Tarsiţa. — (maĭestoasă) Am spus! (iese furioasă prin fund).

Bursuflescu. — (urmând'o până 'n fund) Tarsiţo!.. (revĕnind) S'a dus furioasă... Are dreptate ḑina! (arĕtând casa luĭ Harţă) Hoţul draculuĭ!.. o face înadins... De-oiŭ sci chĭar că m'oĭ calici, trebue sĕ mântuĭ numaĭ decât cu el... (strigă) Harţă, măĭ Harţă!

SCENA X.

Bursuflescu şi Harţă.

Harţă. — Aud domnule.

Bursuflescu. — Vină 'ncoace... ascultă: 'mĭ-aĭ cerut cincĭ miĭ de leĭ pe peticul tĕŭ de rĕzĕşie... fie!.. îţĭ daŭ cincĭ miĭ, numaĭ sĕ te ducĭ draculuĭ pomană.

Harţă. — Cincĭ miĭ?.. opt miĭ vreĭ sĕ ḑicĭ d-le?

Bursuflescu. — Cum opt miĭ? dar n'aĭ spus tu maĭ dinioare că vreĭ cincĭ?.. Cincĭ! (îĭ dă tifla).

Harţă. — Degeaba îmĭ daĭ tifla, domnule, că maĭ gĭos de opt miĭ, nicĭ o para frântă.

Bursuflescu. — (în parte) Ce l'așĭ cĭomăgi! (tare) Măĭ Hărțușorule, fiĭ om de omenie.

Harță. — Chĭar de m'aĭ săruta, domnule, nu pot... moșioara mea de baștină, cu perjerie...

Bursuflescu. — Nu vreĭ?

Harță. — Nu.

Bursuflescu. — Ghidi hoț șiret!.. Aĭ înțeles că am nevoĭe sĕ mĕ desbăr de vecinătatea ta...

Harță. — (făcênd că se mânie) Sĕ te disbărĭ? dar ce sînt eŭ, boală?

Bursuflescu. — Vătămătură!..

Harță. — Dacă'ĭ așa treaba, nu vênd... sluga d-tale. vre sĕ ĭeasă).

Bursuflescu. — Eĭ! lasă Harță, c'am glumit... Nu te supĕra... (în parte) Sĕ videțĭ, că o sĕ fiŭ silit a'ĭ face și curte acum.

Harță. — (în parte) Vine drăguș la căuș.

Bursuflescu. — Șepte miĭ aĭ ḑis?

Harță. — Ba... opt și cincĭ sute.

Bursuflescu. — Haĭ!.. ți'ĭ daŭ... adă mâna 'ncoacĭ... Noroc sĕ dee Dumneḑeŭ!.. dar sĕ perĭ îndată de lângă grădina mea... Auḑĭ? (în parte) M'am calicit!

Harță. — (în parte) Pĕcat, că nu l'am opintit maĭ sus cu târgu.

SCENA XI.

Bursuflescu, Harță, Lunceanu.

Lunceanu. — D-le Bursuflescu... eată registrul când îĭ pofti...

Bursuflescu. — Maĭ pe urmă, maĭ pe urmă, d-le Primar. Acum fă bine de te 'ntoarce la cancelarie ca sĕ 'mĭ redigĭ un act de vênḑare a rĕzĕșieĭ luĭ Harță, în preț de 8500 leĭ, și cu condiție sĕ 'mĭ-o dee îndată în stăpânire.

Lunceanu. — Prea bine, domnule. . . sĕ 'țĭ fie cu noroc. (Iesă).

Bursuflescu. — Foarte'țĭ mulțemesc... scump noroc!

Harță. — (in parte) Puteam sĕ'l suĭ până la ḑece miĭ.

Bursuflescu. — (in parte) Merg sĕ duc veste bună Tarsiţăĭ, ca s'o împac. Și de acum ḑina 'ĭ a mea! . . Am scăpat de Harță!

Bursuflescu.

Bade Harță, stăĭ pe loc,
Eŭ mĕ 'ntorc aicĭ cu banĭ.

Harță.

Haĭ! sĕ 'țĭ fie cu noroc,
Sĕ trăescĭ întru mulțĭ anĭ.

Bursuflescu.

Noroc! însă scump mĕ ține
Titlul de proprietar.

Harță.

Scump, însă ĭea seama bine
C'aĭ ajuns a fi perjar.

(Împreună).

Bursuflescu (in parte).

Ghidi hoț șiret,
Bun de cĭomăgit!
Rĕzĕșiea luĭ
Ḑĕŭ, m'a calicit.

(Iese prin fund).

Harță (în parte).

Am cap de cuc!
Bine 'l-am sucit;
Și ca pe un năuc
Ți l'am învĕrtit.

(Se aude în dreapta glasul Măriucăi).

Harță. — Eaca Măriuca!.. Se întoarce de la isvoare cu pânza... Veselă păsĕruĭcă!.. Am s'o pun în cușcă; dar păn'atuncĭ haĭ sĕ scutur de colb ispisoacele rĕzĕșieĭ. (Tese pe portiță dicênd:) 8500 leĭ un petec!.. (bufnesce de ris).

SCENA XII.

Măriuca (intră cu valul de pânză pe cap).

Măriuca. — Bată-mĕ's ear eŭ... 'mĭ-am spălat din noŭ valul de pânză și acum s'o întind la soare... cole pe earbă verde. (întinde pânza cântând).

I.

Măriuca 'ĭ romăncuță
Tuturor flăcăilor drăguță,
Ea se scoală dimineața
Și 'n isvor îșĭ scaldă fața,
Apoĭ pune la cosițe
Două florĭ de garofițe
Și la sinu'ĭ busuĭoc,
Sĕ dea inimilor foc.

Earna toarce la fuĭoare,
Țese firu 'n țesetoare,
Apoĭ vara 'n foc de soare
Bate pânza la isvoare.

Și cu dînsa fata 'șĭ coasă
Cămeșuică de mireasă
Ca s'o poarte cu noroc,
Să dea inimilor foc.

SCENA XIII.

Măriuca, Bursuflescu (vine alergând, se inpedică).

Bursuflescu. — Ce 'ĭ asta?

Măriuca. — Nu călca pânza... nu călca.

Bursuflescu. — Da ce 'ĭ asta?

Măriuca. — Nu călca, domnule... că acu am spălat'o.

Bursuflescu. — Da cine 'țĭ-a dat voe sĕ 'țĭ întindĭ pânza aicĭ?

Măriuca. — Eaca vorbă!.. Aicĭ am uscat tot-deauna... și an, și an țĕrț.

Bursuflescu. — Ce an țĕrț?.. Nu scii tu că acum eŭ sînt stăpân aicĭ?

Măriuca. — Ș'apoĭ?

Bursuflescu. — Apoĭ cum îndrăznescĭ pe pămentul meŭ?..

Măriuca. — Eaca... aĭ vorbit de te-aĭ pripit... Doar n'am sĕ 'țĭ mănânc pămentul...

Bursuflescu. — Aud? încă te și obrăznicescĭ?.. Na pânză, dacă 'ĭ așa. (calcă pe pânză).

Măriuca. — Nu călca, nu călca.

Bursuflescu. — (tropăind pe pânză) Na, na, na!

Măriuca. — Ean vedi'l, batĕ'l crucea nebun!.. Vaĭ mâncate-ar cĭoarele... (trage de capĕtul pânzeĭ).

Bursuflescu. — (căḑênd) Valeŭ! m'am stâlcit!

Măriuca. — (furioasă, plângênd) Auḑĭ, sĕ 'şĭ facĕ el rîs de lucrul meŭ!.. (înfăşură cu pânza pe Bursuflescu, care cearcă în zadar a sĕ scula) Ean sĕ te satur eŭ de gĭoc pe pânzele fetelor...

Bursuflescu. — Şeḑĭ fa!

Măriuca. — Ba nu, mangositule... am sĕ te înfăş ca pe ploḑĭ.

Bursuflescu. — Fa, nebuno, mĕ înăduşĭ...

Măriuca. — (plângênd tare) Înăduşite-ar Elile, hăĭhuĭule!

SCENA XIV.

Bursuflescu, Măriuca, Harţă.

Harţă. — Da ce este aicĭ?.. Ce plângĭ, Măriucă?

Măriuca. — Cum n'oĭ plânge, bădică, dacă vine basaochiul ista, de'mĭ tăvăleşte pânza cu picĭoarele luĭ... gĭoacă pe dînsa ca un curcan şuerat.

Bursuflescu. — (sculându-se) Eĭ! lasă fa, că te-oiŭ drege eŭ.

Măriuca. — (adunându-şĭ valul) Ba 'ĭ drege tu pe cine aĭ maĭ dres, stropşitule... Eaca, ear trebue sĕ clătesc valu la fôntână.

Harţă. — Lasă'l draculuĭ, Măriucă...

Bursuflescu. — Pe mine?

Harţă. — Ba valu... N'aĭ noroc aḑĭ dragă.

Măriuca. — Aşa se vede, bădică... Dacă 'ĭ lumea plină de sturluĭbaţĭ... (se duce de se pune pe laiţă şi aşeaḑă pânza 'n val).

Bursuflescu. — Ce fată 'ĭ asta, bade Harță?

Harță. — O bĭată orfană crescută de mine.

Bursuflescu. — Rĕ crescere 'ĭ-aĭ dat... Audĭ, sĕ mĕ înfeșe la vîrsta mea!

Harță. — Nu te maĭ potrivi, domnule... Adus'aĭ baniĭ?

Bursuflescu. — Prețul rĕzĕșieĭ?.. Cum nu!.. Eată 500 leĭ în capĕt.

Harță. — 500 și opt miĭ?..

Bursuflescu. — Care 8000? Unde a fost vorba de 8000? (scoate un cuțitaș țĕrănesc din buzunar).

Harță. — Ha, ha, ha... Glumeț maĭ eștĭ, domnule!

Bursuflescu. — (Jucându-se cu cuțitașul) Așa 's eŭ, bade Harță.

Harță. — Eaca cosorul meŭ... Unde 'l-aĭ găsit domnule?

Bursuflescu. — Ce?

Harță. — Cosorul meŭ, ista... (arată cuțitașul).

Bursuflescu. — Îĭ al d-tale? eștĭ sigur?

Harță. — Cum nu?.. Tot satul îl știe.

Bursuflescu. — Unde 'l-am găsit?.. (schimbându-șĭ tonul) A! hoțule! sarĭ noaptea peste gardul vieĭ ca sĕ'mĭ furĭ poama?

Măriuca. — (în parte) Ce ḑice?

Harță. — Eŭ?

Bursuflescu. — Tu, tu... Cine altul?

Harță. — Da sĕ n'am parte...

Bursuflescu. — Tacĭ, mincĭunosule... Chĭar acum a venit vierul și mi s'a jăluit, că în toate nopțile

iĭ fură, nu scie cine, poamă cu cofele... Tu eşti furul...

Harţă. — Puşche pe limbă'ţĭ, domnule.

Bursuflescu. — Tu... Căcĭ vierul 'ţĭ-a găsit cuţitaşul la piciorul unuĭ butuc.

Măriuca. — (în parte) Vaĭ de mine ce pozna am făcut!

Harţă. — Domnule...

Bursuflescu. — Tacĭ din gură, potlogariule... Te-oiŭ învĕţa eŭ sĕ te aninĭ de proprietatea altuia, am sĕ te duc în Criminal.

Harţă. — (spăriet) Pe mine, în Cri...

Măriuca. — (cu mirare în parte) minal?

Harţă. — Sĕ nu facĭ un pĕcat ca aista, cucoane, că, Ḑĕŭ, nu's vinovat.

Bursuflescu. — (arătând cuţitaşul) Eată dovada care te osândesce.

Harţă. — (plecând capul) Am păţit'o!

Bursuflescu. — (în parte) L'am umplut de spăriet... minunat!

Harţă. — Şi bine, cucoane, nu'ĭ chip de tocmală?

Bursuflescu. — Ba este unul, dacă n'aĭ fi îndĕrĕtnic.

Harţă. — Care?

Bursuflescu. — Îmĭ daĭ rĕzĕşiea cu 500 de leĭ?

Harţă. — 'Ţĭ-o daŭ, numaĭ adă cuţitaşul. (întinde mâna)

Bursuflescu. — Ba nu, măĭ badeo; sĕ facemŭ hârtiile maĭ ânteĭ... (în parte) îl ţin la mână.

Harţă. — (în parte) Ciocoiul draculuĭ!

Măriuca. — (în parte) Cum sĕ'l scap pe bietul bădică!

SCENA XV.

Măriuca, Bursuflescu, Harță, Lunceanu.

Lunceanu. — Eaca actul de vêndare, domnule Bursuflescu... e gata.

Bursuflescu. — Trebue schimbat, dragă Luncene.

Lunceanu. — Ear!

Bursuflescu. — Badea Harță, care'ĭ creștin cu frica luĭ Dumnedeŭ, a avut mustrare de cuget și 'mĭ-a lăsat rĕzĕșiea luĭ cu 500 de leĭ... pe cât face... Nu 'ĭ așa jupâne Harță?

Harță. — (obosit) O fi. (în parte) Mĕ ĭea și în triĭ parale, ciocoĭul.

Bursuflescu. — Mergĭ, primărașule, de prefă actul, te rog.

Lunceanu. — Bucuros.

Bursuflescu. — Saŭ maĭ bine, haĭ cu mine, ca sĕ țĭ'l dictez eŭ însu'mĭ într'un stil maĭ poetic. Sĕ ne vedemŭ sănĕtoșĭ, cumĕtre Harță... (în parte) 'L-am pus în cofă pe rĕzĕș (ĭese prin fund împreună cu Lunceanu).

SCENA XVI.

Harță și Măriuca.

Harță. — 'Mĭ-o întors șurubu... ba încă bine. N'am ce dice.

Măriuca. — (în parte) Bĭetu bădică!.. cât e de măhnit!

Harță. — Da cine dracu s'o dus în viea luĭ cu cosoru meŭ?

Măriuca. — (apropiindu-se) Eŭ, bădică...

Harţă. — Tu?

Măriuca. — Eŭ!.. de-oiŭ şti, că mĕ'ĭ da pe uşă afară, 'ţĭ-oiŭ spune tot... De câte orĭ treceam pe lângă viea boerească, poama 'mĭ făcea cu ochĭul; ş'aşa nu maĭ târdiŭ de cât astă noapte m'o înpins pĕcatu de-am sărit gardu, şi cum tăĭam strugurĭ cu cosorul d-tale, m'o spăriet un câne ş'am scăpat cosorul în vie. Aista'ĭ tot adevĕrul. Dar de-oiŭ maĭ sări eŭ gardurĭ de adĭ înainte, sĕ rĕmân fată mare. Eŭ 'ţĭ-am făcut şotiea, bădică; eŭ sînt greşită... Na, bate-mĕ... bate-mĕ... Nu mĕ baţĭ?

Harţă. — Drace 'npeliţat!.. Nu te-am bătut când eraĭ mică, şi tocmaĭ acum oiŭ sĕ te bat?

Măriuca. — (uĭmită) Aleĭ! bădică... eştĭ bun ca sinul mameĭ.

Măriuca.

Bădiţă dragă, îţĭ sînt greşită;
Cu a mea faptă te-am întristat;
Tu cu blândeţă nemărginită
Îmĭ zimbescĭ dulce şi m'aĭ ertat!

Harţă.

Dar, Măriucă, tu eştĭ greşită,
Cu a ta faptă m'aĭ întristat,
Însă, copilă, îmĭ eştĭ ĭubită
Şi chĭar din suflet eŭ te-am ertat.

(Înpreună) **Măriuca.**

Bădiţă dragă, etc.

Harţă.

Dar, Măriucă, etc.

Măriuca. — (ştergându'şi ochii) Eaca ear 'mĭ vine sĕ plâng.

Harţă. — Nu te măhni, copilă hăĭ, că doar nu 'mĭ-aĭ vrut rĕul când aĭ luat un strugur de poamă. Slavă Domnuluĭ! In ţeara noastră cel ce are, dă cu mulţemire celuĭ ce n'are! Trebue sĕ fie cineva un frige-linte ca d-nu Bursuflescu, pentru ca sĕ facĕ gură pentru un strugur.

Măriuca. — O! Doamne, când i s'ar părăgini viea.

Harţă. — L'aşĭ face eŭ sĕ'ĭ ducĕ doru, dacă n'ar avea cosoru meŭ la mână.

Măriuca. — Numaĭ atâta trebue?.. Lasă pe mine că ţi'l scot eŭ de la dînsu.

Harţă. — Cum?

Măriuca. — Îĭ vide... Eaca vine cucoana cea vĕduvă, care şedea cu sĕptĕmânele la cucoana Săftica, păn'a nu scăpĕta bĭata bĕtrână. — Mĕ rog, adevĕrat e, bădică, că se mărită cu Bursuflescu?

Harţă. — Aşa se vorbeşte.

Măriuca. — Dacă'ĭ aşa, fugĭ degrabă şi mĕ lasă singură cu ea.

Harţă. — Da ce aĭ de gând sĕ facĭ?

Măriuca. — Sĕ te scap de nevoe... Fugĭ iute.

(Harţă iese pe portiţă, inpins de spate de Măriuca).

SCENA XVII.

Măriuca şi Tarsiţa.

Tarsiţa. — (veselă) Bursuflescu 'mĭ-a adus veste, că a isprăvit târgul cu Harţă şi că de adĭ înainte visurile

mele poetice nu vor maĭ fi îngânate de mĭorlăitul motanilor şi de urletul dulăilor... Cât mĕ ĭubesce Nastasaki!

Măriuca. — (oprindu-se) Sĕrut mâna cuconiţă.

Tarsiţa. — Ce copilă'ĭ asta?

Măriuca. — Nu mĕ cunoştĭ, cuconiţă?

Tarsiţa. — Nu, nicĭ de cum.

Măriuca. — Eŭ sînt Măriuca.

Tarsiţa. — Care Măriucă?

Măriuca. — Ştiĭ... Măriuca, fiĭca cucoaneĭ Săfticăĭ... Eŭ mĕ găsam colo sus în copacul ista, de culegeam mere, acu două lunĭ, când d-ta şedeaĭ pe laiţă cu d-nu Alecu... nepotu nânaşeĭ.

Tarsiţa. — (îngrijită) Ce ḑicĭ?

Măriuca. — (riḑênd încet) Ba încă 'mĭ-aduc aminte, că am scăpat un mĕr din sin, de-a căḑut buf în spinarea cuconaşuluĭ... Cuconaşul era plecat şi 'ţĭ vorbea la urechĭe... ştiĭ cuconiţă.

Tarsiţa. — Nu'mĭ aduc aminte...

Măriuca. — Da cum, Doamne eartă-mĕ?.. Cuconaşul îţĭ ḑicea, că te ĭubeşte: (imitând) „Ah!.. te ĭubesc... ângeraşule... fie'ţĭ milă... mĕ rog matale" şi îţĭ sĕruta mânile cu foc... şi d-ta le lăsaĭ sĕ le sĕrute... Ştiĭ cuconiţă.

Tarsiţa. — (în parte) Ne-a vĕḑut drăcoaĭca. (tare) Bine, bine... tacĭ şi sĕ nu pomenescĭ nimĕnuĭ de ce aĭ vĕḑut.

Măriuca. — Nicĭ d-luĭ Bursuflescu?

Tarsiţa. — Luĭ încă maĭ puţin... Dar poate că aĭ ceva de cerut de la mine, dragă Măriucă?.. Spune... vreĭ ceva?.. (o dismeardă).

Măriuca. — Am, cuconiță... Te-așĭ ruga, dacă nu 'ți-ar fi cu supĕrare, sĕ'mĭ scoțĭ de la boeriu un cuțitaș, care mi l'o luat zăloagă.

Tarsița. — Un cuțitaș?

Măriuca. — Așa... un cosor de vie... însă vedĭ d-ta... sĕ'l ĭeĭ cu meșteșug... sĕ nu priceapĕ...

Tarsița. — (zimbind) Da pentru ce?

Măriuca. — Că de 'l-ĭĭ cere, n'a vre sĕ ți 'l dee... Eaca vine domnu Bursuflescu... eŭ merg sĕ mĕ ascund după portiță... sĕ te vĕd cuconiță, dacă eștĭ meșteră. (Iese și se pune după portiță).

Tarsița. — (în parte) Curioasă fată!

SCENA XVIII.

Tarsița, Bursuflescu, Măriuca (după portiță).

Bursuflescu. — Ah! scumpa mea Muză, te caut peste tot locul... am credut că te-a răpit Apolon.

Tarsița. — Ah! sciĭ prea bine, tiranule, că alt Apolon nu ecsistă pentru mine, decât Nastasaki Bursuflescu.

Bursuflescu. — (sĕrutându'ĭ mâna) Este o fee!

Tarsița. — Valeŭ!.. 'mĭ-aĭ frânt degitele... ce aĭ în mână?

Bursuflescu. — (arătând cuțitașul) Nimic... un cuțitaș prost, însă de mare valoare.

Tarsița. — Ean sĕ'l vĕd.

Bursuflescu. — (băgând cuțitașul în buzunar) Nu merită sĕ atingĕ o mână de crin ca a d-tale.

Tarsița. — (în parte) Nu vre sĕ'l dee.

Bursuflescu. — Tarsiță... dă'mĭ voĭe sĕ'țĭ ḑic Tarsiță...

Tarsița. — Îțĭ daŭ voĭe, Nastasaki.

Bursuflescu. — Tarsiță, haĭde sĕ ne punemŭ pe lavița cea de sub copac.

Tarsița. — (coborînd ochiĭ) Pentru ce?

Bursuflescu. — Pentru ca sĕ începemŭ acel duo amoros, care a fost întrerupt maĭ dinioare prin mĭorlăitul motanuluĭ luĭ Harță. Am multe de spus, căcĭ inima mea debordă.

Tarsița. — Haĭ dacă vreĭ... Nu am nimic de refusat fidanțatuluĭ meŭ... Dă'mĭ brațul.

Bursuflescu. — (dându'ĭ brațul și îndreptându-se spre laviță) Ah!..

Tarsița. — (oprindu-se lângă laviță) Vaĭ de mine!

Bursuflescu. — (spăriet) Ce este?

Tarsița. — Mi s'a unflat picĭorul în botină și nu pot călca... (se vaetă) mĕ curmă găitanul.

Bursuflescu. — Scoate botina... (plecându-se) Dă'mĭ voĭe sĕ'țĭ ajut.

Tarsița. — Nu pune mâna... că nu sîntemŭ cununațĭ... Lasă că 'mĭ-o scot eŭ. (se întoarce cu spatele la Bursuflescu, se pleacă și se face că desnoadă șiretul de la botină).

Bursuflescu. — (în estas) Ce talie de silfidă!.. par' că'ĭ o floare îndoită de suflul aurorei. (se uĭmesce:) O zar... na... ca... de... (i se leagă limba).

Tarsița. — Na... c'am înodat șiretul. (se vaetă) Ah! ah!.. rĕŭ mĕ doare!.. îmĭ vine sĕ leșin.

Bursuflescu. — Taĭe șiretul... taĭe'l.

Tarsița. — N'am foarfecĭ.

Bursuflescu. — (dându'ĭ cuțitașul) Eaca un cuțitaș.

Tarsița. — Ah! îțĭ mulțĕmesc... însă de-oiŭ scoate botina, am sĕ rĕmân numaĭ în colțun...

Bursuflescu. — Alerg iute sĕ'țĭ aduc papuciĭ de sus.

Tarsița. — Aleargă, scumpul meŭ, aleargă.

Bursuflescu. — M'am dus. (Iese iute prin fund).

Măriuca. — (arătându-se la portiță, în parte) Meșteră'ĭ cuconița!.. (tare) Cuconiță...

Tarsița. — A! tu eștĭ, Măriucă?

Măriuca. — Adă degrabă cuțitașu, până nu vine boerĭul.

Tarsița. — Na, și fugĭ.

Măriuca. — Sĕ'țĭ spun drept, cuconiță... meșteră eștĭ! (eșind pe portiță) Bădică, bădică...

Harță. — (după portiță) Ce'ĭ fa?

Măriuca. — Eaca cosoru.

Harță. — Aleĭ! (se aude un sĕrutat și Măriuca rîdênd).

Bursuflescu. — (aducênd o păreche de papucĭ) Eaca, eaca papuciĭ... am alergat de m'am umplut de suflet. (gîfăie).

Tarsița. — Mergĭ, scumpul meŭ... acum nu mĕ maĭ doare... am disnodat șiretul.

Bursuflescu. — A! bravo!.. da unde'ĭ cuțitașul.

Tarsița. — Care cuțitaș? Sciŭ eŭ... 'l-aĭ luat cu d-ta.

Bursuflescu. — Eŭ? (își pipăie buzunarul) sĕ'l fi prăpădit? nu se poate... unde sĕ fie?

SCENA XIX.

Tarsița, Bursuflescu, Harță, Măriuca.

Harță. — (în parte, arătând cuțitașul) 'Mî-o venit apă la moară.

Bursuflescu. — Eaca și Harță. Iubitul meŭ vecin... aĭ venit la banĭ, hoțule... sĕ ieĭ banĭ cu dimerlia... așa'ĭ?

Harță. — Apoĭ dă, domnule... cine fuge de ochĭu draculuĭ?

Bursuflescu. — Eĭ! na, ca sĕ nu te fac sĕ aștepțĭ maĭ mult... mie 'mĭ place sĕ plătesc pe șin... Eaca 500 de leĭ... (scoate punga).

Harță. — 500 leĭ arvună?.. dar ceĭa-l-alțĭ când mi'ĭ numerĭ?

Bursuflescu. — (rîdĕnd) Care ceĭa-l-alțĭ, ghidușule?

Harță. — Ceĭ ḑece miĭ, prețul rĕzĕșieĭ, după tocmală.

Bursuflescu. — Ce tocmală?.. N'a fost vorba de 500 de leĭ?

Harță. — Vreĭ sĕ rîḑĭ, domnule? fie! haĭ sĕ rîdemŭ. (Măriucăĭ) Rîde, fa.

(Harță și Măriuca rîdŭ cu hohot).

Bursuflescu. — (îngrijăt caută prin buzunar) Măĭ Harță. se vede că aĭ uĭtat cosorul!

Harță. — Ce cosor, domnule?

Bursuflescu. — Sciĭ? dovada? (în parte) Unde dracu l'am pus?

Harță. — Dovada? Înțĕlegĭ tu ceva, Măriucă?

Măriuca. — Ba cât hăcĭul... o fi vr'o cimilitură.

Bursuflescu. — Cosorul, măĭ, care l'aĭ prăpădit în viea me.

Harță. — Eŭ? (arătând cuțitașul) Eaca cosorul meŭ, d-le.

Bursuflescu. — La tine'ĭ? Cum de se găsesce la tine, hoțule?.. Mi l'aĭ furat din buzunar?

Harță. — Eĭ!.. am înțĕles că d-tale nu'țĭ e de cumpĕrat rĕzĕșia... Bine; haĭ fa, Măriucă.

Măriuca. — Haĭ bădică. (vrea sĕ ĭasă).

Tarsița. — Stațĭ! ce este? nu vĕ înțeleg.

Harță. — Ce sĕ fie!.. d-l Bursuflescu vroește numaĭ de cât sĕ mĕ alunge de pe locul meŭ, și acum nu vre sĕ'mĭ plătească prețul tocmeleĭ, adică 10500 leĭ... asta'ĭ tot.

Bursuflescu. — (furios) Ḑece sute cincĭ miĭ! Cârjaliule!

Harță. — Ba ḑece miĭ cincĭ sute.

QUATUOR

Bursuflescu și Tarsița.

Ḑece miĭ, cincĭ sute de leĭ!
Ḑece miĭ!.. Ce-am auḑit?
Ḑece miĭ!.. Pentr'un petic vreĭ
Ḑece miĭ?.. Harț'aĭ nebunit.

Harță și Măriuca.

Ḑece miĭ, cincĭ sute de leĭ,
E un preț foarte potrivit.
Ḑece miĭ! spune: vreĭ, nu vreĭ?
Lucrul bun nu e scump plătit.

Bursuflescu.

Măĭ Harță, vecine, sĕ stămuŭ la tocmală.

Harță.

Tocmala 'ĭ făcută; nu 'ĭ loc de 'nvoeală.

Bursuflescu.

Vreĭ două miĭ? Spune.

Harţă.

Ba nu.

Bursuflescu.

Vreĭ treĭ miĭ?

Harţă.

Nu.

Bursuflescu.

Treĭ şi cincĭ?

Harţă.

Baĭu.

Bursuflescu.

Al naibiĭ sĕ fiĭ!

Tarsiţa.

Maĭ dă, Nastasaki.

Bursuflescu.

Pe vrute, nevrute
Îţĭ daŭ cincĭ miĭ.

Harţă.

Baĭu!.. Ḑece miĭ cincĭ sute!

(Împreună).

Bursuflescu şi Tarsiţa.

Ḑece miĭ, cincĭ sute de leĭ! etc.

Harţă şi Măriuca.

Ḑece miĭ, cincĭ sute de leĭ, etc.

Tarsiţa.

Vecine, creştine, fiĭ om cŭ-omenie.
Peste cincĭ miĭ, eată adaog o mie.

Harță.

Prea puțin, cucoană.

Tarsița.

Opt miĭ nu voescĭ?

Harță.

Nu.

Tarsița.

Opt și cincĭ?

Harță.

Baĭu.

Tarsița.

Prea mult te scumpescĭ.

Măriuca.

Maĭ dă, cuconiță.

Tarsița.

Sĕ daŭ pe nevrute?

Eĭ!.. ḑece miĭ...

Harță.

Baĭu... ḑece miĭ cincĭ sute!

(împreună).

Bursuflescu și Tarsița.

Ḑece miĭ, cincĭ sute de leĭ! etc.

Harță și Măriuca.

Ḑece miĭ, cincĭ sute de leĭ, etc.

Tarsița. — Drept sĕ'țĭ spun, jupâne Harță, eștĭ lacom ca un jidan.

Măriuca. — Nu se scumpește, cuconiță, că livada 'ĭ plină de copacĭ marĭ cât mĕrul cel cu laiță... Știĭ d-ta. (arată copacul din mijlocul scenei).

Tarsiţa. — (în parte) Audĭ şerpoaĭca! (luĭ Bursuflescu) Dacă are copacĭ roditorĭ, nu'ĭ tocmaĭ scump.

Bursuflescu. — (indignat) Nu 'ĭ scump ḑece miĭ cincĭ sute?

Tarsiţa. — (privind cu dragoste la Bursuflescu) Ce este o sumă de banĭ maĭ mare saŭ maĭ mică, pe lângă fericirea de a rĕmânea singurĭ, noĭ, doĭ şi... fără marturĭ...

Bursuflescu. — (încântat) Ah! aĭ dreptate, suflete. (luĭ Harţă) Fie!.. îţĭ daŭ cât cerĭ, numaĭ te cară îndată din casa asta.

Harţă. — Doar nu daŭ Tatariĭ.

Bursuflescu. — Ba daŭ.

Harţă. — Bine, însă sĕ'mĭ adaugĭ pe de-asupra, viea cea părăginită cu casele din ea, ca sĕ am unde mĕ muta.

Bursuflescu. — Ce-aĭ ḑis?.. (Tarsiţeĭ) Ce-a ḑis?.. Patru pogoane... cu poamă grasă, şi bina cu patru odăĭ, unde am putea sĕ şedemŭ chiar noĭ... şi cu poamă bosuĭoacă... audĭ pretenţie!.. cu poa... mă... coar... nă... (ĭ se leagă limba).

Tarsiţa. — Bade Harţă... m'am înşĕlat... eştĭ maĭ lacom şi de cât un jidan.

Măriuca. — Îĭ placŭ merele, cuconiţă.

Tarsiţa. — Merele?

Măriuca. — Sĕ vedĭ d-ta... Se găseşte în vie un mĕr cu laiţă de desubt, ca aista... ştiĭ d-ta...

Tarsiţa. — [curmându'ĭ vorba] Bine, bine. (luĭ Bursuflescu) Dragă...

Bursuflescu. — [trezindu-se] Aud?

Tarsiţa. — Mĕ ĭubescĭ?

Bursuflescu. — Mĕ maĭ întrebĭ?

Tarsița. — Vreĭ sĕ'mi daĭ o probă de dragoste?

Bursuflescu. — Nu una... o mie!

Tarsița. —Mersi... dă și viea, ca sĕ scăpămŭ de Harță.

Bursuflescu. — D'apoĭ...

Tarsița. — [strângĕndul de mână] Nu te'ĭ căi. [coboară ochiĭ].

Bursuflescu. — Ah!.. daŭ tot... [tare] Harță...

Harță. — Aud, domnule.

Bursuflescu. — Adă mâna 'ncoace... bate cole... se fie viea a ta.

Harță. — Cu casele?

Bursuflescu. — Cu.

Harță. — Noroc sĕ dee Dumnedeŭ! [Măriucăĭ] Biata cucoană Săftica!.. a avea unde sĕ'șĭ petreacĕ bĕtrânețile.

Măriuca. — Bădică... îmĭ vine sĕ te sĕrut.

Harță. — Lasă că 'țĭ-a veni rĕndu și ție.

Măriuca. — Oare?

SCENA XX.

Ceĭ dinainte, **Lunceanu,** [un lacheŭ cu o tablă pe care sîntŭ pahare de șampanie].

Lunceanu. — Domnule Bursuflescu... eată actul de vĕndare...

Harță. — Nu'ĭ bun acela cuconașule, trebue schimbat.

Lunceanu. — Ear!.. de adĭ dimineață nu fac alta de cât...

Bursuflescu. — [oftând]. Trebue schimbat, Luncene... M'am spetit!.. Dece miĭ cincĭ sute de leĭ, frate, și viea cu poamă coarnă... asta... cu poamă coarnă.

Măriuca. — Apoĭ dă, domnule, știĭ vorba: Leneșul maĭ mult aleargă și scumpul maĭ mult păgubește.

Lunceanu. — [voind sĕ ĭeasă] Care vra sĕ dicĕ, sĕ mĕ duc...

Bursuflescu. — Ba nu; îĭ face actul de vêndare, după ce îĭ îndeplini formalitățile căsătorieĭ mele cu doamna Tarsița Garofeasca.

Harță. — Și ale mele, domnule Primar.

Măriuca. — Cu cine, bădică?

Harță. — Cu Măriuca.

Măriuca. — I!.. bădică... acu te sĕrut... Nu maĭ aștept... [sare în braçele luĭ Harță].

Bursuflescu. — [cu sentiment] Tarsiță... [întinde braçele].

Tarsița. — [asemene] Nastasaki... [se repede sĕ se arunce în braçele luĭ Bursuflescu, dar se opresce coborînd ochiĭ] Ba nu... după cununie.

[Intră lacheul cu tablaoa].

Bursuflescu. — Ce vreĭ, Neculae?

Lunceanu. — Eŭ 'ĭ-am poroncit din partea d-voastră, ca sĕ aducĕ o garafă de șampanie, pentru ca sĕ bemŭ aldamașul...

Bursuflescu. — Bine aĭ făcut, Luncene... Haĭ sĕ bemŭ aldamașul!

[Toțĭ ĭeŭ câte un pahar, dicênd: sĕ bemŭ aldamașul].

Cor final [cĭocnete de pahare].

Aldamaș! aldamaș,
Obiceĭu drăgălaș,
Pentrŭ-acel păgubaș
Și acel câștigaș.
Aldamaș, te ĭubimŭ
Și te bemŭ cu mult foc.
Sĕ trăimŭ, sĕ cĭocnimŭ
La mulțĭ anĭ, cu noroc.

[Cortina cade].

VASILIE ALECSANDRI

OPERE COMPLETE

PARTEA ÂNTÊIA

TEATRU

VOLUMUL II.

VODEVILURĬ.

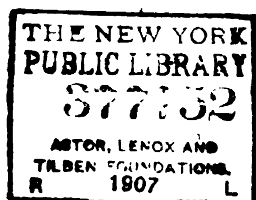
(al Operelor complete Vol II.)

BUCURESCĬ

Editura Librăriei SOCECŬ & Comp.

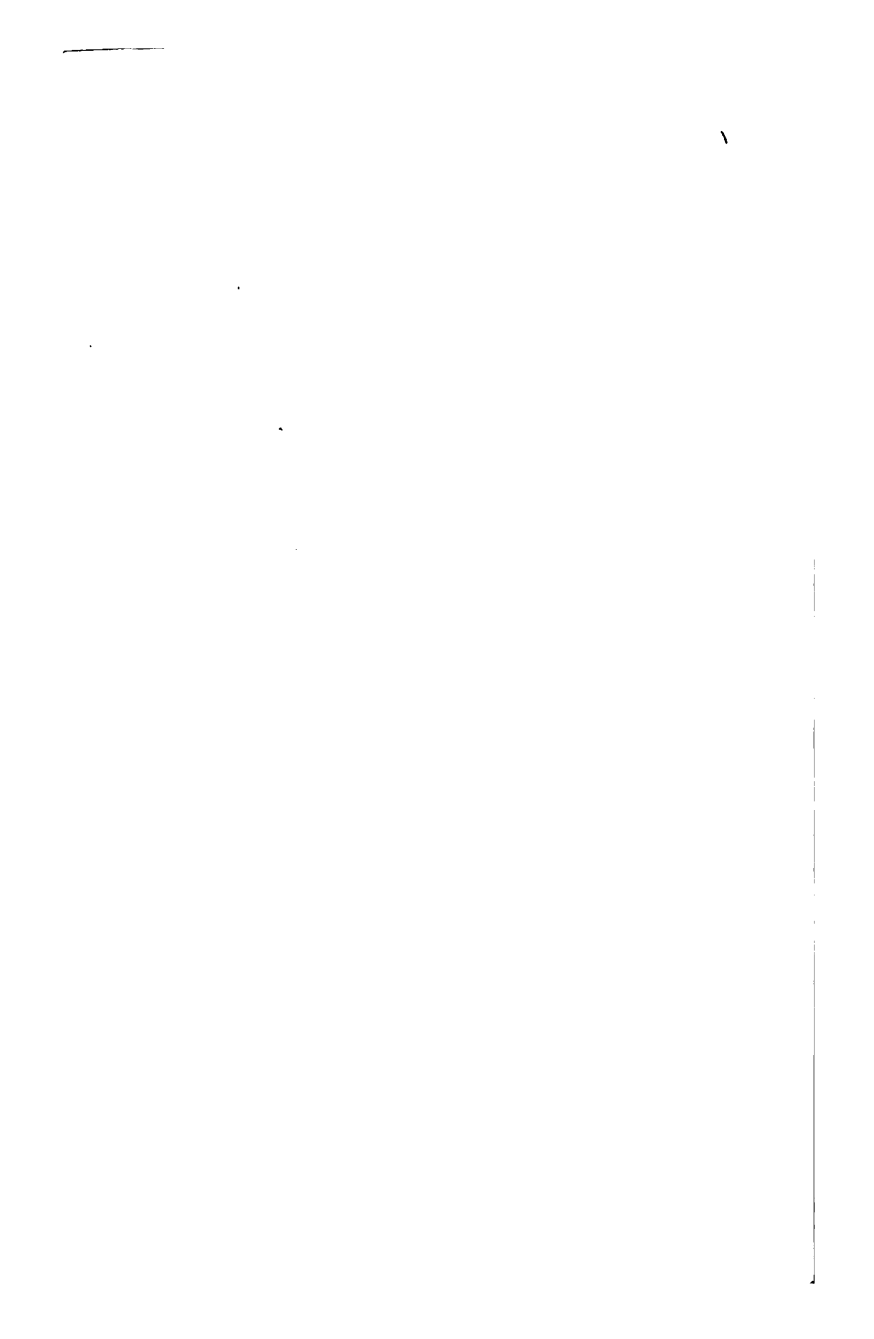
7. Calea Mogoșóeĭ 7.

1875

Stabil. Litho-Typografic: SOCECŬ SANDER & TECLU.
[3990].

VODEVILURI

RAMAȘAGUL

PERSOANE:	ACTORI:
Teodoreanu, particular bogat. . . .	D-nul *Teodorini.*
Smărăndiţa, femeea luĭ.	D-na *Masse.*
Tinca, vara Smărăndiţeĭ.	D-la *Gabriela.*
Nicu, tênĕr.	D-nul *Luchian.*
Madam **Franţ**, guvernantă.	D-la *Dimitriu.*
Un lacheŭ.	*

RAMAŞAGUL

PROVERB CU CÂNTICE IN 1 UN ACT

Representat pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul artistilor românĭ. 1845.

Teatrul represintă un salon elegant. Uşă in fund ce duce afară. În stânga altă uşă care se deschide în apartamentul Smărănditeĭ. În dreapta o a triea uşă ce dă într'un cabinet. O fereastră, aproape. În mijlocul scenei o masă rotundă, pe care este aşeḑat un servis bogat de ceaiŭ, sfeşnice de bronz, ş. c. l. Lângă masă o canape şi două jilţurĭ.

SCENA I.

Teodoreanu, Smărăndiţa, Tinca, (şedŭ împregiurul meseĭ şi beŭ ceaiŭ) **Lacheul** (stă lângă uşa din fund).

Teodoreanu. — (citind o gazetă) „Şi aşa, bărbatul a fost înşelat de femeea luĭ cu atâta ghibăcie, încât el a mărturisit că este biruit“... Ear bărbatul înşelat!.. Me mir ce aŭ scriitoriĭ din ḑiua de astăḑĭ cu bărbaţiĭ?.. Nu citescĭ un roman... nu veḑĭ o comedie, în care sĕ nu întâlnescĭ un bărbat înşelat şi luat în rîs!

Smărăndiţa. — (zimbind) Sciŭ eŭ?

Teodoreanu. — (citind) Încheere. „Spiritul femeesc este alcătuit de treĭ părţĭ din Ĭad şi una din Raiŭ... De aceea, un bărbat cu minte trebue sĕ se păzască de a da nevesteĭ sale pricinĭ de al înşela, căcĭ proverbul ḑice: *femeea hotărĕsce şi Satan înplinesce*." Ha, ha, ha!.. Se vede că autorul acestuĭ articol îĭ însurat şi se teme de vr'o pacoste căsătorească.

Smărăndiţa. — Socoţĭ?

Teodoreanu. — Eŭ unul, dacă 'l-aşĭ întâlni, 'ĭ-aşi ḑice aşa: domnule, nu tăgăduesc că femeele aŭ mare isteţime... dar, tot o dată, sînt încredinţat că numai bărbatul cel prost se lasă ca sĕ'l înşele; ear un om cu luare aminte şi cu oare care ispită... nicĭ o dată.

Smărăndiţa. — Eŭ, din potrivă, 'ĭ-aşĭ ḑice: domnule, aĭ toată dreptatea!.. femeea poate orĭ şi când sĕ înşele pe bărbat, fie bărbatul cât de isteţ, pentru că orĭ şi care femee are câte un drăcuşor mititel care o slujesce.

Teodoreanu. — Ba, Ḑeŭ? (către Tinca) Şi tu, Tincă, tot aşa gândescĭ, ca vara ta?

Tinca. — Eŭ încă nu's măritată... nu pot sĕ sciŭ.

Smărăndiţa. — Are dreptate Tinca; dar, lasă sĕ se mărite, ş'apoĭ sĕ veḑĭ de-a cuĭ opinie a fi.

Teodoreanu. — Cu cine aĭ ţinea atuncĭ, Tincă?.. cu Smărăndiţa, orĭ cu mine?

Tinca. — (zimbind şi coborând ochiĭ) Cu vară-mea.

Smărăndiţa. — (riḑênd) Nu 'ţĭ spuneam eŭ?

Teodoreanu. — (riḑênd) Bravo! frumos!.. v'aţĭ pus două înpotriva me.

Smărăndiţa. — Pentru că avemŭ dreptate.

Teodoreanu. — Vorbă'ĭ?.. Eĭ; cu toate că eŭ sînt singur... cred că nu 'mĭ-ar fi greŭ sĕ vĕ biruesc.

Smărăndiţa. — Cum?

Teodoreanu. — Puind orĭ ce rămăşag îţĭ voi, că, păn' în 24 de ceasurĭ, nu mĕ'ĭ putea înşela... măcar că'ţĭ sînt bărbat.

Smărăndiţa. — Nu te juca cu focul.

Teodoreanu. — Pe mine m'a ustura, de m'oiŭ frige!.. ţiĭ rămăşagul?

Smărăndiţa. — Ascultă: Miculi a adus un şal negru care 'mĭ place foarte mult...

Teodoreanu. — De mĕ'ĭ înşela orĭ şi prin care chip, mâne sĕ te primbli cu şalul.

Smărăndiţa. — Trimit dar sĕ 'l şi aducĕ.

Teodoreanu. — Nu te grăbi, că încă nu 'l-aĭ câştigat. (se scoală) Câte ceasurĭ sîntŭ? opt şi jumĕtate... îĭ vreme de bal-masqué... Nu mergĭ, Smărăndiţă?

Smărăndiţa. — Nu pot merge că aŭ sĕ'mĭ vie nisce visite... dar, tu, te ducĭ?

Teodoreanu. — Mĕ duc puţin sĕ mĕ întâlnesc cu un prietin. (către feĭor) Gheorghe!.. ḑi veseteuluĭ sĕ tragĕ la scară.

(Lacheul ĭesă).

Smărăndiţa. — Aĭ sĕ întârḑiĭ mult, Teodorene?

Teodoreanu. — Vr'o două ceasurĭ... maĭ mult nu.

(îşĭ ĭa pălăriea).

Smărăndiţa. — Nu uĭta sĕ trecĭ pe la Miculi ca sĕ spuĭ sĕ 'mĭ aducĕ şalul.

Teodoreanu. — (ridênd) Încă nu m'aĭ înşelat... La revedere (sĕrută pe Smărăndiţa şi ĭesă prin fund).

SCENA II.

Smărăndiţa, Tinca.

Tinca. — Verişoară, ce 'ĭ-a abătut bărbatuluĭ tèŭ sĕ'ţĭ propue un astfel de rămăşag?

Smărăndiţa. — Nu sciŭ; dar... lasă'l că 'l-oiŭ învĕţa eŭ cum sĕ judece femeile.

Tinca. — Da bine... ce fel aĭ sĕ 'l înşelĭ?..

Smărăndiţa. — (zimbind) Îĭ videa.

Tinca. — Cum? 'ţĭ-aĭ şi închipuit planul?

Smărăndiţa. — Nu 'ţĭ-am spus că femeile aŭ câte un drăcuşor care le povăţuesce? (sună clopoţelul).

(Întră un fecĭor).

Smărăndiţa. — Dute de poftesce pe madam Franţ, guvernanta, sĕ vie sus.

(Fecĭorul ĭesă).

Tinca. — Spune'mĭ şi mie verişoară ce aĭ sĕ facĭ? Mĕ rog matale.

Smărăndiţa. — Am sĕ 'l fac pe bărbatu meŭ sĕ se înamorese de mine.

Tinca. — Cum se poate?

Smărăndiţa. — Îţĭ pare greŭ lucru?

Tinca. — Ba nu... D'apoĭ...

SCENA III.

Smărăndița, Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Ce poftescĭ, cuconiță?

Smărăndița. — Dragă madam Franț, am sĕ te rog sĕ 'mĭ facĭ o slujbă.

Madam Franț. — Poroncesce'mĭ ce 'țĭ-a plăcea.

Smărăndița. — Sĕ aĭ bunătate ca sĕ te ducĭ până peste drum, la croitorul ce vinde costumurĭ de bal-masqué, și sĕ 'mĭ ĭeĭ un domino negru de catife; dar sĕ ḑicĭ că 'ĭ pentru d-ta.

Madam Franț. — Dar eŭ n'am fost de când sînt la bal-masqué.

Smărăndița. — Că nicĭ cer de la d-ta ca sĕ te trudescĭ pe la bal, ci din potrivă, voiŭ sĕ merg eŭ însămĭ.

Madam Franț. — Așa? Foarte bine. Mĕ duc îndată la croitor.

Smărăndița. — Dar sĕ nu întârḑiĭ?

(**Madam Franț ĭesă**).

SCENA IV.

Tinca, Smărăndița.

Tinca. — Paremi-se, dragă Smărăndiță, că 'țĭ-am înțeles planul.

Smărăndița. — Dacă 'l-aĭ înțeles... cu atât maĭ bine, pentru că n'oiŭ fi silită sĕ țĭ'l tălmăcesc.

Tinca. — Auḑĭ, șirata, cum s'ascunde de mine?

Smărăndiţa. — D'apoĭ tu, nu te ascundĭ de mine ca sĕ citescĭ rĕvaşul ce 'ţĭ scrie Nicu Tolinescu?

Tinca. — (turburându-se) Cine?.. Nicu?

Smărăndiţa. — Par' că eŭ nu sciŭ? dar sĕ lăsămĭ vorba asta... Ea ascultă, Tincă: cum voiŭ eşi de-acasă sĕ daĭ poruncă tuturor slugilor sĕ se culce şi sĕ stingă toate lumînările de prin odăĭ, pentru ca sĕ fie întunerică preste tot locul când m'oiŭ întoarce.

Tinca. — Dar pentru ce?

Smărăndiţa. — Pentru că 'mĭ-aĭ înţeles planul. (trage clopoţelul).

(Lacheul intră).

Smărăndiţa. — Dute de adă o trăsură bună şi sĕ'i ḑicĭ sĕ stee la poartă.

(Lacheul ĭese).

Tinca. — Aĭ sĕ eşĭ?.. şi mult aĭ sĕ întârḑiĭ, Smărăndiţă?

Smărăndiţa. — Nu sciŭ; dar sĕ nu cumva sĕ te găsesc deşteaptă... auḑĭ?

Tinca. — Nu te teme, că eŭ acuş mĕ culc.

SCENA V.

Tinca, Smărăndiţa, Madam Franţ.

Madam Franţ. — Eaca domino, cuconiţă.

Smărăndiţa. — A! foarte mulţemesc, madam Franţ.

Madam Franţ. — Ce se maĭ mira croitorul, când 'ĭ-am cerut un costum!.. Se uĭta la mine şi nu voea s

creadĕ că eŭ aşĭ fi avut de gând sĕ merg la bal-masque... Par'că bĕtrânele nu maĭ aŭ inimă şi gust de joc.

Smărăndiţa. — Croitoru'ĭ un obraznic.

Madam Franţ. — Asta 'ĭ-am ḑis şi eŭ.

Smărăndiţa. — Haĭ cu mine sĕ mĕ 'nbracĭ, madam Franţ.

Madam Franţ. — Haĭde, cuconiţă.

(Smărăndiţa ĭesă prin stânga: Madam Franţ o urmează până la uşă, şi pe urmă se 'ntoarce ĭute de dă un rĕvaş Tincăĭ).

Madam Franţ. — Ţine, dragă duducă, un rĕvaş de la cuconu Nicu.

Tinca. — A! când ţi l'a dat?.. ĭmĭ vine sĕ te sĕrut de bucurie.

Madam Franţ. — (fugind) Acum, acum. (în parte) Ea aşa eram şi eŭ când eram tênĕră. (intră în stânga).

SCENA VI.

Tinca.

Dragu Nicu!.. Sĕ videmŭ degrabă ce'mĭ maĭ scrie? (deschide rĕvaşul şi citesce).

Duducă Tincă!

„Scĭĭ cât te ĭubesc din ceasul acel prea fericit în „care am jucat cu d-ta la revelion! Scĭĭ că sînt gata „a jertfi tot ce am maĭ scump pe lume, pentru a „înplini poroncile ce aĭ bine-voi sĕ'mĭ daĭ!.. Scĭĭ că cea „maĭ preţioasă dorinţă a inimeĭ mele, este de a te numi „într'o ḑi, scumpa mea soçie!.. Dă'mĭ voĭe sĕ mĕ întâl-

„nesc cu d-ta macar un ceàs, pentru ca sĕ'ţĭ spun ‹
„viŭ graiŭ toată dragostea ce aĭ însuflat robuluĭ d-tal‹

Nicu Tolinescu.

Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meŭ suflet acum simţesc!
Curênd aice are sĕ vie
Nicul, pe care de mult ĭubesc.
De când, la Curte,
Făcêndu'mĭ curte
Dulcĭ complimente 'mĭ-a adresat,
De fericire
Şi de uĭmire
Inima'mĭ bate neîncetat.
'Mĭ-aduc aminte
De-a luĭ cuvinte
Ce la mazurcă taĭnic 'mĭ-a ḑis,
Ş'a luĭ privire
Cu mulţemire
De-atuncĭ adese o vĕd în vis!
Ah ce plăcere, ce bucurie,
În al meŭ suflet... ş. c. l.

SCENA VII.

Tinca, Madam Franţ, Smărăndiţa, (inbrăcată ‹
mino şi ţiind o mască de catifea neagră in mână).

Smărăndiţa. — (întrând) Eată-mĕ's gata.

Tinca. — (în parte, ascunḑênd rĕvaşul) Verişoara!..

Smărăndiţa. — (apropiindu-se de Tinca o sĕrută pe ‹
Cu seara bună, verişoară. (încet) Ce'ţĭ maĭ scrie Nic‹

Tinca. — Nicu?..

Smărăndița. — Ha, ha, ha!.. Nu 'ți-am spus că sciŭ tot?

(Feciorul intră).

Feciorul. — Trăsura'ĭ la poartă.

Smărăndița. — Bine... Sĕ te ducĭ acum îndată la Miculi, sĕ cerĭ un șal negru și sĕ'l aducĭ aicĭ.

(Feciorul iesă).

Smărăndița. — (în parte) A! Teodorene!.. puĭ rămășag cu femeile, când îĭ treaba pe înșelat?.. Bine, bine!.. (tare). Seara bună, madam Franț... Tinco, nu uĭta ce 'ți-am spus. (Iesă prin fund).

SCENA VIII.

Tinca, madam Franț.

Madam Franț. — Eĭ, duducă, ce'țĭ maĭ scrie cuconașu Nicu?.. Dar pare că eștĭ supĕrată?.. Ce aĭ...

Tinca. — Ce sĕ am, dragă madam Franț?.. Am, că nu sciŭ ce sĕ fac.

Madam Franț. — Cum?

Tinca. — Nicu mĕ roagă ca sĕ'ĭ daŭ voĭe sĕ vie sĕ mĕ vadĕ singură!.. și nu sciŭ de se cuvine...

Madam Franț. — Numaĭ atâta'ĭ?.. Da primesce'l sĕ vie, că n'are sĕ te mănânce.

Tinca. — Deŭ?.. pot sĕ'l primesc, dragă madam Franț?

Madam Franț. — Poțĭ, duducă, pentru că cuconul Nicu îĭ tênĕr detreabă și vrea sĕ te ĭee... Heĭ! sĕ mĕ fi vĕḑut pe mine când eram tênĕră, cum mĕ întâlneam cu bĭetul Franț, Dumneḑeŭ sĕ'l erte!.. pe fereastă.

Sĕrmanul! cum mĕ ĭubea!.. În toate serile 'mĭ aducea chipfe proaspete... A! (plânge).

Sermanul Franţ cât mĕ ĭubea!
Cu chipfe, Ḑeŭ, el mĕ hrănea,
Şi ḑiua toată 'n cinstea mea,
Bere şi vin mereŭ el bea.
Dar într'o ḑi... Ah, ce pĕcat!
Atât de mult a închinat,
Încât pe loc a rĕmas lat...
În bere Franţ s'a înecat!

Tinca. — Nu maĭ plânge, dragă madam Franţ.

Madam Franţ. A!.. De ce n'am murit şi eŭ?

Tinca. — Dar dacă murĭaĭ, cine 'mĭ-ar fi fost guvernantă mie?

Madam Franţ. — Bine ḑicĭ, duducă Tincă. (o sĕrută) Nu băga 'n seamă cele ce spun... Ea, o babă nebună şi eŭ... Maĭ bine sĕ vorbimŭ de cuconaşul Nicu.

Tinca. — El 'ţĭ-a dat scrisoarea?

Madam Franţ. — Dar; 'l-am întâlnit la poartă, când mĕ duceam sĕ ĭeŭ costumul cuconiţeĭ, şi când aĭ sci cât m'a rugat ca sĕ te fac sĕ'l primescĭ!..

Tinca. — Oare cum sĕ'ĭ dămŭ de scire?

Madam Franţ. — D-luĭ 'mĭ-a ḑis că va cânta din flaut pe sub fereastă, şi că dacă va videa o lumînare pe la geamurĭ, atuncĭ s'a sui; ear de nu, s'a duce a casă măhnit.

(Se aude un flaut sub fereastă).

Tinca. — Ea auḑĭ, madam Franţ...

Madam Franţ. — El iĭ, duducă.

(Staŭ amêndouă de ascultă).

Tinca. — Sĕrmanul Nicu!.. va înghĭeţa afară.

Madam Franţ. — Cred şi eŭ, că'ĭ tare frig.

Tinca. — Ce sĕ facemŭ, dragă madam Franţ?

Madam Franţ. — (luând o lumînare şi purtând'o pe la fereastă) Eaca ce sĕ facemŭ.

(Flautul tace).

Tinca. — Ah! cum îmĭ bate inima de tare. (se pune pe un jilţ).

Madam Franţ. — Nu fiĭ copilă, duducă Tincă, că nu te-oiŭ lăsa singură.

Tinca. — Sĕ şedĭ cu mine, madam Franţ.

Madam Franţ. — Bine, bine; nu te teme. (în parte Draga duducă!.. cum s'a îngălbenit!.. Ea aşa tremuram şi eŭ... în vremea luĭ Franţ.

SCENA IX.

Tinca, Madam Franţ, Nicu, (intrând cu sfială).

Nicu. — (se inchină şi stă lângă uşă cu ochiĭ în jos).

Tinca. — (se scoală, se inchină şi se pune ear pe jilţ neuĭtându-se la Nicu).

Madam Franţ. — (îĭ privesce pe amèndoĭ cu dragoste).

Nicu. — (făcênd câteva pasurĭ, dice incet) Mademuaselă. . .

Tinca. — (arătând un jilţ luĭ Nicu) Poftim monsĭu Nico.

Nicu. — (şedênd) Mademuasela'ĭ sănĕtoasă?

Tinca. — (incet) Mersi.

Nicu. — (sucindu'şĭ pălăria în mână) Da vara d-tale 'ĭ sănĕtoasă?

Tinca. — (sucindu'şĭ basmaoa) Sănĕtoasă.

Nicu. — Se vede că a eşit de-acasă.

Tinca. — Dar... maĭ dinioare.

Nicu. — S'a fi dus poate la bal-masque...

Tinca. — Nu cred... poate.

Madam Franţ. — (în parte) Vĕd că eŭ sînt de prisos. (se furişează şi ĭesă).

Tinca. — (vĕḑênd'o că se duce) Madam Franţ...

Madam Franţ. — (de afară) Vin' acuş.

SCENA X.

Tinca, Nicu.

(Mică tăcere. Nicu şi Tinca se sucescŭ pe scaune, se uĭtă pe sus şi oftează).

Nicu. — Ce frigu'ĭ afară!

Tinca. — A fi înghețat pe uliţe.

Nicu. — A înghețat, dar... De abĭa potŭ merge caiĭ... lunecă, Doamne feresce!

Tinca. — Săraciĭ! cât îĭ maĭ chinuescŭ!

Nicu. — Calul unuĭ droşcar 'şĭ-a rupt picĭorul, în colţ la Petrea bacalul.

Tinca. — Sĕrmanul!

Nicu. — Ce maĭ plângea bĭetul lipovan!

Tinca. — Cum n'a plânge?

(Mică tăcere).

Tinca. — N'aĭ fost astă seară la bal-masque, mousĭu Nicule?

Nicu. — Nu, mademuaselă.

Tinca. — Dar aĭ de gând sĕ mergĭ maĭ târḑiŭ?

Nicu. — Ba, nu cred.

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Nu'mĭ placŭ balurile unde...

Tinca. — Cum sĕ nu'ţĭ placĕ d-tale... care jocĭ?

Nicu. — Vreŭ sĕ ḑic, că nu'mĭ placŭ soarelele unde... nu eştĭ d-ta.

Tinca. — A!.. (coboară ochiĭ).

(Mică tăcere. Nicu şi Tinca sîntŭ foarte turburaţĭ).

Nicu. — Aĭ fost maĭ dèunăḑĭ la teatru, mademuaselă?

Tinca. — Am fost de am vĕḑut Iaşiĭ în carnaval.

Nicu. — Şi cum 'ţĭ-a plăcut?

Tinca. — Am rîs foarte mult.

Nicu. — Am auḑit că s'a mâniet un comisar asupra autoruluĭ?

Tinca. — Pentru ce?

Nicu. — Din pricina şatraruluĭ Săbiuţă.

Tinca. — Ha, ha, ha!

Nicu. — Ḑice că de ce sĕ numească pe comisar şatrarul Săbiuţă şi nu şatrarul Sabie.

Tinca. — Ha, ha, ha!.. Ce nebun eştĭ, monsĭu Nicule.

Nicu. — (prinḑênd la curaj) Cu adevĕrat sînt nebun, duducă... dar când aĭ sci... (vĕḑênd pe madam Franţ, în parte) Tronc!.. când era sĕ mĕ declar şi eŭ...

SCENA XI.

Nicu, Tinca, Madam Franţ (aducênd un şal).

Madam Franţ. — Eaca şalul de la Miculi, duducă Tincă.

Tinca. — (sculându-se) Ea sĕ'l vĕd.

(Nicu se scoală asemene şi se apropie de masa unde madam Franţ a aşeḑat şalul).

Madam Franţ. — Ce frumos şal!.. Trebue sĕ facĕ vr'o sută de galbenĭ.

Tinca. — Tare'ĭ elegant! Cum îţĭ pare monsĭu Nicule?

Nicu. — Îmĭ pare minunat... dar aşĭ dori sĕ'l vĕd pe umerile uneĭ dame, pentru ca sĕ judec ce efect face?

Madam Franţ. — Ea, cearcă'l d-ta, duducă Tincă?

Nicu. — Bine ḑice madam Franţ... Cearcă'l d-ta, ca sĕ scimŭ de se prinde pe o talie elegantă...

Tinca. — Dacă vreţĭ numaĭ de cât, bucuros.

Madam Franţ. — Vină de'mĭ ajută monsĭu Nicule, ca sĕ'l întindemŭ.

(Nicu şi madam Franţ s'apucă de întins şalul, dar Nicu se greşesce şi'l întoarce pe dos).

Madam Franţ. — Nu aşa, că'l daĭ pe dos.

Nicu. — Da cum?.. Nu'ĭ bine?

Tinca. — Dă la mine, monsĭu Nicu, sĕ'l strîng eŭ, că d-ta nu scĭĭ.

Nicu. — Poftim; dar cu astă condiţiune, că sĕ 'ţi'l pun eŭ pe umerĭ.

Tinca. — Bine.

(După ce madam Franţ şi Tinca aŭ îndoitŭ şalul cum se cuvine, Nicu ĭe şalul şi'l pune pe umerile Tincĕĭ).

Nicu. — (în parte, puind şalul Tincĕĭ) Ce talie!.. (oftează).

Madam Franţ. — A!.. Ce frumos îţĭ şede, duducă Tincă. Doamne!.. când aĭ sci cât eştĭ de frumuşică?.. Nu 'ĭ aşa, cucoane Nicule?

Nicu. — (cu jumătate de glas) Dar. (oftează).

(Tinca se primblă cu cochetărie pe dinaintea luĭ Nicu).

Tinca. — Cât de bine are sĕ'ĭ parĕ verişoareĭ!.. şi ce bine are s'o prindĕ!

Nicu. — Dac' a prinde-o aşa de frumos ca pe d-ta mademuaselă, cred că 'ĭ-a părea foarte bine.

Tinca. — Maĭ ales la Copoŭ, trebue sĕ facĕ un efect minunat.

Madam Franţ. — Sciţĭ ce? Haĭ sĕ ne închipuimŭ că sîntemŭ la Copoŭ şi că ne primblămŭ cu toţiĭ pe earbă verde... d-voastră la braçetă amêndoĭ şi eŭ în urmă.

Tinca. — Ha, ha, ha!.. Ce ideĭ poznaşe aĭ câte odată madam Franţ.

Madam Franţ. — Da Ḑĕŭ!.. Haĭ sĕ maĭ rîdemŭ puţintel. (luând pe Nicu de mână) Vină încoacĭ monsîu Nicule. (se apropie de Tinca) dă braçul duducăĭ... Aşa... acum haĭ sĕ ne primblămŭ.

(Nicu şi Tinca se primblă rîḑênd. Madam Franţ 'ĭ urmează).

Tinca. — Doamne!.. ce nebună eştĭ madam Franţ!

Madam Franţ. — Ea uîtaţi-vĕ ce de maĭ dame frumoase, ce de maĭ cavalerĭ plăcuţĭ se uîtă la d-voastră... De nu v'ar deochîa!..

Nicu. — Da bine, că'ĭ veselă de tot madam Franţ! (rîḑênd) Ne face de rîdemŭ ca nebuniĭ.

Madam Franţ. — Eĭ; primblaţi-vĕ împreună, că eŭ sînt cam ostenită şi trebue sĕ mĕ odihnesc puţin; dar sĕ luaţĭ seama la trăsurĭ.

Tinca. — Ce?.. ear te ducĭ madam Franţ?

Madam Franţ. — N'aĭ nicĭ o frică că aĭ un cavaler cu d-ta. (în parte) Ear încep a fi de prisos... mĕ duc sĕ mĕ culc. (Iesă)

SCENA XII.

Nicu, Tinca.

(Îndată după ce se duce madam Franţ; tinerii ear se turbură, tacŭ, caută într'o parte, dar nu incetează de a sĕ primbla).

Nicu. — (peste puţin) Nu găsescĭ, mademuaselă, că sînt lucrurĭ în lume care n'ar trebui sĕ aĭbă sfîrşit?

Tinca. — Care lucrurĭ?

Nicu. — De pildă... primblarea asta care o facemŭ împreună.

Tinca. — Da nu te temĭ c'aĭ osteni?

Nicu. — O! mademuaselă... cu d-ta m'aşĭ primbla toată vieaţa mea.

Tinca. — (zimbind) Pe jos?

Nicu. — Şi pe jos... şi 'n trăsură... şi cu vaporul... Numaĭ sĕ fiŭ cu d-ta.

De-ar fi cu putinţă,
De-aşĭ avea noroc
Cu a ta fiinţă
Sĕ fiŭ la un loc,
De-orĭ ce 'nprotivire
Eŭ 'mĭ-aşĭ bate joc,
Şi cŭ-a ta ĭubire
Aşĭ trece prin foc!

(Se aude o trăsură).

SCENA XIII.

Nicu, Tinca, Madam Franţ (viind ĭute).

Madam Franţ. — Fugĭ duducă, că vine cuconiţa.

Tinca. — (aruncând şalul pe canape) Vaĭ de mine!.. dar Nicu?..

Madam Franţ. — Trebue sĕ se ascundĕ undeva, până se vor culca boeriĭ, ş'apoĭ va eşi.

Nicu. — Unde sĕ m'ascund?

Madam Franţ. — A! aicĭ, în cabinetul ista... întră degrabă că 'ĭ aud suind scările. (îl impinge pe Nicu in cabinetul din dreapta).

Tinca. — Sĕ stingemŭ luminările. (le stinge)

Madam Franţ. — Haĭ degrabă, sĕ nu te găsască aicĭ. (Iesă amêndouă iute prin stânga).

SCENA XIV.

(întuneric).

Teodoreanu, (cu ochiĭ legaţĭ) **Smărândiţa** (în domino).

Smărândiţa. — (trăgêndu'l de mână, dice cu glasul schimbat). Eată-ne însfîrşit!.. amŭ ajuns!

Teodoreanu. — A! slavă Domnuluĭ! că s'a sfîrşit acest voĭaj prin întuneric, ce facemŭ acum de vr'un ceas!

Smărândiţa. — Îţĭ pare rĕŭ că l'aĭ făcut?

Teodoreanu. — Ba nu, scumpul meŭ domino... dar aşĭ voi sĕ sciŭ ce idee aĭ avut, ca sĕ'mĭ legĭ ochiĭ în tinda teatruluĭ, şi pentru ce m'aĭ silit sĕ jur că n'oiŭ face nicĭ un chip de a afla cine eştĭ?

Smărândiţa. — 'Ţĭ-am spus, domnule Teodorene, la bal-masque, că de mult eŭ am un capriciŭ pentru d-ta... că de mult 'mĭ-aĭ plăcut, şi că de mult doream sĕ am

o întâlnire cu d-ta... însă o întâlnire astfel, ca d-ta să nu poţĭ sci cine sînt... De aceea 'ţĭ-am şi legat ochiĭ în tinda teatruluĭ, pentru ca să nu vedĭ în ce trăsură aveaĭ să te suĭ... prin care uliţĭ eraĭ să trecĭ, şi în care casă eraĭ să intri... D-ta ca un cavaler bine crescut, aĭ primit toate condiţiile şi 'mĭ-aĭ jurat că te'ĭ supune la toate voinţile mele, în vreme cât vom fi înpreună.

Teodoreanu. — Toate aceste sîntŭ adevărate; dar de ce să mă lipsescĭ de fericirea de a te privi, pentru că... sînt sigur că eştĭ prea frumoasă.

Smărăndiţa. — Dar; sînt destul de frumuşică... şi nu cred că te'ĭ căi c'aĭ venit cu mine, dacă m'aĭ cunoasce.

Teodoreanu. — Audĭ d-ta?.. şi să fiŭ eŭ silit a fi cu ochiĭ legaţĭ dinaintea uneĭ frumuseţĭ!.. asta'ĭ de nesuferit... şi Deŭ, maĭ că'mĭ vine să'mĭ calc jurămentul.

Smărăndiţa. — Adu'ţĭ aminte că 'mĭ-aĭ dat parola de onoare.

Teodoreanu. — Ard'o focu parolă!.. Încaĭ fie'ţĭ milă de mine... mă mângâe de orbirea la care m'aĭ osândit.

Smărăndiţa. — (luându'l de mână îl duce lângă canape, unde se punŭ unul lângă altul). Am multe de spus... Vin să ne punemŭ pe canape.

Teodoreanu. — (în parte) Ce fericire!..

Smărăndiţa. — Purtarea me trebue să ţi se pară foarte curioasă.

Teodoreanu. — Din protivă...

Smărăndiţa. — Dar... ce mĕ mângâe este că sîntemŭ amêndoĭ vinovaţĭ.

Teodoreanu. — Tot astfel de vinovăţiĭ sĕ 'mĭ dee Dumnedeŭ!

Smărăndiţa. — Cum?.. nu te mustră cugetul că eştĭ necredincĭos femeeĭ d-tale?

Teodoreanu. — Femeea me? . . Dar bărbatul d-tale? Ha, ha, ha...

Smărăndiţa. — Bărbatul meŭ? Ha, ha, ha. Oare... ce-or fi făcêndŭ acum amêndoĭ?

Teodoreanu. — Smărăndiţa?.. Sînt sigur că 'şĭ închipuesce planurĭ ca sĕ mĕ înşele.

Smărăndiţa. — Cum?

Teodoreanu. — Am pusŭ rămăşag amêndoĭ pe un şal.

Smărăndiţa. — Şi în loc sĕ te înşele ea... tu o înşelĭ berbantule... ha, ha, ha.

Teodoreanu. — Ha, ha, ha. Aşa sîntemŭ noĭ!.. aĭ draculuĭ.

Smărăndiţa. — Nu toţĭ.

Teodoreanu. — De pildă, bărbatul tĕŭ.

Smărăndiţa. — Bărbatul meŭ e bun la suflet, dar se socoate prea cu cap.

Teodoreanu. — Sînt sigur că trebue sĕ fie cam prostuţ.

Smărăndiţa. — A! Teodorene, nu'mĭ ocărî soçiorul.

Teodoreanu. — Eŭ nu 'l ocărĕsc, dar nu pot tăgădui adevĕrul... Sînt încredinţat că 'ĭ prostuţ, sĕrmanul!

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha... ce n'aşĭ da sĕ te-audĕ.

Teodoreanu. — Nu 'ĭ aşa? Vedĭ c'am găcit?.. Unde se află el acum?

Smărăndiţa. — S'a dus de dece dile la moşie.

Teodoreanu. — Bine-a făcut... Ce diceam eŭ că'ĭ prost?.. Din protivă, el iĭ foarte isteţ, de vreme ce te-a lăsat singură... cu mine... şi lângă mine... scumpa me mască. (vrea sĕ o ĭee de talie).

Smărăndiţa. — (sculându-se) N'aĭ audit o trăsură?

Teodoreanu. — Unde?

Smărăndiţa. — În ogradă.

Teodoreanu. — Nu... ţi s'a părut.

Smărăndiţa. — Ba nu... Ea sĕ mĕ duc sĕ vĕd... Şedĭ aicĭ că vin acuş. (Iesă prin stânga).

Teodoreanu. — Stăĭ, ĭubita mea, nu te duce...

SCENA XV.

Teodoreanu (singur).

Ce întêmplare curioasă!.. Mĕ duc la bal-masque, şi preste câtă-va vreme, o mască elegantă se apropie de mine, mĕ ĭe de braç, îmĭ vorbesce de Italia, de Françа... şi într'un cuvênt... mĕ încântă!.. Cerc sĕ o cunosc... în zădar!.. În sfîrşit, îmĭ propune sĕ merg cu dînsa, dar cu condiţie că sĕ 'mĭ lege ochiĭ în tinda teatruluĭ... Am primit... şi după ce am trecut prin o mulţime de uliţe... nicĭ nu sciŭ care... eată-mĕ's... într'o casă necunoscută şi lângă o persoană pe care nicĭ macar nu

prepun... Ce întêmplare plăcută!.. şi cu atât maî plăcută, că'î plină de taină.

Amorul în taină mê 'ndeamnă aice
Sê gust a plăcereî favor mult ïubit!
Ah! sune maî ïute minutul ferice,
Căcî sufletu'mî arde de-un dor nesfîrşit!
Amorul, plăcerea sintŭ paserî uşoare
Ce cântă ş'aţiţă a inimeî dor;
Nebunul şi prostul le lasă sê sboare,
Ear omul cu minte le prinde din sbor.

SCENA XVI.

Teodoreanu, Smărăndiţa.

Teodoreanu. — A! par' că aud foşăind un domino... D-ta eştî?

Smărăndiţa. — (tot cu glasul prefăcut) Ţist... Tacî, pentru numele luî Dumnedeŭ! că a venit bărbatul meŭ de la ţeară.

Teodoreanu. — Ce dicî?

Smărăndiţa. — Trăsura care am audit'o maî dinioare, a fost a luî.

Teodoreanu. — Eî; şi vrea sê dicê, trebue sê mê duc?..

Smărăndiţa. — Negreşit... Ah, ce nenorocire!

Teodoreanu. — (smulgêndu'şî batista de pe ochî) Pe unde sê fug, că nu vêd nimic?

Smărăndiţa. — Nu fugi încă... Aşteaptă aicî în

salon până s'or linişti oamenii din ogradă, ş'apoi oiŭ veni eŭ sĕ'ţi daŭ drumul.

Teodoreanu. — Dar dac'a veni bărbatu d-tale aici?

Smărăndiţa. — Nu te teme, că'i trudit de pe drum şi are sĕ se culce îndată.

Teodoreanu. — Şi nu 'şi-a rupt încai gâtul pe drum?

Smărăndiţa. — Ah, Teodorene, cât 'mi pare de rĕŭ!.. Sĕrută-mĕ macar odată păn'a nu ne despărţi...

Teodoreanu. — (în parte) Nu pre am gust de sĕrutat, cu bărbatul la spate. (o sĕrută)

Smărăndiţa. — Stăi pe canape şi nu face vuet, că sîntemŭ perduţi... Adio, scumpul meŭ... Adio, sufletul meŭ! (Iesă prin stânga).

SCENA XVII.

Teodoreanu, Nicu (în cabinet).

Teodoreanu. — (pe canape) Scumpul meŭ, sufletul meŭ!.. Foarte mulţemesc de dragoste... Mai bine făceam eŭ de mĕ întorceam binişor acasă; încai acum n'aşi fi cu frica 'n spate... Da mâncal'ar moliile de bărbat!.. tocmai acum 'şi-a găsit sĕ vie? Nu putea sĕ se prăvale pe drum şi sĕ'şi rupĕ un picior?.. Ea aşa sîntŭ bărbaţii... când nu te aştepţi nici de cum, ţop. îţi cadŭ în cap... Ce sĕ fac acum?.. Cu întunericul ista nu pot vide nici cât o palmă dinaintea mea... De-oiŭ căuta sĕ găsesc uşa, pot sĕ daŭ vr'un scaun jos.

sĕ fac vuet şi sĕ deştept bărbatul. Maĭ bine s'aştept... dar până când s'aştept?.. Şi eŭ ḑiceam că'ĭ întêmplare plăcută!.. ba că chiar!..

Nicu. — (deschiḑênd uşa cabinetuluĭ, în parte) Nu se maĭ aude nimic.

Teodoreanu. — (auḑind uşa cabinetuluĭ deschiḑêndu-se, se aruncă în fundul canapeleĭ şi ḑice în parte) Par' c'am auḑit că s'a deschis o uşă... Oare nu'ĭ el?

Nicu. — (auḑind canapeoa scârţiind) O scârţiit ceva... intră degrabă în cabinet).

Teodoreanu. — De când sînt nu mi s'a bătut inima aşa de tare... (căutând înprejur) Nu se zăresce nimic... sĕ vede că mi s'a părut... (auḑind uşa) Ear?

Nicu. — (deschiḑênd uşa) Oare sĕ fie cineva în salon? Ea s'ascult... (ascultă).

Teodoreanu. — Ce sĕ fie? (ascultă).

(Mică tăcere).

Nicu. — A fi vr'o mâţă culcată pe canape.

Teodoreanu. — Negreşit că 'ĭ vr'un şoarec... Uf!.. m'am săturat de şeḑut... Ea sĕ cerc sĕ găsesc uşa. se scoală de pe canape, merge încet şi pipăind prin casă).

Nicu. — Acum socot că mĕ pot duce. (se pornesce asemene spre uşă).

(Bojbăind amêndoĭ prin întuneric, se atingă cu mânile şi staŭ încremeniţi).

Teodoreanu. —
Nicu. — } (în parte) Par' c'am atins o mână de om!

(înpreună, in parte).

Teodoreanu.	Nicu.
Am asudat Ş'asud mereŭ, Par'cam intrat În feredeŭ! Simt că slăbesc, Mĕ 'ngălbenesc, Şi mĕ topesc; Valeŭ, valeŭ!	Am îngheţat Şi 'ngheţ mereŭ, Parc'am intrat În ghĭaţă, Ḑeŭ. Mĕ oţĕresc, Mĕ 'nvineţesc, Mĕ 'nţĕpenesc; Valeŭ, valeŭ!

Teodoreanu. — Astfel asud, că pare că mĕ topes[c]

Nicu. — Mi s'aŭ tăĭetŭ picĭoarele de tot.

Teodoreanu. — (preste puţin) N'aud nimic... poate [s'a] fi fost vr'o mobilă.

Nicu. — (asemene) Ce maĭ staŭ pe gândurĭ?.. Haid într'un noroc.

(Se pornescŭ ear amêndoĭ şi ajungênd lângă uşa din fund, se loves[c] şi se apucă de gulerĭ).

Teodoreanu. — (tare) Sĕ nu daĭ, că daŭ de tot.

Nicu. (asemene) Că şi eŭ daŭ de moarte.

Teodoreanu. — Da nu strînge aşa de tare, că [î]ţi [rup] gâtuĭ pe loc.

Nicu. — Orĭ tu pe mine, orĭ eŭ pe tine.

(Se sgâlţie amêndoĭ).

Teodoreanu. — Nu strînge, îţĭ ḑic, că sĕ n'am part[e]...

Nicu. — Îţĭ spun că nu's vinovat... A! luptă vreĭ?

Teodoreanu. — Măĭ omule, n'am venit aicĭ pentru ce socotescĭ tu... A! vreĭ sĕ mĕ trântescĭ?.. (se luptă greŭ)

SCENA XVIII.

Teodoreanu, Nicu, Smărăndiţa, Madam Franţ, (cu luminărĭ în mână).

Toţĭ. — Ce este? Ce vuet iĭ aicĭ?

Teodoreanu. — Ea bărbatu d-tale... (cunoscênd pe Smărănditsa) Ce vĕd?.. Smărăndiţa!

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha... Smărăndiţa, care te-a adus de la teatru, acasă la tine.

Teodoreanu. — Smărăndiţa!.. (în parte) Frumoasă 'mĭ-aĭ jucat'o, şi mare gogoman sînt!

Smărăndiţa. — Maĭ puĭ rămăşag cu mine, Teodorene?

Teodoreanu. — (vĕdênd şalul pe canape) Eaca şi şalul?.. (iea şalul şi'l pune pe umerile Smărăndiţeĭ) Aĭ câştigat, dragă Smărăndiţă... Proverbul are dreptate.

Smărăndiţa. — Femeea hotăresce, şi Satan împlinesce.

Teodoreanu. — (în parte) Şi bărbatul plătesce.

Smărăndiţa. — (veselă) Mângâĭe-te, Teodorene, că tu aĭ fost înşelat cu ochiĭ legaţĭ, când mulţĭ alţiĭ sîntŭ înşelaţĭ cu ochiĭ deschişĭ.

Teodoreanu. — (vĕdênd pe Nicu) Da bine, domnu Nicu Tolinescu ce caută aicĭ?

Smărăndiţa. — Cu adevĕrat (către Tinca, zimbind) Rĕspunde tu...

Tinca. — Verişoară...

Nicu. — Domnule Teodorene, am venit aicĭ ca sĕ cer mâna duducăĭ.

Teodoreanu. — Prin întuneric?.. Ha ha ha... asta 'ĭ modă nouă.

Smărăndiţa. — Nu face nimic; noĭ primim cu bu-

curie... Sĕ videmŭ Tinca dacă vrea?.. (cătră Tinca) Tu primescĭ?

Tinca. — Dacă primiţĭ d-voastră...

Teodoreanu. — Eĭ; nu maĭ coborĭ ochiĭ şi ḑi că vreĭ, sĕ se sfîrşească comedia. (luând'o de mână) Nicule, eată mână Tincăĭ... Dar sĕ ĭeĭ seama la rămăşagurĭ...

Nicu. — (cu bucurie) Tinco!.. noaptea asta ĭĭ ḑiua cea maĭ fericită pentru mine.

Smărăndiţa. — (în parte) Ş'a perdut calendarĭul, bĭetul băĭet!..

(Intră lacheul).

Lacheul. — Poftimŭ la masă.

Teodoreanu. — Eaca venimŭ. Nicule, dă braçul Tincăĭ... Smărăndiţo (ĭĭ presentează braçul).

Smărăndiţa. — Acuş... Sĕ daŭ maĭ ânteiŭ un sfat prietinilor.

Smărăndiţa (cătră public).

Vĕ feriţĭ, ĭubiţiĭ meĭ
Însurăţeĭ
Şi holteĭ,
De rămăşag cu femeĭ.
Când e treaba pe 'nşelat,
Orĭ ce bărbat
Diplomat
Rĕmâne-ades ruşinat.
Ear de vreţĭ sĕ căştigaţĭ
V'arătaţĭ
Delicaţĭ,
Şi la dame şalurĭ daţĭ,
Că aşa, Ḑeŭ, le'nşelaţĭ.

Toţĭ.

Dar, de vreţĭ sĕ câştigaţĭ
V'arătaţĭ
Delicaţĭ... ş. c. l.

(Uşele din fund se deschidŭ şi se zăresce o masă bogată cu candelabre aprinse). — (Cortina cade).

PEATRA DIN CASA

PERSOANE:	ACTORI:
Caminarul Grigori Pâlcĭu . . .	D-nul *N. Teodoru.*
Comisul Nicu, fiul seŭ.	„ *Luchian.*
Cucoana Zamfira, vĕduvă . . .	D-na *Sterian.*
Marghĭoliţa, fiĭca eĭ.	D-la *Gabriela.*
Leonil, vĕrul Marghĭoliţeĭ . . .	D-nul *Neculau.*
Her Franţ Birman, doctor. . . .	„ *Teodorini.*
Ioana Ţiganca.	*
Un fecĭor.	*

PEATRA DIN CASA

COMEDIE CU CÂNTICE, IN UN ACT

Representată pe teatrul național din Iașĭ, în beneficiul artistilor din Bucurescĭ, în 3 Maiŭ 1847.

Teatrul representă o odae simplu mobilată. Ușă în fund, care duce afara; altă ușă in stânga, care se deschide în odăile cucoaneĭ Zamfira.— O canape în fața sceneĭ de-a stânga, și scaune. — Un dulap mare în fund cu două ușĭ.

(Scena se petrece în Iașĭ, la 1845).

SCENA I.

Cucoana Zamfira (pe canape), **Ioana.**

Zamfira. — (cercând dulcețĭ într'o tăbliluță) 'Țĭ-am maĭ spus, Ioano, că nu's destul de legate dulcețile... privesce, nu aŭ coardă nicĭ de cum...

Ioana. — Cum, Doamne eartă-mĕ, cucoană? că de adĭ dimineață le țin pe foc. De le-oiŭ maĭ pune pe jaratic, mĕ tem că din belte s'or priface în balmuș.

Zamfira. — Ea tacĭ, dobitoaco, că nu scii ce dicĭ. Dute de le maĭ dă o fertură până s'or lega cum se cade.

Ioana. — (în parte, voind sĕ ĭesă prin stânga) Ardă-le focu dulcețĭ, că'mĭ scotŭ sufletu!

Zamfira. — Ascultă... ce face Marghĭolița?

Ioana. — Duduca?.. drăngănește din ghitardă.

Zamfira. — Dascalu de joc o fost adĭ după masă?

Ioana. — Care? Cel uscat ca un țîr?.. o fost.

Zamfira. — Și cel de franțuzesce?

Ioana. — Ș'acel pleșuv... Sĕrmana duducuță!.. toată ḑiua o năcăjescŭ fel de fel de șonțĭ!.. În calte de s'ar mărita o dată, sĕ scape...

Zamfira. — Eĭ, nu maĭ clențeni, cĭoară, și eșĭ afară.

Ioana. — (eșind prin stânga, în parte) Crapă de cĭudă cucoana, că nu'șĭ poate mărita fata.

SCENA II.

Zamfira. — (primblându-se pe gândurĭ) Bine ḑice Ioana!.. Măcar de s'ar mărita Marghĭolița maĭ degrabă, ca sĕ scap de-o grijă... Dar unde'ĭ găsescĭ adĭ bărbațiĭ ca maĭ înainte!.. Nu 'ĭ vedĭ că fugŭ de însurat, ca dracu de tămîe?.. S'aŭ scumpitŭ miriĭ ca vămile... Of, of! de cât aĭ avea o fată mare în casă, maĭ bine șepte turcĭ.

Of, of, of! ce supĕrare,
De-a avea o fată mare!
Te silescĭ
Ca s'o crescĭ
Ș'apoĭ trebuĭ sĕ pornescĭ
La vênat
Prin cel sat,
Ca sĕ 'ĭ cauțĭ un bărbat.

De 'ĭ flăcăŭ
Nătărăŭ,
Te inchinĭ la duhul sĕŭ:
De 'ĭ ghebos,
Cricĭos
Iĭ ḑicĭ că 'ĭ foarte frumos;
Şi 'ĭ zimbescĭ,
Il slăvescĭ
Ca sé poţi sé 'l ginerescĭ!

Of, of, of! ce supĕrare
De-a avea o fată mare!

SCENA III.

Zamfira, Her Franţ (intră prin fund).

Franţ. — M'am inchinat cu sĕrut mâna, cucoană Zamfiriţă. Cum merge sănĕtatea?

Zamfira. — Ah! nu prea bine, monsiu Franţ.

Franţ. — Nu bine?.. (pipăindu'ĭ mâna) Cu adevĕrat, turburare mare... Scoate limba puţintel.

Zamfira. — Că doar nu's bolnavă cum socoţĭ d-ta.

Franţ. — Da cum?

Zamfira. — Am boala grijeĭ.

Franţ. — Boala grijeĭ?.. Nu cunosc...

Zamfira. — Nu inţelegĭ că sînt ingrijită pentru Marghioliţa?

Franţ. — A! ha, ha, ha. Eŭ mé spăriesem că aĭ frigurĭ.

Zamfira. — Maĭ bine aşĭ avea frigurĭ, lungoare'

gălbĕnare, de cât fată mare!.. Ah, monsĭu Franț, nu scii ce sarcine 's fetele la casa omuluĭ!

Franț. — (oftând) Ah! cucoană Zamfiriță, cum sĕ nu sciŭ!

Zamfira. — Ce ḑicĭ?.. Aĭ și d-ta vr'o Marghĭoliță?

Franț. — Ba m'a ferit Dumneḑeŭ! Dar, scii că 'mĭ-aĭ poroncit sĕ aștept până s'a mărita mademuasel Mari, și 'mĭ-aĭ făgăduit că atuncĭ te'ĭ cununa cu mine...

Zamfira. — Cu adevĕrat, monsĭu Franț, 'țĭ-am făgăduit... dar cine scie dacă s'a înplini vr'o dată!

Franț. — (cu foc) A!.. de ce nu? Nu 'țĭ-am spus că te ĭubesc de două-ḑecĭ ș'atâțĭ de anĭ?.. tocmaĭ din vremea volintirilor?.. De ce sĕ nu 'țĭ fie milă de patima mea?..

Eŭ, vestitul doctor Franț,
Care 'n târg vênd sănĕtate,
De când m'aĭ prins mata 'n lanț,
Sufĕr boale 'nfricoșate!
La ochĭ simt o turburare,
În pept ferbinteală mare,
La suflet melanholie
Și la crierĭ nebunie!
Ḑeŭ, sînt vrednic de-a ta jale,
Vindecă'mĭ patima grea...
Eŭ sînt doftorul matale,
Ah! fiĭ doftoroaea mea!

Zamfira. — Cum n'așĭ vrea sĕ fiŭ doftoroae, monsĭu Franț!.. Dar, ce folos, dacă nu pot găsi un bărbat Marghĭoliței!.. D-ta maĭ căutat'aĭ prin târg?

Franţ. — Am umblat toate uliţele, toate casele, toate...

Zamfira. — Şi aĭ găsit ceva?

Franţ. — He, he... (īe tabac) Poftescĭ cucoană Zamfiră?

Zamfira. — (luând tabac) Foarte'ţĭ mulţemesc... Ş'aşa ḑicĭ că aĭ găsit?..

Franţ. — He, he... (strĕnută).

Zamfira. — Sĕ 'ţĭ fie de bine! (strĕnută)

Franţ. — Foarte'ţĭ mulţ... Sĕ 'ţĭ fie de bine.

Zamfira. — Amin, şi într'un ceas bun!.. Da ea spune'mĭ maĭ degrabă...

Franţ. — (în taĭnă) Cunoscĭ pe cuconu Grigori Pâlcĭu?

Zamfira. — Căminarul Grigori?.. Cum sĕ nu 'l cunosc? Era bun prietin cu rĕposatu soçul meŭ, Dumneḑeŭ sĕ 'l erte!

Franţ. — Sciĭ că are un băet?

Zamfira. — Îl sciŭ... Nicu... Îĭ cam tăcut... cam prostuţ.

Franţ. — Prostuţ... dar holteiŭ!..

Zamfira. — Bine ḑicĭ... şi are stăricică bună tată-seŭ.

Franţ. — Şi 'l-a făcut Comis maĭ dĕunăḑĭ.

Zamfira. — Almintrele seamĕnă a fi cam detreabă tênĕr.

Franţ. — Cu atât maĭ detreabă, că'ĭ bun de însurat.

Zamfira. — Trebue sĕ fie de vr'o 22 de anĭ?

Franţ. — 'Ĭ-a înplinit la Crăcĭun.

Zamfira. — Dar... socoţĭ că a vrea?

Franţ. — Dacă n'a vrea el, tată-seŭ vrea.

Zamfira. — Ce ḑicĭ, dragă monsĭu Franţ? .. 'ĭ-aĭ şi vorbit?

Franţ. — Mĕ maĭ întrebĭ, când sciĭ că te ĭubesc de două-ḑecĭ ş'atâţĭ de anĭ?.. tocmaĭ din vremea...

Zamfira. — Şi ce-a rĕspuns Căminarul?

Franţ. — 'Mĭ-a ḑis că a veni deseară cu fecĭorul sĕŭ sĕ petreacĕ aicĭ câteva ceasurĭ şi sĕ se înţeleage cu d-ta asupra foaĭeĭ de zestre.

Zamfira. — Ah, monsĭu Franţ! şi nu 'mĭ-o spuĭ maĭ degrabă?.. Îmĭ vine sĕ te sĕrut de bucurie.

Franţ. — (cu dragoste) Fă'ţĭ pomană, că te ĭubesc de două-ḑecĭ ş'atâţĭ...

Zamfira. — Oare?.. Mări, tot o sĕ ne cununămŭ împreună... (îl sĕrută).

Franţ. — (în parte) Ah!

Zamfira. — Dute acum degrabă Frănţişorule în târg şi 'mĭ cumpĕră o oca de zaharicale pe deseară.

Franţ. — (cu foc) Orĭ ce'ĭ dori... poroncesce'mĭ, că eŭ de-acum sînt a matale de vecĭ.

Zamfira. — Şi eŭ a matale, tij, scumpul meŭ Franţ!

Franţ. — (în parte) Scumpul meŭ!.. A, Birman, Birman!.. *Du bist ain hunţgemainer Don Jian!* (iesă îngânfat prin fund).

SCENA IV.

Zamfira. — Însfîrşit am sĕ scap de-o grijă!.. am sĕ mĕ cotorosesc de fată! Slavă ţie Doamne, că'mĭ ur-

nesci peatra din casă! (strigă la uşa din stânga) Marghĭoliţo, Marghĭoliţo... vin' degrabă sufletul meŭ.

SCENA V.

Zamfira, Marghĭoliţa (se arată la uşă cu o ghitară in mână).

Marghĭoliţa. — Ce vreĭ neneacă?

Zamfira. — Vină 'ncoacĭ.

Marghĭoliţa. — Acuş... numaĭ sĕ leg o strună la ghitară.

Zamfira. — Da lasă'ţĭ cobza la o parte şi vină adĭ când te chĭem.

Marghĭoliţa. — (intră mânioasă şi aruncă ghitara pe un jilţ) Of!.. cată-mĕ c'am venit... ce vreĭ?

Zamfira. — Dec!.. ce te răstescĭ aşa la mine, jupineasă?.. Aĭ uĭtat cu cine vorbescĭ?

Marghĭoliţa. — Cine sĕ răstesce?.. Îţĭ spun c'am venit.

Zamfira. — Te vĕd eŭ, că doar nu's chĭoară; dar te poftesc sĕ'ţĭ maĭ ţiĭ clanţul, c'apoĭ...

Marghĭoliţa. — (cu mânie, in parte) Apoĭ ce?

Zamfira. — Ascultă-mĕ... Deseară aŭ sĕ vie sĕ petreacĕ aicĭ, cuconu Grigori Pâlcĭu cu fecĭorul sĕŭ... cu fecĭorul sĕŭ... mĕ 'nţelegĭ?

Marghĭoliţa. — D'apoĭ bine... deseară 'mĭ-aĭ făgăduit sĕ mergemŭ la teatru.

Zamfira. — Vomŭ merge altă dată, că nu pere lumea.

Marghĭoliţa. — Altă dată, altă dată... Tot aşa mĕ porţĭ cu vorbe.

Zamfira. — Lasă, fata mea, că după ce te'ĭ mărita, tot teatru îĭ videa.

Marghĭoliţa. — (în parte) Macar de-ar da Dumneḑeŭ sĕ mĕ mărit, ca sĕ scap de-aĭcĭ!

Zamfira. — Bucurăte dar şi te veselesce, dragă Marghĭoliţă, că în curênd aĭ sĕ ĭeşĭ şi tu în lume... aĭ sĕ fiĭ cucoană.

Marghĭoliţa. — (ruşinoasă) Sĕ fiŭ cucoană?..

Zamfira. — Eĭ, las'... nu'ţĭ maĭ cârni nasul, că sciŭ că'ţĭ pare bine. Vină maĭ bine de'mĭ sĕrută mâna, că 'ţĭ-am găsit un bărbat.

Marghĭoliţa. — (veselă) Ḑĕŭ?.. care, dragă nenecuţă?

Zamfira. — Nicu... fecĭorul Căminariuluĭ Pâlcĭu.

Marghĭoliţa. — Nicu?.. Nu'l cunosc... dar 'mĭ-a spus vĕru Leonil, că'ĭ prost de tot.

Zamfira. — Vĕrul tĕŭ Leonil îĭ un nebun şi un obraznic, şi dacă l'oiŭ maĭ videa pe-aicĭ, am sĕ'ĭ rup urechile.

Marghĭoliţa. — Vorbesce încaĭ franţuzesce?

Zamfira. — Nicu?.. A fi rupênd şi el vr'o două vorbe ca toată lumea.

Marghĭoliţa. — Dar... la balurile de la Curte merge?

Zamfira. — Cum nu?.. îĭ Comis!

Marghĭoliţa. — Merge! Cât 'mĭ pare de bine! Vrea sĕ ḑicĕ oiŭ juca şi eŭ la Revelion?

Zamfira. — Ba încă şi la sfântu Neculae.

Marghĭoliţa.—Şi 'mĭ-a lua şi lojie la teatru, la benuar?

Zamfira. — Ce la benuar?.. la rêndul ântêĭ.

Marghĭoliţa. — Şi maĭ bine, ca sĕ moară de cĭudă cele-l-alte fete... Ah, nenecuţă, cât eştĭ de bună!

Zamfira. -- Vedĭ cum mĕ îngrijesc de soarta ta?.. De aceea şi tu trebue sĕ facĭ ce te-oiŭ sfătui eŭ.

Marghioliţa. — Orĭ ce mi'ĭ poronci, nenecuţă...

Zamfira. — Sĕ te gătescĭ, dintêĭ frumos: sĕ te stringĭ în corset şi când va veni Nicu, sĕ'ĭ daĭ pricină de vorbă... însă franţuzesce! Sĕ te uĭţĭ la el cu ochĭ galişĭ, sĕ'ĭ zimbescĭ, sĕ'ĭ cânţĭ din ghitară marşul luĭ Napoleon, şi însfîrşit sĕ facĭ orĭ ce'ĭ sci, pentru ca sĕ'l ameţescĭ.

Marghioliţa. — Las pe mine, nenecuţă, că m'oiŭ pricepe eŭ.

Zamfira. — Haĭde, apucă-te de'ţĭ fă pĕrul, că acuş însărează. Eŭ mĕ duc în târg ca sĕ'ţĭ cumpĕr o rochie de nuntă... dar caută sĕ fiĭ gata când m'oiŭ întoarce.

Marghioliţa. — Bine... dragă nenecuţă.

Zamfira. — A!.. sĕ nu uĭţĭ ca sĕ aducĭ aicĭ ghergheful cel cu turcu calare, pentru ca sĕ'l vadĕ Nicu. (Iesă prin fund).

SCENA VI.

Marghioliţa (veselă).

Balurĭ la Curte şi lojie la teatru! Cât sînt de fericită! Toate câte le-am dorit, oiŭ sĕ le am... şi însfîrşit oiŭ sĕ ĭes în lume, sĕ fiŭ slobodă, sĕ scap de cuşca asta în care mĕ usuc.

I.

Cât îmĭ pare bine
C'am sĕ mĕ mărit!
Ce noroc pe mine!
Ce vis fericit!

Oiŭ sĕ am capele,
Horbote, braçele,
Rochiĭ de Paris!
Şi caĭ şi trăsură
Care nu'mĭ trecură
Niciĭ macar prin vis.
Tra, la, la, la, la,
De m'aşĭ mărita,
Sĕ cânt tot aşa:
Tra, la, la, la, la.

II.

Am sĕ'mĭ cumpĕr şalurĭ
După gustul meŭ;
Sĕ mĕ duc la balurĭ
Şi sĕ joc mereŭ.
Eară, când la Curte
Îmĭ va face curte
Vr'un tênĕr frumos...
Dacă bărbăţelul,
Dacă sufleţelul
Va fi mânios,
Tra, la, la, la, la,
Şi m'a descânta...
Ĭ-oiŭ rĕspunde-aşa:
Ha, ha, ha, ha, ha.

SCENA VII.

Marghĭoliţa, Leonil (intră prin fund pe furiş, se apropie de Marghĭoliţa ş'o sĕrută pe umĕr).

Leonil. — (sĕrutând'o) Tra, la, la.

Marghĭoliţa. — (spărietă, ţipă şi fuge în odaĭa din stânga)

Leonil. — (alergând după ea) Stăĭ verişorică. că eŭ sînt... Leonil, verişorul matale cel drăgălaş.

Marghĭoliţa. — (din întru) Fugĭ, obraznicule, că m'aĭ spăriet.

Leonil. — (voind sĕ deschidĕ uşa) Te-am spăriet?.. Apoĭ iar deschide'mĭ ca sĕ viŭ sĕ'ţĭ descânt de spaĭmă.

Marghĭoliţa. — (ţiind uşa) Ba maĭ bine'ţĭ caută de nevoĭ şi 'ţĭ ĭe tălpăşiţa până nu vine neneaca ca sĕ te iee de urechĭ afară.

Leonil. — Am maĭ păţit'o şi altă dată... Nu'mĭ pasă, macar sĕ'mĭ şi rupĕ urechile... Mĕ jĕrtfesc pentru mata! (trage de uşă).

Marghĭoliţa. — Da lasă uşa în pace, nebunule.

Leonil. — Ba nu... am s'o scot din ţîţînĭ, cum maĭ scos şi mata din sărite.

Marghĭoliţa. — Apoĭ cearcă, de vreĭ sĕ veḑĭ pe dracu.

Leonil. — Dar... vreŭ sĕ'l vĕd cu coarnele în papilĭote, şi sĕ'l sĕrut şi sĕ'ĭ spun că'l ĭubesc peste mĕsură.

Marghĭoliţa. — Ha, ha, ha! cât îĭ de obraznic!

Leonil. — Obraznicu mănâncă praznicu... Deschiḑĭ, orĭ stric uşa?.. Păn' în treĭ orĭ... una... două... două şi jumĕtate...

Marghĭoliţa. — Ba te rog, Leoniţule, nu te-apuca de pozne.

Leonil. — Eĭ, dacă te rogĭ, se schimbă. Te las, însă cu condiţie sĕ'mĭ daĭ o guriţă.

Marghĭoliţa. — Aĭ nebunit?

Leonil. — Ba nu 'mĭ e mult... şi drept dovadă, mĕ

jur să n'am parte de mătușica, dacă nu daŭ păretele jos. (înpinge tare ușa).

Marghiolița. — Of, Doamne, ce necaz!.. Eĭ, șeḑĭ binișor că'țĭ daŭ... Întinde botul.

Leonil. — L'am întins.

(Ușa se deschide pe jumĕtate. Obrazul Ioaneĭ se ivesce... și Leonil îl sĕrută, fără a lua de samă. Îndată după aceasta, ușa se închide iute și se audŭ risurĭ în întru).

Marghiolița. — (riḑênd) Sĕ'țĭ fie de bine, verișorule.

Ioana. — (asemene) Și la mulțĭ anĭ, cuconașule.

Leonil. — (depărtându-se de ușă furios) Am pățit'o!

O! ce foc
M'a trăsnit
Staŭ pe loc
Înpetrit!
Iubeam un ânger, o porumbiță
Și de la dînsa ceream guriță;
Când vaĭ! în ciudă
Soarta mea crudă
Schimbă pe ânger într'o țigancă,
Pe porumbiță în trup de stancă;
Și 'n loc de miere
Ah! gustăiŭ fiere!
Și 'n loc de buze de verișoară
Sĕrutăiŭ gingaș... un plisc de cioară!
O! ce foc
M'a trăsnit!
Staŭ pe loc
Înpetrit!

Ce să fac?.. Să stric ușa și să daŭ năvală în odaca să 'mĭ rĕsbun, cu șepte-ḑecĭ de miĭ de milioane d-

sĕrutărĭ... Dar... alta nu'mĭ maĭ rĕmâne. (se răpede spre uşă, dar de o dată se opresce, auḑind glasul Zamfireĭ afară). Sĕracul de mine! ce-am auḑit? glasul mătuşicăĭ?.. De m'a găsi baba aicĭ, apoĭ chĭar că rĕmân făr' de urechĭ! maĭ ales că 'mĭ-a hotărît sĕ nu'ĭ maĭ calc în casă, de când 'ĭ-am ḑis că se dă cu roş... unde sĕ fug? unde sĕ m'ascund?.. A!.. în dulapul ist cu rochiĭ. (intră în dulap) Nu's călcate rochiile, dar le-oiŭ călca eŭ. (le calcă în picioare).

SCENA VIII.

Leonil (în dulap), **Zamfira** (aducênd o rochie albă), **Her Franţ** (cu o hârtie de cofeturĭ).

(Până a nu intra pe scenă, Zamfira şi Franţ ḑicŭ următoarele cu-vinte, tocmaĭ când vrea Leonil sĕ se arunce asupra uşeĭ ca s'o strice).

Zamfira. — D-ta eştĭ, Her Franţ? dă'mĭ braçul sĕ uiŭ scările.

Franţ. — Poftim pe cel din stânga că'ĭ din partea inimeĭ.

Zamfira. — (intrând) Of!.. batăle cucu marşan-de-mode, ă mare scumpe's!.. Auḑĭ d-ta, opt sute de leĭ pentru rochie gata de nuntă?.. Nu face mireasa cât rochia.

Leonil. — (în parte, deschiḑênd puţin dulapul) O rochie e nuntă!

Franţ. —. După cum îĭ şi mireasa... dar când mi-easa se numesce Zamfira, nu'ĭ nimic destul de scump pe ı jidanĭ.

Zamfira. — (zimbind) Berbantule! tot aşa mĕ ademe-escĭ cu vorbe dulcĭ.

Franț. — (dându'ĭ cofeturile) Şi cu zaharicale, ca pe un canaraş.

Zamfira. — (luându-le) Tacĭ, dimoni, că mĕ scoțĭ din mințĭ. (merge spre dulap).

Leonil. — Audi'ĭ cum se cĭugulescŭ? (vĕdênd pe Zamfira, inchide ĭute uşa). O!

Zamfira. — (cercând sĕ deschidĕ dulapul) Ce dracu are dulapul ista de nu vrea sĕ se deschidĕ?

Franț. — Da ce vreĭ sĕ facĭ?

Zamfira. — (întorcându-se către Franț) Vreŭ sĕ închid rochia de nuntă a Marghĭolițeĭ.

Franț. — Ea sĕ cerc eŭ, că's vîrtos. (cearcă, dar nu poate sĕ deschidĕ).

Zamfira. — (rîdênd) Eĭ; monsĭu Franț, aşa mi te laudĭ? Ha, ha, ha... (imitând pe Franț) Ea sĕ cerc eŭ, că's vîrtos! Ha, ha, ha...

Franț. — (necăjindu-se în zadar) *Tertaĭfel!*

Zamfira. — Ea sĕ'țĭ ajut şi eŭ, că 'țĭ-aĭ uĭtat vîrtutea acacă.

(Fecĭorul intră).

Fecĭorul. — Cucoană; o venit o trăsură cu doĭ boeri.

Franț. — (depărtându-se de dulap) Negreşit că'ĭ cuconu Grigori Pâlcĭu cu fiul sĕŭ.

Zamfira. — (întorcênd spatele la dulap) Cuscrul şi ginerele? Poftesce'ĭ sus şi adă lumînărĭ degrabă, că'ĭ întuneric.

(Fecĭorul ĭesă).

Leonil. — (furios) Pâlcĭu ginere! O!

(Zamfira pune rochia şi cofeturile pe un scaun lângă dulap şi se apropie de Franț. În vremea asta Leonil deschide uşa dulapuluĭ şi ĭa cofeturile).

Zamfira. — Acum îĭ acum, dragă monsĭu Franţ.

Franţ. — N'aĭ nicĭ o grijă, cucoană Zamfiriţă.

Zamfira. — (alergând la uşa din stânga) Marghĭoliţă, eştĭ gata?

Marghĭoliţa. — (din odaie) Numaĭ pantofiĭ sĕ mi'ĭ leg.

Zamfira. — Caută sĕ întri în salon când oiŭ tuşi.

Zarghĭoliţa. — Bine, nenecuţă.

Leonil. — (mâncând zaharicale) Verişoara sĕ fie Pâlcioae! O!

(Fecĭorul intră aducĕnd luminărĭ aprinse).

Fecĭorul. — Boeriĭ se suĭe pe scărĭ. (pune luminările pe masă şi ĭesă).

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, Caminarul **Grigori Pâlcĭu, Nicu.**

Pâlcĭu. — Cu plecăcĭune.

Zamfira. — Sluga d-tale, cucoane Grigori... Da de unde şi până unde pe la noĭ?.. De atâta vreme de când nu ne-aĭ maĭ dat obraz...

Pâlcĭu. — Mĕ eartă, cucoană dragă, c'am fost tot timpul bolnav.

Zamfira. — (arĕtând pe Nicu) D-luĭ îĭ cuconaşu d-tale?.. Feciorul?

Pâlcĭu. — Dar... nu'l cunoscĭ? (luĭ Nicu) Sĕrută mâna cucoaneĭ.

Nicu. — (Sĕrută mâna cucoaneĭ Zamfireĭ, care îl sĕruta pe frunte).

Zamfira. — Ba că bine ḑicĭ, cucoane Grigori... Ea privesce'l cum o crescut de mare! S'o făcut holteiŭ.

Pâlciu. — Heĭ!.. aşa crescŭ bobociĭ.

Leonil. — (în parte, cu gura plină) Bobociĭ!

Zamfira. — Da... ea poftim de şedĭ, cucoane Grigori, sĕ maĭ vorbimŭ de vremile noastre.

Pâlciu. — (şedênd pe canape lângă Zamfira) Sĕrut mâna... Eată şi domnul Franţ, prietinul nostru. Unde nu gândescĭ, acolo 'l găsescĭ.

Franţ. — (şedênd pe un jilţ) Eŭ sînt ca buruĭana cea rea

Pâlciu. — Ba nu, Birmănaşule dragă, eştĭ ca buru eana cea de leac.

Zamfira. — Pentru că'ĭ doftor? Ha, ha, ha... T vesel eştĭ, cucoane Grigori! (rîde tuşind şi căutând spre odaia d stânga).

Pâlciu. — Heĭ!.. cum dă Dumnedeŭ şi cel co verde, cucoană Zamfiră. Noĭ, bĕtrâniĭ, căutămŭ sĕ ves limŭ ceasurile câte ne maĭ rĕmânŭ de trăit, pentru sĕ ne mângâĭemŭ de cele care aŭ trecutŭ.

Zamfira. — Şi bine faceţĭ, bine faceţĭ.

Pâlciu. — (luând pe Zamfira de mână) Bine facemŭ adevĕrat, cucoană dragă, pentru că cine scie?.. mâ poĭmânĭ poate... alivanta 'n groapă.

Franţ. — Fără voĭa doftorilor?

Pâlciu. — (rîdênd) Ba cu toată înputernicirea lor.

Zamfira. — Ha, ha, ha. (tuşesce) Da ce nu şedĭ, coane Nicule?

Nicu. — (se pune pe un scaun).

Pâlciu. — Mări, nu'l maĭ tot cuconi, că s'a dioc

Zamfira. — (rîdênd şi tuşind maĭ tare) Batĕ-te noroc poznaş maĭ eştĭ. (în parte) Nicĭ c'a veni drăcoaĭca.

SCENA X.

Ceĭ dinainte, **Marghĭoliţa.**

Pâlcĭu. — Heĭ! .. eată şi duduca Marghĭoliţa, fata moşuluĭ cea frumoasă.

Zamfira. — Veḑĭ cât o crescut?

Pâlcĭu. — Ba ce crescut! .. bre, bre! când era numaĭ de-o şchĭoapă.

Leonil. — (în parte, furios) Şchĭoapă... verişoara!

Pâlcĭu. — Vin' încoacĭ, fata mea, să te sĕrute moşu.

(Marghĭoliţa se apropie de Pâlcĭu, care o sĕrută pe frunte. Zamfira şi Franţ 'şĭ fac semne de bucurie. Nicu se scoală pe picĭoare şi se uĭtă pe furiş la Marghĭoliţa).

Marghĭoliţa. — (în parte) Of! .. că m'o înghimpat cu musteţele.

Pâlcĭu. — Îţĭ aducĭ aminte, Marghĭoliţo, când 'mĭ ḑiceaĭ mosu Pâlsĭu, mosu Pâlsĭu? .. Par' că nu 'mĭ vine-a crede că 'ĭ ea, cucoană Zamfiră. Dintr'atâtica, s'o făcut coşcoge fătoiŭ!

Leonil. — (cu gura plină, furios) Fătoiŭ!

Pâlcĭu. — Eată şi Nicu, fiul meŭ, dragă Marghĭoţă... Nu'ţĭ aducĭ aminte când te gĭucaĭ cu dînsu de-a aba-oarba?

Nicu. — Ba nu, băbacă... de-a Puea-gaea.

Pâlcĭu. — Vin de'ĭ sĕrută mâna, Nicule.

Nicu. — (Sĕrută mâna Marghĭoliţeĭ ş'apoĭ se întoarce la locul luĭ stă tot în picĭoare).

Leonil. — Îĭ pupă mâna prostu... O!

Marghĭoliţa. — (Se uĭtă cu ochĭ galişĭ la Nicu în toată scena. Nicu se turbură).

Pâlcíu. — Ce maĭ ḑicĭ şi d-ta, mosĭu Franţ?.. Aşa'ĭ că de-acum o venit vremea sĕ dămŭ rêndul copiilor?

Franţ. — Aşa'ĭ pravila Natureĭ, cucoane Grigori. Bĕtrâniĭ împreună şi tineriĭ earăşĭ împreună... maĭ ales când se găsescŭ doĭ cariĭ se potrivescŭ...

Zamfira. — Adevĕrat grăescĭ, monsĭu Franţ... Nimic nu'ĭ maĭ nostim de cât doĭ hulubaşĭ... păreche.

Pâlcíu. — Atunce'ĭ fericire 'n casă.

Leonil. — (în parte) Ba în hulubărie.

Zamfira. — Cuĭ o spuĭ, cucoane Grigori?.. Eatămĕ's eŭ... am trăit 17 anĭ cu rĕposatul soçu meŭ, Dumneḑeŭ sĕ'l erte!.. şi nicĭ odată nu ne-amŭ sfăditŭ... Sĕrmanu! ce bujor de om era! Cât oiŭ trăi, l'oiŭ tot boci!.. (plânge).

Sĕrmanu bărbăţelu!
Sĕrmanu sufleţelu,
Ce om, ce om era!
Supus l'a mea voinţă,
Plecat l'a mea dorinţă
În vecĭ el s'arăta!
Eŭ îl numeam Luluţă,
El mĕ numea Mumuţă
Cu glasu'ĭ drăgălaş,
Şi îmĭ ḑicea: «Firiţă!
«Tu eştĭ o porumbiţă,
«Şi eŭ un porumbaş.
Ah, vaĭ ş'amar de mine!
Ah, dragul meŭ bărbat!
Mumuţa după tine
Va plânge ne 'ncetat!

(Marghiolița şi Franţ îşĭ ştergŭ ochiĭ. Nicu trage din buzunar, o basma lungă şi'şĭ suflă nasul tare).

Pâlciu. — Aşa şi eŭ cu bĭata rĕposata, Dumnedeŭ s'o erte!.. Ah, ce femee scumpă şi iconoamă!.. Of, of!

Sĕrmănica
Mititica!
Cât de mult ea mé ĭubea!
Sĕrmănica
Mititica!
Ce dulceţĭ bune făcea!
Ce locmale,
Baclavale,
Învêrtite şi bohaciŭ!
Ce vutcĭ bune,
De minune,
Cu miros de odogaciŭ!
Amar mie!
Ce soçie,
Ce comoară-am prăpădit!
Ah! ce vĭaţă.
Ce dulceaţă,
Moartea crudă 'mĭ-a răpit!

Leonil. — (in parte) Bre!.. c'aŭ sĕ înece mahalaoa.

Zamfira. — Of, of!.. Marghĭoliţo, dute de di s'aducĕ dulceţĭ de cele care aĭ făcut tu astădĭ.

(Marghĭoliţa ĭesă prin stânga).

Zamfira. — Cucoane Grigori, am sĕ'ţĭ daŭ sĕ guştĭ dulceţĭ de-a Marghĭoliţeĭ.

Pâlciu. — De 'ĭ-or sĕmĕna eĭ, trebue sĕ fie foarte făcute. Aşa'ĭ Nicule?

Nicu. — (rĕsărind) Dar băbacă; îmĭ placŭ.

Zamfira. — Da ce nu şedĭ, cucoane Nicule?

Nicu. — (se pune pe scaun) *Mersi.*

Zamfira. — Trebue sĕ scii, cucoane Grigori, că nu se află mai bună gospodină pe faça pămêntuluĭ. De'ĭ nevoe în casă de dulceţĭ, de pânză, de păstrămurĭ, de orĭ ce însfîrşit... Marghĭoliţa poartă de grijă de toate. Ea dă de bucate; ea ţine cheile de la cămară şi de la pivniţă, încât eŭ sînt silită a sta cu mânele legate.

Franţ. — Halal de bărbatul ce-a avea!

Zamfira. — Halal, Ḑĕŭ! Şi sĕ veḑĭ cum coasă la gherghef, sĕ te minunezĭ... (strigă) Marghĭoliţo, trimite'ţĭ gherghefnl aicĭ.

Leonil. — (în parte). Auḑĭ telăliţa, cum îşĭ laudă marfa?

(Ioana aduce gherghcful, îl dă luĭ Pâlcĭu şi ĭese).

Pâlcĭu. — Aferim... frumos de tot!.. Da cine'ĭ, mĕ rog, turcul ist călare?

Franţ. — Îĭ Ali-Paşa.

Pâlcĭu. — Cel care o tăĭet volintirii?.. bre, bre!..

Zamfira. — Tocmaĭ... Poftescĭ sĕ veḑĭ şi d-ta, cucoane Nicule?

Pâlcĭu. — Ear îl cuconescĭ?.. Eŭ vĕd c'aĭ sĕ'mĭ diochĭ flăcăul.

Nicu. — (ĭe gherghefnl şi rĕmâne cu el în mână).

(Întră Marghĭoliţa şi după dinsa Ioana purtând tablaoa cu dulceţĭ).

Zamfira. — Adă aicĭ, Ioano.

(Ioana merge cu tablaoa d'ântêĭ la Pâlcĭu, pe urmă la Nicu şi în sfîrşit la Franţ care nu ĭe dulceţĭ. Marghĭoliţa o urmează şi dă paharul cu apă).

Pâlcĭu. — (gustând dulceţile) Cu adevĕrat că's minunate.. Aşa belte! (amestecând greŭ) Aşa... bel... te. (în parte) Vai leŭ, că mi s'o încleĭet fălcile.

Marghioliţa. — Sĕ'ţi fie de bine.

Pâlciu. — Sĕ... rut... ochişo... orii... fata... mea.

Zamfira. — Poate că n'aŭ coardă destulă!

Ioana. — Da cum, Doamne eartă-mĕ! că de adi dimineaţă le ferb pe foc.

Zamfira. — (căutând s'acopere vorba Ioanei, tuşesce) Poftescĭ, cucoane Nicule? (în parte) Ei lasă, cioară, că 'ţi-oiŭ rupe eu pliscul.

(Când vine tablaoa dinaintea lui Nicu, el se scoală, pune gherghefu pe scaun şi ie dulceţi multe).

Marghioliţa. — (dându'i paharul) *A vo suhe*, monsiu Nicu.

Nicu. — (înecându-se cu dulceţi) *Mersi...* (tuşesce)

Pâlciu. — Ce dracu! ear te-ai înecat, măi tălălăŭ.

Leonil. — (în parte) Moaşa 'n pod.

Nicu. — (turburat, se pune peste gherghef şi rĕsare îndată).

Pâlciu. — Na, c'ai spart gherghefu? Ei, da m'ai ruşinat urit, măi badeo!

Zamfira. — (sculându-se) Nu'i nimică, nu'i nimică.

Marghioliţa. — (ride).

Nicu. — (uitându-se la gherghef) Numai nasu 'i spart, băbacă.

Pâlciu. — (sculându-se foarte supărat) Şi poate că nu'i destul sĕ spargi nasu lui Ali-Paşa?

Zamfira. — Nu te supĕra, cucoane Grigori, că Marghioliţa mai face şi alţi turci în ceea-l-altă odaie.

Pâlciu. — Deŭ?.. Hai sĕ'i videmŭ. Nu poţi crede cât mi's de dragi Turcii... de lână.

Zamfira. — Poftim, cucoane Grigori. Vii cu noi, monsiu Franţ?

Franț. — Bucuros.

(Pâlciu intră în stânga).

Zamfira. — Marghiolițo, ședĭ cu cuconu Nicu. (încet Marghiolițeĭ) Nu uĭta sĕ'ĭ cânțĭ marșul luĭ Napoleon. (se duce spre ușa din stânga și, până a nu eși, dice încet luĭ Franț). Acum 'ĭ vreme de pus la cale... Sĕ daĭ pricină de vorbă, monsĭu Franț. (Iesă).

Franț. — Las' pe mine, cucoană Zamfiră. (Iesă).

Leonil. — (în parte) Se ducŭ sĕ deschidĕ ĭarmarocul.

SCENA XI.

Leonil (în dulap), **Marghiolița, Nicu.**

Margiolița. — (după o mică tăcere) Monsĭu Nicu...

Nicu. — (cu jumĕtate de glas) *Cheschevu madmuasel?*

Marghiolița. — *Je vu pri... reste* pe canape.

Nicu. — (se pune pe un jilț) *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte, ședênd pe canape) Par' că nu prea scie franțuzesce. (mică tăcere).

Leonil. — (în parte) Ce pardon 'ĭ-așĭ trage la ceafă.

Marghiolița. — Monsĭu Nicu, îțĭ aducĭ aminte de *notr anfans?*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghiolița. — *De notr anfans.*

Nicu. — *Pardon.*

Marghiolița. — (în parte) Se vede că alte vorbe nu maĭ rupe. (tare) *Vu parle franse, monsĭu Nico?*

Nicu. — *Parle, madmuasel.*

Marghiolița. — *E bien... parlon* împreună.

Nicu. — *Parlon.*

(Mică tăcere. — **Marghiolița** se uită cu dragoste la Nicu, care coboară ochiĭ, se sucesce pe scaun şi'şĭ suflă nasul tare).

Marghiolița. — N'aĭ fost la Paris, monsĭu Nicu?

Nicu. — Nu, dar cât pe ce era sĕ mĕ trimeată băbaca.

Marghiolița. — Şi de ce nu te-o trimis?

Nicu. — S'o temut sĕ nu'mĭ perd legea şi sĕ mĕ 'ntorc înapoĭ păgân.

Margiolița. — Numaĭ pentru atâta?..

Nicu. — 'Ĭ-o maĭ fost frică că m'oiŭ face şi eŭ ca Iorgu de la Sadagura.

Marghiolița. — Pĕcat că te-o gĭudecat aşa de rĕŭ!.. Dacă mergeaĭ la Paris, vedeaĭ teatrurĭ... învĕțaĭ sĕ gĭocĭ polca; audĭaĭ opere frumoase... marşul luĭ Napoleon... Cunoscĭ marşul luĭ Napoleon, monsĭu Nicu?

Nicu. — L'am audit odată din cobza luĭ Barbu.

Marghiolița. — Îĭ tare frumos! Eŭ îl sciŭ.

Nicu. — Din cobză?

Marghiolița. — Ba din ghitară... Ha, ha, ha!.. audĭ?.. din cobză?

Nicu. — Barbu te-o învĕțat?

Marghiolița. — Cine?.. Barbu?.. Ha, ha, ha!

Nicu. — (în parte) Am scăpat vr'o gogomănie... Ea s'o dreg. (tare) Mata, duducă, trebue sĕ'l cânțĭ negreşit maĭ bine decât Barbu, şi dacă aĭ vrea...

Marghiolița. — Vreĭ sĕ 'l audĭ? (se scoală şi merge sĕ ĭee ghitara).

Nicu. — Ce se potrivesce!.. *pardon madmuazel.* (se răpede s'aducĕ ghitara, o ĭe în mână şi o cearcă) Da... bună ghitară! (rupe o strună) Tronc! (rĕmâne înpetrit).

Marghĭoliţa. — (supĕrată) Na!.. Pas acum de 'ĭ maĭ cântă marşul luĭ Napoleon.

Nicu. — (după o mică tăcere) Sĕ'mĭ plesnească ochiĭ, dacă am vrut s'o rup... *Pardon* de ertăcĭune, duducă.

Marghĭoliţa. — Ba nu; nu vreŭ sĕ te ert, până nu 'ĭ face ce 'ţĭ-oiŭ ḑice eŭ.

Nicu. — Ce poroncescĭ?

Marghĭoliţa. — Poroncesc sĕ'mĭ cânţĭ o romanţă.

Nicu. — (ruşinându-se) Da... Ḑĕŭ! nu sciŭ sĕ cânt.

Marghĭoliţa. — Nu te cred.

Nicu. — Doar sĕ'ţĭ cânt de dragoste.

Leonil. — (în parte) Auḑit'aĭ Pâlcĭu cum se obrăznicesce!

Nicu. — Sĕ'ţĭ cânt de dragoste, duducă?

Marghĭoliţa. — (coborând ochiĭ) Cântă.

(Nicu îşĭ drege glasul; începe dar nu nimeresce tonul. După câteva incercărĭ el cântă pe aria: Cumetriţă dragă, ş. c. l.)

Orĭ cine trăesce
Pe Amor slăvesce;
Orĭ care jivină
De amor suspină!

Găscăşoara gâgâesce,
Răţişoara hăcăesce,
Stăncuşoara cârâesce,
Harmasarul nechezesce,
Motănaşul mĭorlăesce,
Cucoşul cod.odăcesce...

Şi eŭ, plin de jale,
Îţĭ rostesc matale:
Duducuţă dragă,
S'a trecut de şagă!

Marghiolița. — Ha, ha, ha.

Leonil. — Ha, ha, ha.

Nicu. — Dec!.. (se uĭtă cu mirare la Marghiolița ş'apoĭ începe şi el a rîde tare)

SCENA XII.

Ceĭ dinainte, **Pâlcîu, Zamfira, Franţ.**

Pâlcîu. — (intrând mânios) Aşa, dragă cucoană... dacă nu vreĭ s'adaogĭ încă două sălaşe de ţiganĭ în foaĭa de zestre, apoĭ nu pot nicĭ eŭ sĕ'ţĭ daŭ băetu.

Zamfira. — (mânioasă) Nicĭ un suflet maĭ mult. Dacă 'ţĭ place... dacă nu, alţiĭ mĕ rogŭ.

Pâlcîu. — Potŭ sĕ te roage; dar flăcăĭ ca al meŭ nu se prea găsescŭ pe toate uliţele.

Zamfira. — Eĭ! dragă cucoane Grigori; tot ţiganu 'şĭ laudă cîocanu.

Pâlcîu. — (atins) Care vrea sĕ ḑicĕ... eŭ sînt ţigan şi Nicu cîocan?.. Foarte 'ţĭ mulţĕmesc.

Franţ. — (căutând sĕ 'ĭ înpace) *Aber* nu'ĭ aşa, cucoane...

Pâlcîu. — Ean las' neamţule... nu te-amesteca unde nu 'ţĭ ferbe oala... Cât pentru d-ta, cucoană Zamfiră, fiind că te scumpescĭ pentru două sălaşe de ţiganĭ, pune'ţĭ pofta 'n cuĭ despre cuscrie cu mine... Mĕ duc...

Zamfira. — Călĕtorie sprincenată!

Pâlcĭu. — Audĭ, ţigan!.. cĭocan! (luĭ Nicu) Haĭ cĭoc... Nicule de aicĭ. Haĭ cu tătuca, că 'ţĭ-oiŭ găsi eŭ neveste aĭurea... Audĭ, ţigan, cĭocan!.. (Iesă prin fund. furios).

Nicu. — (Jaluic Marghĭoliţeĭ) *Bonsuar madmuazel.* (Iesă după tatăl sĕŭ).

Leonil. — (cu bucurie) Se vede că nu s'aŭ ajunsŭ cu târgul.

SCENA XIII.

Leonil, Zamfira, Marghĭoliţa, Franţ, (şi maĭ pe urmă **Ioana.** — (mică tăcere).

Franţ. — (viind între amêndouă) Ce sĕ facemŭ acum?

Zamfira. — Of! of! am rĕmas ear cu peatra 'n casă! Of... ameţesc... leşin... (leşină în braçele luĭ Franţ).

Franţ. — (spăriet) *Vas ist?*

Marghĭoliţa. — Eŭ, peatră 'n casă!.. Ah! mor. (leşină asemene in braçele luĭ Franţ).

Franţ. - - (şi maĭ spăriet) *Vas ist?*

Tertaifel! Vas ist das?
Main Got, main Got! ah vaĭ!
Îmĭ vine sĕ le las
Sĕ cadĕ *ale zvai.*
Cucoană Zamfiriţă,
Duducă Marghĭoliţă
Am obosit de tot
Şi, Ḑeŭ! că nu maĭ pot.
Cucoană Marghĭoliţă,
Duducă Zamfiriţă

Treziţi-vĕ că, Ḑeŭ!
Leşin pe loc şi eŭ...
Tertaifel! vas ist das?
Main Got, main Got! ah vaĭ!
Îmĭ vine sĕ le las
Sĕ cadĕ *ale zvai.*

(strigă) Ioană, Ioană, adă degrabă oţet, colonie... ce 'ĭ găsi, că aŭ leşinatŭ cucoanele.

Leonil. — Marghĭoliţa leşinată! Heĭ, că nu sînt în locul şoacăţeĭ.

Franţ. — (strigă ear) Ioană, Ioană.

Ioană. — (alergând cu un şip) Sĕracan de mine!.. ce-aŭ păţitŭ?

Franţ. — Dă-le ĭute la nas... *Tonerveter!*.. grele's!

Ioana. — (le pune şipul sub nas).

Zamfira. — (rĕsărind) Pi! ce putoare!

Marghĭoliţa. — (asemene) Fi! *chel orĭor!*

Franţ. — (scăpând) Uf!

Zamfira. — Ce şip îĭ aista?

Franţ. — Colonie.

Ioana. — Ba terpentină.

Zamfira. — Terpentină? Ah! ear leşin.

Marghĭoliţa. — (alergând lângă Zamfira) Nu o lăsa, monsiu Franţ.

Zamfira. — (furioasă) Tu eştĭ? stahio! lipsescĭ din ochiĭ meĭ sĕ nu te maĭ vĕd... că'mĭ otrăvescĭ ḑilele!

Franţ. — (voind s'o linişteascĕ) Cucoană Zamfiriţă...

Zamfira. — Fugĭ şi d-ta; dă'mĭ pace. (ţipând) Daţi'mĭ pace cu toţiĭ... Nu maĭ vreŭ sĕ vĕd pe nime; nu vreŭ.

sĕ mĕ maĭ mărit, nicĭ sĕ caut gînerĭ... ardĕ'ĭ focu sĕ'ĭ ardĕ!.. Mĕ duc de mânĭ la călugărie cu fată cu tot.

Marghĭoliţa. — La călugărie! Ah! ameţesc!

Zamfira. — Ba sĕ lipsescĭ, îţĭ ḑic, că 'ţĭ-oiŭ da acuş nisce marghĭolil de nu l'eĭ putea duce.

Marghĭoliţa. — (intră plângĕnd în stânga).

Leonil. — A apucat'o istericale pe babă.

Franţ. — Cucoană Zamfiră, liniştescete... Ce vrea sĕ ḑicĕ...

Zamfira. — Mări, caută'ţĭ drumu şi mĕ lasă 'n pace... (ţipă) Of!.. 'mĭ-o eşit perĭ albĭ de când am fată mare! (intră furioasă în stânga).

Franţ. — Fa, Ioană, dute de-o înpacă şi'ĭ fă apă caldă de picĭoare. Auḑĭ, fa, Ioană?

Ioana. — (luând luminările) Ean nu prea fa, şi maĭ jupineasă... Auḑitum'aĭ sucitule? (iesă după Zamfira).

Franţ. — (prin întuneric) *Saperment aĭn mal!*.. toată casa 'ĭ cu capu 'n jos... Cum sĕ dreg trebile? (gândesce) *Tonerveter!*.. nu'mĭ vine nicĭ o ideĭe. (de odată se opresce şi se bate cu palma peste frunte ca când ar fi găsit vr'un chip). A!.. (schimbând ideĭa) Ba nu aşa. (se bate încă odată şi maĭ tare) O! am găsit!.. Mĕ duc sĕ mĕ tălmăcesc cu cuconu Grigori. (iesă prin fund lovindu-se de mobile) *Tertaifel!* că întuneric 'ĭ!

SCENA XIV.

(întuneric).

Leonil. — (eşind din dulap) Uf!.. Slavă Domnuluĭ, c'am scăpat din temniţă!.. Bre, bre, bre! Multe pozne am

maĭ vĕḑut de când locuesc în dulapul ista!.. Dragoste şvăbească, cochetărie băbească, gogomănie pâlcĭască, târguire căsătorească, şi... fudulie ţigănească! Dar din toate aceste n'am înţĕles alta, decât că baba a căpchiet, pentru că nu 'şĭ poate mărita fata, şi că vrea s'o trimeată la monăstire pentru ca sĕ scape de dînsa. (cu mânie) Verişoara la călugărie! Nu voiŭ suferi nicĭ odată o asemene nelegĭuire... Dar cum sĕ fac ca s'o scap de comănac? (gândesce) S'o fur în astă noapte şi s'o trec peste Dunăre?.. Dar; planu 'ĭ minunat, numaĭ de aşĭ putea întra în odaca Marghĭoliţeĭ ca sĕ 'ĭ daŭ de scire sĕ fugĕ. Însă cum dracu sĕ trec prin etacul cloanţeĭ, fără ca sĕ mĕ bage de seamă?.. O! îmĭ vine o ideĭe năstruşnică. (Ie rochiea adusă de cucoana Zamfira la scena VIII şi o arată publiculuĭ, ḑicênd): Oiŭ sĕ mĕ schimb în fată mare! (intră în dulap).

SCENA XV.

Leonil, Marghĭoliţa (iesă incet din odaia din stânga).

Marghĭoliţa. — (tristă) La călugărie!.. Auḑĭ? sĕ mĕ dee la monăstire pentru un cusur de două sălaşe de ţiganĭ!.. Maĭ bucuroasă voiŭ întra în fundul pămêntuluĭ... Maĭ bine voiŭ fugi unde m'or duce ochiĭ, departe de casa părintească în care sînt sarcină! (plângênd) Pentru că m'o făcut Dumneḑeŭ fată, maĭcă-mea nu mĕ poate suferi, par' că eŭ sînt vinovată... O! cât sînt de nenorocită!

Ah! plâng şi suspin
Şi suspin mereŭ,
Şi sufĕr un chin
Un chin foarte greŭ.
În furtună rea,
Ca frunḑa plutesc!
Şi 'n durere grea
Cu amar trăesc!

(Stă tristă cu batista la ochĭ).

Leonil. — (eşind din dulap în rochie şi oprindu-se în fund) Eată-mĕ 's gata! De m'a zări mătuşica, va socoti că 's Ioana ţiganca, şi voiŭ putea lesne să întru la Marghĭoliţa... Haĭ! într'un noroc! (face un pas şi se opresce zărind pe Marghĭoliţa) Ce zăresc acolo?.. o matahală neagră?.. trebue sĕ fie Ioana, care vrea sĕ închidĕ uşile. (se dă după dulap).

Marghĭoliţa. — (stergêndu'şĭ ochiĭ) Haĭdeţĭ, cum a vrea Dumneḑeŭ, păn' a nu se trezi maĭcă-mea. (mergĕnd spre dulap) Sĕ'mĭ ĭeŭ capela şi mantela.

(Marghĭoliţa deschide dulapul. De-odată Leonil o ridică în braçe fără veste şi o închide în intru).

Leonil. — Sĕ nu cârcnescĭ, cĭoară, că te-am prăpădit. (depărtându-se de dulap) Işala!.. am închis baragladina! şi de-acum pot, fără nicĭ o frică, sĕ trec prin etacul babeĭ. Acum chĭar că m'a lua de Ioana. (se pornesce în stânga riḑênd încet) A draculuĭ maĭ sînt! (ajungênd la mijlocul scenei, se opresce) Cine maĭ vine?

(Uşa din fund se deschide şi Nicu vine bojbăind prin intuneric).

SCENA XVI.

Leonil, Nicu.

Nicu. — (intrând) Doftorul Franţ m'o sfătuit ca sĕ vin înapoĭ şi sĕ fur pe duduca Marghĭoliţa... (se lovesce de un scaun) Valeŭ!.. da întuneric iĭ! (înaintează încetişor spre Leonil).

Leonil. — (în parte) Nu cumva 'ĭ doftoru?

Nicu. — (în parte) Par' că zăresc o rochie... Oare nu 'ĭ duduca Marghĭoliţa?

Leonil. — Ba 'ĭ tocmaĭ şoacăţa! (se depărtează în dreapta).

Nicu. — Ba 'ĭ tocmaĭ duduca! (fuge în stânga) Îmĭ vine sĕ fug. (staŭ puţin amêndoĭ şi ascultă).

Leonil. — Cum dracu sĕ mĕ disbăr de dînsul?

Nicu. — Heĭ! de-aşĭ avea curaj... ce 'ĭ-aşĭ maĭ spune prin întuneric!

Leonil. — O!.. sĕ mĕ prefac că 's baba! (luĭ Nicu, încet) Pst!

Nicu. — (în parte, cu mirare) Aud?

Leonil. — Pst, Pst.

Nicu. — (asemene) Par'că mĕ chĭamă? (luĭ Leonil) Pst.

Leonil. — (cu glas schimbat) D-ta eştĭ?

Nicu. — (încet) Eŭ.

Leonil. — (cu dragoste) Ah!

Nicu. — (asemene) Oh!

Leonil. — Dragul meŭ...

Nicu. — (apropiindu-se de Leonil) Scumpa mea!..

Leonil. — (în parte) Mâncate-ar moliile!..

Nicu. — (prinqênd curaj, tare) Scumpa mea duducă Marghĭoliţă!..

Leonil. — (în parte) Dute draculuĭ!

Nicu. — Aud? primescĭ?.. Ah! duducă, îţĭ sĕrut mânele. (sĕrută mânele luĭ Leonil).

(Se aude strĕnutând în stânga).

Nicu. — Poroncă?

Leonil. — Aĭ audit?

Nicu. — Ce?

Leonil. — Vine neneaca.

Nicu. — Eleĭ!

Leonil. — Şi de ne-a găsi înpreună, sîntemŭ prăpădiţĭ.

Nicu. — Eleĭ!

Leonil. — Ascunde-te degrabă.

Nicu. — Unde?

Leonil. — În dulapul ista până ce s'a duce neneaca. că oiŭ veni eŭ sĕ'ţĭ deschid maĭ pe urmă.

Nicu. — Şi după ce mi'ĭ deschide, îĭ fugi cu mine?

Leonil. — Te maĭ îndoescĭ, tiranule?

Nicu. — Ba 'ţĭ sĕrut mânuşiţile.

Leonil. — (cu dragoste) Sĕrută şi peĭ!.. (îĭ dă mâna şi Nicu o sĕrută de multe orĭ).

Nicu. — (mergĕnd spre dulap) M'am dus. (intrând în dulap) Ah! duducuţă, crede că m'aĭ băgat în raiŭ.

Leonil. — (închiḑêndu'l) Ba în dulap, prostule, şi sĕ nu crâcnescĭ, că eştĭ mort. (aceste cuvinte le ḑice cu glas firesc).

Nicu. — [din dulap, spăriet] Eleĭ!

Leonil. — (viind in mijlocul sceneĭ) Hup şi altul. [rîde] L'am închis pe prostu cu Ioana ţiganca! Ha, ha, ha... Aiŭ parte unul de altul. Acum ceasul fericireĭ a sunat pentru mine. Dragă verişoară! am sĕ te scap, pentru ca şi

'ţĭ dovedesc cât te ĭubesc de mult... Haĭde!.. [face câteva pasurĭ spre uşa din stânga şi se opresce spărieţ]. Ear o dihanie!

[Se deschide uşa şi Zamfira intră prin intunerie].

SCENA XVII.

Leonil, Zamfira [in toaletă de noapte].

Zamfira. — (în parte) În cotro o apucat jupineasa Marghĭoliţa?.. De un ceas de când am audit'o eşind, şi încă nu s'o întors în odae.

Leonil. — (în parte) Aud foşnăind fuste... Cine sĕ fie?.. Baba doarme; Ioana 'ĭ în dulap. Îĭ verişoara, negreşit. (tare) Tu eştĭ, Marghĭoliţo?

Zamfira. — (în parte, cu mirare) Ce?

Leonil. — (apropiindu-se de Zamfira) Nu'ţĭ fie frică, verişoară, că eŭ sînt... Leonil.

Zamfira. — (în parte) Leonil?..

Leonil. — Am hotărit sĕ te fur în astă noapte, pentru ca sĕ te scap de babă şi de călugărie.

Zamfira. — (în parte, supĕrată) Babă!

Leonil. — Nu'ĭ e ruşine băborniţeĭ sĕ nebunească la bĕtrâneţe, şi se vree sĕ'şĭ facĕ un blestem ca aista... sĕ te călugărească!.. Îĭ bună, Dĕŭ, de închis la Golia.

Zamfira. — (în parte, cu mânie) La Golia, eŭ?

Leonil. — Gândesce cât îĭ de rĕ cu tine! par' că aĭ fi copila eĭ, ci o ţigancă!.. Gândesce că eştĭ socotită de dînsa ca o sarcină, ca o peatră în casă!.. haĭ sĕ fugimŭ împreună, până nu se trezesce stahia

Zamfira. — (în parte, furioasă) Stahia! (apucând pe Leonil de urechĭ) A! blestematule... sînt stahie, eŭ?

Leonil. — (spăriet) Valeŭ!.. am păţit'o.

Zamfira. — (trăgêndu'l de urechĭ) A! berbantule, vreĭ sĕ 'mĭ furĭ fata?.. ḑicĭ că's băborniţă, că's stahie, că's bună de închis la Golia?.. Eĭ, las' moţpane, că te-oiŭ învĕţa eŭ. (strigă) Ioană, Ioană, adă lumînărĭ.

Leonil. — Mătuşică, dragă mătuşică... (în parte) Oiŭ sĕ rĕmân făr' de urechĭ... (se luptă cu Zamfira; scapă şi vrea sĕ fugă) La fugă, băete. (aleargă la uşa din fund, dar de odată se opresce auḑind glasul luĭ Pâlcĭu şi a luĭ Franţ, ḑicênd afară următoarele cuvinte:)

Pâlcĭu. — } Degeaba 'ţĭ baţĭ capul, monsĭu Franţ.
Franţ. — } Fă'mĭ hatîrul de vină cu mine.

(Ḑicênd aceste, Pâlcĭu şi Franţ intră prin fund).

(Leonil se întoarce ĭute înapoĭ şi fuge spre uşa din stânga; dar aicĭ întâlnindu-se cu Ioana, care vine cu lumînărĭ, aleargă la dulap, îl deschide şi caută sĕ între în întru; însă Nicu îl înpinge cu picĭoarele şi vrea sĕ tragĕ uşa dulapuluĭ. Luptă comică între eĭ).

Zamfira. — (în toată vremea asta, alungă pe Leonil) „Aşteaptă tălharule, că 'ţĭ-oiŭ da eŭ stahie, 'ţĭ-oiŭ da eŭ băborniţă, 'ţĭ-oiŭ da eŭ fete de furat.“

SCENA XVIII.

Zamfira, Leonil, Pâlcĭu, Franţ, Marghĭoliţa, Nicu, Ioana (aducênd lumînărĭ).

Pâlcĭu. — }
Franţ. — } Ce este? Ce gălăgie?

(Se apropie cu toţiĭ de dulap, care stă deschis).

Zamfira. — | | Ce 'mĭ vĕdură ochiĭ!
Leonil. — | | Verişoara cu Pâlcĭu!
Pâlcĭu. — | (foarte răpide) | Închişĭ într'un dulap!
Franţ. — | | Prin întuneric!

Ioana. — Şi cuconaşu Leonil în rochie de nuntă? Ha, ha, ha.

(Staŭ cu toţĭ încremeniţĭ în faça dulapuluĭ, unde Marghĭoliţa şi Nicu se ascundŭ cu mânele la ochĭ).

Leonil. — (vĕdĕnd în faça scenei) Mare poznă am făcut!

Zamfira. — (furioasă) Ce cauţĭ în garderob, diavoloaĭco?

Pâlcĭu. — (furios) Ce'mĭ boscoroseştĭ prin dulap, măĭ tălălăŭ?

Marghĭoliţa. — Neneacă...

Nicu. — Băbacă...

Zamfira. | (împreună) | Ce?
Pâlcĭu. | | Ha?

Marghĭoliţa. — Vĕru Leonil m'o închis aicĭ, neneacă.

Nicu. — Şi pe mine tot el, băbacă.

Zamfira. | (împreună) | Leonil!
Pâlcĭu. | |

(Se repedŭ şi apucă pe Leonil de braçe).

Zamfira. — Tu, blestematule?

Pâlcĭu. — Tu, berbantule?

Leonil. — Ho ţeară!.. încet... Vreţĭ sĕ sciţĭ ce caută Marghĭoliţa şi Nicu în dulap?.. Eĭ caută sĕ găsească cele două sălaşe de ţiganĭ, pentru care d-voastră ca nisce părinţĭ bunĭ, nu v'aţĭ pututŭ agĭunge cu târgu... Aţĭ înţeles acum?

(Zamfira şi Pâlcĭu îl lasă de mână şi se întorcŭ spre Franţ).

Zamfira. } (impreună) } O nebunit?
Pâlciu. }

Leonil. — Ba nicĭ de cum... Şi maĭ bine de cât sĕ fie ţiganiĭ o pricină de neunire între familiĭ... maĭ bine, ca nisce creştinĭ adevĕraţĭ, aţĭ de ertare robilor!.. şi ca nisce părinţĭ bunĭ, aţĭ face fericirea copiilor!

Ioana. — Sĕ trăescĭ, cuconaşule!

Franţ. — Bravo, Leonil! (cătră Zamfira şi Pâlciu) Aţĭ audită?.. faceţĭ cum vĕ dice el. (silindu'ĭ sĕ'şĭ dee mânele) Daţi-vĕ mânele şi diceţĭ: Noroc sĕ dee Dumnedeŭ!

Zamfira. — (căutând cu dragoste la Franţ) Fie cum vreĭ, monsĭu Franţ. (luĭ Pâlciu) Noroc sĕ dee Dumnedeŭ!

Pâlciu. — Amin!

Leonil. — (viind iute intre amêndoĭ) Întocmaĭ ca la iarmaroc. Eată dar şi o rochie de nuntă drept aldamaş. (cătră Marghioliţa şi Nicu) Săriţĭ acum din cuĭb, hulubaşilor! şi veniţĭ de'mĭ mulţĕmiţĭ mie pentru fericirea voastră. (in parte) Cu toate că, de-aşĭ fi sciut...

Nicu. — (sare din dulap şi dă mâna Marghioliţeĭ ca sĕ se scoboare).

Marghioliţa. — (scoborându-se) *Monsĭu Nico.*

Nicu. — *Cheschevu?*

Marghioliţa. — Eştĭ *contan?*

Nicu. — *Je.*

(Vină amêndoĭ lângă Pâlciu şi Zamfira).

Zamfira. — (in parte) Însfîrşit sînt slobodă sĕ mĕ mărit şi eŭ!

(cătră public).

'Mĭ-am urnit peatra din casă,
Am scăpat de displăcerĭ.

Şi la nuntă 'mĭ şi la masă
Vĕ poftesc cinstiţĭ boerĭ.

Leonil. — (tăindu'ĭ cânticul) Tacĭ, mătuşică, că te aude lumea, şi'ĭ ruşine! În ochiĭ părinţilor, fetele trebue sĕ fie ca petre scumpe, ear nu ca petre 'n casă.

(către public).

Eŭ primesc făr' de ruşine,
Dacă spun acum minciunĭ,
S'aruncaţĭ cu petre 'n mine
Aicĭ, în loc de cununĭ.

Pâlcĭu. — (curmându'ĭ cânticul) Da vorbă'ĭ?... s'arunce aicĭ cu petre ca sĕ ne spargĕ capetele! Nu'ĭ destul cât ne le-amŭ stricatŭ în astă seară cu căsătoria copiilor?..

(către public).

Cu adâncă plecăcĭune
Mĕ închin, cinstiţĭ boerĭ.
Maĭ ântêĭ...

(rĕguşesce şi nu maĭ poate urma inainte).

Franţ. — (dându'l de o parte) Destul, cucoane Grigori, c'aĭ rĕguşit; maĭ bine dute de bea ceaĭu de soc.

Pâlcĭu. — Dec! că mare obraznică'ĭ şoacăţa!

Franţ (către public).

Eŭ sînt doftor cu sciinţă
Cunoscut de mult în Iaşĭ, ş. c. l.

Pâlcĭu. — (luându'l de braç şi trăgêndu'l in fund) Dacă eştĭ doftor, vin de mĕ tămăduesce de rĕguşeală şi le dă pace boerilor.

Franţ. — *Aber das ist aĭne incovenentişes...*
(se sfădescŭ incet amêndoĭ in fund).

Nicu. — (inaintează, ruşinându-se, către public, şi ţiind cu o mână pe Marghioliţa, ear cu cea-l-altă sucindu'şĭ pălăria).

Nicu.

Dacă scumpa mea mireasă
Ca şi mie v'a plăcut. . .

Marghiolița.

Dacă Peatra cea din casă
Spaĭmă chĭar nu v'a făcut...

Nicu.

Primițĭ cu bucurie,
Domnilor, sĕ ne fițĭ nunĭ.

Marghiolița.

Pentrŭ-a noastră cununie
Aruncațĭ două cununĭ.

Toțĭ în cor.

Primițĭ cu bucurie,
Domnilor, sĕ le fițĭ nunĭ,
Şi pentrŭ-a lor cununie
Aruncațĭ două cununĭ.

(Cortina cade).

NUNTA ȚERANEASCA

PERSOANELE.

Alecu Leonescu.

Chir Gaitanis Loghiotatos.

Moş Trohin Pâcală, fruntaş.

Ilenuţa, fata luĭ.

Frundă, puşcaş.

Un vornicel de nuntă.

Un privighitor.

Ţĕranĭ, ţĕrance.

NUNTA ȚERANEASCA

TABLOŬ NAȚIONAL IN UN ACT

Representat în Iașĭ, în ajutorul sĕracilor, în 3 Februariŭ 1848.

Teatrul represintă o priveliște de țeară. — În stânga, casa luĭ moș Trohin. — În mijlocul sceneĭ, spre fund, un scrinciob. — În dreapta, copacĭ.

SCENA I.

Alecu (in costum de vênător, vine alergând din dreapta, cu pușca în mână), **Frundă** (intră după Alecu).

Alecu. — N'o lăsa Frundă!.. n'o lăsa sĕ scape.

Frundă. — Ce sĕ nu las, cuconașule?

Alecu. — Prepelița.

Frundă. — Ce prepeliță?.. Prin sat vreĭ sĕ ucidĭ prepelițĭ?

Alecu. — Eĭ... măĭ badeo! se vede că de adĭ dimineață aĭ prins prepelița de coadă, dacă n'aĭ zărit'o naĭ dinioare când ne-a sburat înainte?

Frundă. — Ean lasă, cuconașule! că doar n'am rbul găinelor.

Sciŭ că prepelițe
Sîntŭ multe prin sat,
Albe, drăgălașe,
Bune de vênat.
Dar acele paserĭ,
Nu s'ascundŭ, nu sbor,
Ci staŭ făr' de frică,
De 'țĭ însuflă dor;
Și'n loc de-a le prinde
Bĭetul vênător,
Dese orĭ se vede
Prins în lațul lor!

Alecu. — (supĕrat) Eĭ; aĭ vorbit de te-aĭ pripit.

Frundă. — D'apoĭ vedĭ că bine dice moș Trohin: vrabia malaiŭ viseazǎ!.. Așa și d-ta, cuconașule, de când aĭ scăpat de la dascalu Găitan, tot vênat vedĭ pe toate cărările.

Alecu. — Mări, nu 'mĭ maĭ pomeni de cațaonul cel de dascal, lual'ar năbădăĭcele! că m'am săturat de dânsul ca de mere acre.

Frundă. — Că mare cĭof îĭ, batĕ'l crucea!.. Ci ți 'ĭ diulica de mare, îl audĭ rĕcnind prin ogradă: Frunda! mo puscasi, nu mi lasa ta curcania si fuga la porta, mo!.. Par' că eŭ sînt pușcaș, ca sĕ păzĕsc curcanii luĭ! mânca'ĭ-ar fripțĭ sĕ 'ĭ mănânce!

Alecu. — D'apoĭ eŭ, măĭ Frundă, ce maĭ pățesc cu el de când mi 'l-a pus pe cap tatăl meŭ ca sĕ mĕ procopsească!

Frundă. — Ce sĕ facĕ?.. Sĕ te pricopsească?

Alecu. — Toată ḑiua mĕ silesce sĕ ḑic: tipto, tiptis, tipti...

Ce necaz pe mine! Ah, ce supĕrare!
Sĕ ḑic toată ḑioa, tot in gura mare:
Tipto, tiptis.
Tiptis, tipti;
Pipto, piptis,
Piptis, pipti.
Ardĕ'l focu dascăl! cum mĕ nĕcăjesce
Ca sĕ mĕ înveţe greco-păsăresce!

Frunḑă. — Tipto, tiptis? ha, ha, ha! pare că se batŭ caliciĭ în gură. Tipto, tiptis... ha, ha, ha.

Alecu. — Apoĭ... pas de nu ĭubi maĭ bine vênatul la păsĕrĭ, de cât limba păsărească...

Frunḑă. — Că aĭ şi dreptate, cuconaşule. Ce este naĭ frumos decât vênatul?

O! ce bucurie
Simt în pept de-odată,
Când vĕd pe câmpie
Că mi se arată:
Căprioare fugătoare,
Prepeliţe sburătoare,
Păsĕrele cântătoare
Ce mĕ chemŭ la vênătoare.
Atuncĭ trag cu puşca, le culc la pământ.

Alecu.

Şi eŭ trag ca tine; dar trag tot in vênt!

(Chir Gaitanis strĕnută în culise, în stânga).

Alecu. — (rĕsĕrind) Aĭ auḑit, Frunḑă?

Frunḑă. — Ce?

Alecu. — O prepeliță sburând? (face câte-va pasurĭ spre fund și caută între culisele din stânga).

Frundă. — (urmând pe Alecu) Sburând?.. ba strĕnutând, vreĭ sĕ ḑicĭ.

Alecu. — Oare ce dihanie se vede colo, din dosul garduluĭ?.. am s'o hultuesc cu ploae. (întinde pușca și trage).

(Chir Gaitanis țipă între culise și ḑice): *Aman! me scotosen! Aman!*

Frundă. — Na! c'aĭ făcut moarte de grec!

Alecu. — Moarte de grec? ha, ha, ha. L'am lovit pe chir Gaitanis! ha, ha!.. tipto, tiptis, *ton etipsa.*

SCENA II.

Alecu, Gaitanis, Frundă.

Gaitanis. — (intrând prin stânga) Ah! vah! *me scotosan!* (vĕḑĕnd pe Alecu) A! *esi, catergari, mì a traso cu tufechi la ipochimeno a me?*

Alecu. — Nu'ĭ vina mea, chir dascale... Te-am luat de o capră sĕlbatică.

Gaitanis. — Capra, crapa! Se crapi *me to capra su, me olo.*

Frundă. — Jupâne dascale...

Gaitanis. — Zupine esti tu, mozicule; *ego sinto loghiotatos!* auḑitu mu, mo?

Alecu. — (strîmbând pe Gaitanis) Auḑitulu mo?

Gaitanis. — Lasa, lasa, *cateramene*, că v'oiŭ dreze eŭ pe amundoĭ chind a veni coconu Leonescu, babacato itale de la Iasi... am si ți... am si ți... (strĕnută).

Alecu. — Ișala!

Frundă. — Și la mulți ani!

Gaitanis. — Merzi la diavolo cu isala, che nu stiu çine, mi a mestecato piperi *mesa is to* tabacheri.

Alecu. — (încet luĭ Frundă) Eŭ 'ĭ-am vĕrsat asearĭ o solniță întreagă.

Frundă. — (încet luĭ Alecu) Sĕ'ĭ fi pus și un pipăruș de ceĭ roșĭ.

Gaitanis. — Çe ḑiçĭ?

Alecu. — Cum? Ḑĕŭ, dascale, 'țĭ-a pus piper?

Gaitanis. — Făte che nu stiĭ, moțpanopulos çe esti... Da, a veni el tatato dimitale la mosia aiçe... (în parte) Am si 'ĭ trago un falanga ca la dascalo Chiriacos.

Alecu. — Mări haĭ, Frundă, la vênat, că ear 'ĭ-aŭ venit toanele ghĭujuluĭ.

Gaitanis. — (furios) Ghĭuzi!.. mi a ḑiso ghĭuzi! (vrea sĕ alerge după Alecu, dar se opresce văitându-se de șale) Astepta si te ghĭuzuesco eŭ, berbanti.

Frundă. — Nu te da, cașcaval!

Gaitanis. — Cascavali!.. (se răpede după Frundă).

Alecu. — Iuruș, palicari!.. ha!

Gaitanis. — (cu desnădăjduire, în parte) *Kirie eleison!* mi vine se turbezo!

Alecu. — Haĭ Frundă, mergĭ cu mine?

Frundă. — Ba, nu pot, cuconașule, că's vornicel de nuntă astăḑĭ.

Alecu. — Da cine se mărită?

Frundă. — Fata luĭ moș Trohin, Ilenuța.

Gaitanis. — I Ilenuța si marita?

Frunḑă. — Dar, jupâne şiret; o ĭe Trotuşan Mocanul.

Gaitanis. — Chir Gaitanis, mozicole, nu sireto. (în parte) Si marita!

Alecu. — Eĭ bine, Frunḑă, rĕmâĭ to la nuntă, că oiŭ veni şi eŭ maĭ pe urmă sĕ gĭoc o horă.

Gaitanis. — Ba si merzi acasa, si înveţi to çeaslovisu. Auḑitu-mu?

Alecu. — Auḑitu-mu... (în parte) Culcăte pe acea ureche.

Gaitanis. — *Oriste?*

Alecu. — O priză de tabac... *se paracalo.*

Gaitanis. — Taba... a... (strĕnută).

Alecu. — *Megas* postelnicos!

Gaitanis. — Çe-a ḑiso?

Alecu.

Calispera, spera,
Cachisu imera;
File, ti mandata?
Psomi che salata.

Gaitanis.

Am si'ţĭ rupo to urechi
Che 'mĭ-a traso cu tufechi;
S'aĭ facuto frica mari
La voĭnico palicari.

(impreună) **Alecu** şi **Frunḑă** (riḑĕnd).

Vaĭ sĕrmanu dascal!
Veḑi'l cum pufnesce.
Ochiĭ se aprinde,
Nasu'ĭ se roşesce.

Gaitanis.

Çe blastamația!
Çe enițaria!
Ḑeŭ, crepo de çuda,
Crepo de mânia.

(Alecu ĭesă riḑênd prin fund in dreapta; Frunḑă in stânga).

SCENA III.

Gaitanis.

Ghidi, ghidi puschi nerusinato... Mi a scoso din ținia! uf!.. In çe vremi am azunso!.. I puschi de baeți se ĭe la riso pe loghiotati!

I.

S'a dus vremea çea frumosa
Chind un dascalos grecos
Inarmat cŭ-o varga grosa
Paradosa *faneros:*
Aritmetichi,
Me gramatichi,
Che istorichi
Ap'edo 'p echi.
Ma acum lumea se strica!
Si de ris noĭ am remas;
Căçĭ baețiĭ, fara frica,
Ne daŭ nouă piste nas!

Inainte chind intramo in scola cu sprinçenele sburlite, toțĭ baețiĭ tremura ca varga... ca varga çe se clatina pe capa a lor; si chind ḑiçeam odata: *sopate dia-*

vole! nu audiaĭ niçĭ chirc. Pe urma chind chĭemamo vr'o unu ca se'sĭ spue matima, intra sapte-deçĭ de draçĭ in el: (făcênd ca un dascal grec în scoală).

— Bre, Burduzane, *ela do.*

— (făcênd ca scolarul) *Oriste didascale.*

— *Ela do; pes mu: Posa ine ta meri tu logu?*

— *Ta meri tu logu?.. decapente!*

— *Decapente?.. decapente fores na scasis, anoite.*

Si inçepeam se'l croesc cu varga; *che dos tu, che dos tu...* păn' çe învața *posa ine ta meri tu logu!* Căçĭ atunçĭ:

II.

Atunçĭ varga pe spinare
Tipto, tiptis arata;
Si falanga la piçoare
Chĭar din talpă'ĭ învața
    Aritmetichi,
    Me gramatichi,
    Che istorichi
    Ap'edo 'p echi.
Ma acum lumea se strica,
Si de ris noĭ am remas!
Căçĭ baețiĭ fara frica,
Ne daŭ nouă piste nas!

De açeea vino lacuste in țeara! de açeea nu creste grio che papusoĭ. Ma çe staŭ eŭ de vorbesco de papusoĭ, chind si marita Ilenuța! ah, *kirie eleison!* ea si marita cu altu çineva de prost, si eŭ remuni cu lacrime pe mustați! Eŭ care o ĭubesco ca *matia mu!..* Eŭ care m'am caliçito hranind'o cu roscovi si cu halvas indirnetico!.. Ama! *ohi*, bade Trohine... *ohi*, zupinesa Ilenuța!..

n'a fi cum socotiţĭ voĭ... maĭ sint si eŭ pe aiçe... si nu laso se mi sufla niste ţaranoĭ *is to* borsi *mesa! Ohi*, bade Trohine! mi esti dator cu 500 de leĭ, de asta earna, si daca nu mi'ĭ plati paraluţi, *tora*, *tora*, *gligora*, pe sin, pe sin, am se'ţĭ puno ecsecuţia, si se'ţĭ opresco nunta. (bate la uşa luĭ Trohin) Trohine, moĭ, Trohine, bre! *ela do!*

SCENA IV.

Gaitanis, Trohin (eşind din casă).

Trohin. Aud?.. Cine mĕ chĭamă?

Gaitanis. — Ea vino 'ncoaçe, mo.

Trohin. — (în parte) Găitanu! m'o prins în laţ...

Gaitanis. — Ma rog, zupune bade Trohine, cum indraznestĭ se façĭ nunta, păn'a nu'mĭ plati çeĭ çinçi sute de leĭ?.. ha?..

Trohin. — (în parte) M'o strîns cu uşa grecu, dar oiŭ sĕ mĕ fac surd.

Gaitanis. — Auḑitu mu, ha?

Trohin. — Cine? ţapul cel mare care te-o înpuns astă earnă de-aĭ picat pe ghĭaçă?.. o murit sĕracu! d-ta sĕ fiĭ sănĕtos!

Gaitanis. — Çe ţap?.. Eŭ ţi vorbesco de banĭ.

Trohin. — Aşa, aşa! bĭetul Balaban... el sĕracu!..

Gaitanis. — Eĭ! apoĭ sĕ nu te façĭ zaratico?.. Eŭ ţi ḑico bani, si el mi raspundi Balabani. (tare) Çinçi sute de leĭ!..

Trohin. — (în parte) Sbeară tu, grecule, cât 'ţĭ-a ţinea gura... (tare) Aud?

Gaitanis. — Unde's baniĭ meĭ?.. Unde'ĭ Ilenuţa?

Trohin. — Măriuţa? baba Măriuţa?

Gaitanis. — *Na tos!* acum mi pomeneste de baba Mariuţa! Ma chind aĭ asurḑito asa, bre, *hondrochefale?* (strigă tare la urechĭa luĭ Trohin) Ilenuţa... Ilenuţa... surdole!

Trohin. — (rĕsărind) Ho! că m'aĭ spăriet.

Gaitanis. — Ho!.. (în parte) Mi a ḑiso ho, ca la *vodia!*.. (furios) *Esi, ise* ho, bovole! *ma ego ime loghiotatos, apo to Tenedosi!* auḑitumu?.. *apo to Tenedosi!* si am se'ţĭ puno ecsecuţia ca se'mĭ platesti datoriea! auḑitumu? Ma duco s'aduco aiçe pe privighitori... Auḑitumu?.. Privighitori!..

Trohin. — Că privighitorile nu maĭ cântă acum, jupâne.

Gaitanis. — Ba chinta, chinta. (bătênd în pumnĭ) Si aĭ se chinta si tu, acus... Acus?

Aĭ si chinta,
Aĭ si chinta
Si se maninçĭ o plaçinta
Chiparata
Si sarata
Cum n'aĭ muncat niçĭ odata!

Trohin (în parte).

Vaĭ de mine!
Vaĭ de mine,
C'a sĕ'mĭ facĕ vr'o ruşine!
Ce pĕcate!
Ce pĕcate,
Vaĭ de mine'mĭ cadŭ în spate!

Gaitanis (bătênd în pumnĭ).

Aĭ se chinţĭ! aĭ se chinţĭ ca un cuc
Neschi!
Si se merzĭ, si se merzĭ cu butuc,
Neschi! } bis.

(împreună).

Gaitanis.

Aĭ se chinta,
Aĭ se chinta
Si se maninçĭ o plaçinta
Chiparata
Si sarata
Cum n'aĭ muncat niçĭ odata!

Trohin.

Vaĭ de mine!
Vaĭ de mine,
C'a sĕ'mĭ facĕ vr'o ruşine!
Ce pĕcate!
Ce pĕcate,
Vaĭ de mine'mĭ cadŭ în spate!

(Gaitanis ĭesă furios prin dreapta).
(Se audŭ chiote de nuntaşĭ, în stânga).

SCENA V.

Trohin. — Eaca şi nuntaşiĭ!.. Sĕracul de mine! am păţit'o tocmaĭ astădĭ, când îmĭ mărit fata!.. şi din pĕcate n'am nicĭ un ban ca sĕ mĕ pot plăti de grec, că am pus tot ce-am avut în zestrea Ilenuţeĭ. Doamne, doamne! adică sĕ te ferească Dumnedeŭ de holeră, de locuste şi de... Găitanĭ! (întră în casa luĭ).

SCENA VI.

Nuntașii, (mai pe urmă) **Trohin.**

(Doi vornicei de nuntă, cu pălăriile împodobite cu flori, intră din stânga, înainte, ținĕnd în mâni câte un baston alb, câte un colac și câte un buchet de flori. — După ei vine mirele încungiurat de țĕrani carii chiuescŭ. Toți se opreseŭ în mijlocul scenei, în fața casei lui Trohin).
(În vreme ce intră Nuntașii, orhestrul cântă aria nunții).

Vornicelul. — (către mire) Ei, măi Trotușane!.. Eată-ne agiunși la casa Ilenuții!.. Dar păn' a nu bate la ușa ei, sĕ ne cânți un cântic de cele bĕtrânești, de care ai audit de la tată-tĕŭ.

Trotușan. — Bucuros... Sĕ vĕ cânt cânticul Tătarului.

Toți. — Dar, dar!

Trotușan. — Apoi, dice că, pe când năvălea Tătarii în țeară, strĕmoșii noștrii care eraŭ pui de viteji, le cânta așa, de pe ist mal a Nistrului:

I.

Măi tătare, ține'ți calul!
Măi tătare, strînge'i frĕul!
Măi tătare, lasă malul,
Nu cerca a trece rîul;
Că, pe crucea sfintei lege!
De voi doi, peste hotare,
Nimic, Dĕŭ! nu s'a alege,
Măi tătare, măi tătare!..

Dacă Tătarii era omeni de cuvĕnt, și se întorcea înapoi, Românii îi lăsa în pace; ear de nu, apoi strĕmoșii noștri le vorbea încă odată cu binele și le dicea:

II.

Măi tătare, dă-ne pace!
Măi tătare, stăi, nu trece!

Măĭ tătare, nu mĕ face
Sĕ'ţĭ fărâm capul în ḑece.
Că, de sus, de pe movilă,
De-oiŭ svêrli ghĭoaga cea mare,
Singur 'ţĭ-oiŭ plânge de milă,
Măĭ tătare, măĭ tătare!

După asta, dacă 'l înpingea pĕcatul pe duşman sĕ treacĕ în ţeara noastră, apoĭ îl videa Dumneḑeŭ! Românul perdea răbdarea, ridica ghĭoaga, şi'l turtea pe tătar la pămênt, şi'l da la corbĭ! Pe urmă'l prohodea aşa:

III.

Măĭ tătare, unde 'ţĭ e pala?
Măĭ tătare, unde 'ţĭ e calul?
Măĭ tătare, unde 'ţĭ e fala?
Nu 'ţĭ-am spus sĕ nu trecĭ malul?
Nu sciaĭ, tu, măĭ vecine,
Ce'ĭ Românul în turbare?..
Corbul muşcă-acum din tine,
Măĭ tătare, măĭ tătare!

Toţĭ. — (chinescŭ vesel) Sĕ trăeştĭ Trotuşane.

Trotuşan. — Noroc sĕ dee Dumneḑeŭ, că sĕ ne facemŭ şi noĭ ca strĕmoşiĭ noştri!

Toţĭ. — Ura!..

Vornicelul. — Haĭ de-acum sĕ începemŭ nunta. (Se apropie de casa luĭ Trohin împreună cu cel-l-alt vornicel, şi bate la uşă).

(Orhestrul cântă în surdină).

SCENA VII.

Nuntaşiĭ, Trohin (eşind pe pragul uşeĭ).

Trohin.

Oamenĭ bunĭ, bine-aţĭ venitŭ!

Vornicelul.

Moşule, bine-am găsitŭ!

Trohin.

Ce vreţĭ la bordeĭul meŭ?

Vornicelul.

Sĕ'ţĭ agĭute Dumneḑeŭ!..
Sîntemŭ oamenĭ călĕtorĭ,
Călĕtorĭ şi vênătorĭ;
Şi cătămŭ o căprioară
Tinerică, sprintioară,
Cŭ-ochişorĭ de porumbele,
Cu cosiţele 'n inele,
Şi cu salbă de mărgele.
Şi 'ĭ frumoasă, vorbitoare,
De trup gingaş ca o floare
Păsĕrică cântătoare
Care cântă, făr' sĕ sboare...
Rogu-te, moşule, spune:
N'aĭ vĕḑut aşa minune?..

Trohin. — Ba am vĕḑut'o, feţiĭ meĭ. Maĭ dinioare trecea pe aicĭ şi o întrat în casa mea. Aşteptaţĭ sĕ v'o aduc. (intră in intru şi se intoarce aducênd o babă scurtă şi urită.) Asta vĕ e minunea ce cătaţĭ?

Toţĭ. — (riḑênd) O!..

Trotuşan. — Ba, ferească Dumneḑeŭ!.. asta'ĭ Ştirba-baba-cloanţa!..

Trohin. — (ridĕnd) Vedĭ poznă! în loc sĕ pun mâna pe-o căprioară, am pus mâna pe-o bufnişoară. (intrând ear in bordeĭu).

Vornicelul. — Da mare hâtru'ĭ moş Trohin! Ha, ha, ha!..

Toţĭ. — Mare hâtru'ĭ!

SCENA VIII.

Nuntaşiĭ, Trohin, Ilenuţa, Ţĕrance.

Trohin. — (eşind inainte) Eaca, măĭ flăcăĭ, căprioare sprintioare, pasĕrele cântătoare, floricele frumuşele... Pe care o cătaţĭ voĭ?

Trotuşan. — (alergând la Ilenuţa) Pe Ilenuţa, pe Ilenuţa!

Ilenuţa. — (cu bucurie). Trotuşan! (vin amêndoĭ în faça sceneĭ).

(Împreună, aria: *caruta postei*).

Trotuşan.

Dulce ĭubită,
A mea ursită,
De-acum cât lumea vreŭ sĕ trăesc;
Căcĭ în uĭmire
De fericire,
În raĭu, cu tine, simt că plutesc!

(împreună).

Ah! în uĭmire
De fericire,
În raĭu, cu tine, simt că plutesc!

Ţĕraniĭ.

Vedĭ ce uĭmire
De fericire,
În a lor suflet acum simţescŭ!

Ilenuța.

A fi iubită
Ș'a ta ursită,
E tot ce 'n lume de-acum doresc;
Căci în uimire
De fericire,
În raiu, cu tine, simt că plutesc!

(împreună).

Ah! în uimire
De fericire,
În raiu, cu tine, simt că plutesc!

Țĕranii.

Vedĭ ce uimire
De fericire,
În a lor suflet acum simțescŭ!

Vornicelul. — (despărțindu'i) Bine, bine; lasă că îe vețĭ drăgosti maĭ pe urmă. Acum, haĭ sĕ tragemŭ o horă de nuntă.

Toțĭ. — Hora, Hora!

Vornicelul. — Vino, moș Trohine, de gĭoacă cu noi: haĭ, doar țí'ĭ maĭ scutura din cele bĕtrânețe.

Trohin. — Bucuros, fețiĭ meĭ! Haĭ sĕ gĭucămŭ hora Ilenuțeĭ... știțĭ ceea:

Haĭ Ileană, la poeană.
Ileano, Ileană.

(Orhestrul cântă hora Ileneĭ; toțĭ se prindŭ la gĭoc și cântă).

Cor general.

Haĭ, Ileană, la poeană,
Ileano, Ileană!

Sĕ săpămŭ o buruĭană,
  Ileano, Ileană!
Buruĭana maculuĭ,
  Ileano, Ileană!
Ca s'o dămŭ bărbatuluĭ,
  Ileano, Ileană!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte (jucând). **Gaitanis, Privighitorul.**

Gaitanis. — Ha, ha! voĭ chintaţĭ si zucaţĭ?

Trohin. — (vĕḑênd pe Gaitanis) Na, c'am păţit'o, sĕra-ul de mine!

Gaitanis. — Chintaţĭ *tin* Ileana *is tin* poeana... Ma u trebui si chintaţĭ asa, dar ea asa:

Haĭ ţerane, la 'nchisore
  Bade Trohine!
Cu butuçi la piçore
  Bade Trohine!
Păn' çe'ĭ plati paraluţi
  Bade Trohine!
A luĭ chir Gaitanuţi
  Bade Trohine!
(Hora se strică).

Toţĭ. — (spărieţĭ) La închisoare!

Gaitanis. — *Neschi*, la închisore saŭ la groso, cum ĭ-a plăçea maĭ bine. Moĭ, privighitori, pune muna la t a luĭ!

Trohin. — Mĕ rog, jupâne dascale...

Gaitanis. — *Loghiotatos*, bre!..

Trohin. — Fie şi ghĭotatos... Nu'mĭ face o ruşin ca asta, tocmaĭ dinaintea satuluĭ.

Gaitanis. — Sat, mat, *che* pasat... nu mi pasa. Pun muna la gât a luĭ.

(Privighitorul apucă pe Trohin de braç).

Trohin. — Lasă macar până mâne, cucoane Găitane.. până după ce s'a sfîrşi nunta Ilenuţeĭ.

Gaitanis. — Nunta Ilenuţiĭ!.. *Ohi!*.. De o sut de orĭ *ohi!*.. auḑitumu? Platesti pe sin indata? orĭ t puno la butuco.

Trohin. — (în parte) Butuc sĕ te facĭ! (tare) Da'ĭ pe cat de Dumneḑeŭ sĕ stricĭ bunătate de nuntă ca asta.. Fă'ţĭ milă macar de bĭata fată, dacă nu ţi'ĭ milă d bĕtrâneţele mele... Ilenuţo, vino de'l roagă şi tu, fat mea, doar s'a înduplеca. (în parte) Înduplecal'ar draciĭ!.

Ilenuţa. — (viind lângă Gaitanis) Chir Gaitanis, mĕ ro d-tale, nu te 'ndura, fiĭ cum te-arată chipul.

Gaitanis. — (în parte) Acu, sirata? (tare) *Ohi*, necr dinçosa serpoaĭca çe esti: nu vreŭ! nu vreŭ se fiŭ c obraz a mea.

(Arie: *of, of, of! ce superare;* din *Peatra din casa*).

Ilenuţa.

Of, of, of! te rog, aĭ milă
De-un sĕrman şi de-o copilă!
Veḑĭ că plâng şi suspin;
Fie'ţĭ milă de-al meŭ chin!

Gaitanis.

Ba nu, nu, sirato, ba!
Eŭ nu sint de dandana,

Se me'nseli cu amori
S'apoĭ se'mĭ daĭ cu piçori,
Si de mine tu se riḑĭ
S'apoĭ semi façĭ bizĭ.

Ilenuţa.

Ah! te rog...

Gaitanis.

Fuzĭ, nu vreŭ.

Ilenuţa.

Ah! te gĭur pe Dumneḑeŭ,
Nu fiĭ rĕŭ...

Gaitanis.

Na, na, na!
Fevghe, fevghe, Satana!

Ilenuţa.

Of, of, of! te rog, aĭ milă
De-un sĕrman şi de-o copilă!
(Cade in genunchĭ).

Gaitanis. — Deziaba te culçĭ la pamunto, che nu me maĭ inseli. Privighitori, unfla pe dimialuĭ. (arată pe Trohin)

(Privighitorul apucă pe Trohin şi vrea sĕ'l ducă).

Toţĭ. — Cucoane Găitane...
Gaitanis. — *Sopa,* bre! La Ispravniçie!

(Ilenuţa rĕmâne plângĕnd in dreapta. — Trotuşan stă lângă dinsa le o mângâĭe. Gaitanis stă in stâuga, in faça sceneĭ, şi face semn privighitoruluĭ ca sĕ ducă pe Trohin).

———————

SCENA X.

Ceĭ dinainte, **Alecu** (în costum bogat de țĕran. vine din fund și se întâlnesce cu țĕraniĭ, în mijlocul sceneĭ).

Alecu. — Ce este, oamenĭ bunĭ?.. Ce ațĭ pățitŭ?

Trohin. — Ce vĕd? cuconașul!.. Dumnedeŭ te-o trimis!

Alecu. — Da, ce este?

Trohin. — Ce sĕ fie, cuconașule? Ea, pĕcate! Jupânu Găitan vrea sĕ ne strice nunta.

Alecu. — Pentru ce?

Trohin. — Pentru că 'ĭ sînt dator cu 500 de leĭ.

Alecu. — Audĭ Găitanu draculuĭ! Ea stațĭ, stațĭ oamenĭ bunĭ.

Gaitanis. — Çe?.. çine îndrazneste se poronçasca aiçe?

Alecu. — *O dulosas tapinos.*

Gaitanis. — Alecu!.. *me* strae țaranesti! Çe cauțĭ aiçe *catergari?* ha?

Alecu. — Am venit sĕ gĭoc la nuntă, în cĭuda mataluți.

Gaitanis. — Acus?... Mo, mo Frunda, pune muna pe dimialuĭ si'l adă acasă cu de-a sila ca sĕ învețe *to matimatu.*

Alecu. — (furios) Audĭ țapu! (către țĕranĭ) Pe dînsul, flăcăĭ!.. Eŭ vĕ poroncesc!.. Unflați'l pe sus și'l puneți în scrîncĭobul ista, de'l învêrtițĭ păn' ce-a dice, aman.

Gaitanis. — Çe, çe?.. bre!.. çe puschi!

Trohin. — Dacă poroncește stăpânu... pe dînsu copiĭ!

(Țĕraniĭ se aruncŭ asupra luĭ Gaitanis, îl unflă pe sus și'l punŭ cu de-a sila în scrîncĭob).

Gaitanis. — (sbuciumându-se furios) Cum indrazniţĭ, moĭ?.. pe mine!.. pe chir *Tenedosi apo to Gaitani*... *Cacohrononachi* moziçe...

Alecu. — Ha, ha, ha... Nu te da, palicari... *Ela more*... ha!

Gaitanis. — (in scrincĭob) Lasa, lasa, che a veni el babacato dimitale *apo to* Iasi... Auḑito asa *catergari!*.. *Enas loghiotatos is to* scrinçobo?.. Am se'ţĭ trago çinçĭ ḑeçĭ la talpe.

Alecu. — La talpe?.. mie!.. Întoarceţĭ scrîncĭobul, flăcăĭ.

(Țĕraniĭ începŭ a intoarce scrincĭobul, în vreme ce cântă horul următor; Gaitanis se sbucĭumă furios în scaun).

Alecu (arie: *Patru-dieci de arnauti*).

Uţa, uţa, căpitane.
Uţa, uţa, Găitane.

Toţĭ.

Uţa, uţa, tot aşa,
Măĭ, voĭnice, nu te da!

Gaitanis.

Aman, aman! che nu maĭ pot, } bis.
Aman, aman! che mor de tot. }

Toţĭ.

Uţa, uţa, căpitane,
Uţa, uţa, Găitane, ş. c. l.

Gaitanis. — (răcnind) Staţĭ, che mi sfirsesco de ḑile.

Alecu. — Opriţĭ scrîncĭobul puţintel.

(Țĕraniĭ oprescŭ scrîncĭobul).

Gaitanis. — Uf, aman!

Alecu. — Eĭ! chir Gaitanis! maĭ vreĭ sĕ strici nunțile oamenilor?

Gaitanis. — Nu maĭ vreŭ se strico nimica... lasa se mi scoboru, che 'mĭ-a venito virtizelu la capo.

Alecu. — Da, baniĭ luĭ moș Trohin îĭ maĭ cerĭ?

Gaitanis. — *Ta pentacosia grosia?.. Malista, malista* îĭ çer, si acum pe sin îĭ çer...

Alecu. — Așa?.. Eĭ! flăcăĭ maĭ dați'l puțintel in scrînciob, că încă nu s'a săturat.

Gaitanis. — (turbat) Blastamați... Diavoli... Eniçari!..

(Țĕraniĭ începŭ ear a'l întoarce, cântând ca maĭ înainte).

Uța, Uța, căpitane, ș. c. l.

(Se aude în stânga in fund un răcnet de surugiŭ și pocnete. Țĕraniĭ oprescŭ scrînciobul. Frunḑă ĭesă prin stânga).

Alecu. — Oare ce poștă s'aude?

Gaitanis. — Çe posta?.. Ha, *cacoriziche!* ți'ĭ frica acumu che vine babacato de la Iasi. (frecându'șĭ mânile de bucurie) Ha, ha! a venito vremea se mi rasplatesco de toțĭ. Am se vi aratu eŭ uța, uța.

Alecu. — (în parte) Că de-a veni tată-meŭ... am pățit'o!

Frunḑă. — (intrând) Eaca, cuconașule, un rĕvaș de la Eși.

Alecu. — (luând rĕvașul) Da... cine l'a adus?

Frunḑă. — Ce vĕd?.. Tatăl meŭ mĕ chĭamă la Iașĭ ca sĕ mĕ trimită la Paris!.. Vivat!.. am scăpat de Gaitanis!.. la Paris!.. la Paris!..

Gaitanis. — Çe? çe?.. la Pariso?.. a nebunito *che* tataso!

Alecu. — (plin de bucurie) Oamenĭ bunĭ! nu maĭ aveți

nicĭ o grijă de nimic, că eŭ mĕ fac nunul Ilenuţiĭ, şi'ĭ daŭ 2000 de leĭ zestre.

Trohin. — Sĕ trăeştĭ, cuconaşule! şi sĕ'ţĭ dee Dumnedeŭ sănĕtate şi bucurie... Hura! strigaţĭ hura, copiĭ!

Ţĕraniĭ. — Hura!

Alecu. — Cât pentru chir Gaitanis, fiind că a îndrăsnit a pomeni de bătae la talpe... îl osândesc sĕ stee în vêrful scrînciobuluĭ, păn' ce s'a sfîrşi nunta.

Gaitanis. — (furios) Satana!..

Trohin. — Ba nu, cuconaşule; dacă socoţĭ, sĕ'l întoarcemŭ în scrînciob până ce 'mĭ-a erta ceĭ 500 de leĭ.

Toţĭ. — Haĭ sĕ'l dămŭ! haĭ sĕ'l dămŭ!

Gaitanis. — (spăriet) *Ohi, ohi*, staţĭ bre, *varvari*, che ertu tot.

Alecu. — Aşa maĭ viĭ de-a casă... dar sĕ gîocĭ cu noĭ.

Gaitanis. — Ma nu stiŭ de cât *to* piperi.

Trohin. — Lasă că te-oiŭ învĕţa eŭ... Acuş, aşteaptă!

(Ilenuţa se apropie de Trohin şi'ĭ şoptesce, arătând pe Alecu).

Gaitanis. — (vine in faça publiculuĭ) Piperi cu tabaco am traso! nasu mi s'a rosito! ranito de pusca la *ipochimeno* am fost! în scrinçobo m'am dato! paraluţi am prapadito! pe Ilenuţa am prapadito, si acum se maĭ zoco si la nunta eĭ!.. Eŭ! Gaitanis, *loghiotatos, apo tò ostrovi Tenedosi*!.. Bine diçe un filosofos, nu stiŭ care: *mateotis mateotiton, ta panta mateotis!* (se trage maĭ in fund).

Trohin. — (ţiind pe Ilenuţa de mână, vine lângă Alecu) Cuconaşule! eaca hina d-tale care vrea sĕ'ţĭ facĕ o rĕgea.

Alecu. — Ce dorescĭ, hinişoară dragă?

Ilenuţa. -- Sĕ gîocĭ cu mine, cuconaşule.

Alecu. — Din toată inima, dragă Ilenuţă. (în parte) Îĭ bine ca boeriĭ sĕ'şĭ dee mâna şi sĕ lege frăţie cu ţĕraniĭ!

(Alecu ĭe pe Ilenuţa de mână şi o aduce în faça publiculuĭ).

Ilenuţa (către public).

Sărăcimea mângâĭată prin al vostru ajutor
Către voĭ acum înalţă glasul eĭ mulţĕmitor.
Fiţĭ cu toţiĭ veselĭ, mândri de-a voastră faptă bună:
A sĕracilor ĭubire, pe bogaţĭ îĭ încunună!

(Jocul se începe. Alecu joacă cu Ilenuţa. Trotuşan cu o fată din sat. Trohin cu Gaitanis).

(Cortina cade).

CHIRIȚA IN IAȘI

SAU

DOUA FETE Ș'O NENEACA

PERSOANE:	ACTORI:
Cucoana Chirița	*D-l Milo.*
Grigori Bârzoiŭ, soçul eĭ. . .	„ *Teodoru.*
Aristița } fetele lor.	*D-la Chicĭu.*
Calipsița }	„ *Bibiri.*
Pungescu, coțcar bucurescean. .	*D-l Teodorini.*
Bondiciĭ, coțcar iașan	„ *Neculau.*
Guliță, copilul Chiriței. . . .	„ *Luchian.*
Vĕduva Afin.	*D-na Sterian.*
Luluța, copila eĭ.	*D-la Nini.*
Sărdarul Cuculeț, director de Agie	*D-l Boncĭu.*
Un fecĭor boeresc.	„ *Bosie.*
Ioana țiganca	*D-na Ralița.*
Un slujitor de barieră . . .	*D-l Apostolu.*
Un surugiŭ.	„ *Handoca.*
Un neamț cu orga.	„ *Halepliu.*

Poftițĭ la bal.—Slugĭ.—Surugiĭ.—Caĭ de poștă.

CHIRIȚA IN IAȘI

SAŬ

DOUĂ FETE Ș'O NENEACĂ.

COMEDIE CU CĂNTICE, IN 3 ACTE.

Representată pe teatrul național din Iașĭ, în beneficiul artistilor românĭ la 1850.

ACTUL I.

Teatrul represintă ulița Păcurariĭ plină de omĕt; în stânga, în fund se vede bariera inchisă. — La ridicarea cortineĭ se audŭ chiote și pocnete surugiescĭ. Bariera se ridică și incepŭ a trece in fund vr'o 16 caĭ de postă, cariĭ tragŭ o trăsură veche pusă pe tălpĭ de sanie. Caiĭ intră in culisele din dreapta, dar trăsura rĕmâne troenită în mijlocul sceneĭ. In coada trăsuriĭ sintŭ aninate o mulțime de sipete și de cutiĭ; ear pe deasupra lor șede o țigancă învĕlită intr'o cergă strențeroasă; ea ține in mână o cutie cu bonete. Pe capră stă un fecĭor boeresc, ținînd altă cutie. In intru se află cucoana Chirița, Aristița, Calipsița și Guliță Bărzoiŭ. — Incepe a însera și a ninge.

SCENA I.

Chirița, Aristița, Calipsița, Guliță, Țiganca, Fecĭorul, Slujitorul de barieră, Un surugiŭ.

Slujitorul. — (alergând după trăsură, dice țiganceĭ din coadă).
Cine dicĭ că'ĭ în trăsură?..

Ţiganca. — Cucoana Chiriţa.

Slujitorul. — Cum?.. Criţa?

Ţiganca. — Chiriţa... surdule.

Slujitorul. — Chiriţa Surdulea?.. Da cască'ţî pliscul maî tare... cîoară, şi cârâe maî disgheçat... Ce cucoană 'î în trăsură?

Ţiganca. — Dute pîrliî! că doar n'am sĕ'ţî toc la ureche până mâne.

Slujitorul. — De!.. Baragladină, te-aî pichirisit?

Ţiganca. — Baragladină eştî tu, guleratule!

Slujitorul. — Ean vedî moachîa, că s'o fudulit... (asvêrle în ţigancă cu omĕt) Hîşî, cârâitoare!

Ţiganca. — Şedî binişor, blăstĕmatule, că te îe dracu.

Slujitorul. — Hîşî, cîocănătoare!..

Ţiganca. — Batĕ-te pârdalnicu, sĕ te batĕ!.. şedî binişor.

Slujitorul. — Hîşî, duh de baltă...

Chiriţa. — (scoţênd capul şi primind omĕtul în obraz). Ce este? ce-aţî păţitŭ... carnacsî! că era sĕ mĕ chîorască!.. Cine-asvêrle cu bulgărî?.. (către ţigancă) Ce te-o apucat mĕ rog, coţofano, de cârâî ca cîoara 'n par?.. Îe sama la lucrurî bine, şi tacî din plisc. (întorcêndu-se către fecîor) Şi tu, mojicule, ce staî în capră ca un degerat şi nu dicî surugiilor sĕ meargĕ?.. Vaî, batĕ-vĕ crucea mangosiţilor, c'o sĕ'mî faceţî dile fripte!..

Slujitorul. — (la oblon) Cucoană...

Chiriţa. — Ce 'î?

Slujitorul. — Cum îî numele d-tale?

Chiriţa. — Cum mi l'o dat nănaşu... Lipseştî de-acole.

Slujitorul. — Aşa ştiŭ şi eŭ... d'apoĭ vedĭ, cucoană, că trebue sě te trecemŭ la catastiful barieriĭ.

Chiriţa. — Sě mě trecĭ la catastif pe mine?.. da ce sînt eŭ, sě mě trecĭ la isvod?.. Audĭ vorbă!.. Măĭ! că obraznicĭ maĭ sîntŭ guleraţiĭ iştĭ cu săbiuţe...

Lipsescĭ mojice!
Lipsescĭ de-aice,
Că'ţĭ sar în pěr
Şi te bat měr.
Audĭ dârzie! blăstěmăţie!
Obrăznicie
Şi mojicie!
În catastifurĭ el sě mě scrie;
Sě'mĭ facě mie
Catagrafie,
Par'că aşĭ fi marfă de băcălie,
Braşovenie
Saŭ lipscănie!

Toţĭ.

Lipsescĭ mojice!
Lipsescĭ de-aice
Că'ţĭ sar în pěr
Şi te bat měr.

Slujitorul. — (astupându'şĭ urechile) Ho ţeară!.. că doar n'am urechĭ de săftian... Cucoană, avemŭ poroncă sě nu lăsămŭ pe nime 'n târg, păn'a nu'l întreba de nume.

Chiriţa. — Eĭ! c'or sě'mĭ scoatě sufletu!.. Du-te de scrie c'o venitŭ în Iaşĭ: cucoana Chiriţa a banuluĭ Grigori Bârzoiŭ, de la Bârzoĭenĭ, cu Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă, copiiĭ lor.

Slujitorul. — (în parte) Mă!.. ce pomelnic! (tare) Cum ḑiseşĭ, cucoană?

Chiriţa. — Eaca surdu!.. (răpide) Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă Bârzoiŭ ot Bârzoĭenĭ. (la surugiŭ) Mânaţĭ, măĭ, şi luaţĭ seama la covăţele. (în parte) Aice 'n capitală eştĭ tot cu ḑilele 'n mână.

Slujitorul. — (în parte) Criţa, Răstiţa, Lăpşiţa şi Gurluiţă Brênzoiŭ!.. da... a draculuĭ nume!.. par' că se batŭ babele 'n gură... Mĕ duc sĕ'ĭ torn în catastif. (merge spre barieră) Gurluiţă, Lăpşiţa... Criţa... (iesă).

Chiriţa. — (la surugiĭ) Pornit'aţĭ, jărpanilor?

Surugiul. — (îndemnând caiĭ) Hi, hi, hi; hi, copiĭ... nu mĕ lăsaţĭ... Hi, hi, tătucă... Hi, hi, mâncav'ar lupiĭ. (pocnesce) Hi, Ĭudă... Hi, jupitule. Eaca mă! c'or sĕ mĕ lase 'n troĭan... Hi, hi, da hi... luav'ar dalacu... prohodiv'ar cĭoarele!..

Chiriţa. — (scoţênd capul răpide) Tacĕ-vĕ gura, beţivilor, că vĕ audŭ copilele.

Surugiul. — Ean lasă-ne, cucoană hăĭ... nu ne maĭ nĕcăji, că destul nĕcaz avemŭ noĭ cu rădvanul ista, ardĕ'l focu!..

Chiriţa. — Ba sĕ te ardĕ pe tine focul... auḑĭ?.. rădvan!.. trăsura mea de nuntă, nouă nouşoară!.. de abĭa din vremea bejănieĭ!.. Haĭ, mânaţĭ şi nu maĭ faceţi vorbă.

Surugiul. — Hi, hi... odată copiĭ cu toţiĭ... Hi! lăsav'aţĭ oasele cĭoarelor şi pelea vamişuluĭ... Ha, ho, ha, ho, tbrr... degeaba!.. de-acum ne-amŭ troenitŭ...

Chiriţa.—Ne-amŭ troenitŭ?.. Eaca! na, şi alta acum...

chĭar colac piste pupăză! (feciorului) Ce staĭ ca un butuc în capră, mangosituie... coboară de-agĭută la trăsură... Ean vedi'l, mĕ rog, par'că'ĭ un boerĭu!.. nu'ĭ bun nicĭ de-o treabă...

Feciorul. — (leneş) Dacă'ĭ chĭar în zădar... nu ne scoate de-aicĭ nicĭ dracu...

Chiriţa.—Sĕrmane, sĕrmane... 'ţĭ-oiŭ arăta eŭ acuş pe dracu, somnorosule... dă... dă!..

Feciorul. — (scoborîndu-se) Somnoros, da! şi eŭ n'am închis ochiĭ de două nopţĭ!

Chiriţa. — (sărind din trăsură) Ean audi'l că şi rĕspunde!.. (lunecând) Carnacsî! că era sĕ'mĭ rup şĕlele! (împingĕnd feciorul) Ea colo... colo la rĕzor, tontule... pune umĕru de 'npinge, că eştĭ coşcoge... (la surugiŭ) Haĭ măĭ, opintiţĭ vîrtos.

Surugiul. — Hi, hi, svêntav'ar vêntu şi v'aşĭ vinde păstrama!

Chiriţa. — Tacĕ-vĕ gura, blăstĕmaţilor! că vĕ audŭ copilele! (la fete) Astupaţi-vĕ urechile! (în parte) Îĭ un pĕcat cu nişte ghĭorlanĭ. (la ţigancă) Da tu, cheramo, ce staĭ acolo par' că cloceştĭ ouă... dă-te gĭos sĕ se maĭ uşureze trăsura.

Ţiganca. — Cuconiţă, nu mĕ pot scoborî făr' de scară.

Chiriţa. — Scară?.. 'ţĭ-oĭu da eŭ la scară, coţoană... deschide'ţĭ aripele şi saĭ la pămênt... da doar nu'ĭ strica cutiea... c'atâta'ţĭ trebuĭe.

Ţiganca. — (sărind) Valeŭ!.. că 'mĭ-am scrintit piĭorul! valeŭ! (sărind, scapă cutia, care se strică).

Chiriţa. — Tronc! par' că 'nadins 'ĭ-am dis sĕ 'mĭ-o

strice!.. Of! sĕraca 'n de mine! că 'mĭ vine sĕ ţip şi sĕ ĭeŭ câmpiĭ!.. Mult oĭu sĕ maĭ staŭ în drum? (aleargă la oblon şi lunecă) Carnacsĭ! că 'mĭ-o plesnit şireturile de la rochie!.. Aristiţo, Calipsiţo, daţi-vĕ gĭos şi voĭ, doar ne-omŭ distroini maĭ degrabă... ea aşa... frumos... încet, sĕ nu lunecaţĭ.

(Aristiţa şi Calipsiţa se coborŭ. Guliţă vrea şi el sĕ ĭeasă, dar Chiriţa îl opresce).

Guliţă. — (cepeleag şi alintat) Sĕ mĕ cobor şi eŭ cu ţîţacele?

Chiriţa. — Ba nu, Guliţa mameĭ... nu, drăguţă; mata şedĭ în trăsură ca sĕ nu rĕceştĭ.

Guliţă. — E!.. nineacă, vreŭ sĕ mĕ cobor... na...

Chiriţa. — Ba nu, suflete... dacă mĕ ĭubeştĭ... şedĭ mătăluţă loculuĭ, puĭule, şi te învĕleşte cu contăşu băbacăĭ.

Guliţă. — Eĭ; m'am săturat de contăş; vreŭ sĕ mĕ daŭ pe ghĭaçă...

Chiriţa. — Ba... sĕ nu facĭ poznă, Guliţa nineacăi... c'apoĭ s'a mâniea nineaca şi nu 'ţĭ-a maĭ cumpĕra minavet... ştiĭ mata... minavetu care ţi'l-am făgăduit...

Guliţă. — Aşa! de triĭ anĭ de când mĕ porţĭ cu făgăduinţa...

Chiriţa. — (sĕrutându'l) Guliţa mameĭ!.. că nostim eştĭ... nu fiĭ de diochĭ... (închide oblonul şi dice surugiilor) Haĭ flăcăĭ de-acum, că vĕ făgăduesc bacşiş bun... cât un fifirig de om... (căutând în culise) Eaca poznă! da unde's surugiiĭ?

Feciorul. — Or fi fugitŭ!.. cine ştie?.. la vr'o crâşmă poate... (în parte) Heĭ, că nu's şi eŭ cu dînşiĭ!

Chiriţa. — O fugitŭ şi m'o lăsatŭ lată în mijlocu drumuluĭ!.. bre! c'o sĕ mĕ lovească ceva! (furioasă) Eĭ; apoĭ sĕ nu te-apuce şĕpte-ḑecĭ de năbădăĭcĭ?.. *Chirie eleison!* (vine iute în faça publiculuĭ) Mĕ rog, cine ţine poştele?.. cine'ĭ otcupcicul ghipcanilor?.. sĕ dee ochĭ cu mine, dacă'l ţine curĕoa... sĕ'ĭ ḑic două vorbe... da vorbe!.. sĕ le pominească cât o trăi... ştiĭ?.. cole... engolpion de anul noŭ 1844.

I.

Ean sĕ'ţĭ spun, otcupcic dragă,
Vel otcupcic de ghipcanĭ!
Toţĭ motaniĭ, fără şagă,
Nu'ţĭ plătescŭ nicĭ chĭar doĭ banĭ!
　　Of! măĭ frate,
　　De aĭ pĕcate
Cu caĭ de poştă sĕ te pornescĭ;
　　De multă cĭudă,
　　De multă trudă,
Te simţĭ, cu poşta, ca 'nbĕtrânescĭ!
　　Ba nu's propele,
　　Nicĭ căpiţele;
Ba ştreangu'ĭ putred de ars în foc!
　　Hi, plĭosca, trosca,
　　Hi, trosca, plĭosca!..
Sluga 'n pricină... eştĭ tot pe loc!

II.

Drept sĕ'ţĭ spun, otcupcic dragă,
Vel otcupcic de ghipcanĭ!
Toţĭ motaniĭ, fără şagă,
Nu'ţĭ plătescŭ nicĭ chĭar doĭ banĭ!

Căcĭ dacă pleacă,
Colbul te 'neacă;
Glodu'ţĭ lipesce benghĭurĭ pe nas;
Bicĭul pocnesce
De te-asurḑeşte,
Şi caiĭ posteĭ alergŭ... la pas!
Ba staŭ la dealurĭ;
Te daŭ de malurĭ;
Îţĭ sfarmă trupul de nu maĭ poţĭ!
Şi de nu'ţĭ pasă,
Ajungĭ acasă,
C'un ochĭu, c'o mână, şi cu treĭ roţĭ!

Chiriţa. — (alergând în fund) Poftimŭ poşte!.. dacă nu mergŭ caiĭ, fugŭ surugiiĭ!.. Da unde s'o înfundatŭ blăstĕmaţiĭ? (intră în culisa din dreapta, din fund) Vaĭ! că buni's de spênḑurat în ĭarmaroc!.. Auḑĭ!.. carnacsĭ, că lunecuşu'ĭ!.. Valeŭ!.. (se aude căḑênd pe ghĭaçă).

Aristiţa. — } Vaĭ de mine! o căḑut nineaca pe
Calipsiţa.— } ghĭaçă!..

(Alergŭ amêndoă după Chiriţa şi se audŭ picândŭ şi ţipândŭ în culise). Valeŭ... Valeŭ...

Fecĭorul. — (căutând în dreapta) Haĭta... buf... na. c'o căḑut şi duducile... Ha, ha, ha... una piste alta...

(În vremea aceasta Guliţă se coboară furiş din trăsură şi începe a sĕ da pe ghĭaçă).

Guliţă. — Uţa...a...a... Bine'ĭ de dat de-a sănniişul... Uţa... a...a. Nineaca s'o dus... bine 'mĭ pare!

Ţiganca. — (ghemuită in cergă lângă coada trăsureĭ) Da astemperă-te, cuconaşule, că'ĭ căde gĭos, şi ţi'ĭ sparge capu.

Guliţă. — Tacĭ, coţofană... nu cârâi.

Ţiganca. — Haĭde, haĭ, că te-o vide ea cucoana acuş.

Guliţă. — Taci, îţi ḑic, c'apoĭ ştiĭ... (cătră fecior) Măi, fecior boeresc, vin de te dă pe ghĭaçă cu mine.

Fecĭorul. — Ce sĕ fac?.. că doar n'am ḑece capete de stricat...

Guliţă. — (mânios) D'apoĭ dacă'ţi poroncesc eŭ?.. nu vreĭ?.. Eĭ las, măĭ bade, că te-oiŭ drege eŭ.

Fecĭorul. — (în parte) Ba'ĭ drege tu pe cine-aĭ maĭ dres, sfrijitule.

Guliţă. — Uţa...a... las că te-oiŭ spune eŭ şi bunicăĭ şi mătuşicăĭ şi băbacăĭ şi nineacăĭ... Uţa... a...

(Se aude dincolo de barieră un sunet de zurgalăĭ şi un glas de jidov strigând: *rio, rio*).

SCENA II.

Fecĭorul (lângă oblon), **Ţiganca** (lângă coada trăsureĭ), **Guliţă** (dându-se de-a seniuşul pe dinaintea eĭ), **Bondicĭ, Pungescu, Un neamţ cu orga şi Slujitorul.**

Bondicĭ. — (la barieră) Mă! cel cu trăsura... fă înainte... Ce-aĭ închis şoseaoa?

Fecĭorul. — (căutând în stânga) Dec! cum oĭu sĕ fac înainte, dacă ne-amŭ troenitŭ?

Bondicĭ. — Ce'mĭ pasă mie?.. dă-te 'n lăturĭ că n'am sĕ şeḑ aicĭ toată noaptea pentru hatîrul tĕŭ.

Fecĭorul.—Măĭ omule, da n'auḑĭ că ne-amŭ troenitŭ?

Pungescu. — (asemene la barieră) Înhamă-te pe tine şi trage sdreavăn până ce'ĭ eşi din zăpadă.

Fecĭorul. — Ba'ţĭ pune pofta 'n cuĭu.

Pungescu. — Haĭt! o păţirămŭ de la roate... Eĭ; ce facemŭ acum?

Bondicĭ. — Haĭ sĕ lăsămŭ harabagiul şi sĕ ne suimŭ într'o sanie de birjă.

Pungescu. — Fie ş'aşa... haĭt... vină şi tu, neamţule, cu noĭ.

Neamţul. — *No gut... maĭne heren.*

(Bondicĭ, Pungescu şi Neamţul cu orga, intră pe la barieră. Slujitorul îĭ opresce).

Slujitorul. — Cum îĭ numele d-voastră, domnilor?

Bondicĭ. — D-luĭ îĭ spătarul Haţmaţuchĭ, şi eŭ aga Crastaveţovicĭ: amêndoĭ cu şedutul şi cu avutul în Focşanĭ... Cât pentru d-luĭ Neamţul, îĭ vestitul *baron fon Şonţberg*, care vine de la Podul-Iloaeĭ ca sĕ dee concerturĭ instrumentale în folosul sĕŭ. Drept care avemŭ cinste a ne închina d-tale cu tot respectul, noĭ, sus pomeniţiĭ şi jos iscăliţiĭ: spătarul Haţmaţuchĭ, i aga Crastaveţovicĭ, i *baron fon Şoacăţenberg*. (se închină şi vine în faça sceneĭ) Ţi, cruce-agĭută, şi dă înainte la catastih dacă poţĭ, cenuşerule.

(Slujitorul rĕmâne încremenit şi şueră de mirare. Neamţul începe a cânta din orgă şi se trage în fund lângă trăsură. Bondicĭ şi Pungescu vinŭ în faça sceneĭ).

Pungescu. — Ha, ha, ha!.. răpide mi'l luaşĭ pe bĭetul dorobanţ, nene...

Bondicĭ.—Nume vroĭa? nume 'ĭ-am dat; sĕ se sature.

Guliţă. — Îra!.. Eaca un minavet de canarĭu, cum vreŭ eŭ. (aleargă lângă neamţ, împreună cu fecĭorul şi cu ţiganca).

Bondicĭ. — Eaca neamţul dracululĭ!.. nicĭ n'o apucat a intra în Iaşĭ şi o şi început a rupe urechile Ieşenilor. Nu'ĭ destul că ne-o asurzit pe noĭ în hara-

baoa cea jidovească, de la Roman şi tot drumul!.. Ea sĕ vedĭ cum o sĕ'mĭ gologănească sinpatrioţiĭ!.. Pĕcat numaĭ că n'are vr'o momiţă saŭ vr'un urs, că s'ar face stup de banĭ.

Pungescu. — Ce spuĭ, vere?.. care vrea sĕ ḑicĕ... lubitoacele aci în Iaşĭ?..

Bondicĭ. — Haĭ, haĭ!..

Pungescu. — Apoĭ dar... ne-amŭ sfinţitără noĭ doĭ?..

Bondicĭ. — *Nibotsa*, fricosule... nu mi te da pĕcătosule... dar, ea lasă vorba asta... sĕ venimŭ la treaba noastră. Amŭ scăpatŭ din Focşanĭ cum amŭ putŭ... cu nepus în masă... că de punea mâna ispravnicul pe noĭ, ne trântia poate la gros...

Pungescu. — Vreaĭ sĕ ḑicĭ la puşcărie.

Bondicĭ. — Şi asta din pricina ta; dacă eştĭ prost şi laşĭ sĕ te prindĕ la cărţĭ cu mâţa 'n sac?..

Pungescu. — Ce pisică 'n sac, neneo? vina mea 'ĭ dacă s'a găsitără alt cartofor maĭ ţeapĕn decât mine şi m'a zăritără când am tras pĕ riga de desubtul cărţilor?

Bondicĭ. — Însfîrşit, ce-o fost s'o trecut... amŭ scăpatŭ de-acolo; acum ne rĕmâne sĕ ne păzimŭ aicĭ vr'o câtă-va vreme, păn'ce s'o face lucru muşama... De aceea trebue maĭ ântêĭ sĕ ne prifacemŭ numele; sĕ le maĭ lungimŭ. Tu, te'ĭ chîema de aḑĭ înainte Pungescovicĭ şi eŭ Bondicescu.

Pungescu. — Eĭ ş'apoĭ!.. despre traiŭ cum a s'o facemŭ?.. că numaĭ cu *escu* şi cu *ovicĭ*, tot covrigĭ, tot ... anac.

Bondicĭ.—Despre traiŭ?.. helbet!.. feţĭ logofeţĭ de soĭul nostru, cu meseriea stosuluĭ şi a banculuĭ, nu perŭ în Iaşi.

Pungescu. — Se poate, nenişorule... dar maĭ bine m'aşĭ închĭorchĭoşa eŭ în Bucurescĭ.

Bondicĭ. — Pentru ce, neĭcă?

Pungescu. — Pentru ce?..

De-aĭ umbla întreaga lume;
De-aĭ călca pe rĕnd anume:
Ţeara englezească,
Ţeara franţuzească,
Ţeara spanĭolească,
Nemţească, leşască,
Italienească,
Păn' şi cea grecească,
N'aĭ găsi chĭar într'o mie
Aşa târg vestit sĕ fie
Pentru boscărie,
Pentru stosărie,
Pentru coţcărie,
Matrapazlărie,
Şi ruşfetărie
Şi potlogărie!

Bondicĭ. — Nu ḑic ba, neĭculiţă; dar apoĭ şi târgul nostru... când aĭ sci. (caută împrejur).

Pungescu. — Spune, că nu ne aude nime.

Bondicĭ. — Iaşul nostru 'ĭ chĭar de gemine cu Bucurescĭul vostru.

Pungescu. — (cu bucurie) Aoleo!

Bondicĭ. — Ce'ţĭ spun eŭ.

Pungescu. — Care vrea sĕ ḑicĕ... de-omŭ lua treaba de la mertepea ş'aci, am înfundatără pĕ dracu?

Bondicĭ. — Ba încă şi pe tată-sĕŭ... c'apoĭ veḑĭ tu, neĭculiţă... vieaţa'ĭ un stos de la început păn' la sfîrşit, şi lumea o masă de cărţĭ. Tot meşteşugul ĭĭ sĕ pontarisescĭ la vreme şi sĕ găsescĭ ruteoa noroculuĭ, ca sĕ facĭ roi...

Pungescu. — Prea bine... dar dacă aĭ goană dĕ fante?

Bondicĭ. — Furĭ o carte, ş'aşa îţĭ dregĭ bosuĭocul.

Bondicĭ.

Neneo, mĕ crede, vieaţa'ĭ un stos;
Lumea o masă cu postav verde.
Tot meşteşugu'ĭ de-a juca gros;
De-a punta bine şi... de-a nu perde!

Pungescu. — Eĭ, apoĭ halal de mine.

Bondicĭ.

Halal de tine dacă veĭ sci
Sĕ'ţĭ spoescĭ bine fruntea, obrazu,
Şi fără frică, de-a te roşi,
Sĕ facĭ transporturĭ... cu cinstea mazu!

(împreună).

Halal de tine / de mine dacă veĭ / voiŭ sci.
Ş. c. l. ş. c. l.

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa.**

Chiriţa. — Of!.. 'mĭ vinŭ istericale greceştĭ!.. am alergat pin toate crâşmele şi surugiiĭ... tufă... Of! cine 'mĭ-o ḑis sĕ mĕ pornesc eŭ de la Bârzoĭenĭ?..

Aristiţa. — Nineacă... nu te tulbura, că ear te-o dure rastul.

Chiriţa. — Cum sĕ nu mĕ tulbur, Aristiţo dragă... dacă m'o lăsat în mijlocul drumuluĭ, cu căţel... cu... Ce-o sĕ facemŭ acum?..

Bondicĭ. — (în parte) O nineacă cu două fete... (încet luĭ Pungescu) Aţinete, muntene, c'aicĭ'ĭ pe treabă...

Pungescu. — (scoţênd răpide o păreche de cărţĭ, taĭe răpide un stos) Pĕ trebuliţă?.. harecĭu!.. stos!..

Chiriţa. — (cu desnădăjduire) Şi nicĭ un bărbat... nime ca sĕ ne vie într'agĭutor... Îmĭ vine sĕ mĕ trântesc la pămênt, ca jidaniĭ.

Bondicĭ. — Un bărbat!.. eată-mĕ's... poroncă. (înaintează spre Chiriţa).

Chiriţa. — Ce'mĭ vĕḑură urechile şi ce'mĭ auḑiră ochiĭ!.. Slavă ţie, Doamne, că eată însfîrşit un creştin!..

Pungescu. — Doĭ hristianĭ, cocoană... că sînt şi eŭ p'acilea.

Chiriţa. — Foarte vĕ mulţĕmesc... dar, mĕ rog, sĕ mĕ fericesc cu numele dumilorvoastrĕ...

Bondicĭ. — D-luĭ, prietinul meŭ, este spătarĭul Pungescovicĭ.

Pungescu.—Şi d-luĭ, aga Bondicescu, al meŭ amic...

Chiriţa. — (în parte) Un spătar ş'un agă! (încet şi răpide fetelor) Ţineţi-vĕ maĭ drept şi zimbiţĭ nurliŭ.

Bondicĭ. — Dar, mĕ rog, cucoană, sĕ ne norocimŭ şi noĭ...

Chiriţa. — Eŭ sînt cucoana Chiriţa a banuluĭ Grigori...

Bondicĭ. — Şi duducile?..

Chiriţa. — Bârzoiŭ...

Bondicĭ. — A! Bârzoiŭ?.. şi duducile?..

Chiriţa. — Ot Bârzoienĭ... (se închină).

Bondicĭ. — Am înţĕles... dar duducile?

Chiriţa. — Copilele mele... Aristiţa şi Calipsiţa. (încet fetelor) Faceţĭ tali frumos. (tare) Le-am adus la Iaşĭ, drăguţile, ca sĕ pitreacĕ câşlegile; şi puneţi-vĕ în gând, boerilor, că după ce ne-amŭ necăjitŭ pe drum două ḑile şi două nopţĭ, când s'agĭungemŭ la gazdă... ne fugŭ surugiiĭ tocmaĭ la capĕtul târguluĭ.

Bondicĭ. — Cum se poate?

Chiriţa. — Aşa, Ḑĕŭ... am păţit'o chĭar ca cela care s'o înecat la mal.

Bondicĭ.—Eĭ!.. las' că-oĭu spune eŭ asta vĕruluĭ meŭ...

Chiriţa. — D-luĭ ţine poştile?

Bondicĭ. — Dar.

Pungescu. — (încet luĭ Bondicĭ) O tălaşĭ groasă, nene...

Bondicĭ. — Tacĭ, nerodule...

Chiriţa. — Sĕ'ţĭ spun drept... dar sĕ nu'ţĭ fie cu supĕrare... vĕrul d-tale n'are nicĭ un haz cu poştile d-sale... Lehamete şi de parale.

Bondicĭ. — Da de câte orĭ 'ĭ-am spus'o eŭ însumĭ, cucoană dragă... Ce folos însă!.. nu înţĕlege de cuvĕnt... (încet luĭ Pungescu) Ce ḑicĭ de fete, măĭ?

Pungescu. — Aŭ zestre oare?

Bondicĭ. — Aşa 'mĭ mirose... (cucoaneĭ Chiriţeĭ) Cucoană Chiriţă, noĭ amêndoĭ sîntemŭ gata la poroncile d-tale, şi prea ferice̦ţĭ de a te pute înlesni la orĭ ce'ĭ dori în târgul nostru...

Chirița. — Bunătatea d-voastră...

Bondicĭ. — Ce se potrivesce!.. Primițĭ de o cam dată braçele noastre, ca sĕ vĕ ducemŭ la gazdă, și cât pentru trăsură, n'aĭ nicĭ o grijă... omŭ trimite boiĭ noștri ca s'o aducĕ.

Chirița. — Bucuros!.. (în parte) Ce cuconașĭ de treabă!.. când ar fi și holteĭ! (încet fetelor) Dațĭ braçul și mergețĭ pupuică... tot pe vêrful scarpilor...

Toțĭ.

Haĭdețĭ înpreună
Vesel sĕ pornimŭ,
Și 'ntr'o casă bună
Sĕ ne găzduimŭ.

Bondicĭ (Aristițeĭ, dându'ĭ braçul).

Demuaselă dragă, sînt pre fericit,
Că sĕ'țĭ daŭ eŭ braçul m'am învrednicit!

Pungescu (Calipsițeĭ, asemene).

Demuaselă scumpă, în vecĭ n'oĭu uĭta,
C'astădĭ la braçetă, merg cu dumneata!

Chirița (în parte).

Unul dice'ĭ agă, cela-l-alt spătar;
De 'ĭ-așĭ prinde ginerĭ, 'ĭ-așĭ lua în dar
Unul dice 'ĭ agă, cela-l-alt spătar;
De 'ĭ-așĭ prinde ginerĭ, așĭ da sărindar!

Toțĭ.

Haĭdețĭ înpreună
Etc. etc. etc.

(Bondicĭ, Pungescu, Aristița și Calipsița ieșŭ la braçetă prin dreapta. Chirița 'ĭ urmează puțin și se opresce. Neamțul care a stat tot în fund începe a cânta din orgă).

SCENA IV.

Chiriţa, Guliţă *şi ceĭa-l-alţĭ.*

Chiriţa. — (oprindu-se) Da... Guliţă? *Chirie eleison!..* că era sĕ'mĭ uĭt odoru 'n trăsură... (se intoarce şi găsesce pe Guliţă lânga Neamţ).

Guliţă. — Nu pe aista, monsĭu neamţule... cântă pe cel-l-alt... (bate din picĭoare cu mânie) Nu pe aista, pe cel-l-alt.

Neamţul. — *No! lasenzi şon geen.*

Chiriţa. — Ce'mĭ vĕdură ochiĭ!.. O eşit dimonu din trăsură!.. şi făr' de blană!.. săraca 'n de mine c'o fi îngheçat!.. (aleargă la Guliţă) Ce facĭ aicĭ, diavoli?.. Nu 'ţĭ-am spus să nu eşĭ din contăşul băbacăĭ?..

Guliţă. — Eĭ; m'am săturat de contăş ca de mere acri.

Chiriţa. — Auḑĭ?.. Ean priveşte cum i s'o roşit nasu!.. par' că 'ĭ o sfeclă digerată! (iĭ şterge nasul cu batista) Doamne! Doamne! ce pĕcat cu nişte ploḑĭ! Măĭ Ioane, adă blana din trăsură... l'o lovi un gĭunghiŭ şi 'mĭ-o fi maĭ mare beleoa. (fecĭorul aduce o blană din trăsură).

Fecĭorul. — Baca şuba cuconaşuluĭ...

Chiriţa. — Şi voĭ... chĭorĭ aţĭ fostŭ de 'l-aţĭ lăsatŭ sĕ ĭească disvălit?.. vină sĕ te 'nbrac, pĕcatule... Eĭ; vină aḑĭ şi nu mĕ supĕra.

Guliţă. — Nu mĕ supĕra nicĭ mata.

Chiriţa. — Auḑĭ plodu?.. las' că 'ţĭ-oĭu arăta eŭ... (iĭ înbracă cu deasila) şeḑĭ binişor... nu crâcni... ţist... sĕ nu'ţĭ aud gura...

Guliţă. — (sbătênduse) Nu vreŭ, nu vreŭ. (plânge) Las' că te-oĭu spune eŭ băbacăĭ...

Chirița. — (trăgêndu'l tiriit) Ce face?.. Of! c'o sĕ mă nebunească dimonu... par'că vĕd că ear are sĕ m'apuce rastu... Ascultă, Gulița nineacăĭ: haĭ că ne-așteaptă țițacele.

Guliță. — (trântindu-se la pămênt) Nu'mĭ pasă mie de țițace... nu merg.

Chirița. — Eĭ; bine că'țĭ cumpĕr minavetu cela... știĭ mata...

Guliță. — Cumperĭ?.. dacă'ĭ așa... ĭemi'l pe-aista. a luĭ monsĭu neamțu. Vină cu noĭ, monsĭu neamțule ..

Neamțul. — *Gut... gut... ser bevol.*

Chirița. — (în parte) Las' sĕ te vĕd eŭ acasă, pĕcatule, c'apoĭ 'țĭ-oĭu da un minavet de nu'l îĭ putea duce... Măĭ Ioane, rĕmâĭ aicĭ cu țiganca ca sĕ păzițĭ lucrurile, păn' ce-or veni boiĭ sĕ rídice trăsura... da doar 'ițĭ perde vr'o cutie... c'apoĭ sfântu Neculai îĭ gata. (pleacă cu Guliță spre dreapta).

SCENA V.

Ceĭ dinainte, **Vĕduva Afin, Sărdarul Cuculeț.**

Afin. — Ce minune!.. Cucoana Chirița?

Chirița. — Cucoana Nastasiĭca!

Afin. — Bine-aĭ venit.

Chirița. — Bine-am găsit. (se sĕrută).

Afin. — Da ce vênt te-o adus pe la noĭ, soro dragă?

Chirița.—'Mĭ-am adus fetele de cășlegĭ, după obiceĭu. (încet) Da d-ta cum te întâlnesc singură... lângă barieră?..

Afin. — Am eșit puțin ca sĕ mĕ primblu afară din târg, că pin târg îĭ potop... te ferească Dumnedeŭ!..

Chiriţa. — Da, bine... pe gĭos?.. ha?.. Eĭ; dă... nu te roşi, soro dragă... Lumea 'ĭ lume, şi tinereţa... Ce te sastiseştĭ?.. între noĭ...

Afin. — Da nu mĕ sastisesc, soro, nicĭ de cum... Mĕ primblu pe gĭos, pentru că aşa 'mĭ place. Am venit cu sărdarul Cuculeţ.

Chiriţa. — Cu sărdarul? (în parte) Hm! mititica...

Cuculeţ. — Sĕrut mânele, cucoană Chiriţă.

Chiriţa. — Plecăcĭune, arhon sărdar. Tot la Agie eştĭ?

Cuculeţ. — Director şi supusă slugă.

Chiriţa. — Şi la maĭ mare.

Cuculeţ. — Amin.

Afin. — Da... unde's duducile?

Chiriţa. — Ĭra!.. ba că chĭar!.. unde's?

Afin. — Ha, ha, ha... pe mine mĕ 'ntrebĭ?

Chiriţa. — Bine ḑicĭ, sĕrutaţ'aşĭ ochiĭ... S'o pornitŭ de-aicĭ la braçetă cu doĭ cavalerĭ.

Afin. — La braçetă?.. cu doĭ cavalerĭ?

Chiriţa. — Precum ḑicĭ, soro: unul, aga Bondicescu şi cel-l-alt, spătarul Pungescovicĭ... doĭ bujorĭ, surioară, ĭouă zarnacadele!

Cuculeţ. — (în parte) Bondicescu? Pungescovicĭ?.. mare poznă! (scoate un rĕvaş şi'l citesce).

Afin. — Eĭ bine; şi 'ncotro o apucatŭ truspatru?

Chiriţa. — Hoĭsa, pe şoşe...

Afin. — Dar, îĭ cunoşteaĭ maĭ de mult?

Chiriţa. — Ba, cât hăcĭu!.. 'Mĭ-o eşitŭ în drum sĕ mĭ dee agĭutor; că nu ştiĭ, soro, ce-am păţit?.. m'am roenit!.. şi sĕ veḑĭ d-ta: Mĕ pornesc de la Bârzoĭenĭ...

și încă bărbatu meŭ îmi dicea: Soro dragă, nu te porni... stăĭ... când ce sě vedĭ?..

Afin.—Apoĭ bine, cucoană Chirițâ, se poate sě'țĭ lașĭ copilele pe mâna unor necunoscuțĭ?.. Cine știe ce berbanțĭ?..

Chirița. — Pușche pe limbă'țĭ... vaĭ de mine! că începe a mě unfla grija din tălpĭ... mě furnică sudori pe spate... Eaca pozna gata!.. Nu cumva se zărescŭ pe șoșe? (se apropie de culise și caută în întru).

Cuculeț. — (în parte) Sameșul din Focșenĭ îmĭ scrie, cu poșta de astădĭ, despre un Bondicĭ și un Pungescu: doĭ coțcarĭ care o disbrăcatŭ lumea pe-acolo... și mě sfătuește sě'ĭ privighez de aproape... Oare tocmaĭ eĭ sě fie?

Chirița. — Nimică! tufă!.. o intratŭ fetele 'n pământ... Vaĭ de mine! Arhon sărdar, nu mě lăsa... de-a afla bărbatu meŭ, Děŭ, am sfeclito!.. Ioane, aleargă: ba... ba... stăĭ la trăsură... Arhon sărdar... rîdică toată Agia în picĭoare... sěraca de mine!.. așa pozna!.. sě'mĭ fure fetele de la ochĭ!.. Haĭ degrabă cu toțiĭ sě le căutămŭ... Bĭata Aristița!.. bĭata Calipsița! Sfinte Mina... sě știĭ că'țĭ daŭ șěpte paraclisurĭ...

Chirița.

Degrabă, degrabă,
Cu toțĭ s'alergămŭ;
Sě mergemŭ ingrabă
Sě le căutămŭ.
Vaĭ, bĭetele fete!
Că le-am prăpădit,
Și le-am dat pe bete...
De-acum m'am topit!..

(Neamțul începe a suna un valț).

Chiriţa. — (furioasă, aleargă de inpinge pe Neamţ) Da dute ârliĭ, şonţule, cu ţîrlîitoarea asta. (lunecă) Carnacsĭ! că ra sĕ mĕ prăbuşesc!

Toţĭ.

Degrabă, degrabă,
Etc. etc. etc.

(Toţĭ alergŭ in dreapta: Chiriţa trage de mână pe Guliţă, care trage emene pe neamţ de poala surtuculuĭ. Fecĭorul boeresc şi ţiganca rĕ anŭ lângă trăsură. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul represintă o odae mare cu patru uşĭ: una în fund, care dă ındă; una in stânga, pe al doilea plan, care duce in etacul Chiriţeĭ; uă in dreapta, dintre care una, cea pe ántêĭul plan, se deschide in a rtamentul Aristiţeĭ şi Calipsiţeĭ, ear cea de maĭ in fund, în odaea luĭ lliţă. În façă cu uşa apartamentuluĭ fetelor, este aşeḑată, lângă păretele a stânga, o măsuţă cu o besacte deschisă şi cu gavanoşele de dresurĭ, işoare de făcut sprincenele şi un bust de carton. În dreapta, lângă uşa ı fund, o masă mare cu rochiĭ intinse pe dinsa. Scaune, etc...

SCENA I.

hiriţa (şede dinaintea toaleteĭ şi'şĭ face sprincenele), **Ţiganca** (calcă rochiĭ, in fund).

Chiriţa (cântă).

Ochiĭ şi sprincenile
Facŭ toate pricinile...

(Se aude in odaĭa luĭ Guliţă un minavet).

Chiriţa. — (rĕsărind) Ear!.. o sĕ mĕ năucească trânru cu minavetu luĭ!.. Cât iĭ ḑiulica de mare tot ţîr-

lîeşte... de urlă cânii mahalaleĭ... **Fa, fa Ioană.** ·I de ȡi cuconaşuluĭ sĕ tacĕ, că m'am **săturat de** ·j ca de mere pădureţe... îmĭ vine acru... (ţiganca intr odaia luĭ Guliţă) Aşa mi se cade, dacă mĕ potrivesc eŭ cumpĕr minavetu cela de la neamţ. Las' **că ţine** dracu pe tată-sĕŭ. Tronc! că 'mĭ-o dat **nucuşoară** ochĭ... fa... fa... (ţiganca vine înapoĭ).

Ţiganca. — Aud, cucoană.

Chiriţa. — Mĕ rog, ce 'ţĭ-am spus când **'ţĭ-am** roncit sĕ'mĭ găteştĭ păişoare cu bumbac **pentru** spr cene? aud?..

Ţiganca. — 'Mĭ-aĭ ȡis...

Chiriţa. — Nu 'ţĭ-am ȡis sĕ mi le facĭ **subţiri** Eaŭ veȡĭ cum mi le-aĭ meşterit... par'că's **buzdug** de vel Armaş din vremea Domnilor grecĭ!..

Ţiganca. — Da lasă, cuconiţă, că's tocmaĭ **cum t** bue... doar 'ţĭ-am maĭ făcut eŭ pămătufurĭ **şi badan** de sprincene.

Chiriţa. — Cum aĭ cârâit?..

Ţiganca. — Nicĭ o dată nu 'ţĭ-aĭ făcut **aşa** de fr moase sprincene... par'că's două lipitorĭ **unflate...**

Chiriţa. — Înghinate's cum trebue?

Ţiganca. — Disghinate... disghinate...

Chiriţa. — (strĕnutând tare) Pe **braçe!.. M'o** fi pom nind d-luĭ, Ioană.

Ţiganga. — Te-o fi pominind, cucoană.

Chiriţa. — Când ar fi façă sufleţelul, sĕ mĕ vadĕ. cum 'şĭ-ar maĭ rĕsuci musteţile!.. (ear strĕnută) **Ear** pomineşte!

Aşa slugĭ le e de fugă
Saŭ de ele singur fugĭ...
De nu vreĭ s'ajungĭ chĭar slugă
La aşa plecate slugĭ...

(Se aude afară următorul dialog).

Afin. — Acasă'ĭ cucoana?

Feciorul. — Acasă; dar sĕ ghiloseşte acum.

SCENA II.

Chiriţa, Afin, Luluţa.

Chiriţa. — Audĭ, tontu? (aleargă la uşa din fund şi o deschide). Cucoană Nastisiĭcă... poftim; nu te potrivi...

Afin. — Poate că te deranjarisesc, cucoană Chiriţă?.. dar n'am vrut sĕ'ţĭ trec pe la poartă ca o străină...

Chiriţa. — Cum sĕ mĕ rânjariseştĭ tocmaĭ d-ta?..

Luluţa. — (în parte) Rânjariseştĭ?.. ha, ha, ha...

Chiriţa. — Eaca şi Luluţa!.. Aĭ scos'o din pasion astădĭ?..

Afin. — Dar; pentru că mâne iĭ Duminică.

Chiriţa. — Da vedĭ ce frumuşică'ĭ, diavoloaĭca! îţĭ vine s'o mănâncĭ de vie.

Luluţa. — Sĕ mĕ mănâncĭ?.. *mersi.* (în parte) Şi n'are macar nicĭ dinţĭ.

Chiriţa. — Ha, ha, ha... Bat'o norocu! Nostimă'ĭ!.. vină sĕ te sĕrute mătuşica, Luluţă dragă... (o sĕrută).

Luluţa. — Aleĭ! maman... ce-o păţit mătuşica de şi-o pus lipitorĭ pe frunte? (arată sprincenele Chiriţeĭ). O doare capu?

Chiriţa. — Eŭ, lipitorĭ?..

Afin. — Ce lipitorĭ?.. unde veḑĭ tu lipitorĭ?..

Luluţa. — Ha, ha, ha... ba's sprincene... şi una'ĭ numaĭ pe jumătate!

Chiriţa. — Ha, ha, ha. (în parte) Cum 'ĭ-aşĭ suci gâtu când ar fi a mea!

Luluţa. — Maman, sĕ'mĭ cumperĭ şi mie o părechie de sprincene din târg, ca sĕ le pun păpuşeĭ de anul noŭ.

Afin. — Bine, bine, 'ţĭ-oĭu cumpĕra; tacĭ din gură.

Chiriţa. — Da de ce sĕ tacĕ, soro? las' sĕ vorbească copila... că ḑice tot nişte lucrurĭ... Se cunoaşte că învaţă la pasion.

Luluţa. — Pansion, mătuşică... nu pasion.

Chiriţa. — Fie şi pansion, că doar nu m'o crescut mama cu gubernată, ca sĕ ştiŭ nemţeşte.

Luluţa. — Guvernantă, mătuşică, nu gubernată... Da bine, mătuşică, aşa vorbiţĭ pe-acolo, prin provinţie?..

Guvernanta, ne-a spus nouă
Că vorbiţĭ o limbă nouă:
Când e vorba de parchet?
Ḑiceţĭ curat că'ĭ pichet.
Când e de tapiserie?
O numiţĭ patiserie.
Când de botine de glanţ?
Ḑiceţĭ botoae cu clanţ.
Un ceasornic hronometru?
Îl numiţĭ cu barometru.
Ş'orĭ ce lucru de bonton?
Monton, zebon saŭ triton!

Chiriţa. — Ha, ha, ha! Ce gĭuvaer îĭ! ha, ha, ha.

(în parte, furioasă) Ce triton 'ți-așĭ trage eŭ, trântorule... (tare) Ha, ha, ha! are un duh cât șěpte, și dă dintr'însa niște vorbe... ha, ha, ha.

Afin. — Mě rog, sě nu 'mĭ-o diochĭ...

Chirița. — (scuĭpând) Ptu... ptu... ptu...

Luluța. — (culegênd un paĭu, jos) Na! că 'țĭ-o sărit un dinte, mătușică.

Chirița. — (spăriată) Un dinte? (se răpede și ĭe paĭul) Ce dinte?.. un paĭu!..

Luluța. — Altă dată sě scii, mătușică, că aicĭ în Iașĭ nu este obiceĭu sě facĭ ptu, ptu în obrazul altora... nu 'ĭ frumos...

Chirița. — Audĭ, pěcatu?.. audĭ cum m'o înșălat? le 'mĭ-o sărit inima din loc!.. Sě'țĭ spun drept, soro dragă, 'ți'ĭ hazlie Luluța... dar îĭ cam obrăznicuță... ldică, sě nu te superĭ.

Afin. — Mademuazelă, cere pardon, mătușicăĭ.

Luluța. — Baĭu... baĭu...

Afin. — Nu vreĭ?.. când ițĭ poronceşte maman?.. poĭ, sě te ducĭ degrabă la caraul și sě nu crâcneștĭ...

Luluța. — *Mersi*, maman. (se închină; în parte) Tot mě ureaŭ picĭoarele; maĭ bine-oĭu ședea pe scaun. (se duce de ș pune pe scaun înaintea toaleteĭ, și în toată vremea sceneĭ următoare, apucă de face sprincene și musteţĭ bustuluĭ de carton ce este pe masă... îĭ pune roșu și'ĭ așează zuluſiĭ).

Chirița. — (în parte) Bine 'ĭ-o făcut. (tare) Da de ce treabă, soro dragă?

Afin. — Las' sě maĭ prindě la minte, că'ĭ pre ne-mă... Da ea spune'mĭ, mě rog, ce facŭ copilele d-tale?

Chiriţa. — Aristiţa şi Calipsiţa?.. se gătescŭ de bal pe desearâ, la mata.

Afin. — De pe acum?.. De abîe o tocat...

Chiriţa. — Ştiî mata cum sîntŭ fetele când se gătescŭ de bal... Ba le trebue una... ba alta... şi când te trezeştî, o înoptat de tot... De aceea'î maî bine să se apuce de tualetă încă cu ḑiuă... povestea vorbeî: însuratul de vreme şi mâncarea de dimineaţă...

Afin. — Apropo de însurat... nu s'o înfăçoşat nicî un holteîu ca să cee duducile?..

Chiriţa. — Of! batĕ'î concina holteî!.. că asta mĕ mănâncă pe mine... Aî fete, soro? aî şi perî albî.. ḑice că este la fteatru un cântic cu of, of, of...

Afin. — Îl ştiŭ... cel din *Peatra din casă*...

Chiriţa. — Nu ştiŭ din ce peatră o fi; dar, nu'ĭ uîta vorba... l'am auḑit odată la Botoşenî, şi de-atuncî 'mî hueşte necontenit în cap ca un bondarîu... Am să ţi'l cânt:

Of, of, of, ce supĕrare,
De-a avea o fată mare!

Afin. — Da, îl ştiŭ, soro... l'am auḑit...

Chiriţa. — Nu'ţî uîta vorba...

O hrănescî
Ca s'o crescî,
Ş'apoî trebue sĕ pornescî
La vênat
Prin cel sat
Ca sĕ'î cauţî un bărbat.

Afin. — Şi cele-l-alte; destul... îl cântă şi ţigaĭ de ne asurḑescŭ.

Chiriţa. — Nu'ţî uĭta vorba.

De'î flăcăŭ
Nătărăŭ
Te închinĭ la duhul sěŭ.
De'î ghebos,
Uricĭos,
Îĭ ḑicĭ nostim şi mumos;
Şi'î zimbescĭ
Îl slăvescĭ
Doar sě'l poţĭ sě'l ginerescĭ.

(împreună)

Chiriţa.

Of, of, of, ce supěrare
De-a avea o fată mare!

Afin.

Of, of, of, ce supěrare
Cŭ-o nebună ce leac n'are!

Chiriţa. — Eĭ; apoĭ închipueşte'ţĭ acum, soro... dacă o singură fată aĭ atâte supěrărĭ, dar cu două?.. nd aĭ două cucoare marĭ ca mine?..

Luluţa. — (în parte) Are cucoare, mătuşica?.. am sě'î r sě'mĭ dee una mie.

Chiriţa. — Îra!.. surioară dragă... eŭ te ţin de ceas în picĭoare... aleĭ!.. ea, aşa păţesc de câte orĭ ıdesc că am fete de măritat; îmĭ perd minţile. (aduce ıne) Poftim de şeḑĭ, mě rog... şi mě eartă.

Afin. — Foarte'ţĭ mulţěmesc... că trebue sě mě duc ată acasă pentru ca sě port de grijă despre cele trencĭoase pentru bal.

Chiriţa. — Da, ean maĭ şedĭ... pentru hatîrul meŭ... Sĕ mĕ vedĭ moartă... sĕ mĕ 'ngropĭ de te'ĭ duce.

Afin. — (în parte) Vaĭ de mine! că 'mĭ-am găsit beleaoa... (şede).

Chiriţa. — (puindu-se pe un scaun) Ş'aşa cum îţĭ spuneam dic într'o di boerĭuluĭ: Frate! ştiĭ c'avemŭ două fetĭ marĭ?—Ba ce marĭ, îmĭ rĕspunde sufleţelul, coşcogea!.. cât nişte sdragonĭ! (Bărbatu meŭ îĭ tare mucalit, ba tĕ'l-ar norocu c'un car de galbenĭ!) — Eĭ bine, îĭ dic eŭ gândit'aĭ dragă, sĕ le măritămŭ? — Haĭ, haĭ! le-am găsit doĭ bărbaţĭ şucada. — Care şi care? — Paharnicu Brustur şi căminarul Cocĭurlă, veciniĭ moşieĭ noastre. — Brustur şi Cocĭurlă?.. Eleĭ, frate!.. cum o sĕ'mĭ daŭ fetele după nişte boerinaşĭ de ţeară?.. Fete frumuşele... tinerele... curăţele... hărnicele... cu françuzasca lor... cu ghitarda lor... cu cadrilu lor... gospodine bune... iconoame... cetite... gĭucate... pricopsite... sĕ le dau eŭ, pe una Brusturoae şi pe ceea-l-altă Cocĭurloae!.. atuncĭ s'agĭungĕ!.. — Ea, Brusturoae... ea, Cocĭurloaĭ mai bine decât or mocui ş'or înbĕtrâni în casa părintească... Brustur şi Cocĭurlă aŭ moşioare bune; aŭ ... nişorĭ bunĭ... aŭ vitişoare bune. — Eĭ! şi pentru că vite, de aceea sĕ'mĭ fac eŭ blestemul ca sĕ le daŭ copilele ba, cât îĭ cucu!.. 'şĭ-or pune d-lor pofta 'n cuĭu. — nu 'şĭ-or pune-o, pentru că le-am făgăduit. — Ba 'şĭ pune-o. — Ba nu 'şĭ-or pune-o. — Ba 'şĭ-or. — Ba — Ba 'şĭ-or. — Ba nu. — Ah... Ah! ş'am leşinat!

Afin. — Aĭ leşinat?..

Chiriţa. — Fără doar şi poate... da ştiĭ? Iată

când m'am trezit, bietu sufleţelul îşĭ smulgea musteţile le desnădăjduire! şi pentru sa sĕ mĕ liniştească, 'mĭ-o lăgăluit sĕ mĕ lase ca sé viu în câşlegĭ la Ieşĭ cu fete, cu tot... pentru ca sĕ cerc doar le-aşĭ pute mărita aici... însă 'mĭ-o hotărît ritos: că de n'oiu isbuti sĕ prind gineri prin Eşĭ, până la sfîrşitul câşlegilor, apoĭ mĭ brustureşte şi 'mĭ cocîurlueşte odoarele, ca maĭ bine.

Afin. — Eĭ; şi pân' acum nu s'o arătat nime?

Chiriţa. — Cum nu?.. înţĕlegĭ că îndată ce-am sosit aicĭ, 'mĭ-am scos fetele la ivală... pe la fteatru, pe la suarele... ghilosite, gătite, înpopoţonate, înbrăcate tot după modă... Ce dracu sĕ facĭ?.. dacă aĭ gĭuvaeruri trebue sĕ le arăţĭ.

Afin. — Şi în sfîrşit...

Chiriţa. — Însfîrşit am prins doĭ în căpcană... dar însă nu 'mĭ-o pominit nicĭ bechĭu de Isaiea dănţueşte.

Afin. — Cine şi cine?

Chiriţa. — Aga Bondicescu şi spătarul Pungescovicĭ!.. ii tineriĭ ceĭ doĭ care porniseră cu copilele la braçetă, când ne-amŭ troenitŭ în Păcurarĭ, şi care 'ĭ-am întâlnit intrând truspatru la han la Pîrlita?.. Bondicescu, soro, şi Pungescovicĭ...

Afin. — Da îĭ ştiŭ... 'ĭ-am zărit, când 'ţĭ-aĭ luat fetele înapoĭ. (în parte) Sărdarul Cuculeţ 'mĭ-o vorbit de ei ca de nişte berbanţĭ...

Chiriţa. — Aud?..

Afin. — Mĕ rog... îĭ cunoştĭ?

Chiriţa. — Cum nu?.. vinŭ în toate ḑilele sĕ ne vadĕ. (încet) Şi ştiĭ una?.. Pare-mi-se că li s'o aprinsŭ călcăile...

Afin. — Aș!

Chirița. — Ce'țĭ spune Chirița.

Afin. — Da n'aĭ cercetat... ce sîntŭ?.. de unde's?.. ce stare aŭ?

Chirița. — Ce atâta cercetare... când unu'ĭ agă și cel-l-alt spătar... Ș'apoĭ tinerĭ, soro... cu vorbă, cu ighemonicon... cu tabĭeturĭ... ear nu ca Brustur și Cocĭurlă... groșĭ în ceafă și morocănoșĭ... Așa ginerĭ maĭ vinŭ de-acasă, și sĕ vedĭ... (vorbește la urechĭa Afinoaeĭ).

Luluța. — Uf! m'am săturat de caraul.

Afin. — (apropiindu-se de Luluța) Da ce te-aĭ apucat acole de făcut?

Luluța. — Maman, am gătit păpușa de bal... 'ĭ-am făcut sprincene... am boito cu roș... 'ĭ-am pus benghĭurĭ ca la mătușica... ea vedĭ cât îĭ de...

Afin. — Sprincene?.. benghĭurĭ?.. roș?.. da de unde le-aĭ găsit toate aceste?

Luluța. — În besecteoa mătușicăĭ.

Chirița. — (furioasă) Ha? în besec... eaca dimonu... că 'mĭ-o cotrobăit toate lucrușoarele... (merge de ascunde gavanoșelele în besecte).

Afin. — Mademuazelă, nu'ĭ frumos... (pufnesce de ris).

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Guliță.**

Guliță. — (alergând cu un rĕvaș din odaĭa luĭ) Nineacă, nineacă... eaca un rĕvaș de la băbaca. (se opresce rușinat, vĕdênd pe Afinoae și pe Luluța).

Chiriţa. — Un rěvaş de la d-luĭ?.. adă'l încoacĭ... (ie rěvaşul şi'l deschide) Cu voĭa matale, cucoană Nastasiĭcă...

Afin. — Poftim...

Luluţa. — (în parte) *Ah mon Dieu!.. quel drôle de Monsieur.*

(În toată vremea cetireĭ scrisoreĭ, Guliţă se uĭtă la Luluţa şi umblă împregĭurul eĭ. Luluţa îl priveşce cu dispreţ).

Chiriţa. — Cum îmĭ bate inima!.. par'că 'mĭ vesteşte ceva... (citeşce) „Sěrut guriţa matale, scumpă Chiriţă. Maĭ ânteĭ, nu lipsesc a cerceta despre întregimea sănětăţiĭ matale şi a copiilor, ca aflând că se află aşa precum doreşte inima mea, nu puţin sě se bucure sufletul meŭ de soç şi de părinte; al doile veĭ şti că din mila Pronieĭ cereştĭ mě găsesc şi eŭ sănětos... însă Fifiţa o rěposat de jigărae!" (vorbit) Fifiţa o rěposat?.. mare minune!..

Guliţă. — O crăpat!.. bine-o făcut, că mě muşca tot de nas.

Chiriţa. — Tacĭ, varvarule!.. bĭata Fifiţa!.. când aĭ şti, cucoană Nastasiĭcă, ce căţeluşă... numaĭ atâtica; şi când hămăĭa, nicĭ nu'ĭ audĭaĭ glasul... ea aşa: ham, ham, ham...

Luluţa. — (în parte) Audĭ cum latră?

Chiriţa. — (ştergêndu'şĭ ochiĭ) Însfîrşit aşa 'ĭ-o fost scris; toţĭ sîntemŭ muritorĭ! (citeşce) „Al triilea, te înştiinţăz că câşlegile se apropie de sfîrşit... drept care îţĭ poroncesc sě'ţĭ ieĭ catrafusele şi sě viĭ înapoĭ îndată la Bârzoienĭ, ca sě facemŭ cununiea cu paharnicul Brustur şi cu căminaru Cocĭurlă, căcĭ la din potrivă vin eŭ însumĭ

la Iașĭ ca sĕ vĕ unflu pe sus cu nepus în masă. Al d-tale soç supus și ĭubit... Grigori Bârzoiŭ ot Bârzoĭenĭ. 15 Ghenarie 1844".

Guliță. — Băbaca are sĕ vie aicĭ!.. E! bine 'mĭ pare!.. am sĕ'ĭ cânt toată ḑiua din minavet...

Luluța. — (Caută la Guliță cu mirare și pe urmă îĭ întoarce spetele).

Guliță. — (Luluțeĭ) Din minavet...

Chirița. — Aĭ vĕḑut, dragă cucoană Nastasiĭcă, ce'mĭ scrie d-luĭ?.. Ce mĕ sfătueștĭ sĕ fac?

Afin. — Știŭ eŭ?..

Chirița. — Știĭ ce?.. îmĭ vine sĕ'ĭ strîng cu ușa pe Bondicescu și pe Pungescovicĭ ca sĕ'mĭ hotărască odată ce gândurĭ aŭ?.. Mi'ĭ ca m'oĭŭ trezi de-odată cu bărbatul meŭ, țop în spate... ș'apoĭ, așa'ĭ c'am codălghito?..

Afin. — Fă cum îĭ socoti, dragă cucoană Chiriță... dar eŭ una te sfătuesc sĕ nu te grăbeștĭ până nu'ĭ aĭ lămurit cine sîntŭ tineriĭ.

Chirița. — Eleĭ, dragă!.. da nu 'țĭ-am spus de atâte orĭ că unu'ĭ agă și cel-l-alt spătar? (în parte) Nu cumva vre sĕ'ĭ păstreze pentru trântorul eĭ?..

Afin. — Însfîrșit, îĭ treaba d-tale. Eŭ mĕ duc... dar nădĕjduesc că nu'ĭ lipsi deseară la bal.

Chirița. — Cum, Doamne eartă-mĕ! sĕ lipsesc?.. când am fete de căsătorit?

Afin. — Haĭ, Luluță, și ḑi *bonjur* mătușicăĭ.

Luluța. — (făcênd compliment) *Bonjur*.

Chirița. — (imitând'o) Îĭ poznă de nostimă!.. (o sĕrută)

Luluța. — (în parte) Știrba-baba-cloanța.

Chiriţa. — (în parte) Ce-o ḑis?.. Heĭ că nu eştĭ a mea, pĕcatule!

(înpreună).

Chiriţa, Guliţă.

Adio! în astă seară
Vomŭ veni cu toţĭ la bal
Sĕ 'ngropămŭ în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin, Luluţa.

Adio! în astă seară
V'aşteptămŭ pe toţĭ la bal
Sĕ 'ngropămŭ în veselie
Acest vesel carnaval!

Afin.

Sĕ nu mĕ daĭ de sminteală...

Chiriţa.

N'aĭ, soro, nicĭ o îndoĭală,
Căcĭ am fete, fete marĭ:
Două june porumbiţe,
Două blânde cănăriţe...
Şi le caut doĭ canarĭ.

Luluţa.

Mătuşică, dinioare,
Aĭ ḑis că-aĭ două cucoare...

Chiriţa (în parte).

Vaĭ, ce drac înpeliţat!

Luluţa.

Ah! te rog, dă'mĭ una mie...

Guliţă (Luluţeĭ).
Poate-o vreĭ de jucărie?

Luluţa (în parte).
Oh! *le drôle de petit fat!*

(împreună).
Adio! în astă seară
Ş. c. l. ş. c. l.

SCENA IV.

Chiriţa, Guliţă *şi pe urmă* **Fecĭorul.**

Chiriţa. — Eĭ! de-acum haĭ degrabă la înbrăcat... Guliţă, dute de'ţĭ pune straele cele de anul noŭ şi te fă pupuica, sufletul meŭ.

Guliţă. — Da nu pot să mă 'nbrac singur, nineacă...

Chiriţa. — Audĭ, coşcoge calindroĭu? Doamne! că alintat aĭ maĭ fost!.. Măĭ ficĭor...

Fecĭorul. — (înbrăcat în livre strîmtă) Aud, cucoană. (vine pe uşa din fund).

Chiriţa. — Eaca ţuţuĭanu... 'şĭ-o pus livreoa... Ean să videm bine-o lucrat'o jidanu?

Fecĭorul. — Mă cam strînge la coate şi 'n spate.

Chiriţa. — Da ce vreĭ?.. să bălălăeştĭ ca într'un sucman?.. aşa'ĭ moda 'n Eşĭ.

Fecĭorul. — Nu ştiŭ ce mâncare o fi moda ceea... dar ştiŭ că mă strînge moda 'n spate de 'mĭ ĭesŭ ochiĭ... par' că m'o pus în teasc!

Chiriţa. — Tacĭ din gură... şi mergĭ de 'nbracă coconaşu. — Guliţă, să nu mă daĭ de sminteală.

Guliţă. — *Lezebon*, maman... eŭ acuş sînt gata... cât aĭ bate 'n palme. (Iesă cu feciorul şi intră în odaia luĭ).

Chiriţa. — Acum, ean sĕ'mĭ vĕd şi fetele... (strigă) Aristiţo, Calipsiţo...

SCENA V.

Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa.

Aristiţa. — / **Calipsiţa.** — (crăpând uşa odăieĭ lor) Aud, maman.

Chiriţa. — Da veniţĭ încoacĭ... Ce Doamne eartă-mĕ, de 'mĭ faceţĭ iţiĭu?

Aristiţa. — / **Calipsiţa.** — (coborînd ochiĭ) Maman...

Chiriţa. — Ce-aţĭ păţitŭ astădĭ de vĕ fasoliţĭ aşa?..

Aristiţa. — / **Calipsiţa.** — Nu sîntemŭ încă înbrăcate.

Chiriţa. — (în parte) Bĭetele copile!.. Ce ruşinoase's!.. vedĭ dacă le-am crescut cum se cade?.. ear nu ca dimonu cela a cucoaneĭ Nastasiĭcăĭ, care dă la om fără băţ. (tare) Eĭ! cătaţĭ de vĕ 'npodobiţĭ frumos şi puneţi-vĕ nasul în talgere cu apă rece sĕ se disroşească; haĭ. (fetele închidŭ uşa) Doamne!.. Doamne! de când m'o adus pĕcatele aicĭ, am obosit ca un cal de poştă; ş'apoĭ ce folos!.. cuconaşiĭ din Eşĭ nicĭ nu catadicsescŭ sĕ se uite la bĭetele copile, par'că eĭ sîntŭ cu steoa 'n frunte.

Ce folos, vaĭ! că am fete,
Porumbiţe cucuĭete,

Tinerele, frumuşele,
Curăţele, hărnicele:
Cu cadrilul lor
Françuzeasca lor,
Străricica lor
Şi ghitarda lor!
Aḑî bonjuriĭ cu lungĭ plete
Fugŭ de fete cucuĭete
Şi 'ngroziţĭ de şotiĭ rele
Fugŭ de ele ca de Ĭele!

(Se aude bătênd în palme în odaĭa fetelor).

Chiriţa. — Batŭ în pălme copilele... (bate şi ea în palme) Ioană... Ioană!.. nicĭ c'a veni aḑĭ surda!.. Ioano! fa!.. se vede c'o adormit strigoaĭca... maĭ ştiĭ ce?.. Ean sĕ videm... (intră în odaĭa eĭ. Se aude dând o palmă şi ḑicênd) Na! somnoroasă... sĕ te 'nvĕţ eŭ.

Aristiţa. — } (din odae) { Ioano... Ioano.
Calipsiţa. — }

Ţiganca. — (eşind din odaĭa Chiriţeĭ cu pĕrul sburlit şi intrând în odaĭa fetelor). Eată-mĕ's... eată-mĕ's... Ce este?..

Chiriţa. — (din odae) Ioano... Gheorghi...

Feciorul. — (eşind din odaĭa luĭ Guliţă) Aud, cucoană. (aleargă până la uşa Chiriţeĭ şi se întoarce înapoĭ la uşa luĭ Guliţă; pe urmă face îndărăpt şi intră la Chiriţa).

Guliţă. — (din odae) Gheorghi... Gheorghi...

Chiriţa. — (din odae) Ioană... Ioană...

Aristiţa. — } (din odae) { Na! coţofană. (se aude dând palme).
Calipsiţa. — }

Ţiganca. — (eşind ameţită, aleargă când la o uşă când la alta şi în sfîrşit intră ear la fete, care în toată vremea asta o tot chĭamă) Mare pĕcat!..

Guliţă. — (încălţat cu o singură ciubotă, aleargă după Gheorghi şi intră după el în odaia Chiriţei). Gheorghi... Gheorghi... da vină de 'mî pune ciubota...

SCENA VI.

Pungescu, Bondicî.

Bondicî. — (deschiḑênd uşa din fund, încet) Nime în tindă, nime în odae; tufă ca 'n punga noastră... (deschiḑênd uşele). Poftim, arhon spătar, că aicî sîntemŭ la locul nostru.

Pungescu. — Poftim d-ta ânteî, arhon agă.

Bondicî. — Ba... mĕ ferească Dumneḑeŭ!.. poftim.

Pungescu. — Ce se potrivesce... (intră odată amêndoî riḑênd).

Bondicî. — Ne poftimŭ ca oare cine la temniţă.

Pungescu. — (rĕsărind) Ea... nu pomeni de temniţă, neneo, că mĕ 'nfior păn' în unghiî...

Bondicî. — Pentru ce, neîculiţă?.. pentru că aî pêrjolit maî dĕunăḑî la cărţî pe sărdarul Cuculeţ?

Pungescu. — Precum ḑicî?.. acest onorabil sărdar e director la Agie şi am însemnat că el ne urmăresce ca umbra peste tot locul... Nu cumva oare vrea sĕ ne joace vr'o coţcă?

Bondicî. — Păn' la coţca luî, fora tu înainte cu coţca ta şi ḑi: buniî patru-ḑecî.

Pungescu. — Cu urma cincî-ḑecî... o sciŭ! dar 'mî-e frică... de! ce sĕ fac... 'mî-e frică.

C'un director de agie
Nu e lucru de glumit,
Căcî el poate 'ntr'o mânie
Sĕ te pue la dubit.

Bondicĭ.

Pentru ce sĕ'ţĭ fie frică?
Nu eştĭ, neneo, vel-spătar?

Pungescu.

Adĭ spătar e chĭar nimică...

Bondicĭ.

Înţeleg... fiĭ agă dar

Pungescu.

Agă? agă? bine, fie!
Rangu'ĭ nobil şi'l primesc,
Însă...

Bondicĭ.

Însă...

Pungescu.

De agie,
Eŭ mĕ tem şi mĕ feresc.

Bondicĭ. — Eĭ, geaba! nicĭ c'oĭu sĕ pot sĕ 'l fac om... Da, oare unde sĕ fie cucoanele de gazdă?

Pungescu. — Poate c'o fi dormind după prânz... obiceĭul pămêntuluĭ.

Bondicĭ. — Aş! obiceĭurile cele bune se perdŭ pe toată ḑiua... însă, apropo... cum mergĭ tu cu curtea?

Pungescu. — Cu Curtea... îĭ trag oposiţie pĕ sdreavĕn păn' ce-oĭu prinde un os... tot obiceĭul pămêntuluĭ.

Bondicĭ. — Ha, ha, ha!.. Eŭ te 'ntreb de curtea ce facĭ demuaselelor?

Pungescu. — Merg ţeapĕn... da tu?

Bondicĭ. — Vîrtos... Eĭ; apoĭ ce facemŭ?.. ne însurămŭ?

Pungescu. — Zestre este?

Bondici. — Trebue sĕ fie, că's de la ţeară... şi scii tu că la ţeară se 'ngraşă bobocii.

Pungescu. — Bobocii?.. vreaĭ sĕ ḑici gâscănaşiĭ?

Bondici. — Bine-ar fi sĕ ne luămŭ de vorbă însfîrşit cu cucoana Chiriţa, cu nineaca.

Pungescu. — Bine, da!.. începe tu, că eştĭ maĭ ischiuzar.

Bondici. — Numaĭ de s'ar înfăçişa. Oare unde sĕ fie?.. Ea caută pintre uşĭ.

Pungescu. — Sĕ trag o răpide aruncătură dĕ ochĭ?.. bine. (se apropie de uşa Chiriţeĭ şi caută în întru).

Bondici. — (în parte) Altă nu ne rĕmâne decât sĕ ne însurămŭ, pentru ca sĕ scăpămŭ de creditorĭ şi de lipsa de toate ḑilele... Duducile's cam... dar apoĭ vorba ceea: rĕŭ cu rĕŭ, însă maĭ rĕŭ făr' de rĕŭ!.. (se apropie de besecte).

Pungescu. — Aoleo! ce'mĭ vĕḑură ochiĭ! baba 'şĭ pune boea 'n pĕr?.. Al naibiĭ! (merge la uşa fetelor de caută în odae).

Bondici. — Bre! ce de gavanoşele cu dresurĭ... şi alb, şi roşior, şi negru... (deschide besecteoa şi găsesce o hârtie) Se vede că zugrăvesce cucoana...

Pungescu. — Ha, aferim, frumos... aşa 'mĭ maĭ vine la merchez... (trimite sĕrutărĭ în palme).

Bondici. — (citind hârtia) Ce vĕd?.. o foae de zestre!.. Neiculiţă... neiculiţă, vin degrabă sĕ veḑĭ...

Pungescu. — Ce?..

Bondici. — (citind iute) Şalurĭ... stropitorĭ... afumătorĭ!.. (vorbit) Bunĭ patru-ḑecĭ!

Pungescu. — Cu urma cincĭ-ḑecĭ... sciŭ, da ce'ĭ?

Bondicĭ. — Ascultă: (citesce) „Foaea de zestre a fiĭcelor mele Aristiţa şi Calipsiţa!"

Pungescu. — Aoleo!.. ḑi 'nainte... cruce-ajută.

Bondicĭ. — „Boccĭalêcul: două şalurĭ."

Pungescu. — Bun! unu mie, unu ţie!

Bondicĭ. — „Două blane de jder; două de vulpe."

Pungescu. — Bun! jderu mie...

Bondicĭ. — Ba vulpea ţie. — „Patru rochiĭ de satintur... două de grudinap... două de micaton!"

Pungescu. — Adică: satin turc, gro de Naplŭ şi micoton... provincialism!

Bondicĭ. — „Argintăriĭ... două afumătorĭ de argint în formă de mere domnescĭ."

Pungescu. — Sciŭ c'o sĕ ne dămŭ fumurĭ...

Bondicĭ. — „Două stropitorĭ, tij, de argint în formă de pere cu frunḑĭ poleite, 12 lingurĭ de vermililion, patru chisele de cristal cu hulubĭ poleiţĭ pe dînsele, 12 pahare săpate cu slove nemţescĭ."

Pungescu. — Ce chefurĭ! ce tabĭeturĭ!

Bondicĭ. — „Tingirĭ, castroane şi sahane..."

Pungescu. — Trecĭ dincolo dĕ bucătărie.

Bondicĭ. — „Două oghealurĭ de cutnie, patru perne de puf şi opt prostirĭ cu mărginile cusute la gherghef..."

Pungescu. — (rĕsucindu'şĭ musteţile) *Cheschevu*, monsĭu Bondicĭ?..

Bondicĭ. — (înpingêndu'l cu umĕrul) Dute naĭbiĭ. — „Două apărătorĭ de păun."

Pungescu. — Aferim... sĕ ne apere când omŭ dormi după masă.

Bondicĭ. — „Două prosoape dé mire, berbelăcurĭ pentru ras, cusute de copile la gherghef. — Două chisele de tutun, tij, cusute de copile cu fluturĭ. — Două tocurĭ de peptine de catife, tij, cu fluturĭ. — Două calăfurĭ de imamele cu muţunachi, tij, cusute cu fluturĭ de copile."

Pungescu. — Aoleo! ce dĕ maĭ fluturĭ! o sĕ păremŭ chĭar grădinĭ cu florĭ dĕ mac.

Bondicĭ. — „Şi însfîrşit câte 1500 galbenĭ de fată; banĭ înaht, înpĕrăteştĭ şi cu zimţĭ."

Pungescu. — 1500 galbenĭ!.. işala! maşala!.. m'am făcut chĭabur!

Bondicĭ. — Maĭ bine era maĭ puţinĭ fluturĭ şi maĭ mulţĭ galbinĭ.

Pungescu. — Lasă, neneo, că'sŭ bunĭ şi aĭa... cu 1500 galbinĭ capital, îmĭ fac stare... stos, paroli, chit a dublu, setleva, chensleva şi nevasta mazu!.. s'a maĭ vĕdutără de alea... Da, ean spune'mĭ... ceva suflete de ţiganĭ nu'sŭ în foae?..

Bondicĭ. — (întorcênd fila) Ba, stăĭ... (citesce) „Maĭ adaog la această foae de bun proeresul meŭ: ḑece suflete de ţiganĭ lingurarĭ... Şi încheiŭ ḑicênd: sĕ le fie de bine copilelor, ginerilor şi tot neamuluĭ lor... iscălit, banu Grigori Bârzoiŭ, ot Bârzoienĭ."

Pungescu. — (cu entusiasm) O! Bârzoiŭ!.. nu tĕ cunosc... dar pre-a mea lege! te-aşĭ băga în sin dac' aĭ ncăpea dĕ urechĭ!.. Îmĭ vine sĕ'ĭ meşteresc un ştaer... (joacă).

(împreună).

Vivat! vivat! pentru noĭ
Soarta 'ncepe-a fi cu nurĭ!
Vivat! vivat! amêndoĭ
Ne-amŭ făcutŭ boerĭ chĭaburĭ

SCENA VII.

Ceĭ dinainte, **Aristiţa, Calipsiţa.**

Aristiţa. — | (eşind din odaea lor, se oprescŭ, zărindŭ s
Calipsiţa. — | niĭ, şi coborŭ ochiĭ). A!

Bondicĭ. — Sĕrutămŭ mânuşiţele şi picĭoarele ducilor...

Aristiţa. — | (inchinându-se ca copile micĭ) Monsĭu...
Calipsiţa. — |

Bondicĭ. — (inaintându-se) De ce vĕ siiţĭ de noĭ c amŭ fostŭ tot-deauna, sîntemŭ şi vomŭ fi în vecĭ su sele slugĭ a nineacăĭ d-voastră şi...

Pungescu. — Şi chĭar adoratoriĭ copilelor ninea (in parte) Haĭt!.. le-am turnat'o dĕ la mertepea.

Bondicĭ. — Dar... adoratoriĭ ceĭ maĭ înflăcăra (incet luĭ Pungescu) Pe care o ĭeĭ tu?

Pungescu. — Pĕ Calipsiţa.

Bondicĭ. — Trecĭ dincolo, lângă ea.

Pungescu. — Haĭt... (trece lângă Calipsiţa).

Bondicĭ. — (Aristiţeĭ, cu foc) Nu mĕ îndoesc, dud Aristiţă, că din ceasul ce 'ţĭ-am dat braçul la Păcurar aĭ înţĕles că te ĭubesc?..

Calipsiţa. — *Ui monsĭu...*

Pungescu. — (Calipsiței, cu foc) Sper, domnișoară, că...
Aristița. — *Ui monsïo...*
Pungescu. — *Ui?*

Dar, *siarmanta* demuaselă
Anima'mi de columbela
În etern te va ïubi!

Calipsița (în parte).
Chel bonior!..

Pungescu.
Aud?

Calipsița.
Mersi.

Bondicï.
Și eŭ, tij, o! duducuță,
Sĕ fiŭ bufnă, sĕ fiŭ cuță
Dacă nu te voïu slăvi...

Aristița.
Pur tujur?

Bondicï.
Tujur!

Aristița.
Mersi.

(Bondicï și Pungescu se punŭ în genunchï).

Toțï.
Ce mulțĕmire!
Ce fericire
Dă peste mine...
(strănută odată cu toțiï).
Fie'țï de bine!

SCENA VIII.

Ceĭ dinainte, **Chiriţa.**

Chiriţa. — (eşind din odaea eĭ şi vĕḑênd scena de maĭ sus, vine răpide şi întinde mânile de-asupra luĭ Bondicĭ şi a luĭ Pungescu) Amin! vĕ blagoslovesc!.. şi la capul altor fete!

Aristiţa. —
Calipsiţa. — (uĭmite) *Maman...*

Chiriţa. — Ce maman?.. ce vĕ sastisiţĭ? par' c'aşi fi caŭa!.. Vĕ ĭubiţĭ? sĕ vĕ fie de bine!.. doar nu's vitrigă... Ce doresc eŭ?.. fericirea voastră... inima mea de mamă... eŭ v'am crescut... (plânge) v'am hrănit... Luaţi-vĕ... însuraţi-vĕ... cununaţi-vĕ... înpărecheţi-vĕ... ca hulubaşiĭ şi ca cărăbuşiĭ... Eŭ vĕ daŭ blagoslovenia mea... acum şi purure şi în veciĭ vecilor... (în parte) Of! slavă ţie Doamne că m'am cotorosit!..

Bondicĭ. — Cucoană Chiriţă... sîntemŭ pĕtrunşĭ până în suflet!.. şi crede că ne-omŭ sili de a fi gineriĭ ceĭ maĭ supuşĭ... ceĭ maĭ... (îşĭ şterge ochiĭ, în parte) Căcĭ n'am o frunză de ceapă!

Pungescu. — (suflându'şĭ nasul tare) Cucoană soacră... las' pĕ noĭ... atâta'ţĭ ḑic...

Chiriţa. — Te înţĕleg, fĕtul meŭ... dragă arhon spatar... noroc bun!

Toţĭ.

Ce mulţĕmire!
Ce fericire
A dat pe mine!
(strĕnută odată cu toţiĭ).
Fie'ţĭ de bine!

Chiriţa. — Amin şi într'un ceas bun!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, **Guliţă, Fecĭorul.**

Guliţă. — (eşind cu fecĭorul din odaea Chiriţeĭ, numaĭ cu o [b]otă). Nineacă... nineaca... ḑi fecĭoruluĭ sĕ mĕ 'nbrace.

Chiriţa. — Da cum? încă nu te-aĭ înbrăcat?

Fecĭorul. — D'apoĭ când era sĕ'l înbrac, că păn' acu [a]ĭ ţinut de 'ţĭ-am pus boĭeoa cea neagră pe cap.

Chiriţa. — Eşĭ afară, tontule!.. Guliţă, mergĭ de[gr]abă de te găteşte, că se întârḑie.

Guliţă. — *Lezebon*, maman... (intră în odaea luĭ cu fecĭorul).

Bondicĭ. — Da unde mergŭ cucoanele? la teatru?

Chiriţa. — Ba nu... la bal, la cucoana Nastasiĭca [b]anuluĭ Afin.

Bondicĭ. — Afin? vreĭ sĕ ḑicĭ Dafin?

Chiriţa. — Ba Afin.

Bondicĭ. — Ba Dafin...

Chiriţa. — Dafin?.. sĕ vede că acu'ĭ moda de aşĭ [...]ina un dobru?.. Însfîrşit fie şi Dafin... Dumnevoastră [ve]niţĭ la balul Afinoaeĭ?

Bondicĭ. — Maĭ târḑiŭ... poate...

Pungescu. — (încet luĭ Bondicĭ) D'apoĭ nu sîntemŭ pof[ti]ţĭ, neneo.

Bondicĭ. — (inpingêndu'l cu cotu) Sĕ ne daţĭ voe a vĕ [in]tovărăşi până acolo.

Chiriţa. — Bucuros... Lipon, haĭ sĕ ne pornimŭ... [Gu]liţă... Guliţă...

Guliţă. — (din odae) Aud, nineacă.

Chiriţa. — Gata eştĭ, suflete?

Guliţă. — Ca ş'un purces... eată-mĕ's. (Iesă din odae cu minavetu în spate).

Chiriţa. — Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ!.. Cu minavetu vreĭ sĕ mergĭ la bal?

Guliţă. — Cu minavetu... ca sĕ le cânt cucoanelor.

Chiriţa. — Aĭ nebunit?.. lasă dulapu din spate...

Guliţă. — Eĭ... nineacă.

Chiriţa. — Dă'l gĭos, c'apoĭ te las acasă cu Ioana ţiganca... auḑĭ! cu minavetu?.. sĕ păremŭ că mergemŭ cu colinda pin sat... Haĭdeţĭ de-acum...

Toţĭ.

Haĭdeţĭ toţĭ cu veselie,
Haĭ la bal sĕ alergămŭ;
Şi 'n plăcerea cea maĭ vie
Pănă mânĭ sĕ tot jucămŭ.

Ţiganca. — (singură) Slavă Domnuluĭ, că s'o dus... ş'am scăpat... Decât aĭ avea un stăpân, maĭ bine şĕpte slugĭ. (se pune pe scaun).

Chiriţa. — (viind înapoĭ cu fetele, ḑice à la cantonade). Aşteptaţĭ puţin în scară, că ne întoarcemŭ îndată... (fetelor) Veniţĭ încoacĭ degrabă sĕ vĕ pun puţintel roş... ea aşa: sĕ fiţĭ maĭ înbobocite... şi ceva benghĭurĭ... aşa... dar ean sĕ vĕ spun: doar îţĭ fi morocănoase ca maĭ dĕunăḑĭ... cătaţĭ sĕ maĭ zimbiţĭ... sĕ maĭ faceţĭ cochetărismosurĭ ca la Eşĭ, că aşa se mărită fetele.

Bondicĭ şi **Pungescu.** — (intrând) Poftiţĭ, cucoană Chiriţă?

Chiriţa. — Eaca... ea... Fa, Ioană, ĭe sama la focurĭ... şi doar îĭ adormi...

Ţiganca. — (în parte) Eĭ... ba nu, că 'mĭ-a fi ruşine...
Chiriţa. — Haĭdeţĭ de-acum.

Toţĭ.

Haĭdeţĭ toţĭ cu veselie,
Haĭ la bal sĕ alergămŭ ;
Şi 'n plăcerea cea maĭ vie
Pănă mânĭ sĕ tot jucămŭ.

(Pungescu şi Bondicĭ daŭ braçul fetelor. — Chiriţa îĭ urmează şi fe-
ul cu livre, le deschide uşa).

Ţiganca. — (picând pe scaun ostenită). Uf!

(Cortina cade).

ACTUL III.

Teatrul represintă un salon elegant cu treĭ uşĭ marĭ în fund, care
în alt salon mare de joc. — Uşă în stânga pe al doilea plan, care
în apartamentul vĕduveĭ Afin. În dreapta o canape şi scaune aşe-
în rĕnd până în fund. — În stânga, pe ântêĭul plan, o masă de
cu toate cele trebuincĭoase: sfeşnice cu luminărĭ aprinse, cărţĭ şi
l-alte. — Prin păreţiĭ salonuluĭ, candelabre pregătite pentru bal. —
ridicarea cortineĭ, ambele saloane sintŭ încă neluminate.

SCENA I.

Vĕduva Afin, Luluţa, Fecĭorĭ în livrele.

(Arie din *Baba-Hârca*: Tanana).

Fecĭoriĭ.

Las' pe noĭ
Las' pe noĭ,
Că sîntemŭ biv-vel cĭocoĭ.

Afin.

Sé vĕ vĕd acum la treabă,
De sînteţĭ fecĭorĭ detreabă,

Şi 'ĭ aşa cum ḑiceţĭ voĭ,
Că sînteţĭ biv-vel cĭocoĭ!

Fecĭoriĭ.

Las' pe noĭ
Etc. etc.

Afin. — (la cĭocoĭ) Aţĭ înţĕlesŭ bine ce v'am poroncit? Sĕ aprindeţĭ lumînările peste un ceas, şi dacă a veni Barbu cu tarafu luĭ, sĕ'l puneţĭ la scară.

Luluţa. — Ca sĕ'l batĕ?.. da de ce, sĕrmanu bĭetu moş Barbu?

Afin. — (riḑênd) Ba ca sĕ cânte, când orŭ veni musafiriĭ. (fecĭoriĭ ĭesă prin fund).

Luluţa. — Maman... eŭ sĕ gĭoc, dacă m'a pofti cine-va?

Afin. — Sĕ gĭocĭ... (în parte) Auḑĭ d-ta întrebare?.. Un pĕcat cât o schĭoapă de mică... ştii că, Ḑĕŭ, numai sîntŭ copiĭ în ḑiua de aḑĭ?..

Luluţa. — (cu bucurie) *Plaît-il?*.. Îmĭ daĭ voe!.. *quel plaisir?*

Afin. — Da bine, Luluţă, tu ştiĭ sĕ gĭocĭ?

Luluţa. — Cum sĕ nu ştiŭ?.. am învĕţat la pansion şi valţu, şi cotilĭonu, şi polca, şi mazurca, şi cadril... toate danţurile.

Afin. — Frumos!.. dar ceva carte aĭ învĕţat?

Luluţa. — Şi nemţeşte, şi italieneşte, şi franţuzeşte... toate limbele.

Afin. — Afară de limba ta, limba românească?

Luluţa. — Apoĭ dacă nu ştie nicĭ madama...

(Se aude afară cântând lăutariĭ).

Afin. — Ce este?.. cine vine la bal de pe acum?..

abîe o însĕrat şi nicĭ macar nu s'o aprinsŭ policanele.

(Se aude glasul Chiriţeĭ, ḑicênd) Carnacsĭ!.. că era sĕ fac bîca!

Luluţa. — Maman, maman... vine mătuşica...

Afin. — (cu mirare) Cucoana Chiriţa... de pe acu?

SCENA II.

Ceĭ dinainte, **Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa** şi **Guliţă,**

(Toţĭ în toaletă de bal, întră prin fund).

Chiriţa. — Of! slavă Domnuluĭ, c'am agĭuns cu capul întrég... Sĕrut ochişoriĭ, cucoană Nastăsiĭcă... Doamne! ca rĕŭ îĭ pe uliţa d-tale!

Afin. — Ca pe toate uliţele.

Chiriţa. — Lehamete!.. am venit păn' aicĭ cu ḑilele 'n mână... uliţĭ îs aiste?.. pave îĭ asta?.. Nu poţĭ face doĭ paşĭ, făr' a fi... povestea vorbeĭ: când cu capul de peatră, când cu peatra de cap... Ş'apoĭ vĕ maĭ lăudaţĭ cu Eşul dumilorvoastre... Ci că'ĭ capitalie... aşa capitalie!..

I.

Acest târg ce'ĭ ḑicŭ în lume
Uniĭ Iaşul, alţiĭ Eşĭ,
Însuşĭ el, prin al sĕŭ nume,
Te poftesce ca sĕ eşĭ,
Ş'are, Ḑĕŭ, mare dreptate.
Căcĭ în sinu'ĭ de-aĭ întrat,
Creḑĭ că multele'ţĭ pĕcate
Chĭar în Ĭad te-o cufundat!

Afin. — Pentru ce aşa asprime asupra luĭ, cucoană Chiriţă?

Chiriţa. — Pentru ce?.. mĕ maĭ întrebĭ pentru ce?

II.

Aicĭ glodul, colbăriea
Pe pământ şi 'n cer domnescŭ!
Şi fânarel' Eforiea
Tot în lună năzuescŭ!
Prin urmare 'n vecĭ Eşeniĭ
Păn' în gât sîntŭ înglodaţĭ,
Şi ca bufne, ca vedeniĭ,
De lumine depărtaţĭ.

Afin. — Frumos ne zugrăveştĭ!

Chiriţa. — Adică... sĕ nu bănueştĭ.

III.

Ear de vreĭ sĕ vedĭ pavele
Saŭ de peatră, saŭ de brad,
Vin de cearcă, de aĭ şele,
Cum se află şi 'n ce grad.
Vaĭ de tine! de trăsură!
De voescĭ primblare... tronc?
Dinţiĭ toţĭ îţĭ sarŭ din gură
Într'un vecĭnic hodoronc!

Afin. — Ha, ha, ha... Soro, tare te-aĭ mânîet pe bietul Iaşĭ.

Chiriţa. — Aşa, soro, dacă vĕ place; tot ştiţĭ a vĕ bate gĭoc de provinçie şi nu videţĭ în ce pĕcat de coclaură trăiţĭ.

Luluţa. — Mătuşică... poate că 'ţĭ-o maĭ sărit un dinte pe drum?

Chiriţa. — Ba n'a sări, că 'ĭ-a fi ruşine, cu paveaua asta pocită... 'Mĭ-am muşcat limba de vr'o şĕpte orĭ pàn' aicĭ.

Guliţă. — Şi eŭ 'mĭ-am muşcat limba.

Aristiţa. — Şi eŭ...

Calipsiţa. — Şi eŭ...

Chiriţa. — Eaca şi bĭetele copile 'şĭ-o muşcat limba, rmănelele!.. dar nu'ţĭ uĭta vorba, cucoană Nastasiĭcă... r' că nu vĕd încă pe nime la bal?

Afin. — D'apoĭ încă nu'ĭ vreme... Aice 'n Iaşĭ, pe noĭ, lumea se adună de-abĭa pe la nouĕ ceasurĭ... cum îs de-abĭa opt.

Chiriţa. — Eleĭ!.. măcar... nu mĕ mir... aice 'n ĭ, pe la d-voastră, toate lucrurile se facŭ pe dos... dar la noĭ, în provinçie, ne apucămŭ de gĭoc cum amurşte... şi slavă Domnuluĭ, precum veḑĭ d-ta, nu ne erge prea rĕŭ. (îşĭ arată talia).

Afin. — (zimbind) Cu adevĕrat.

Chiriţa. — Da bine... ce-o sĕ facemŭ noĭ acum nă la nouĕ ceasurí?.. sĕ şidemŭ aşa, cuc, amêndoă?..

Afin. — Nu vreţĭ sĕ mergeţĭ la teatru?.. este loa mea.

Chiriţa. — La ftiatru?.. da ce parastueşte în astă ară?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ş'o nineacă.*

Chiriţa. — Eĭ! mĕ duc, că drept sĕ'ţĭ spun... mĕ bunesc de rîs la cel ftiatru.

Afin. — Dacă pofteştĭ sĕ mergĭ... trăsura mea 'ĭ ita. (bate în palme.—Un fecĭor intră) Ḑi sĕ tragĕ la scară.

Chiriţa. — Sĕrut ochişoriĭ... Aristiţo, Calipsiţo... niţĭ cu mine.

Guliţă. — D'apoĭ eŭ, nineacă, sĕ nu vin?

Chiriţa. — Mata, puĭule, rĕmâĭ aicĭ ca sĕ nu rĕceştĭ pe drum... şeḑĭ cu duduca Luluţa... (în parte) Maĭ ştiĭ pozna?.. poate sĕ ne încuscrimŭ maĭ târḑiŭ cu Afinoaea. (tare) Haĭ, fetelor.

(împreună).

Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa.

Haĭdeţĭ, haĭdeţĭ cu grăbire
La teatru românesc,
Unde relele din fire
Necruţat se bicĭuescŭ!

Afin, Luluţa, Guliţă.

Mergeţĭ, mergeţĭ cu grăbire
Etc. etc. etc.

(Chiriţa, Aristiţa, Calipsiţa se pornescŭ spre fund).

Chiriţa. — (întorcêndu-se ĭute din salonul din fund) Ştiĭ una, dragă cucoană Nastasiĭcă?.. 'ĭ-am pus la mână?..

Afin. — Pe cine?

Chiriţa. — Pe aga şi pe spătarul. 'Ĭ-am prins maĭ dinioare cu oca mică, la picĭoarele fetelor în genunchĭ... şi tronc! 'ĭ-am strîns cu uşa. De-acum poţĭ sĕ 'ĭ priveştĭ ca gineriĭ meĭ... Ce ḑicĭ?.. aşa'ĭ că's volintiroaĭe?

Afin. — Şi, Ḑĕŭ, îţĭ placŭ străiniĭ ceĭ doĭ?

Chiriţa. — Disperaţĭ tinerĭ!.. Tocmaĭ ce'mĭ trebue... că şi Aristiţa şi Calipsiţa îs disperate fete... Doamne fereşte!

Afin. — Dacă'ţĭ placŭ... ce sĕ ḑic? sĕ dee Dumneḑeŭ numaĭ sĕ nu te căeştĭ maĭ târḑiŭ.

Chiriţa. — Da vorbă'ĭ!.. sĕ mĕ căesc că m'am cotorosit de o nevoe... (în parte) Aşĭ vra eŭ s'o vĕd cu doŭă manine ca a mele. (tare) Cu plecăcĭune.

(împreună).

Chiriţa, Calipsiţa, Aristiţa.

Haïdeţï, haïdeţï cu grăbire ş. c. l.

Guliţă, Afin, Luluţa.

Mergeţï, mergeţï, ş. c. l.

(Chiriţa cu fetele ïesă prin fund. Afinoaea intră în stânga).

SCENA III.

Luluţa, Guliţă.

Luluţa. — (în parte) *Oh! la drôle de figure!* (râde încet).

Guliţă. — (în parte) Când aşï ave în calte minavetu aicï!.. aşï dura un corçent, de-ar ţiui urechile.

Luluţa. — (în parte) *La drôle de figure! mon dieu! la drôle de figure!* (râde tare).

Guliţă. — (în parte) Dec!.. ce se tot uĭtă la mine!..

Luluţa. — (se apropie de Guliţă) *Monsieur* Guliţă?.. maï sîntŭ mulţï ca d-ta în provinçie?.. Ha, ha, ha!

Guliţă. — (în parte) Râde de mine? (tare şi mânios) Ba nicï unul... audţitu-m'aï?

Luluţa. — Par' că te-aï mâniet?

Guliţă. — Sĕ ştiĭ că m'am mâniet. Ce aï sĕ râdţï de mine?

Luluţa. — Apoï dacă nu mĕ pot stăpâni... ce sĕ fac?.. ha, ha, ha!

Guliţă. — Ean ascultă... pre legea mea...

Luluţa. — Ce?

Guliţă. — Acuş... mĕ duc acasă.

Luluţa. — Călĕtorie sprincenată.

Guliţă. — Cum aĭ ḑis... struncinată?

Luluţa. — Eĭ! nu te maĭ răţoi aşa, că nu'ţĭ şed bine. Haĭ maĭ bine sĕ ne gĭucămŭ înpreună.

Guliţă. — (inblânḑindu-se) De-a Puĭa-gaĭa?.. orĭ de-a Baba-oarba?

Luluţa. — Ha, ha, ha!.. par' că'ĭ la scoală...

Guliţă. — Ear rîḑĭ de mine?.. mĕ duc acasă.. (vrea sĕ ĭeasă).

Luluţa. — (oprindu'l) Şeḑĭ, că'ţĭ făgăduesc sĕ'ţĭ da pace de-acum. Numaĭ sĕ nu te uĭţĭ drept la mine, c ear mĕ unflă rîsu.

Guliţă. — Foarte bine... m'oĭu uĭta de-a curmeziş şul... cu coada ochĭuluĭ, dacă vreĭ.

Luluţa. — Ean spune'mĭ: ştiĭ sĕ gĭocĭ?

Guliţă. — Haĭ, haĭ!.. m'o învĕţat un franţuz gĭoc carcanu... Ea aşa, şi cu mânele şi cu picĭoare

Luluţa. — Şi sĕ cânţĭ?

Guliţă. — Haĭ, haĭ!

Luluţa. — Apoĭ sĕ gĭucămŭ înpreună tot balul...

Guliţă. — Da mata ştiĭ sĕ înpleteştĭ din picĭoar

Luluţa. — Auḑĭ întrebare... par'că n'aşĭ fi din la

Guliţă. — Nu te supĕra... credeam că fiind mititi poate că...

Luluţa. — Mititică?.. (se înalţă pe vêrful picĭoarelor) poftesc...

Guliţă. — Măcar... că şi bunica'ĭ mititică, şi'ĭ de şepte-ḑecĭ de anĭ. Aşa'ĭ tot tremură capul... Mata câţĭ anĭ eştĭ?

Luluţa. — De cincĭ-spre-ḑece...

Guliță. — Trei-spre-ḑece?

Luluța. — Cinci-spre-ḑece... *quinze...* (îi dă trei tifle) *Cinq... dix... quinze...*

Guliță. — (furios) Îmi dai tifla!.. Ean ascultă, mamzelă... pre legea mea..

Luluța. — (apropiindu-se de Guliță) Ce? mĕ rog, ce?..

Guliță. — (domolindu-se) Nimic...

Luluța. — Ha, ha, ha!.. Ear te-ai uitat drept la mine.

Guliță. — (în parte) Eŭ, ḑĕŭ, mĕ duc acuș acasă...

Luluța. — Ear te-ai supĕrat?.. da iute ești...

Guliță. — Sĕ știi că's iute... ca hreanu...

Luluța. — Hai sĕ ne înpăcămŭ... vrei?.. dă'mi mâna 'n coace.

Guliță. — (îi dă mâna, în parte) A dracului fetiță!.. mĕ sucește ca pe-un titirez.

Luluța. — Acum... fiind că sîntemŭ prietini, hai sĕ cântămŭ și sĕ giucămŭ... Vrei, monsiu Guliță?

Guliță. — Bucuros... dar ce sĕ cântămŭ?.. *frunḑă verde?..*

Luluța. — Ba nu... lasă sĕ'ți cânt eŭ un cântic care 'l-am auḑit la guvernanta... cu gioc la sfîrșit.

Guliță. — Sĕ te vĕd... adică sĕ te-aud... îmi deschid urechile 'n patru.

Luluța. — Dacă'sŭ destul așa cum sîntŭ... îsŭ deschise cât opt.

Guliță. — Ha, ha, ha! m'o pâcălit.

Luluța. — (în parte) *C'est un bon garçon..* (tare) Ascultă...

Guliţă. — Da cum îĭ ḑicŭ cânticuluĭ?

Luluţa. — Drin, drin, drin...

Guliţă. — Drin, drin, drin?.. par' că'sŭ zurgalăĭ de sanie... (în parte) Ce pĕcat că n'am minavetu aicĭ!.. 'ĭ-aşĭ trage un corçent de cele tătăreştĭ.

(În vremea sceneĭ următoare, fecioriĭ aprindŭ lumînările de prin candelabre. — Salonul se lumineazĕ).

Luluţa.

1-iul cuplet.

Aicĭ, în Iaşĭ, de vreĭ sĕ aĭ rĕsunet,
La toţĭ sĕ placĭ şi sĕ fiĭ chiar slăvit,
Cel maĭ bun chip e sĕ producĭ un sunet.
Un sunet viŭ şi de toţĭ pre ĭubit:

(sunând o pungă).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Drin, diririndrin, drin, drin, drin,
Drin, drin, drin, drin, drin.
Drin, diririndrin, drin.

Luluţa şi Guliţă.

(făcĕnd balanse de cadril).

Drin, drin, drin, drin, drin.
Etc. etc. etc.

Luluţa.

2-lea cuplet.

Aicĭ, ades, când e vr'o cununie,
Orhestru 'n bal rĕsun' armonios,
Dar pentru mirĭ cea maĭ dulce-armonie
E, drin, drin, drin, sunet scump şi voĭos:
Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(împreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

Luluţa.

3-lea cuplet.

De vreĭ amor, dă'ţĭ ochiĭ peste spate
Şi la prilej fiĭ cam obrăznicel;
Ear de voescĭ sĕ aĭ în vecĭ dreptate
Cel maĭ bun chip e sĕ facĭ frumuşel:
Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(înpreună).

Drin, drin, drin, drin, drin,
Etc. etc.

(Trece un fecĭor cu o tabla de cofeturĭ).

Guliţă. — Ira! eaca cofeturĭ! (aleargă la tabla şi'şĭ umple buzunările). De cele cu fisticĭ sîntŭ?..

Luluţa. — (alergând la tabla) Da lasă'mĭ şi mie *monsieur* Guliţă... nu le lua pe toate.

Guliţă. — Pentru mata le-am luat, Luluţă...

Luluţa. — *Mersi.* (în parte) *C'est un charmant garçon.* (tare) Dacă'ĭ aşa, haĭ sĕ gĭucămŭ ş'o polcă.

Guliţă. — Haĭ ş'o polcă... eŭ sînt gata sĕ fac ce ţi-a plăcea... (în parte) Tare mi'ĭ dragă fetiţa asta! (se prindŭ la polcă şi jocŭ cântând).

(înpreună).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te ĭubimŭ!
Polca, polca... plinĭ de foc
Vesel noĭ te dănţuimŭ!

(Ieşŭ amêndoĭ în fund, jucând şi înpingŭ pe sărdarul Cuculeţ, care rĕ).

SCENA IV.

Cuculeț (intră prin stânga in fund).

Na! că era sĕ mĕ dee gĭos diavoliĭ!.. se vede ... lul s'o și început, de și n'o sosit încă nicĭ un m... Eŭ sînt cel d'ântêĭ... dar ca prietin vechĭu a ... Nastasiĭcăĭ, îĭ de datoriea mea sĕ vin odată cu ... Am adus de la agie vr'o doĭ epistațĭ ca sĕ șeadĕ ... după formă... că în ḑiua de astăḑĭ un bal fă... torĭ la scară și 'n tindă, n'are nicĭ ifos, nicĭ ighe...

SCENA V.

Cuculeț, Afin (iesă din odaea sa, ḑicênd à la can...

Afin. — Ḑicețĭ luĭ domnu Timofti sĕ gă... monada. (vĕḑênd pe Cuculeț) A! sărdarul Cuculeț!..

Cuculeț. — Eŭ!.. cel ântêĭ și cel de pe urm... dar pururea credincĭos și supusă slugă.

Afin. — Cel ântêĭ?.. ba astăḑĭ te-aĭ trezit ... târḑiŭ, arhon sărdar.

Cuculeț. — Cum?

Afin. — O venitŭ alțiĭ înaintea d-tale.

Cuculeț. — Și cine?

Afin. — Cucoana Chirița cu tot neamul eĭ... ... nu apucaseră fecĭoriĭ a aprinde lumînările și dum... țop!.. o și fost aicĭ.

Cuculeț. — Mare poznașă'ĭ!.. Da unde'ĭ, te ro...

Afin. — Am trimes'o la teatru ca sĕ petreacă ... ce s'a începe balul.

Cuculeţ. — La teatru?.. Da se vede că nu ştiĭ gĭoacă în astă seară?

Afin. — O piesă nouă... *Două fete ş'o nineacă...* 'ĭ asta?

Cuculeţ. — Aĭ făcut pacostea!..

Afin. — Ce pacoste?..

Cuculeţ. — Apoĭ are sĕ se mânie foc cucoana Chia... pentru că'ĭ chĭar piesa eĭ.

Afin. — Mări, lasă 'ncolo, arhon sărdar... Dacă pen- ı cel maĭ mic lucru ar fi sĕ se tot mânie uniĭ şi alţii, ıd sĕ gĭoacă vr'o piesă, apoĭ n'ar maĭ fi chip de-a avea ıtru naţional.

Teatrul este o scoală
Unde 'nveţĭ riḑênd voĭos.
A te feri ca de boală
De-orĭ ce nărav uricĭos.
Acolo e criticată
În deobşte fapta rea,
Dar persoana'ĭ respectată
Fie bună, fie rea!

Cuculeţ. — Sĕ dee Dumneḑeŭ sĕ gĭudece şi cucoana hiriţa ca d-ta... dar par'că nu'mĭ vine-a crede.

Afin. — Apropo... ştiĭ pe cine 'şĭ-o ales gînerĭ cuana Chiriţa?

Cuculeţ. — 'Şĭ-o găsit ginerĭ însfîrşit?.. Slavă Domılui!.. că mult o maĭ umblat căutându'ĭ cu lumînaa, bĭata femee!.. da pe cine ḑiseşĭ?..

Afin. — Pe berbanţiĭ ceĭ doĭ de care 'mĭ-aĭ vorbit ıi dĕunăḑĭ.

Cuculeţ. — Bondicî şi Pungescu?.. Ce dicî?

Afin. — Aşa frate... o ales o ales... păn' o culĕs.

Cuculeţ. — Da bine, soro... aceîa's nişte tărâîe brăŭ de n'aŭ marginî... O fugitŭ din Focşanî ca sĕ scape din mâna administratoruluî, fiind că disbrăcaseră lumea cu teşmecheriile lor... De când îî pasc eŭ ca doar 'î-oiŭ prinde cu oca mică şi sĕ'î trântesc la dubă... Până şi maî alaltaerî m'am pus eŭ înadins la cărţî cu eî...

Afin. — Şi nu 'î-aî prins cu vr'o coţcărie?..

Cuculeţ. — Nu... se ferescŭ de mine, ca dracu de tămîe... şi mi 'î maî mare cîuda că 'mî-o luatŭ vr'o cincî-spre-ḑece galbinî.

Afin. — Din baniî d-tale?

Cuculeţ. — Aş!.. nebun sînt?.. dar las' că nu scapă eî de Cuculeţ... nu... de-oîu ştí că s'or strecura toţî baniî agieî, am sĕ'î înhaţ... Da... ean spune'mî: nu cumva's poftiţî în astă seară la bal?

Afin. — Nu...

Cuculeţ. — Pĕcat!

(Se aude în fund lăutariî).

Afin. — Eaca... musafiriî începŭ a veni... Arhon sărdar, primeşte d-ta boeriî... că eŭ oîu primi cucoanele.

Cuculeţ. — Bucuros... (în parte) Maî bucuros aşî primi cucoanele. (mergŭ amêndoî înaintea damelor şi a cavalerilor, cariî intră prin salonul din fund).

SCENA VI.

Afin, Cuculeț, Poftiții la bal.

Poftiții.

Eată-ne cu toți la bal!
Venimŭ vesel, ne-adunămŭ,
Ne-adunămŭ ca sĕ urămŭ
Mult plăcutul carnaval.
Vivat ceĭ cariĭ daŭ bal
În plăcutul carnaval!

O damă (Afinoaeĭ).

Doamna mea, îțĭ mulțĕmimŭ.
Balu 'țĭ este minunat!

Un boer bĕtrân.

Drept sĕ'țĭ spun, ḑĕŭ, aferim!
Par' că'ĭ halima, curat.

Toțĭ.

Vivat ceĭ cariĭ daŭ bal etc.

(Damele se pună pe scaunele de lângă canape, care rĕmâne slobodă· ıvaleriĭ se pună în fund).

SCENA VII.

eĭ dinainte, **Chirița, Aristița, Calipsița, Bondicĭ** ;i **Pungescu**, **(coțcariĭ dând braçul fetelor, le aducă spre canape).**

Chirița. — **(intrând furioasă și făcêndu'șĭ vênt cu basmaoa).** Auḑĭ ta așa batgĭocură!.. așa catigorie!.. așa catahrismie!..

Afin. — Ce este, cucoană Chirița?.. Ce-aĭ pățit?..

Chirița. — Ce-am pățit?.. Foarte'țĭ mulțĕmesc de

lozniţă şi de ftiatru. M'am englendisit de minune... (în parte) Îmĭ vine sĕ plesnesc... na!

Afin. — Cum?.. cum?..

Chiriţa. — Vaĭ!.. batĕ'l concina de auftor... care-i fi acela... da ce are el cu fetele mele, de se leagă nitam nisam de dînsele?.. Audĭ! *Două fete ş'o nineacă!..* Eŭ cred, ca o proastă, că'ĭ vr'o istorie cu moral ca din *Apotichi ton pedon...* şi mĕ duc frumos la ftiatru, fără ca sĕ'mĭ treacĕ măcar pin gând că oĭu sĕ mĕ vĕd parastuind chĭar pe mine...

Afin. — Pe d-ta?

Chiriţa. — Da ştiĭ?.. bucăţică tăetă... Ba încă ce?.. sĕ mĕ arăte la o mulţime de boerĭ, cum m'am troenit în Păcurarĭ, şi cum îmĭ fac sprincenile, şi cum mĕ sfădesc cu Ioana ţiganca, şi cum mĕ chinuesc ca sĕ 'mĭ mărit fetele!.. da ce are el cu mine?.. ce are el a împărţi cu copilele mele?.. aud?..

Afin. — Lasă, cucoană Chiriţă... nu'ţĭ maĭ închipui lucrurĭ de pe ceea lume... Ce te superĭ degeaba?..

Chiriţa. — Îmĭ închipuesc lucrurĭ de pe ceea lume eŭ?.. da l'am vĕḑut pe ahtoru cela... făcĕndu'şĭ sprincenile dinaintea oamenilor. Aşa 'mĭ-o venit un paraliŭ că am eşit din lozniţă... şi noroc c'am găsit în sala ftiatruluĭ pe spătaru Pungescovicĭ şi aga Bondicescu... m'o întovărăşit aicĭ. (arătându'ĭ) Eată'ĭ amêndoĭ...

(Bondicĭ şi Pungescu se închină).

Afin. — (în parte) Cine 'ĭ-o poftit la bal?

Cuculeţ. — (în parte) Eaca voĭniciĭ meĭ... am sĕ le ĭeŭ urma toată seara ca un prepelicar.

Chiriţa. — Doamne! de s'ar face Guliţă maĭ mare, ı sĕ scrie şi el pesă de ftiatru... am sĕ'l pun sĕ toarne pesă auftoruluĭ... da ştiĭ? sĕ se sature.

(Un fecior aduce îngheçate).

Afin. — Eĭ bine, bine... treacĕ'ţĭ mâniea acu... ie o îngheçată, doar te'ĭ maĭ rĕcori... De care pofştĭ?.. de alămâe?..

Chiriţa. — Ba nu, că'mĭ strepezesc dinţiĭ... dă'mĭ cea roşie că'mĭ bate maĭ bine la ochĭ. (ie îngheçata) Rĕce'ĭ, ămulica mea!.. ca o gheçĕrie. (suflă în farfurie) Mĕ furnică ı ştiŭ ce pin vĕrful nasuluĭ... Pune'ţĭ în gând, soro, maĭ an ţerţ la earmaroc, la Fălticenĭ, mĕ duc la un fetar ca sĕ ïeŭ îngheçată; el îmĭ trimite rĕspuns că s'o intuit îngheçatele pe ḑiua aceea. Îl poftesc atuncĭ la lonul trăsuriĭ şi 'ĭ ḑic ritos: monsĭu cela, maĭ desnă o putină pentru hatîrul meŭ!.. şi el s'o mâniet ênd că nu'ĭ de la Gogomăneştĭ!.. Curiojĭ îs nemţiĭ ia!

(Toţĭ rîdŭ cu hohot).

Chiriţa. — Dec!.. ce 'ĭ-o apucatŭ? Eaca frate!.. rog, boerĭ, de mine rîdeţĭ d-voastră?.. Eĭ, apoĭ sĕ arăt eŭ cum se rîde... (rîde cu spasmurĭ) Măĭ că mare ştiŭ cum îs boeriĭ Eşenĭ!

(Merge de se pune lângă Aristiţa şi Calipsiţa în faça publiculuĭ).

Cuculeţ.— (către Bondici şi Pungescu) Domnilor, nu meiirisiţĭ în astă seară un stosişor ceva?

Bondici. — Cu mare plăcere, domnule director. (încet Pungescu) Pil Pungescule, şi pe urmă aport...

Pungescu. — (încet luĭ Bondici) Oare?

Bondicĭ. — (asemene) Dă colb agieĭ pĕ sdreavĕn.

Pungescu. — (asemene) Dĕ la mertepea?

Bondicĭ. — Ţeapĕn...

(Se punŭ la masa de cărţĭ).

Cuculeţ. — (în parte) Doamne, de 'ĭ-aşĭ prinde cu vr… coţcărie!

(În vremea acestorŭ cuvinte orhestrul începe a esecuta o polcă în sourdine, care ţine necontenit. — Cavaleriĭ pe rĕnd poftescŭ damele la joc şi mergŭ în salonul din fund. — Chiriţa, Aristiţa şi Calipsiţa rămânŭ pe canape).

Chiriţa. — (în parte) Na... că se 'ncepe staeru! (fetelor) Ţineţi-vĕ frumos, şi nu fiţĭ aşa de posomorîte, c'o sĕ vie cavaleriĭ sĕ vĕ poftească... maĭ zimbiţĭ... maĭ zimbiţĭ soro dragă... maĭ trageţĭ cu coada ochĭuluĭ... ca altele. (în parte) Doamne! de n'amŭ păţi ş'acum ca pe la cele-l-alte balurĭ... Sĕ stămŭ pe loc, şi cum ḑicŭ aice: să facemŭ patiserie... (arătând damele care jocŭ) Ean priveşte!... toate moachele 's poftite pe rĕnd... numaĭ a mele şed… loculuĭ par' că 's înfipte... Se veḑĭ că n'or sĕ se mişte toată noaptea! (se scoală).

Un filosof fără minţĭ
A fost, ci că, de părere
Că la casă de părinţĭ
Copiĭ mulţĭ sîntŭ o avere!
De 'ĭ aşa, eŭ pot sĕ ḑic
Că's bogată, am comoare,
Că de şi n'am banĭ nicĭ chic...
Am averĭ nemişcătoare! (arată fetele).

(Merge în fund în salonul de joc).

Pungescu. — Ştos!

Cuculeț. — Mare noroc aĭ, domnule!

Pungescu. — Nu fie dĕ diochĭ... mĕ paște bine norocul cărților.

Cuculeț. — Sĕ gĭurĭ că 's măsluite.

Pungescu. — *Oriste?*

Bondicĭ. — Ha, ha, ha! că șăgalnic maĭ eștĭ, arhon sărdar.

Chirița. — (în parte, apropiindu-se de masă) Îra! da eŭ uĭtaem că am doĭ ginerĭ... numaĭ buuĭ ca sĕ 'mĭ gĭoace etele. (tare) Arhon spătar...

Pungescu. — Poroncă?

Chirița. — Este o pêrsoană care ar dori foarte mult ĕ gĭoace o poalcă cu d-ta.

Pungescu. — Cât de rĕŭ îmĭ pare... dar mĕ strînge o cizmă dĕ mĕ usuc ca o prună pĕ streșină.

Chirița. — (în parte) Tronc! (tare) Arhon agă?

Bondicĭ. — Poroncă?

Chirița. — Nu metahirisițĭ poalca?

Bondicĭ. — Cum nu, cucoană?.. dar îs cernit.

Chirița. — Aĭ perdut vr'un neam?

Bondicĭ. — Pe străbunul meŭ.

Chirița. — Dumnedeŭ sĕ 'l erte.

(Se apropie un cavaler de Aristița și Calipsița, ca cum ar căuta damă ; joc și după ce le privesce prin lornion se depărtează).

Chirița. — (zărind cavalerul) Ha!.. eaca un cavaler... ă Doamne!.. par' că cată damă de gĭoc?.. dar... slavă le Doamne! c'o sĕ 'mĭ poftească o fată. Ba nicĭ hâcĭ?.. aĭ! batĕ'l cucu miliord... cu orbu găinilor... Uf! ear sĕ facemŭ patiserie! (se pune pe canape).

(Un fecĭor trece cu cofeturĭ).

Pungescu. — Ştos!

Cuculeţ. — Nu pot sĕ bat măcar o carte!.. ghinion!.. ḑece galbinĭ pe valet!

Pungescu. — (întorcênd cărţile) Plie!

Cuculeţ. — Ear plie?

Bondicĭ. — Aĭ goană dĕ fante, nenişorule.

Cuculeţ. — (în parte) Haĭde, haĭ, că 'ţĭ-oiŭ da eŭ acuş goană.

Chiriţa. — (fecĭoruluĭ cu tablaua) Măĭ fecĭor, vină 'ncoace... (întinde basmaoa ş'o umple de cofeturĭ) Ea aşa! încalte n'oiŭ şidea o noapte întreagă degeaba la bal... păcat că nu maĭ am o basma!.. Altă dată am s'aduc o faţă de perină şi s'o umplu cu vĕrf.

SCENA VIII.

Ceĭ dinainte, **Guliţă** şi **Luluţa**.

Guliţă şi **Luluţa** (jocŭ).

Polca, polca, vesel joc,
Polca, polca, te ĭubimŭ!
Polca, polca... plinĭ de foc
Vesel noĭ te dănţuimŭ!

Chiriţa. — Eaca Guliţă! cum gĭoacă de frumos, dragu mameĭ!... par' că 'ĭ un titirez!.. Numaĭ voĭ să... loculuĭ ca turnu Trisfetitelor... Guliţă... Guliţă...

Guliţă. — Aud, nineacă... (vine lângă Chiriţa).

Chiriţa. — Vină, Guguleo, de 'ţĭ gĭoacă ţiţacei.

Guliţă. — Bucuros... Haĭ, ţiţacă Aristiţo...

Aristița. — Baiŭ.

Guliță. — Baiŭ?.. Haĭ mata, țîțacă Calipsițo.

Calipsița. — Baiŭ.

Chirița. — Baiŭ, baiŭ?.. Ean vedĭle că se și fasoescŭ acu?.. Mări, ean sĕ vĕ arĕt eŭ cum sĕ gĭoacă ialca. Vin' încoace, Guguleo... ce atâtea marafeturĭ... (joacă cu Guliță, cântând).

Polca, polca, vesel joc,
Etc. etc.

Luluța. — (cu mirare luĭ Pungescu) *Monsieur... monsieur...*

Pungescu. — *Mademuasel?*

Luluța. — De ce aĭ tras acu pe riga dedesubtul arților? (se depărtéză).

Pungescu. — (tulburat) Eŭ? (în parte) M'a zăritără inganiea!..

Cuculeț. — Aud?.. Ha! coțcarule, cu de-aste 'mĭ ibli?.. bine că te prinseiŭ...

Pungescu. — Ce?.. Ce vorbe sîntŭ alea, domnule?

Cuculeț. — Ce vorbe?.. da de când vĕ pasc eŭ cu ijina?..

Bondicĭ. — Domnule! numaĭ bobocìĭ se pascŭ cu ijina... Audĭtu-m'aĭ? și boboc e fecĭoru tătâni-tĕŭ...

Pungescu. — Boboc?.. ba dĭ, neneo, coșcoge gâscan.

Cuculeț. — Gâscan eŭ?.. gâscan? (dă o palmă luĭ Pungescu) Na, gâscan!.. Sĕ te 'nvĕț eŭ a batgĭocori oamenii stăpâniriĭ.

Pungescu. — Aoleo!.. 'mĭ-a scăpăratără pĕ dinain... (fuge de la masă și vine în dreapta, dregĕndu'șĭ frizura).

Toţî. — (viind din fund) Ce este? ce s'o întîmplat?

Pungescu. — (amestecându-se între musafirî) Cine a datără o palmă?.. Cine a primitără o palmă!.. aud?.. o palmă?.. brea!.. brea!.. ce scandal!..

(Înpreună).

Poftiţiî.	**Bondicî şi Pungescu**
Vaî! ce întîmplare! Staŭ încremenit. Aşa scandal mare Nu s'a pomenit.	Vaî! ce scandal mare! Staŭ încremenit. De ciudă, turbare, Mĕ simt ameţit.

Cuculeţ.

Ah! ce bine 'mî pare
Că 'î-am căptuşit.
Fie scandal mare;
Eŭ 'mî-am rĕsplătit.

Bondicî. — Domnule... satisfacţie sĕ ne daî.

Cuculeţ. — Satisfacţie?.. Ean aşteaptă...

(Şueră tare. — Vinŭ doî epistaţî).

Chiriţa. — (astupându'şî urechile) Carnacsî!.. că m'o asurḑit... par' că 'î în codru.

Cuculeţ. — (epistaţilorŭ, arătând pe Bondicî şi pe Pungescu) Puneţî mâna pe d-luî şi pe d-luî.

Bondicî. — (în parte) Am codălghit'o!

Pungescu. — (asemene) *To esfeclisa!*

(Epistaţiî punŭ mâna pe amêndoî).

Chiriţa. — Pe arhon aga şi pe arhon spătar!.. ce catahris îî aista, arhon sărdar?..

Cuculeţ. — Nu 'î nicî un catahris, cucoană... Am poroncă de la Departament sĕ 'î opresc.

Toțĭ. — Da pentru ce?

Cuculeț. — Pentru că unu 'ĭ Bondicĭ și cela-l-alt Pungescu: doĭ coțcarĭ vestițĭ din Focșanĭ.

Chirița. — (țipând) Cοțĭ... Vaĭ de mine!

Cuculeț. — Care o disbrăcatŭ lumea cu teșmecheriĭ și cărțĭ măsluite... Ațĭ înțelesŭ acu?..

Chirița. — (țipând) Coțĭ... coțĭ... gineriĭ meĭ?.. Valeŭ! am dat cinstea pe rușine... Ah! ah! (leșină).

(Afinoae, Aristița, Calipsița și Guliță, punŭ pe Chirița pe canape și caută s'o deslеșine. Damele vinŭ lângă canape.—Cuculeț, Bondicĭ, Pungescu și epistațiĭ în stânga. — Fundul scenеĭ îĭ slobod).

(Repriză).

Corul.

Vaĭ! ce întîmplare! etc.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mĭ pare etc.

Bondicĭ și Pungescu.

Vaĭ! ce întîmplare!
Mĕ simt prăpădit
Groaza 'mĭ este mare...
De-acum m'am topit!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, **Bârzoiŭ.**

Bârzoiŭ. — (intrând prin salonul din fund) Care 'ĭ cucoana gazdă aicĭ?..

Guliță. — (alergând la Bârzoiŭ) Băbaca!.. băbaca!.. o ait băbăcuța!..

Toțî. — (viind din fund) Ce este? ce s'o întîmplat?

Pungescu. — (amestecându-se între musafirĭ) Cine a dat-tără o palmă?.. Cine a primitără o palmă!.. aud?.. o palmă?.. brea!.. brea!.. ce scandal!..

(Împreună).

Poftițiĭ.	**Bondicĭ și Pungescu**
Vaĭ! ce întîmplare!	Vaĭ! ce scandal mare!
Staŭ încremenit.	Staŭ încremenit.
Așa scandal mare	De ciudă, turbare,
Nu s'a pomenit.	Mĕ simt amețit.

Cuculeț.

Ah! ce bine 'mĭ pare
Că 'ĭ-am căptușit.
Fie scandal mare;
Eŭ 'mĭ-am rĕsplătit.

Bondicĭ. — Domnule... satisfacție sĕ ne daĭ.

Cuculeț. — Satisfacție?.. Ean așteaptă...

(Șueră tare. — Vinŭ doĭ epistațĭ).

Chirița. — (astupându'șĭ urechile) Carnacsî!.. c... asurdit... par' că 'ĭ în codru.

Cuculeț. — (epistaților, arătând pe Bondicĭ și pe Pungescu) ...neți mâna pe d-luĭ și pe d-luĭ.

Bondicĭ. — (în parte) Am codălghit'o!

Pungescu. — (asemene) *To esfeclisa!*

(Epistațiĭ punŭ mâna pe amêndoĭ).

Chirița. — Pe arhon aga și pe arhon spăt... catahris îĭ aista, arhon sărdar?..

Cuculeț. — Nu 'ĭ nicĭ un catahris, cucoană... poroncă de la Departament sĕ 'ĭ opresc.

Toţĭ. — Da pentru ce?

Cuculeţ. — Pentru că unu 'ĭ Bondicĭ şi cela-l-alt ...ngescu: doĭ coţcarĭ vestiţĭ din Focşanĭ.

Chiriţa. — (ţipând) Coţĭ... Vaĭ de mine!

Cuculeţ. — Care o disbrăcatŭ lumea cu teşmeche-şi cărţĭ măsluite... Aţĭ înţelesŭ acu?..

Chiriţa. — (ţipând) Coţĭ... coţĭ... gineriĭ meĭ?.. Valeŭ! ...dat cinstea pe ruşine... Ah! ah! (leşină).

(...ănoae, Aristiţa, Calipsiţa şi Guliţă, punŭ pe Chiriţa pe canape şi ... dealeşine. Damele vinŭ lângă canape.—Cuculeţ, Bondicĭ, Pun-... epistaţiĭ în stânga. — Fundul sceneĭ îĭ slobod).

(Repriză).

Corul.

Vaĭ! ce întîmplare! etc.

Cuculeţ.

Ah! ce bine 'mĭ pare etc.

Bondicĭ şi Pungescu.

Vaĭ! ce întîmplare!
Mĕ simt prăpădit
Groaza 'mĭ este mare...
De-acum m'am topit!

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, **Bârzoiŭ.**

...ŭ. — (intrând prin salonul din fund) Care 'ĭ cu...

...?..

... — (alergând la Bârzoiŭ) Băbaca!.. băbaca!...

...ca!..

Bârzoiŭ. — Gugulea băbacăĭ... (îl sĕrută. — Cu glas tare)
Care 'ĭ cucoana de gazdă?.. cea cu balul?..

Afin. — Cine rĕcneşte aşa?.. (întorcêndu-se) Ce vĕd?..
cuconu Grigori Bârzoiŭ!..

Bârzoiŭ. — Eŭ şi cu mine, cucoană dragă!.. Unde
mi'ĭ Chiriţuşca cu puiĭ?

Guliţă. — Nineaca?.. o leşinat, băbacă.

Bârzoiŭ. — Ce ḑicĭ, Guguleo? ear o leşinat?.. mări
ce 's marghĭoliile aiste? (merge la Chiriţa) Ama!.. ha! tru
mos îĭ maĭ şede!.. Ean feriţĭ într'o parte, că eŭ îĭ sînt
popa. Acuş o sĕ 'nvie ca o muscă de earnă... (îĭ trage
în palmă cât poate).

Chiriţa. — (rĕsărind) Carnacsî!.. Ce vĕd! d-luĭ?..

Bârzoiŭ. — (serios) D-luĭ... banul Grigori Bârzoiŭ
Bârzoĭenĭ... şi soçul d-tale tocmaĭ din vremea volintirilor

Pungescu. — (luĭ Bondicĭ) Ăsta 'ĭ socru, nene Bondicĭ

Bondicĭ. — (oftând) *Neschi.*

Pungescu. — Urît tată a maĭ avutără.

Bârzoiŭ. — Înţĕlegĭ, cucoană, de ce mĕ aflu aici
Eşti, pe la ceasul aista, în loc de a horăi boereşte
moşie... după obiceiŭ?..

Chiriţa. — (tulburată) În... ţĕ... leg. (în parte)
vine leşin la inimă.

Bârzoiŭ. — Potrivit rĕvaşuluĭ ce 'ţĭ-am scris
15 a următoareĭ, anul 1844, am venit sĕ te umflu
Eşŭ cu nepus în masă... Haĭ... că Brustur şi Cocĭ
ne aşteaptă cu preoţiĭ...

Chiriţa. — Brustur şi Cocĭurlă!.. scăpătaţiĭ cei
nişte răḑĕşĭ!.. Nu ţi'ĭ greŭ sĕ vorbeştĭ, frate?

Bârzoiŭ. — Ean tacĕ'ţĭ gura cu fleacurĭ de-aiste... audĭ cuvinte?.. scăpătaţĭ!.. rădĕşĭ!.. da noĭ ce sîntemŭ? împĕraţĭ cu steoa 'n frunte?.. scoborîţĭ cu hârzobu din cer?..

Chiriţa. — Hârzob saŭ nehârzob... nu ştiŭ... dar cât pentru familiea luĭ Brustur şi Cocĭurlă... mĕ închin cu plecăcĭune... rădĕşĭ şi altă nimică.

Bârzoiŭ. — Cucoană Chiriţă... sĕ ştiĭ d-ta, că rădĕşiĭ din diua de astă-dĭ, aŭ fostŭ cele maĭ marĭ familiĭ în vremea veche. Eĭ aŭ apăratŭ ţeara şi aŭ scăpat'o cu peptul lor din mâna duşmanilor, pentru că pe atuncĭ tot românul era viteaz şi tot viteazul era boerĭu... boerit pe câmpul resboĭuluĭ în faça Patrieĭ întregĭ!

Chiriţa. — Eĭ! ear aĭ sĕ începĭ cu litopisiţu... Mĕ rog. agiungĕ'ţĭ...

Bârzoiŭ. — În sfîrşit... vorbă multă sărăcie!.. Brustur şi Cocĭurlă sîntŭ fecĭorĭ de oamenĭ cu moşioarele or. cu bănişoriĭ lor...

Chiriţa. — Cu vitişoarele lor... le ştiŭ...

Bârzoiŭ. — Gospodarĭ bunĭ şi nedatorĭ cu nimic imĕruĭ... înţĕlesu-m'aĭ cucoană?.. nu 's datorĭ nicĭ c'o ţeae, pentru că nu 'şĭ ridică nasul maĭ sus decât se uvine... ca de-alde d-ta, care vreĭ sĕ te 'nalţĭ ca cĭoârliea... şi viĭ pin Eşŭ, cale de dece poşte, ca sĕ 'ţĭ icĭ fetele de rîsul lumeĭ... şi ca sĕ le găseştĭ bărbaţĭ i de-alde Bondicĭ şi Pungescu... nişte târâc brîŭ, ce rbŭ zestrele cu lingura...

Pungescu. — (lui Bondici) Aoleo! ne-a pocnitără în ilărie.

Bondicĭ. — (asemene) Ghĭuju draculuĭ!..

Bârzoiŭ. — (luând pe Chirița de mână) Haĭ la Bârzoienĭ, la locul nostru... și nu maĭ umbla după caĭ pe pǎreți.

Chirița. — Sufletele...

Bârzoiŭ. — Haĭde 'țĭ dic astă-dĭ și nu maĭ lungi vorba... Trăsura ne-așteaptă la scară cu lucrurĭ, cu tot.

Buliță. — (în parte) Și cu minavetu meŭ? (Iesă cu fuga).

Chirița. — Tiranule!..

Bârzoiŭ. — Așa... dacă 'țĭ place... altă dată sĕ știĭ de la mine o vorbă bĕtrânească: Nu te 'ntinde maĭ mult de cât ți'ĭ oghealu... Haĭde...

(Guliță vine înapoĭ cu minavetu).

Chirița. — Ear letopisițe?.. destul!.. eaca vin... maĭ stăĭ că doar nu daŭ Tătariĭ... sĕ 'mĭ ieŭ măcar diua bună de la prietinĭ... măĭ!.. că avan maĭ eștĭ! (vine în fața publiculuĭ și face compliment) Cu plecăcĭune, boerĭ d-voastră... copilele le-ațĭ vĕdutŭ: eată-le's... Aristițo, Calipsițo... (fetele vinŭ lângă dînsa) Aiste's, cum le-am procopsit de două-decĭ s'atâțĭ de anĭ... Una 'ĭ de 16 pe 17, și una de 18 pe 19... ĭĭ înplinescŭ la lăsatu sĕcululĭ... Precum le vedețĭ... îs tinerele, frumușele, curățele, hărnicele, cu ghitarda lor, cu cadrilu lor, cu franțuzasca lor. *Parle françe, madmuzel?*..

Fetele. — *Ui, maman.*

Chirița. — Le-ațĭ auditŭ?.. ca apa! (fetelor) *La plese vu, monsĭo* cavaler din Eșĭ?

Fetele. — *Ui, maman.*

Chirița. — Eĭ! mincĭunĭ v'am spus?.. Ce dicețĭ

vě place?.. Ascultați-mě pe mine, că eŭ știŭ ce știŭ... nu perdețĭ chilipiru de la mână.

Fetele 's bune
De măritat
Îs de minune...
V'o spun curat.

Toțĭ.

Ha, ha, ha, ha.

Chirița (la public).

Frunḑă verde măcieș
Păn' a nu pleca din Eș
Spuneți'mĭ, mě rog, îndată,
De vě place vre o fată,
Cuscră 'n Eșŭ ca sě mě fac
Luĭ Bârzoiŭ sě 'ĭ vin de hac.
Eată-le's bibicĭ hazlie,
Pupuice... seaměnŭ mie.
Vrețĭ saŭ ba soacră sě fiŭ?..
Fora 'n palme ca s'o sciŭ.

Bârzoiŭ. — D'apoĭ vină aḑĭ.

Toțĭ.

Fetele 's bune
Etc. etc.

(Bârzoiŭ apucă pe Chirița de mână și o trage spre ușa din fund. — ...ițǎ, Aristița și Calipsița îĭ urmează. — Cuculeț face semn epistaților sě ducă pe Bondicĭ și pe Pungescu. — Poftițiĭ la bal se închină la ...ilia luĭ Bârzoiŭ, riḑênd cu hohot).

(Cortina cade).

CHIRIŢA ÎN PROVINÇIE

PERSOANE:	ACTORI:
Cucoana Chirița	*D-nul Milo.*
Grigori Bârzoiŭ, soçul eĭ . .	„ *Teodoru.*
Guliță, copilul lor.	„ *Luchian.*
Luluța, orfană.	*D-la Gabriela.*
Safta, sora luĭ Bârzoiŭ. . . .	*D-na Săftica.*
D-nul Şarl, profesor frances . .	*D-nul Gatino.*
Leonaş, têněr Iaşan.	„ *Bosie.*
Ion, fecĭor boeresc	„ *Stefanachi.*
Treĭ țěranĭ	***

Țěranĭ. — Jandarmĭ. — Poftițĭ la masă.
Un curcan.

CHIRIŢA ÎN PROVINÇIE

COMEDIE CU CÂNTICE, IN 2 ACTE.

Representată pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul d-luĭ Milo, la 1852.

ACTUL I.

Teatrul represintă o ogradă de curte boerească la ţeară. — În stânga casa Chiriţeĭ cu cerdac şi cu ferestre pe scenă. — În dreapta, lângă culisele planuluĭ I-iŭ, o canape de earbă încunjurată de copacĭ. — În fund ostreţile şi poarta ogrădeĭ. — Lângă casă o portiţă în zaplaz, care duce in grădină. — În depărtare se vede satul.

Scena se petrece la moşiea Bârzoĭenĭ.

SCENA I.

Chiriţa, (în costum de Amazonă intră călare pe poartă încunjurată de ţĕranĭ).

(Arie *din Scara mâţei*: Tâlhariĭ).

Ţĕraniĭ.

Dreptate, dreptate
Ne fă.
Cucoană, dreptate
Ne dă!

Chiriţa.

Ce vreţĭ voĭ?.. dreptate?

Ţĕraniĭ.

Aşa.

Chiriţa.

Cu biciul pe spate
V'oĭu da!

(împreună).

Ţĕraniĭ.	**Chiriţa.**
Dreptate, dreptate Ne fă. Cucoană, dreptate Ne dă!	Cu biciul pe spate V'oĭu da. V'oĭu da eŭ dreptate Aşa.

Chiriţa. — (ameninţând ţĕraniĭ cu ciravaşa) Tacĕ-vĕ gura, mojicilor.

Un ţĕran. — D'apoĭ bine, cucoană... pĕcat de Dumnedeŭ sĕ ne laşĭ a fi de batgĭocură?

Chiriţa. — Ce batgĭocură? Ce batgĭocură?.. Cine v'o batgĭocorit?

Ţĕraniĭ. — Cuconaşu Gurluiţă.

Chiriţa. — Guliţă?.. minciunĭ spuneţĭ... Ce v'o făcut?

Un ţĕran. — 'Mĭ-o ucis un viţel la vênat.

Altul. — Şi mie 'mĭ-o dat foc bordeĭuluĭ cu ciubucul cel de hârtie.

Altul. — Şi eŭ 'l-am prins ţiind calea Măriucăĭ.

Chiriţa. — Ţist, beţivilor... bine v'o făcut sufleţelul.. De ce nu vĕ păziţĭ viţeiĭ şi Măriucele?.. Aşa sĕ păţiţi... Haĭ, lipsiţĭ de-aicĭ.

Un ţĕran. — Da'ĭ pĕcat, cucoană, sĕ ne laşĭ păgu-

başĭ... Dă! dacă nu ne-omŭ jălui la d-ta care ne eştĭ stăpână vecĭnică... la cine sĕ rîdicămŭ glasul, sĕracil de noĭ!

Altul. — Amŭ ajunsŭ maĭ rĕŭ decât ţiganiĭ!

Chiriţa. — Audi'ĭ?.. audi'ĭ, ţopârlaniĭ!.. Eĭ; apoĭ sĕ nu'ĭ ïeĭ la mĕsurat cu prăjina de falce?.. Afară mojicilor, că vĕ ştiŭ eŭ de mult că sînteţĭ bunĭ de gură şi rĕĭ de lucru... Afară.

Ţĕraniĭ. — Cucoană...

Chiriţa. — Periţĭ din ochiĭ meĭ... că vĕ ïeŭ de fugă cu calul. (rĭpede calul spre eĭ).

(înpreună).

Ţĕraniĭ, (fugând).	**Chiriţa,** (furioasă).
Dreptate, dreptate Ne fă. Cucoană, dreptate Ne dă!	Cu bicĭul pe spate V'oĭu da. V'oĭu da eŭ dreptate Aşa.

SCENA II.

Chiriţa, (după ce a alungat ţĕraniĭ călare, se întoarce şi vine în faţa scenel).

Vaĭ de mine cu nişte ţĕrănoĭ, că n'aĭ cap sĕ trăeştĭ le rĕul lor!.. De abĭea am eşit puţintel la primblare ca ĕ mĕ maĭ rĕcoresc... şi par' că dracu 'ĭ-o scos în cale mĭ sĕ mĕ tulbure... Ear m'oĭu fi făcut roşie la faţă a un stacoş. (strigă) Ioane... Ioane!.. ş'apoĭ ast-fel hurucă şi gloaba asta, că m'o apucat de vr'o şĕpte orĭ ughiţu păn'acu... (strigă ear) Ioane... Ioane! Eaca somno-

rosu că ear o fi adormit în podul grajdĭuluĭ... şi nicĭ c'o sĕ vie sĕ mĕ coboare de pe cal... Ioane... Ioane... mă!.. sĕracan de mine c'or sĕ mĕ lase sĕ şĕd toată ḑiua călare ca un jăndar... (strigă furioasă) Ioane... Guliţă... Luluţă... monsĭu Şarlă... Cumnăţică...

SCENA III.

Chiriţa, Guliţă, Şarl, Safta, Ion (Ion vine alergând dintre culisele din dreapta. Ceĭa-l-alţĭ ĭesŭ din casă şi se coboră din cerdac).

Guliţă. — Cine mĕ chĭamă?.. nineaca!
Safta. — Ce este?.. Ce este?
Şarl. — *Qui diable?.. Ah! madame!..*
Ion. — Aud, cucoană... Eaca, ea...

Chiriţa. — Da veniţĭ adĭ de mĕ coborîţĭ de pe cal... Ce, Doamne eartă-mĕ!.. aţĭ adormitŭ cu toţiĭ?

(Ion se pune dinaintea caluluĭ şi'l apucă de zăbale ca sĕ'l ţie. Ceĭa-l-alţĭ se adunŭ împrejurul Chiriţeĭ).

Guliţă. — Ba nu, nineacă... dar învĕţam Telemac cu monsĭu dascalu.

Safta. — Şi eŭ făceam dulceţĭ în cămară, cumnăţică.

Ion. — Şi eŭ...

Chiriţa. — Tacĭ din gură... că eştĭ încă cu ochiĭ plinĭ de somn... Ţine calu...

Şarl. — (apropiindu-se de Chiriţa) Madam cocona... sari in braţĭ a me.

Chiriţa. — (cochetând) În braçele d-tale, monsĭu Şarlă?.. Eştĭ foarte galant... însă mĕ tem...

Șarl. — *O! non* te tem... că sunt vurtos.

Chirița. — Nu de-aceea... că și eŭ îs ușurică ca o pană; dar apoĭ... sĕ sar în brațele unuĭ cavaler... nu știŭ de se cuvine?..

Șarl. — Daca *non* vre la mine, sarĭ la Ion... (în parte) *J'aime mieux ça.*

Chirița. — Eĭ; dacă vroeștĭ numaĭ decât, monsĭu Șarlă... aține-te că sar.

Șarl. — *No...* poftim... *une, deux, trois.*

Chirița. — (sărind) Hup.

Șarl. — (în parte) *Cristi!* ușuric ca un pan... *merci.*

Chirița. — (în parte) Îĭ nostim françuzu... (tare) Ațĭ vĕḑutŭ agilitaoa mea? Ioane... du calu la grajdĭu și'l adapă; dar sĕ nu'ĭ scoțĭ șaoa... Auḑĭ?

Ion. — (căscând) Aud. (duce calul între culisele din dreapta).

Chirița. — Ho... că par' că'ĭ sĕ ne 'nghițĭ... face-o gură cât o șură.

Guliță. — Nineacă... las' sĕ mĕ suĭu și eŭ pe cal.

Chirița. — Ce face?.. ca sĕ te trântească?.. ba nu, Gulița mameĭ.

Guliță. — Pe mata cum de nu te trântește?

Chirița. — Eŭ am învĕțat la Eșŭ, la manejărie... (în parte) Numaĭ eŭ știŭ câte bușiturĭ am mâncat... d'apoĭ dă!.. dacă 'ĭ moda...

Guliță. — (scâncindu-se) Eĭ... nineacă, las' sĕ mĕ primblu călare... măcar numaĭ pin ogradă.

Chirița. — Baiŭ... 'țĭ-am maĭ spus odată că nu vreŭ... Nu mĕ supĕra maĭ mult. Maĭ bine, apucă-te de

'ți învață françuzasca cu monsîu Șarlă... că mě ții o mulțime de parale, trântore.

Guliță. — Baiŭ și eŭ... M'am săturat de carte.

Șarl. — *Monsieur Goulitze... taisez vous quand* poroncesc *madam* nenec.

Guliță. — *Madam* nenec... (în parte) françuz stropșit.

Șarl. — Ce spus? (în parte) *Cré moutard... il m'agace toute la journée.*

Chirița. — Nu te potrivi, mosîu Șarlă, că 'ĭ copil încă.

Șarl. — *Oui...* copil... obraznic.

Chirița. — Ce sě'ĭ facĭ dacă are duh, Gulița nineacăĭ... (sĕrută pe Guliță) îmĭ seamĕnă mie... bucățică tăetă. Haĭ, dute cu domnu profesor de învață frumușel, că 'ți-oĭu face strae de moda nouă.

Guliță. — Da... cal mi'ĭ cumpĕra?

Chirița. — Cum s'a face băbacă-tĕŭ ispravnic.

Șarl. — *Allons, Goulitze... venez donc.*

Guliță. — Eaca, monsîu... *je vene.*

(Șarl și Guliță se primblă împreună prin ogradă, citind pre o carte și din vreme în vreme ḑicŭ tare: *Calypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse).*

Chirița. — Uf! Doamne! că mare cald iĭ!.. Haĭ sub copacĭ, cumnățico. (merge în bosquet).

Safta. — (urmând pe Chirița) D'apoĭ și d-ta, soro, ai minte s'alergĭ călare în luna luĭ Iuli? iĭ păți ceva într'o ḑi.

Chirița. — Ce sĕ fac, soro, dacă 'ĭ moda... și dacă 'mĭ place... Oĭu ḑice și eŭ ca Ferchezîanca:

Hop, hop, hop,
La galop,
Când alerg călare,
Hop, hop, hop,
La galop,
Inima mea sare.
Hop, hop, hop,
La galop,
Când sînt *armazoana*;
Hop, hop, hop,
La galop,
Ieŭ lumea de goană.

Ce plăcere de-a fugi în fuga mare
Pe-un cal sprinten, ușurel ca un ogar.
Câte-o dată alivanta pe spinare...
Dar ce'mĭ pasă... dacă 'ĭ moda, n'am habar.

Hop, hop, hop,
La galop,
Etc. etc. etc.

Ș'apoĭ trebue sě știĭ, cumnățică, că de când m'am desbărat de Calipsița și Aristița... de când însfîrșit le-o măritatŭ bărbatu-meŭ cu Brustur și Cocĭurlă... pare 'am întinerit de 20 de anĭ... îmĭ vine tot sě sburd... ă. Doamne!.. mult m'am maĭ něcăjit prin Eșu cela ca ě 'mĭ găsesc ginerĭ... știĭ?..

Safta. — Știŭ... căduseșĭ în mânile unor coțcarĭ?..

Chirița. — Cine dracu sě 'ĭ cunoască? acu toțĭ îs nbrăcațĭ într'un fel... și nu poțĭ alege care 'ĭ boer, are 'ĭ coțcar... Dar ce-o fost s'o trecut. De triĭ anĭ e când m'am întors la moșie la Bârzoĭenĭ... 'ĭ-am i uĭtat.

Safta. — Bine-aĭ făcut.

Chiriţa. — Heĭ!.. când ar da Dumneḑeŭ sĕ mi se împlinească gândul... aşĭ da şepte sărindarurĭ.

Safta. — Ce gând, soro?

Chiriţa. — Ah! cumnăţică, sĕ mĕ fac isprăvnicésă!.. alta nu doresc pe lume!.. Isprăvnicească cu jăndari la poartă şi 'n coadă.

Safta. — De ce nu?.. Te 'ĭ face şi d-ta ca alte multe... Doar a isbuti el frate-meŭ la Eşŭ unde 'l-aĭ trimis...

Chiriţa. — Aşa nădĕjduesc... că şi noĭ... Dumneḑeŭ ştie câte-amŭ pătimitŭ la 48... ca patrioţĭ... Las' că ne-o peritŭ vr'o ḑece capete de vite; dar apoĭ îţĭ aducĭ aminte ce frigurĭ o avut Bârzoiŭ... şi cum m'o durut măseoa care am scoso!..

Safta. — Aşa... aşa...

Chiriţa. — De aceea 'l-am silit pe bărbatu-meŭ sĕ meargĕ la Eşŭ ca sĕ cerce a căpĕta isprăvniciea de aicĭ din ţinut... Doară şi el are driturĭ... ca patriot... că a pătimit... Nu 'ĭ veḑĭ, acu, care de care are pretenţiĭ sĕ între în slujbă... sub cuvênt că 'ĭ-o fost frică la 48?.. Helbet! dacă 'ĭ pe-aceea... apoĭ şi noĭ avemŭ temeiurĭ.. Adă'ţĭ aminte ce groază 'l apucase pe Bârzoiŭ... că striga şi pin somn c'o venit zavera...

Safta. — Aşa... aşa...

Chiriţa. — I!.. când sĕ'l vĕd de-odată întrând pe poartă cu doĭ jăndarĭ... ştiĭ?.. 'ĭ-aşĭ sări în cap.

Safta. — D'apoĭ eŭ?..

Chiriţa. — Maĭ tras'aĭ în cărţĭ, cumnăţico?

Safta. — Tras, soro... că alta nu fac toată ḑiua...

Chiriţa. — Şi ce ḑicĭ cărţile?

Safta. — Menescŭ a bine... 'Mĭ-o eşit ḑece ochĭ de
ıro... bucurie... lângă riga de trefli... frate-meŭ, şi
desubt triĭ ochĭ de cupă... drum... trebue sĕ vie ne-
'eşit astă-ḑĭ... şi sĕ'ţĭ aducĕ veste bună.

Chiriţa. — Sĕ te-audĕ Dumneḑeŭ... Atuncĭ sĕ veḑĭ,
ıro, căpăţînĭ de zăhar... sĕ nu poţĭ dovedi cu dulceţile...

Safta. — Eaca pozna, că eŭ 'mĭ-am uĭtat belteoa
foc... şi m'am luat cu vorba...

Chiriţa. — Nu'ĭ nimică... o belte maĭ mult saŭ maĭ
ıţin pentru o isprăvnicească... nu'ĭ cea pagubă... Ean
ıune'mĭ, te rog... (îĭ vorbesce încet, în vreme ce scoate un port-
gar din buzunar).

Şarl. — (în fund) *Dis donc comme moi, Goulitze:
'alypso ne pouvait se consoler du depart d'Ulysse.*

Guliţă. — *Calypso ne pouvait d'Ulysse.*

Şarl. — (în parte) *Cré gamin!.. il m'agace joliment!..*

Safta. — Ear îĭ sĕ tragĭ tîutîun, soro?.. Pare că te
ed ear c'aĭ sĕ te înbolnăveştĭ.

Chiriţa. — Ba nu, soro, c'aşa'ĭ moda. Dacă sînt
rmazoancă, trebue sĕ mĕ deprind cu çigările...

Safta. — Mĕ mir ce gust poţĭ găsi sĕ pufueştĭ din
ură ca un neamţ?

Chiriţa. — Ce gust?

Toată lumea aḑĭ fumează,
Scoate fum pe nas, pe gât;
Uniĭ moda imitează;
Alţĭ fumează de urât.

Omenirea 'ĭ o țigară
Care se preface 'n scrum;
Și amorul cel cu pară
Arde și se schimbă 'n fum...
Numaĭ fumurĭ veḑĭ aice
La femeĭ și la bărbațĭ.
Toțĭ fumează... poțĭ dar ḑice:
Că 's maĭ toțĭ înfumurațĭ.

Safta. — Cum înfumurațĭ?.. vreĭ sĕ ḑicĭ afumați?

Chirița. — Și una și alta... dar... ean spune'mĭ, cumnățică, ce face Luluța?

Safta. — Îĭ în grădină.

Chirița. — Bĭata copilă!.. De când o murit cucoana Nastasiĭca Afinoae, nineacă-sa, și am luat'o sub epitropiea noastră... mi 'ĭ drăguță ca o noră.

Safta. — Maĭ știĭ?.. poate sĕ 'ĭ fiĭ soacră cu vreme.

Chirița. — Țîst; așa am chibzuit treaba cu bărbatu meŭ... Luluța are zestre bună... Guliță asemine... maĭ potrivițĭ unde sĕ'ĭ găseștĭ?..

Safta. — Sĕ'ĭ cauțĭ cu luminarea...

Chirița. — Numaĭ atâta mĕ îngrijește că Luluța nu se bate nicĭ de cum cu Guliță... și 'ĭ tot tristă de când o rĕmas orfană... ba încă câte odată par' că se perde... nu'ĭ în toate mințile.

Safta. — Nu băga de seamă, că încă'ĭ tênĕră.

Chirița. — Ce tênĕră?.. că 'ĭ de vr'o 15 anĭ... când s'o născut Guliță, era de un an... îmĭ aduc aminte ca acu... la Sân-Chetru... (vorbind îșĭ caută chibriturile) Da unde ce 'mĭ-am făcut chibriturile?.. Haĭt... că le-am prăpădit pe câmp. (tare) Monsĭu Șarlă?

Șarl. — (înaintându-se) Poroncesc madam.

Chirița. — Nu cumva aĭ fosfor cu d-ta?

Șarl. — (aprinḑênd un chibrit) *Voila madame.* (în parte) *Elle fume comme un caporal.*

Chirița. — (aprinḑêndu'șĭ o çigară groasă) *Merci... Voulez vous aussi boire unne cigarre?*

Șarl. — (în parte) *Aie... aie... elle va recommencer ses traductions libres...*

Chirița. — *Ils sont* de minune... *cigarres de Hal-vanne...*

Șarl. — (luând o çigară) *Merci, madame.*

Guliță. — Çigare de halva?.. nineacă, dă'mĭ și mie o çigară.

Chirița. — Auḑĭ?.. atâta ar maĭ trebui... cuco-nașiĭ nu tragŭ çigărĭ.

Guliță. — Eĭ... mata de ce tragĭ dacă eștĭ cucoană?

Chirița. — Tacĕ'țĭ gura, plodule... Monsĭu Șarlă... un *dites moi, je vous prie: est-ce que vous êtes...* mulțĕmit de Guliță?

Șarl. — *Comme ça, comme ça...* mulțemit *et pas trop.*

Chirița. — *C'est qu'il est très...* sburdatic... *mais avec le temps je suis sure qu'il deviendra un tambour d'instruction.*

Șarl. — (cu mirare) *Tambour?..*

Chirița. *Oui...* adică, dobă de carte... *tambour... nous disons comme ça en moldave.*

Sarl. — (în parte) *Ah bon!.. la voila lancée.*

Chirița. — *Et alors nous l'enverrons dedans.*

Sarl. — *Où ça, madame?*

Chirița. — *Dedans...* în întru... *nous disons comme ça en moldave.*

Sarl. — (in parte) *Parle donc le moldave alors, malheureuse.*

Chirița. — *Et voyez vous, monsieur Charles, je ne voudrais pas qu'il perde son temps pour des fleurs de coucou?*

Sarl. — *Pour des fleurs de coucou?*

Chirița. — *C'est-à-dire:* de florĭ de cuc... *nous disons comme ça...*

Sarl. — *En moldave...* (in parte) *Cristi... qu'elle m'agace avec son baragoin!*

Chirița. — *Aussi, je vous prie... quand il se paressera... de lui donner de l'argent pour de miel.*

Sarl. — *Comment?.. que je lui donne de l'argent?*

Chirița. — (rițênd) *Non...* Sĕ'ĭ daĭ banĭ pe mĭere... *de l'argent pour du miel... c'est correct... nous disons comme cela...*

Sarl. — *C'est convenu... en moldave... Vous parlez comme un livre.*

Chirița. — *Merci... j'ai apprendé toute seulette le français...* pre legea mea.

Sarl. — *Est-ce possible!.. C'est extraordinaire... Hé bien, votre fils vous ressemble... il a une facilité!.. dans quelques années il parlera aussi bien que vous.*

Chirița. — *Quel bonheur!* Gugulea nineacăĭ... Audĭ ce spune monsĭu Șarlă... dice că aĭ sĕ vorbeștĭ fran-

çuzeşte ca apa... *N'est-ce pas monsieur Charles, qu'il parlera comme l'eau?*

Şarl. — *Comme?.. Ah oui, oui... vous dites comme ça en moldave. Oui... oui.*

Chirița. — Da ean sĕ'ĭ fac eŭ un ecsamen... Guliță, spune nineacăĭ, cum se chĭamă franțuzesce furculița?

Guliță. — *Furculision.*

Chirița. — Frumos... dar friptura?

Guliță. — *Fripturision.*

Chirița. — Prea frumos... dar învêrtita?

Guliță. — *Învêrtision.*

Chirița. — Bravo... Guliță... bravo Guguliță... (îl sĕrută).

Şarl. — (în parte, furios) *Gogomanition, va!..*

SCENA IV.

Ceĭ dinainte, **Ion** (viind pe poartă).

Ion. — Cucoană, cucoană... Eaca un rĕvaş de la Eşŭ.

Chirița. — (tresărind) De la Eşŭ? A fi de la d-luĭ... ine l'o adus?

Ion. — Un jăndar de la Isprăvnicie... Ci că'ĭ grabnic.

Chirița. — Grabnic?.. adă... (vrea sĕ ĭee rĕvaşul şi se presce) Da aşa s'aduce rĕvaşul, măĭ oblojitule?

Ion. — Apoĭ cum?

Chirița. — Cum?.. Nu 'țĭ-am spus c'acum iĭ moda ĕ s'aducĕ rĕvaşele pe talgere?.. Ha?

Ion. — Eaca... par' că rĕvaşele's alivencĭ.

Chirița. — Ce-aĭ ḑis?.. lipseştĭ de-aicĭ... şi doar

nu mi le'ĭ aduce acu îndată după modă... c'atâta'ţi trebue.

Ion. — Da unde sĕ găsesc eŭ talgere, cucoană?.. că nu's sofragiŭ.

Chiriţa. — Dute sus la jupineasa de cere un talger ş'un şervet.

Ion. — Şi şervet?

Chiriţa. — Şi după ce'ĭ pune şervetu pe talger, şi rĕvaşu pe şervet... sĕ mi'l presentezĭ frumos... aĭ audit?

Ion. — Am auḑit. (se duce în casă ḑicênd) Sĕ pun talgeru pe şervet şi rĕvaşu pe şervet... ba şervetu pe rĕvaş... ba...

Safta. — Bine, soro: cum aĭ răbdare s'aşteptĭ, când îĭ rĕvaş grabnic de la frate-meŭ poate?

Chiriţa. — Fie măcar de la Poriŭ împĕrat... am hotărît sĕ introduc în provinçie obiceĭurile din Eşŭ, doar ne-omŭ maĭ roade puţintel şi noĭ... N'am dreptate, monsĭu Şarlă?

Şarl. — Mult dreptat, mult... în care pricin?

Chiriţa. — În predmetul civilisaţieĭ.

Şarl. — *Civilisation*... cu *serviette?*

Chiriţa. — Pe *assiette.*

Şarl. — *C'est l'etiquette?*

Chiriţa. — Cu *serviette.*

Guliţă. — Pe *assiette.*

Şarl. — *Au fait*... (în parte) *Je n'y suis pas du tout.*

SCENA V.

Ceĭ dinainte, **Ion** (viind din casă şi aducênd rĕvaşul acoperit sub şervet şi sub talger).

Ion. — Cucoană... caca rĕvaşul de modă.

Chiriţa. — Adă'l încoacĭ... (căutând în talger) Unde'ĭ, că nu'l vĕd în talger?..

Ion. — Cred şi eŭ dacă'ĭ dedesubt.

Chiriţa. — (ridicând talgerul) Dedesubt?.. Aşa te-am învĕţat eŭ?.. Nu'ĭ nicĭ sub talger... Ce-aĭ făcut rĕvaşu, tontule?

Ion. — Dec!.. se face că nu ştie... îĭ sub şervet... ca de modă... Nu 'mĭ-aĭ spus?..

Chiriţa. — Sub şervet?.. (asvêrle şervetul şi găsesce rĕvaşul în palma luĭ Ion). Bată-te cucu, mangositule... Ean vidéţĭ, mĕ rog, c'o făcut cu totul din protivă... (ĭea rĕvaşul).

Ion. — Eĭ!.. par' că eŭ am fost de gemine cu moda... aşa 'mĭ-aĭ poroncit, aşa am făcut.

Chiriţa. — Aĭ noroc că'ĭ rĕvaş grabnic de la bărbatu meŭ... că 'ţĭ-aşĭ arăta eŭ...

Safta. — Da lasă'l încolo, cumnăţică, şi citeşte adĭ...

Chiriţa. — Ean sĕ videmŭ. (citesce adresa rĕvaşuluĭ).

„Isprăvnicia ţinutuluĭ cătră prea ĭubita mea soçie, Chiriţa Bârzoiŭ, ot Bârzoĭenĭ.“

Şarl. — *Comment?.. Madam est* maritat c'un ispravnicie?

Chiriţa. — (zimbind) Ba mi se pare că c'un ispravnic noŭ... Cumnăţică, ce semn îĭ când îţĭ ţiue urechea stângă?

Safta. — Semn bun, soro.

Chiriţa. — Sĕ videmŭ... Cruce-agĭută. (citesce).

„Cu frăţească mĕ închin şi te sĕrut dulce, ĭubită Chi-„riţo. — Însfîrşit, cu mila luĭ Dumneḑeŭ, m'am isprăvni-„cit!.. Neamul nostru s'o înălţat!.. Ĭe-o pe-acolo cam pe „mare cu megieşiĭ, că pe-aicĭ las' pe mine. — Scoalăte „îndată şi vină în târg cu toată gospodăriea şi cu tot „neamul... dintre care nu uĭta a'mĭ aduce curcanul cel „bĕtrân, c'am sĕ'l pun în slujbă. — Scrisam."

Al d-tale ca un soç
„*Grigori Bârzoiŭ.*"

Chiriţa. — *Chirie eleison!..* caută-mĕ's isprăvnicească!.. (nebună de bucurie) Cumnăţică, Guliţă, monsĭu Şarlă, Ioane... îs isprăvnicească!

Toţĭ. — (cu bucurie) Isprăvnicească!

Chiriţa. — (jucând singură de bucurie). Tra, la, la, la, la... sînt isprăvnicească... Cumnăţică, vină sĕ te sĕrut. (sĕrută pe Safta) Guliţă, vină şi tu sĕ te sĕrut. (sĕrută pe Guliţă) Monsĭu Şarlă, vină şi d-ta sĕ te... (coboară ochiĭ ruşinată).

Şarl. — *S'il vous plait?*

Chiriţa. — *Pardon...* Ioane, Ioane...

Şarl. — (în parte) *Comment?.. Ion aussi?..*

Chiriţa. — Ce era sĕ'ţĭ spun?.. am uĭtat'o de bucurie... Ha... dute de spune surugiilor sĕ înhame poştalioniĭ la trăsura cea galbĕnă... degrabă... degrabă că o sĕ ne pornimŭ la târg.

Toţĭ. — La târg?

Chiriţa. — Dar... destul am mocnit la ţeară... ca sĕ maĭ fantacsesc şi eŭ pin târg, ca altele... doar isprăvnicească... Nu că adică m'am fudulit dintr'aceasta.

saŭ că'mĭ-ar fi făcut vr'o mulțĕmire maĭ deosebită... Nu... nu se sparie Chirița așa lesne... cu una cu două... Ḑĕŭ, nu... minciunĭ nu știŭ sĕ spun, că nu's ipo... ipocondră... M'am isprăvnicit? sĕ'mĭ fie de bine... Dac' am dorit'o... am dorit'o numaĭ de-o ambiție care am... ear nu de alta. Ioane... trimis'o boerĭu vr'o ceată de jăndarĭ ca sĕ meargĕ pe lângă obloane?

Ion. — O trimes o ceată întreagă; doĭ slujitorĭ.

Chirița. — Numaĭ?.. spunele sĕ se gătească... Haĭ... cară-te...

Ion. — Eaca mĕ car, cucoană isprăvnicească... măriea ta! (Iese).

Chirița. — Isprăvnicească!.. de-acum sĕ vedețĭ bontonurĭ și tenechele... am sĕ'ĭ durez ș'un voeaj la Paris.

Safta. — Tocmaĭ pe-acolo?.. în țeara nemțească?..

Guliță. — Sĕ mĕ ĭeĭ și pe mine, nineacă.

Chirița. — Te-oĭu lua, puĭule... și pe monsĭu Șarlă... și pe Lulușa... Par' că vĕd pe pas-port: baroana Chirița!.. am sĕ mĕ daŭ și eŭ de baroană, cum oĭu trece granița... sĕ sperĭĭu Nemțiĭ!..

Șarl. — (în parte) Îĭ lipsește un dog.

Chirița. — *Qu'est-ce que*, monsĭu Șarlă?

Șarl. — *Je partage votre bonheur, madame.*

Chirița. — *Ah oui*, monsĭu Șarlă... *je suis heureuse par dessus la mesure...*

Șarl. — *Je comprends...* peste masur.

Chirița. — *Tout à fait...* Haĭ iute sĕ ne gătimŭ, ca sĕ plecămŭ cu ḑiuă... Haĭ.

(Se aude glasul Luluțeĭ în grădină, cântând).

Guliță. — Audĭ, nineacă, glasu Luluțeĭ?

Chirița. — Eat'o, vine 'ntr'acoacĭ... Stațĭ loculuĭ.

(se oprescŭ lângă bosquet).

SCENA VI.

Ceĭ dinainte, **Luluța** (intră pe portița grădineĭ cântând și alungând un flutur cu un nĕvod mic de bariș).

Luluța.

(Arie din *Baba-Hârca*: „Eĭ, ḑĕŭ, tare 'mĭ pare bine...").

Fluturaș vin' lângă mine...
Ah, ascult' al meŭ cuvênt,
Că și eŭ sînt ca și tine
Singurică pe pămênt!
Nu sbura, nu sbura, stăĭ...

Guliță (căutând pe sus).

Eată'l, eată'l! măĭ, măĭ, măĭ!

Luluța.

Tare'ĭ sprinten și frumos.

Guliță.

Când pe sus iĭ, când pe jos.

Luluța.

Nu sbura, nu sbura, stăĭ...

Guliță.

Eată'l, eată'l! măĭ, măĭ, măĭ!

Luluța.

Ḑĕŭ, te-oĭu prinde... de-a te prinde
Un dor mare mĕ cuprinde.
Vin' cu mine fără frică
Că's și eŭ o fluturică...

În zădar fugĭ pe 'nprejur;
De-a te prinde eŭ mě jur.
În zădar sborĭ aşa tare...
Na, te-am prins... Ce bine'mĭ pare!

(Luluţa trântesce něvodul în capul luĭ Guliţă şi'l prinde în intru).

Luluţa. — 'L-am prins... 'l-am prins.

Guliţă. — Da şeḑĭ binişor, Luluţă, că te spun nineacăĭ...

Luluţa. — Vaĭ de mine!.. în loc de flutur, am prins un cărăbuş... Ha, ha, ha, ha, ha.

Cărăbuş, cărăbuş,
Pe-a cuĭ mânĭ încăpuşĭ.

Toţĭ. — Ha, ha, ha, ha...

Guliţă. — (mânios) Cărăbuş!.. auḑĭ, nineacă?.. ḑice că's cărăbuş.

Chiriţa. — Nu te mânie, Guliţă, că şuguеşte Luluţa... Luluţo, vin' încoacĭ la mătuşica sĕ'ţĭ spun o veste bună.

Luluţa. — Ce veste?..

Chiriţa. — M'am făcut isprăvnicеasă.

Luluţa. — Eĭ... ş'apoĭ?

Chiriţa. — Apoĭ... nu sarĭ în sus de bucurie?

Luluţa. — Nu.

Chiriţa. — (supĕrată, încet) Îţĭ spun eŭ, că câte-odată se perde (tare) Eĭ dar găteşte-te Luluţă, c'o sĕ mergemŭ la târg.

Luluţa. — (cu bucurie) Unde?.. la Eşŭ?

Chiriţa. — Ba cole alăture cu Bârzoĭenĭ... unde-amŭ maĭ fostŭ an earnă.

Luluţa. — (tristă) Orĭ acolo... orĭ aicĭ la ţeară... tot una'ĭ.

Chiriţa. — D'apoĭ... veḑĭ d-ta... te-aĭ deprins tot la Eşŭ... Maĭ şeḑĭ şi pin ţinut, că nu'ĭ muri.

Luluţa. — (plângênd) Ba oĭu muri...

Chiriţa. — Îndărătnico!..

Şarl. — (în parte) *Pauvre enfant!*

Chiriţa. — Haĭ, sĕ ne gătimŭ de drum... Monsiu Şarlă... *je vous prie à la bracette.*

Şarl. — (dându'ĭ braçul) *Trop heureux, madame.* (dă cel-l-alt braç Safteĭ) Madam cocona Safta, *non* pofteşc?

Safta. — Bucuros, domnule...

Şarl. — (în parte) *J'ai l'air d'une cruche à deux anses... tableau!*

(Chiriţa, Safta, Şarl şi Guliţă intră în casă).

SCENA VII.

Luluţa. — Doamne!.. tare mi 'ĭ urît aicĭ... nu ştiŭ ce sĕ fac toată ḑiua... N'am pe nime care sĕ mĕ ĭubească de când o murit bĭata ninecuţă... Mătuşica 'ĭ prea bĕtrână şi Guliţă prea tênĕr... nu mĕ pot înţĕlege cu eĭ, cum mĕ înţĕlegeam cu nineaca şi cu Leonaş... dragu Leonaş!.. unde-o fi el acu?.. de triĭ anĭ de când nu 'l-am vĕḑut, o fi crescut mare şi m'o fi uĭtat poate... da eŭ una ştiŭ că nu 'l-oĭu uĭta nicĭ odată... că 'l ĭubesc din copilărie.

(Arie din *Insuratiei*: Ḑile dintâĭ ale 'nsoţireĭ).

Scump suvenir de fericire
Cu glasul tĕŭ de nălucire
Alungĭ ades a mea măhnire
Şi mĕ îngânĭ vesel, uşor.

Ah! vin' acum vis de plăcere
Ca sĕ 'mĭ aducĭ o mângâere
Şi, ca prin vis, a mea durere
Sĕ 'mĭ-o rîdicĭ în al tĕŭ sbor!

SCENA VIII.

Luluţa, Guliţă (viind pe portiţa grădineĭ).

Guliţă. — (în parte) Am fugit pe uşa din dos şi am dat pin grădină ca sĕ scap de dascal... Acum... haĭ la grajdĭu... Tot oĭu sĕ încalec, în cĭuda nineacăĭ... mĕ duc sĕ fur calul de la esle... Ea aşa!.. de ce nu mĕ lasă de bună voĭe. (dă cu ochiĭ de Luluţa) Luluţa!

Luluţa. — A!.. eaca şi monsĭu cărăbuş...

Guliţă. — Ear mĕ facĭ cărăbuş?.. Ean ascultă, Luluţă... aicĭ nu sîntemŭ la Eşŭ ca sĕ mĕ ĭeĭ în rîs... Acu 's mare! şi dar, te poftesc...

Luluţa. — Mare?.. vrea sĕ ḑicĕ: eştĭ cărăbuş de ceĭ cu două coarne?

Guliţă. — Ba nicĭ cu două... nicĭ cu unu... is cavaler!.. învăţ pe Telemac...

Luluţa. — Ḑĕŭ!.. aĭ agĭuns păn' acolo?.. Nu te cred!

Guliţă. — Nu mĕ creḑĭ?.. Ascultă dar sĕ ţi'l spun pe de rost... *Telemaque ne pouvait d'Ulysse dans sa douleur...*

Luluţa. — Destul, că doar nu's profesor... sĕ 'mĭ spuĭ lecţiea.

Guliţă. — Pĕcat, Luluţă... că nu eştĭ mata în locu luĭ monsĭu Şarlă... că Ḑĕŭ, maĭ mult aşĭ învĕţa cu mata...

Luluța. — Da de ce, Guliță?

Guliță. — Nu știŭ bine de ce... dar cu mata 'mĭ-ar fi dragă cartea.

Luluța. — (în parte) Bĭetu copil!

Guliță. — Mata îțĭ tot bațĭ gĭoc de mine... nu înțĕleg pricina pentru care... dar cu toate aceste... nu pot sĕ mĕ mâniĭu pe mata cu tot dinadinsul... că 'mĭ eștĭ drăguță... na.

Luluța. — Drăguță!

Guliță. — Pre legea mea!

(Arie: *Carutia postei*).

Îmĭ placŭ arșiciĭ și zmeu 'mĭ place;
'Mĭ-e drag cu mingea de-a arunca.
Dar lângă tine, ah! cum se face
Că 'mĭ trece gustul de-a mĕ juca?
Nu sciŭ, Luluță, cum Ḑeŭ se face
Că 'mĭ trece gustul de-a mĕ juca.

În puf sînt meșter și suflu tare;
Dar când pe tine eŭ te zăresc,
Rĕmân de-odată fără suflare
Și nu pot jocul sĕ 'l isprăvesc.
Când vreŭ sĕ suflu... n'am rĕsuflare;
Și banĭ și minte, tot prăpădesc!

Luluța. — Bĭetu Guliță!.. Eŭ te 'nțeleg... dar c- folos, că eștĭ încă copil!

Guliță. — Copil?.. Ean sĕ veḑĭ acuș dacă 's copil... când oĭu alerga călare.

Luluța. — Cum?.. ce fel?

Guliță. — Pe calu nineacăĭ... da sĕ nu spuĭ, Luluță... Așteaptă aicĭ. (aleargă în culisele din drépta).

SCENA IX.

Luluța, pe urmă **Guliță** și **Ion**.

Luluța. — (singură) Audĭ, mĕ rog? Guliță... un copil de erĭ, de-alaltaerĭ, cum dice mătușica... Cine-ar fi credut?.. Dĕŭ, că nu maĭ sîntŭ copiĭ astă-dĭ pe lume... Ce huet s'aude?..

(Se aude în culisele din dreapta sfadă între Ion și Guliță).

Ion. — (în culise) Da lasă calu 'n pace, cuconașule?

Guliță. — (asemene) Tacĭ, Ioane, că 'țĭ-oĭu da bacșiș... Hi... cal... hi... cal...

Ion. — Ce bacșiș?.. Sĕ mĕ batĕ cucoana?..

Guliță. — Hi... cal... hi cal... (strigă surugiesce).

Ion. — Eaca pozna!.. nu lăsa, măĭ! Sărițĭ de oprițĭ calu!

Guliță. — (răpit de cal vine în scenă, spăriet și țipând) Valeŭ!.. valeŭ!.. nu mĕ lăsa, Ioane, că mĕ trântește. Valeŭ!.. valeŭ!.. (Iesă călare cu fuga pe poartă în dreapta).

Ion. — (alergând dintre culise) Vaĭ de mămulica mea!.. de-acum 'mĭ-am găsit arțagu cu cucoana... Haĭt... l'o umflat rusaliile... (Iesă prin fund, strigând) Sărițĭ... sărițĭ...

Luluța. — Ha, ha, ha... par' că era fĕt-logofĕt din poveste. (cade de ris pe canape).

(Se face sgomot în sat. — Chirița, Safta și Șarl iesŭ în cerdac).

SCENA X.

Luluța, **Chirița**, **Safta**, **Șarl**, **Țĕranĭ**.

Chirița. — }
Safta. — } Ce este?.. foc?.. tĕlhariĭ?

(Guliţă trece pe la poartă, din dreapta în stânga, în fuga calului strigând: Nineacă... monsĭu dascal... nu mĕ lăsaţĭ... valeŭ!.. Câţĭ-va ţĕranĭ alergŭ după el: alţiĭ intră pe scenă).

Chiriţa. —
Safta. — } Vaĭ de mine!.. Guliţă călare?

Şarl. — *Grands dieux!.. il est perdu, courons.* (se coboară răpide din cerdac).

Chiriţa. — *Perdu!.. mon* odor?.. Ah!.. vah!.. săriţĭ... alergaţĭ... (se coboară cu Safta în scenă).

(Arie din *Baba Hârca*: Săriţĭ... săriţĭ!).

Chiriţa.

Săriţĭ sătenĭ, argaţĭ,
Cu toţiĭ alergaţĭ.
Săriţĭ şi'mĭ ajutaţĭ
Copilu sĕ'mĭ scăpaţĭ!
Eată-mĕ's în disperare!
Săriţĭ, săriţĭ, alergaţĭ.
Guguliţă'ĭ în perdare;
Săriţĭ de mi'l scăpaţĭ!

Cor.

Săriţĭ sătenĭ, argaţĭ,
Cu toţiĭ alergaţĭ.
Săriţĭ de-o ajutaţĭ
Copilu sĕ'ĭ scăpaţĭ!

(Toţĭ aleargă pe poartă şi apucă pe urmele caluluĭ).

Luluţa. — (singură) Vaĭ de mine!.. Se vede că 'ĭ în primejdie!.. Mĕ duc sĕ caut colonie, că poate sĕ leşine mătuşica... (întră în casă).

SCENA XI.

Leonaş (ivindu-se la poartă) *şi pe urmă* **Luluţa.**

Leonaş. — Ce 'ĭ-o apucatŭ de aleargă ca nişte nebunĭ?.. Sĕ gĭurĭ că o lovit strechiea pe tot satu... Ean priveşte cum se'ntrecŭ... Ce vĕd? două cucoane cu dînşiĭ?.. Ce sĕ fie oare?.. Ean sĕ întreb la curte... (vine in scenă).

Luluţa. — (eşind in cerdac) Eaca coloniea... Haĭ degrabă după dînşiĭ. (se coboară răpide şi se intâlnesce cu Leonaş).

Leonaş. — Luluţa!

Luluţa. — Leonaş!.. Leonaş aicĭ! A!.. (se aruncă cu bucurie in braçele luĭ).

Luluţa.

Tu eştĭ, ĭubite Leonaş?

Leonaş.

Eŭ sînt, ĭubite îngeraş.

Luluţa.

Nu'ĭ vis?.. îmĭ vine, Ḑeŭ, sĕ plâng.

Leonaş.

Nu'ĭ vis... in braçe'mĭ eŭ te strîng.

(impreună).

Ah, ce fericire!
Ce veselă simţire
Simt acum, că te-am găsit
O! scump odor ĭubit.
Dulcea mângâĭere
Gonesce-a mea durere,
Şi 'n raĭu mult aşteptat
Par' c'am întrat.

Luluţa. — (sărind de bucurie) I!.. cât îmĭ pare de bine c'aĭ venit, Leonaşule... ştiĭ? îmĭ vine sĕ rîd şi sĕ plâng tot odată... De mult nu te-am vĕḑut!

Leonaş. — (cu dragoste) De mult, dragă Luluţă... tocmaĭ de când te-o luat cucoana Chiriţa sub epitropiea eĭ şi te-o adus la Bârzoĭenĭ.

Luluţa. — (ştergêndu'şĭ ochiĭ) Aşa... de la moartea ninecuţeĭ.

Leonaş. — Nu maĭ plânge, Luluţică... că, Ḑĕŭ, acuş plâng şi eŭ.

Luluţa. — Cum n'oĭu plânge, dacă de triĭ anĭ de ḑile mĕ găsesc printre străinĭ care, pentru că mĕ vĕd tristă şi pe gândurĭ, ḑicŭ că daŭ semne de nebunie... Eĭ nu potŭ înţĕlege că mi'ĭ dor de ninecuţa.

Leonaş. — Ce spuĭ?.. Vrea sĕ ḑicĕ eştĭ nenorocită în casa Chiriţeĭ?

Luluţa. — Apoĭ gĭudecă tu însuţĭ de pot fi fericită... singură, orfană!.. depărtată de toţĭ prietiniĭ copilărieĭ mele... de tine, Leonaş, care eram deprinsă sĕ te vĕd în toate ḑilele în casa maĭcă-mea!..

Leonaş. — Bĭata Luluţă!.. De ştiam una ca asta... nu mĕ duceam peste graniţă.

Luluţa. — Cum?.. aĭ făcut voĭajurĭ?

Leonaş. — De cum ne-aŭ despărţitŭ întîmplările... m'am pornit la Paris, şi am şeḑut acolo triĭ anĭ...

Luluţa. — Triĭ anĭ!.. încaltea gândit'aĭ vr'odată la mine?

Leonaş. — Nu odată... dar tot-deauna... Şi cum m'am întors în ţeară, cea ântêĭ dorinţă a mea o fost ca sĕ te găsesc şi sĕ te vĕd.

Luluţa. — Ce bine 'mĭ pare!.. De-acum cred că'ĭ şedea tot cu mine.

Leonaș. — Numaĭ de 'mĭ-o da voe cucoana Chirița.

Luluță. — De ce nu?.. Ce poate s'o supere șederea ta aicĭ?

Leonaș. — Poate sĕ nu'ĭ vie la socotealĕ, pentru că, după cum am aflat la Iașĭ de la sărdarul Cuculeț, se vede că Chirița plănuește ca sĕ te mărite maĭ târdiŭ cu Guliță.

Luluța. — Cu Guliță?.. Ha, ha, ha, ha... Da nu 'l-aĭ vĕdut cum merge călare? Ha, ha, ha!..

Leonaș. — Cum?.. Ce are a face?

Luluța. — După dînsu aleargă acu tot satu... îl hăĭtuește.

Leonaș. — (cu mirare) Nu te înțĕleg... dar oare ce s'aude?

(Sgomot afară).

Luluța. — Or fi hăĭtașiĭ luĭ Guliță... (merge în fund și caută între culise) Dar eată'ĭ... eĭ sîntŭ... aducŭ vĕnaul aicĭ... Haĭ degrabă, Leonaș, sĕ ne ascundemŭ cole în bosquet. (mergŭ amêndoĭ în bosquet).

SCENA XII.

Luluța și **Leonaș** (în bosquet), **Țĕraniĭ** (aducŭ pe Guliță leșinat și 'l așeadă pe un scaun în fața publiculuĭ), **Chirița**, **Safta**, **Șarl**, **Ion** (vinŭ plângĕnd înprejurul luĭ Guliță).

(Aria din *Baba-Hârca*: „Bobiĭ haĭ, bobiĭ na").

Cor.

Vaĭ de el! a murit!
Eată'l.
Calul rĕŭ 'l-a bușit!
Cată'l.

A murit, a murit,
Eată'l!

Chiriţa (cu desnădăjduire).

A murit Gugulea meŭ!

Cor.

Erte'l, erte'l Dumnedeŭ!

Chiriţa. — (bocind) Guliţa mameĭ!.. Guguliţa nineacăĭ... cât era el de frumuşel... cât era de sprintinel. ş'acum eată'l ţeapĕn... bujoraşu mameĭ... 'l-am perdut!..

Luluţa şi Leonaş. — (în parte, spărieţi) O murit!

Şarl. — (apropiindu-se de Guliţă) *No*... tacĭ madam cocona... că el nu'ĭ murit... traesc bine. (caută sĕ'l desleşine.)

Chiriţa. — N'o murit!.. eştĭ sigur monsĭu Şarlă?.. Ah, aşĭ fi în stare sĕ mĕ duc la Ierusalim pe gĭos cu traista 'n cap. (bocind cu bucurie) Îngeraşu mameĭ!.. n'o murit!..

Şarl. — Destul ţipat acum... asurdit la mine... Apă de colonie este?

Chiriţa. — Na flacornul meŭ... dă'ĭ la nas... Guguliţa mameĭ... (furioasă) Eĭ las', bade Ioane, că te-oiŭ drege eŭ.

Şarl. — (puind flaconul sub nasul luĭ Guliţă) *Enfin!.. voila qu'il revient, son nez remue!*

Chiriţa. — *Son nez remue?.. quel bonheur!.. Cher Goulitze!.. il a mangè une terrible... comment dites vous en français?.. une terrible...* trântă!

Guliţă. — (trezindu-se, cu glasul slab) *Trântision.*

Toţĭ. — A!..

Chiriţa. — *Trântision!*.. o înviet franţuzeşte! Guguliţa nineacăĭ... (îl strînge în braçe).

Leonaş. — } (în bosquet) *Trântision?* Ha, ha, ha, ha.
Luluţa. — }

Chiriţa. — Cine chicoteşte aicĭ?.. (aleargă furioasă la bosquet) Luluţa cu un cavaler!.. Ce facĭ aicĭ dimoni?... şi d-ta, cuconaşule, cine eştĭ?.. ce cauţĭ? ce vreĭ?

Leonaş. — (eşind din bosquet) Cucoană Chiriţă... maĭ ântêĭ mĕ închin cu supunere.

Chiriţa. — Şi al doile?

Leonaş. — Al doile nu lipsesc a cerceta despre înregimea fericireĭ sănĕtăţiĭ d-tale, ca aflând...

Chiriţa. — (de tot furioasă) Şi al treile?

Luluţa. — Al treile veĭ şti că d-luĭ îĭ Leonaş, vêtinul meŭ din copilărie.

Chiriţa. — Leonaş?.. A! d-ta eştĭ domnu Leonaş?.. ĕ bucur... Eşĭ afară din ogradă, neruşinatule.

Luluţa. — Sĕ easă?.. de ce sĕ easă?

Chiriţa. — Te-oĭu învĕţa eŭ sĕ rîḑĭ de Guliţă... ḑi, mĕ rog?.. Vine pe furiş în casa mea, şi în loc mĕ mângăe la supĕrare... îĭ vine chef de rîs?.. ghidi engar!

Leonaş. — Cucoană Chiriţă... maĭ ântêĭ...

Chiriţa. — Ântêĭ, al doile ş'al treile... eşĭ afară... ă-te... cât e treaba cu cinste... sĕ nu te maĭ vĕd... îĭ un chichirneţ acolo!..

Leonaş. — (mânios) Ean ascultă, Bârzoaeo, aĭ noroc eştĭ de când Papură Vodă... c'apoĭ...

Chiriţa. — Minciunĭ spuĭ... că tocmaĭ erĭ am inplinit 35 de anĭ.

Şarl. — (în parte) *Oh! elle est bonne celle la.*

Leonaş. — 35 fără Mercurĭ, fără Vinerĭ şi fără Sâmbete.

Chiriţa. — Ce-aĭ ḑis?.. îmĭ lipsescŭ Sâmbetele? (către ţĕranĭ) Mări eaŭ inpingeţi'l, măĭ, de spate pe poartă. sĕ'l invĕţ eŭ a vorbi cu isprăvnicesele.

(Ţĕraniĭ vorŭ sĕ se răpeadĕ asupra luĭ Leonaş).

Leonaş. — (scoţĕnd un pistol) Sĕ nu vĕ mişcaţĭ, că daŭ.

Guliţă. — (ascunḑĕndu-se după Chiriţa) Nineacă... ne 'npuşcă!

Chiriţa. — (ascunḑĕndu-se după Safta) Vaĭ de mine. c'ăsta 'ĭ volintir!

Safta. — (ascunḑĕndu-se după Şarl) Nu lăsa, monsĭu Şarlă!

Şarl. — (alergând înaintea luĭ Leonaş) *Arretez monsieur...*

Luluţa. — (lângă Leonaş) Leonaş, te rog... nu face vr'o nenorocire.

Leonaş. — N'aĭ nicĭ o frică, Luluţă; cât pentru d-ta Chiriţoaeo... scrie 'n frunte ce'ţĭ spun: de aḑĭ înainte aşteaptă la toate şotiile din partea mea.

Chiriţa. — Nu'mĭ pasă, că's isprăvnicească.

Leonaş. — Tu, Luluţă dragă... fiĭ liniştită, c'oĭu priveghe totdeauna asupra ta. Adio... (sĕrută pe Luluţa şi se depărtează spre fund) Sĕ ne videmŭ sănĕtoşĭ, Bârzoae.

Chiriţa. — Ba sĕ te vĕd când te-oĭu chĭema eŭ...

(înpreună).

Leonaş.

(Arie din *Baba-Hîrca*: „Dar ce este, ce 'ntêmplare").

Lasă, lasă, Chiriţoae,
Babă cloanţă, rĕ strigoae.

Îĭ păţi tu, vaĭ de tine.
Multe şotiĭ de la mine!

Chiriţa şi Corul.

Cale bună, sprâncenată.
Mergĭ la dracu. sĕ'ĭ fiĭ plată;
Şi sĕ nu daĭ ochĭ cu mine
Că'ĭ păţi, Ĵeŭ, o ruşine.

Luluţa (căutând se înpace pe Leonaş).

Mergĭ, iubite, 'n cale bună...
Nu te pune c'o nebună.

Şarl (căutând sĕ înpace pe Chiriţa).

Non te super de mânie...
Non te-apuc' l'apoplecsie.

(înpreună).

Leonaş.

Lasă, lasă, Chiriţoae, etc.

Chiriţa şi Corul.

Cale bună, sprâncenată, etc.

(Leonaş esă).

SCENA XIII.

Ceĭ dinainte, afară de **Leonaş.**

Chiriţa. — S'o dus volintiriu?

Ţĕraniĭ. — S'o dus.

Chiriţa. — De-acum haĭ sĕ ne ducemŭ şi noĭ la târg ca sĕ ne punemŭ în siguranţie... Ioane, gata's trăurile?

Ion. — Gata, cucoană.

Chiriţa. — Dute de ḑi jăndarilor sĕ vie aicĭ cu săbiile scoase... (Ion esă) Cumnăţică, pune la cale sĕ ducè lucrurile la trăsură... (Safta intră in casă) Şi voĭ, na doĭ fifirigĭ... sĕ beţĭ în sănĕtatea boerĭuluĭ.

Ţĕraniĭ. — Sĕ trăească boerĭu ispravnic!

Chiriţa. — Amin!

(Jandarmiĭ intră pe poartă cu săbiile scoase şi staŭ in fund. — Safta vine aducênd şapca luĭ Guliţă şi capela Luluţeĭ. — Câte-va slugĭ esă tot odată din casă purtând geamandanurĭ, cutiĭ şi saltele şi se îndreaptă spre poartă).

Chiriţa. — Eaca şi jăndariĭ... eaca şi lucrurile... sîntemŭ gata ca ş'un purces... Haĭdeţĭ de-acum... Guliţă, dă braçul Luluţeĭ... *Monsieur Charles, je vous prie à la bracette.*

Şarl. — *Comment?.. vraiment, nous partons?*

Chiriţa. — *Oui, nous lavons le baril.*

Şarl. — *Le baril?*

Chiriţa. — (cu nerăbdare) *Oui... nous lavons le baril...* spălămŭ putina... *quoi... nous disons comme ça en moldave.*

Şarl. — *Ah!* (în parte) *C'est égal, elle m'agace de plus en plus.*

Guliţă. — Nineacă... da nu ĭeĭ ş'un curcan friptu la drum?

Chiriţa. — Eaca că era sĕ uĭt curcanu cel bĕtrân... Ioane, ĭe curcanu sĕ'l ducĭ boerĭuluĭ.

Ion. — (esă) Îndată, cucoană... (vine aducênd un curcan în braçe).

Chiriţa. — Haĭ... (cu entusiasm) La isprăvnicie!

Cor.

(Arie: [illegible]).

Chirița, Safta, Șarl, Guliță.

Haĭ la isprăvnicie.
În slavă, avuție
Și 'n lungă veselie
De-acuma sĕ trăimŭ!

Țĕraniĭ.

A voastr' isprăvnicie
Ferice sĕ vĕ fie.
Bună călĕtorie
Cu toțiĭ vĕ dorimŭ.

Chirița.

Ah! sînt isprăvnicească!
Par' că's impĕrătească.
Aferim, moțpănească!
Chirițo, aferim!
Ah!

(În reprisa coruluĭ, jandarmiĭ pornescŭ inainte; după eĭ Luluța cu Guliță; pe urmă Șarl dând brațul Chiriței și Saftei și insfirșit Ion purtând curcanul. — Marș general. — Țĕraniĭ aruncŭ cușmele in sus).

(Cortina cade).

- - —

ACTUL II.

Teatrul represintă salonul Chiriței, cu cincĭ ușĭ: una în fund care duce afară, și câte două de fie-care parte. — O canape în stânga pe planul 1-iŭ, jilțurĭ, scaune, ș. c. l.

(Scena se petrece într'un târg din ținut).

SCENA I.

(Air: des Compliments).

Chirița (pe canape).

Eată-mĕ's isprăvnicească!
Dorul meŭ s'a înplinit.
Ce vis (bis) frumos și fericit!
M'am fácut cea maĭ aleasă
Și tot neamul 'mĭ-am mărit.
Ce vis (bis) frumos și fericit!
Toată lumea mi se 'nchină
Căcĭ aice eŭ domnesc,
Și din orĭ care pricină
Eŭ întêĭ mĕ folosesc.
Păstrăvĭ bunĭ și căprioare,
Căpăține de zahar,
Juvaerurĭ, banĭ, odoare...
Toate le primesc în dar!
Eată-mĕ's isprăvnicească!
Ș. c. l. ș. c. l.

SCENA II.

Chirița, Ion (în livre).

Ion. — Cucoană... cucoană... jidoviĭ ceĭ cu pricina de erĭ o adusŭ ḑece căpăținĭ de zăhar.

Chirița. — Numaĭ?.. tîrtaniĭ draculuĭ... tot sa-

ieri!.. de unde făgăduise 12 căpăţini... Las' că 'mi-or mai căde ei la mână...

Ion. — Sĕ le primesc?

Chiriţa. — Audi vorbă?.. dule în cămară.

(Ion esă şi incepe a căra căpăţinele prin fundul scenei câte două, două. El le duce în odaea din fund în stânga şi de câte ori trece, numără tare căpăţinele, dicênd: două, patru, şese, opt, dece).

Chiriţa. — (în parte) Dulce 'i vieaţa de isprăvnicească!.. zăhărită vieaţă!.. Ai jăndari la poartă, la scară, la uşă... şi când eşi la primblare, ai alaiŭ pe lângă trăsură... Cu toate aceste, de m'aşi porni mai degrabă la Paris!.. că m'am săturat de Moldova... of! de-ar veni adi monsiu Şarlă de la Eşŭ sĕ 'mi aducĕ pasportu, m'aşi porni cu nepusă masă... Pune'ţi în gând efect c-oiu sĕ fac în Paris ca isprăvnicească!.. Oiu sĕ le ;ar franţuzilor cât...

Ion. — (trecênd prin fund) Două!

Chiriţa. — (întorcêndu-se) Ce?

SCENA III.

Chiriţa, Bârzoiŭ (esă din odaea din stânga cea de pe planul 1-iŭ. El poartă şapcă de aghiotant şi un palton cu bumbi mari cât nisce farfurioare).

Bârzoiŭ. — (intrând) Ardĕ-le focu strae nemţeşti, că 'mi vinŭ de hac!

Chiriţa. — Da bine, frate, încă nu te-ai mai dus la cançelerie?

Bârzoiŭ. — Apoi dă!.. de când m'ai scos din minte

ca sĕ mĕ schimoseştĭ în strae strimte, pun câte două ceasurĭ până mĕ 'nbrac... şi ean priveşte ce seamĕn... cu bumbiĭ iştĭ marĭ?.. Par' că 's un negustor de farfurii.

Chiriţa. — Ean tacĭ, tacĭ... că de-o mie de orĭ te prinde maĭ bine aşa, decât cu anteriŭ şi cu gĭubeoa... Încalte maĭ seamenĭ a ispravnic... dar înainte par' că eraĭ un lăutar din tarafu luĭ Barbu... ştiĭ? cel cu naĭu.

Bârzoiŭ. — Aĭ vorbit de te-aĭ prichit. Măcar!.. ce 'mĭ maĭ bat eŭ capul sĕ te-aduc la cunoştinţă!.. De când te-aĭ făcut isprăvnicească... nu 'ţĭ-o rĕmas fire de minte în cap nicĭ măcar...

Ion. — (trecĕnd) Patru.

Chiriţa. — (mânioasă) Ce face?

Bârzoiŭ. — (vĕḑĕnd căpăţinile) Ce's aeste, Ioane?

Ion. — Peşcheşu jidovilor celor cu pricina... ḑece căpăţinĭ.

Bârzoiŭ. — (Chiriţeĭ) Socot că nu te 'ĭ maĭ jălui că n'aĭ zahar... Haĭ, apucăte de dulceţĭ.

Chiriţa. — Eŭ? sĕ fac dulceţĭ?.. Aĭ nebunit?

Bârzoiŭ. — D'apoĭ cine?.. eŭ?

Chiriţa. — Facĕ cumnăţica Safta, soră-ta... da eu ştiŭ că nu 'mĭ-oĭu pĕrli faça la foc.

Bârzoiŭ. — Ce faţă?.. ce faţă?.. Da pân' acum, mĕ rog, cum 'ţĭ-aĭ pĕrlito ca toate celelalte gospodine din târg?

Chiriţa. — Pân' acu nu eram isprăvnicească... de asta... înţĕlesu-m'aĭ?

Bârzoiŭ. — Ardo focu isprăvnicie!.. că mare be-

lea 'I pe capul meŭ!.. De când m'o înpins pĕcatele sĕ fiŭ în slujbă... tot dojane primesc de la Departament...

Chiriţa. — Dojane?

Bârzoiŭ. — Asta n'ar fi nimică... dar aţĭ căpchietŭ cu toţiĭ în casă... ba încă m'aţĭ căpchiet şi pe mine!

Chiriţa. — Ce te-o apucat adĭ?

Bârzoiŭ. — Las' că d-neeĭ cucoana nu se maĭ catadicseşte sĕ caute de gospodărie... sĕ facĕ cozonacĭ, pască, păstrămurĭ, dulceţĭ, vutcĭ, vişinapurĭ... cá la casa omuluĭ... saŭ măcar sĕ 'mĭ facĕ la masă vr'un cheşchet, vr'o plachie, vr'o musaca, vr'o capama, vr'o paclava... vr'o cĭulama... bucate creştineştĭ... sănătoase şi uşoare... unde!.. şede toată diua pe tandur, la tauletă, şi din blanmanjele, din bulionurĭ, din garniturĭ nemţeştĭ nu mĕ slăbeşte... audĭ?.. blanmanjele?.. bulionurĭ?.. Borş şi alivencĭ... că cu astea am crescut în casa părintească...

Chiriţa. — Ear o început litopisiţu!

Bârzoiŭ. — Ş'apoĭ şi alt pĕcat... o luat obiceiŭ sĕ aducĕ la sfîrşitul meseĭ păhăruţe verdĭ cu apă caldă... cică aşa 'I moda la Eşŭ... de 'şĭ spală gura omenii dinaintea altora... şi nu 'I di în care sĕ nu mĕ silească... şi sĕ nu beŭ apă caldă!

Chiriţa. — (publiculuĭ, arĕtând pe Bârzoiŭ cu dispreţ) Priviţi'l, mĕ rog.

Bârzoiŭ. — Şi când ar fi numaĭ atâta... d'apoĭ de-ale... cheltuelĭ, nu şagă... pe mobilĭ nouĕ cu lastic... trăsurĭ de cele cu fundu la pămênt... pe strae cu la slugĭ... pe lampe de cele cu apă... pe fleacurĭ...

Bârzoiŭ. — Nu... dar 'l-am priceput eŭ... Pare-mi-se că 'ĭ trimes teptil ca sĕ cerceteze starea isprăvniciilor.

Chiriţa. — Dacă 'ĭ aşa... de ce şeḑĭ şi nu te duci la cançelerie?.. că 's aproape de 12.

Bârzoiŭ. — Eaca mĕ duc, mĕ duc... doar nu daŭ Tătariĭ... însă ean ascultă, soro: cată sĕ fie masa gata maĭ devreme, că eŭ nu's deprins nemţeşte.

Chiriţa. — Înainte de 5 ceasurĭ nu se poate.

Bârzoiŭ. — La 5?.. când se punŭ boeriĭ la cărţi?

Chiriţa. — Aşa 'ĭ moda la Eşŭ.

Bârzoiŭ. — Staĭ-ar în gât cine-o maĭ scornit'o!.. (esă furios prin fund).

Chiriţa. — (singură) Eĭ!.. geaba, geaba!.. cât îmĭ bat eŭ capul sĕ 'l maĭ cĭoplesc... sĕ 'l maĭ chilesc... pace! îĭ stă rugina de-o şchĭoapă la ceafă. Ce deosebire cu musafirĭu nostru! îl cunoştĭ cât de colo că 'ĭ civilisat... Eaca de pildă asearǎ, când amŭ luatŭ ceaĭu... ofiçerĭu 'şĭ-o pus frumuşel zăharu 'n ceaşcă cu cleştele cel de argint... da d-luĭ... las' că bodogăneşte că n'ar trebui sĕ dee ceaĭu la Iuli, pe căldurĭ... dar ce face?.. ia zăharu cu degitele din zăharniţă ş'apoĭ îl pune în cleşte... încât îmĭ vine aşa paracsîn!.. Îmĭ era maĭ mare ruşinea de ofiçer asearǎ... (către public) maĭ ales că.. ştiţĭ una? îmĭ face curte moţpanu... ce vĕ spun Chiriţa.

SCENA IV.

Chiriţa, Leonaş (înbrăcat în uniformă de ofiçer şi purtând mus-
ţeţi mincinoase, esă din odaea din dreapta, cea de pe planul I-iŭ).

(Arie din *Remasing*: Am îngheţat).

Chiriţa (în parte).	**Leonaş** (în parte).
Eată'l, valeŭ!	Eat'o, valeŭ!
Fără sĕ vreŭ	Fără sĕ vreŭ
Simt acum, ḑeŭ.	Baba mereŭ
Că mĕ roşesc!	O întâlnesc.
Miĭ de furnicĭ	Mĕ jur aicĭ,
De tricolicĭ	Ca tricolicĭ
De vircolicĭ	Ca vîrcolicĭ
Vaĭ! mĕ muncesc!	Sĕ o muncesc!

Chiriţa. — Buna dimineaţa... *bonjur monsie...* cum aĭ petrecut noaptea?

Leonaş. — Sĕrut mânile... cât se poate de bine... maĭ ales că am avut un vis de minune.

Chiriţa. — (cochetând) Îĭ fi visat poate că te-aĭ făcut ghinerar.

Leonaş. — Atâta nu'ĭ nimică.

Chiriţa. — Craĭu poate?

Leonaş. — (apropiindu-se şi luând pe Chiriţa de mână) Craĭu?.. cum o înţĕlegĭ vorba asta, cuconiţă?

Chiriţa. — Cum 'ţĭ-a plăcea maĭ bine d-tale.

Leonaş. — Dar... dacă 'mĭ-ar plăcea sĕ mĕ fac puntel... craĭu... în minutul acesta... nu te-aĭ supĕra?

Chiriţa. — (coborând ochiĭ şi trăgêndu'şĭ mâna) Vaĭ de mine reci ţi's mânile.

Leonaş. — Dovadă că mi'ĭ inima ferbinte.

Chirița. — A fi, că'i lumea rĕ... dar, ce vis dir. c'aĭ avut?

Leonaș. — O basaconie din ceea lume. Pune'ţĭ în gând că par' că mĕ furase o zină și mĕ dusese într'o grădină plină de păsĕrĭ galbine.

Chirița. — Or fi fostŭ canarĭ.

Leonaș. — Canarí... gangurĭ... nu'ţĭ pot spune... dar ce'ĭ curios, că toate se închina la mine și 'mĭ cânta ea așa: (imitând un canar) chiririririiiiiţa... chiririririiiiiiţa...

Chirița. — Chiriţa?.. Eĭ, apoĭ era canar... și dĕŭ. pomenea numele meŭ, Chiririririiiiţa?..

Leonaș. —Te îndoeștĭ?.. (caută cu gragoste la Chiriţa și ofteaz...)

Chirița. — (coboară ochiĭ) Ba... nu... din protivă... maĭ vĕrtos... dar mĕ mir de unde și până unde?.. nu pot înţĕlege ce însemnează...

Leonaș. — Nu înţĕlegĭ că am adormit cu gându la mata?

Chirița. —Asta mĕ flatarisește... domnule... (cu pud...) însă nu se cade sĕ 'mĭ-o spuĭ nitam, nisam... tr... în obraz...

Leonaș. — (făcênd că'ĭ desnădăjduit) Vaĭ de mine!.. p...că te-am supĕrat cu vorbele mele?..

Chirița. — Ce se potrivește!.. Nu se supĕră Chiriţa cu una cu două... dar trebue sĕ socoteștĭ că's o fiinţă gingașă... impresionabibilĕ... sintimentabibilĕ...

Leonaș. — (în parte) Eaca frate!.. și ea vorbește limba cea nouă cu bibilurĭ.

Chirița. — Trebue sĕ socoteștĭ că cuvintele d-tale pot sĕ mĕ scoatĕ din sărite și sĕ'mĭ pricinuĭască un nicsis...

Leonaş. — Un nicsis?.. Ah, scumpa mea cucoană Chiriţă hăĭ!.. crede-mĕ că de când sînt în lume n'am intâlnit un ipochimen atât de nostim ca mata...

Chiriţa. — (cu dragoste) Sĕ mĕ vedĭ moartă?

Leonaş. — Sĕ te vĕd... şi când aĭ şti!.. când aĭ pricepe sguduiturile inimeĭ mele!.. ştiĭ?.. par' că se tot cutremură pămêntul!

Chiriţa. — (cu dragoste) Sĕ mĕ vedĭ pe năsele?

Leonaş. — Sĕ... M'aĭ fermecat... m'aĭ scos din simţirĭ... căcĭ când te zăresc... ca aşa 'mĭ scapără pe dinaintea ochilor... sĕ gĭurĭ că eştĭ un fulger... o trăsnită...

Chiriţa. — Trăsnită?..

Leonaş. — Ba un trăsnit... m'o luat gura inainte... Ah! Chiriţoae, eştĭ o zină.

Chiriţa. — (cochetând) Ean las'.

Leonaş. — Un muţun...

Chiriţa. — Eĭ...

Leonaş. — O zarnacade.

Chiriţa. — (bucuroasă) O acade? O zarnacade? ah!

Leonaş. — Chiriţoaeo, Bârzoaeo... dacă mĕ iubeştĭ... dă'mĭ portretul matale.

Chiriţa. — Da cum, Doamne eartă-mĕ?.. aşa indată?

Leonaş. — Dămi'l... or mĕ 'npuşc în ochiĭ matale să verdĭ... (scoate un pistol de ciocolată).

Chiriţa. — (spărietă) Vaĭ de mine că avan maĭ eştĭ!.. (scoţend un portret mare din sin şi dându'l luĭ Leonaş). Na, frate, şi nu face păcat.

Leonaş. — Ah!.. Chiriţoae... sĕ fiĭ blagoslovită

în vecii vecilor că m'aĭ scăpat de la moarte... (mușcă pistolul, în parte) Bună cĭocolată!

Chirița. — (în parte) Eĭ, apoĭ mi'ĭ drăguț și pace...

(Arie: din *Doi morti*: „la țiganca maladaea").

Leonaș (cu foc).

Ah, Chirițo, scumpă zînă,
De-acum eștĭ a mea stăpână,
Și 'n vecĭ te-oĭu ĭubi!

Chirița (cu dragoste).

Ah și eŭ, ḑeŭ, tot odată
Cu-a mea dragoste 'nfocată
Nicĭ că te-oĭu slăbi.

(Se inbrăçișează cu foc).

(împreună).

Leonaș (în parte).

Vaĭ! băborniță bĕtrână,
Bine că te-am pus la mână.
Cum te-oĭu maĭ suci.

Chirița (în parte).

Bine că 'l-am pus la mână...
De-acum sînt a luĭ stăpână...
Cât 'l-oĭu maĭ ĭubi!

(Leonaș o strînge tare pe Chirița în braçe. — Chirița se smucește rușinoasă).

Chirița. — Ah... Leonaș... te rog... menajarisește-mĕ... nu face abus de slăbicĭunea uneĭ gingașe ființe dacă mĕ ĭubeștĭ... dacă'țĭ sînt scumpă... fiĭ delicat... nu mĕ opri maĭ mult... lasă-mĕ sĕ fug... că mĕ muncește cugetul... (se tot trage îndărĕt).

Leonaș. — (fără a sĕ mișca din loc, în parte) Dute la Bender, rusalie.

(împreună).

Leonaş.

Vaĭ, băborniţă bĕtrână.

Chiriţa.

Bine că 'l-am pus la mână.

(Chiriţa ĭesă în stânga, fugând şi aruncând o sĕrutare luĭ Leonaş care pufnesce de ris).

SCENA V.

Leonaş. — Ha, ha, ha, ha!.. încă aşa babă strechietă!.. Audĭ?.. ha, ha, ha... Cică sĕ nu fac abus!.. (imitând pe Chiriţa) Ah, Leonaş... dacă mĕ ĭubeştĭ... menajariseşte-mĕ... lasă-mĕ sĕ fug... mĕ munceşte cugetul... Ha, ha, ha... bine că 'ĭ-am prins portretu la mână... de-acum ĭĭ la cheremul meŭ... A! Chiriţoae, m'aĭ alungat de la Bârzoĭenĭ?.. te-oĭu învĕţa eŭ... Am jurat sĕ'ĭ gĭoc feste peste feste... şi vĕd că păn' acum mĭ merge bine... Baba nu mĕ cunoaşte sub uniforma asta militărească... ea mĕ crede că 's oficer... minunat!.. De m'aşĭ putea încalte întâlni cu Luluţa... A!.. iato... (se trage maĭ de-oparte în fund şi privesce cu dragoste la Luluţa).

SCENA VI.

Leonaş, Luluţa (intră pe uşa din fund ţiind o mâţă în braçe).

Luluţa (dismerdând mâţa şi nevĕdênd pe Leonaş).

Arie nouă:

Frumuşică mâţâşoară,
Cu-a ta mică unghişoară
Apără-mĕ ne'ncetat
De orĭ care-amorezat.

Dar pe cel ce'mĭ place mie,
Pe ĭubitul Leonel,
Sĕ'l dismerḑĭ cu bucurie
Şi sĕ'ĭ torcĭ, torcĭ frumuşel.
Fă'ĭ mĭaŭ, mĭaŭ, pisică dragă
Că-a luĭ ființă 'mĭ este dragă...
Că ne'ncetat gândesc la el.

Leonaş. — (în parte) Draga Luluță!.. gândeşte la mine... (tare) Mĭaŭ, mĭaŭ...

Luluța. — (tresărind) Ce'ĭ?.. (vĕḑĕnd pe Leonaş se uĭmesce) D-nul ofiçer!..

Leonaş. — Eŭ... Luluță... nu mĕ cunoştĭ?

Luluța. — (cu sfială) Nu... domnule...

Leonaş. — (scoțêndu'şĭ musteţile Uĭtă-te bine la mine.

Luluța. — (veselă) Leonaş! (se aruncă în braçele luĭ) Tu aicĭ?.. în uniformă?.. (scapă mâța).

Leonaş. — Maĭ încet... sĕ nu ne-audĕ baba... Am înprumutat straele unuĭ prietin ca sĕ pot intra în casa Chirițeĭ şi sĕ mĕ apropiĭu de tine.

Luluța. — Şi nu te-o cunoscut mătuşica?

Leonaş. — Nu... că almintere mĕ da afară... ca la Bârzoĭenĭ... îțĭ aducĭ aminte, dragă Luluțică?.. Ştiĭ tu că de-atuncĭ îs şese lunĭ?

Luluța. — Cuĭ o spuĭ, Leonaş dragă?.. Am numĕrat ḑilele pe degite în toată vremea cât nu te-am vĕḑut.

Leonaş. — D'apoĭ eŭ!.. Ce n'am cercat sĕ te pot întêlni!.. dar, în zădar!.. Se vede că te ține baba de aproape... închisă ca într'un harem?

Luluța. — Aşa... se teme sĕ nu'ĭ scape zestrea de la mână.

Leonaș. — Cum?

Luluța. — O hotărît, precât am înțeles, sĕ mĕ cu-
nune cu Guliță.

Leonaș. — Sĕ te mărite pe tine... cu țincarĭu eĭ?

Luluța. — Dar... vrea dintêiŭ sĕ ne logodească...
apoĭ peste doĭ anĭ sĕ facĕ cununiea... Aista'ĭ planul
bârzoilor... și chĭar astăḑĭ aŭ de gând sĕ facĕ logodna.

Leonaș. — Și tu... primeștĭ, Luluță?

Luluța. — Eŭ?... ast-fel primesc de bine, că de două
anĭ de ḑile de când le-am aflat planul, mĕ fac din vre-
me în vreme că am toane de nebunie... pentru ca sĕ
le gioc o festă de cele frumoase chĭar la logodnă.

Leonaș. — Bravo, Luluță... sĕ nu te daĭ... dacă
ie ĭubeștĭ.

Luluța. — Îĭ videa.

Leonaș. — Cu toate aceste... știĭ una? Ce'ĭ în mână
nu'ĭ mincĭună... Haĭ sĕ fugimŭ împreună.

Luluța. — Bucuros, Leonaș dragă... cu tine m'așĭ
duce 'n fundul lumeĭ; dar cum sĕ facemŭ? că's păzită
în toate părțile...

Leonaș. — Foarte lesne... Haĭ sĕ eșimŭ pe poartă,
braç... ca când am merge la primblare... și cum
om scăpa în uliță, ne facemŭ nevĕḑuțĭ... Vreĭ?

Luluța. — Vreŭ ce'ĭ vrea tu...

Leonaș. — Haĭdețĭ dar sĕ nu perdemŭ vreme... și
nu dee stahiea peste noĭ.

Luluța. — Haĭ... de-acum mĕ 'ncred în dragostea ta.

Leonaș. — (strîngând'o în braçe) Draga mea Luluță!

*

(împreună).
Arie nouă.
Ah! de-acum în fericire
Soarta vrea ca sĕ trăesc,
Şi în dulcea ta ĭubire
Raĭul sĕ găsesc.
(Leonaş rîdică pe Luluţa în braçe şi o sĕrută).

SCENA VII.

Leonaş, Luluţa, Ion, Guliţă.

(Guliţă şi Ion intră tocmaĭ când Leonaş sĕrută pe Luluţa. — Guliţă iĭ îmbrăcat după modă: pantalonĭ foarte strîmţĭ, jiletcă scurtă, frac cu talie şi cu coḑile scurte; fiong mare la cravată).

Guliţă. — (încremenit) Aĭ vĕḑut, Ioane?

Ion. — Am vĕḑut, cucoane.

Leonaş. — (Luluţeĭ) Cine 'ĭ sfrijitu ista?

Luluţa. — Guliţă.

Leonaş. — A!.. (pufnesce de rîs, încet).

Guliţă. — (răţoindu-se) Domnule... ce făceaĭ aicĭ cu Luluţa?

Leonaş. — (dismerdându'l) Ce'ţĭ pasă mătăluţă, mon sĭu Gurluiţă?..

Guliţă. — (sărind înapoĭ) Nu mĕ chĭem Gurluiţă... ci Guliţă.

Leonaş. — Ba Gurluiţă.

Guliţă. — Ba Guliţă, îţĭ ḑic... auḑitu-m'aĭ?

Leonaş. — Eĭ... fie şi Gărgăriţă, dacă vreĭ... de ce te răţoeştĭ aşa?

Guliţă. — Mĕ răţoesc pentru că vreŭ sĕ'mĭ daĭ satisfacţie... duel... auḑitu-m'aĭ?

Luluța. — Duel?

Leonaș. — Gugulea băbacăĭ... că nostimu'ĭ... Vreĭ antifacție?.. Eĭ, poftim o gĭucărică de cĭocolată.

Guliță. — (svêrlind cĭocolata jos) Nu mi'ĭ foame...

Leonaș. — Nu?.. aĭ păpat zacuscă astăḑĭ?

Guliță. — Domnule... știĭ d-ta că eŭ când mĕ mâiiu, mĕ fac leŭ?

Leonaș. — De care?.. leŭ... bătut?

Guliță. — (furios) Aĭ auḑit, Ioane?

Ion. — (mâncând cĭocolata) Îĭ bună, cucoane.

Guliță. — Ba leŭ, paraleŭ... auḑitu-m'aĭ... și ca 'țĭ-o dovedesc, îțĭ cer duel.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha.

Guliță. — Ce rîḑĭ d-ta?.. Vreŭ duel! așa sĕ științ.

Leonaș. — Foarte bine... cum vreĭ sĕ ne batemŭ?.. -a mingea, orĭ de-a Baba-oarba?

Guliță. — Aĭ auḑit, Ioane?

Ion. — Am auḑit, cucoane.

Leonaș. — Dacă pofteștĭ almintere... trebue sĕ'țĭ cunoscut că cu pistolul am ucis maĭ dĕunăḑĭ cincĭ ·ățĭ... cu sabiea ḑece curcanĭ și cu pușca opt șolĭ... în care numĕr vreĭ sĕ te pun?.. în rândul na-ilor, în rândul curcanilor, orĭ în a șoldanilor?.. alege...

Guliță. — (slăbind) Cu pistolu vreŭ sĕ mĕ bat!

Leonaș. — A!.. te puĭ în rândul nagâților?.. Prea ... îĭ fi al 6-lea la numĕr.

Guliță. — Aĭ auḑit, Ioane?

Ion. — Am auḑit, cucoane.

Guliță. — Ba cu sabiea.

Leonaş. — Şi maĭ bine... te-oiŭ face curcan.

Guliţă. — Ba... cu... puşca.

Leonaş. — Minunat... te-oiŭ şoldăni dintr'o chileal

Guliţă. — Ba... cu pistolu.

Leonaş. — Eĭ! hotărăşte-te acu... saŭ nagâţ, saŭ cu can... orĭ cum a fi, sînt sigur că te trimit în raiu cerga 'n cap.

Guliţă. — Au audit, Ioane?

Ion. — Am audit, cucoane.

Guliţă. — (făcêndu'şĭ curaj) Cu cerga 'n cap?.. ha te'ĭ duce 'n raĭu... Auditu-m'aĭ?

Leonaş. — Om videa care...

Guliţă. — (răcnind) Te-oiŭ învĕţa eŭ sĕ sĕruţi Luluţa...

Luluţa. — Şi ce'ţĭ pasă d-tale... cheraplesule?

Guliţă. — (furios) Cherapleş!.. Aĭ audit, Ioane?

Ion. — Am audit, cucoane... Cherapleş... (Ie sfîrşitul arieĭ).

Arie din Chiriţa: Vaĭ ce intêmplare.

(impreună).

Guliţă.	**Ceĭa-l-alţĭ.**
Ce obrăznicie! Staŭ uĭmit pe loc. Şi, Deŭ, de mânie M'am făcut chĭar foc.	Vedi'l de mânie O'nlemnit pe loc. Faça 'ĭ stacoşie S'a aprins de foc.

SCENA VIII.

Ceĭ dinainte, **Chiriţa.**

Chiriţa. — Ce este?.. Cine se sfădeşte?

Guliţă. — Nineacă, nineacă... ofiçerĭu o sĕrutat pe Luluţa.

Chiriţa. — Domnu ofiçer?.. (cunoscĕnd pe Leonaş) Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ? Leonaş!

Guliţă. — 'Ĭ-am cerut duel.

Chiriţa. — Duel?.. sĕ te omoare!.. (furioasă) Ce caţĭ aice 'n casa mea, berbantule?

Leonaş. — Ce sĕ caut, cucoană?.. o zarnacade.

Chiriţa. — 'Ţĭ-oiŭ da eŭ acuş o zarnacade de nu'ĭ puteaŭ duce, neruşinatule... că te daŭ pe mânele jandarmilor... (în parte) Auḑĭ? sĕ mĕ facĕ a crede... că'mĭ face curte!

Leonaş. — Eaca ĭes; (imitând pe Chiriţa) dar, te rog, nu face abuz... de slăbăcĭunea uneĭ fiinţĭ sentimentabibile... lasă-mĕ sĕ fug... cugetul mĕ mustră... Ha, ha, ha. (vrea sĕ ĭasă).

Chiriţa. — Haĭducule!..

Luluţa. — Leonaş... Leonaş... nu mĕ lăsa singură aicĭ. (alcargă lângă el).

Leonaş. — (încet Luluţeĭ) N'aĭ grijă, că oiŭ găsi eŭ vr'un chip sĕ vin eară.

Chiriţa. — Ce facĭ acolo, gĭupineaso? Îţĭ placŭ ofiçeriĭ?.. încoace sĕ viĭ... (o ĭe de mână şi o dă de-oparte).

Leonaş. — Adio, Chiriţoae Bârzoae...

Chiriţa. — Eşit'aĭ aḑĭ?

Guliță. — Haĭ, nineacă.

Chirița. — Ba nu, Guliță... mata ș
de o păzește sĕ nu facĕ vr'o nebunie...
că ți'ĭ logodnică...

Guliță. — (în parte) Dacă mi'ĭ logodnică,
cherapleș?

Arie: Vaĭ ce întêmplare, din *Doĭ morțĭ*
(împreună).

Bârzoiŭ, Chirița, Guliță.	**Luluța**
Sĕrmana copilă,	Cât îmĭ pa
Ce patimă grea!	C'așa'ĭ amă
Mĕ apuc'o milă	Sĕ rîd, Dĕŭ
Când privesc la ea.	La eĭ când

(Cântând, Bârzoiŭ și Chirița se tragŭ încetișor în
odaea lor).

SCENA X.

Guliță, Luluța (pe canape).

(Mică tăcere. — Guliță caută sĕ se apropie de Lu
nesce. — Luluța îl urmăresce cu coada ochĭuluĭ, zimb

Luluța. — (în parte, zimbind) Așteaptă...
cocolitule... te-oiŭ pune eŭ la cale și pe

Guliță. — (cu jumătate de glas) Luluță...

Luluța. — (în parte) Ce are de gând sĕ

Guliță. — (maĭ tare) Luluță...

Luluța. — (tresărind) Aud?.. cine mĕ ch
monsĭu Guliță... Ce pofteștĭ?

Guliță. — Fi... Luluță, fi... nu'ĭ f
ca sĕ te sĕrute oficeriĭ.

Luluţa. — Eŭ?.. care ofiçer?

Guliţă. — Cel căruĭ am cerut duel... Nu te face-a uĭta.

Luluţa. — Ha!.. cel care te-o făcut nagâţ?

Guliţă. — Hĭ, hĭ...

Luluţa. — M'o sĕrutat el pe mine?.. Nu'mĭ aduc aminte.

Guliţă. — (în parte) Se vede că era într'o toană de nebunie şi nu ştiea ce făcea.

Luluţa. — Ba... îmĭ aduc aminte... că 'ţĭ-am ḑis, mi se pare... cherapleş.

Guliţă. — (supĕrat) Ear?

Luluţa. — Da nu trebue sĕ te superĭ, monsĭu Guliţă, pentru că câte-odată nu ştiŭ ce spun... Îmĭ vine aşa ca o ameţeală cu furie... ideile mi se tulbură... ochiĭ mi se aprindŭ... şi atuncĭ dacă nu m'aşĭ stăpâni, aşĭ bate şi aşĭ sgâriea şi aşĭ muşca pe toţĭ.

Guliţă. — (stând pe loc, în parte) Eaca... eaca...

Luluţa. — Atuncĭ cea maĭ mică înpotrivire mĕ mânie... mĕ turbează şi, Dĕŭ, mĕ tem sĕ nu fac vr'un pĕcat într'o ḑi.

Guliţă. — (trăgêndu-se înapoĭ) Eaca!.. eaca!..

Luluţa. — Da unde te ducĭ?

Guliţă. — Mĕ... chĭamă nineaca.

Luluţa. — Nu'ĭ adevĕrat... Stăĭ aicĭ cu mine.

Guliţă. — D'apoĭ...

Luluţa. — Nu vreĭ?.. (făcênd că se mânie) Valeŭ!.. eaca 'mĭ vine... îmĭ vine sĕ sgâriĭu... Tare aşĭ bate pe cineva...

Leonaş. — Adio, zînă... adio, muţun... Portretul teŭ nu se va dislipi nicĭ odată de la sinul meŭ... Ha, ha, ha.

Chiriţa. — Portretul meŭ? (în parte) Vaĭ de mine!.. Ce-am făcut!.. M'am dat în mânele haĭducululuĭ!

(împreună).

Chiriţa, Guliţă.	**Leonaş, Luluţa.**
Ce obrăznicie!	Vedi'ĭ de mânie
Etc. etc.	Etc. etc.

Chiriţa.

Ah! ce nebunie!
Staŭ uĭmită 'n loc.
Şi, Děŭ, de mânie
M'am făcut chĭar foc.

(Leonaş ĭesă pe uşa din fund, în drepta).

SCENA IX.

Ceĭ dinainte, afară de **Leonaş.** — **Bârzoiŭ** şi Ioı (intrând prin fund).

Bârzoiŭ. — Ce spuĭ, măĭ Ioane, de duel?.. Gu liţă?.. duel!.. unde'ĭ?.. A! eacătă'l... (îl ĭe în bra Gugulea băbacăĭ!.. unde'ĭ duelgiu sě'l trântesc la gr

Guliţă. — O luat tălpăşiţa, băbacă... 'l-am spăriet d

Bârzoiŭ. — Viteazu băbacăĭ, viteaz!.. Da bine, Chi riţo, pentru ce era sě se pue în primejdie odoru?

Chiriţa. — Pentru că o prinso pe d-neiĭ, duduca c crescută în pansioane, sěrutându-se cu ofiçeriĭ.

Bârzoiŭ. — Ealeĭ!

Luluţa (făcêndu-se nebună).

Ḑice că era o babă,
Biată babă ş'un moşneag,
Ş'amêndoĭ când n'aveaŭ treabă,
Se rezemaŭ pe toeag...
(Imitând posa moşnegilor răzemaţĭ pe tocag).

Ea, aşa... şi daŭ din cap... aşa (dă din cap tremurând) unu la altu... par' că se tot mustraŭ... Ha, ha, ha, ha...

Bârzoiŭ. — Eaca pozna, soro, că ear 'ĭ-o venit toana nebunieĭ.

Chiriţa. — Sĕraca'n de mine!.. tocmaĭ aḑĭ în ḑiua ogoduiĭ?

Bârzoiŭ. — Tacĭ...

Luluţa.

Baba ḑicea: Moşulică,
Vreŭ o noră precum nu'ĭ.
Moşu ḑicea: Băbulică,
Îţĭ maĭ pune pofta 'n cuĭ.
(ride perdută).

Bârzoiŭ. — Sĕrmana copilă!.. mult o ţine când o ...ucă?

Chiriţa. — Câte-o ḑi întreagă...

Bârzoiŭ. — Par' că nu'ĭ lucru curat!.. Haĭ, Chi...o, sĕ o lăsămŭ singură... poate că 'şĭ-a veni în cu...ştinţĭ.

Chiriţa. — Haĭ... (în parte) Ḑĕŭ, că'mĭ vine şi mie sĕ ...bunesc de ciuda oficerĭuluĭ... Sĕ mĕ ĭee în treĭ pa...e... coşcoge isprăvnicească!.. Aşa ... şine de când ...t n'am păţit!

Guliţă. — Haĭ, nineacă.

Chiriţa. — Ba nu, Guliţă... mata şedĭ cu Luluţa de o păzeşte sĕ nu facă vr'o nebunie... şedĭ cu dînsa că ţi'ĭ logodnică...

Guliţă. — (în parte) Dacă mi'ĭ logodnică, de ce'mĭ dicheraples?

Arie: Vaĭ ce întêmplare, din *Doi morti vii.*
(împreună).

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.	**Luluţa** (în parte).
Sĕrmana copilă,	Cât îmĭ pare bine
Ce patimă grea!	C'aşa'ĭ amăgesc.
Mĕ apuc'o milă	Sĕ rîd, Dĕŭ, îmĭ vine
Când privesc la ea.	La eĭ când privesc.

(Cântând, Bârzoiŭ şi Chiriţa se tragŭ încetişor îndĕrăpt şi intră în odaea lor).

SCENA X.

Guliţă, Luluţa (pe canape).

(Mică tăcere. — Guliţă caută sĕ se apropie de Luluţa şi nu îndrăsnesce. — Luluţa îl urmăresce cu coada ochiuluĭ, zimbind).

Luluţa. — (în parte, zimbind) Aşteaptă... aşteaptă... cocolitule... te-oiŭ pune eŭ la cale şi pe tine acuş.

Guliţă. — (cu jumătate de glas) Luluţă...

Luluţa. — (în parte) Ce are de gând sĕ'mĭ spue?

Guliţă. — (maĭ tare) Luluţă...

Luluţa. — (tresărind) Aud?.. cine mĕ chĭamă?.. A! monsĭu Guliţă... Ce pofteştĭ?

Guliţă. — Fi... Luluţă, fi... nu'ĭ frumos sĕ te laşi ca sĕ te sĕrute ofiçeriĭ.

Luluţa. — Eŭ?.. care ofiçer?

Guliţă. — Cel căruĭ am cerut duel... Nu te facea uĭta.

Luluţa. — Ha!.. cel care te-o făcut nagâţ?

Guliţă. — Hĭ, hĭ...

Luluţa. — M'o sĕrutat el pe mine?.. Nu'mĭ aduc aminte.

Guliţă. — (in parte) Se vede că era într'o toană de nebunie şi nu ştiea ce făcea.

Luluţa. — Ba... îmĭ aduc aminte... că 'ţĭ-am ḑis, mi se pare... cherapleş.

Guliţă. — (supĕrat) Ear?

Luluţa. — Da nu trebue sĕ te superĭ, monsĭu Guliţă, pentru că câte-odată nu ştiŭ ce spun... Îmĭ vine aşa ca o ameţeală cu furie... ideile mi se tulbură... ochiĭ mi se aprindŭ... şi atuncĭ dacă nu m'aşĭ stăpâni, aşĭ bate şi aşĭ sgâriea şi aşĭ muşca pe toţĭ.

Guliţă. — (stând pe loc, in parte) Eaca... eaca...

Luluţa. — Atuncĭ cea maĭ mică înpotrivire mĕ mânie... mĕ turbează şi, Ḑĕŭ, mĕ tem sĕ nu fac vr'un pĕcat într'o ḑi.

Guliţă. — (trăgĕndu-se înapoĭ) Eaca!.. eaca!..

Luluţa. — Da unde te ducĭ?

Guliţă. — Mĕ... chĭamă nineaca.

Luluţa. — Nu'ĭ adevĕrat... Stăĭ aicĭ cu mine.

Guliţă. — D'apoĭ...

Luluţa. — Nu vreĭ?.. (făcĕnd că se mânie) Valeŭ!.. eaca 'mĭ vine... îmĭ vine sĕ sgâriĭu... Tare aşĭ bate pe cineva...

Guliță. — Nu te tulbura că șed... (în parte) Par'că'i o mâță.

Luluța. — Așa maĭ viĭ la socotealĕ... Eau spune'mĭ, Guliță, știĭ că o sĕ ne logodimŭ astădĭ?

Guliță. — Știŭ.

Luluța. — Și ițĭ pare bine?

Guliță. — (cu foc) Îmĭ!

Luluța. — Și mie... Nu poțĭ crede cu ce nerăbdare aștept sĕ fiŭ logodită și maĭ ales măritată... c'apoĭ atuncĭ aĭ sĕ fiĭ toată dĭua cu mine... pe mâna mea... Știŭ c'oiŭ avea pe cine sgârie și mușca.

Guliță. — (în parte) Audĭ așa gust? Ba sĕ ferească Dumnedeŭ...

Luluța. — Eĭ; de vreme ce aĭ sĕ'mĭ fiĭ soçior... fă'mĭ puțintică curte. Spune'mĭ că mĕ ĭubeștĭ, că mĕ slăveștĭ... că eștĭ fericit... Dă!.. sĕ te vĕd.

Guliță. — (cu sentiment) Luluță... te ĭubesc... te slăvesc... sînt fericit...

Luluța. — Și mĕ gĭur... dĭ după mine...

Guliță. — Și mĕ gĭur.

Luluța. — Sĕ fac tot ce'ĭ poronci.

Guliță. — Sĕ fac tot ce mi'ĭ poronci.

Luluța. — Parol?

Guliță. — Parol?

Luluța. — Da nu... eŭ te întreb... Parol că'ĭ ĭ supus la toate?

Guliță. — Parol.

Luluța. — Dă'mĭ parola cu degitul.

Guliță. — (dându'ĭ parola) Poftim.

Luluța. — Bravo... așa te vreŭ... Acum ean cântă'mĭ o bucată din Lucia... știĭ?.. frumos...

Guliță. — Sĕ cânt?.. da... îs răgușit...

Luluța. — Ce?.. poate nu vreĭ?.. (îĭ arată unghiile).

Guliță. — Ba vreŭ. (în parte) Când ar veni nineaca sĕ mĕ scape!

Luluța. — (cu nerăbdare) Haĭ... începe adĭ.

Guliță. — Eaca încep... sĕ'mĭ dreg glasul...

(Guliță cântă o bucată din Lucia cu un chip comic. — Luluța pufnesce de ris în batistă).

Luluța. — (bătênd în palme) Bravo; bravo... bravisimo!

Guliță. — (îngânfat) 'Țĭ-o plăcut?

Luluța. — Minunat... I! ce puișor de bărbățel oiŭ sĕ am!.. îmĭ sare inima când gândesc... dar apropo, ean gĭoacă...

Guliță. — Cum?.. sĕ gĭoc?.. așa nitam nisam?.. Aĭ nebunit?

Luluța. — Ce?.. nu vreĭ?

Guliță. — Nu.

Luluța. — Nu!.. (sculându-se de pe canape) Vină 'ncoace sĕ te mușc... sĕ te mănânc...

Guliță. — Vaĭ de mine!.. mare bele'ĭ fata asta!..

Luluța. — Te-oiŭ învĕța eŭ sĕ nu vreĭ, când poruncesc eŭ... (îĭ arată unghiile și dințiĭ).

Guliță. — Sĕracul de mine!.. îĭ în stare sĕ mĕ mănânce de viŭ... Sĕ nu rĕmâe nicĭ o bucățică băbacăĭ... Luluțo... liniștește-te. (aleargă prin odae pe după canape).

Luluța. — (cârșnind din dințĭ) Ba nu... c'am sĕ te mănânc...

Guliță. — Ba nu mi'ĭ mânca.

Ion. — Nu aşa, că'ĭ prea-puţin ca sĕ primească... almintere.

Leonaş. — Cum?

Ion. — Aşteaptă că'ĭ vide... avemŭ alte tertipurĭ pe-aicĭ... Aşteaptă. (Iese pe unde a intrat).

Leonaş. — (singur) Aferim ispravnic! adună şi cu carboanţa... Bine c'am aflat'o şi asta.

Ion. — (intră serios aducênd un curcan) Veḑĭ d-ta curcanu ista?

Acest curcan bĕtrân
În ţeară e vestit..
Din el al meŭ stăpân
Îşĭ trage bun venit.
Curcan plin de noroc,
El, ca ne alţĭ curcanĭ,
Scăpând de orĭ ce foc...
A fript mulţĭ gogomanĭ.

Leonaş. — Cum asta? logofete?

Ion. — 'L-am vêndut păn'acum de 57 de orĭ pe la înpricinaţĭ, şi o slujit păn'acum de 57 de orĭ ca peşcheş.

Leonaş. — Nu te pricep bine.

Ion. — Eaca: când vine cineva cu jalobă şi cu mânile goale... de pildă ca d-ta... eŭ, din poronca boerîuluĭ, mĕ aţin la uşă cu curcanu, îl vênd o carboanţă... şi pe urmă duc carboanţa ispravniculuĭ, şi îeŭ ear curcanu înapoĭ de la jăluitor... ca poclon... înţĕlegĭ?

Leonaş. — Care vrea sĕ ḑicĕ curcanu ista ţine până acum 696 leĭ?

Ion. — În capĕt.

Leonaș. — Bună moșie.

Ion. — Îl cumperĭ?.. orĭ te îndrept spre calea întoarsă.

Leonaș. — Cumpĕr... na carboanța.

Ion. — Na curcanu... (ĭe curcanu și dă carboava luĭ Ion).

Leonaș. — Noroc sĕ dee Dumnedeŭ!

Ion. — Amin... și la anu cu bine!.. Mĕ duc sĕ daŭ carboanța boerĭuluĭ, și sĕ'ĭ spun că eștĭ aicĭ. (în parte, intrând la Bârzoiŭ) 58 cu asta... am s'o trec la rĕbuș.

Leonaș. — (singur) Așa, părinte ispravnice?.. bine că 'țĭ-am aflat coțcăriile și curcăniile... Ne-om răfui maĭ târdiŭ... Dar oare unde'ĭ Luluța?.. (caută prinprejur) M'am schimbat în strae de căruцer, ca sĕ pot ear întra aicĭ... sĕ mĕ 'ntêlnesc cu Luluța... De-ar veni... am lua tălpășița amêndoĭ pe ușa asta de din dos... Bricĭca mea i la portița grădineĭ... ne-amŭ sui ĭute într'însa, și nicĭ Tătariĭ nu ne-ar prinde... Cine vine? A! Ispravnicul!.. Ce mincĭună sĕ'ĭ durez?..

SCENA XII.

Leonaș, Bârzoiŭ, Ion.

Bârzoiŭ. — Unde'ĭ jăluitorul?

Ion. — Eacătă'l, cucoane.

Leonaș. — (închinându-se) Eŭ sînt, măria ta.

Bârzoiŭ. — Ce cauțĭ?.. Cine eștĭ?

Leonaș. — Picĭu bricĭcarĭul... sĕ nu'țĭ fie cu bănat, măria ta...

(Arie din doĭ morţĭ viĭ: Iĭ mare cu ceĭ micĭ).

Eŭ sînt vestitul Piciŭ
Ce n'am decât un biciŭ
Ş'un cal străin, căḑut,
Ş'o bricĭcă de 'nprumut.
Dar, vaĭ ş'amar de cine
Mĕ ĭe la drum pe mine!
Îl duc în fuga mare.
Cu poşta... şi maĭ tare...
Dar îĭ paveoa rea?
Da'ĭ muştereul greŭ?

(Bate din biciŭ şi ḑice: *Ce'mĭ pasa... mişca copile*).

Nicĭ bricĭca nu'ĭ a mea
Nicĭ drumul nu'ĭ al meŭ;
Că sînt vestitul Piciŭ
Ce n'am decât un biciŭ
Din care tot pocnesc,
Cu care mĕ hrănesc.

Bârzoiŭ. — Picĭu bricĭcarul... de la Eşŭ?

Leonaş. — Dar, măria ta... ştiĭ?.. din colţ de sfântul Spiridon... Picĭu bricĭcarĭu... întreabă pe cine şi 'ţĭ-a spune de mine... Câte gĭupinese cu testemel câţĭ logofiţeĭ cu vipiscă... tot Picĭu îĭ bălăbăneşte hur burduz, prin toate rătăcăniile... ba pe la viĭ... ba la Rădiŭ... ba pe la Sprăvale-babă... ba pe la clă lărie... şi tot cam pe datorie... că despre bătuţ vorba ceea: 'ĭ-o bătut vĕntul de mult! şi când mĕ t zesc?.. tufă 'n pungă, tufă 'n busunar... afif!.. ce'mĭ pasă!.. Picĭu sĕ trăească! treacĕ de la mi că doar îs român... îs creştin... slavă Domnulu din toţĭ negustoriĭ şi meşteriĭ din Eşŭ, numaĭ

remas din neam curat... şi un bĭet halviţar... şi un bĭet brahagiŭ... şi un bĭet cojocar... toţĭ ceĭ-l-alţĭ ĭs cu percĭunĭ. (toate aceste le ḑice foarte răpide).

Bârzoiŭ. — (astupându'şĭ urechile) Mĕ!.. ce daradaĭcă hodorogită!.. destul... stăĭ...

Leonaş. — Ha, ho... tbrrr... am stătut.

Bârzoiŭ. — Spune acu ce cauţĭ?

Leonaş. — 'Ţĭ-am adus un curcan, măria ta, tocmaĭ de la Eşŭ...

Bârzoiŭ. — (în parte) Auḑĭ Picĭu?.. şi'ĭ curcanu meŭ cel de pripas...

Leonaş. — Şi mĕ rog, mărieĭ tale, sĕ'l primeştĭ drept peşcheş.

Bârzoiŭ. — (făcĕnd că se supĕră) Adică... fără peşcheş nu puteaĭ sĕ viĭ?

Leonaş. — Apoĭ dă, cucoane... nu te supĕra... obiceĭul pămĕntuluĭ.

Bârzoiŭ. — Eĭ! fie... dă'l la fecĭor.

Ion. — (apropiindu-se de Leonaş) Adă'l în coace.

Leonaş. — Na... (dă curcanu luĭ Ion).

Bârzoiŭ. — (încet luĭ Ion, de ceea parte) Unde'ĭ carboava, moţule?

Ion. — (dându'ĭ carboava pe dinapoĭ) Eaca. (în parte) Pil.

Bârzoiŭ. — (luând carboava) Bine, bine, fĕtul meŭ... spune acu... ce pricină aĭ la Isprăvnicie?

Leonaş. — (în parte) Oare ce dracu sĕ'ĭ înşir? (stă puţin pe gânduri).

Ion. — (eşind, în parte) 58 cu asta! De-a maĭ ţinea isprăvnicia câtăva vreme, ne suimŭ la sută... (sĕrutând curcanul) Vaĭ! drăguţu-mi'ĭ... mânca'l-aşĭ fript... (Iesă).

Bârzoiŭ. — Eĭ; dă!.. spune adĭ... că n'am vreme de perdut... Ce aĭ?

Leonaș. — Apoĭ... ce sĕ am, măria ta? Ea pĕcate!.. M'am pornit de la Eșŭ c'o actoriță... și după ce-am adus'o aicĭ numaĭ într'o fugă de cal... când la plată?.. vrea sĕ'mĭ mănânce dreptul, sub cuvênt c'am prăvălit'o de cincĭ orĭ.

Bârzoiŭ. — O actoriță?.. de la fteatru?

Leonaș. — De-acolo... de la denia cea nemțească.

Bârzoiŭ. — Și unde-o tras în gazdă?

Leonaș. — La pitarĭu Chirculicĭ... știĭ?.. de la vale peste drum... Dacă'ĭ avea bunătate sĕ mergĭ d-ta sĕ'i grăeștĭ... ca părintele Ispravnic... poate că nu m'ar lăsa păgubaș...

Bârzoiŭ. — Bucuros, fĕtul meŭ... mĕ duc (în parte) N'am vĕdut nicĭ odată actorițe... îs curioz sĕ vĕd ce lighioae sîntŭ. (tare) Mĕ duc... (îșĭ caută șapca).

Leonaș. — (în parte) Călĕtorie sprincenată... De-aș putea sĕ'ĭ depărtez pe toțĭ de-a casă... 'mĭ-ar veni la socoteală... ca sĕ fugimŭ cu Luluța.

Bârzoiŭ. — Eaca șapca... Vină cu mine, Picĭule.

Leonaș. — Mergĭ înainte, cucoane... că te-agĭung.

Bârzoiŭ. — Bine. (vrea sĕ ĭasă).

SCENA XIII.

Leonaș, Bârzoiŭ, Chirița, Guliță (aceștĭ doĭ ĭesŭ din ușa din stânga, planul I).

Chirița. — Unde te ducĭ, frate?

Bârzoiŭ. — Vin' acuș... Mĕ duc păn' la vĕrul Chi...

culicĭ... sĕ mĕ 'ntâlnesc cu 'n ipochinem care-o tras acolo 'n gazdă.

Chirița. — La Chirculicĭ?.. da Chirculicĭ s'o pornit de triĭ ḑile la moșie... ș'o pus sĕ'ĭ grijască casele.

Leonaș. — (în parte) Tronc!.. c'am codălghit'o!..

Bârzoiŭ. — (luĭ Leonaș) Apoĭ... ce dârdâĭaĭ tu, măĭ briciĭcarule?

Chirița. — Care briciĭcar?.. (cunoscênd pe Leonaș) Ce vĕd?.. ear hoțu cel de Leonaș!

Bârzoiŭ. — Leonaș?

Gulița. — Dar, băbacă... aista'ĭ ofiçerĭu care-o sĕrutat pe Luluța.

Bârzoiŭ. — Duelgiu?.. (luĭ Leonaș) Ce însemnează ar?.. grăește... acu ofiçer, acu briciĭcar?..

Leonaș. — Eaca, măria ta... Am voit sĕ vĕd cu ochiĭ cum facĭ dreptate în Isprăvnicie... și cât țină curmniĭ isprăvniceștĭ.

Chirița. — Vaĭ de mine!.. că aista'ĭ Pepelea!

Bârzoiŭ. — Așa? care vrea sĕ ḑicĕ... eștĭ șpion ·ta?.. Apoĭ, așteaptă... dacă'ĭ așa sĕ'țĭ daŭ o rĕfuĭală isprăvnicească pe spinare. (strigă) Măĭ jăndarĭ.

Chirița. — Jăndarĭ.

Gulița. — Jăndarĭ.

Leonaș. — Așa'ĭ socoteala?.. apoĭ... ean așteptațĭ și sĕ vĕ 'nvĕț eŭ galopu...

(În vremea cât cântă, îĭ lovesce cu biciușca peste picĭoare. Chirița, Bârzoiŭ și Guliță, sarŭ prin casă în mĕsura musiceĭ).

Aria galopuluĭ.

Leonaș.

Hi, hi, bălan... Hi, hi, jărpan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ ce hoţ! ce fĭară!

Leonaş.

Hi, hi, bălan... Hi, hi, şoldan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ, că m'o pişcat eară,
Bre! ce om şugubăţ!
Da şeḑĭ, măĭ, binişor.

Leonaş.

Ba nu... vreŭ sĕ vĕ 'nvĕţ
Galopu 'ntr'un picĭor.
Hi, hi, bălan... Hi, hi, jărpan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ! ce hoţ! ce fĭară!

Leonaş.

Hi, hi, jărpan... Hi, hi, şoldan.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă.

Vaĭ! că m'o pişcat eară!

(**Leonaş ĭeså riḑênd, pe unde o intrat, în vreme ce Luluţa intră pe uşa din fund**).

SCENA XIV.

Bârzoiŭ, Chiriţa, Guliţă, Luluţa.

Luluţa. — Da ce-aţĭ păţitŭ de săriţĭ drăgaĭca pe casă?

Chiriţa. —
Bârzoiŭ. — (**sărind necontenit**) Luluţă... ḑi'ĭ sĕ şea binişor.
Guliţă. —

Luluța. — Cine?.. cuĭ?

Chirița. —
Bârzoiŭ. — (oprindu-se) Luĭ Leonaș. Unde'ĭ?
Guliță. —

Luluța. — Leonaș?

Chirița. — Bre! ce înpușcă 'n lună!

Bârzoiŭ. — Bre! ce ĭenicer!

Guliță. — Am sĕ'ĭ cer ear duel!

Luluța. — Da tăcețĭ din gură că vĕ vinŭ musafiriĭ la masă.

Chirița. — De pe-acu?.. unde's?

Luluța. — 'Ĭ-am vĕḑut intrând pe poartă... Eacătă'ĭ.

SCENA XV.

Ceĭ dinainte, **Musafiriĭ.**

Arie din Hârca: Tanana.

Musafiriĭ.

Plecăcĭune cucnète!
Eată-ne că amŭ sositŭ.
Haĭ la masă, căcĭ de sete
Și de foame amŭ muritŭ.

Chirița.

Mĕ inchin și sînt voĭoasă
C'ațĭ venitŭ cu toțĭ la masă,
Și sperez că bucuros
Îțĭ mânca și'țĭ bea vêrtos.

Musafiriĭ.

Plecăcĭune cucnete!
Eată-ne că amŭ sositŭ
Haĭ la masă, căcĭ de sete
Și de foame amŭ muritŭ.

Chiriţa. — Cred, boerĭ d-voastră, că vi s'or fi cam lungitŭ urechile de foame, pentru că pe aicĭ obicĭnuiţĭ a mânca pe la amĭaḑă... dar noĭ metahirisimŭ evropieneşte... pe la 5; nu vĕ fie cu supĕrare... Peste o jumătate de ceas or da bucatele pe masă... Vĕ rog sĕ îngăduiţĭ.

Musafiriĭ. — Sĕrut mânile.

Chiriţa. — Astăḑĭ vreŭ sĕ'mĭ ĭeŭ ḑiua bună de la d-voastră... fiind că mĕ duc la Paris.

Musafiriĭ. — La Paris?

Chiriţa. — Dar... şi nădăjduesc că îţĭ chili vĕrtos în sănĕtatea isprăvniceseĭ d-lorvoastre.

Musafiriĭ. — N'aĭ nicĭ o îndoĭală, cucoană.

Chiriţa. — Însă păn' la masă... dacă poftiţĭ câte un păhăruţ de rachiŭ?.. Ioane... adă rachiŭ.

(Ion întră cu o tablă plină de păhăruţe de rachiŭ şi se duce de dă ântêiŭ cucoaneĭ Chiriţeĭ şi pe urmă pe la musafirĭ).

Chiriţa. — (bĕnd) Sĕ trăiţĭ... întru mulţĭ anĭ... şi sĕ ne videmŭ sănĕtoşĭ!.. Bun rachiŭ... îĭ pe cursă... ca la Eşŭ... Poftim boerĭ, Ioane!.. dă la d-luĭ... dà la d-luĭ... dă şi la d-luĭ... (arată un musafir maĭ ruşinos).

(Ion după ce dă rachiul, ĭesă).

Chiriţa. — Ş'aşa cum vĕ spuneam boerĭ d-voastră... peste vr'o triĭ ḑile vĕ las cu lacrimile pe obraz... aştept numaĭ paşportul.

SCENA XVI.

Cei dinainte, **Șarl** (cu pasportul în mână dă busta în salon).

Șarl. — Pasport?.. *Voilà.*

Toțĭ. — Monsĭu Șarlă?

Șarl. — Present!

Air du: Royal tambour.

Me voiçi... am sosit
Moulu, bouillant de rage
Pour câte-am pătimit
Am pătimit *dans ce voyage.*
En un caroutze affreux.
On m'a conduit hurduz-burduz.
Les surugi *riaient entre eux*
Disant: Draco franțuz! .

(închinându-se la Chirița).

Mais pour vous, cocona
On irait en enfer...

Chirița (făcénd talĭ).

Ah! vous êtes juvaer.

Șarl (în parte, făcénd semnul gamenilor din Paris).

Tiens! v'la pour toi... voilà!
Quel bonheur! am sosit
Enfin dans ce village...
Ma câte-am pătimit... etc.

Șarl. — *Madame,* am împlinit *comision* d-tale... Am scos pasport.

Chirița. — (cu bucurie) Unde'ĭ?

Șarl. — *Voilà.*

Chirița. — Dămi'l degrabă...

Şarl. — *Pardon...* trebuĭ un farfuri... sĕ'l presentez pe farfuri... *à la mode.*

Chiriţa. — Bine ḑicĭ... Ioane!

Şarl. — *Non* strigat... Am găsit farfuri... *Monsieur* barbat d-tale, port un duzen la surtuc. (se apropie de Bârzoiŭ, şi 'ĭ tae un bumb de la surtuc) *Vous permettez?*

Bârzoiŭ. — Ce facĭ, neamţule?

Şarl. — *Non* facĭ *attention...* Am trebuinţ un farfuri... *et voilà!* (arată bumbul şi pe urmă pune pasportul pe dînsul ca pe un talger de'l presentează Chiriţeĭ).

Musafirii. — Ha, ha, ha, ha... a draculuĭ françuz!

Şarl. — (în parte) *Voilà une mode commode... On porte toute une vaisselle sur soi...* (tare) *Madame la baronne de Chiritza...*

Chiriţa. — *Merci,* monsĭu Şarlă... când aĭ şti ce multĕmire 'mĭ-aĭ făcut... *Vous m'avez frotté le cœur avec du miel.*

Şarl. — *Quoi?..*

Chiriţa. — *Oui... avec du miel...* m'aĭ uns la inimă cu mĭere... *Nous disons comme ça...*

Şarl. — *En moldave... suffit.* (în parte) *Jolie langue!*

Chiriţa. — (deschiḑênd pasportul) Ascultaţĭ boerĭ d-voastră... (citesce) „D-neeĭ Baroana Chiriţa Bârzoiŭ, care merge peste graniţă în staturile Evropeĭ..."

Toţĭ. — Baroană!

Bârzoiŭ. — Baroană!.. tu... baroană?..

Chiriţa. — De ce nu?.. dacă'ĭ moda.

Guliţă. — Nineacă... da eŭ nu's baron?

Chiriţa. — Ba şi tu eştĭ, Guliţă... eştĭ baronaş.

Guliță. — Vra sĕ ḑicĕ şi băbaca iĭ baronoiŭ?

Bârzoiŭ. — Ba... mĕ ferească Dumneḑeŭ!

Chirița. — Da ean maĭ spune-ne ceva de la Eşŭ, monsĭu Şarlă?.. Ce maĭ facŭ Eşeniĭ?

Şarl. — Toțĭ Eşeniĭ s'o făcutŭ bulangerĭ... chitarĭ.

Toțĭ. — Pitarĭ?

Şarl. — *Parbleu!..* Plămădescŭ glodu earna, ca sĕ'l înghitĕ vara.

Chirița. — Bine ḑicĭ... îmĭ aduc aminte când am fost acolo cu Aristița şi Calipsița... era sĕ mĕ înec!

Şarl. — (in parte) *Ah bah! un tonneau... ça flotte toujours.*

Chirița. — Da despre teatru ce ştiĭ?

Şarl. — Est opera italian... am vĕḑut *Robert le diable!*

Chirița. — Nu mĕ nebuni... şi cum o fost?

Şarl. — Formos... tare formos.

Chirița. — Eĭ... parastueşte şi nouă piesa aceea... c'am auḑit că'ĭ cu o mulțime de drăciĭ.

Şarl. — Dacă poroncesc *madame* cocona... bucros.

(Toțĭ se aşeaḑă pe canape şi pe jilțurĭ. — Şarl în miḑlocul lor, cântă cânticelul: *Titi à la repres. de Robert le diable*).

Toțĭ. — (sculându-se) Mare minune! Nemțiĭ ceĭa îs cu dracu, Ḑeŭ!

SCENA XVII.

Ceĭ dinainte, **Ion** *şi pe urmă* **Leonaş** (în toaletă femeească).

Ion. — Cucoane... cucoane... o vinit o madamă de la Eşŭ... şi cere sĕ între aicĭ.

Bărzoiŭ. — Cine'ĭ?

Ion. — Cică'ĭ actoriţă.

Toţĭ. — O actoriţă?

Leonaş. — (intrând răpide) Plecăciune, boerĭ... Mĕ rog de ertare, că daŭ busta 'n casă, nitam, nisam... dar avênd treabă cu părintele Ispravnic, am luat îndrăsneală... Care'ĭ părintele?..

Bărzoiŭ. — Supusă sluga d-tale, madamo.

Leonaş. — D-ta sĕ fiĭ sănĕtos

Bărzoiŭ. — Sĕrut mânile.

Chiriţa. — (în parte) Mare minune! cum seamĕnă cu Leonaş!

Leonaş. — Pune'ţĭ în gând, părinte Ispravnice, că am un frate, care de câteva ḑile s'o făcut nevĕḑut de la Iaşĭ... şi pre cât am aflat de icĭ de cole... am prepus că'ĭ ascuns aicĭ în târg... şi că'ĭ amorezat de o duduca care'ĭ ḑicŭ Luluţa.

Luluţa. — (în parte) De mine?

Chiriţa. — Luluţa?.. şi cum îl chĭamă pe fratele d-tale, cheramo?

Leonaş. — Leonaş... de nu 'ţĭ-a fi cu bănat, cucoană.

Chiriţa. — Nicĭ cât pe-o măsă... sĕ erţĭ... Şi d-ta ḑicĭ că eştĭ actriţă?

Leonaş. — (făcênd compliment femeesc) La teatru naţional... sĕ erţĭ.

Chiriţa. — Sĕ fiĭ d-ta sănĕtoasă... dar cât pentru fratele d-tale... cine-a fi acela... nu avemŭ cinste...

Leonaş. — Bunătatea d-tale... dar mĕ rog... pe duduca Luluţa nu ştiţĭ unde-aşĭ puteao găsi?

Chirița. — Nu departe... Dacă vreĭ s'o vedĭ? eat'o... o logodimŭ astădĭ cu Gulițǎ, fiul meŭ. . .

Leonaș. — Sĕ'țĭ trăească.

Chirița. — (cu dispreț) Plecăcĭune.

Leonaș. — (care în toată vremea asta a întors spatele Luluțeĭ) A!.. dumneeĭ îĭ duduca Luluța? Tare'ĭ frumușică! Dă'mĭ voe dragă, sĕ te sĕrut și sĕ te fericesc de odorul ce-aĭ sĕ capețĭ. (sĕrută pe Luluța și'ĭ dice încet) Eŭ sînt, Luluțo, eŭ Leonaș. . . oprește logodna.

Luluța. — (țipând) A!..

Toțĭ. — Ce'ĭ?

Luluța. — (făcêndu-se nebună) Vaĭ de mine! se învêrtește casa cu mine. Toate le vĕd pe dos. . . Eaca mătușica sĕ dă de-a tumba. . . ha, ha, ha, ha. . .

Chirița. — *Chirie eleison!..* că ear 'ĭ-o venit nebunia. . . și tocmaĭ în ceasul aista!.. Luluțo...

Luluța. — Fugițĭ. . . fugițĭ. . . dațĭ'mĭ pace. . . că'mĭ vine-a mușca. . . Unde'ĭ Gulițǎ sĕ'l sgârîĭu? . . unde'ĭ sĕ'l mușc?

Gulițǎ. — (ascundêndu-se după tată-sĕŭ) Nu mĕ lăsa, băbacă, că mĕ mănâncă.

Luluța. — Ha, ha, ha, ha. . . Am sĕ mĕ mărit cu ĭubitul meŭ, pe care'l ĭubesc din copilărie. . . Eată-mĕ's la nuntă. . . orhestrul începe valțul, valțul! . . Unde 'ĭ mirele sĕ gĭoc cu el?

Valsul.

Luluța (vălsuind singură).

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,

Astaḑĭ chĭar mĕ mărit
Mĕ mărit, mĕ mărit!
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chĭar astăḑĭ mĕ mărit
Cu al meŭ ĭubit.

(Se opresce din joc, plângĕnd).

Ah, ah, ah, ah, ah, ah!
Dragul meŭ nu mĕ vrea...

Corul.

Sĕrmana, vaĭ de ea! (bis).

Luluṭa (riḑĕnd).

Ha, ha, ha, ha, ha, ha!
Ba mĕ vrea, ba mĕ vrea.

Corul.

Sĕrmana! vaĭ de ea!
Vaĭ de ea!

(împreună).

Luluṭa (jucând).

Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Astăḑĭ chĭar mĕ mărit
Mĕ mărit, mĕ mărit...
Tra, la, la, la, la,
Tra, la, la, la, la,
Chĭar astăḑĭ mĕ mărit
Cu al meŭ ĭubit.

Corul.

Sĕrmana fată!
Priviṭĭ-o, eată,
Eată c'a 'nebunit,
Nebunit, nebunit!

Sĕrmana fată,
Maĭ bine 'ndată
Îndată-ar fi murit
Ar fi murit!

(Luluţa se aruncă în braçele luĭ Leonaş).

Luluţa. — A!.. eaca logodnicul meŭ... eată'l, eată'l!

Chiriţa. — Cine?.. Madama?.. logodnic!.. (cătră musafiri) S'o perdut de istov!

Luluţa. — (ţipând) Aista'ĭ, aista'ĭ... vreŭ sĕ mĕ măritaţi cu dînsul... că de nu... nebunesc...

Chiriţa. — Sĕ te mărităm cu madama?.. altă belea acu!..

Şarl. — *No...* faceţĭ caprisu Luluţeĭ... *non* trebue *contrarier un malade.*

Chiriţa. — Bine ḑicĭ, monsĭu Şarlă... Eĭ... fie, Luluţă dragă... dacă ţi'ĭ drag dumnealuĭ?.. ieţi'l... Noĭ ţi'l dămŭ (cătră Leonaş) Mĕ eartă, madamă, că te supĕr...

Leonaş. — Da unde, cucoană!.. din protivă...

Luluţa. — Dacă mi'l daţĭ... logodiţi-mĕ acu 'ndată cu el.

Chiriţa. — Fie ş'acu, numaĭ nu te. tulbura... (cătră Leonaş) Madamă... facemŭ abuz de bunătatea d-tale... dar apoi veḑĭ în ce stare'ı biata copilă... Fiĭ bună, te rog, şi primeşte a te logodi cu dînsa... ne'ĭ îndatori peste mĕsură.

Leonaş. — Cu mare bucurie... Cea maĭ mare dorinţă a mea este ca sĕ vĕ îndatoresc... poftim inelul meŭ.

Chiriţa. — Foarte mulţemesc... Luluţo, eaca inelul d-sale... dă 'ĭ acum pe-al tĕŭ... şi sĕ vĕ fie logodna într'un ceas bun... amin!

(Leonaş şi Luluţa schimbŭ inelele).

Luluţa. — (veselă) M'am logodit... m'am logodit! D-acum ḑiceţĭ sĕ cânte musica... sĕ 'nceapĕ balul... la bal... la bal...

Chiriţa. — Bal înaintea meseĭ?

Şarl. — (încet Chiriţeĭ) *Ne la contrariez donc pas... puisqu'elle est folle.* (tare) *En avant la contredanse.*

Chiriţa. — (căutând cu dragoste la Şarl) Fie, monsĭu Şarlă... *Vous serez mon* cavaler?

Şarl. — (in parte) Crac.

Chiriţa. — Haĭ, boerĭ... sĕ vĕ vĕd...

(Orhestrul cântă contredansul. Chiriţa jócă cu Şarl în faţă cu Guliţă, care jócă cu Luluţa. Leonaş slujesce de damă luĭ Bârzoiŭ şi jócă amêndoĭ vis-à-vis cu doĭ musafirĭ. — Musafiriĭ maĭ în fund).

Toţĭ (jucând).

Ah, ce plăcere de-a juca
Şi de grijĭ a sĕ scutura.

Chiriţa.

Ah! monsĭu Şarlă... te rog îmĭ spune
Dacă joc frumos cancan?

Şarl.

Ah! que des graces! Jocĭ de minune
(in parte) *Elle danse comme un urs blanc.*

Toţĭ.

Ah! ce plăcere de-a juca
Şi de grijĭ a sĕ scutura.

Chiriţa. — Destul, c'am obosit!

Leonaş. — (strîngênd pe Luluţa in braçe) Ah! dragă Luluţă... de-acum eştĭ a mea, şi nimic nu ne maĭ póte despărţi...

Chiriţa. — (cătră musafiri) Veḑĭ, dacă'ĭ actriţă... cât de bine'şĭ gĭócă rolu.

Leonaş. — De-acum festa'ĭ gĭucată; pot sĕ m'arăt fără grijă.

Chiriţa. — Festa?.. ce vra sĕ ḑicĕ asta?

Leonaş. — (scoţêndu'şĭ capela) Mĕ cunoştĭ, Chiriţoae, cine sûnt eŭ?

Chiriţa. —
Bârzoiŭ. — Leonaş!
Guliţă. —

Leonaş. — Eŭ!.. v'am gĭucat'o bună?

Chiriţa. — (căḑênd pe un scaun) Ah! ne-o gĭucat'o 'epelea!

Bârzoiŭ. — Ean stăĭ, moţpane... dacă'ĭ pe feste?.. poĭ sĕ 'ţĭ-o gĭoc eŭ maĭ sărată şi maĭ chipărată... doar m puterea 'n mână... doar îs Ispravnic!..

Leonaş. — Ba te şterge pe Guriţă, boerĭule... Eaca ›misionul d-tale. (îĭ dă un pachet).

Bârzoiŭ. — Demisionu?

Leonaş. — Aşa... maĭ diuioare am primit un plic : la directorul Departamentuluĭ, care mi'ĭ prietin, şi în tru am găssit demisionul d-tale.

Bârzoiŭ. — Da sĕ n'am parte de Chiriţa dac'am ndit vr'o dată sĕ'mĭ daŭ demision. (citesce) „Demisionul aĭ dat din postul de Ispravnic, se primeşte... şi se ronceşte d-tale ca sĕ încredinţăzĭ trebile ţinutuluĭ, d-sale luĭ Leonaş, nouluĭ diregĕtor." — Am sfeclit'o! (cade pe scaun de altă parte) Da bine... pentru ce?.. care 'ĭ icina?

Leonaş. — (încet) Curcanu cel bĕtrân 'ţĭ-o gĭucat festa... Ce sĕ facĭ?.. s'o trecut vremea curcanilor!.. Ear cât pentru logodna mea cu Luluţa, de nu'ĭ încuviinţa'o acu îndată... spun luĭ Picĭu bricĭcarĭu sĕ dee jalbă că 'ĭ-aĭ luat o carboavă chĭar de haram.

Bârzoiŭ. — Încuviinţăz... încuviinţăz; numaĭ taci.

Chiriţa. — (pe gândurĭ) Sĕ'mĭ tréċĕ p'intre degite bunătate de ḑestre?.. nu se poate... (tare) nu se poate!

Leonaş. — (încet Chiriţeĭ) Ba se poate, căcĭ almintire... 'l-oĭŭ ruga pe prietinul meŭ, pe ofiçerĭu cel de aḑĭ dimineaţă, sĕ arăte portretu d-tale luĭ Bârzoiŭ... Se poate acum?..

Chiriţa. — (plecând capul) Se poate!

Leonaş. — Care vra sĕ ḑicĕ... toate s'o pus la cale... Acum, boerĭ d-voastră, fiind că un Ispravnic trebuĭe sĕ fie un om aşĕḑat... vĕ poftesc la nunta mea cu duduca Luluţa. Dumneeĭ cucoana Chiriţa şi cuconu Grigori, prea ĭubitul eĭ soç, s'o primit a ne fi nunĭ marĭ, aşa este?

Bârzoiŭ. — } (zimbind mânzesce) Cum nu?.. cu mare
Chiriţa. — } bucurie.

Leonaş. — Cât pentru monsĭu Guliţă, dacă tot voiesce duel?..

Guliţă. — Baĭu!

Şarl. — *Comment! tu refuses, malheureux!*

Guliţă. — (cu nerăbdare) *Qu'est ce que vous voulez? Omorision?*

Şarl. — *Fricosion... va!* (în parte) *Quel petit cr...*

Ion. — (intrând) Cucoană... sĕ dee bucate?

Chirița. — Strigă sĕ dee.

Ion. — (la ușa din fund strigă chiuind) Mă Postolachi... mă!.. dă bucate la massă... mă!

Chirița. — Carnacsî, că ne-aî asurḑit! Boerî d-voastră... poftim... d-le Leonaș, ce-o fost s'o trecut... nădĕjduesc că nu ne'î refusa de-a șide cu logodnica d-tale la massă.

Leonaș. — D'inprotivă, cucoană dragă. (încet) și drept dovadă că sûnt prietinul d-tale, poftim portretul.

Chirița. — (încet, luând portretul) Sĕ'țî spun drept... mare comedian aî maî fost!

Leonaș. — Apoî... nu știî că lumea'î un teatru plin de comedienî?

Chirița. — Bine ḑicî... blagoslovită sĕ'țî fie vorba!.. tocmaî asta era s'o spun și eŭ d-lorsale... (arată publicul înaintează spre el).

Credeți'mî mie: ceî mulțî în lume,
Fie din Londra séŭ din Focșenî,
Fie cu stare, cu rang, cu nume,
Joc ades rolurî de comedĭenî.
Cela ce strigă că țara pere
Păn' ce apucă vre un cĭolan;
Și cât îl róde, stă în tăcere...
Cine nu'l scie că'î comedĭan?

Guliță.

Cel care vecĭnic se tot fălesce
Că'î de neam nobil cât un Sultan...
Și 'n faptă'î neamul și'l necinstesce...
Îî prost sĕrmanul! prost comedĭan!..

Șarl.

Celui qui tourne cum bate vêntul,
Fiind adĭ jidov, mânĭ moldovan...
Est un... non trouve au juste cuvêntul;
Une girouette... un comedĭan.

Luluța.

Cela ce caut'o d̦estre mare,
De și el poate nu face-un ban;
Și d̦ice feteĭ că'ĭ dragă tare...
Are ĭubire de comedĭan.

Leonaș.

Cel care jacaș fiind de moarte
A luat pelea de pe sěrman...
De'l ved̦ĭ de-odată blând, smerit foarte...
Sě fugĭ de dînsul că'ĭ comedĭan.

Chirița.

Ast-fel e lumea... o comedie!
Ear noĭ, artiștiĭ care-o jucăm,
N'avem dorință alta maĭ vie
De cât aplaud̦ĭ sě merităm.

Toțĭ.

Ast-fel e lumea... o comedie!
Etc. etc. etc.

(La sfîrșitul cupletelor ușele din fund se deschid și toțĭ se p
nesc spre massa care se vede d'incolo de ușă).

Cortina cade.

DOĬ MORŢĬ VIĬ

PERSOANE:	ACTORĬ:
D. **Ghiftuĭ**, proprietar bogat. . . .	D-nul *Milo*.
Banul **Hagi-Flutur**, bĕtrân ridicol. .	„ *Luchian*.
Acrostihescu, tênĕr poet.	„ *Neculau*.
Egor, lipovan.	„ *Teodorini*.
Şatrarul **Talpă-Lată**, arendaş. . .	„ *Teodor*.
Tiţa, orfană.	D-la *Gabriela*.
D-na **Ferchezanca**, actriţă. . . .	D-na *Sterian*.
D. **Cărcioc**, candidat de judecătorie.	D-nul *Bossie*.
Ion, lacheŭ a luĭ Ghiftuĭ	D-la *Nini*.
Un băet de ţĕran.	⁂

Prietinĭ a luĭ Ghiftuĭ. — Ţĕranĭ. — Jandarmĭ.

DOĬ MORŢĬ VIĬ[1]

VODEVIL ÎN 2 ACTE

representat pe teatrul naţional din Iaşĭ, în beneficiul artiştilor românĭ, la 1851.

ACTUL I.

Teatrul represintă un salon bogat. În drepta pe planul I-iŭ o uşă eschisă ce dă pe un balcon fără grilaj. — În fund, în drepta, o uşă u geamurĭ şi perdele, care duce într'un salon mic. — Alte două uşĭ cu eamurĭ în fund, care se deschid în grădină.—În stânga pe al 2-lea plan, oglindă mare şi lângă acésta o uşă ascunsă ce duce asemenea în grănă. — O canape aşeḍată în stânga privitorilor, un scaun lângă oglindă, alte două scaune între uşele din fund.

(Scena se petrece la Ghiftuenĭ).

SCENA I.

Ion **(scuturând mobilele).**

(La ridicarea perdeleĭ se aude în salonul cel mic din fund, corul mător, cântat de Ghiftuĭ, Hagi-Flutur, Acrostihescu şi pietiniĭ luĭ iftuĭ):

Prietinĭ bunĭ, sĕ bem şi sĕ mâncăm,
Căcĭ poate mânĭ vom da de ceas amar!
Haĭ de pe-acum voĭos sĕ ne'necăm
Într'un antal de vin bun de Cotnar.
Glu, glu, glu, glu, sĕ bem, sĕ mâncăm;
Glu, glu, glu, glu, şi sĕ tot cântăm
Glu, glu, glu, glu, glu.

---

1) L'homme blasé, par Duvert et Lausanne.

Ion. — Ean audǐ boeriǐ cum se veselesc de ḑiua stăpânu-meŭ, d-nu Ghiftuǐ!.. O poftit tot Târgu-Frumos aicǐ la moşie, la Ghiftuenǐ, pe banul Hagi-Flutur. pe d-nu Acrostihescu, pe d-nu Sgârcilă... şi alțiǐ; şi acum de treǐ ḑile, o țin tot una cu mesele şi cu lăutarii.

(Se aude în salonul cel mic cîocnete de pahare şi chiote de veselie. sĕ trăească Ghiftuǐ!.. în sănĕtatea luǐ Ghiftuǐ!.. vivat!..)

Ion. — (căutând pe fereasta uşeǐ salonuluǐ) Gâl, gâl, gâl... înghite-Agachi... duşcă băĭete!.. (viind în fața sceneǐ) Par' că vĕd c'or sĕ cadĕ bolnavǐ, de mult ce 'nghit la sănĕtăți!

Arie: *M'o pus tata se 'nvețiu carte,* din Trântorul.

De treǐ ḑile de când beŭ
Şi mănâncă tot mereŭ,
Cred că dobă s'aŭ făcut...
Numaǐ bună de bătut.
Pan, plan, plan, plan, plan,
Plan, plan, plan, plan.
Ce-aşǐ maǐ ride, ride, Ḑeŭ,
De-aşǐ putea c'un melesteŭ
Sĕ'ǐ mĕsor în lung şi 'n lat,
Şi trivoga 'n eǐ sĕ bat:
Pan, plan, plan, plan, plan,
Plan, plan, plan, plan.

SCENA II.

Ion, Egor (vine din fund de-a stânga şi aduce grilage de fer pentru balcon).

Egor.— (în fund) A! *cito ti tam?.. barabancic? haraşo!*

Ion. — A! d-ta eştǐ, pan Egor?

Egor. — Da, da, eŭ pan Ivan.

Ion. — 'Țĭ-am maĭ spus că nu mě chĭamă Ivan, că doar nu's lipovan ca tine.

Egor. — A! *duşinca* Ivanuşca!.. nu chĭamă la tine Ion?.. *no*, Ion *po lipovanțchi*... Ivan.

Ion. — Nicĭ Ion, nicĭ Ivan... m'aĭ înțěles?

Egor. — *Nĭet* Ion, *nĭet* Ivan?.. *a cĭto?*

Ion. — (cu mândrie) Gĭon!

Egor. — Gĭon. (rîḑênd) A! *pojalosti, duşinca moĭa*... Gĭon *nĭet* hristian.

Ion. — Puçin îmĭ passă. Stăpânu-meŭ, cuconu Dumitrachi Ghiftuĭ, 'mĭ-o poroncit sě mě numesc de-acum înainte Gĭon... pentru că sûnt gĭocheŭ.

Egor. — *Cĭto?* cĭocoĭŭ?

Ion. — (mânios) Gĭocheŭ, măĭ... mere murate...

Egor. — Înțěles... cĭocoĭŭ... *haraşo, haraşo*... Dar sě lăssăm vorba asta, că n'am vreme de perdut. Am venit de la Târgu-Frumos ca sě aşěd ostrețile aiste la balcon. Pot sě m'apuc de lucru?

Ion. — Poțĭ; haĭ, aşaḑě-le maĭ degrabă, că Ḑěŭ, când gândesc că balconu'ĭ fără ostrețe... mě umflă spaĭma.

Egor. — Pentru ce, pan Gĭon?..

Ion. — D'apoĭ n'aĭ věḑut, că cassa 'ĭ zidită chĭar pe malu eazuluĭ, în cât de-ar căde cineva din balconu sta... (arată balconul). s'ar duce de-a dreptu în împěrăția broaştelor?

Egor. — *No*... maĭ bine... că ar învăța a cânta, (face ca broascele) şi ar da conçert la fteatru.

Ion. — Ean las, *pan* Egor, că nu'ĭ de şuguit cu eazu ista.

Egor. — Da adânc iĭ?

Ion. — De triĭ stânjinĭ!.. maĭ ales cole sub balcon... ḑice că n'are fund. Haĭ, mergĭ de pune ostreţile, ca sĕ nu se întêmple vr'o primejdie... (în parte) Boeriĭ s'o cam chefĕluit ş'ar pute foarte lesne sĕ facè huştĭulĭuc...

Egor. — Aista'ĭ balconu cu pricina? (arată în stânga).

Ion. — Ĭe sama bine sĕ nu caḑĭ.

Egor. — (eşind pe balcon) *Ni boĭssa.*

Ion. — Sĕ maĭ vĕd ce fac boeriĭ. (merge la uşa salonuluĭ celuĭ mic şi privesce în întru).

Egor. — (în balcon bocănesce tare şi cântă):

Ĭa ţiganca maladaĭa,
Paoliţa mastavaĭa,
Znĭaĭu varajiti (bis).
Palajiti denche vrucĭcu
Palajiti barin vrucĭcu,
Znĭaĭu varajiti (bis).

Ion. — alergând la uşa balconuluĭ) Tacĭ, măĭ omule, că asurḑeştĭ boeriĭ. Nu poţĭ sĕ puĭ ostreţile făr'a bocăni?

Egor. — *Nĭet.*

Ion. — Eĭ, las dar, pĕnă s'or scula boeriĭ de la massă.

Egor. — (viind în scenă) *Haraşo... haraşo.*

(Se aude ear în salonul cel mic chiote de veselie, şi corul de la începutul sceneĭ I).

Prietinĭ bunĭ, sĕ bem şi sĕ mâncăm,
Căcĭ poate mânĭ vom da de ceas amar!
Etc. etc. etc.

Egor. — (căutând pe fereastra uşeï salonuluï) A! *bojî moi*! că nu sûnt şi eŭ cu dînşiĭ, sĕ facem la mine, glu, glu, glu

(Se aude în salon glasul luï Ghiftuĭ, strigând: Gĭon! Gĭon! adă şampanie).

Ion. — Îndată, cucoane. (deschide uşa salonuluï şi intră în el).

(Se zăresce în salonul cel mic o masă încunjurată de Ghiftuĭ, Hagi-Flutur, Acrostihescu, etc).

Egor. — (vine pe gândurĭ în faça sceneĭ) Uvâĭ! uvâĭ! dacă n'aşĭ fi păţit ce-am păţit, acum aşĭ ave şi eŭ cassă şi massă! aşĭ ave şi eŭ caĭ şi trăsură... ca maĭ înainte. Aşĭ fi tot birjar... ear nu negustor de harbujĭ şi de ferăriĭ în Târgu-Frumos!

Arie lipovenească:

Uvâĭ! uvâĭ! ce-am păţit!
Când eram birjar vestit,
Toată ḑiua mĕ primblam...
Cuconaş par' că eram!
Dar acuma calc pe jos,
Glodul din Târgul-Frumos!
Vênd căldărĭ, harbujĭ, zĕmoşĭ,
La Târgoveţiĭ-frumoşĭ!..

Frumoşĭ... frumoşĭ... vorba vine, pentru că's din Târgu-Frumos... dar almintire... (stă puçin pe gândurĭ) *Bojî moi!*.. acu un an, eram la Eş... birjar la uliţa mare. Avem o droşcă de Brandmaĭer şi doĭ caĭ ĭuţĭ ca chiperĭul: unu Malerchi şi cel-alt Ichim!.. când le strigam: *paĭdi Malerchi*... jidaniĭ de pe uliţă ḑice *aveĭ!*.. Toţĭ cuconaşiĭ vra sĕ se primble cu Egor la Copoŭ şi 'mĭ plăte câte triĭ sorocovovţĭa pe ceas... dar maĭ ales unu cu plete lungĭ... care socoteam că'ĭ cuconaş... şi el era un coţcar... După ce m'o purtat pe datorie douĕ lunĭ... o fugit, fără sĕ 'mĭ plătească... Ah, *ti padleţ*

cuconaș!.. de l'oĭŭ prinde vr'o dată, am sĕ'l satur de droșcă... sĕ'ĭ trag o hurducătură... s'o pomenească!..

Arie lipovenească:

Am sĕ'l ĭeŭ la hățuit
Ca pe-un cal rĕŭ, nestrunit;
Și din biciŭ pocnind mereŭ,
Chĭar la goană am sĕ'l ĭeŭ.
Ear din trupul sĕŭ cu frac
Un răbuș mare-am sĕ'mĭ fac,
Ca sĕ 'nsemn c'un par uscat
Câte ceasurĭ l'am primblat.

Da maĭ pe urmă încă ce-am maĭ pățit c'o madamă de la fteatru... una madama Panchița... A! *bojî moi!* ce ochĭ de drac ave!.. când căta la mine îmĭ căde frêile din mână!.. ea umbla tot cu mine ḑi și noapte, și când iĭ pomenem de parale... îmĭ ḑicea Egoraș... Egoraș!.. când o auḑem, mĕ făcem turtă dulce!.. Într'o ḑi, după ce-o primblasem vr'o triĭ lunĭ pe datorie, merg la dînsa ca sĕ facem socotelile, ș'o găsĕsc plângĕnd... *no*... dac'am vĕḑut'o plângĕnd... 'mĭ-o vinit nodurĭ în gât ș'am început și eŭ a plânge. (scoate basmaoa și'șĭ șterge ochiĭ). Era datoare c'o sută de galbinĭ în târg, și n'ave cu ce sĕ scape de ecsecuție... eŭ, bun la suflet și prost la minte, am alergat degrab' acasă, am pus amanet tot ce-avem, droșcă, hamurĭ, caĭ, ș'am adus suta cea de galbinĭ madameĭ Panchiț, ca s'o agĭut la nevoĭe... Când m'o vĕḑut, 'mĭ-o sărit în gât și m'o sĕrutat... A! *dușinca* Panchiț!.. *Paulița* Panchiț!.. a doua ḑi o fugit și ea... s'o făcut nevĕḑută!.. și de-un an de ḑile acum,

nicĭ n'am audit de dînsa... (bătêndu-se cu pumnul peste cap). *Na! ti scatina...* așa, am prăpădit tot ce-am avut ș'am agĭuns a vinde harbujĭ și pește sărat în Târgu-Frumos.

Arie lipovenească:

Bojî moi! ce pĕcat
Dac'ajungĭ amorezat!
Te daŭ toate de sminteală
Ș'apucĭ hoĭssa 'n loc de ceală!
Droșcar bun chĭar dacă ești,
Drumul ḑiua 'țĭ rătĕcescĭ.
Și tot eșĭ mereŭ din cale,
Și te ducĭ mereŭ de vale.

SCENA III.

Egor, Tița (viind prin stânga din grădină).

Tița. — (oprindu-se cu sfială în fund) Oare unde sĕ fie boerĭul?.. Ce vĕd? pan Egor aicĭ?

Egor. — (întorcêndu-se soldățesce) Egor? *ĭa...* o duducă!..

Tița. — (apropiindu-se) Nu mĕ cunoștĭ, pan Egor?

Egor. — Ean așteaptă... *pastoĭ*... duduca Tița?..

Tița. — Tocmaĭ; m'aĭ vĕḑut la Iașĭ în dugheana luĭ moș Talpă-Lată, unde vineĭ sĕ cumperĭ orḑ și ovĕs.

Egor. — I! *bojî moi*... cum aĭ crescut de-un an de ḑile!.. cum aĭ înbobocit!.. par' că eștĭ o lale *precrasnaĭ*... Da ce maĭ face jupânu Talpă-Lată?

Tița. — Sănĕtos; o lăssat dugheana și s'o apucat de moșie. O luat în posesie chĭar moșiea asta.

Egor. — Moșiea luĭ cuconu Dimitrachi?

Tița. — Dar; o luat'o de la vechilul d-sale, pentru

că știĭ că boerĭul o lipsit vr'o patru anĭ din țară... și s'o întors numaĭ de-abĭa de-o săptămână... cred că nicĭ nu 'l cunóște moș Talpă-Lată.

Egor. — Dacă nicĭ eŭ nu 'l cunosc... nu 'l-am vădut nicĭ o dată... Dar se vede că 'ĭ-o mers bine luĭ *pan* Talpă-Lată, cu ordu și ovĕssu... s'o îngrășet?

Tița. — (ridĕnd) Așa... acum sûntem așĕdațĭ aicĭ de vr'o șese lunĭ.

Egor. — Da el unde'ĭ?

Tița. — Acasă... de-abĭa am sosit amêndoĭ de la Roman, și cum am aflat că boerĭu o vinit la moșie, am alergat ca sĕ 'l vĕd... Nu știĭ unde'ĭ, pan Egor?

Egor. — La massă... Aĭ vr'o treabă cu dînsu?

Tița. — (în taĭnă) Am sĕ 'ĭ vorbesc.

Egor. — Și nu te temĭ sĕ viĭ singurică... așa... în casa unuĭ cuconaș?

Tița. — Sĕ mĕ tem?.. de ce?.. nu știĭ cât e de bun cuconu Ghiftuĭ... Cât bine face locuitorilor... cum 'l ĭubesc toțĭ!.. Ș'apoĭ când aĭ ști cum s'o îngrijit de copilăriea me... cum mĕ dismerda când eram mititică... cum îmĭ aducea păpușĭ și cofeturĭ... par'c'așĭ fi fost copila luĭ... D-luĭ o cheltuit cu dascaliĭ care m'o învățat... și pot dice că'ĭ sûnt datoare cu toate.

Egor. — (uĭmit) Bun hristian!.. Da Talpă-Lată?.. cum aĭ agĭuns la dînsu?

Tița. — La moartea maĭcă-mea, acum doĭ anĭ, neavênd nicĭ o rudă, m'o dat stăpânirea sub epitropiea luĭ... ca prietin a caseĭ noastre.

Egor. — Socotem că ți'ĭ moș.

Tiţa. — Ba nu... aşa 'I dic eŭ pentru că 'I bĕtrân... E! sĕ fi fost atuncĭ aicĭ cuconu Dumitrachi, sûnt sigură că nu m'ar fi lăsat pe mâna altora!.. Doamne! tare 'I bun la suflet!.. şi tare mi'I drag!.. Când am aflat că s'o întors din străinătate... ştiĭ?.. de 'mĭ-ar fi cădut din cer un logodnic cu pĕru de aur, nu m'aşĭ fi bucurat aşa de mult!..

Egor. — (în parte, ştergêndu'şĭ ochiĭ) Ce sufleţel de hulubiţ! (oftează) A! Panchiţ! Panchiţ!

Tiţa. — (în taină) 'Ĭ-am cussut un călăf de cĭubuc cu mărgele ş'am vinit sĕ i'l aduc.

Egor. — (cu dragoste) *Duşinca!* ..

Tiţa. — (cântă).

Arie din *Baba Hârca: Tata 'mĭ-a dis fata, fata.*

Pentru mine, bĭată fată,
Fără mamă, fără tată,
N'am pe nime maĭ ĭubit
Pe pămêntul părăssit.
Pentru dînsul 'mĭ-aşĭ da vĭaţa;
Mĕ rog séra, diminéţa,
Şi dic Doamne, Dumnedeŭ,
Ţine'l tot pe dorul meŭ!

Egor. — (plângénd) A!..

SCENA IV.

Egor, Tiţa, Ion (eşind din salonul cel mic).

Ion. — Haĭ, haĭ, căraţi-vĕ că s'o sculat boeriĭ de la massă ş'o sĕ vie aicĭ.

Tiţa. — (veselă) Boerĭu... cuconu Ghiftuĭ are sĕ vie?.. Cât îmĭ pare de bine!.. am sĕ'l vĕd.

Ion. — Ba te şterge pe guriţă, acu de-odată, drăguţă... haï...

Tiţa. — Apoï dar oiŭ aştepta... poate că maï pe urmă...

Ion. — Negreşit... du-te-acu de te primblă în grădină, pĕn' ce 'şĭ-or trage cĭubucele boeriĭ...

Tiţa. — (apropiindu-se de Ion şi căutând la el cu ochĭ dulcĭ). Da mi'ĭ da de ştire când a fi vreme, domnişorule?

Ion. — (în parte) Eaca!.. că n'o vĕḑusem cât îĭ de frumuşică... (cu blândeţe) Cum sĕ nu'ţĭ daŭ de ştire, drăguţă... cum ţi'ĭ numele? (o apucă de bărbie).

Tiţa. — Tiţa.

Ion. — (în parte) Îmĭ vine s'o sĕrut.

Egor. — Da eŭ ce fac cu balconu, *pan* Ivan?

Ion. — (mânios) Gĭon... nu Ivan... măĭ, mere murate... Las că 'ĭ aşeḑa ostreţile maĭ pe urmă...

Egor. — *No, haraşo, haraşo. Paĭdĭom*, duducă. (esă amêndoĭ prin fund în stânga. Ion îĭ urmează).

SCENA V.

Hagi-Flutur, Acrostihescu, *treĭ prietinĭ*, **Ghiftui** (vine în urma tuturor).

(Ghiftuĭ merge liniştit de se pune pe canape.—Ceĭa-l-alţĭ se apropie vesel de oglindă şi se grupează în faça luĭ).

Arie: *Haideti, frati, se traim bine.*

Toţĭ (afară de Ghiftuĭ).

Haĭdeţĭ fraţĭ sĕ trăim bine
Sĕ trăim noĭ între noĭ,
Luând vremea precum vine
Şi riḑênd de-orĭ ce nevoĭ.

Flutur.

Vaĭ de-acel care nu scie
Tinereț'a prețui!
Eŭ, trăind în veselie,
Pĕn' la moarte-oĭu chiui
Haĭ, haĭ...

Toți.

Haĭdețĭ frațĭ... etc. etc.

Ghiftuĭ. — (cu tristeță) Ba că chĭar... ațĭ vorbit : v'ațĭ prichit!

Flutur. — Da ce?.. ear te-o apucat năbădăĭcile, re Ghiftuĭ?.. ear ți s'o înecat corăbiile?..

Ghiftuĭ. — (apropiindu-se de ceĭa-l-alțĭ) Ba nu... Dĕŭ ı, fraților... vĕ înșĕlațĭ... îs tare vesel... atâta numaĭ mi'ĭ urât!

Flutur. — Ce fel? ce fel ți'ĭ urât... după ce-am șĕrtat dece butelcĭ de șampanie, pentru ca sĕ sĕrbăm ua ta?.. ce dracu?.. aĭ bĕut cât șĕpte și maĭ aĭ raz sĕ te jălueștĭ... dicĭ că ți'ĭ urât?..

Ghiftuĭ. — Mi'ĭ urât cât opt... (oftând) A! voĭ nu țĭ ce 'ĭ urâtul! Ce boală grozavă'ĭ!..

Acrostihescu. — Nu știm?.. ea așteaptă... (scoate ı buzunar un volum manuscris și caută filele) Aurora... La mor-ntul eĭ!.. odă la împĕratul... odă la șahul... odă craĭul...

Flutur. — (încet luĭ Ghiftuĭ) Ear o sĕ ne lovéscă 'n p c'o poesie...

Acrostihescu. — Eată... ascultațĭ... (citesce declamând):

«Urâtul e un demon ce-alungă omenirea
Cu chinurĭ nesfêrşite, cu pas neîncetat;
El stinge 'n sin speranţa, gonesce fericirea,
Şi 'n locul lor depune desgustul ne'npăcat!
Amar de acel suflet pe care el atinge!..»

Ghiftuĭ. — Şi cele-l-alte... bravo, Acrostihescule!.. de când facĭ ode pe la ceĭ marĭ, n'aĭ nimerit nicĭ o dată aşa de bine...

Flutur. — (încet luĭ Ghiftuĭ) Nu's de dînsul...

Ghiftuĭ. — Cu adevĕrat că urâtul îĭ un demon fără milă care mĕ goneşte ḑi şi noapte, şi mĕ face sĕ mĕ cred mort de viŭ...

Flutur. — Te goneşte?.. goneşte'l şi tu...

Ghiftuĭ. — Da cum?.. prin care chipurĭ?

Flutur. — O mie ş'o sută... Nu eştĭ bogat?

Ghiftuĭ. — Bogat... bogat... ş'apoĭ?.. dacă 's bogat... ce'mĭ foloseşte?.. tot asta 'mĭ-o aruncaţĭ în obraz... că 's bogat... că am ḑece miĭ de galbinĭ venit...

Flutur. — Ḑece miĭ de galbinĭ!.. auḑĭ?.. şi 'ncă se maĭ fassoleşte?

Ghiftuĭ. — Nu mĕ fassolesc, frate... ştiŭ că sûnt creştinĭ care trăesc cu maĭ puçin... d'apoĭ... nu 'ĭ totul sĕ aĭ bogăţie...

Flutur. — Ba 'ĭ tot... dacă nu mĕ creḑĭ... întreabă lumea 'ntreagă.

Acrostihescu (declamând):

«Ce este bogăţiea? un vis, o nălucire!
Chĭar o nimică toată... un fulger, o lucire,
O himeră...»

Flutur. — (împingênd pe Acrostihescu) Mări, dute 'n colo cu himera ta, smintitule... audĭ?.. dece miĭ de galbinĭ o nimică toată!.. șuguești, vere?.. dece miĭ!.. dacă eŭ cu suma asta fac pe dracu 'n patru... Dece miĭ de galbinĭ!.. *Chirie eleison!*.. s'apoĭ încă i'ĭ urât?.. dă! pas de nu crede că soarta 'ĭ oarbă...

Ghiftuĭ. — Ce sĕ fac?.. așa mi'ĭ firea.

Acrostihescu (declamând):

«Firea ta îĭ o tirană,
Îĭ o aprigă dușmană!
Trebue de gâlcĭ s'o frecĭ
Și 'n vin s'o înecĭ!»

Flutur. — Aĭ audit?.. eaca un chip minunat ca sĕ'țĭ lecueștĭ boala.

Ghiftuĭ. — În zădar!.. Am cercat de toate și n'am nimerit... Am intrat în slujbă, acu patru anĭ...

Flutur. — Tronc, Marico?.. aĭ și gâssit chip... Ce slujbă?

Ghiftuĭ. — Dicaniceascâ!.. am vĕdut cu adevĕrat multe lucrurĭ de rîs... dar de geaba!.. n'am rîs nicĭ măcar de-o lițcae.

Flutur. — Cred și eŭ... pas de pitrece cu haz când audĭ toată dina: „Către cinstita giudecătorie!.. „așa precum și în urmarea celor maĭ sus pomenite... „jăluitoriĭ... la fața loculuĭ... făcêndu-se sprafcă... și „întorcêndu-se cu natpis..."

Ghiftuĭ. — Și cele-l-alte... triĭ colĭ întregĭ, fără punt și fără comă... 'Mĭ-am dat dimisiea după o lună

de ḑile, ş'am început a alerga prin adunărĭ, prin balurĭ, sĕ caut distracţiĭ...

Flutur. — Eĭ!.. şi n'aĭ găssit?

Ghiftuĭ. — Am găssit pretenţiĭ şi etichete, care 'mĭ-o tăĭet de-odată tot gustul de pitrecere... Ceĭ maĭ mulţĭ s'adună, nu ca sĕ pitreacĕ, dar ca sĕ critice... ş'apoĭ ce criticĭ?.. tot acele şi ear acele, care le-am auḑit cu şĕse anĭ maĭ înainte... De este vr'un bal?.. societatea se 'nparte 'n două... damele de-o parte şi cavaleriĭ de alta, par' că de-abĭa s'ar cunoaşte... ḑice că 'ĭ de *bonton*... şi când se'ncepe gĭocul, ceĭ maĭ mulţĭ din cavalerĭ se duc de se pun la cărţĭ.

Arie: *Adi cu o petiţiune*, din *Musa*.

De şi damele 's plăcute,
Vesele, bine crescute;
De şi joacă, lin, uşor,
Şi însuflă dulce-amor;
Lor le sûnt aḑĭ preferate
Patru dame... cam cĭudate
Care-aduc la cărţĭ noroc
Şi pe care toţĭ le joc. (bis)

Flutur. — Înţĕleg... dama de cupă, de pică, de caro...

Ghiftuĭ. — Doamne! priceput eştĭ, vere Hagi-Flutur!

Flutur. — Aşa 's din născare, vere Ghiftuĭ.

Acrostihescu (declamând):

«Prostiea din născare
Nicĭ un leac nu are!»

Flutur. — Eaca mă! da aista de unde-o sărit cu poesiile luĭ cele şcĭoape?

Acrostihescu. — (supĕrat) Ea ascultă, măĭ vere... nu te-atinge de cele sfinte.

Flutur. — Care sfinte, mă?

Acrostihescu. — Așa sĕ știĭ. Poesiea este-o artă sfîntă... o fiĭcă cerească...

Flutur. — Apoĭ dacă 'ĭ o fiĭcă cerească, n'o face sĕ umble cu colinda la sĕrbătorile unora și altora... m'aĭ înțĕles?..

Acrostihescu. — (în parte) Bestie incapace!

Flutur. — (în parte) L'am pocnit în pălărie! (către Ghiftuĭ) Ș'așa, vere Ghiftuĭ, nu'țĭ uĭta vorba?

Ghiftuĭ. — Ce vorbă?

Flutur. — Ḑiceĭ că n'aĭ putut scăpa de urât nicĭ în societățile Eșuluĭ... mare minune!.. da eŭ rîd cât șĕpte... pitrec... gĭoc... fac curte, într'un cuvênt, trăĭesc... și gust dulceața tinerețiĭ.

Ghiftuĭ. — De câțĭ anĭ eștĭ?

Flutur. — La Crĕcĭun înplinesc 45 de anĭ... și ceĭ mulțĭ înainte.

Ghiftuĭ. — Ce tênĕr fericit!.. eŭ am înbĕtrânit de tot...

Flutur. — Auḑĭ bĕtrân de 36 de anĭ!.. (în parte) îĭ cam smintit.

Ghiftuĭ. — (desperat) Vina me 'ĭ dacă nimic nu'mĭ maĭ place pe fața pămêntuluĭ?.. dacă nimic nu maĭ trezește 'n mine-o singură bătae de inimă?.. am făcut voeajurĭ, și 'n loc de-a mĕ mira ca alțiĭ de minunile ce 'ntêlneam în calea mea, 'mĭ-era greŭ de ele...

Ghiftuï. — Cu adevĕrat... femeïea care 'mï-a eşi înainte... o ïeŭ, mĕ cunun... cum o da Dumnedeŭ... De-oïu păţi ceva, atâta pagubă... o maï păţit'o şi alţiï... Bravo, vere Hagi-Flutur!.. bravo!.. aï rare orï ideï, dar şi când îţï vine câte una, încalte'ï gogonată.. (rîdênd) De mult n'am rîs aşa cu chef.

Toţï. — Sĕmn bun, vere...

Ghiftuï.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi sĕ fie!
Cu ochï închişï voïu astă-dï sĕ mĕ 'nsor.
Nicï mĕ 'ngrijesc de fac o nebunie,
Căcï de urât tot era ca sĕ mor.

Ceïa-l-alţï.

Într'un noroc! de-acum ce-a fi sĕ fie!
Te sfătuim chïar astă-dï sĕ te 'nsorï.
Nu te 'ngriji că facï o nebunie,
Căcï de urât tot era ca sĕ morï.

(Ion intră şi se opresce la uşa grădineï în fund).

Ion. — Cucoane, o sosit o trăsură cu poştalionï la scară.

Ghiftuï. — Cine'ï?

Ion. — O cucoană... doamna Ferchezanca...

Ghiftuï. — Ferchezanca?.. n'o cunosc... de unde'ï?

Ion. — N'am întrebat'o... dar 'mï-o spus că doreşte sĕ vorbească cu d-ta.

Ghiftuï. — Vĕduvă'ï?

Ion. — Nu ştiŭ.

Ghiftuï. — Du-te de-o 'ntreabă... De-a fi vĕduvă,

pofteşte-o 'n casă... ear de 'I măritată, spune'I sĕ 'şI caute de drum.

Acrostihescu. — Ce ḑicI, domnule GhiftuI?.. o damă!..

GhiftuI. — AI dreptate... (luI Ion) De-a fi măritată, spune'I că n'o pot primi... că m'o lovit damla şi 'mI pun lipitorI. (Ion esă).

ToţI. — Damla?.. ce ideIe!..

GhiftuI. — Mĕ feresc de femeI măritate, ca de tămâIe...

Flutur. — Eaca dracu! (în parte) ÎI lipseşte-o doagă...

GhiftuI. — Îs sătul de amorurI... măritate pĕn' în gât.

Flutur. — Ḑi încalte că eştI ghiftuit, ca sĕ ştim de ce te numeştI GhiftuI.

GhiftuI. — HaI... lăsaţi-mĕ singur cu dînsa... Duceţi-vĕ în grădină.

Flutur. — Da ce-aI de gând sĕ facI?

GhiftuI. — De-a fi vĕduvă... o disvĕduvesc şi mĕ disholteeesc tot o dată, nu maI târḑiŭ de cât astă-ḑI.

ToţI. — Vivat!.. Noroc bun, vere!..

ToţI.

Într'un noroc! de-acum... etc. etc.

(Esă prin fund cu toţiI afară de GhiftuI).

SCENA VI.

Ion, GhiftuI, Ferchezanca.

Ion. — (deschiḑênd uşile din fund) Doamna Ferchezanca! (esă).

Ghiftuĭ. — (în parte) Se vede că 'ĭ vĕduvă...

Ferchezanca. — (întrând) *Bonjur*... Cu domnul Ghiftuĭ am cinste sĕ vorbesc?

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumuşică. (tare) Dar, doamna me... Prin care întêmplare?.. Mĕ értă, mĕ rog... eştĭ vĕduvă?

Ferchezanca. — (închinându-se În toată forma.

Ghiftuĭ. — (cu mulţemire) A!.. Prin care întêmplare am plăcerea de-a primi visita d-tale?.. Poftim, mĕ rog... (îĭ arată scaunul de lângă oglindă, şi merge în fund de 'şĭ aduce unul pentru el). Poftim...

Ferchezanca. — *Merci*...

Ghiftuĭ. — Da mĕ rog... (se pun jos amêndoĭ).

Ferchezanca. — Domnule, eată pricina în douĕ cuvinte.

Ghiftuĭ. — Te-ascult cu toată luarea aminte, (în parte pipăindu'şĭ pulsul) Curios lucru!.. pĕn' acu nu 'mĭ pricinueşte nicĭ un efect.

Ferchezanca. — Aĭ auḑit negreşit, domnul meŭ, că stăpânirea voind a veni în ajutorul locuitorilor ce 'şĭ-o perdut boiĭ în iérna trecută, o hotărît a sĕ face în ţară o subscriere în folosul lor...

Ghiftuĭ. — Prea frumos!..

Ferchezanca. — Toţĭ patrioţiĭ s'o grăbit a rĕspunde la îndemnul stăpânireĭ ş'a lua parte la subscriere...

Ghiftuĭ. — Cum?.. a lua parte?

Ferchezanca. — Vreĭ sĕ şuguieştĭ, domnule?

Ghiftuĭ. — (serios) Ba mĕ eartă. Nu şuguesc nicĭ dată.

Ferchezanca. — Gustul filonichie n'are... Toţĭ

patrioţiĭ s'o grăbit d'inprotivă a mări subscrierea cu darurĭ generoase.

Ghiftuĭ. — Mĕ miram şi eŭ...

Ferchezanca. — Şi fiind că d-ta eştĭ cunoscut ca un om ĭubitor de oamenĭ... ca un patriot...

Ghiftuĭ. — Aş!.. şi eŭ ĭs cunoscut de patriot?.. mare poznă!.. nicĭ prin gând nu 'mĭ trecea... Se vede c'o început a fi belşug în ţară despre tagma patrioţilor?.. Slavă ţie Doamne! că mare secetă o maĭ fost vr'o câţĭva anĭ!..

Ferchezanca — (cu entusiasm) Cine nu 'ĭ patriot în ḑiua de astă-ḑĭ!.. Nădĕjduesc dar, domnul meŭ, că veĭ binevoi a contribui şi d-ta la binefacerea obştească... De aceea, trecĕnd pe la moşiea d-tale, am luat îndrĕzneală...

Ghiftuĭ. — Ce se potriveşte... (în parte) Frumos vorbeşte! (tare) D-ta eştĭ însărcinată cu subscrierea în ţinutul nostru?

Ferchezanca. — M'o poftit Ispravnicu sĕ'l agĭut în treaba asta, ş'am primit cu mare bucurie.

Ghiftuĭ. — Nu mĕ 'ndoĭesc dar, că prin mânile d-tale suma subscrieriĭ trebuĭe sĕ 'nfloreascĕ şi sĕ dee roadă bună... Ş'aşa, mĕ rog, ḑiceĭ că eştĭ vĕduvă?..

Ferchezanca. — Eŭ?.. mi se pare că nicĭ n'am pominit...

Ghiftuĭ. — Vĕduvă!.. plăcută posiţie pentr'o femeĭe!..

Ferchezanca. — Maĭ plăcută, nicĭ că se dă.

Arie din Scara mâţeĭ: *Ca se fii cucoana mare.*

Când eştĭ fată, fată mare,
Nu poţĭ face nicĭ un pas

Făr' s'audĭ de la spinare
A bunică'ĭ dulce glas:

(imitând o babă).

«Ba şedĭ maĭ dreaptă,
Şalu'ţĭ îndreaptă,
Ba drege'ţĭ fusta; fiĭ maĭ cu foc.»
Şi de 'ntêmplare
Dacă cutare
Îţĭ face curte... audĭ pe loc:
«Soro, vorbesce;
Soro, zimbesce;
Fă'ţĭ ochiĭ galişĭ sĕ'l ameţescĭ.»
Ce necaz mare!
De supĕrare
Eştĭ, Deŭ, în stare sĕ 'nbĕtrânescĭ! (bis).

Ghiftuĭ. — Aşa 'ĭ cât eştĭ în casa părintească!.. Dar după ce eşĭ odată din cuşcă... după ce te măriţĭ?..

Ferchezanca. — După ce te măriţĭ... altă bele!.. aĭ scăpat de bunică şi daĭ...

Ghiftuĭ. — Peste bun?

Ferchezanca. — Ba peste nebun... peste bărbat care 'ţĭ face ḑile fripte...

Ghiftuĭ. — Care vra sĕ ḑică, d-ta eştĭ cât se poate de fericită de-a fi vĕduvă.

Ferchezanca. — (cu entusiasm) Ce este maĭ dulce de cât libertatea!.. Ce este maĭ plăcut de cât a nu atîrna de nime!

Ghiftuĭ. — Şi... de mult... te bucurĭ de vĕduvie?..

Ferchezanca. — De-abĭa de câteva lunĭ... Maĭ dĕunăḑĭ am scăpat de negru.

Ghiftuï. — După cât am aflat... par' că sûntem gieșï cu moșiile?

Ferchezanca. — Cale de-un ceas unu de altu. Am ·ăḑëșie unde șëd cu multă plăcere... fiind c'acolo am ropat pe soçul meŭ...

Ghiftuï. — Înțëleg... te îndeletnicești cu vecïnica pomenire.

Ferchezanca. — Ba nicï gândesc... O murit? së'ï de bine și Dumneḑeŭ së 'l erte!..

Ghiftuï. — Se vede că nu 'țï-o fost drag... pesmësură.

Ferchezanca. — Ba, Ḑëŭ, nicï chïar pën' la mësură... tu Ferchezanu era bëtrân, uscat și scurt ca Statumă... adică së nu bănueștï...

Ghiftuï. — (zîmbind) Nicï de cum.

Ferchezanca. — 'L-am cunoscut la Eșŭ... vinea se orï la bunică-mea de gïuca concina... Pune-te în ı meă, cucoane Dumitrachi... el era boer... avea ıură... și eŭ n'aveam altă ḑestre de cât un car nurï...

Ghiftuï. — Puçin lucru...

Ferchezanca. — Ce fel puçin?

Ghiftuï. — Vreŭ së ḑic, că'n veacul nostru... nu cere ḑestre de nurï... ci ḑestre de banï.

Ferchezanca. — (oftând) În rele vremï am agïuns!.. 'o ḑi, rëposatu aducêndu'mï o ocă de castane zăhărite, ë ocă de corăbiele și triï ocă de migdale amare...

Ghiftuï. — Bre!.. se vede că era cofetar?..

Ferchezanca. — Ba nu... dar căuta sĕ mĕ 'ndulcească, pentru ca sĕ'l ĭeŭ de soç...

Ghiftuĭ. — Şi te-o îndulcit?

Ferchezanca. — Cum nu, pĕcatele mele, dac' avea moşie... trăsură?..

Ghiftuĭ. — N'am ce ḑice... dac'avea atâtea avuțiĭ...

Ferchezanca. — Adică... le-avea... le-avea... aşa vine vorba.

Ghiftuĭ. — Cum?

Ferchezanca. — Bĭetu Ferchezanu era Braşovan şi 'mĭ spusese braşoave.

Ghiftuĭ. — Eleĭ!

Ferchezanca. — Maĭ braşoave!.. gĭudecă însuțĭ... Moşiea luĭ cea vestită era o răḑĕşie fără locuitorĭ, şi trăsura... o corabie a luĭ Noe... fără caĭ.

Ghiftuĭ. — N'avea nicĭ caĭ?.. care cum s'ar prinde... te-ademenise numaĭ cu vorbe dulcĭ şi cu migdale amare...

Ferchezanca. — Tocmaĭ... pĕn' ce m'o pus în cofă... dar nu 'ĭ bănuesc, sĕrmanu, că almintere era om de treabă şi cu frica luĭ Dumneḑĕŭ... După şĕse lunĭ s'o hotărît, ca un om cu minte, a'şĭ lua paşport.

Ghiftuĭ. — Paşport de voeaj?

Ferchezanca. — (zîmbind) Dar... pe ceea lume.

Ghiftuĭ. — Veḑĭ ce de treabă soç!

Ferchezanca. — (cu mulțemire) Şi de-atuncĭ am plăcere a fi vĕduvă.

Ghiftuĭ. — A!..

Ferchezanca. — În lipsa rĕposatuluĭ, 'mĭ-am pe

trebile la cale... am vêndut răḑĕşia şi pĕn' a nu mĕ 'ntoarce de istov la Iaşĭ, caut sĕ câştig dragostea ţinutaşilor de Roman, făcĕnd bine pe cât pot. (sculându-se) De aceea sûnt prea fericită, domnul meŭ, că visita mea te-o hotărît a subscrie în folosul locuitorilor săracĭ.

Ghiftuĭ. — (dând o pungă) Din toată inima, doamna mea. Poftim 100 de galbinĭ din partea me.

Ferchezanca. — (în parte) 100 de galbinĭ!.. galanton boer! (tare) Îţĭ mulţĕmesc, domnul meŭ, în numele sĕrmanilor care te vor binecuvênta cu toată recunoştinţa ce meritezĭ. (închinându-se) Cu plecăcĭune.

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumos grăeşte! (tare) Sĕrut mânile. (ducênd'o pĕnă la uşă) Sûnt pre fericit c'am făcut cunoştinţa d-tale...

(Se închină unul la altul. Ferchezanca esă).

Ghiftuĭ. — (singur, viind în faça sceneĭ) Îĭ hazlie cucoana asta... Eaca! am uĭtat sĕ mĕ 'nsor!.. (aleargă la uşa din fund şi strigă) Cucoană... cucoană!.. d-ta... ea, mĕ rog... (vine în scenă) Curios lucru!.. par' că 'mĭ trecuse de urât cu dînsa...

Ferchezanca. — (viind înapoĭ) Pe mine mĕ chemĭ, domnul meŭ?

Ghiftuĭ. — Am uĭtat sĕ 'ţĭ spun un lucru foarte însĕmnat... Ştiĭ că eştĭ încă destul de plăcută?

Ferchezanca. — (cu modestie) Ce se potriveşte...

Ghiftuĭ. — (serios) Se potriveşte... nu 'ţĭ fac complimenturĭ, că nu le pot suferi... Am ĭubit în vieaţa me... pe vremea când încă maĭ ĭubeam... am ĭubit poate 50 de femeĭ care era maĭ urâte de cât d-ta.

Ferchezanca. — Bunătatea d-tale...

Ghiftuĭ. — Ce vrîstă socoțĭ că am?

Ferchezanca. — D'apoĭ...

Ghiftuĭ. — Spune drept, că nu mĕ supĕr.

Ferchezanca. — Samenĭ a ave... așa... între douĕ-ḑecĭ și triĭ-ḑecĭ și cincĭ de anĭ.

Ghiftuĭ. — M'am născut cu șĕse anĭ înaintea rĕs-mirițeĭ.

Ferchezanca. — (cu mirare) Care?.. cea de an-țerț?

Ghiftuĭ. — (zimbind) Ba nu... cea din vremea vo-lintirilor.

Ferchezanca. — Vra sĕ ḑicĕ aĭ... (numĕră pe degete)

Ghiftuĭ. — (oprind'o) Nu'țĭ maĭ bate capul... am 37 de anĭ.

Ferchezanca. — Eștĭ în floare... Dar, mĕ rog, pentru asta m'aĭ chĭemat înapoĭ?

Ghiftuĭ. — Dar.

Ferchezanca. — (în parte) Par' căĭ cam lepșit?

Ghiftuĭ. — Cum mĕ găseștĭ la façă?

Ferchezanca. — Cam galbĕn... dar almintere des-tul de vioĭŭ.

Ghiftuĭ. — (trist) Doamna mea... am un haracter, foarte trist!

Ferchezanca. — (zimbind) Vreĭ sĕ ḑicĭ, foarte mu-calit d'inprotivă...

Ghiftuĭ. — Ba mĕ értă... îs trist din firea mea... Vieața 'mĭ pare o comedie gĭucată de oamenĭĭ ceĭ cu minte în beneficiul celor nebunĭ...

Ferchezanca. — (în parte) Oare nu cumva o fost actor?

Ghiftuĭ. — De aceea... în sĕptĕmâna trecută am vrut sĕ mĕ disfac de dînsa...

Ferchezanca. — De cine?

Ghiftuĭ. — (posomorît) De vieață .. făcusem un testament în folosul a câțĭ-va prietinĭ care se găsesc acum în grădină, fiind că m'o ferit Dumnedeŭ de rude.

Ferchezanca. — (cu mirare) Un testament! da ce vroeaĭ sĕ facĭ?

Ghiftuĭ. — (tragic) Sĕ mĕ 'npușc!

Ferchezanca. — (speriată) Ce face? .. sĕraca de mine!.. aĭ nebunit?.. sĕ nu cumva sĕ facĭ una ca asta, că n'or vre sĕ te 'ngroape... audĭ gust?.. (în parte) Îĭ trăsnit cu leŭca.

Ghiftuĭ. — Nu te 'ngriji, cucoană dragă... că 'mĭ-am schimbat planul.

Ferchezanca. — Așa maĭ viĭ de-acasă.

Ghiftuĭ. — În disnădĕjduirea mea, am făcut alt proiect... la care d-ta îmĭ poțĭ fi de-agĭutor.

Ferchezanca. — Eŭ?

Ghiftuĭ. — D-ta... ascultă: Am în Iașĭ o părechie de case cu două rĕndurĭ... am moșiea Ghiftuĭenĭ cu locuitorĭ... care 'mĭ aduce opt miĭ de galbinĭ... am dughenĭ, viĭ și trăsurĭ... cu caĭ... Averea mea sĕ suĭe la 10,000 de galbinĭ venit.

Ferchezanca. — (în parte) Crișu el!

Ghiftuĭ. — Vreĭ sĕ înpărțeștĭ cu mine?

Ferchezanca. — (rĕsărind) Eŭ? sĕ înpărțesc?.. Ean lasă șaga... vaĭ de mine, că poznaș maĭ eștĭ!

Ghiftuĭ. — (serios) 'Țĭ-am maĭ spus, cucoană dragă,

că nu șuguesc nicĭ o dată... Dacă socoțĭ că poțĭ sĕ'țĭ schimbĭ vĕduviea pe soma asta de 10,000 de galbinĭ.. eŭ sûnt gata a sfĕrși târgul cu d-ta... Ađĭ cântăm Isaiea dănțuește înpreună.

Ferchezanca. — Cum? Đĕŭ, vreĭ sĕ ne cununăm cu tot dinadinsul?.. Te-aĭ și amorezat de mine?

Ghiftuĭ. — Ba nicĭ n'am gândit... dar în loc de-a mĕ 'npușca, am hotarît sĕ mĕ 'nsor... Vreĭ?.. primeștĭ?.. Gândește și te hotărește orĭ așa... orĭ așa... eŭ nu silesc pe nime.

Ferchezanca. — (privind vesel la Ghiftuĭ) Când îțĭ spui că eștĭ mucalit... fie! Te socot un om cum se cade.. (Ghiftuĭ zimbesce) cam tueș... dar sûnt sigură că eștĭ în stare a face fericirea uneĭ femeĭ.

Arie din Nișcorescu: *Lacustele.*

Ghiftuĭ (vesel).

De'ĭ așa, cucoană dragă,
La 'ndoĭală nu maĭ sta,
Căcĭ voesc, Đĕŭ, fără șagă
Sĕ mĕ 'nsor cu dumneta.

Ferchezanca.

Cum?.. voĭescĭ acum îndată?
Dar nu credĭ că ne-om căi?..

Ghiftuĭ.

Haĭ sĕ ne 'nsurăm de-odată
Ș'apoĭ... ne-om tot pocăi.

SCENA VII.

Ferchezanca, Ghiftuĭ, Tița (în fund).

Tița. — (cu bucurie) Eată'l însfêrșit!

Ghiftuĭ. — Ce este?

Tița. — Eŭ îs, cucoane... Tița...

Ghiftuĭ. — (mergênd la Tița) A! tu eștĭ, dragă Tițu-lică?.. de mult nu te-am vĕḑut... Ea veḑĭ cum o rescut, de unde era numaĭ cât o păpușă... (o dismeardă).

Ferchezanca. — (în parte) Ce copilă sĕ fie asta?

Tița. — (cu dragoste) Doamne! cucoane, tare 'mĭ era or sĕ te vĕd!

Ferchezanca. — (în parte) Dor?.. eaca mă!..

Ghiftuĭ. — Da de unde și pĕnă unde-aĭ sărit aicĭ moșie?

Tița. — Că aicĭ șĕd cu moș Talpă-Lată, posesorul tale.

Ghiftuĭ. — Nicĭ nu'l cunosc... El mi'ĭ posesor?.. ĭ pare bine. Da ea spune'mĭ degrabă, Tițo... doreștĭ ra de la mine?

Tița. — Ba nu... doream numaĭ sĕ te vĕd... că tare de mult...

Ghiftuĭ. — Eĭ; acum m'aĭ vĕḑut... du-te și 'ĭ vini ĭ pe urmă... că am puçină treabă...

Tița. — Cum? mĕ alungĭ așa degrabă?..

Ferchezanca. — Da eșĭ aḑĭ, soro dragă, când îțĭ ucește boerĭu... Nu 'nțelegĭ că are treabă?..

Tița. — (cu lacrimĭ în ochĭ) Eaca mĕ duc... mĕ duc...

Ghiftuĭ. — Da sĕ viĭ peste-un ceas, Tiță... aĭ au-

ḑit?.. (către Ferchezanca) Îţï daŭ ḑece minute ca sĕ te hotărĕştï de vreï a te numi de-acum Ghiftuĭanca în loc de Ferchezanca.

Ferchezanca. — (coborând ochiï) Numaï ḑece minute?..

Ghiftuï. — Eï; fie 12... îţï daŭ toată vremea. (merge spre salonul cel mic şi se întoarce înapoï).

Tiţa. — (în parte) Ce-am auḑit!

Ghiftuï. — (întorcêndu-se se apropie de Ferchezanca şi ḑice apăsat). Trăsurile mele 's cu caï... (intră în salonul cel mic).

Ferchezanca. — (în parte) Eï!.. pas de te maï fassoleşte, dacă poţï, gĭupineasă Panchiţă... (se pune pe scaun).

Ghiftuï. — (deschiḑênd uşa salonuluï) Cu caï!

Ferchezanca. — (rĕsărind) Carnacsï!..

SCENA VIII.

Tiţa (in fund), **Ferchezanca.**

Ferchezanca. — (în parte) Mulţï oamenï stropşiţï am vĕḑut... d'apoï şi ca aista!.. Da oare cine sĕ fie copila cea de dinioare?.. (întorcênd capul) A! tot aice'ï... (tare) Drăguţă... ea vină 'n coacï.

Tiţa. — (cu sfială) Eŭ, cucoană? (se apropie de Ferchezanca)

Ferchezanca. — Dar... ean spune'mï... de mult îl cunoştï pe boerĭu?

Tiţa. — Din copilăriea me...

Ferchezanca. — Aşa?.. ce soĭu de om îï?

Tiţa. — Cel maï bun din lume; darnic, milostiv... El s'o îngrijit de mine ca un părinte... şi'ï păstrez cea maï adâncă recunoştinţă...

Ferchezanca. — Păstrează, fata mea... păstrează, că bine facĭ.

Tița. — Și'l ĭubesc din tot sufletul...

Ferchezanca. — (în parte) Eaca... oare nu cumva 'ĭ-o picat vr'un tronc la inimă copileĭ?..

Tița. — (după mică tăcere) Cucoană...

Ferchezanca. — (sculându-se) Ce'ĭ?..

Tița. — Mě rog, mě értă dacă îndrěznesc... așĭ vroi sě'țĭ fac o întrebare...

Ferchezanca. — (mândră) O întrebare mie?

Tița. — Maĭ dinioare am audit ceva... adevěrat îĭ că se 'nsoară boerĭu?

Ferchezanca. — Așa 'mĭ pare.

Tița. — (în parte, cu înduĭoșare) Se 'nsoară!.. curios lucru!.. nu știŭ ce simțesc... bucurie negreșit... dar, par'că'mĭ vine-a plânge... (către Ferchezanca) Și cu cine se 'nsoară, cucoană... știĭ d-ta?..

Ferchezanca. — (fără a sě uĭta la Tița) I s'o aprins călcăile pentru mine.

Tița. — Pentru d-ta?.. nu se poate!

Ferchezanca. — Ce-aĭ dis?

Tița. — (în parte, plângénd) Na, că 'ncep a plânge...

Ferchezanca. — (în parte) Doamne! că proaste's fetele de la țară! (merge spre fund).

SCENA IX.

Tiţa (în stânga în fund), **Hagi-Flutur** (intrând pe uşa grădineï din fund), **Ferchezanca.**

Flutur. — Eï! vere Ghiftuï, sfĕrşit'aï?.. (vĕḑĕnd pe Ferchezanca) Ce'mï vĕḑură ochiï!

Ferchezanca. — (vĕḑĕnd pe Flutur) Pieï drace!

Flutur. — Panchiţa!

Tiţa. — (în parte, cu mirare) Panchiţa!

Flutur. — (deschiḑĕnd braçele) Panchiţa! foasta stăpână a inimeï mele... foasta prima actriţă de la teatru naţional!

Ferchezanca. — (riḑĕnd) Hagi-Flutur!.. fluturul cel maï bĕtrân din Iaşï!

Ariea: *Baletuluï umbrelor, din opera: Robert le diable.*

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(împreună).

Ce 'mï vĕḑură ochiï!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'aĭ dat pelea popiĭ?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu!

(Împreună, jucând cancan).

Haĭ dar să jucăm; } (bis).
Haĭ dar să cântăm. }

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

Ce 'mĭ vĕdură ochiĭ!

Ferchezanca.

Tu?

Flutur.

Tu?

Ferchezanca.

Ha, ha, ha, ha, ha.

Flutur.

Ha, ha, ha, ha, ha.

(Împreună).

N'aĭ dat pelea popiĭ?

Ferchezanca.

Nu!

Flutur.

Nu!

Tiţa. — (în parte) Par' că visez!..

Flutur. — Da ce dracu te-aï făcut, sufleţelule, de-un an de ḑile de când aï perit din ochiï meï?

Ferchezanca. — (veselă) Eŭ, puïule?.. m'am sfădit cu directoru teatruluï şi de disnădĕjduire m'am măritat...

Flutur. — (în mare mirare) Te-aï măritat?.. tu?..

Ferchezanca. — Hî, hî.

Flutur. — Măritat?

Ferchezanca. — (face semn din cap că aşa).

Flutur. — Praviliceşte?

Ferchezanca. — Paragrafu... cutare...

Flutur. — Marï sûnt minunile tale, Doamne!

Ferchezanca. — Aşa, dragă... am luat un bilet de loterie la cantora măritişuluï, ş'am prăpădit... Dar ce-o fost s'o trecut... (închinându-se) Îs vĕduvă din cap pĕn' în picïoare.

Flutur. — 'L-aï şi pus la cale pe bïetu...

Ferchezanca. — Ferchezanu?.. altă ceva. Era bĕtrân ca hanu luï Vangheli...

Flutur. — Cum s'ar ḑice... cam hardughie?..

Ferchezanca. — Ba 'ncă ce?.. sĕ fi maï trăit pĕn' în vremea baracilor... îl dobora pojarniciï... dar 'şï-o luat tălpăşiţa maï înainte... (oftând) Ah! Fluturaş dragă, când aï şti cât 'l-am jălit!..

Flutur. — (zimbind) Cât?

Ferchezanca. — Te mïerï ce şi maï nimic.

(rîd amêndoï).

Tiţa. — (în parte) Sĕrmanu boerïu!.. Ce femeïe vra sĕ ïee!

Ferchezanca. — Da nu știĭ o bazaconie și maĭ gogonată?.. Domnul Ghiftuĭ mĕ ĭubește peste mĕsură... și mĕ roagă sĕ 'l ĭeŭ... că pĭere... (veselă) Ce ḑicĭ de asta, moș Flutur?.. (lovindu'l peste pântece) Așa colac!..

Flutur. — (rîḑênd) Chĭar colac peste pupăză. (arată pe Ferchezanca).

Ferchezanca. — Pupăză!.. Nu 'mĭ spuĭ că te-aĭ deschis, Flutur bĕtrân?

Flutur. — M'am deschis ca o lale la ochiĭ matale... Da ea spune'mĭ, aĭ de gând sĕ primeștĭ propunerea luĭ Ghiftuĭ...

Ferchezanca. — Cum socoțĭ?

Flutur. — D'apoĭ... știŭ eŭ?..

Ferchezanca. — Auḑĭ?.. și eŭ ḑiceam că s'o deshis!.. Primesc în complet ca la gĭudecătorie... Maĭ m încă vr'o cincĭ minute ca sĕ mĕ hotărĕsc... dar le ;rtfesc pe altarĭul amorĭuluĭ!..

Flutur. — Sĕ 'țĭ fie de bine... Apropo... știĭ că f sĕ găseștĭ aicĭ o mulțime de cunoștințĭ vechĭ?

Ferchezanca. — Care și care?

Flutur. — Acrostihescu și toțĭ ceĭa-l-alțĭ prietinĭ.

Ferchezanca. — Acrostihescu?.. care?.. Odobașa?

Flutur. — (rîḑênd) Ce fel Odobașa?

Ferchezanca. — Așa 'ĭ ḑic eŭ... Odobașa, pentru nu face altă de cât ode... Îs aicĭ?.. bravo!.. mĕ c sĕ'ĭ vĕd... unde's?

Flutur. — În grădina... (cu galanterie) în grădina ale... Dă'mĭ voĭe sĕ'țĭ slujesc de cavaler.. (îĭ dă braçul).

Ferchezanca. — Tot galant?.. bine te-am botezat eŭ Hagi-Flutur.

Flutur. — Îmï place-a sbura din floare 'n floare şi din Panchiţă 'n Panchiţă...

Ferchezanca. — Berbantule...

Arie din Chiriţa: *Haideţi înpreuna.*

(împreună).

Haïdeţï în grădină
Sĕ ne rătĕcim,
Şi cu-aï meï prietinï
Sĕ ne întâlnim.

Flutur (galant).

N'aï frică 'n grădină de te'ï rătĕci,
Pintre florï îndată eŭ te-oiŭ şi găsi. (bis).

Ferchezanca.

Veḑi'l dacă'ï flutur, florï în vecï vênează...
Vrabiea bĕtrână tot malaï visează. (bis).

(înpreună).

Haïdeţï în grădină
etc. etc. etc.

(esă prin fund amêndoï).

SCENA X.

Tiţa. — (singură) Nu'mï vine sĕ cred câte-am auḑit... ce femeïe neruşinată! şi tocmaï ea sĕ fie nevasta cuconuluï Ghiftuï!.. Cum de-o putut sĕ se orbească aşa d... tare d-luï care 'ï om în toată firea?.. nu putea s... aleagĕ maï bine?.. sĕ găsască o copilă cu purtărï bune... care 'l-ar fi ïubit pĕn' la moarte... ca mine... (plânge

Arie din *Baba-Hirca: Of, of, of, si auleu!*

Din a mea copilărie
Eŭ pe dînsul 'l-am ïubit.
Orï ce dulce veselie
De la dînsul 'mï-a venit.
Dar vaï mie! 'n rătĕcire
Dragul meŭ adĭ a cădut;
Ş'orï ce dor de fericire
Pentru mine e perdut!
Doamne!-ascultă al meŭ dor } (bis).
Séŭ dă'mï voïe ca sĕ mor! }

Ah, de-acum s'aŭ sfĕrşit toate;
Lumea 'ntreagă 'ĭ un mormĕnt.
Şi de-acum nimic nu poate
Sĕ mĕ 'ncânte pe pămĕnt;
Căcï în oarbă rătĕcire
Dragul meŭ, vaï! a cădut;
Ş'orï ce dor de fericire
Pentru mine e perdut!
Doamne!-ascultă al meŭ dor } (bis).
Séŭ dă'mï voïe ca sĕ mor! }

SCENA XI.

Tiţa, Egor, Acrostihescu (spăriet, vine din fund alungat de Egor).

Acrostihescu. — Nu pune mâna pe mine că te ïe acu.

Egor. — De-acum nu scapï de mine pĕn' ce nu 'ĭ plăti... (vre sĕ'l apuce de guler).

Acrostihescu.—Nu te obrăznici, măĭ zahar *marojna*, te topesc.

Egor. — *A ćito?..* (furios) *Ah! ti* coţcar... te port două lunĭ de ḑile cu droşca, ş'apoĭ când ĭĭ la plată, spelĭ putina?.. (îl ĭe de guler) *Davaĭ* parale...

Tiţa. — (căutând sĕ'ĭ despărţască) Da ce este, pan Egor?

Egor. — Ce este?.. nu băga de samă; am prins un muştereŭ... (îl sgâlţie) *Davaĭ* parale...

Acrostihescu. — Parale... parale... n'am acu.

Egor. — *Nima?..* *No*, haĭ cu mine amanet la Târgu-Frumos...

Acrostihescu. — (în parte) Cum dracu sĕ scăp? (tare) Ea ascultă, Egoraş...

Egor. — *A nĭet* Egoraş... *ĭa* Egor!..

Acrostihescu. — Egoraş dragă... fiĭ om de treabă că 'ţĭ-oiŭ face o odă.

Egor. — *Ćito?*

Acrostihescu. — O odă ca sĕ trecĭ la posteritate...

Egor. — *A ćito ti tam* post?.. *No*, eŭ postit destul un an de ḑile... *davaĭ* parale că 'ţĭ ĭeŭ surtucu... (vrea sĕ'l desbrace).

Acrostihescu. — (furios) Ce face?.. sĕ nu cumva... că te sfărâm în bucăţĭ, de nu te-a putea drege nicĭ un carêtaş... (îl împinge departe de el).

Egor. — (răpeḑindu-se). Tu?.. Aşteaptă...

Acrostihescu. — (fugind pe uşa cea ascunsă) Ba nicĭ gândesc...

Egor. — (alungându'l) *A... hti... padleţ!..* (esă).

Tiţa. — (alergând după eĭ) Pan Egor... pan Egor... stăĭ... (esă).

SCENA XII.

Ferchezanca, Flutur, Prietenĭ.

Arie din *Scara mâţiei: Se traiasca 'n veselie...*

Prieteniĭ (vind din fund).

Sĕ petre:ĭ in veselie,
Doamna mea, precum doresci;
Peste inimĭ şi moşie
Ca o zină sĕ domnescĭ.

(Se închină la Ferchezanca).

Ferchezanca.

Dragiĭ meĭ, a voastr' urare
Cu plăcere o primesc,
Şi la toţĭ avere mare
Eŭ din suflet vĕ doresc.
Dragiĭ meĭ, cu bucurie
Vĕ poftesc la cununie...

Toţĭ.

Sĕ trăescĭ în veselie,
Doamna mea, precum doresci;
etc. etc. etc.

Flutur. — Sĕ trăească stăpâna moşieĭ Ghiftuienĭ!

Ferchezanca. — (inchinându-se) Amin.

Toţĭ. — Sĕ trăească doamna Ghiftuĭanca.

Ferchezanca. — (inchinându-se) Domnilor...

Flutur. — Negreşit că vĕru Ghiftuĭ se găseşte cuprins de cea maĭ vie nerăbdare ca sĕ te vadĕ... Haĭ sĕ'l hiritisim pentru fericirea luĭ...

Toţĭ. — Haĭ, haĭ...

(Flutur merge de deschide uşa salonuluĭ mic. Ghiftuĭ se zăresce dormind pe o canape).

Flutur. — Ce vĕd?.. doarme!

Toţĭ. — Doarme!

Ferchezanca. — (supĕrată) Doarme!.. Nu mĕ aşteptam la una ca asta...

Flutur. — Negreşit c'o adormit înadins ca sĕ viseze la ĭubita luĭ mireasă.

Ferchezanca. — (mânioasă) Flutur bĕtrân... acuş îţĭ smulg aripile... Haĭ, căraţi-vĕ de-aicĭ... lăsaţi-mĕ singură cu domnul Horăilă ista... căcĭ am sĕ'ĭ grăĭesc... (în parte) Frumoasă impresie 'ĭ-am făcut se vede!

Toţĭ (eşind închinându-se).

Sĕ petrecĭ în veselie,
etc. etc.

SCENA XIII.

Ferchezanca, Ghiftuĭ.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftuĭ) Cucoane Dumitrachi...

(Ghiftuĭ horăĭesce).

Ean audi'l cum horăeşte!.. par' că 'ĭ un ogeac aprins. Domnule Ghiftuĭ... pace!.. îĭ dus pe ceea lume... Ean sĕ'l şuer (şueră. — Ghiftuĭ tace) O stat moara... acu'ĭ vremea. (tare) Domnule Ghiftuĭ...

Ghiftuĭ. — (tresărind) Ha... ce'ĭ?.. cine mĕ chiamă?.. A!.. d-ta eştĭ, cucoană?..

Ferchezanca. — Da frumos horăeştĭ când vreĭ.. aĭ putea întrece toţĭ bondariĭ din ţară la un loc.

Ghiftuï. — Se poate... E! ce pĕcat că m'aï trezit!

Ferchezanca. — Pĕcat?..

Ghiftuï. — Dar... 'mï-aï spăriet un vis cât se poate de plăcut... Pune'ţï în gând că visam că eraï lângă mine... (Ferchezanca zimbesce şi coboară ochiï) şi că'mï ḑiceaï, c'un glas de ânger, că nu mĕ poţï suferi... ştiï?.. par' că mĕ ungeaï cu mïere la inimă.

Ferchezanca. — (cochetând) Adese orï visurile 's mincïunoase.

Ghiftuï. — (trist) Pĕcatu mare...

Ferchezanca. — Ha, ha, ha, că şăgalnic maï eştï... Cele 12 minute o trecut...

Ghiftuï. — Care 12 minute?.. A! mĕ eartă... 'mï-aduc aminte... dar... dar... pentru propunerea ce 'ţï-am făcut?..

Ferchezanca. — Tocmaï... am gândit... am chibzuit... şi m'am hotărît...

Ghiftuï. — A nu primi?

Ferchezanca. — Ba d'inprotivă... primesc.

Ghiftuï. — (puindu-se pe canape) Ba Ḑeŭ?

Ferchezanca. — Găseştï că'ï lucru de mirare?

Ghiftuï. — (scoţĕnd çigarete din buzunar) Ba nicï de cum... cu mare sânge rece) Când îï vra sĕ ne cununăm... îs ga... a... ta. (cască).

Ferchezanca. — Frumos!.. boerïu 'ncepe-a căsca, pĕn' a nu sĕ însura!..

Ghiftuï. — Nu băga de samă... (dându'ï o çigaretă) Pofteştï?

Ferchezanca. — (supěrată se depărtează de canape) Foarte'ţĭ mulţĕmesc... nu metahirisesc pe nemâncate.

Ghiftuĭ. — A! (cască).

Ferchezanca. — (în parte) Ear cască!.. curioasă lighioae!.. de n'ar fi om, aşĭ crede că'ĭ somn...

SCENA XIV.

Ghiftuĭ (pe canape), **Ferchezanca** (în dreapta), **Egor.**

Egor. — (intrând ĭute prin fund) 'L-am scăpat! 'mĭ-e perit din ochĭ!.. (vĕdênd pe Ferchezanca) *A! boji moi!..* Ce vĕd?.. Panchiţ!

Ferchezanca. — (în parte, cu spaĭmă) Egor!..

Egor. — Panchiţ!.. în sfêrşit te-am găsit şi pe d-ta!.. adĭ în diua luĭ *sfeti* Mina.

Ghiftuĭ. — (în parte, cu sânge rece) Se vede că mireasa mea are cunoştinţĭ prin lipovenime.

Egor. — (cu durere) A! Panchiţ! Panchiţ! cum 'ţĭ-aĭ făcut ris de bĭetu Egor!.. *A! tam nĭet* frumos... *nĭet* hristian.

Ferchezanca. — (în parte) Vaĭ de mine! c'a sĕ mĕ comprometeze d'naintea boerĭuluĭ... (tare) Eŭ?.. nu te 'nţeleg... nu ştiŭ ce vreĭ sĕ spuĭ... nu te cunosc...

Egor. — (furios) Nu mĕ cunoştĭ?.. A! aĭ uĭtat pe Egor birjarĭu care te-o purtat cu droşca triĭ lunĭ ş dile pe datorie... aĭ uĭtat că te-am scăpat de la nevoĭe?.. că m'am calicit pentru ca sĕ te scap de execuţie?.. Nu mĕ cunoştĭ?.. dar când 'ţĭ-am adus ce-

o sută de galbinĭ, cum de mĕ numeaĭ Egoraș?.. cum de 'mĭ săriaĭ în gât?.. cum de mĕ sĕrutaĭ?.. Mĕ cunoșteaĭ atuncĭ?..

Ferchezanca. — (în parte) Am pățit-o!.. (tare) Eŭ 'țĭ-am sărit în gât?.. eŭ te-am sĕrutat pe tine?.. Ce obrăznicie!.. un droșcar șĕ mĕ batgĭocorească de la ochĭ!.. (către Ghiftuĭ) Și d-ta suferĭ una ca asta în casa d-tale?.. ah... ah! (se face că leșină).

Ghiftuĭ. — (cu sânge rece) Ba că bine ȡicĭ... Lasă, cucoană... nu maĭ leșina că 'l daŭ eŭ afară pe bețivul ista.

Egor. — (mânios) *Cito?*

Ghiftuĭ. — Ha, ha, vorbeștĭ lipovenește?.. dacă 'ĭ așa... (arătând ușa) *Na leva... pașol... scari...*

Egor. — *Ĭa?...*

Ghiftuĭ. — *Ĭa!..* vorbeștĭ și nemțește?.. *also fort, fort... gleich.*

Egor. — Nu vreŭ... sĕ 'mĭ plătească d'întâĭ 100 de galbinĭ.

Ghiftuĭ. — (cam mânios) *Pașol* îțĭ ȡic. (în parte) Mi se pare că 'ncep a mĕ mânie... (îșĭ pipăe pulsul) Dar... bate maĭ ĭute... slavă Domnuluĭ! (către Egor) Încă n'aĭ eșit?

Egor. — (puindu-se pe un scaun, în fund) *Niet.*

Ghiftuĭ. — *Niet?..* Eĭ apoĭ vreĭ sĕ te-arunc pe fereastă?

Egor. — Tu?.. ha, ha, ha. Vin dacă vreĭ sĕ te frbuesc ca pe-o droșcă veche.

Ghiftuĭ. — (în parte) Auȡĭ!.. acu m'am mâniet de tot.

Egor. — (suflecându-șĭ mânicile) *No; paĭdi suda...*

Ghiftuï. — (scoţêndu-şĭ surtucul) Aşteaptă, *Marojna*... că te-oĭu topi eŭ acuş.

Ferchezanca. — (în parte) Vaĭ de mine! c'or sĕ se batĕ!.. Eaca pozna.

Ariea căluşeilor din: *Nunta tieraneasca.*

Egor şi **Ghiftuï** [împreună]

Vaĭ de tine,
Vaĭ de tine!
Cată de te ţine bine;
Cu mânie şi cu ură
Am sĕ'ţĭ sfărm dinţiĭ din gură. } (bis).

Ferchezanca (alergând între amêndoĭ).

Staţĭ pe loc... nu luptaţĭ... şede reŭ...
Ghiftuï şi **Egor** [împreună].
Nu vreŭ! } (bis).

Ferchezanca (către Ghiftuĭ).

Ah, te rog... fiĭ blajin, domnul meŭ...

Ghiftuï.

Nu vreŭ!

(Împreună).

Egor şi **Ghiftuï.**

Vaĭ de tine,
Vaĭ de tine!
etc. etc.

Ferchezanca (în parte).

Vaĭ de mine, vaĭ de mine!
Se bat, eată, ca maĭ bine...

Vaĭ de mine! mĕ tem foarte
Sĕ nu facĕ vre o moarte.

(Ghiftuĭ și Egor se luptă cercând a se trânti la pământ. Ghiftuĭ îl împinge pe Egor spre balcon).

Ghiftuĭ. — Ha, ha... Măĭ, turtă dulce... bătae vreĭ?.. așteaptă.

Egor. — *Ah! ti șelma...*

Ghiftuĭ. — Am sĕ te 'nvĕț polca... ca așa... (tot întorcêndu-se în luptă, ajung pe balcon).

Ferchezanca. — (spărietă) Stațĭ, stațĭ, pentru numele luĭ Dumnedĕŭ!

Ghiftuĭ. — (în balcon) Nu te da, *Marojna...*

Egor. — *Pastoĭ...* (se aude un vuet de grilaje stricate).

Ghiftuĭ. — Ține, mă... ține, mă...

(Se aud amêndoĭ rĕcnind și cădênd în eaz).

Ferchezanca. — (rĕcnind cu spaĭmă, caută pe fereasta balconuluĭ) Vaĭ de mine!.. c'o cădut în eaz din balcon!.. nu se maĭ zăresc... poate că nu știŭ sĕ 'noate!.. (desnădĕjduită) Or sĕ se 'nece... și 'ncă n'am apucat măcar a mĕ mărita... (aleargă în fund și strigă) Sărițĭ... sărițĭ... alergațĭ!..

SCENA XVI.

Ferchezanca, Tița (viind din fund și aducênd pe brațe o manta).

Tița. — Ce este? ce este?

Ferchezanca. — (perdută) O cădut în eaz cuconu Egor și Ghiftuĭ droșcarĭu.

Tița. — Sĕraca 'n de mine!.. haĭ s'alergăm degrabă...

Ferchezanca. — Haĭ sĕ rîdicăm satu...

Arie din Scara Mâțeĭ: *Tâlharii.*

Ferchezanca și **Tița** (deschiḑênd ușele din fund)

Prietinĭ, sărițĭ, ajutor!
Că'n baltă se 'neacă și mor!

(Tița esă prin fund alergând).

SCENA XVII.

Ferchezanca, Flutur, Acrostihescu, Prietinĭ, Slugĭ (toțĭ vin din toate părțile alergând).

Toțĭ.

Ce este? ce vuet? ce zor?
Cuĭ trebuĭ aicĭ ajutor?

Ferchezanca.

Egor și Ghiftuĭ...

Toțĭ.

Ce spuĭ?

Ferchezanca.

Bătêndu-s'aicĭ...

Toțĭ.

Ce ḑicĭ?

Ferchezanca.

În caz aŭ dat, Ḑeŭ,

Toțĭ.

Valeŭ!

Ferchezanca (cu desnădejde)

Ca doï bivolï greï.

Toțï.

Eleï!

(împreună)

Degrabă, degrab' ajutor,
Că'n baltă se'neacă și mor. } (bis)

(O parte din persoane se răped în salonul cel mic și se fac nevĕdute prin dreapta. Ceïa-l-alțï se apropie de fereastă și caută cu groază spre caz... Sûnt cu toțiï grupațï ast-fel, în cât ușele din fund sĕ se poată vide de public. — După o mică tăcere, se aude sub balcon glasul luï Acrostihescu, dicênd:) S'o înecat!..

Toțï. — S'o înecat! (rĕmân încremenițï toțï).

(Ghiftuï acoperit cu o manta se arată întovărășit de Tița la o ușă din fund. Când aude cuvêntul s'o înecat, se opresce înspăimântat. Nime nu'l vede).

Ghiftuï. — (în fund) Am făcut moarte de om!.. am înecat un sudit!.. de-acu 's prăpădit!.. or sĕ mĕ dee în criminal!

Tița. — Țist... vin cu mine... că te scap eŭ.

(Ghiftuï și Tița se fac nevĕdutï în stânga. Ceïa-l-alțï de pe scenă caută tot pe fereasta balconuluï).

Ferchezanca. — (pe fereastă) Nu maï este nicï o nădejde, Odobașa?

Acrostihescu. — (sub balcon) Nu... îs perduțï!

Ferchezanca. — (cu disperare) Perduțï!.. or sĕ se mureze ca crastavețiï în caz... aleluïa... am rĕmas ear vĕduvă... ah! (leșină).

Toțî.

Vaî, ce întêmplare!
Staŭ încremenit!..
Printr'o înecare
Toate s'aŭ sfêrșit. (bis)

(Rĕmân toțî încremenițî. — Flutur caută sĕ dee ajutor Ferchezancăî. — Cortina cade).

ACTUL II.

Teatrul represintă o odaîe mare și simplă mobilată. Ușă în fund și de-a stânga eî o scară care duce la rêndul de sus. — În capĕtul scăreî o altă ușă. În stânga o fereastă ce dă în grădină, în dreapta o sobă și d'inaintea eî o massă pe care se vĕd o oglingă mică și un sfeșnic cu un căpețel de lumînare. — Scaune pe lângă părețî. O ușă dincolo de sobă, care duce în odăile luî Talpă-Lată.

SCENA I.

Tița (la fereastă, privind în câmp).

Nu se zărește încă. De adî dimineață de când 'l-o trimes moș Talpă-Lată la Târgu-Frumos cu scrisorî... (viind în scenă) Sĕrmanu bîetu boerîu!.. s'ajungĕ a sĕ face cîoban tocmaî la posesorul luî!.. (veselă) Un cîoban cu dece miî de galbinî venit!.. Cât îmî pare de bine că m'am găssit lângă dînsu când o scăpat din caz... 'L-am ascuns într'o manta și, făr'a fi zărit de nime, 'la-m adus la noî acasă... de-atuncî îl vĕd în toate dilele... că n'are ce face... de când s'o înecat Egor... el îî silit sĕ șadĕ aicî ascuns în strae țĕrăneștî... de frica jandarmilor...

Arie din ***Scara mâței: Paserele mult iubite.***

Ḑeŭ îmĭ pare foarte bine
C'a scăpat el de la moarte
Şi din ochiĭ tuturor;
Dar îmĭ pare şi maĭ bine
C'a scăpat el chĭar prin mine...
Şi că'ĭ sûnt de ajutor.
A perdut a sa avere
Boerie şi putere,
Ajungând a fi păstor;
Dar în loc de bogăţie
Şi de-o seacă boerie
Îĭ rĕmâne-al meŭ amor!

SCENA II.

Tiţa, Talpă-Lată (viind din fund).

Talpă. — (supĕrat) Tiţo?.. n'o maĭ vinit ghĭorlanu cel de Stan?

Tiţa. — Nu, moş Talpă-Lată.

Talpă. — Ce mojic leneş!.. de aḑĭ dimineaţă de când 'l-am trimes la Târgu-Frumos... s'o fi oprit în vr'o crâşmă, că tot îĭ ḑi de târg astă-ḑĭ.

Tiţa. — Cine?.. el în crâşmă?.. (în parte) Un boer în crâşmă! dacă s'o maĭ vĕḑut!..

Talpă. — Aşa 's ţĕraniĭ iştia... s'o făcut nişte beţivĭ de frunte de când s'o înmulţit velniţile... şi nu maĭ poţĭ face nicĭ o treabă cu dînşiĭ.

Tiţa. — Ea las', moş Talpă-Lată, că Stan nu 'ĭ ţĕran de rênd; el nicĭ nu ştie ce'ĭ vinu măcar.

Talpă. — Vorbă'ĭ?.. un țopîrlan ca dînsu... leneș... somnoros... tueș... care când îĭ poroncesc câte ceva... sĕ măture cassa... sĕ aducĕ apă de la fôntână... se uĭtă la mine cu ochiĭ boldițĭ, ca o broascĕ la soare... Mĕ mir ce'l tot aperĭ, Tițo dragă, că nu plătește nicĭ doĭ banĭ... (în parte) De n'ar fi un mojic prost, așĭ crede, Doamne eartă-mĕ! că 'ĭ-o căḑut tronc la inimă.

Tița. — D'apoĭ și d-ta, moș Talpă... nime nu te maĭ poate mulțĕmi... bĭetu Stan lucrează cât poate, sĕrmanu! și d-ta în loc sĕ fiĭ bun cu dînsu, nu încetezĭ de-al ocărî ca pe-un argat prost...

Talpă. — Eĭ! ba nu cumva aĭ vra sĕ'l bag în sîn și sĕ'l cocolesc!.. ce 'l-oĭu cocoli într'o ḑi c'o dispicătură... Da cine oare s'aude afară?

(Se aude la ușa din fund tropote de caĭ și glasul Ferchezanceĭ rîḑĕnd).

SCENA III.

Ceĭ dinainte, **Flutur, Ferchezanca.**

Flutur. — (afară) Tbrrr... hola... Tbrrr...

Ferchezanca. — (afară rîḑĕnd) Ține bine sĕ nu daĭ rĕŭ... ha, ha, ha...

Flutur. — (intră în costum de călĕreț ridicul) Bucuroșĭ la oaspețĭ?

Talpă. — Bucuroșĭ... poftim.

Flutur. — D-ta eștĭ posesorul moșieĭ Ghiftuĭenĭ?

Talpă. — (închinându-se) Eŭ, cucoane... șatrariŭ Timofti Talpă-Lată.

Flutur. — D-ta sĕ fiĭ sănĕtos... (mergênd la ușa din fund) Poftim în cassă, suflețele...

Ferchezanca. — (întrând răpide în costum de Amazonă) Uf! bine c'am maĭ dat de uscat!.. ce fugă!.. ce primblare de olac... cale de-o poștă călare... de la Târgu-Frumos, pĕn' aicĭ!.. Dațĭ'mĭ degrabă un pahar de apă... séŭ de vin, că mi s'o făcut gâtița ească.

(Tița merge în odaea din dreapta și aduce un pahar cu apă).

Ariea *Galopuluĭ* de la *bal-masque*.

Ferchezanca.

Hop, hop, hop,
La galop
Când alerg călare,
Hop, hop, hop,
La galop
Inima mea sare.
Hop, hop, hop,
La galop
De mĕ vede-orĭ cine,
Hop, hop, hop,
La galop
Saltă după mine.
Ce plăcere d--a fugi în fuga mare
Pe un cal ĭute, sprintinel ca un ogar.
Câte-o dată, alivanta pe spinare,
Dar nu'mĭ pasă... eŭ de gotiĭ n'am habar.
Hop, hop, hop. etc.

Flutur. — (în parte) Par' că vĕd maștele, la balmasche... (imitând musica militară) Tă...nă...nă...nă... dână... dână... bum, bum, bum...

Tița. — (aducênd apă) Eaca apă, cucoană... (în parte) Ce vĕd? Ferchezanca!

Ferchezanca. — (Ïe paharul şi be) Sĕ trăeştĭ. (puind paharul) Par' că cerusem vin... da nu'ĭ nimică; ĭĭ bună şi apa... (vĕḑĕnd pe Tița) Ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ? copila cea care-am întêlnit'o la curte, când s'o înecat bĭetu Ghiftuĭ!.. mare poznă! Da ce cauțĭ aicĭ, drăguță?

Talpă. — Aicĭ şĕde, cucoană... împreună cu mine...

Ferchezanca. — Aşa?.. ĭĭ vr'o strĕnepoată de-a d-tale?

Talpă. — Ba nu, cucoană... eŭ ĭĭ sûnt epitrop, de când 'ĭ-o murit părințiĭ...

Ferchezanca. — Dumneḑeŭ sĕ 'ĭ erte!.. (către Tița Ea ascultă, drăguță... n'aĭ o odae maĭ curată unde sĕ mĕ pot odihni puçintel, că 'mĭ-o sdrobit calu toate oasele 'n mine... ştiĭ? par' că 's făcăluită.

Tița. — (în parte) Altă bele acu!.. a sĕ dee boerĭul cu ochiĭ de dînsa...

Ferchzanca. — (în parte) Se vede că'ĭ surdă, sĕrmănica. (strigând tare) N'auḑĭ, drăguță... aşĭ dori o odae...

Tița. — Dacă nu 's surdă, cucoană... nu te rĕguşi degeaba.

Talpă. — Pofteştĭ sĕ te odihneştĭ? îndată... Tițo, du pe cucoană în odaea ta...

Tița. — În odaea... mea?

Talpă. — D'apoĭ unde... în coşerĭŭ?.. haĭ, şi 'ĭ dă cele trebuincĭoase.

Ferchezanca. — Foarte mulțĕmesc. (în parte) Detreabă posesor... heĭ! sĕ nu fi rĕposat bĭetu Ghiftuĭ... era sĕ'mĭ aducĕ mie căştĭurile... (oftând) Ce'ĭ lumea asta!.. ca un cal breaz... Toate planurile mele o căḑut în baltă! (stă pe gândurĭ).

Tița. — Când iĭ pofti, cucoană... odaea 'ĭ gata.

Ferchezanca. — (pe gândurĭ) În baltă!.. în baltă!..

Flutur. — Ha, ha, ha... copila 'țĭ spune una și tu rĕspundĭ alta... ha, ha, ha.

Ferchezanca. — (rĕsărind) Ce-aĭ pățit, Hagi Flutur?.. te gâdile Rusaliile, de rîḑĭ așa?

Flutur. — Ba nu... ha, ha, ha... Da copila 'țĭ spune alta și tu iĭ rĕspundĭ una... vorba ceea: Buna ḑiua, măĭ fărtate... șepte puĭ de rață, frate... măĭ fărtate, tu eștĭ surd... ba c'acu trecur'un cârd...

Ferchezanca. — (puçin supĕrată) Mâncate-ar moliile, că slut eștĭ când rîḑĭ... unde'ĭ odaea, drăguță?.. (merge spre fund după Tița).

Tița. — Încoacĭ... poftim. (merge spre scară).

Flutur. — Da bine, soro... așă'șĭ te ducĭ și mĕ lașĭ cu lacrimile pe obraz?

Ferchezanca. — (oprindu-se pe scară) Știĭ ce? spală-te degrabă cu apă de soc, ca sĕ nu te facĭ chistruĭ...

Flutur. — Ean lasă șaga... nu întârḑie, c'avem sĕ mergem la curte.

Ferchezanca. — Ba 'țĭ pune pofta 'n cuiŭ de-o camdată, suflete... (către Talpă) Mĕ rog, arhon Talpă Lată... departe 'ĭ pĕn' la curtea boerească?

Talpă. — Ca vr'o gĭumătate de ceas, cucoană.

Ferchezanca. — Atâtica?.. eĭ, apoĭ mĕ duc sĕ mĕ culc puçintel... Cu sara bună...

Tița. — (în parte) Vaĭ de mine!.. c'acu vre sĕ și doarmĕ aicĭ!

Ferchezanca. — (suind scările) Da bine, soro... nu cumva mĕ ducĭ în hulubărie?

Flutur. — (jos în capĕtul scăreĭ) Acolo ți'ĭ locu matale, porumbițo...

Ferchezanca. — (în capĕtul de sus a scăreĭ) Hîș... Flutur bĕtrân...

(împreună).

Arie din *Chirița: Adio! în asta seara.*

Ferchezanca (pe scară).

Adio, rĕmâĭ aice...
Eŭ mĕ duc sĕ m'odihnesc.
Adio, mĕ simt ferice
De-a putea sĕ horăesc.

Flutur.

Adio, rĕmâĭ aice
Eŭ la curte mĕ pornesc.
Adio, 'n curĕnd ferice
Oiŭ veni sĕ te găsesc.

Tița (în parte).

Vaĭ mie! cu groaz' aice
Eŭ pe dînsa o privesc.
Cât aşĭ fi, Ḑeŭ, de ferice
De-aşĭ putea s'o mătrăşesc!

Flutur.

Sufleţele... nu uĭta
Prin somn dulce-a mĕ vissa.

Ferchezanca.

Ba, Ḑeŭ, nu; că n'am de gând
Sĕ prind frigurĭ chĭar vissând.
(împreună).
Adio, etc. etc.

SCENA IV.

Flutur, Talpă-Lată.

Flutur. — Ha, ha, ha... poznașă'i!..

Talpă. — Veselă cucoană se vede?.. Îi cucoana d-tale?

Flutur. — (îngâmfându-se) Așa ș'așa... Da ean spu-ne'mi, mě rog, de mult ții moșiea asta 'n posesie?

Talpă. — De-abia de șese lunĭ, cucoane... și, Deŭ, mult mě tem sě nu'mĭ facă vr'o șotie clironomiĭ boe-rului... Dumnedeŭ sě'l erte!.. ci că mare detreabă creștin maĭ era pěn' a nu se 'neca!

Flutur. — Ce fel?.. nu 'l-aĭ cunoscut în vieață?

Talpă. — Nu... când am luat moșiea de la vechi-ul d-sale, d-nu Ciupilă, d-luĭ era dus în nuntru la țara Franțuzuluĭ și, vedĭ pěcatu!.. tocmaĭ când sosisem și la Roman, acu o sěptěmână cu căștĭul... ce sě gă-sesc la curte?.. tufă! boerĭu făcuse huștĭulĭuc în baltă prietiniĭ d-sale spălaseră putina...

Flutur. — N'avea altă de făcut, de cât s'o spele... vreme ce Ghiftuĭ îĭ părăsise... Da bine... care vra dicĕ aĭ rěmas cu gura căscată și cu căștĭu 'n palmă?

Talpă. — Maĭ așa!.. că doar nu era sě'l arunc în ... după boer... Aștept sě vie clironomiĭ sě le es cu n...

Flutur. — Că nu'ĭ aștepta mult... n'aĭ grijă... Iar astă-dĭ trebuĭe sě s'adune comisiea rênduită pen-tru facerea catagrafieĭ a avereĭ luĭ Ghiftuĭ...

Talpă. — Comisiea?.. da n'are rude?

Flutur. — 'L-o ferit Dumnedeŭ... după cum spunea

el, sĕrmanu!.. Mĕ duc sĕ fiŭ façă la lucrarea comisieĭ, ca martur... însă, pĕn' ce m'oiŭ întoarce, te poftesc sĕ porţĭ de grijă cucoaneĭ celeĭ de sus... (cu un aer de protecţie) Te-oiŭ mulţĕmi...

Talpă. — (închinându-se) Bunătatea d-tale, cucoane.

Flutur. — (la uşa din fund) Par' că ḑiseşĭ maĭ dinioare că nu'ĭ departe curtea?

Talpă. — Ea... cât cole... Cum eşĭ din sat, apucĭ de-a dreptul prin pădurea lupuluĭ, şi cât aĭ ḑice cârc Frangolĭo, agĭungĭ în cotunu Sătuleĭ, unde's casele boereştĭ..

Flutur. — Foarte bine... rĕmâĭ sănĕtos... şi nu uĭta ce 'ţĭ-am spus... (esă).

Talpă. — Las' pe mine.

Flutur. — (deschiḑĕnd uşa) Te-oiŭ mulţĕmi (esă).

Talpă. — Sĕrut mânile. (singur viind în faça sceneĭ) Adică dacă'ĭ omul viţă de boer mare... se cunoaşte cale de-o poştă... aşa ş'aista... Da oare cum îl chĭamă?.. 'l-oĭu întreba când m'a mulţĕmi...

SCENA V.

Talpă-Lată, Fedeleş *şi maĭ pe urmă* **Egor.**

Fedeleş. — (cepeleag şi prost, vine alergând din fund) Cucoane Talpă, cucoane Lată?

Talpă. — (rĕsărind) Ce 'ĭ, mă? ce-aĭ păţit? par' că tot lupiĭ te-alungă.

Fedeleş. — Ba sĕ ferească Dumneḑeŭ!

Talpă. — Eĭ, ce'ĭ?

Fedeleş. — Este un om pimintean ascuns în coşĕrĭŭ... şi ḑice aşa: că are sĕ'ţĭ spuĭe o oare cică.

Talpă. — Un om ascuns în coşĕrĭŭ!.. a fi vr'un tĕlhar... cine'ĭ?.. îl cunoştĭ tu, măĭ Fedeleş?

Fedeleş. — (riḑênd prostesce) D'apoĭ încă n'am fost la temniţă ca sĕ cunosc tĕlhariĭ... Poate că d-ta, cucoane...

Talpă. — Tacĭ, prostule... şi du-te de 'ĭ spune sĕ vie-aicĭ...

Fedeleş. — Cine?

Talpă. — Eaca malacu!.. cel din coşĕrĭŭ.

Fedeleş. — M'am dus. (esă alergând şi lăsând uşile deschise).

Talpă. — (singur) Sĕ fie vr'un tĕlhar... nu cred c'ar vini ḑiua meaḑa mare... a fi poate vr'un bejĕnar care vra sĕ între argat la mine... fără leafă.

Fedeleş. — (afară) Boerĭu 'ĭ singur... întră 'n nuntru.

Egor. — (Dând busta în cassă, se aruncă peste Talpă-Lată şi 'l înbrăcişează). Scapă-mĕ, jupâne Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ho ţară!.. Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ!.. Egor?..

Egor. — Da.

Talpă. — N'aĭ murit?

Egor. — *Nĭet!..*

Talpă. — Care vra sĕ ḑicĕ... nu maĭ bĭetu cuconu Dumitrachi.

Egor. — Numaĭ! (oftând) 'L-or fi mâncat raciĭ pe gĭumătate, de-o sĕptĕmână...

Talpă. — Sĕrmanu!.. or fi făcut lăsat de sĕc cu dînsu...

Egor. — (cu desnădĕjduire) A! nu 'ĭ vina mea... preme-

lege că nu... n'am vrut sĕ'l înec... dar cum s'o dovidesc?.. *nïe znaïu*... cum s'arăt că's nevinovat?.. *nïe znaïu* nicĭ atâta... A! jupâne Talpă-Lată... tare's supĕrat!..

Talpă. — Da bine... cum aĭ scăpat din eaz. pan Egor?.. Ean spune...

Egor. — Am eșit înotând... și m'am ascuns în niște stuh care era lângă baltă. Când în stuh... aud de-odată niște oamenĭ alergând din toate părțile și rĕcnind: s'o înecat! s'o înecat!.. *Boji moi!* era sĕ mor de frică.

Talpă. — De frig?

Egor. — Și de frig...

Talpă. — Cred și eŭ... murat cum te găssaĭ, puteaĭ sĕ prindĭ un gutunar de cele tătăreștĭ.

Egor. — De-atuncĭ... nicĭ că m'am maĭ întors la Târgu-Frumos, la dugheană... Am lăsat tot... și căldărĭ... și harbujĭ... și zĕmoșĭ...

Talpă. — Și ce te-aĭ făcut de-o sĕptĕmână?.. cum aĭ trăit?

Egor. — Cum? furând noaptea harbujĭ și zĕmoșĭ de prin harbuzĕriĭ, și ascundêndu-mĕ ḑiua prin copacĭ ca o gaiță.

Talpă. — Sĕracu bĭetu Egor!.. putea sĕ te prindĕ frigurile de-atâta harbujĭ.

Egor. — Sĕ mĕ prindĕ frigurile?.. *A*... *nima*... *nima*... Nicĭ dracu nu mĕ prindea, așa mĕ umplusem de spăriet...

Talpă. — Eĭ! ce vreĭ acum de la mine?.. spune... ce pot sĕ fac pentru d-ta, pan Egor?..

Egor. — Ascunde-mĕ... hrănește-mĕ... înbracă-mĕ... nu'țĭ cer maĭ mult... într'un cuvênt scapă-mĕ de spênḑurătoare...

Talpă. — De spênḑurătoare?.. (tremură).

Egor. — (tremurând) Da... da... că de m'or prinde jadarniciĭ... or sĕ mĕ ducĕ legat la Eș... și de m'or duce legat la Eș... acolo... or sĕ mĕ gĭudice ca pe-un hoț... și pe urmă-or sĕ mĕ hotărască la moarte... ș'apoĭ dacă m'or... hotărî... la moar... te... or sĕ mĕ... *Uvâĭ! uvâĭ!..* (cu desnădejduire) Și, Ḑeŭ, că nu 'l-am înecat eŭ...

Talpă. — O știŭ... n'aĭ nicĭ o grijă, Egor... din cassa mea nicĭ dracu nu te-a putea scoate...

Egor. — (strîngênd în brațe pe Talpă) *A! bogdaprosti... bogdaprosti.*

(Se aude afară un fluer de cĭoban).

Egor. — (spăriet) *A! cito tam?*

Talpă. — Vine Stan cĭobanu... haĭ degrabă... ascunde-te... fă-te nevĕḑut.

Egor. — (căutând împrejur) Unde?

Talpă. — Întră ĭute cole 'n pivniță și n'aĭ grijă... (ridică o trapă).

Egor. — A... vin este?

Talpă. — Este.

Egor. — (coborând în pivniță) A... stahie *nima?..*

Talpă. — Pĭeĭ ĭute... (închide trapa) Ea așa... aicĭ încalte știŭ că'ĭ sigur... numaĭ de nu 'mĭ-ar dișĕrta poloboacile...

SCENA VI.

Talpă, Ghiftuï (în costum de cïoban, intră foarte ostenit şi merge de se pune pe un scaun lângă masă).

Ghiftuï. — [intrând] Uf!.. daţi'mï un scaun... o canape... un divan... că mĕ prăbuşesc... (puindu-se pe scaun) A!..

Talpă.—Ean vedĭ obrăznicie!.. cum îndrĕzneştĭ, măĭ, sĕ şĕdĭ d'inaintea me?

Ghiftuï. — Cum?.. pentru că nu îndrĕznesc sĕ şĕd în picïoare... de ostenit ce sûnt... mĕ tem sĕ nu mĕ disfac în bucăţĭ... M'am dogit ca un poloboc vechĭŭ, de mult ce-am umblat.

Talpă. — Audĭ tontu?.. ş'apoĭ dice că 'ĭ cïoban!.. aşa cïoban! nu poate face-un pas făr'a sĕ jălui că 'ĭ ostinit...

Ghiftuï. — Un pas!.. de-aicĭ la Târgu-Frumos şi 'napoĭ?.. cale de-o poştă bună?.. Mări, nu ţi'ĭ greu sĕ vorbeştĭ? dacă de-aşĭ fi cal de poştă, încă m'aşĭ jălui... măcar că eĭ n'aŭ obiceĭŭ...

Talpă. — Tacĭ, prostule... ştiĭ numaĭ sĕ rĕspundĭ dobitocïĭ.

Ghiftuï. — (cam supĕrat) Ean ascultă...

Talpă. — Ce?..

Ghiftuï. — (în parte) Eaca că era sĕ mĕ daŭ de gol... (tare) Nimic, cucoane...

Talpă. — Hîm... dat'aĭ scrisorile luĭ d. Poliţmuştru?

Ghiftuï. — Poliţmaĭstru... nu muştru.

Talpă. — Nu muştru?.. 'ţĭ-oĭŭ da eŭ un muştru de nu 'l-ĭĭ putea duce... Dat'aĭ scrisorile cum 'ţĭ-am poroncit ?..

Ghiftuĭ. — Le-am dat d-luĭ Poliţmaĭstru... nu muştru.

Talpă. — (în parte) A sĕ mĕ scoatĕ din răbdare, mojicu ista. (tare) De ce-aĭ întârḑiet pĕn'acu?

Ghiftuĭ. — De ce? pentru că picĭoarile mele n'aŭ maşină de vapor ca sĕ...

Talpă. — Ce face? meşĭnă?.. Ce pomeneştĭ tu de meşĭnă, măĭ?.. Te-aĭ înbĕtat se vede, lepşitule.

Ghiftuĭ. — (riḑênd) Înbĕtat, da... şi eŭ n'am pus vin în gură de-o sĕptĕmână... M'am prifăcut în lişiţă, de când îs aicĭ.

Talpă. — Da nu cumva aĭ vra acu sĕ'ţĭ daŭ şi vin?.. când nu eştĭ bun nicĭ de-o treabă... leneş, prost, tueş, mangosit...

Ghiftuĭ. — (în parte) Haĭda!.. ear o început pomelnicu...

Talpă. — Pĕcat şi de apa care-o beĭ... Da las' pe mine că te-oĭŭ ĭuţi eŭ, bade Stane... nu 'ţĭ-a merge tot aşa, pe somn, pe mâncare şi pe bere.

Ghiftuĭ. — Ce bere? ce bere?.. că doar nu sûntem la berĕriea nemţască.

Talpă. — Eĭ, apoĭ sĕ nu'l stropşeştĭ? (în parte) Mĕ duc... ca sĕ nu intru în vr'un pĕcat... (tare) Măĭ... deschide'ţĭ ochiĭ în patru, auḑi-tu-m'aĭ?.. atâta'ţĭ spun. (esă prin fund).

Ghiftuĭ. — (urmărindu'l) În patru?.. doar sĕ'mĭ pun ochelarĭ.

Talpă. — (deschiḑênd uşa) Auḑi-tu-m'aĭ?.. (esă).

Ghiftuĭ. — Aud, cucoane.

SCENA VII.

Ghiftuĭ. — Eĭ!.. apoĭ pas de'țĭ maĭ dă moșiea 'n posesie, ca sĕ primeștĭ batgĭocurĭ în loc de câștĭurĭ... De când m'o adus pĕcatele sĕ întru ca cĭoban la cuconu Talpă-Lată... nu'ĭ ḑi în care sĕ nu'mĭ făgăduească că m'a stropși... *(vesel)* Știĭ, Ḑĕŭ, c'ar ave haz sĕ'mĭ tragĕ o bătaĭe?.. și eŭ... nicĭ sĕ îndrĕznesc a ḑice cârc măcar... ca sĕ nu mĕ daŭ de gol... Ea... maĭ știĭ?.. se poate ca maĭ bine... Talpă-Lată îĭ ca ceĭ mulțĭ...

Ariea: *Piciul bricicariul.*

Îĭ mare cu ceĭ micĭ
Și mic cu ceĭ maĭ marĭ;
Mișel cu ceĭ voĭnicĭ,
Voĭnic cu ceĭ fugarĭ.

El, după 'nprejurărĭ } (bis),
Ĭea sute de schimbărĭ: }

Când îĭ șiret vestit,
Când prostuleț de tot,
Cinstit... sĕŭ necinstit!
Ba chĭar și patriot...
Că'ĭ mare cu ceĭ micĭ
Și mic cu ceĭ maĭ marĭ;
Mișel cu ceĭ voĭnicĭ,
Și brav cu ceĭ fugarĭ.

Ce sĕ facĕ bĭetu om!.. îșĭ face interesurile cum poate... Ci că: cu lupiĭ sĕ urli, cu oile sĕ sberĭ... Dar ce'ĭ curios lucru... că de și Talpă-Lată mĕ trece cu șaga... nu mĕ mâniŭ... d'inprotivă... posițiea me îmĭ place... îĭ nouă... originală! Eŭ boer, proprietar cu venit de 10,000 de

galbinĭ, s'agĭung cĭoban!.. sĕ argățesc!.. la mulțĭ, în locu meŭ, le-ar veni cam *paracsin*... da eŭ?.. ha, ha, ha!.. Îs vesel cu toate aceste. (serios) Curios lucru... îĭ trist de-a o mărturisi... da's vesel... na... Lucrez cât șĕpte... car apă... taĭŭ lemne... și's sănĕtos ca tunul... Când eram... ceea ce eram, pĕn' a nu mĕ'neca... avem ḑece feĭurĭ de bucate pe masă... ḑece feĭurĭ de vinațe și geaba... nu'mĭ ticnea nimica... nu puteam dormi... ș'acu mănânc la borș cu știr de mĕ prăpădesc... beŭ la apă din cofă de mĕ unflu... și'mĭ merge bine... și's vesel, rîd... (serios și trist) Mare minune! eŭ care nu puteam face doĭ pașĭ pe gĭos când eram boer... acum umblu toată ḑiulica pe câmp după oĭ... și m'am deprins cu ele... mi's dragĭ... Numaĭ caprele mĕ nĕcăjesc, mâncale-ar lupu!.. că se acață peste tot locul... A draculuĭ jiganie! și fudulă!.. da 'ĭ-am găsit eŭ leac de fudulie. (arată cârligu) Ș'apoĭ încă una... am învĕțat a cânta din fluer... sĕ gĭurĭ c'am cĭobănit de când îs pe lume, când m'aĭ videa mânând oile... (făcênd ca cĭobaniĭ) Brrr oaĭe... brrr la strungă... Ha, ha, ha... Curios lucru!.. 'mĭ-o trecut urâtu de când nu maĭ sûnt boer... și'mĭ vine tot sĕ cânt și sĕ gĭoc.

Arie mocănească:

Frunḑă verde pelinița
  Bîr oiță, bîr,
Dragă'mĭ e oaĭea plăviță
  Bîr oiță, bîr,
Cu florĭ roșiĭ pe guriță
  Bîr oiță, bîr,
Și cu trup de copiliță.
  Bîr oiță, bîr.

Oițica bucălae,
Bîr oiță, bîr,
Drăgulița mea bălae,
Bîr oiță, bîr,
Haï degrabă 'n poeniță,
Bîr oiță, bîr,
Ca să'țï cânt doïna, doïniță.
Bîr oiță, bîr.
(Joacă ca cïobaniï cântând).

SCENA VIII.

Ghiftuï, Tița (eșind de sus).

Tița. — (în parte) Eaca boerïu!.. ce-o pățit de gïoacă?.. (se scoboară).

Ghiftuï. — (oprindu-se) Cine s'aude?.. Tița! (în parte) Ce suflet bun de oiță!

Tița. — Tare'mï pare bine că te văd vesel, cucoane!

Ghiftuï. — Tacï, nu mă cuconi, că'mï facï șotiea, Tițo dragă... Ḑi'mï Stan sadea.

Tița. — (riḑênd) Fie și Stan... De mult aï vinit, bade Stane?

Ghiftuï. — (imitând țăraniï) Ba... ea maï dinioare... cuconiță... și mare foame mi'ï... Daca'ï avea puçintică udătură...

Tița. — Cum nu, bade Stănică?.. 'țï-am păstrat borș...

Ghiftuï. — (ïute) Ear borș cu știr?

Tița. — De care'țï place... și mă duc să ți'l aduc... (intră în odaea din dreapta).

Ghiftuï. — (singur) Ear borș cu știr!.. De-așï fi im-

pĕrat aşĭ trage 500 la talpe căruĭ ar maĭ îndrĕzni sĕ maĭ samene ştir pe faça pămêntuluĭ.

Tiţa. — (aducênd o oală, o lingură, un pahar de vin şi o bucată de pâne.) Eaca, bade Stane, am furat pentru d-ta un pahar de vin de cole din pivniţă... [arată trapa] că moş Talpă-Lată îĭ sgârcit ca un cârlig de vie.

Ghiftuĭ. — [luând oala] Mulţĕmim, cuconiţă... sĕ dee Dumneḑĕŭ s'agĭungĭ bogată ca o împĕrătească. [se pune lângă masă pe scaun şi mănâncă]

Tiţa. — Măcar de-ar fi aşa, ca sĕ te pot scăpa din halul în care te găseştĭ!

Ghiftuĭ. — Îĭ tare bun...

Tiţa. — Cum?.. eştĭ mulţĕmit?

Ghiftuĭ. — Numaĭ îĭ cam pipĕrat.

Tiţa. — Cred şi eŭ.

Ghiftuĭ. — Altă dată sĕ'ĭ puĭ maĭ puçin piperĭŭ, Tiţo.

Tiţa. — Cuĭ?

Ghiftuĭ. — Borşuluĭ... eŭ îţĭ vorbesc de borş!.. A! tu 'mĭ pomineaĭ de halul meŭ?.. nu te 'ngriji... Posiţiea mea ar fi destul de plăcută... dacă nu m'ar mustra cugetul... asta mĕ mănâncă. [mănâncă mult].

Tiţa. — Nu maĭ gândi, şi mănâncă 'n pace... ce-o fost s'o trecut.

Ghiftuĭ. — Sĕ nu gândesc, când am făcut moarte de om?.. când am înecat un lipovan!.. da tu nu ştiĭ, Tiţo, că chipul luĭ mĕ alungă necontenit... că'l vĕd peste tot locul... cu barba luĭ cea unsă. . [arătând în dreapta] Icĭ... [în stânga] cole... [în façă] dincolo... Mĕ primblu cu dînsu la braçetă... mĕ culc cu dînsu alăturea... mănânc

cu dînsu. . . [aduce la gură o lingură de borș și se oprește căutând cu spaĭmă dincolo de masă... pe urmă apucă o lingură cu mâna stângă, avênd ochiĭ tot țintițĭ în preajmă'ĭ, și cu mâna dreaptă Ĭea paharul, bea vinul pe jumătate ș'aruncă ce maĭ rĕmâne în obrazul spectruluĭ ce ĭ se pare că zăresce]. Slutu'ĭ, batĕ'l crucea!

Tița. — [spărietă] Vaĭ de mine! ce'ĭ?

Ghiftuĭ. — (desnădĕjduit) Și cu cât îĭ maĭ slut, cu atât mĕ mustră cugetul maĭ urât!

Tița. — D'apoĭ nu eștĭ d-ta vinovat, cucoane...

Ghiftuĭ. — O știŭ... o știŭ... dar n'am ce face... glasul conștiințeĭ mĕ asurdeşte... Știĭ tu ce mâncare 'ĭ conștiința?

Tița. — Ba nu.

Ghiftuĭ. — Nicĭ eŭ... Acu, ḑiua ca ḑiua... mĕ maĭ Ĭeŭ cu caprele, dar noaptea... toate stihiile năpădesc pe mine... strigoiĭ, moroiĭ, tricoliciĭ, vêrcoliciĭ, draciĭ din tăŭ, drăgaĭcele, simzienile, strigile, pĕnă și papaluga, pĕnă și turca, pĕnă și chiraleĭsa!.. și chiraleĭsa!.. știĭ tu ce'ĭ chiraleĭsa?

Tița. — Ba nu.

Ghiftuĭ. — Nicĭ eŭ... dar ce folos! nu pot sĕ pun mâna pe-o cheĭe, sĕ trag un zĕvor, sĕ pun o căldare pe foc pentru jîntiță, fără sĕ 'mĭ aduc aminte că Egor vindea ferăriĭ... îl vĕd și prin întuneric... (căḑênd cu desnădĕjduire pe un scaun) Am agĭuns în halul morților! (se cufundă în gândurĭ).

Tița. — (în parte) Sĕrmanu bĭetu boĭer! (tare) Cucoane... cucoane... bade Stane... Stănică. (în parte) Ear o căḑut pe gândurĭ... de-acu 'ĭ dus pe ceea lume.

Arie din *Scara mâţiei: Ah iubita verişioara.*

Stane dragă, fiĭ cu minte
Vesel, viŭ, ca maĭ 'nainte
Pén' a nu te fi 'necat.
L'al meŭ glas de mângâere
Ah, alung' a ta părere
Că eştĭ, Ḑeŭ, nevinovat!
De n'aĭ milă tu de tine
Fie'țĭ milă chĭar de mine,
De-al meŭ suflet întristat...
Şi la glas de mângâere,
Ah, alung' a ta durere
Că eştĭ, Ḑeŭ, nevinovat!

Ghiftuĭ. — (viindu'şĭ în simțire, încet) Ce glas dulce!.. numaĭ ea poate sĕ'mĭ înprăştie gândurile cele triste...

Tița. — (apropiindu-se cu sfeală de Ghiftuĭ) Cucoane... 'țĭ-o trecut?..

Ghiftuĭ. — 'Mĭ-o trecut, Tițico dragă... s'o spart afionu la glasul tĕŭ.

Tița. — Eĭ... dacă'ĭ aşa, ştiĭ ce te-aşĭ sfătui?.. ca sĕ nu'țĭ maĭ vie afionu cela... cum îl numeştĭ d-ta... bine-aĭ face sĕ începĭ ear vr'o călĕtorie prin lume...

Ghiftuĭ. — (ecsaltat) Sĕ fac voĭeajurĭ?.. sĕ mĕ duc de-aicĭ?.. sĕ'mĭ las oile? sĕ mĕ depărtez de tine, Tițo... de tine? (cu glas firesc) Luat-aĭ sama că maĭ dĕunăḑĭ te-am strîns de mână?..

Tița. — (cu nevinovăție) Ba nu.

Ghiftuĭ. — Te-am strîns. (ostenit şi mergĕnd de ceea par e cu lene) Şi de n'aşĭ fi aşa de ostenit, te-aşĭ maĭ strînge dată. (esaltat) Sĕ mĕ duc de-aicĭ, unde's scăpat de toată rimejdiea... unde 's căutat, grijit ca un cănăraş!..

Tiţa. — (rîdênd) Ba că chîar.

Ghiftuï. — Ca un cănăraş care-ar tăîea lemne şi ar mânca borş cu ştir... (se apropie de Tiţa) Da tu nu ştiï, dragă copilă, ce bazaconie se întêmplă aicï de câte-va ḑile?.. (Tiţa neînţelegênd, caută împrejur. Ghiftuï o opresce de mână şi'ï arată inima luï) Aicï.

Tiţa. — Ce?

Ghiftuï. — Vreï s'o afli?.. vreï numaï de cât?.. vreï?.. vreï?..

SCENA IX.

Ghiftuï, Tiţa, Talpă-Lată (viind iute din fund).

Talpă. — Haï degrabă... degrabă...

Ghiftuï. — (depărtându-se de Tiţa) Dracu sĕ te îee...

Talpă. — Gătiţï odaîea degrabă, că vine comisiea de la curte... cu toţï boîeriï.

Tiţa. — Care boîerï?..

Talpă. — Ştiŭ eŭ?.. or fi clironomiï cuconuluï Dumitrachi Ghiftuï.

Ghiftuï. — (tare şi cu mirare) Săracul de mine!

Talpă. — Ho! tontule... ce te-o apucat de răcnesti aşa?.. Nu ştiï că s'o înecat boerîu?

Ghiftuï. — (cu durere) Ba ştiŭ... ş'o prea ştiŭ... sĕrmanu!..

Talpă. — Eï! apoï?

Ghiftuï. — (liniştit) Nimic... nimic... (vrea sĕ easă

Talpă. — (oprindu'l) Încotro, moţpane... vreï sĕ spelï putina?.. stăï aicï că aï treabă.

Ghiftuï. — (în parte) De nu m'ar cunoaşte cineva.

Talpă. — Ghidi, ghidi, leneşule. (merge spre uşa din fund).

Ghiftuï. — (puindu'şï pălăriea pe ochï) Ea aşa... încalte nu m'or zări...

Tiţa. — (încet luï Ghiftuï) Ïe sama bine, cucoane, sĕ nu te daï de gol d'inaintea boïerilor... (intră în odaïea din dreapta).

Ghiftuï. — Odată cu capu... Tiţico... (cu dragoste) Tiţico! (în parte) Eï!.. mi'ï dragă şi pace!

SCENA X.

Ghiftuï, Talpă-Lată, Flutur, Acrostihescu, Cârcïoc, Prietenï (intrând pe uşa din fund).

Talpă. — (deschiḑênd uşa din fund) Poftim, poftim, boïerï...

Ariea polcăï din *Chiriţia.*

Prieteniï.

Haïdeţï, haïdeţï sĕ grăbim
Şi lucrarea sĕ sfêrşim,
Pe Ghiftuï sĕ 'l rĕfuim;
Testamentul sĕ'ï cetim...

Ghiftuï (în parte).

Ea priviţï cum mĕ jălesc;
Ce frumos mĕ prohodesc!
Aşï jura că polca vreŭ
Sĕ joace de dorul meŭ.

Prieteniï.

Haïdeţï, etc. etc.

(În vremea coruluï, Ghiftuï se leagănă uşor ca şi când ar voi sĕ înceapĕ polca, şi făcênd de o dată un gest de mânie, se duce spre uşa din fund... Talpă ear îl opresce).

Talpă. — (oprind pe Ghiftuĭ) Ear?.. dă... dă...

Ghiftuĭ. — (în parte) Mare pĕcat c'un posesor...

Flutur. — (către boerĭ) Boĭerĭ d-voastră... Catagrafiea 'ĭ sfêrşită... nu ne maĭ rĕmâne de cât sĕ visităm moşiea şi sĕ se cetească testamentul care s'o găsit la curte.

Cârcĭoc. — Prea bine... da ştiţĭ d-voastră, c'o avut mare noroc cuconu Ghiftuĭ de s'o înecat, căcĭ la dinprotivă, ar fi fost dat în criminal pentru moartea lipovanuluĭ...

Flutur. — În criminal?.. eştĭ sigur, arhon Cârcĭoc?..

Cârcĭoc. — Doar nu's candidat de gĭudecătorie fără sĕ ştiŭ pravelile.

Flutur. — Asta n'ar fi un reson... câţĭ cunosc eŭ!.. şi ḑeŭ socoţĭ?..

Cârcĭoc. — Socotinţa me este că prietinul d-voastră ar fi figurat în earmaroc cu ştreangu de gât...

Ghiftuĭ. — (în parte) Valeŭ!.. par' că 'mĭ stă un nod colea...

Flutur. — Sĕrmanu! poate că 'ĭ-ar fi trecut urâtul în spênḑurătoare.

Ghiftuĭ. — (în parte) Îĭ mucalit Hagi-Flutur...

Acrostihescu. — Şi fiind că era cam fudul... s'ar fi fudulit în ştreang, ca cĭoara 'n par...

Ghiftuĭ. — (în parte) Na şi ista-l-alt... frumos mĕ jălesc!.. apoĭ pas de te maĭ îneacă.

Flutur. — Alminterc era om bun... numaĭ cam... tuţ.

Acrostihescu. — Cam... lepşit.

Flutur. — Cam stropşit.

Acrostihescu. — Cam trăsnit.

Ghiftuĭ. — [în parte] Haĭda... nicĭ dracu nu m'ar cunoaşte, cum mě zugrăvesc eĭ.

Cârcioc. — Lepşit, stropşit, trăsnit, cât vě place... dar ca sě cetim testamentul.

Toțĭ. — Dar, dar.

Ghiftuĭ. — (în parte) Acu sě vedețĭ comedie.

Cârcioc. — Boĭerĭ d-voastră... haĭ sě ne punem la masa asta, ca sě urmăm pe forme.

Talpă. — Mă... Stane... dă scaune boĭerilor.

Ghiftuĭ.— (în parte) Vorbă'ĭ?.. atâta ar maĭ trebui...

Talpă. — Mă, surdule... da n'audĭ?

Ghiftuĭ. — Aud, cucoane. (aduce scaune şi le aşeadă în prejurul meseĭ).

Talpă. — Ea colo şi colo, mangositule... Nu băgațĭ de samă, boĭerilor, că'ĭ un bĭet cĭoban necĭoplit...

Ghiftuĭ. — [în parte] Ce te-aşĭ maĭ cĭopli!..

Talpă. — Când nu 'ĭ cu oile, nu plăteşte nicĭ doĭ anĭ... îĭ diprins cu ele... ş'ar vra sě le vadě şi noapte.

Ghiftuĭ. — [în parte] Dar; sě le věd în frigare.

Cârcioc. — Poftim, boĭerĭ, sě cetim testamentul rěposatuluĭ.

Ghiftuĭ. — [în parte] Rěposatuluĭ de fağă.

Toțĭ. — [aşedându-se pe scaune] Ea sě videm.

Cârcioc. — [cetind] „Acesta este testamentul meŭ!.. sub-iscălitul, Dimitrie Ghiftuĭ, din mila luĭ Dumneŭ fiind lipsit de rude, numesc drept clironomĭ avereĭ ele, pe prietiniĭ meĭ: Banul Hagi-Flutur..."

Flutur. — [rĕsărind] Ce ḑicĭ?..

Cărcioc. — [cetind] „Şi pe d. Acrostihescu... Odobaşa...“

Acrostihescu. — [rĕsărind] Ce spuĭ?..

Cărcioc. — [cetind] „Fiind amêndoĭ capitaliştĭ...“

Ghiftuĭ. — [în parte] N'aŭ para 'n pungă, da's din capitalie.

Cărcioc. — [cetind] „Fiind amêndoĭ capitaliştĭ şi prietinĭ pe care îĭ preţuesc... Ear spre a curma tot soiul de neînţelegerĭ între eĭ... las anume satul Ghiftuĭenĭ luĭ Hagi-Flutur şi satul Sătula luĭ Acrostihescu... iscălit, Dimitrie Ghiftuĭ. 20 Maiŭ... 1849.“

[Toţĭ se scoală de pe scaune].

Ghiftuĭ. — (în parte) Frumoasă idee aĭ maĭ avut, cucoane Dumitrachi...

Flutur. — Care cum s'ar prinde sûnt proprietarĭ..

Acrostihescu. — Şi eŭ tij.

Flutur. — Sĕrmanu Ghiftuĭ! ce detreabă om!

Acrostihescu. — Ce suflet nobil!.. am sĕ 'ĭ fac o odă...

Ghiftuĭ. — (în parte) Nicĭ mort n'a sĕ'mĭ dee pace Odobaşa.

Flutur. — Ce pĕcat c'am perdut aşa prietin! (îşĭ şterge ochiĭ).

Acrostihescu. — Aşa om cu geniŭ!.. [îşĭ şterge ochiĭ]

Ghiftuĭ. — [în parte] Ea sĕ vedĭ c'acu or sĕ mĕ facă ânger.

Flutur. — Aşa pravoslavnic!

Acrostihescu. — Aşa ânger!

Ghiftuĭ. — [în parte] Na... ce v'am spus?

Flutur. — [luĭ Acrostihescu] Care vra sĕ ḑicĕ de-acum vere Acrostihescule, noĭ doĭ o sĕ împărţim căştĭurile.

Acrostihescu. — Aşa, vere Flutur... ce jalnică întêmplare!.. a!..

Flutur. — A!.. [se înbrăçişează înpreună plângênd].

Ghiftuï. — [în parte] Ea audi'ï cum se maï fasolesc!.. sĕ nu'ï ïeï cu toropala?

Flutur. — [luï Talpă] Cât aduce moşiea... arhon Talpă?.. cu cât o ţiï pe an?

Talpă. — Scump, cucoane... foarte scump... cât nu face. Cuconu Dumitrachi Ghiftuï, Dumnedĕŭ sĕ'l erte!.. îmï făgăduise că m'a maï scăde din câştïŭ... dar n'am avut parte...

Ghiftuï. — [în parte] Eŭ?.. na şi altul!.. da late le croïeşte badea Talpă-Lată...

Cârcïoc. — Boïerï d-voastră... dacă poftiţï, sĕ mergim acum ca sĕ visităm hotarĕle moşiilor...

Toţï. — Dar, dar.

Flutur. — Arhon Talpă... vin d-ta de ne-arată moşiea... séŭ dacă n'aï vreme, dă-ne pe cineva... pe cïobanu ista... [arată pe Ghiftuï].

Talpă. — Cine? el?.. da cunoaşte el ceva, tontu?.. vin eŭ cu d-voastră.

Ghiftuï. — [în parte] Haïda! ci că este-o vorbă: Haï tată sĕ'ţï arăt hotarĕle...

Corul.

Haïdeţï, haïdeţï sĕ grăbim
Şi lucrarea sĕ sfêrşim,
Pe Ghiftuï sĕ'l răfuim;
Moşiea sĕ'ï înpărţim.

[esă cu toţiï prin fund, afară de Ghiftuï].

SCENA XI.

Ghiftuï. — Eï! apoï te maï înecï altă dată?.. maï laşï clironomï altă dată?.. Nicï n'apucï a muri bine, şi eï încep a gïuca drăgaïca... şi 'n loc sĕ te jălească ca pe-un om care'ï înbogăţeşte, te batgïocoresc ca pe-un duşman... I! de n'aşï fi mort... ce frecătură de gâlcï aşï trage luï Flutur şi luï Odobaşa!.. [se apropie de masă] Dac'am fost nebun eŭ sĕ fac testamentul în folosul lor... aşa mi se cade... O! ce idee năstruşnică!.. dar... cu chipul aista le vin de hac! [se pune la masă şi scrie câteva rênduri în testament]. Ha, ha... dragiï meï capitaliştï... nu vĕ aşteptaţï la una ca asta... îs tueş? stropşit? lepşit?.. încalte sĕ vĕ arăt eŭ cine'ï Ghiftuï... sĕ'l cunoaşteţï maï bine... [scriind] „Ghiftuïenï 19 Maiŭ 1849“ (vorbit) M'am înecat la 20 a luneï... se poate dar prea lesne sĕ fi scris aceste rêndurï cu o ḑi maï înainte, la 19. [frecându'şï mânile de bucurie şi sculându-se de la masă] Ce-oïŭ sĕ maï rîd acum, când 'ï-oïŭ videa cu nasu de-un cot... mĕ duc sĕ vĕd cum îmï mĕsoară moşiile... ha, ha, ha... am căpĕtat ingінerï fără plată... ha, ha, ha... [esă pe uşa din fund].

SCENA XII.

Egor, Ferchezanca.

Egor. — [deschiḑênd o trapă şi scoţênd capul] Nu maï aud pe nime tropăind de-asupra capuluï... acum pot eşi sĕ mĕ maï rĕsuflu. *Uvât!* m'am săturat de pivniţă... oare unde sĕ fie prietinul meŭ Talpă-Lată, sĕ'mï aducĕ de mân-

cat... c'am flămânḑit de tot, de când m'am făcut stahiea pivniţeĭ... *a cito?.. nazat...*

[Ferchezanca bate în palme sus. — Egor închide oblonul].

Ferchezanca. — [eșind în capĕtul scăreĭ] Măĭ! fa!.. nime... pace... şi tare mi'ĭ poftă de dulceţĭ... sĕ mĕ maĭ rĕcoresc... c'am durat un somn năstruşnic... ş'am vissat... vaĭ de mine! ce vissurĭ curioase!.. tot cu stahiĭ şi cu Hagi-Flutur...

Egor. — [scoţĕnd ear capul] Nu'ĭ nime, se vede... [zărind pe Ferchezanca sus] *A! boţî moi!..* Panchiţ!.. [închide oblonul].

Ferchezanca. — [începĕnd a sĕ coborî] Par'că m'alunga o stahie sburlită şi mĕ chĭema pe nume cu glas înnăduşit, ca din ceea lume...

Egor. — [de sub scenă] Panchiţ!.. Panchiţ!..

Ferchezanca. — [oprindu-se pe scărĭ] Aud?

Egor. — [asemene] Panchiţ!.. Panchiţ!.. Cucu...

Ferchezanca. — [spăĭmântându-se] Vaĭ de mine!.. îmĭ ântă cucu 'n stânga!..

Egor. — Panchiţ! Panchiţ!.. ce nu plateştĭ luĭ Egor?

Ferchezanca. — Săraca'n de mine, că nu 'ĭ curată asa asta... îĭ cu dracu... [se suie răpide înapoĭ] Unde fug?

Egor. — Panchiţ!.. Panchiţ!.. De nu 'ĭ plăti luĭ gor... am sĕ te ĭeŭ pe ceea lume... sĕ te mănânc de e... Hîr... ham... ham...

Ferchezanca. — Auḑĭ gust?.. Vaĭ de mine!.. doar' 'ı 's stridie!.. Mĕ unflă spaĭma din tălpĭ... mĕ duc mĕ 'nchid în casă... [intră în odae].

Egor. — [arătându-se] *No, harașo!* 'ï-am vinit de hac... ha, ha, ha... de-acum știŭ că 'mï-a plăti. [despare] Ha, ha, ha...

SCENA VIII.

Talpă, Flutur, Acrostihescu, Cârcïoc, Prietenï.

[Flutur și Acrostihescu intră sfădindu-se].

Acrostihescu. — Ba mĕ eartă, vere... hotaru 'ï maï încoacï.

Flutur. — Da nu 'l-aï vĕḑut cu ochiï că 'ï maï încolo, d'inprotivă?

Acrostihescu. — Ce maï încolo?.. vreï sĕ'mï mănâncï doï stânjinï de pămĕnt, din partea me.

Flutur. — Ba tu vreï sĕ mi'ï mănâncï cu înpresurare.

Acrostihescu. — Ba tu.

Flutur. — Ba tu... și dacă 'ï așa treaba... ne-om gïudeca.

Acrostihescu. — Ne-om gïudeca.

Cârcïoc. — Domnilor... nu vĕ sfădițï degeaba pentru doï stânjinï, când vĕ'ï clironomiea așa de însemnată... că de 'țï întra o dată în proçes, Dumneḑĕŭ știe de 'țï scăpa bunï teferï...

Acrostihescu. — Cum?

Cârcïoc. — Ce vĕ spune Timofti Cârcïoc... helbet!.. doar' nu 's candidat de florï de cuc... vĕ sfătuesc pretinește...

Flutur. — } [impreună] { Ce florĭ de cuc?.. da nu vedĭ
Acrost: — } [impreună] { că vra sĕ mĕ păgubească.

Cârcĭoc. — Eĭ! ştiţĭ una?.. haĭ sĕ maĭ cetim testamentu... poate că ne-om lămuri asupra pricineĭ.

Flutur. — } Foarte bine.
Acrost: — }

Cârcĭoc. — (luând testamentul de pe masă) Eaca pozna!

Flutur. — } Ce 'ĭ?
Acrost: — }

Cârcĭoc. — Pe ceea-l-altă faţă a testamentuluĭ, este o adăugire care 'mĭ scăpase din videre.

Flutur. — } Ceteşte-o.
Acrost: — }

Cârcĭoc. — (în parte) O păţit-o clironomiĭ! (tare, cetind) „Fiind că se poate întêmpla ca sĕ mĕ înec mânĭ, îmĭ schimb hotărîrea de maĭ 'nainte, şi'mĭ las toată averea Tiţeĭ..."

Flutur. — } Ce face?
Acrost: — }

Cârcĭoc. — (cetind) „Tiţeĭ, copileĭ care se află subt epitropiea luĭ şătrarĭu Talpă-Lată..."

Talpă. — Mare minune!

Cârcĭoc. — (cetind) „Iscălit. Ghiftuĭ... 19 Maiŭ 1849."

Flutur. — } Nu se poate! iĭ plastografie.
Acrost: — }

Cârcĭoc. — Ba mĕ ertaţĭ, că 'ĭ scris cu mâna rĕposatuluĭ.

Flutur. — (cu desnădĕjduire) }
Acrost: — (cu desnădĕjduire) } Breee!
Talpă. — (cu mirare) }

Ariea: *Vai ce este, ce 'ntîmplare!* din *Baba-Hârca*

(împreună).

Flutur şi Acrostihescu.

De se poate-aşa ruşine
Sĕ păţim noĭ amêndoĭ,
A o crede, ḑeŭ, nu'mĭ vine.
El 'şĭ-o bătut joc de noĭ!

Talpă şi ceĭa-l-alţĭ.

Ce ruşine, ce ruşine!
Aŭ păţit-o amêndoĭ!
Ş'o sĕ'ĭ ridem ca maĭ bine,
Ḑeŭ, sĕ'ĭ ridem între noĭ.

SCENA XIV.

Ceĭ d'inainte, **Tiţa** (viind din dreapta).

Tiţa. — Ce este? ce este, de rĕcniţĭ aşa?

Acrostihescu. — (în parte) Ce vĕd? Tiţa! ea 'ĭ clironoamă... bună partidă!

Flutur. — (în parte) He, he... copiliţa 'ĭ frumuşică... he... he... şi are ḑestre bună... he... he... maĭ că de-ar vra sĕ fie Fluturoaĭe...

Talpă. — [în parte] Îs vĕduvoĭŭ... Tiţa 'ĭ diprinsă cu mine... ştiĭ că s'ar putea?.. Pravila dă voĭe epitropilor sĕ se cunune cu...

Flutur. — [Tiţeĭ] Duducă Tiţă.. ştiĭ mata că sameni, bucăţică tăĭetă, cu un fenics?

Tiţa. — Ce dihanie 'ĭ aceea?

Acrostihescu. — [Tiţeĭ] O pasĕre măeastră, căreĭa 'ĭ-am făcut o odă.

Tiţa. — Ce 'ĭ-aĭ făcut?.. sĕrmana!

Talpă. — Tiţică, Tiţică... ean maĭ uĭtă-te şi la moş Talpă 'ncoacĭ.

Tiţa. — Eaca mĕ uĭt... ş'apoĭ?..

Talpă. — [în parte] Ce vroĭam sĕ'ĭ spun?..

Acrostihescu. — Duducă, crede-mĕ că tineriĭ ceĭ maĭ eleganţĭ ar fi prea fericiţĭ a sĕ numĕra între adoratoriĭ d-tale.

Tiţa. — Ce sĕ facĕ?.. sĕ se numere?.. ha, ha, ha!.. doar' toamna, ca bobociĭ...

Toţĭ. — [rîdênd] Ha, ha, ha... mult duh are!.. ha... ha... ha.

Talpă. — Degeaba 'ţĭ baţĭ capu, boerĭule, că Tiţeĭ nu 'ĭ plac tineriĭ.

Tiţa. — Cine 'ţĭ-o spus d-tale că nu'mĭ plac?

Flutur. — Duduca are dreptate. Eaca eŭ, de pildă, am înplinit 45 de anĭ la Crĕcĭun... îs numaĭ bun de însurat.

Talpă. — [trecênd lângă Tiţa] Dacă 'ĭ treaba pe-accea, apoĭ eŭ îs şi maĭ bun, c'am înplinit 50 la Ispas.

Acrostihescu. — [trecênd lângă Tiţa] Atâta ar maĭ trebui... sĕ se cunune o copilă tênĕră cu gĭumătăţĭ de veacurĭ!.. Nu te potrivi, duducă... eŭ am numaĭ 25 de anĭ...

Flutur. — [îndesându-se] Crede-mĕ pe mine, că Acrostihescu nu ştie ce spune...

Talpă. — [asemene] Ascultă pe moşu, că d-nu Flutur aĭurează.

Tiţa. — [veselă, către Cârcĭoc] Da ce-o păţit de'şĭ spun cu toţiĭ aniĭ, ca la earmaroc?.. doar' n'am sĕ'ĭ cumpĕr.

Cârcĭoc. — Ce sĕ aĭbă?.. un lucru de nimic... Banu Flutur şi d-nu Acrostihescu îs depărtaţĭ din clironomie, şi 'n locu lor, rĕposatu te lasă pe d-ta clironoama avereĭ sale...

Tiţa. — [cu bucurie] Aşa! nu mĕ 'nşĕlĭ?

Cârcĭoc. — Sĕ n'am parte de gĭudecătorie. [în parte] Ce nebunie am făcut că m'am încurcat an ţĕrţ!

Tiţa. — I! cât îmĭ pare de bine... cât îmĭ pare de bine!.. [sare, bătênd în palme].

Aria din *Peatra din casa: Cât îmi pare bine.*

A! ce bine 'mĭ pare!
Eŭ, o bĭată fată,
M'am făcut de-odată
Cu avere mare.
Oĭŭ sĕ fac mult bine
Şi s'agĭut pe-orĭ cine,
După cum doresc;
Şi s'aduc plăcere,
Fericirĭ, avere,
Celuĭ ce ĭubesc.
Tra, la, la, la, la,
De-acum toţ aşa
Vesel voĭŭ cânta.
Tra, la, la, la, la.

Talpă. — Cred şi eŭ că 'ĭ cânta tra, la, la, cu ḑece miĭ de galbinĭ venit... dar numaĭ cu tra, la, la, nu poţĭ ţine casă... trebuĭe sĕ ĭeĭ un bărbăţel, fata me.

Flutur. — Eaca eŭ, de pildă.

Acrostihescu. — Ba eŭ...

Talpă. — D'apoĭ eŭ nu's pe-aicĭ?

Tița. — (pe gândurĭ) Negreșit... negreșit... da unde'ĭ Stan?.. așĭ vre sĕ vĕd pe Stan...

Talpă. — Stan?.. Stan?.. Nu cum-va 'țĭ-o întrat gărgăunĭ în cap, gĭupineaso.

Tița. — Moșule...

Talpă. — Un mojic ca acela?

Toțĭ. — Un mojic?

Talpă. — Audĭ!.. ce-ar agĭunge lumea, dacă fetele de boĭer s'ar da în dragoste cu cĭobaniĭ!

Arie din *Baba-Hârca: Vai! ce este! ce 'ntêmplare!*

(împreună).

Corul.

Unde'ĭ, unde'ĭ țopêrlanul
Sĕ'l mĕsor peste cojoc.
Unde'ĭ, unde'ĭ Stan cĭobanul
Sĕ 'l zdrobesc aicĭ pe loc.

Tița.

Vaĭ de bĭetul Stan cĭobanul
C'or sĕ 'l lasă mort pe loc!
Și de el, de el sĕrmanul
Vĕd că n'oĭŭ sĕ am noroc.

(În timpul coruluĭ, Ghiftuĭ intră prin fund și pe furiș, se suĭe pe scărĭ și se ascunde).

SCENA XV.

Ceĭ d'innainte, **Ghiftuĭ.**

Ghiftuĭ. — (în parte) Măĭ... măĭ... măĭ!.. tare's bosumflațĭ clironomiĭ!

Flutur. —
Acrost: — Audï?.. un ţĕrănoïŭ... sĕ'l stropşim!..
Talpă. —

Tiţa. — (în parte) Cum sĕ 'l scap de bătaïe?.. am sĕ 'ï înşĕl... (tare) De ce vĕ tulburaţï degeaba, domnilor?.. când eram o bïată fată, fără ẑestre, puteam sĕ ïubesc pe Stan... dar acum că 's bogată... cum socotiţï c'aşï gândi la un cïoban?..

Ghiftuï. — (în parte) Eaca mă!.. şi ea?..

Tiţa. — Un cïoban care 'ï urât...

Ghiftuï. — (în parte) Frumos!..

Tiţa. — Necïoplit.

Ghiftuï. — (în parte) Hî... hî...

Tiţa. — Grosolan.

Ghiftuï. — (în parte) Ce's?.. grosolan!

Tiţa. — Şi pentru ca sĕ nu maï aveţï nicï o grijă.. vĕ făgăduesc că 'mï-oïŭ alege chïar astă-ẑï un bărbat.

Toţï. — Bravo, Tiţo!..

Ghiftuï. — (în parte, trist) Chïar astă-ẑï!.. n'am noroc cu clironomiï!

Talpă. — Tiţo... eŭ te-am crescut, draga me... gândeşte la mine maï ântéï...

Tiţa. — Nicï vorbă nu'ï...

Ghiftuï. — (în parte) Cum? şi el umblă după 'nsurat?.. putregaïu draculuï!..

Flutur. — (încet Tiţeï) De 'ï vre sĕ fiï Fluturoaïe... te fac cucoană şi te duc la Eşï.

Tiţa. — (în parte) Aşteaptă murgule sĕ paştï earbă.

Acrostihescu. — (încet Tiţeĭ) De'ĭ primi sĕ fiĭ Acrostihească... 'ţĭ-oĭu turna patru ode...

Ghiftuĭ. — (în parte) Ghidi, Odobaşa!

Tiţa. — Domnilor... daţi'mĭ vreme sĕ mĕ gândesc, ca sĕ'mĭ aleg ursitul...

Flutur. — Reson... (către ceĭa-l-alţĭ) Haĭdeţĭ, boĭerĭ, şi neom întoarce peste-un ceas...

Tiţa. — (în parte) Sĕ vĕ 'ntoarceţĭ când s'a întoarce bunica din ceea lume...

(Toţĭ esă prin fund. — Tiţa intră în odaĭea din dreapta. — Talpă-Lată rĕmâne maĭ în urmă, şi când voĭesce sĕ easă, Ghiftuĭ îl apucă de mână şi'l duce în faça sceneĭ).

SCENA XVI.

Ghiftuĭ, Talpă-Lată.

Talpă. — (spăriet) Ce? ha?.. ce vreĭ, prostule?

Ghiftuĭ. — (ţiindu'l de mână) Prost o fost ficĭoru tătâni-tĕŭ.

Talpă. — Cum aĭ ḑis, mojîcule?

Ghiftuĭ. — Mojîc îĭ ficĭoru tătâni-tĕŭ.

Talpă. — Auḑĭ!.. ear te-aĭ îmbĕtat, se vede?

Ghiftuĭ. — Ear!.. ea spune'mĭ, măĭ ghĭuj bĕtrân...

Talpă. — Ghĭuj bĕtrân, eŭ?..

Ghiftuĭ. — Bĕtrân... da cum?.. nu 'ţĭ-aĭ mâncat mălaĭu de când Papură-vodă?.. Ea spune'mĭ... aĭ de gând sĕ te 'nsorĭ cu Tiţa?

Talpă. — Şi ce'ţĭ pasă ţie?

Ghiftuĭ. — Ce'mĭ pasă?.. ascultă... sĕ nu cumva

sĕ te 'npingĕ pĕcatu sĕ facĭ una ca asta... m'aĭ auḑit? că te şterg de pe faça pămêntuluĭ...

Talpă. — (furios) Tu... eŭ... pe mine... tu?

Ghiftuĭ. — (cu sânge rece) Tu... eŭ... pe tine... eŭ!

Talpă. — Măĭ!.. da aĭ uĭtat cu cine grăeştĭ?.. aĭ uĭtat că 'ţĭ sûnt stăpân?.. şi că tu nu eştĭ de cât un cĭoban?..

Ghiftuĭ. — Da cum, Doamne eartă-mĕ, s'o uĭt?.. veḑĭ cârligu ista?

Talpă. — Ş'apoĭ?

Ghiftuĭ. — Îĭ de corn.

Talpă. — Ş'apoĭ?

Ghiftuĭ. — Apoĭ... de 'ĭ îndrĕzni sĕ gândeştĭ la Tiţa... te-apuc la umblăcit ca pe oĭ... brrr oaĭe... brrr Talpă.

Talpă. — (furios) Brrr Talpă!

Ghiftuĭ. — Ea brrr.

Talpă. — Bre! ce hoţ!

Ghiftuĭ. — Hoţ, nehoţ... ĭea sama că sûntem singurĭ aicĭ.

Talpă. — (în parte, cu frică) Că bine ḑice tĕlharĭu... îs în mâna luĭ.

Ghiftuĭ. — Şi's maĭ tare de cât tine... îs cĭoban.

Talpă. — (dârz) Şi dacă eştĭ maĭ tare... ce te socoţĭ, beţivule?

Ghiftuĭ. — Ce mĕ socot, beţivule?.. ea sĕ veḑĭ... (învêrtind cârligul) Brrr oaĭe... mânca-te-ar lupu!

Talpă. — Stăĭ!.. (în parte) Nu 'ĭ treabă cu hoţi

ista. (tare şi cu glasul blând) Ascultă, măĭ Stănică... că doar' eştĭ băĭet bun...

Ghiftuĭ. — Tare bun.

Talpă. — Cam...

Ghiftuĭ. — Cam...

Talpă. — Dar eştĭ om de omenie!

Ghiftuĭ. — De omenie...

Talpă. — Nu'ţĭ place sĕ mĕ 'nsor cu Tiţa?

Ghiftuĭ. — Nu.

Talpă. — Eĭ apoĭ eaca... nu mĕ 'nsor... maĭ mult vreĭ?

Ghiftuĭ. — Gĭură-te.

Talpă. — Sĕ n'am parte de tinereţile mele.

Ghiftuĭ. — De tinereţe?.. audĭ mofluzu!.. Nu aşa: sĕ te mănânce lăcustele?

Talpă. — (în parte) Mă, mă, mă!.. ce blăstĕmat!

Ghiftuĭ. — (stringêndu'l tare de mână) Sĕ te mănânce?

Talpă. — Eĭ... sĕ mĕ mănânce.

Ghiftuĭ. — Aşa maĭ viĭ de-acasă... acum îţĭ poroncesc, ca unuĭ epitrop, sĕ dipărtezĭ pe Flutur şi pe Odobaşa.

Talpă. — D'apoĭ cum?

Ghiftuĭ. — Nu'ĭ treaba me. (îl stringe de mână).

Talpă. — (strèmbându-se) Eĭ, bine... bine...

Ghiftuĭ. — Aşa 'ţĭ daŭ voĭe sĕ 'nbĕtrâneştĭ... dar de mĕ'ĭ înşĕla, îmĭ trag voĭea 'napoĭ... şi ear te şterg de pe faça pămĕntuluĭ.

Talpă. — Bunătatea d-tale, bade Stănică.

Ghiftuĭ. — Haĭ... du-te 'ndată de'ĭ mătrăşeşte de-aicĭ

Talpă. — M'am dus. (în parte) Eï lasă, hoțule, că te-oïŭ drege eŭ! (tare și cu glas blând) Rĕmâï sănĕtos, bădică.

Ghiftuï. — (umblând turburat) Sara bună.

Talpă. — (întorcĕndu-se de la ușă) De ce nu 'mï-aï spus îndată c'o ïubeștï pe Tița, Stănică dragă?.. că ne înțĕlegeam pe loc... (Ghiftuï îl ïea de mână și'l strînge virtos, drept semn de mulțemire.—Talpă se strêmbă de durere și caută să zîmbească).

Ghiftuï. — Aï început a mĕ 'ndrăgi... așă'ï?

Talpă. — Așa. . Stănică... sĕ ne videm sănĕtoșï, Stănică. (în parte) Așteaptă, cârjaliule, că eŭ îțï sûnt popa de-acu... (se răpede spre ușa din fund și esă ïute).

SCENA XVII.

Ghiftuï (primblându-se foarte tuburat).

Breeee!.. multe-o fost sĕ maï vĕd astădï!.. și bine-o dis cine-o dis, că banu 'ï ochïu draculuï!.. audï?.. pĕnă și Tița sĕ se schimbe din pricina banuluï... sĕ dicĕ că 's slut... prost... grossolan... Tița! care-o credeam că mĕ ïubește!.. (furios) În cine sĕ te maï încredï de-acum, dacă și fetele te gïoc pe degite!

Banu 'n lume adï domnesce,
Banul toate le urzesce,
Frațï cu frațï el dușmănesce
Și pe dușmanï înfrățesce.
Pe cumințï îï nebunesce,
Pe nebunï îï cumințesce,
Pĕn' și proștï el duhnesce,
Pĕn' și hoțï el proslăvesce.
Banu 'ï ochïul draculuï
Și bicïul pĕcatuluï!

SCENA XVIII.

Ghiftuĭ, Tița.

Tița. — (viind veselă) I! cucoane, cucoane... veste bună, veste bună.

Ghiftuĭ. — (cu nepăsare) Ce veste?

Tița. — Bine-aĭ făcut c'aĭ disclironomisit pe ceĭa-l-alțĭ.

Ghiftuĭ. — (asemene) Socoțĭ? (în parte) O dat de mĭere și dumneeĭ.

Tița. — Nicĭ c'aĭ putut sĕ aĭ maĭ bună idee.

Ghiftuĭ. — Așa sĕ trăĭeștĭ?

Tița. — Pentru că de-acu eștĭ slobod sĕ facĭ ce 'țĭ-a plăcea.

Ghiftuĭ. — Care vra sĕ ḑicĕ... nu maĭ sûnt nicĭ cĭoban?.. mĕ daĭ afară?..

Tița. — Cĭoban?.. când aĭ o avere întreagă ca maĭ 'nainte?

Ghiftuĭ. — Eŭ? (în parte) Are haz că mĕ ĭea și 'n rîs... atâta'mĭ maĭ trebuĭea!

Tița. — Ascultă: acum de-odată... trebuĭe sĕ fugĭ peste granițĭ... 'țĭ-oĭŭ da banĭ câțĭ îĭ vre... și maĭ pe urmă 'țĭ-oĭŭ întoarce toată starea înapoĭ...

Ghiftuĭ. — Ce-aĭ ḑis?

Tița. — D'apoĭ cum?.. aĭ socotit c'așĭ primi eŭ vr'o dată sĕ te clironomisesc de viŭ?.. eŭ sĕ fiŭ bogată și d-ta sărac?.. maĭ bine sĕ mor!.. Da nu'ĭ vorba de mine... îĭ vorba, că trebuĭe sĕ te dipărtezĭ de-aicĭ cât maĭ degrabă.

Ghiftuĭ. — Așa?.. am înțeles... Vreĭ sĕ mĕ duc, ca sĕ te măriți în lipsa me.

Tița. — Eŭ?.. cu cine?

Ghiftuĭ. — Cu Flutur.

Tița. — Că doar n'am căpchiet.

Ghiftuĭ. — Eĭ! dacă nu cu Flutur... cu Acrostihescu?

Tița. — Așa!.. un smintit!

Ghiftuĭ. — Apoĭ dar cu Talpă-Lată?

Tița. — Ba că chĭar!.. un moșneag.

Ghiftuĭ. — Da bine... de ce le-aĭ făgăduit aicĭ, maĭ dinioare?

Tița. — Ce era sĕ fac?.. eĭ vroĭa sĕ te ucidĕ... ș'am căutat sĕ'ĭ înșĕl.

Ghiftuĭ. — Sĕ mĕ ucidĕ!.. pentru ce?.. n'am murit o dată?

Tița. — Pentru ce?.. pentru c'o înțĕles că mi'ĭ drag bădica Stan.

Ghiftuĭ. — Îțĭ sûnt drag, Tițo!.. nu mĕ'nșĕlĭ?

Tița. — Eaca!.. da n'o știeaĭ?..

Duo din: *Scara mâțieĭ.*

Ghiftuĭ.

Tițico!

Tița.

Cucoane?..

Ghiftuĭ.

O! ânger ceresc!
Iubescĭ pe Stănică?

Tița.

Dar, ḑeŭ, îl ĭubesc!

Ghiftuĭ (cu foc).

Ah, spune'mĭ dragă,
Că nu e şagă,
Nu'ţĭ fie frică, nu te sfii.

Tiţa.

Eŭ sĕ am frică?
Nu, căcĭ de mică
M'aĭ deprins singur a te ĭubi.

(împreună).

O! dulce simţire!
O! vis îngeresc!
Prin dulcea'ĭ ĭubire
În Raĭu mĕ trezesc!

Ghiftuĭ. — Ah, Tiţo... Tiţo... Sûnt cel maĭ fericit din toţĭ pămêntenii. (cade în genunchĭ) şi de-acum vreŭ sĕ trăesc şi sĕ mor la picĭoarele tale.

(La aceste de pe urmă cuvinte, Ferchezanca esă din odaea de sus, vede scena şi începe a rîde cu hohot).

SCENA XIX.

Ghiftuĭ, Tiţa, Ferchezanca.

Ferchezanca. — Ha, ha, ha!.. aşa minune încă n'am vĕḑut... ha, ha, ha... Cĭobaniĭ fac declaraţiĭ de amor, ca la teatru!.. ha, ha, ha.

Ghiftuĭ. — (ridicându-se) Cine îndrĕzneşte sĕ chicotească... (merge furios spre scară).

Ferchezanca. — Cine?.. eŭ... Vaĭ de mine! ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ?.. Ghiftuĭ!

Ghiftuĭ. — Ferchezanca! (în parte) Am sfeclit-o.

Ferchezanca. — (scoborându-se răpede) Ghiftuĭ în vieață!.. și eŭ îl credeam dus pe ceea lume!.. Ghiftuĭ!..

Ghiftuĭ. — Eĭ!.. eŭ... s'apoĭ?..

Ferchezanca. — N'aĭ murit?

Ghiftuĭ. — Așa se vede... s'apoĭ?..

Ferchezanca. — S'apoĭ... s'apoĭ... cu atâta maĭ bine... că avem o socoteală împreună.

Ghiftuĭ. — Ce socoteală?

Ferchezanca. — Avem sĕ ne cununăm...

Ghiftuĭ. — Ce face? ba'țĭ pune pofta 'n cuĭŭ.

Ferchezanca. — Cum aĭ ḑis?.. Ea maĭ ḑi o dată...

Ghiftuĭ. — (tare) Îțĭ pune pofta 'n cuĭŭ... m'aĭ înțĕles?

Ferchezanca. — Așa mi ți'ĭ vorba, calindroĭule?.. care vra sĕ ḑicĕ 'țĭ-aĭ bătut gĭoc de mine, când 'mĭ-aĭ propus sĕ te ĭeŭ.

Ghiftuĭ. — Ba nicĭ de cum... 'țĭ-am propus cununiea pĕn' a nu muri... dar fiind c'am murit... sûnt slobod, mi se pare, sĕ mĕ cunun cu cine 'mĭ place.

Ferchezanca. — Eĭ! și eŭ nu'țĭ plac poate?

Ghiftuĭ. — Nicĭ atâtica... da știĭ? nicĭ de frică.

Ferchezanca. — Obraznicule... a!.. nu'țĭ plac?.. a!.. d-sale boĭerĭuluĭ îĭ plac fetele de la țară, copilele nevinovate și proaste?.. d-luĭ boĭerĭu se ascunde în haĭne cĭobăneștĭ, ca sĕ tractarisască amorurĭ câmpeneștĭ cu lapte dulce și cu borș cu știr?.. ha, ha, ha, ha, ha!

Tița. — (cu ochiĭ plinĭ de lacrimĭ) Nu înțĕleg, cucoană, ce vreĭ sĕ spuĭ; dar de și sûnt proastă, precum ḑicĭ, eu n'am obiceĭŭ sĕ rîd de oameniĭ care mĕ primesc în casa lor...

Ghiftuï. — Bravo, Tiță... bine 'ï-aï rĕspuns. D-eeï, cucoana cea cu duh mare, este diprinsă, se vede, a fi primită numaï la Goliea...

Ferchezanca. — Așa 'ï povestea, porumbașilor?.. Eï, las' că v'oïŭ vini eŭ acuș de hac... (merge în fund, deschide ușile și strigă:) Hagi-Flutur, Odobașa, viniți digrabă sĕ vi-dețï minune.

SCENA XX.

Ceï d'inainte, **Flutur, Acrostihescu, Cârcioc, Prieteniï.**

Toțï. — Ce este? Ce este?

Ferchezanca. — O înviet Ghiftuï...

Toțï. — O înviet! unde'ï?

Ferchezanca. — Eată'l.

Flutur și Acrostihescu. — (vĕḑându'l) Ghiftuï! mare minune!

Ghiftuï. — (energic) Dar... Ghiftuï! maï mult vrețï?

Flutur. — N'aï murit, scumpul meŭ prietin?.. Nu te-o mâncat broaștele?..

Ghiftuï. — (asemene) Nu m'o mâncat... Ha, ha! asta nu vĕ prea vine la socoteală, așă'ï?.. Nu vĕ'ï rușine obrazuluï... voï, care 'mï erațï prietinï, sĕ mĕ lăsațï în baltă, făr'a căuta sĕ'mï scăpațï măcar trupul...

Flutur. — Cine putea gâci că te 'ï ascunde, vere Dumitrachi?

Ghiftuï. — (cu mândrie) Sĕ științï că m'am ascuns! dar de ce m'am ascuns? pentru că 'mï era frică.

Ferchezanza. — (cu tânguire) Voĭnicelu mameĭ!

Cârcioc. — (viind lângă Ghiftuĭ) Ean mĕ rog... d-ta eștĭ d-nu Ghiftuĭ? avem două vorbe împreună.

Ghiftuĭ. — (luând pe Cârcioc de braç și împingêndu'l de cea-l-altă parte) Dă-te 'ntr'o parte, că încă n'am sfêrșit... (cătră Flutur și Acrostihescu) Perițĭ din ochiĭ meĭ, și sĕ vĕ vĕd de adĭ înainte când 'mĭ-oĭŭ videa ceafa... Plecăcĭune... (voĭesce sĕ easă pr'in fund).

Cârcioc. — (aducêndu'l înapoĭ) Ean stăĭ, boĭerĭule, c'avem sĕ ne tălmăcim amêndoĭ...

Ghiftuĭ. — Ce sĕ ne tălmăcim?.. cine eștĭ d-ta?

Cârcioc. — Eŭ sûnt Ftorivist Timofti Cârcioc...

Ghiftuĭ. — D-ta sĕ fiĭ sănĕtos... ce'mĭ pasă?

Cârcioc. — Candidat de giudecătorie...

Ghiftuĭ. — (schimbându'șĭ glasul) Așa!..

Cârcioc. — Și fiind că aĭ încetat de a fi mort... apoĭ sûnt dator sĕ te arestuesc.

Ghiftuĭ. — Ce fel? ce fel am încetat?.. ba dați-'mĭ bună pace, că 's mort ca toțĭ morțiĭ... Audĭ?.. sĕ mĕ arestuească?..

Cârcioc. — Îmĭ pare rĕŭ... însă am poroncă înaltă.

Ghiftuĭ. — Da pentru ce?.. pentru ce?..

Cârcioc. — Pentru moartea lipovanuluĭ.

Ghiftuĭ. — (rĕcnind) Da s'o înnecat singur, pre legea me.

Cârcioc. — Se poate... însă el o murit la 20 a luneĭ, așă'ĭ?

Ghiftuĭ. — Eĭ...

Cârcioc. — Și d-ta la 19 aĭ scris în testament câteva cuvinte care te învinovățesc.

Ghiftuï. — Ce cuvinte?

Cârcioc. — Următoarele: „Fiind că se poate întêmpla sĕ mĕ'nnec mânĭ... „Asta dovedeşte mult înaintea pravilelor.

Ghiftuï. — (obosit) Vaĭ de mine! ce dobitocie am făcut!

Cârcioc. — Cu mare părere de rĕŭ te înştiinţăz că te arestuesc, şi pĕn'a nu te duce la Eşĭ, veĭ fi închis în odaea asta.

Ghiftuï. — (căḑênd pe scaunul de lângă masă) Îs fript deacum! (Tiţeĭ, care se apropie de el) Îs fript... ce vreĭ?.. îs fript.

Ferchezanca. — (apropiindu-se de Ghiftuĭ) Nu era maĭ bine sĕ te 'nsorĭ cu mine?.. spune drept.

Ghiftuï. — Pieĭ din ochiĭ meĭ, Papalugă...

Toţĭ.

O! ce 'ntêmplare!
Ce rĕŭ îmĭ pare!
În belea mare
El a intrat.

Ghiftuï (abătut).

O! ce 'ntêmplare!
Groaza 'mĭ e mare;
În belea mare
Eŭ am intrat.

Ferchezanca (în parte).

Ce bine 'mĭ pare...
M'am rĕsbunat!

Tiţa (în parte).

Nicï o scăpare
Nu'ï de-aşteptat!

Toţï.

O! ce 'ntêmplare... ş. c. l.

(esă cu toţiï prin fund).

SCENA XXI.

Ghiftul. — Haït!.. de-acum 'mï-am închiet catastihu!.. când mě credeam maï sigur!.. maï fericit... tronc... vine nebuna cea de Ferchezanca... De unde dracu o eşit?.. (stă pe gândurï) M'o părăsit cu toţiï... m'o lăsat sîngur... façă 'n façă cu umbra luï Egor care se rîdică d'inaintea me ca o fantasmă, şi se strêmbă la mine ca o momiţă... A! de-ar şti cineva cât costiseşte înnecarea unuï lipovan... nu mě îndoïesc că 'ï-ar trece gustu... Ean videţï... nu 'mï-o lăsat de cât o bucăţică de lumînare... şi... acuş oïŭ sě rěmân pin întuneric... brrrt, mě unflă spaïma... (cu frică) Tare m'aşï duce... tare-aşï fugi... (cu energie) Trebuïe sě fug... filotimiea nu me eartă sě şěd aicï... ş'aşa'şï pe-aicï mi'ï drumu. (merge la uşa din fund ş'o sgâlţie). M'o închis pe din afară ticăloşiï!.. (merge la fereastă) Ce věd? un jandarm cu sabiea scoasă! (către jandarm) N'audï, voïnicule... sluga matale... ce mai facï?.. sănětos?.. foarte mulţěmesc... Ean ascultă, nu mě'ï lăsa sě sar în grădină, că mi'ï poftă de persicï... nu?.. ean las' şaga, că te-oïŭ mulţěmi... (voeşte sě sară pe fereastă şi dă înapoï cu groază) Stăï mă... nu da...

eaca blăstĕmatu c'o întins pușca spre mine... măi!.. Care vra sĕ dicĕ, îi cuprins din toate părțile ca un lup la hăitu-ială... care vra sĕ dicĕ, nu'i chip de spălat putina!.. (stă pe gânduri) O! îmi aduc aminte din copilărie că în casa asta... era vr'o câteva tainiți pin care mĕ giucam de-a Baba-oarba... dar... ean sĕ caut... (iea luminarea, caută pe jos, și gă-sesce oblonul pivniței) *Chirie eleison!*.. Eaca o gură de tainiță... ce'i norocu la om!.. (pune luminarea jos și deschide oblonul) Bre!.. da întuneric ii!.. par' că 'i gura iadului... d'apoi vorba ceea: rĕŭ cu rĕŭ, dar mai rĕŭ făr' de rĕŭ! (se coboară câteva scări) Frig ii... brrrt... par' că'i o gheță-rie... (se sue înapoi spăriet, căutând în fundul pivniței, ca și când ar fi vĕdut ceva). Științi una?.. mi'i frică!.. da frică, nu șagă... (se coboară ear) Of! cine m'o pus sĕ înnec un ipovan!

(Se face nevĕdut și închide oblonul peste el. — Musică surdă la or-chestră).

SCENA XXII.

Ghiftul, Egor.

Ghiftul. — (în pivniță) Valeŭ! valeŭ!

Egor. — (asemene) *Uvâi... uvâi!..*

Ghiftul. — Nu mĕ lăsați... nu mĕ lăsați...

Egor. — *Pojalosti... pojalosti...*

Ghiftul. — Săriți... valeŭ!.. (esă iute din pivniță cu părul sburlit și alb de tot; închide răpede oblonul și stă de-asupra lui speriet, galbĕn și cu glas innĕdușit) Valeŭ... valeŭ... 'l-am vĕ-dut ear!

Arie din *Baba-Hârca: Se'i spalati.*

Vaĭ ş'aman!
Vaĭ ş'aman!
'L-am vĕḑut pe lipovan.
'L-am vĕḑut
Negru, slut,
Şi cu dînsul m'am bătut.
Ce pĕcat!
Ce pĕcat
Peste mine-acum a dat!
Orĭ ce fac,
Orĭ ce fac,
Nu pot scăpa de-acel drac! etc.

(Vine in façа sceneĭ). Da n'oĭŭ sĕ scap de dînsul nicĭ pe faça pămêntuluĭ, nicĭ în fundul pămêntuluĭ?.. orĭ în cotro m'oĭŭ întoarce, trebuĭe sĕ daŭ cu ochiĭ de dînsul?..

Egor. — (rîdicând o trapă şi scoţênd capul). A!.. eaca o-blonu...

Ghiftuĭ. — (răpeḑindu-se şi sărind pe trapă). Eaca... ear!.. (tremurând) Săraca'n de mine, că par' că 's pe ceea lume!..

Egor. — (rîdicând a doua trapă) Pe-aicĭ oĭŭ putea sĕ es..

Ghiftuĭ. — (se aruncă din noŭ de o închide cu picĭoarele, şi ḑice cu desnădĕjduire) Unde mĕ găsĕsc? vaĭ de mine! pe un vulcan de lipovenĭ?..

Egor. — (rîdicând trapa cea d'ântêĭ) Mare minune! că nu daŭ de uşă...

Ghiftuĭ. — (asemene) Nu lăsa... (cu glasul stins şi desnădĕjduit) Sfinte Panteleimoane!.. n'am înnecat maĭ mult de cât un lipovan... ş'acum rĕsar din toate ungherile, ca ciupercile... Valeŭ!.. tare mi'ĭ frică!.. (vine in faça publicului şi ḑice in taĭnă) Ştiţĭ cum mi'ĭ de frică?.. ca în vreme

volintirilor... (furios) Asta nu 'ĭ vieață... nu pot sĕ maĭ trăĭesc așa... Maĭ bine sĕ mor... poate că 'mĭ-a da pace lipovanul, după ce-oĭŭ rĕpossa... (umblă nebun pe scenă, ferindu-se de locurile trapelor și merge spre fereastă) Mĕ duc sĕ m'arunc pe fereastă...

(Se aude riturnela coruluĭ de maĭ jos.—Ghiftuĭ se răpede cu frică de la fereastă lângă masă, și se pune pe scaun).

Ghiftuĭ. — Ce s'aude?.. cine vine?.. sĕ'mĭ dee pace... n'am vreme sĕ primesc pe nimic.

SCENA XXIII.

Ghiftuĭ, Țĕranĭ, Țĕrance (intrând înainte); *pe urmă* **Tița, Flutur, Acrostihescu, Talpă-Lată și Egor.**

Toțĭ.

Veste bună! bucurie!
Ghiftuĭ e nevinovat.
Din a soarteĭ grea urgie
Bine'mĭ pare c'a scăpat.

Ghiftuĭ. — Ce cabazlîc îĭ aista?.. lor le vine-a gĭuca mazurca când eŭ mĕ aflu în ceasul morțiĭ?.. dați'mĭ bună pace... n'am chef de gĭoc. (se scoală, ĭea scaunul pe care ședea, îl anină de braç și pe urmă ridicând masa, se întoarce cu ea, o așează între dînsul și țĕranĭ, și se pune ear pe scaun, plecându'șĭ capul pe masă). De-acum parapanghelos!.. am rĕposat!..

Tița. — (alergând cu bucurie) Cucoane Dumitrachi... cucoane Dumitrachi...

Ghiftuĭ. — (cu glas stins) Mortos, cortos... nu vorbițĭ cu morțiĭ!..

Tiţa. — (cu mirare) Mortos, cortos?.. Cucoane Dumitrachi...

Ghiftuï. -- Ce este?

Tiţa. — (uïtându-se la dînsul spăriető) Vaï de mine! ce-aï păţit?.. eştï alb de tot!

Ghiftuï. — (ştergêndu'şï mânica, se scoală şi vine în scenă). Alb?.. se vede că m'am atins de vr'un părete...

Tiţa. — (aducênd degrabă oglinda de pe sobă) Pĕru... pĕru...

Ghiftuï. — Pĕru?..

Tiţa. — (puindu'ï oglinda sub ochï) Ean priveşte!

Ghiftuï. — (vĕḑêndu-se) A!.. pïeï drace! cine'ï ghïuju ista?

Tiţa. — Cine sĕ fie?.. d-ta.

Ghiftuï. — Eŭ?.. nu se poate... ferească Dumneḑeŭ! (se uïtă cu luare aminte, deschide gura şi boldesce ochiï) Cu adevĕrat... îmï aduc aminte... eŭ îs!.. eată gura... eată ochiï meï... (cu mare mirare) Da bine, câţï anï am şeḑut în pivniţă, de m'am făcut uncheş?..

Tiţa. — Moş Talpă-Lată ne-o spus tot.

Ghiftuï. — Ce-o spus tot?

(Flutur, Acrostihescu şi Talpă-Lată intră).

Talpă. — Dar, cucoane Dumitrachi... nu maï aï nicï o grijă... Egor îï scăpat.

Ghiftuï. — Scăpat?

Egor. — (deschiḑênd trapa) Da... da... Egor scapat!.. Egor *zdaro!*

Ghiftuï. — (voind sĕ se arunce pe trapă) Nu lăsaţï... nu lăsaţï... daţi'ï în cap... (arată pe Egor).

Talpă. — (oprind pe Ghiftuï) Da nu te teme, cucoane, că 'ï Egor...

Ghiftuï. — Egor!

Talpă. — 'L-am ascuns eŭ în pivniță, pentru că te socotea înnecat.

Egor. — (eșind din trapă) A!.. nime nu'ï murit?.. *gospodi pomiluï!*

Ghiftuï. — (cu sfeală) Oare?.. eștï sigur că nime nu'ï murit?..

Egor. — Ha, ha, ha... cuconaș vra sĕ rîdĕ?

Ghiftuï. — Ha, ha, ha... (rugându-se) Lasă-mĕ sĕ te pipăïŭ... ca sĕ mĕ încredințăz... (îl pipăïe șî'ï ḑice cu mare mulțemire) A!.. mânca-te-ar moliile... că bine 'mï pare că te vĕd... eștï sănĕtos? (îl ïea de mână) Doamne! mult am maï gândit la d-ta... (în parte) De-oïŭ maï înneca lipovenï de aḑï înainte, sĕ'mï ḑicețï cuțu...

Flutur. — (viind la Ghiftuï) Da bine... pe noï nu ne veḑï, vere Ghiftuï?..

Ghiftuï. — (cu o bucurie mincïunoasă) Cum nu? vĕru Iagi-Flutur și Odobașa!.. (dându-le mâna) Ce fericire pentru mine!..

Flutur. —
Acrost: — } Ce fericire!

Ghiftuï. — Scumpiï meï prietinï... numaï voï puteațï ințĕlege fericirea me; și de aceea nădĕjduesc că'țï bine-oi sĕ 'mï-o facețï deplină...

Flutur. —
Acrost: — } Poronceşte, vere Ghiftuï... și noï sûntem gata...

Ghiftuï. — (cu dragoste) Dacă 'ï așa... tare vĕ pof-

tesc... tare vĕ rog sĕ nu maĭ călcaţĭ nicĭ o dată în cassa me...

Flutur. — } Aud?
Acrost: — }

Ghiftuĭ. — Şi mĕ veţĭ îndatora peste mĕsură.

Flutur. — Atâta pagubă...

Acrostihescu. — Câtă şi dobîndă!

Ghiftuĭ. — Cât pentru d-ta, *pan* Egor, îţĭ dăruesc o droşcă cu doĭ caĭ, şi te ĭeŭ cu luna...

Egor. — *Cĭto?*.. A!.. eŭ?.. sĕ fiŭ ear birjar... la uliţa mare... cu *malerchi*?.. A! cuconaş, par' c'am maĭ înviet o dată... *paĭdi*... *scari*...

Ghiftuĭ. — Ba nu tocmaĭ *scari*, că n'am sĕ fiŭ sîngur în droşcă... am sĕ fiŭ cu cuconiţa me...

Egor. — A... d-ta *nĭet* însurat...

Ghiftuĭ. — *Nĭet* însurat... dar mĕ însor... ĭeŭ un ânger care m'o ocrotit subt aripile luĭ.

Toţĭ. — Cine? cine?

Ghiftuĭ. — Cine?.. vreţĭ s'o cunoaşteţĭ?

SCENA XXIV.

Ceĭ d'inainte, **Ferchezanca** (intrând la cele din urmă cuvinte).

Ferchezanca. — (tare) Un ânger care 'l-o hrăuit cu borş cu ştir... Tiţa Talpă-Lată!.. ha, ha, ha!..

Egor. — (rĕsărind) A! Panchiţ! (merge în fund, o apucă mână ş'o aduce în faţa scenei).

Ferchezanca. — Încet, măĭ Zahar Marojnă, că'mĭ rupĭ mâna...

Egor. — Plateşte la mine 200 de galbinĭ... saŭ de nu... te ţin amanet.

Ferchezanca. — Vaĭ de mine! amanet la un droşcar!..

Ghiftuĭ. — Nu te teme, cucoană dragă, că te scap eŭ de datoriea d-tale... dar cu o condiţie...

Ferchezanca. — Care?

Giftuĭ. — Sĕ întri ear în trupa teatruluĭ naţional, ca sĕ câştigĭ aplaudele publiculuĭ...

Ferchezanca. — (întinḑênd mâna luĭ Ghiftuĭ) Primesc, dacă mi'ĭ făgădui că te'ĭ abona...

Ghiftuĭ. — N'aĭ nicĭ o îndoĭeală... Eĭ! moş Talpă-Lată... ce maĭ ḑicĭ?.. tot prost sûnt?.. tot mojic îs?..

Talpă. — (plecându-se) A! cucoane... cine-o ştiut!.. d-ta... un boĭer atât de... eartă-mĕ...

Ghiftuĭ. — (riḑênd) Te ert pentru hatîrul Tiţeĭ... şi tu, Tiţică, fă cu mine ce'ĭ şti de aḑĭ înainte... îmĭ daŭ capul în mânile tale.

Tiţa. — Las' pe mine, Stănică...

Ghiftuĭ. — (cu multă mulţemire) Slavă ţie Doamne!.. 'mĭ-o trecut urâtul... 'l-am înnecat! şi din doĭ morţĭ, ne-am ales amêndoĭ viĭ!.. (către public):

Arie francesă.

Am înviet şi 'mĭ pare, ḑeŭ, prea bine
Că d'intre morţĭ pe lume am eşit.
Dacă sûnteţĭ mulţemiţĭ ca şi mine,
Daţi'mĭ un semn, un semn prea mult ĭubit:

Pan, pan, pan, pan, sĕ mĕ veselesc,
Pan, pan, pan, pan, sĕ vĕ mulţemesc,
Pan, pan, pan, pan, sĕ mĕ veselesc.
Pan, pan, pan, pan, pan.

Corul.

Pan, pan, pan, pan, sĕ vĕ mulţemim,
Pan, pan, pan, pan, sĕ ne veselim,
Pan, pan, pan, pan, sĕ ne veselim.
Pan, pan, pan, pan, pan.

(Cortina cade).

CINEL-CINEL

PERSOANE:

Pitarul **Sandu**, boĭer de 50 de anĭ.
Smărăndiţa, nepoata luĭ.
Tincuţa, vara Smărăndiţeĭ.
Florica, tênĕră ţĕrancă.
Graur, fecĭor boĭeresc din Moldova.
Dame, ţĕranĭ, ţĕrance, lăutarĭ.

CINEL-CINEL

COMEDIE CU CÂNTECE ÎNTR'UN ACT

improvisată pentru beneficiul săracilor.

Scena se petrece la o moșie din Valahiea, lângă hotarul Moldoveĭ, în anul 1858.

Teatrul represintă o grădină frumoasă cu un boschet în mijloc; în dreapta un pavilon cu ușă pe scenă.

SCENA I.

Țĕranii (greblând drumurile grădineĭ).

Adĭ e ḑi cu soare,
Adĭ e serbătoare.
Haĭ sĕ ne grăbim
Ca sĕ curățim
Grădina de schinurĭ,
Și țeara de chinurĭ,
Sĕ le crească florĭ
De-acum pĕn' în zorĭ.

SCENA II.

Țĕranii, Sandu (eșind din pavilon).

Sandu. — Eĭ! copiĭ, ațĭ sfêrșit dĕ curățit grădina?

Țĕraniĭ. — Sfêrșit, cocoane.

Sandu. — Sĕ trăițĭ, fețiĭ meĭ! (dându-le banĭ) Na un bacșiș, sĕ facețĭ chĭef și veselie, că astădĭ e serbătoarea nepoateĭ mele, Smărăndița.

Țĕraniĭ. — Sĕ trăĭească coconița!

Sandu. — Amin! Haĭt, mergețĭ acum la horă și sĕ'mĭ jucațĭ pĕ sdreavĕn.

Țĕraniĭ. — Las' pĕ noĭ, cocoane! (esă cântând prin fund, în dreapta).

Adĭ e di cu soare,
Adĭ e serbătoare.
Haĭ sĕ dănțuim,
Sĕ ne veselim.

Sandu. — (singur) Aoleo! ce necaz pĕ capul meŭ dĕ când a venit nepoată-mea Smărăndița cu prietinile eĭ acilea, la moșie! N'am răgaz nicĭ măcar un ceas!.. Ba sĕ le aștept cu masa pĕnă pĕ la toacă; ba îmĭ fac casa *anocato* pĕnă pĕ la două după mĭedul nopțiĭ, tot cu jocurĭ și cu nebuniĭ, în cât eŭ, la vrîsta mea, am ajuns a mĕ face hurez!.. Acu, altă iscodeală!.. Le-a abătutără sĕ se înbrace țĕrănește! Audĭ! fete de boĭer cu fote!.. Eĭ! s'a trecutără cu hazu... Măcar că... de!.. ce sĕ dicĭ?.. Le prinde cămașa cu altițe dĕ minune, și's frumușele coz!.. dar *oposun! ighemoniconu* boĭeresc nu eartă... Bre, bre, bre! *anapoda* 'ĭ lumea dĕ adĭ! ('ntră în boschet) Eaca și gazeta luĭ Carcalechi. (Ĭea o gazetă

și se pune pe canape) Ce maĭ ḑice? (citesce puçin și incepe a căsca) Frumos! frumos, dar tare mi'ĭ somn. (citesce) Departamentul drep...tă...ţiĭ... Aşa... pre... cum... (adoarme)

SCENA III.

Sandu, Graur (viind din fund, din dreapta).

Graur. — (în cantonadă) Acasă 'ĭ boeriu?.. bine. Las' că'l găsesc eŭ... doar nu's de la Gogomăneştĭ. (viind in scenă) Eată-mĕ 's bun sosit în Ţara muntenească, eŭ Graur, ficĭor boĭeresc a cuconuluĭ Tachi Păcălescu de la Odobeştĭ. Asară stăpânu meŭ 'mĭ-o ḑis; „Graure, na răvaşu ista, sĕ'l ducĭ peste hotar la vĕrul meŭ, cuconu Sandu; dar când îĭ da cu ochiĭ de el, sĕ'ĭ grăeştĭ cam tare, că'ĭ surd." Am apucat de cu noapte pe potică ş'am vinit făr' a fi întrebat de răvaş de drum, că n'am întêlnit nicĭ ţipenie de om pe margine. Ba am întêlnit un urs, dar n'avea guler galbĕn, ş'am trecut ca în ţara me!.. Haĭ de-acum în casă, la boĭer. (se îndreaptă spre pavilon, și se opresce auḑind horăitul Pitaruluĭ) Dec!.. cine hêrêe între copacĭ?.. A fi vr'un zăvod, poate. (se apropie de boschet) Ţîbă cotarlă... (vĕḑênd pe Sandu) Pîeĭ drace, că'ĭ boeriu!.. Da bine-o maĭ duce!.. par' că 'ĭ un heresseŭ. (imitează vuetul fereseuluĭ) Ean sĕ'l trezesc. (încet) Cucoane, cucoane!.. Nicĭ se clinteşte măcar; îĭ dus pe ceea lume... Mări, sĕ 'ĭ chiuĭŭ la ureche. (se apropie de Sandu și strigă tare la urechea luĭ) U...u...u! cucoane Sandule!

Sandu. — (rĕsărind spăriet) Ho! mă... nu lăsa... ho!

Graur. — (în parte) 'L-am trezit.

Sandu. — Ce vreĭ, măĭ hoţule?.. Ce te-a lovit dĕ 'mĭ chiuĭ la ureche?

Graur. — (vorbind tare în toată scena) Cucoane, am adus un răvaş de la cuconu Tachi, vĕru dumnitale.

Sandu. — Dĕ la Moldova? dĕ la vĕrul meŭ? Unde'ĭ?

Graur. — O rĕmas acasă.

Sandu. — Cine? răvaşul?

Graur. — Ba, boĭerĭu. Eaca răvaşu.

Sandu. — Adă'l astădĭ şi nu rĕcni aşa, că nu te-alungă Tatariĭ. (deschide răvaşul) Ean sĕ vedem ce'mĭ maĭ scrie cabazul cel de Tachi? Ear o fi ghiduşiĭ de-ale luĭ, că maĭ Pepelea de cât el, nicĭ că s'a maĭ dat. (citesce).

„Cu frăţească dragoste, vere Sănduc." (vorbit) Ha, ha, ha! din Sandu mĕ face Sănduc. Tare'ĭ sûnt drag! (citesce) „Îţĭ trimit o căprioară ucisă de mine la vĕnat. S'o mă-„nâncĭ sănĕtos. Fecĭorul boĭeresc care 'ţĭ-o aduce e cam „fudul de-o ureche şi de ceea-l-altă. Grăeşte cu el tare, „dacă vreĭ sĕ vĕ înţĕlegeţĭ în vorbă."

„Al tĕŭ vĕr ĭubitorĭŭ, *Tachi*."

(vorbit) O căprioară! Aferim!.. tocmaĭ dĕ ḑiua Smărănḑiţeĭ. (tare către Graur) Unde 'ĭ vĕnatul, măĭ?

Graur. — (în parte) Veḑĭ, dacă 'ĭ surd, cum rĕcneşte!

Sandu. — (în parte) Măĭ! că surd îĭ, sermanu! (tare) Unde'ĭ căprioara?

Graur. — O luat-o vătavu. (se apropie de urechea luĭ Sandu şi strigă) O luat-o vătavu.

Sandu. — Bine. Grasă'ĭ? (la urechea luĭ Graur) Grasă'ĭ?

Graur. — Ca de Crĕcĭun. De-abĭe am putut-o aduce.

Sandu. — Aferim! Ce maĭ face vĕru Tachi?

Graur. — Şĕde.

Sandu. — Cum, şede?.. bolnav în pat?

Graur. — Ba sănĕtos pe pat.

Sandu. — N'a ḑis c'a veni acilea?

Graur. — Ba o ḑis.

Sandu. — Când?

Graur. — Ĭerĭ.

Sandu. — A ḑis c'a veni ĭerĭ?

Graur. — Ba o ḑis ĭerĭ c'o vini mânĭ.

Sandu. — (în parte) Ferească Dumneḑeŭ dĕ surḑĭ, că 'ţĭ vatămĭ peptul.

Graur. — (în parte) Am răguşit cu surdu ista.

Sandu. — Sĕ spuĭ vĕruluĭ că 'ĭ mulţumesc prea mult, şi că'l poftesc pe mânĭ la masă. Auḑitu-m'aĭ?

Graur. — (în parte) Eĭ! ba nu.

Sandu. — (în parte) N'a auḑit! (maĭ tare) Sĕ spuĭ stăpânu-tĕŭ că 'ĭ mulţumesc şi că'l...

Graur. — Şi că'l pofteştĭ la masă pe mânĭ. Ştiŭ.

Sandu. — (mânios) Dacă ştiĭ, surdule, la ce mĕ facĭ sĕ ḑic dĕ douĕ orĭ?

Graur. — (în parte) Ci că eŭ îs surd acu. (pufnesce de ris).

Sandu. — Ce ḑiseşĭ?

SCENA IV.

Sandu, Graur, Florica (viind din pavilon).

Florica. — (în parte) Ce-a păţit boĭeru dĕ strigă aşa?

Graur. — Valeŭ! că frumuşică leliţă!

Sandu. — Ce caţĭ, Florico? Ce vreĭ?

Florica. — Coconiţa tĕ roagă sĕ mergĭ pĕnă sus.

Sandu. — Da ce maĭ este?

Florica. — Vrea sĕ 'ţĭ arăte o rochie nouă dĕ la Bucureştĭ.

Sandu. — Poftim!.. par' că eŭ sûnt şandra-mandra! (mergênd spre pavilon) Florico, poartă dĕ grijă dĕ băeatul ăla, că'ĭ străin sermanul, e moldovean.

Florica. — (cu mirare) Moldovean?

Graur. — Moldovean, muntean, tot una 'ĭ... tot român!

Sandu. — Tacĕ'ţĭ cĭocul... Florico, dă'ĭ ceva dĕ mâncat şi dĕ bĕut, c'a fi ostenit dĕ pĕ drum. (în parte) Sermanu! aşa dĕ tênĕr ş'aşa dĕ surd! Pĕcat! (întră în pavilon).

SCENA V.

Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Mă! înc'aşa bujor de copilă n'am vĕdut. (tare) Fa, Florică!

Florica. — Ce'ĭ?

Graur. — Ean uĭtă-te la mine.

Florica. — Ş'apoĭ ce?

Graur. — Multe sûnt ca tine aicĭ în sat?

Florica. — Unde?.. acilea?

Graur. — Ba aicĭ.

Florica. — Ha, ha, ha. Moldoveanu draculuĭ!

Graur. — Fa, Florico!

Florica. — Ce maĭ vreĭ, mă?

Graur. — Ean spune'mĭ... măritată eştĭ?

Florica. — Ba încă nu.

Graur. — Vaĭ de mine!.. fată mare!.. M'am topit... mi se taĭe picĭoarele.

Florica. — Poate ţi'ĭ foame?

Graur. — Foame, dar... Tare 'ţĭ-aşĭ mânca ochişoriĭ!

Florica. — Ha, ha, ha. Du-te maĭ bine la cămară sĕ'ţĭ dea o bucată de malaĭŭ.

Graur. — Eaca mĕ duc, mĕ duc... Încotro 'ĭ cămara ceea?

Florica. — (arătând în culisele din dreapta) În colo.

Graur. — N'o vĕd bine, fa, că 'mĭ-aĭ painjinit ochiĭ... Nu'ĭ merge tu cu mine sĕ 'mĭ-o arăţĭ?

Florica. — Ba oĭŭ merge... dĕ ce nu?

Graur. — Haĭ. (în parte) Sĕ gĭurĭ că'ĭ Ileana Cosinzana din poveste... Când mĕ uĭt la ea, îmĭ trece foamea. (caută lung la Florica).

Florica. — (în parte) Bĭetu flecăŭ!.. nu'ĭ urât. (tare) Haĭ la malaĭŭ.

Graur. — Fa, Florico... d'apoĭ maĭ mălăeş dulce de cât tine, unde-aşĭ maĭ găsi eŭ!.. Te-aşĭ mânca dintr'o înbucătură, pre legea me!

Florica. — (rîḑênd) Şterge-te pĕ dinţĭ, bădico... Haĭ, viĭ?

Graur. — Viŭ, viŭ. (în parte) Eĭ! 'mĭ-o fript inima şi pace!

(esă amêndoĭ prin dreapta).

SCENA VI.

Smărăndiţa, **Tincuţa** *şi maĭ multe dame*

(îmbrăcate ţĕrănesce, esă din pavilon).

Smărăndiţa. — Ha, ha, ha. Bĭetul moşu-meŭ!.. ear s'a mânieat pĕ noĭ că ne-am îmbrăcat ţĕrăneşte. Ḑice că nu se cuvine fetelor de boĭer sĕ poarte haĭne naţionale.

Tincuţa. — Dacă 'ĭ *ton patera*... ruginit!

Smărăndiţa. — Vĕ întreb, sorioare, care haĭnă poate sĕ ne prindĕ maĭ bine, pĕ noĭ care sûntem românce, de cât haĭna românească?

Tincuţa. — Las' că 'ĭ naţională, dar e şi frumoasă şi ne scapă dĕ malacofurĭ.

Smărăndiţa. — Ştiţĭ ce? Haĭ sĕ ne prindem ca sĕ nu purtăm altă îmbrăcăminte cât om şedea la ţeară.

Tincuţa. — Eŭ una aşĭ purta-o chĭar şi în Bucureştĭ, dacă aşĭ îndrĕzni.

Smărăndiţa. — Primiţĭ propunerea mea?

Toate. — Primim.

Tincuţa. — Mare haz ar fi sĕ vie câţĭ-va cavalerĭ din capitalie, sĕ ne vadĕ ast-fel.

Smărăndiţa. — Măcar de-ar sosi vr'o unul, că mie mi s'a făcut dor dĕ eĭ.

Toate. — Şi mie, şi mie.

Smărăndiţa. — Ţist, că ne-a auḑi cine-va.

(Două dame s'apuc de jucat volanu; alte două se primblă culegĕnd florĭ.)

Tincuţa. — Ş'apoĭ?

Smărăndiţa. — Nu trebue sĕ dăm obraz cavalerilor.

Tincuţa. — Eĭ! par' că eĭ nu 'şĭ ĭeaŭ singurĭ des-

tul obraz? Dar ea spune, Smărăndiţo, ce facem noĭ astădĭ?

Smărăndiţa. — (căutând) Ce sĕ maĭ facem oare pentru ca sĕ se mânie moş Sandu?

Tincuţa. — Asta'ĭ lesne, că'ĭ ĭute ca focul *ton patera.*

Smărăndiţa. — Ĭute dar bun. Se înduplecă la tot ce vroim. Ştiţĭ una, sorioare?.. Haĭ sĕ mergem la hora din sat ca sĕ jucăm dĕ ḑiua mea.

Tincuţa. — Cu ţeraniĭ?

Smărăndiţa. — D'apoĭ cum?.. Eĭ nu's oamenĭ ca şi noĭ?

Toate. — Bună idee!.. Haĭde.

Smărăndiţa. — Sĕ facem *dejeuner* maĭ ânteĭ. (strigă) Florico, Florico.

SCENA VII.

Damele, Florica (alergând din fund).

Florica. — Aud, coconiţă.

Smărăndiţa. — Spune sĕ gătească masa şi s'o aducă aci în grădină.

Florica. — Bine, coconiţă. (intră in pavilion).

SCENA VIII.

Damele, Ţeraniĭ (viind din fund cu buchete de florĭ).

Smărăndiţa. — Ce vuet s'aude?

Tincuţa. — Vin ţeraniĭ cu bucheturĭ dĕ florĭ.

Smărăndiţa. — Vreŭ sĕ mĕ feliciteze dĕ ḑiua mea, se vede.

Ţeranii.

Aḑĭ e ḑi cu soare,
Aḑĭ e serbătoare.
Eată-ne venim
Cu florĭ, şi'ţĭ dorim
Anĭ cu sănĕtate,
Cincĭ moşiĭ cu sate,
Şi un bărbăţel
Ca un bujorel.

Smărăndiţa. — (luând buchetele şi inpărţindu-le la dame). Oamenĭ bunĭ, vĕ mulţumesc din toată inima, şi vĕ rog sĕ veniţĭ la mine, la orĭ ce nevoĭe ĭţĭ avea, că oĭŭ fi prea bucuroasă sĕ vĕ fiŭ dĕ ajutor.

Ţeraniĭ. — Sĕ trăeştĭ, coconiţă! (se trag în fund).

Smărăndiţa. — Nu vĕ spuneam eŭ că ţeraniĭ sûnt oamenĭ ca şi noĭ?.. Priviţĭ ce bucheturĭ frumoase ne-a aduseră.

Tincuţa. — (zimbind) Românu'ĭ galaut din născare.

SCENA IX.

Ceĭ d'inainte, **Graur** (alergând din fund).

Graur. — Florico, Florico!.. Unde-o fugit căprioara? (vĕḑênd damele, stă încremenit) Eaca mă!.. Eaca, eaca!

Smărăndiţa. — Ce vrea flecăul ăsta?

Graur. — Ean priveşte, tătucă, ce de maĭ Floricĭ!.. Se vede că'ĭ belşug în Ţara muntenească!.. (se apropie) Fa!

(începe a rîde prostesce) Fa!.. da voĭ de unde-ațĭ rĕsărit în calea me?

Tincuța. — (încet) Smărăndițo, mie mi'ĭ frică.

(Damele daŭ semne de spaĭmă).

Smărăndița. — Nu vĕ temețĭ... Ăsta'ĭ moldoveanu care a adus căprioara dĕ peste hotar.

Graur. — Măĭ! că mândre haĭne avețĭ voĭ pe-aicĭ!.. Par' că sûnteți tot fete de răd̦eșĭ de la Cașin.

Tincuța. — Ce d̦ice? ce d̦ice?

Smărăndița. — El ne ĭea de țerance... Las' sĕ rid̦em nițel.

Graur. — (în parte) Îs mândrulițe coz!.. Îmĭ vine sĕ e-apuc la hârjoană. (tare) N'aud̦ițĭ, fa?

Smărăndița. — Ce'ĭ, bădică?

Graur. — (rîde) Când mĕ uĭt la voĭ... știțĭ?.. mĕ furnică in inimă, că încă așa lighioĭ frumușele n'am întêlnit eŭ.

Toate. — (rîd̦ênd) Lighioĭ!.. ce'ĭ aea?

Graur. — Multe căprioare am vênat; multe pătîrichĭ am înpușcat... D'apoĭ ș'așa pătîrnichĭ ca voĭ...

Toate. — Potîrnichĭ, noĭ?.. ha, ha, ha.

Graur. — Ba încă de cele de toamnă... Ș'așă'șĭ îmĭ ine sĕ vĕ prind în laț, că, pre legea me! pe soare pot ita, dar pe voĭ ba! (se apropie de dame; aceste se trag în lăturĭ). u vĕ temețĭ, fa, că doar și eŭ sûnt om pămêntean... ınt flăcăŭ, și poate sĕ'mĭ aleg o nevastă d'intre voĭ.

Toate. — D'intre noĭ? ha, ha, ha.

Graur. — Da ce!.. poate că vĕ vețĭ fuduli c'un frunș ca mine?.. Da eŭ îs ficĭor boĭeresc, fa!.. Pot s'aung și pristav, fa!.. Care din voĭ vre sĕ fie pristăvoae?

Damele. — (vesele între ele) Tu, ba tu, ba tu, ba tu.

Graur. — Eĭ! încet, încet... Nu vĕ scoateţĭ ochiĭ de la mine, că ar fi pĕcat de-aşa ochişorĭ drăgălaşĭ. Trageţĭ în sorţĭ, şi care din voĭ a avea parte de la Dumnedeŭ, m'a lua.

SCENA X.

Ceĭ d'inainte, **Florica.**

Florica. — (în parte) Tot acile'ĭ moldoveanu?

Graur. — Eaca şi Florica!.. Bine c'aĭ vinit şi tu, sĕ tragĭ în sorţĭ... Cine ştie, fa?.. poate că ţie 'ţĭ-a cădea norocu. (voĭesce s'o ĭea de mână).

Florica. — (lovindu'l peste mână) Şedĭ, mă. (se apropie de dame şi dice încet) Masa'ĭ gata.

Smărăndiţa. — Bine, bădică... dĕ'ĭ lua o fată d'aci din sat, aĭ dĕ gând s'o ducĭ peste hotar?

Graur. — Haĭ, haĭ!.. ba încă pe sus.

Smărăndiţa. — Da cum e p'acolo, pĕ la d-voastră?

Graur. — La Moldova? la Moldova?.. Dar n'aţĭ audut cânticu cel vechĭŭ care dice:

«La Moldova cea frumoasă,
«Vĭaţa'ĭ dulce şi voĭoasă!
«L'a Moldoveĭ dulce soare,
«Cresce floare lângă floare!»

Smărăndiţa. — Aşa o fi, bădică; d'apoĭ vedĭ că şi noĭ avem p'aci un cântic ce dice:

«Dâmboviţă, apă dulce,
«Cine bea nu se maĭ duce!»

Graur. — Nu ḑic ba, pentru că tot pămêntul romănesc e un raiŭ Dumneḑeesc!.. Însă la noĭ maĭ avem şi alta.

Toate. — Ce?

Graur. — O veselie mare!.. O fală care o întinerit toate sufletele Romănilor.

Toate. — Da ce e?

Graur. — Cum?.. n'aţĭ aflat vestea cea neaşteptată?.. Corona luĭ Stefan-Vodă s'o găsit!

Toate. — Unde?

Graur. — La Suceava, în mormêntu Domnuluĭ!.. Acum toată ţara Moldoviĭ se simte măndră şi voĭoasă! Corona luĭ Stefan cel mare o eşit din pămênt ca sĕ încunune viitorĭul ţĕriĭ!.. Alta nu se vorbeşte pe la noĭ... Ba încă este ş'un cântic!

Toate. — Îl ştiĭ?

Graur. — Care Român nu 'l ştie?

Toate. — Căntă-ne'l sĕ'l învĕţăm şi noĭ, bădică.

Graur. — Bucuros... Ascultaţĭ:

CORONA MOLDOVEĬ.

I.

Pe a ţereĭ noastre zare
O lumină cresce 'ncet!
Tot Românul viŭ tresare
Ca din moarte înviet!
În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Fiĭ acestuĭ bun pămênt!
Căcĭ lumina triumfală
Esă dintr'un vechĭŭ mormênt!

Toţĭ.

În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Fiĭ acestuĭ bun pămênt!
Căcĭ lumina triumfală
Esă dintr'un vechĭŭ mormênt!

II.

În acel locaş de pace,
În a morţiĭ vecĭnic somn,
De treĭ veacurĭ cine zace?
Stefan, bravul nostru Domn!
În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Eată Stefan cel slăvit,
Şi corona'ĭ triumfală
Ş'al seŭ braç nebiruit!

Toţĭ.

În genunchĭ toţĭ cu sfieală,
Eată Stefan cel slăvit,
Şi corona'ĭ triumfală
Ş'al seŭ braç nebiruit!

III.

O! coronă, ca şi tine,
Noĭ în umbr'am fost perduţĭ!
Varsă 'n ţeară viĭ lumine,
Sĕ fim lumeĭ cunoscuţĭ.
În picĭoare toţĭ cu fală!
Saltă, saltă ţeara mea!
Căcĭ corona'ţĭ triumfală
Ear pe frunte'ţĭ va şedea!

Toţĭ.

În picĭoare toţĭ cu fală!
Saltă, saltă ţeara mea!
Căcĭ corona'ţĭ triumfală
Ear pe frunte'ţĭ va şedea!

Toţi. — (cu entusiasm) Ura! ura! ura!

(În timp ce corul cântă, doi lachei aduc din pavilion o masă bogată o aşeadă aproape de uşă şi esă. Ţeranii se retrag prin fund şi esă).

Graur. — (urmărind ţeranii până în fund, fără a vedea masa) Haĭ, mergeţĭ de-acum din sat în sat şi cântaţĭ *Corona Moldoviĭ*, ca sĕ se bucure Româniĭ de-o veste aşa de bună.

Florica. — (cătră dame, încet) Coconiţe, eată masa.

Smărăndiţa. — Poftim la dînsa, sorioare.

Graur. — (viind în scenă şi dând cu ochiĭ de masă) Eaca mă!.. Ce masă împĕrătească!.. Pentru cine'ĭ masa asta, fa?

Damele. — Pentru noĭ.

Graur. — Pentru voĭ? ha, ha, ha... Mânca-v'aşĭ de viĭ, că hâtre maĭ sûnteţĭ!.. Da unde s'o maĭ dat aşa praznic pentru de-al de voĭ?

Smărăndiţa. — Nu credĭ?.. Poftim la dînsa.

Graur. — Cum?.. Eŭ sĕ mĕ pun la masă boierească, ca sĕ pat vr'o pacoste?.. Ba, leliţă, ba.

Smărăndiţa. — Atâta pagubă dacă nu primeştĭ. Noĭ n'avem teamă... Haĭ, sorioare, sĕ mâncăm.

(Damele se îndreaptă spre masă).

Graur. — (căutând sĕ le oprească) Ean şideţĭ binişor, fa, şi nu v'apucaţĭ de pozne, c'or da boieriĭ peste voĭ, ş'în loc de bucate, îţĭ mânca o calcavură de cele tătărĕştĭ.

Smărăndiţa. — Calcavură?.. ha, ha, ha... Ce'ĭ aea?

(Damele se aşeadă împregĭurul meseĭ).

Graur. — Eaca, frate, că ele nu şuguesc!.. Se aşeadă ca la masa lor!.. Fa, nu glumiţĭ cu dracu.

Damele. — Bune bucate!

Graur. — Ş'aşâ'şĭ mănâncă ca d'intr'a lor!.. Mare eştĭ Doamne!.. Înc'aşa fete obraznice...

Smărăndiţa. — N'audĭ, flecăŭ, cum tĕ chĭamă?

Graur. — Graur!

Smărăndiţa. — Dacă eştĭ graur, vină dĕ'ţĭ mănâncă numele fript.

Graur. — (apropiindu-se) Da ce?.. poate c'aveţĭ şi graurĭ fripţĭ?

Smărăndiţa. — (arătând un talger plin) Avem; priveşte aci.

Graur. — Că bine ḑicĭ!.. Şi buni's, fa?

Smărăndiţa. — Dĕ minune... Viĭ la masă, orĭ ba?

Graur. — Oare?.. Mări ce-atâta!.. Ce-or păţi ele, oĭŭ păţi şi eŭ... Curaj, Graure!.. Eată-mĕ's că viŭ.

(Merge de se pune în capĕtul meseĭ cu dosul spre pavilon).

Tincuţa. — (încet Smărăndiţeĭ) Smărăndiţo, eată'l că vine.

Smărăndiţa. — Las' sĕ ridem.

Tincuţa. — Dar dĕ ne-a vedea moş Sandu?

Smărăndiţa. — A ride şi el.

Graur. — Florico, tu nu mănâncĭ?

Florica. — Nu.

Graur. — Nu?.. Pentru ce, sufleţele?

Florica. — Nu mi'ĭ foame.

Graur. — Poate că te-aĭ săturat cu mălaĭŭ?.. Şi eŭ înc'am înbucat o fĕlie, dar de praznic nu mĕ daŭ în lăturĭ. (căutând pe masă) I! tătucă, ce de maĭ bunătăţĭ!.. Nicĭ nu maĭ ştiŭ ce sûnt, şi din care capĕt sĕ încep... Mămăligă nu'ĭ, nicĭ brênḑă sburata?

Smărăndiţa. — Ce mămăligă?.. Na maĭ bine zalatină.

Graur. — Cum aĭ ḑis?.. slatină?.. Adă şi slatină, ce-a fi aceea.

Damele. — Vreĭ şi sardele, şi *paté-froid* şi biftec? (iĭ umple talgerul).

Graur. — Vreŭ, vreŭ de toate... Puneţĭ cole sĕ'mĭ fac un balaniş-balmuş ca la cumătra... povestea ţiganuluĭ.

Tincuţa. — Vreĭ şi saleam?

Graur. — Alechim-saleam?.. bucate turceştĭ?.. Cum nu?.. adă şi alechim-saleam.

Smărăndiţa. — (dându'ĭ un gavanoşel cu muştar) Na şi dĕ asta că e bună.

Florica. — (riḑênd, în parte) Iĭ dă muştar coconiţa... Sĕ vedem ce-a face?

Graur. — (luând gavanoşelul) Dulce'ĭ mâncarea asta?

Smărăndiţa. — Dulce.

Graur. — De 'ĭ aşa, am sĕ 'nghit ca o lingură de masă, sĕ mi se dreagĕ pofta. (Iea o lingură de muştar şi o bagă în gură) Valeŭ! mămulica me, că ĭute'ĭ!.. Valeŭ!.. mĕ arde, mĕ arde la inimă!.. Apă, apă... Ba nu... vin, vin. [Damele riḑênd, iĭ întind pahare cu apă].

Damele. — Na, na.

Florica. — (dându'ĭ un pahar cu vin) Na, bea curênd. (în parte) Sermanu băeatu!

Graur. — (după ce a bĕut) A! m'am maĭ potolit!.. (către Smărăndiţa) Aşa ţi'ĭ gĭoaca, fa?.. Eĭ! las' că te-oĭŭ drege eŭ după masă... Cât pe ce era sĕ'mĭ saĭe o-chiĭ din cap... Oĭŭ fi roş ca un rac.

Smărăndiţa. — Lasă, Graure, că maĭ frumos eştĭ aşa.

Graur. — Oare?.. Aşa sĕ fie, Florico?

Florica. — Par' că eştĭ un buhaĭ dĕ baltă.

Graur. — De ceĭ care fac bu, u, u, u, la soare? (ride).

(Toțĭ rîd cu veselie).

Smărăndița. — Ea ascultă... Na un pahar dĕ vin dĕ Odobeștĭ... Be'l în sănĕtatea noastră și ne cântă ceva.

Damele. — Dar, dar; cântă-ne ceva.

Graur. — Bucuros... Am sĕ vĕ cânt un cântic din vremea luĭ Tata Noe care-o discoperit viea... Adă păharu'n coacĭ, și sĕ trăițĭ la mulțĭ anĭ precum dorițĭ!.. Ascultațĭ, și sĕ facețĭ toate ca mine.

I.

Tata Noe cel bĕtrân
Fost-a, fost puiŭ de Român!
El a născut veseliea
Căcĭ a descoperit viea!

(Bate încet cu un cuțit peste pahar de'șĭ împreună ast-fel cânticul).

Sĕ'l slăvim,
Sĕ'l cinstim
Tot cu vin,
Cu pelin,
Și voĭos
Și frumos
Sĕ 'nchinăm,
Sĕ cântăm.

Toțĭ în cor (bătêud cu cuțitele în pahare).

Sĕ'l slăvim,
Sĕ'l cinstim
etc. etc. etc.

II.

Când potopul s'a vĕrsat,
Toțĭ ceĭ rĕĭ s'aŭ înecat!
Vra sĕ ḑicĕ, sorioare,
Cine 'ĭ rĕŭ de apă moare!

Însă eŭ
Sûnt bun, ḑeŭ!
Şi voĭesc
Să trăesc
Bênd voĭos,
Bucuros
Vin, vin, vin
Şi pelin!

Toţĭ în cor.

Însă eŭ
Sûnt bun, ḑeŭ!
etc. etc. etc.

Graur — (bênd) Eĭ!.. noroc bun să dee Dumneḑeŭ!.. şi la anu cu bine!.. Să vă văd pe toate măritate tot cu flăcăĭ ca mine! (chiue, bea paharul pe jumătate, şi rĕmăşiţa o aruncă peste cap în obrazul Pitarĭuluĭ Sandu ce esă din pavilon).

Sandu. — (arătându-se la uşa pavilonuluĭ) Cine urlă aşa acilea? (primind paharul de vin în obraz) Carnacsĭ!

Damele. — (vĕḑênd pe Sandu, se scol degrabă de la masă şi fug prin grădină, în culisele din stânga, în fund, strigând:) *Voila mon oncle! Sauve qui peut! Sauve qui peut!*

Graur. — Ce chiper? ce chiper?.. Staţĭ, fa... Ce-ţĭ păţit?

SCENA XI.

Graur (la masă), **Sandu.**

Sandu. — Ce facĭ aci, hoţule?

Graur. — (în parte) Îra! boĭerĭu cel surd! Am păţit-o!

Sandu. — N'auḑişĭ ce-am spus?.. Ce facĭ aci?

Graur — (tare) Fac praznic.

Sandu. — Praznic!.. Dĕ sufletul cuĭ?

Graur. — De sufletu bunicăĭ.

Sandu. — Te-oĭŭ bunici eŭ acuş, obraznicule... Auḑĭ sĕ mĕ boteze cu vin din cap pĕn' în picere!.. dĕ bin ce m'am schimbat...

Graur. — (sculându-se) Apoĭ dă, cucoane... vina me 'i Ţĕrancele dumnitale m'o scos din minte.

Sandu. — Care ţĕrance?

Graur. — Cele care-o fugit strigând: chiper, chi per, când te-o zărit. Ele 'mĭ-o ḑis că fac praznic, m'o poftit.

Sandu. — (în parte) Ear vr'o nebunie dĕ-a Smărănd ţeĭ! Eĭ! s'a întrecutără cu gluma!

Graur. — (în parte) Oare ce bodogăneşte surdu?

Sandu. — Aĭ noroc, sermane, dĕ ce aĭ noroc... almintirea aĭ mânca un praznic dĕ la mine, dĕ 'l-aĭ pomeni câte ḑile-aĭ avea... Haĭt, cară-te dĕ p'acile, şi nu tĕ maĭ vĕd.

Graur. — Eaca mĕ car, boĭerĭule. (în parte) Păcat copile că le las cu lacrimile pe obraz.

(Doĭ lacheĭ vin de rîdică masa).

Sandu. — Căratu-te-aĭ aḑĭ?

Graur. — Cărat, cărat (în parte) surdule!

Sandu. — Ce-aĭ ḑis?

Graur. — (cât se poate de tare) Cărat, cărat! (se de p tează prin fund, în dreapta, şi esă).

Sandu. — (singur) Măĭ!.. că obraznic român!.. D'a şi Smărăndiţa!.. sĕ se puie la masă c'un mojic!.. *to p*

ecsilose!.. Am s'o ocăresc... Aoleo! că'mĭ curge vinu
in sîn. Trebue ear sĕ merg ca sĕ'mĭ schimb rufele, că
n'a lovi un guturaĭŭ. (merge spre pavilon) Bre! bre!.. *ana-podos cosmos!* (esĕ).

SCENA XII.

Florica (viind pe gândurĭ din stânga).

Sermanu bĭetu Graur!.. Ce-a fi păţit el oare cu boĭeru?.. Sĕ fi mâncat o bătaĭe?.. Pĕcat de-aşa flecăŭ, că mare nătru'ĭ şi pĕ plac!.. Eŭ, una, ştiŭ că dĕ când a venit moldoveanu, par' că nu mi's minţile acasă. Îmĭ vine tot sĕ oftez!.. m'a lovit doru!

Un dor ascuns în al meŭ sin
Zace plângênd, suferitor.
Ah! cum sĕ fac şi sĕ alin
Plânsul amar aceluĭ dor!

Ce vreŭ? nu sciŭ!.. Pentru-al meŭ chin
Nimic nu e mângâitor.
Ah! cum sĕ fac şi sĕ alin
Chinul cumplit aceluĭ dor!

Câmpu 'nflorit, cerul senin
În peptu'mĭ nasc taĭnic fior.
Ah! cum sĕ fac şi sĕ alin
Ne împăcarea-aceluĭ dor!

O! de-aşĭ putea cu-al meŭ suspin
În cerul 'nalt voĭos sĕ sbor,
Numaĭ atuncĭ aş sci s'alin
Suspinul trist aceluĭ dor!

SCENA XIII.

Florica, Graur (arătându-se după boschet).

Graur. — Eaca Florica. Pst, pst.

Florica. — (tresărind) Cine'ĭ?

Graur. — Florico, fa.

Florica. — Tu eştĭ, Graur?

Graur. — Eŭ.

Florica. — Da n'aĭ plecat încă d'aci?

Graur. — Nu, fa, că nu pot... 'Mĭ-aţĭ făcut farmi..i... Unde 'ĭ boerĭu?

Florica. — S'a dus în casă.

Graur. — Ducă-s'ar ca cĭocârliea, că mare matuf li

Florica. — Poate că tĕ-a bătut, neĭculiţă?

Graur. — Ba nu, dar cât pe ce era sĕ vĕd pe dra..n

Florica. — (apropiindu-se de Graur) Bĭetu Graur!

Graur. — Ci că 'l-am botezat cu vin!.. D'ap.. ; el ce-avea sĕ vie tocmaĭ la mijlocu praznicułuĭ?.. N'.. apucat măcar sĕ 'nghit o bucăţică de *slatină* şi de *al.. chim*... Am rĕmas flămênd... Unde's cele-l-alte fete?

Florica. — S'a ascunseră pin grădină.

Graur. — Aşa li se cade dacă nu m'o ascultat s'o apucat sĕ mănânce masa boĭerească, masă străină.

Florica. — Ce fel, străină?.. Era... masa lor.

Graur. — A lor?.. Cum, Doamne eartă-mĕ!.. ş mănâncă ţĕrancele pe la voĭ?

Florica. — Da tĕ 'nşelĭ, sermane, că ele nu's ţera..

Graur. — Ţĕrance, răḑeşiţe... tot una'ĭ.

Florica. — Nicĭ răḑĕşiţe, cum le ḑiceţĭ pĕ la v..

Graur. — Măcar vătăjiţe sĕ fie, tot nu se cuvinea...

Florica. — Nicĭ vătăjiţe.

Graur. — De!.. că n'or fi cu toate privighitoriţe, de i aŭ glas de privighitorĭ.

Florica. — Ba 's chĭar cocoane.

Graur. — Cucoane? cucoane!.. Puşche pe limbă'ţĭ!.. 'ucoane, ele?

Florica. — Maĭ aşa!.. Nepoata boĭeruluĭ, coconiţa Smărăndiţa, cu prietinile eĭ, s'a îmbrăcatără dĕ aḑĭ dimineaţă în haĭne ţerăneştĭ.

Graur. — Pentru ce?

Florica. — Ştiŭ eŭ?

Graur. — Poate ca sĕ'mĭ placĕ mie?.. Ha, ha, ha, ha!.. Care vra sĕ ḑicĕ, m'am hârjonit cu cucoane, eŭ?.. am mâncat la masă cu cucoane?.. I! mămulica me, căcĭ n'am ştiut una ca asta!

Florica. — Şi ce făceaĭ?

Graur. — Ce făceam?.. Le sĕrutam pe toate... încalte sĕ pot ḑice şi eŭ c'am sĕrutat obraz de cucoană în vieaţa me.

Florica. — Cum? ḑeŭ?.. aĭ fi îndrĕznit?

Graur. — Eaca!.. ba 'mĭ-ar fi fost ruşine poate cu nişte ţĕrance de sama me?.. Dacă pe tine, Florico, deaşĭ vra sĕ te sĕrut, nicĭ că te-aşĭ maĭ întreba.

Florica. — Ba ḑeŭ?

Graur. — Dec! Nu cumva te-aĭ fasoli poate?

Florica. — Maĭ ştiĭ?

Graur. — E, e, e! Nu mĕ face, că eŭ acuş cerc.

Florica. — Ean cearcă, sĕ veḑĭ.

Graur. — Aşa ţi'ĭ povestea, fa? Apoĭ aşteaptă. [se răpede s'o sĕrute].

Florica. — (fugind) Prinde, dacă poţĭ.

[Florica aleargă înpregĭurul boschetuluĭ; Graur o alungă].

Graur. — Măĭ, că sprintină căprioară!

Florica. — Sborĭ, Graure, sborĭ.

Graur. — Las' că'ĭ videa tu dacă te-oĭŭ prinde.

Florica. — Hîş, pasere, hîş.

(În fund, in stânga se ivesc damele. Florica aleargă de se ascunde după ele. Graur se opresce).

SCENA XIV.

Damele, Florica, Graur.

Graur. — (în parte) Eaca cucoanele!

Smărăndiţa. — Ce este dĕ alergaţĭ aşa?

Florica. — Ea, nebunu ĕl dĕ Graur vrea sĕ mĕ prin

Graur. — Ne gĭucam de-a Baba-oarba. (în parte) mĕ fac că nu ştiŭ de's cucoane, orĭ ba?

Smărăndiţa. — Dĕ-a Baba-oarba?

Graur. — Ştiţĭ ce, fa?.. Haĭ sĕ ne gĭucăm cu t de-a Baba-oarba ca sĕ rîdem.

Toate. — Noĭ, cu tine?

Graur. — Voĭ, cu mine, d'apoĭ cum?.. Eŭ 'mi lega ochiĭ, şi pe care-oĭŭ prinde-o, oĭŭ sĕruta-o ş lua-o de nevastă. (în parte) Mare minune-ar fi sĕ p o cuconiţă.

Smărăndiţa. — (încet către prietinele eĭ) Ce ne pas Haĭ sĕ ne jucăm.

Graur. — Eĭ! vreţĭ?

Smărăndița. — Vrem. (dând o batistă Floricăĭ) Na, Florico, leagă'ĭ ochiĭ.

Florica. — Vină 'ncoa, Graure. (ĭĭ leagă ochiĭ strîns).

Graur. — Eată-mĕ's. (încet Floricăĭ) Nu strînge tare, Florico... doar oĭŭ prinde-o duducă.

Florica. — Degrabă 'țĭ-a fi?.. Ea așa.

Graur. — Valeŭ! că'mĭ plesnesc ochiĭ!.. Gata sûntețĭ?

Toate. — Gata.

Graur. — Cruce-agĭută!.. Sĕ te vĕd, Graure, băiete!.. acu sĕ'mĭ vênezĭ cum se cade.

(Damele se pun în rênd pe lângă Graur și'l gâdile pe la nas și pe urechĭ cu paie).

Graur. — (căutând cu brațele întinse)

Baba, Baba-oarba...
Unde 'mĭ este roaba?
Brațele sĕ 'ntind
Roaba s'o cuprind.

(Apărându-se ca de musce) Hîș muscă... nu mĕ gâdili la echĭ.

Damele (alergând vesele împregĭur).

Roaba dacă 'ĭ prinde,
Capul ți'ĭ aprinde.
Roaba 'ĭ icĭ, colea,
Ĭea-te după ea!

(împreună).

Graur.

Baba, Baba-oarba... etc.

Damele.

Roaba dacă 'ĭ prinde, etc.

Graur. — Cine mĕ gâdile pe la nas? (strĕnută) Sĕ'mĭ fie de bine!

(Sandu se arată la uşa pavilonuluĭ. Damele cum îl zăresc ḑic: *Voila l'oncle, fuyons vite*, şi se fac nevĕḑute pe furiş, în stânga).

SCENA XV.

Graur, Sandu.

Sandu. — (pe pragul uşeĭ, în parte) Asta'ĭ dĕ-a treĭa oară că mĕ schimb astăḑĭ. (se coboară în scenă).

Graur. — (îndreptându-se spre Sandu) Baba, Baba-oarba... (puind mâna pe Sandu) Na că te-am prins. De-acum eştĭ a me ş'am sĕ te sĕrut. (sĕrută pe Sandu cu foc).

Sandu. — (luptându-se) Măĭ, şeḑĭ bineşor.

Graur. — Ba te sĕrut. (ear îl sĕrută).

Sandu. — Măĭ, hoţule! aĭ nebunit? (smunceşce batista de pe ochiĭ luĭ Graur).

Graur. — (spăriet, în parte) Vaĭ de mine!.. ear surdu?

Sandu. — (în parte) Ce'mĭ vĕḑură ochiĭ?.. ear surdu! (tare) Măĭ, tĕlharule, nu 'ţĭ-am poruncit o dată sĕ lipseştĭ dĕ-acilea?

Graur. — Ba 'mĭ-aĭ poroncit, cucoane; d'apoĭ veḑĭ... aşa 'ĭ pĕcatu când se leagă de român.

Sandu. — Ce ḑicĭ?

Graur. — (în parte) Tot n'o auḑit! (tare) Pĕcatu!

Sandu. — Ce pĕcat, măĭ?

Graur. — Sĕ veḑĭ, d-ta... Când plecasem ca sĕ mĕ întorc acasă, îmĭ scoate dracu în cale un cârd de fete.

Sandu. — Ei! ş'apoi?

Graur. — Apoi... dă! Fetele 's cu ochi de şerpe! Ele m'o formecat şi m'o oprit ca sě ne gîucăm împreună de-a Baba-oarba.

Sandu. — Dě-a Baba?..

Graur. — (la urechea luĭ Sandu) Oarba!

Sandu. — Carnacsî! (în parte) Tot nebuniĭ dě-a Smărândiţeĭ şi dě-a prietenelor eĭ!.. Las' că le-oiŭ juca-o eŭ bună, dacă 'ĭ aşa.

Graur. — (în parte, cu grijă) Oare ce mormăeşte?

Sandu. — Spune'mĭ, măĭ, cum te-a îndemnatără fetele la joacă?

Graur. — Eaca cum. Se vede că le-am picat tronc la inimă, şi pentru ca sě nu'şĭ scoată ochiĭ de la mine, s'o prins între ele aşa: care 'mĭ-a cădea la mână, în gîoc, pe-aceea s'o îeŭ de nevastă.

Sandu. — Aşa?

Graur. — Aşa.

Sandu. — Şi tu vreĭ sě te 'nsorĭ?

Graur. — (ruşinos) Cum nu, cucoane?.. Aşa copile curăţele şi mândruliţe unde se maĭ găsesc!

Sandu. — Dar care din ele îţĭ place ţie maĭ mult?

Graur. — Apoĭ, dă!.. Ştiŭ eŭ, cucoane?.. Toate 'mĭ sînt pe plac.

Sandu. — (rîdênd) Audĭ, hoţu!.. Eĭ, bine; eŭ îţĭ îaŭ voîe s'alegĭ pě care 'ĭ vrea tu.

Graur. — Oare?.. Nu mě îeĭ în rîs, cucoane?

Sandu. — Nu, nicĭ dě cum. Tu seamenĭ a fi fecîor dě oamenĭ.

Graur. — Dar, cucoane. Tată-meŭ îĭ vierĭŭ, şi eŭ sûnt ficĭor boĭeresc.

Sandu. — Ce le trebue maĭ mult fetelor? (în parte). Am sĕ le daŭ o spaĭmă sănĕtoasă nebunelor alea.

Graur. — (în parte) Când sĕ mĕ 'nsor c'o duducă, sĕ mĕ fac şi eŭ duducel... Valeŭ, mămulica me!.. Ceaşĭ maĭ rîde!

Sandu. — Eĭ! te-aĭ hotărît?

Graur. — Haĭ, haĭ.

Sandu. — Prea bine. (strigă) Neculae!

(întră un lacheŭ).

Graur. — Neculai.

Sandu. — Du-te dĕ chĭamă preotul din sat, şi adună toţĭ săteniĭ acilea 'n grădină.

(lacheul esă).

Graur. — (în parte) Se vede că nu'ĭ glumă... Vra surdu sĕ mĕ boĭerească cu tot d'inadinsu.

(Damele se ivesc în fund, primblându-se p'intre copacĭ).

Sandu. — Da oare unde 's fetele? (zărindu-le) A! ea-tă-le. (mergênd spre ele) Ean veniţĭ încoa, fetelor, că am sĕ vĕ spun o veste mare.

SCENA XVI.

Graur, Sandu, Smărăndiţa, Tincuţa, Florica. Damele.

Damele. — (alergând) Ce veste? ce veste?

Sandu. — [în mijlocul lor] 'Mĭ-a mărturisit Graur c... 'l-aţĭ îndrăgit cu toatele.

Damele. — Noĭ?.. Ha, ha, ha.

Sandu. — Dar, voĭ!.. şi că sûnteţĭ în stare sĕ vĕ scoateţĭ ochiĭ pentru dînsul... Fiind însă că nu se poate sĕ vĕ măritaţĭ toate cu el, am hotărît ca el s'aleagĕ d'intre voĭ pĕ care 'ĭ-a plăcea şi s'o ĭea.

Smărăndiţa. — [încet] Glumeştĭ, moşule?

Sandu. — [încet] Ba nicĭ gândesc... Aţĭ vroit sĕ vĕ ţerăniţĭ; aţĭ mâncat la masă cu ţeraniĭ; v'aţĭ jucat dĕ-a Baba-oarba cu ţeraniĭ... Nu vĕ rĕmâne de cât sĕ vĕ măritaţĭ cu ţeranĭ. Ş'aşa'şĭ am poruncit sĕ vie preotul din sat ca sĕ facĕ chĭar acum nunta.

Tincuţa. — [spărietă] Audĭ, Smărăndiţo?

Smărăndiţa. — Aud, însă nu'mĭ vine-a crede...

Damele. — [între ele, de o parte] Eŭ nu vreaŭ sĕ mĕ mărit cu Graur.

Smărăndiţa. — Nicĭ eŭ.

Graur. — [în parte] Ean vedi-le cum se sfădesc de la mine!

Sandu. — Haĭ, Graure, alege din copile pĕ care 'ţĭ-a veni la socoteală, şi sĕ'ţĭ fie dĕ noroc. Eŭ îĭ daŭ destre o păreche de juncanĭ ş'o vacă.

Graur. — [în parte] Pe care s'aleg oare?.. Toate 'mĭ sûnt pe plac!.. ş'apoĭ dę-oĭŭ alege pe una, s'or măhni cele-l-alte, mititelele!

Sandu. — Eĭ!.. tĕ hotăreştĭ adĭ?.. Spune, pĕ care fată vreaĭ? Eaca şi satul vine ca sĕ fie façă la cununiea ta.

[Ţeraniĭ intră în scenă].

Damele. — [între ele, foarte îngrijite] Se trece cu gluma.

moş Sandu. — Mie 'mĭ vine-a plânge. — Asta nu 'ĭ de suferit.

Sandu. — [în parte] Ean veḑi-le cât sûnt de spărieate!.. Lasă, lasă! le-oiŭ învĕţa eŭ sĕ'şĭ uĭte *ighemoniconu* boĭeresc. [tare] Dă, Graure, fiĭ cu inimă, că fetele 's dĕ soiŭ.

Graur. — Cred şi eŭ; dar aşĭ vra s'aleg, şi nu ştiŭ, că 's toate una maĭ dihaĭ de cât alta... Ean sĕ le privesc şi sĕ le cercetez maĭ de-aproape.

[Se apropie de dame şi le privesce cu de a mĕruntul].

Damele. — [trăgêndu-se îndărăt] Sĕ ne cerceteze!

Graur. — Nu vĕ temeţĭ, fa, că doar n'am sĕ vĕ mănânc.

Sandu. — Eĭ!.. 'ţĭ-aĭ pus ochĭul pĕ vr'o una?

Graur. — [oftând] Cu greŭ, cucoane... Dar ştiĭ ce?.. eŭ oiŭ ḑice o cimilitură, şi care din ele a gâci-o maí ântêĭ, aceea sĕ fie a me. Te primeştĭ?

Sandu. — Întreabă-le pĕ ele dacă primesc?

Graur. — Vĕ primiţĭ, fa?

Smărăndiţa. — [încet cătră dame] Am scăpat! [luĭ Graur] Primim.

Sandu. — [cu mirare, în parte] *Chirie eleison!* .. ele primesc!

Graur. — Eĭ! dar ascultaţĭ şi gâciţĭ:

«Douĕ steluţe cu raḑe line
«Lăsat-a cerul plin de lumine
«Şi pe-a ta frunte ele-aŭ căḑut...
«Gâcĭ, drăguliţă, că le sĕrut.

[vorbind] Gâcit-aţĭ ce's steluţele cele douĕ?

Damele. — Ba nu.

Florica.

«Eŭ 'ţĭ-oĭŭ rĕspunde precum tu vreĭ:
«Douĕ steluţe sûnt *ochii mei.*

Damele. — [cu bucurie] Bravo, Florico!.. A gâcit Florica!.. Ea sĕ se mărite cu Graur.

Graur. — Maĭ staţĭ, maĭ staţĭ; nu vĕ grăbiţĭ, că maĭ am o cimilitură.

«O veḑĭ inchisă rumenă floare;
«Cum se deschide veḑĭ lăcrimĭoare.
«În a ta faţă ea s'a născut...
«Gâcĭ, drăguliţă, că o sĕrut.

[vorbind] Gâcit-aţĭ ce'ĭ floarea cea rumĕnă?

Damele. — Ba nu, ba nu.

Florica.

«Cimilitura nu'ţĭ este grea:
«Rumena floare e *gura mea!*

Graur. — Tocmaĭ!.. Tu aĭ gâcit, Florico, tu a me sĕ fiĭ de-acu.

Damele. — [între ele cu bucurie] A! ne-a scăpat Florica.

Smărăndiţa. — Dĕ vreme ce Florica are sĕ aĭbă parte dĕ tine, Graure, noĭ cu toatele ĭĭ facem o ḑestre dĕ 200 dĕ galbenĭ.

Graur. — [sărind in sus] Ura!.. sĕ trăiţĭ!.. ura!

Florica. — Coconiţă, dă'mĭ voĭe sĕ primesc numaĭ pĕ jumătate din ḑestre; ear ceca-l-altă jumătate s'o daţĭ in folosu săracilor.

Graur. — [nebun] Ura!.. sĕ trăească Florica!

Sandu. — Aferim, copila mea!.. Fapta asta 'ţĭ-a fi dĕ noroc; căcĭ cine dă la săracĭ, e bun la Dumneḑeŭ!

[cătră săteni] Măĭ!.. ḑiceţĭ lăutarilor sĕ sunc o horă, ca sĕ jucăm cu toţiĭ la nunta Floricăĭ.

Toţĭ. — Hora, hora!

Graur. — La gĭoc, voĭniceşte, că eŭ voĭŭ cânta o horă de la Moldova.

[Toţĭ se prind în horă. — Graur cântă].

I.

Haĭ în horă de'ĭ juca,
Leliţo, leliţo, fa!
Că eŭ sufletul 'ţĭ-oĭŭ da,
Leliţo, leliţo, fa!
Tu eştĭ mândră la privit,
Leliţo, leliţo, fa!
Eŭ, voĭnic, bun de ĭubit,
Leliţo, leliţo, fa!

II.

Leliţo de la Munteni,
Leliţo, leliţo, fa!
Trecĭ cole, la Moldovenĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Sĕ ne prindem soçiorĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Şi sĕ fim ca doĭ bujorĭ,
Leliţo, leliţo, fa!

III.

Peară dracul d'intre noĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Sĕ fim una amêndoĭ,
Leliţo, leliţo, fa!
Tot un trup ş'un sufleţel,
Leliţo, leliţo, fa!
Uniţĭ ca Cinel-Cinel,
Leliţo, leliţo, fa!

[Cortina cade].

RUSALIILE

PERSOANE:

Domnul Ionus **Galuscus**, vechilul moșieĭ și profesoru scoaleĭ din sat.

Tachi **Răsvrătescu**, sub-prefect.

Toader **Buĭmăcilă**, vornic de sat.

Susana, nevasta luĭ Toader.

Vasile **Veveriță**, fruntaș.

Gheorghe a Safteĭ, țeran.

Un jandarm.

Catrina, țeranĭ, țerance.

RUSALIILE

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, în satul luĭ Cremine, la anul 1860.

Teatrul represintă piaça satuluĭ. În stânga casa luĭ Toader cu uşă, [fereastă] şi prispă pe scenă. În dreapta zaplazul caseĭ boĭerescĭ, cu por[ţ]ĭ. În mijlocul sceneĭ o fôntână între copacĭ. În fund crâşma; deasu[pra] uşeĭ este scris: Otel pentru nobilĭ. Această crâşmă o fost [zidi]tă în anul mântuireĭ 1858 de boĭeriul Paharnic Cremine.

SCENA I.

Susana (torcênd pe prispă).

Toarce, leleo, toarce, toarce
Pĕn' ce badea s'a întoarce.
Vaĭ! fuĭorul mi 'l-am tors
Şi bădica nu s'a 'ntors!

[A]dică, ferească Dumneḑĕŭ pe-o fimee sĕ se mărite cu [vor]nicu satuluĭ, că nu maĭ are parte de bărbat! Eaca [ab]ia de-o sĕptĕmână de când m'am cununat cu Toadir [Pă]măcilă, care 'ĭ vornic aicĭ în satu luĭ Cremine, tră[sni]-l-ar ca ş'o vĕdană; nu vĕd pe soçu meŭ cu ḑilele şi cu

nopţile!.. (oftează) Sĕrmanu! o agĭuns de clacă de când cu prefăcĕturile aeste nouĕ.

SCENA II.

Susana, Ţerance (mergênd la fôntână cu cofe).

Ţerancele.

La fôntâna d'intre florĭ
Fetele se duc în zorĭ
Sĕ 'şĭ umple cofiţile
Sĕ 'şĭ scalde guriţile.

La puţul fărtatuluĭ
Merg babele satuluĭ,
Merg, sărind ca Ĭelele,
Sĕ 'şĭ scalde sbêrcelele.

O ţerancă. — Buna ḑiua, Catrină.

Catrina. — Mulţĕmim d-tale, lele Safto.

Ântêĭa. — Ce 'ţĭ maĭ face bărbatu?

Catrina. — O eşit la boĭeresc cu noaptea 'n cap.

Ântêĭa. — Adevĕrat oare sĕ fie, lelică, c'o se rîdice boĭerescu?

Catrina. — Dumneḑeŭ ştie! dar de-o bucată vreme 'n coacĭ, Românii noştri s'o ameţit de cap, ṣi că 'ĭ-o umflat Rusaliile.

Ântêĭa. — Maĭ ştiĭ pĕcatu? De cât-va timp urlă cânii toată noaptea 'n sat.

Catrina. — Or fi zărind vr'un duh necurat pe tuneric.

Toate. — (făcêndu'şĭ cruce) Ferească sfîntu!

Catrina. — (apropiindu-se de Susana) Fa, Susană, da ce şĕḑĭ aşa dusă pe gândurĭ?

Susana. — Duc doru luĭ Toader, lele Catrino.

Catrina. — Vaĭ de mine!.. de-abĭa însurat ş'o şi uĭtat cărăruşa casăĭ?

Susana. — Apoĭ de când poroncile aeste nouĕ care curg pe nică, pe ceas, nu maĭ are cap omu sĕ 'şĭ maĭ vadĕ bordeĭu. Când îĭ la sub-prefecătură, când la căşărie...

Catrina. — La căşărie?.. la stână?

Susana. — Ba nu, fa, la sameşu cel cu căşăriea. Ea pĕcate!

Catrina. — Şi tu rĕmâĭ cuc pe prispa casăĭ.

Susana. — Şi torc pĕn' ce nu maĭ vĕd bine; dar voĭ?

Catrina. — Noĭ? Nu maĭ înţĕlegem ce-o păţit oamiiniĭ noştri, că nu maĭ sûnt ca maĭ 'nainte veniţĭ decasă. Spun lucrurĭ de pe ceea lume. Maĭ ĭerĭ, bărbatu meŭ era cu chĭef şi se lăuda, că 'mĭ-o cumpĕra malote e covenţie. Ce sĕ fie aceea, Susano?

Susana. — Ci că 'ĭ o materie ţĕsută nu ştiŭ unde... în doĭ perĭ.

(Se aud chiote şi lăutarĭ în crâşmă).

Catrina. — Eau auḑĭ hoţiĭ de bărbaţĭ cum se veselesc făr' de noĭ. Ştiţĭ una, fa?

Toate. — Ce, lele Catrino?

Catrina. — Haĭ sĕ ne 'ntoarcem pe-acasă şi sĕ ne facem bolnave, ca sĕ nu găsască eĭ de mâncat când s'or întoarce de la crâşmă.

O ţerancă. — Dar dac' om păţi vr'o şotie?

Catrina. — Şotie? sĕ nu 'ĭ înpingĕ pĕcatu, c'or da peste Rusaliĭ! Haĭde, haĭde.

Ţerancele (eşind).

Ardĕ'ĭ focul de bărbaţĭ!
Sĕ 'ĭ lăsăm adĭ nemâncaţĭ.
De nimică nu ne pasă,
Că sûntem stăpâne 'n casă.

SCENA III.

Susana, Toader.

Susana. — Haĭde, haĭ; par' că le vĕd cum or sĕ mănânce păpara... Le-o întrat şi lor gărgăunĭ în cap
(Se pune ear pe prispă şi toarce).

(cântă).

Toderică, Toderel,
Mare mult 'mĭ-e dor de el!

Toader. — (eşind din crâşmă, se opresce pe prag) Măĭ, eşiţĭ adĭ la boĭeresc, orĭ ba?.. Ba?.. faceţĭ cum vreţĭ. Sĕ nu diceţĭ că nu v'am dat de ştire. Voĭ îţĭ înpărţi cu dracu ce-a fi de înpărţit.

Susana. — Toadire, Toadire.

Toader. — (viind în scenă) Aud, Susănică.

Susana. — Da ce maĭ este?

Toader. — Apoĭ ce sĕ fie, dragă nevastă? Ĭĭ că, de când o vinit pe moşie vechilu ist noŭ, cuconu Ion [illegible] luşcă, dascalu satuluĭ; de când le vorbeşte sătenilor [illegible] din carte, şi le spune că 's strănepoţĭ de împĕraţi. [illegible] se trag din Troĭan, ţĕraniĭ o luat-o de bună... D[illegible]

îndemnĭ la lucru, îţĭ rěspund riḑênd că împěraţiĭ nu lucrează.

Susana. — Dar' ce fac, ca sě 'şĭ hrănească copiiĭ?

Toader. — Ş'apoĭ nu 'ĭ destul atâta. O maĭ vinit şi d-nu Răsvrătescu, sub-prefectu, şi le-o poroncit ca sě nu maĭ asculte de nime de cât numaĭ de dînsu, ş'acum dacă strîg în sat: Haĭ la culesu popuşoĭuluĭ, mă!.. eĭ îmĭ rěspund: du-te draculuĭ pomană, mă!

Susana. — Care vra sě ḑică satu ista 'ĭ bine nunit satu luĭ Cremine?

Toader. — Bine; şi eŭ vornic de haĭmana.

Susana. — Mări, omule, ce nu te lepeḑĭ şi tu de eleoa cea de vornicie, bat'o pêrdalnicu!

Toader. — Cum nu m'aş lepăda de dînsa, ca de atana, pěcatele mele! dar apoĭ ştiĭ povestea ţiganuluĭ u ursu din pădure: Săriţĭ, oaminĭ bunĭ, c'am prins rsu! — Adu'l în coacĭ, ţigane, dacă 'l-aĭ prins! — ,-aşĭ aduce, frăţico, dar nu mě lasă din labe, dihaniea!

Susana. — (cu dragoste) Sěrmanu bĭetu bărbăţel!

Toader. — Că, ḑěŭ, sûnt de jălit! M'am buĭmăcit istov de-o bucată de vreme. Nu 'ĭ ḑi lăsată de ımneḑěŭ în care sě nu cadě câte-o poroncă, când cu roĭerĭu, când cu teleaga draculuĭ.

Susana. — Care teleaga draculuĭ?

Toader. — Cea pe sîrmă, pin vězduh. Ş'apoĭ ce po- ıcĭ! scrise în limba păsěrească... numaĭ cĭoarěle sě 'nţeleagě! Noroc de mine că mi le tălmăceşte în ro- ,neşte domnu Ion Găluşcă, care 'ĭ dobă de carte.

Susana. — Dar', par' că şi el grăeşte cam de peste deal.

Toader. — Apoĭ dă, ce sĕ 'ĭ facĭ? O învĕţat carte la Braşov.

Susana. — De-aceea vorbeşte braşoveneşte?

Toader. — Nu ştiŭ, că eŭ nu 'l înţĕleg. Dar sĕ veḑi, nevastă, altă bele! Maĭ dĕunăḑĭ vine jăndaru c'o hârtie în care se poroncea sĕ sĕrbăm cu solenitate ḑiua onomastică a luĭ sfîntu... nu ştiŭ care. Las' că sosise poronca a triea ḑi după sĕrbătoare, d'apoĭ ne-am dus vr'o triĭ oaminĭ la târg ca sĕ cumpĕrăm solenitate şi mastic... Mastic am găsit la băcălie, dar solenitate, mânca-o-ar cine-o iscodit-o! n'am putut găsi nicĭ măcar la spiţĕrie; ne-am perdut numaĭ ḑiua digeaba.

Susana. — Şi cum aţĭ făcut?

Toader. — Am trimes masticu la Isprăvnicie ca sĕ'l ducĕ la Eş.

Susana. — Da bine, bărbate, din toate satele o cerut mastic?

Toader. — Din toate, pe cât am auḑit.

Susana. — Şi oare ce-or sĕ facĕ boeriĭ cu-atâta mastic?

Toader. — Spunea vĕtavu de la Pepelenĭ, c'aŭ sĕ prundueascĕ cu el şoşelele cele nouĕ.

Susana. — Pare c'o maĭ vinit o hârtie şi aḑĭ dimineaţă?

Toader. — O vinit, da. Ci că sĕ ne-apucăm de ridicat o casă comunală. D-nu Găluşcă ne-o vorbit un ...

întreg de costituți...una, de coventi...una, fac două; de Patrie, de amoare...

Susana. — Ce moare, bărbate?

Toader. — Poate că moare de curechiŭ, fiind că s'apropie postu.

Susana. — Bine, dar ce-are a face?..

Toader. — El o fi știind, că ne-o maĭ spus sě fim de aḑĭ înainte cetățenĭ.

Susana. — Cum, cetățenĭ? sě vě 'nchidě la cetate?

Toader. — Dracu sě 'ĭ discurce! (scapă jos condicile ce ține subsuoară).

Susana. — Da aeste ce sûnt, Toadire?

Toader. — Condicĭ de însěmnat toțĭ trecětoriĭ pin sat; tabloane de gâște, rățe, puĭ de găină, ouě, toate! Ci că 's potrocale de recesemință.

Susana. — Eleĭ! bărbate, leagă vorniciea de gard, că eŭ nu maĭ am parte de tine, și 'țĭ duc doru.

Toader. — D'apoĭ eŭ, nevěstuĭcă dragă? Când aĭ ști cum mě trage inima la căsuța me, lângă sufletelu meŭ ist drăgălaș, că mi'ĭ și grijă sě te tot las sîngură, Susano.

Susana. — De ce, Todirel?

Toader. — De ce? pentru că eștĭ tinerică, mândrucă; aĭ vin' încoacĭ.

Susana. — (îl înpinge rîḑênd) Eaca vorbă! nu cum-va ți'ĭ și teme acu?

Toader. — Ba, ḑěŭ, nu 'țĭ face cruce. Om sûnt și eŭ, și 'mĭ eștĭ drăguță, foc.

Susana.

Așa să trăescĭ?

Toader.

Așa să trăesc!

Susana.

Că tu mă ĭubescĭ?

Toader.

Că eŭ te ĭubesc!

Susana.

Și, ḑeŭ, nu glumescĭ?

Toader.

Și, ḑeŭ, de glumesc!

Susana.

Așa să trăescĭ?

Toader.

Așa să trăesc!

(împreună).

Susana.	**Toader.**
Ah! ce dulce foc În suflet simțesc! Nu pot sta pe loc, Așa să trăesc!	Ah! ce mare foc În suflet simțesc! Mă topesc pe loc, Așa să trăesc!

Toader. — (căutând împregĭur) Susano...

Susana. — Ce 'ĭ, bărbățele?

Toader. — Nu mă'ĭ lăsa să mă 'nfrupt c'o sărutare?

Susana. — Ba te-oĭŭ lăsa, Todirică, că doar nu sûntem în post.

Toader. — (ștergêndu-șĭ buzele) Drăgulița me... (când voesce s'o sărute, intră jandarmul).

SCENA IV.

Toader, Susana, Jandarmul (întră prin fund, în dreapta).

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Tronc!.. Ce 'ĭ jăndarule?

Jandarmul. — O hârtie de la sub-prefectură. Na-'ţĭ-o. (esă).

Toader. — Ear o buleandră de hârtie? Măĭ, măĭ, măĭ! N'are cap cineva sĕ'şĭ sĕrute nevasta. Sĕ videm ce maĭ scrie?

Susana. — Da tu ştiĭ sĕ ceteştĭ, Todirică?

Toader. — Ba cât hăcĭu. Mĕ duc la domnu Găluşcă sĕ 'mĭ-o tălmăcească.

Susana. — Stăĭ pe loc, că eată'l.

SCENA V.

Toader, Susana, Galuscus (esă din casa boĭerească, cetind o gazetă).

Galuscus. — Admirabil! Redaptorul acestuĭ ḑiar a bine meritat de la Patrie! El critică tot, fie bun, fie reŭ... Admirabil!

Toader. — Domnule Găluşcă.

Galuscus. — Pe mine me chĭemĭ, Teodore?

Toader. — Aşa, domnule Găluşcă; te-aşĭ ruga...

Galuscus. — Facĭ eroare, amice. Eŭ me numesc din străbunĭ Galuscus, nu Găluşcă. Sunt Roman din Dacia Transcarpatină şi me cobor dintr'un general Roman ce a ţinut resbel cu Gaulia pe timpul luĭ Cezar, din care

motiv el a fost supranumit Galuscus de Senatul Romeĭ. În consecinţă bine voesce, amice, a nu me porecli Găluşcă, maĭ cu sémă că nu pot suferi găluscele... nu'mĭ priesc.

Toader. — Fie ş'aşa, cucoane Găluşcă.

Galuscus. — Ear cucoane? V'am spus la toţĭ aice, de când me aflu ca profesor în sat, se nu'mĭ maĭ ḑiceţĭ cucoane, pentru că astăḑĭ nu maĭ esist boeriĭ, nu maĭ sunt boerĭ. Ḑi 'mĭ frate Galuscus, fiind că toţĭ Romanii sunt fraţĭ.

Toader. — 'Ţĭ-aşĭ ḑice frate, cucoane, d'apoĭ nu 'i obiceĭu de ast-fel pe la noĭ. Numaĭ călugăriĭ îşĭ ḑic fraţĭ.

Galuscus. — Bine; dacă usul nu eartă, ḑi 'mĭ domnule. Acest cuvênt e latin, şi ascendinţiĭ noştriĭ, precum sciĭ Teodore, eraŭ de viţă latină. Strămoşul meŭ, generalul Galuscus, care era ver primare cu Trifonius Petringelus şi cu nu maĭ puçin celebrul Roman Bostanus Coptus, ce se rudea cu oficiliatul şi mult sapientul Cartofilus Cesarus Craescus...

Toader. — Ean las', domnule, cartofele şi bostanii de-oparte, şi m'ascultă...

Galuscus. — Fie; acum că 'ţĭ-am dat esplicăcĭunile necesariĭ, spune, ce voescĭ?

Toader. — Te-aşĭ ruga, dacă nu 'ţĭ-ar fi cu supĕrare, sĕ'mĭ ceteştĭ poronca asta de la sub-prefecătură.

Galuscus. — Aĭ primit ear vr'un ordin?

Toader. — Ba nu, o poroncă.

Galuscus. — Cum aĭ ḑis? O poroncă? Reŭ pronunţi, frate; debe se ḑicĭ *ună* poroncă.

Susana. — E trĕsnit cu leŭca, pe legea me! ha, ha, h...

Galuscus. — Cine ride? O femee?

Susana. — Ba nu, domnule, uă femee.

Galuscus. — (zimbind) A! bela Suzană?.. Doamna mea, primesce assigurăcîunea înalteî mele considerăcîunî cu care am onoare a fi a domnieî voastre devotat serb.

Susana. — (în parte) Ean audi'l acu, ci că vre sĕ fie cerb. (ride şi se aşeadă torcênd pe prispă).

Toader. — Nu te potrivi, domnule, şi ceteşte'mî porunca; poate că'î grabnică.

Galuscus. — Consimt cu plăcere; adă. (îea hârtiea şi citesce de o parte) „Se ordonă vorniculuî din satul luî Cremi-„ne, ca îndată sĕ scoatĕ toţî săteniî şi sĕ'î pornească la „căratul lemnuluî necesariŭ pentru casa de arest ce este „a sĕ dura în acest sat. Orî ce lucru ar avea de făcut „locuitoriî, fie a lor, fie a proprietaruluî, îl vor părăsi „pe loc, pentru ca sĕ grăbească căratul materiealuluî „menţionat. Subsemnat Răsvrătescu, subprefect." (în parte) Acest ordin e arbitrar! e uă mesură despotică, uă... uă... uă idee monstruoasă!.. Tocmaî acum când e timpul de strins pânea de pe câmp, se o lase ca se putredească, pentru ce? pentru construirea uneî temniţî!.. O! înţeleg; asta provine din inimiciţiunea luî Răsvrătescu. El vrea se me ruineze, fiind că opiniunele noastre politice sunt contrariî. Ce este de făcut?.. (stă pe gândurî).

Toader. — Aî cetit hârtiea, cucoane Găluşcă?.. Ce năsbutiî maî cuprinde?

Galuscus. — (în parte, cu veselie) O! ce idee! (tare) Frate Teodore, Subprefectura ordonă ca fără nicî o întârdiere se iasă tot satul pentru ca se'mî culeagĕ pânea de pe câmp.

Toader. — Oare? Dacă 'ĭ aşa, cucoane, grăeşte d-ta cu românniĭ, că eŭ digeaba m'am cercat sĕ'ĭ scot adĭ la lucru boĭerescululĭ.

Galuscus. — Unde sunt fraţiĭ Romanĭ?

Toader. — Fac cislă colea 'n crâşmă.

Galuscus. — Invită'ĭ se vie aice ca se parlamentăm înpreună.

Toader. — Indată, cucoane Găluşcă. (se duce în crâşmă).

Galuscus. — (în parte) 'L-oĭŭ învĕţa eŭ pe Răsvrătescu se scrie vornicululĭ cu litere latine.

(Susana cântă încet).

Galuscus. — (o întrerupe) Suzano, belă Suzană...

Susana. — Aud, domnule Găluşcă.

Galuscus. — Ce facĭ acolo singurică?

Susana. — Torc.

Galuscus. — Torcĭ?.. Felice e fuĭorul ce 'l atingĭ cu degetele şi cu buzele! (oftând) Căcĭ nu sunt eŭ în locul luĭ!

Susana. — Aĭ vre sĕ te torc?

Galuscus. — Aş!..

Susana. — Nu se poate.

Galuscus. — De ce?

Susana. — Eştĭ pre nescărmănat.

Galuscus. — Ah! Suzană.

Susana. — (imitându'l) Ah! Găluşcă.

Galuscus. — De ce nu vreĭ se citescĭ în anima mea? De ce nu vreĭ se me capiscĭ?

Susana. -- Eŭ?.. ba sĕ te pişte Rusaliile maĭ bine da nu eŭ.

SCENA VI.

Galuscus, Susana, Toader, Ţeranii (eşind din crâşmă).

Toader. — Veniţĭ în coacĭ că vĕ chĭamă vechilu moşieĭ.

Ţeraniĭ.

Domnul Găluşcă acum ne chĭamă;
Haĭdeţĭ cu toţiĭ, haĭ, fără teamă
Sĕ'ĭ vedem faça cea pricopsită,
S'auḑim vorba'ĭ cea procopsită.

Galuscus. — Bine-aţĭ venit, fraţilor! Ve salut, salve!

Ţeraniĭ. — Bine-am găsit, cucoane.

Galuscus. — Ve invit se'mĭ pretaţĭ toată atenţiunea.

Veveriţă. — Ce sĕ facem, cucoane?

Galuscus. — V'am luminat de demult asupra sorginteĭ voastre, sunteţĭ Romanĭ, strănepoţĭ a imperatuluĭ Traian, anticiĭ dominatorĭ a lumeĭ! Aşa este?

Ţeraniĭ. — O fi, cucoane.

Galuscus. — În consecinţă, ve indemn, conform cu ordinul acesta de la sub-prefectură, se alergaţĭ la câmp pentru ca se'mĭ culegeţĭ popuşoĭul. *Dixi!*

Veveriţă. — Bucuros am merge, cucoane, dar nu ne dă mâna.

Galuscus. — Şi pentru care motiv, frate Veveriţă?

Veveriţă. — Ne temem de Rusaliĭ.

Galuscus. — Rusaliĭ!.. sunt Rusaliĭ pe moşie?

Veveriţă. — Sûnt, sûnt, ardĕ-le focu! Maĭ alaltaerĭ ele o furat boiĭ luĭ Terinte prisăcarĭu, şi chĭar astă noapte le-o zărit Gheorghi a Safteĭ, trierând satu. Aşa Gheorghi?

Gheorghe. — Aşa, cumătri Vasili. Era numaĭ două în catrinţă, şi se furişa pe sub zăplazu curţeĭ boĭereştĭ.

Galuscus. — (pe gândurĭ) Rusaliĭ! Aceasta e un ce grav! uă... uă... uă... calamitate publică! Vechiĭ Romanĭ ascendinţiĭ noştriĭ, pre cât îmĭ aduc aminte din istorie, se apăraŭ de dînsele cu chipul întrebuinţat de ḑeul Vulcan când a voit se priudĕ pe Venus cu Apolon in *flagrante delictum*, adică cu mreje. (tare) Fraţilor Romanĭ! cunoasceţĭ voĭ pe Venus şi Apolon?

Veveriţă. — Ba nu, cucoane. N'o vinit nicĭ odată pe-aicĭ p'in sat.

Galuscus. — Serman popul!.. cum a uĭtat tradiţiunele antice!.. Fraţilor Romanĭ! strămoşiĭ noştriĭ prindeaŭ Rusaliile cu nevodul, şi apoĭ le înnecaŭ într'o baltă. Ast-fel debe se facem şi noĭ. Luaţĭ un nevod şi o puşcă cu voĭ, şi mergeţĭ la lucru; ear dacă le veţĭ zări cumva svêr şi poc!.. m'aţĭ înţeles?

Veveriţă. — Înţĕles, cucoane. Haĭ, măĭ!

Ţeraniĭ. — Haĭ.

Galuscus. — Dar' căutaţĭ bine, fraţilor Romanĭ, se nu lăsaţĭ popuşoiĭ in strujenĭ?

Veveriţă. — Ferească sfîntu! Haĭ, fraţilor Romanĭ.

Ţeraniĭ (mergénd spre crâşmă).

Haĭ ca strămoşiĭ, cu vitejie,
Sĕ stăm la păndă colo 'n câmpie,
C'un nĕvod mare şi cu o puşcă,
Precum ne 'nvaţă d-nul Găluşcă.

Susana. — Toadire, în cotro apucă fraţiĭ Romanĭ

Toader. — (la ţerani) Eĭ, măĭ! încotro, încotro? Acolo'ĭ lanu de popuşoĭ?

Veveriţă. — (pe prag). Mergem sĕ cătăm nĕvodu.

(Ţeraniĭ intră rîdênd în crâşmă).

Galuscus. — (deschide jurnalul şi se adâncesce în citire) Ce stil! ce espresiunĭ energice! ce logică invincibile! admirabil ḑiar! admirabil redaptor! Cine 'ĭ subsemnat? (caută la sfêrşitul foaeĭ) Cleveticĭ! îl gâcisem de la început. (citesce) „Douĕ„ḑecĭ şi patru de ore aŭ trecut de când s'a format noul „Cabinet, şi încă nu vedem innovate şi aplicate reformele „promise de programa sa! Conchidem dar că şi acest „Minister a pus sub salte promisiunile séle! Încă o ilu„siune perdută! Sermană Patrie! infelice Naţiune! etc." (vorbit) Sublim! Eaca accente patriotice!.. În treĭ rênduri de tipar numaĭ o singură greşeală de ortografie. Redaptorul a scris naţiune în loc de năcĭune; pĕcat! (citesce).

Toader. — (viind lîngă Susana) Susană.

Susana. — Aud, bărbate.

Toader. — Nu ne vede nime acu. Ţĕraniĭ o întrat în crâşmă, d-nu Găluşcă s'o îngropat în hârtica cea mânjită cu cerneală... Nu mĕ'ĭ lăsa sĕ mĕ 'nfrupt c'o sĕrutare?

Susana. — Bucuros, Todirică. (întinḑênd obrazul) Na, înfruptă-te digrabă.

Toader. — (ştergêndu'şĭ buzele) Eaca... (când voĭesce s'o sĕrute, intră jandarmul).

SCENA VII.

Galuscus, Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — (supĕrat) Ear! mânca'l-ar cĭoarĕle de jăndar!

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măĭ hemesĭtule?

Jandarmul. — Te chĭamă d-nu sub-prefect ca sĕ'ĭ aducĭ baniĭ biruluĭ.

Toader. — Ce sĕ'ĭ duc?.. n'am putut strînge încă nimica. De-abĭa ĭerĭ 'mĭ-o vinit poronca ca sĕ scot de la sătenĭ douĕ şferturĭ şi baniĭ şoseleĭ, colac peste pupăză!.. N'am ce'ĭ duce.

Susana. — Nu te supĕra pe bĭetu jăndar, Todirică, că el nu'ĭ vinovat sĕrmanu!

Toader. — Cum nu m'oĭŭ mâniea, dacă tot mĕ stinghireşte!

Susana. — Maĭ bine du-te de te tălmăceşte cu subprefectu.

Toader. — Fie, mĕ duc; dar vin îndată îndĕrĕt ca sĕ nu rĕmân toată ḑiulica ne'nfruptat...

Susana. — Ha, ha, ha, că poznaş maĭ eştĭ, bărbate! (Toader esă, alergând împreună cu jandarmul).

SCENA VIII.

Galuscus, Susana *şi maĭ pe urmă* **Toader.**

Galuscus. — (tresărind) Cine ride? Ear Suzana?.. Ce belă e!.. ce pudoare în façа eĭ!.. Suzano, nu te 'uce încă, că am se'ţĭ spun un ce misterios.

Susana. — Ce lucru sĕ fie oare?

Galuscus. — Ascultă.

Susană, eştĭ belă, eştĭ chĭar florelinte,
Ş'a tale beleţe mĕ scoate din minte!
Eştĭ belă! şi chipu'ţĭ treptat se belesce,
Şi anima'mĭ, belo, amând vesteḑesce!
Te am cu păşĭune, te am cu ardoare
Ş'amoarea'mĭ vibrează lâng'a ta pudoare,
Te am, şi de-acuma vieaţa mea toată
Va fi pentru tine oficiolată!

Susana. — Nu te 'nţeleg, domnule, ce vreĭ sĕ'mĭ spuĭ... Tot ḑicĭ că m'aĭ... tot pomeneştĭ de păşune, de florĭ de linte, de moare, de putoare... Ce limbă grăeştĭ, că par'că se bat caliciĭ în gura d-tale.

Galuscus. — Ah! nu m'aĭ cumprins?

Susana. — Nicĭ te-am prins, nicĭ te-am înţĕles, că doar n'am învĕţat tătăreşte.

Galuscus. — Cum?.. Susană, n'aĭ priceput că deja un incendiŭ volcanic arde în anima mea?

Susana. — (în parte) Aşteaptă, mangositule!.. păsĕ-eşte vreĭ? (tare) Stivini, ivini, căvănă, evene, stivini, ievene, buvunu, nuvunu?

Galuscus. — (cu mirare) Buvunu, nuvunu? Ce jerg e acesta? În van îmĭ tortur inteliginţa ca sĕ capisc buunu, nuvunu. Aceste sclămăcĭunĭ nu aparţĕn idiomuluĭ ăcĭuneĭ noastre. În consecinţă mĕ găsesc în pusăcĭune nu le putea da o înterpretăcĭune răţionalĕ.

Susana. — (în parte) N'o înţĕles?.. Sĕ'ĭ vorbesc mba luĭ. (tare) Bacĭune, tăcĭune, tecĭune, pĕrcĭune, c

cĭune, nicĭune, cucĭune, naĭcĭune, mincĭune, tecĭune... Aĭ priceput acum?

Galuscus. — (cu mulţemire) Acu maĭ viĭ de-acasă, dar n'am priceput nicĭ acum bine de tot, căcĭ vorbescĭ prea ĭute.

Susana. — Ha, ha, ha, greŭ aĭ maĭ fost de cap!.. Ean ascultă, domnule Găluşcă, dacă vreĭ sĕ vorbeştĭ româneşte ca sĕ te înţĕleagĕ Româniĭ, bine; ear' de nu, du-te omule de unde-aĭ vinit, că nu ţi se trec braşoavele pe la noĭ.

Galuscus. — Eĭ apoĭ, Susano, de vreme ce mĕ condamnĭ sĕ'ţĭ vorbesc în limba vulgară a părinţilor meĭ, îţĭ spun curat, pe şleah, că'mĭ eştĭ drăguţă şi că mĕ usuc de dorul tĕŭ.

Susana. — (în parte) Eaca, eaca! s'o aprins tăcĭunele.

(Toader se arată în fund).

Toader. — (în parte) Oare ce pune la cale Susana cu d-nu Găluşcă?

Galuscus. — Susano, rĕspunde'mĭ şi tu pe şleah, vreĭ sĕ te daĭ în dragoste cu mine?

Toader. — (în parte) Audĭ Găluşca draculuĭ?

Susana. — (în parte) Îmĭ vine sĕ 'ĭ-o gĭoc bună stropşituluĭ.

Galuscus. — De primeştĭ, aĭ dat peste noroc!.. Nu'ţĭ pomenesc de onoarea ce ar fi pentru tine ca sĕ fiĭ în relăcĭune cu un om învĕţat cum sûnt eŭ!.. Eştĭ femee pricepută ş'o înţelegĭ; dar apoĭ, gândesce, Susano, că pusăcĭunea mea de plenipotinte mĕ face destul de potinte, ca sĕ fiŭ de mare folos séŭ de mare pagubă prostuluĭ cel de Toader, bărbatul tĕŭ...

Toader. — (în parte, furios) Prost!.. ghidi, sparge casă!

Galuscus. — La ce te hotărĕştĭ, Susănică?.. Rĕspunde fără sfieală, nicĭ ruşine, draga mea, căcĭ pudoarea nu 'ĭ inimică amoarcĭ.

Susana. — Apoĭ dă, domnule... ştiŭ eŭ ce sĕ fac?

Galuscus. — Sĕ te 'nvĕţ eŭ. Când a înnopta, oĭŭ găsi o treabă luĭ Toader ca sĕ'l depărtez, şi 'n lipsa luĭ, oĭŭ veni pe furiş la tine. Vreĭ?

Toader. — (în parte) O! îmĭ vine sĕ'l toropesc.

Galuscus. — Sĕ vin pe furiş, Susano? Sclamă, dragă, sclamă că vreĭ sĕ vin. Nu'ţĭ etufa simţicĭunea.

Susana. — Dar dacă te-a vide cineva?

Galuscus. — Asta'ĭ uă considerăcĭune gravă!.. Cum sĕ facem dar?

Susana. — Ştiĭ una? Aştept sĕ vie soră-mea maĭ într'amurgu. Înbracă-te 'n haĭne femeeştĭ, şi dacă te-a şi zări cineva, a crede că 'ĭ Ileana.

Galuscus. — Perfect! sublim! Susano, am sĕ mĕ prefac în ḑină, în Venus.

Toader. — (în parte) Aşa vĕ 'ĭ tocmala? (vine în scenă) Domnule Găluşcă...

Galuscus. — (tresărind) Ha?.. Teodor!.. Ce voescĭ amice?

Toader. — Ce vreŭ?.. Vreŭ sĕ'ţĭ spun verde 'n ochĭ...

Susana. — (încet luĭ Toader) Stăpâneşte'ţĭ gura, Todirică.

Galuscus. — Aştept, vornice, sĕ'mĭ spuĭ verde 'n ochĭ... Ce?

Susana. — (pişcând pe Toader) Tacĭ, bărbate.

Toader. — Că... că te-aşteaptă sub-prefectu.

Galuscus. — (în parte) O cam sfeclisem ! (tare) Mĕ aşteaptă d-nul Răsvrătescu? Bine, mĕ duc sĕ'l găsesc. Susano, nu uĭta ce te-am rugat... Adio, *salve!* (esă prin fund).

SCENA IX.

Toader, Susana.

Toader. — Dar de aste 'mĭ-aĭ fost, lele Susană?

Susana. — De care, bădică?

Toader. — Vreĭ sĕ'mĭ puĭ florĭ după urechĭ cu sfrijĭtu cel de Găluşcă?

Susana. — (riḑênd) Cum aĭ aflat-o, bărbăţele?

Toader. — Ş'âncă rîḑĭ, muĭere neruşinată!.. Rîḑĭ. şi nu 'ĭ nicĭ o sĕptĕmână de când te-am luat! (începe a plânge) Ce pĕcate-am avut sĕ mĕ 'nsor!.. De unde eram om teafĕr, s'agĭung de batgĭocura satuluĭ!.. Aleĭ, Susano, 'mĭ-aşĭ fi pus capu 'n foc că tu nu eştĭ ca altele.

Susana. — Nu fiĭ copil, omule. Ce, Doamne eartămĕ! te scânceştĭ numaĭ pentru-atâta?

Toader. — (bocindu-se) Auḑĭ, atâta?.. Da ce'mĭ trebuĭe maĭ mult?

Susana. — Linişteşte-te, dragă, c'o fost numaĭ o glumă.

Toader. — Glumă?.. sĕ'l înveţĭ chĭar tu pe Găluşcă ca sĕ se 'nbrace femeeşte, pentru ca sĕ vie la tine!..

Susana. — Dacă, doar n'am orbu găinilor, ca sĕ mĕ 'ndrăgesc de-un şoldan ca dînsu. Am vrut numaĭ sĕ'mĭ bat gĭoc de el.

Toader. — Ean las'; par' că n'am vědut eŭ, n'am audit eŭ...

Susana. — Nu crede ce vedĭ cu ochiĭ, bărbate; crede ce'ţĭ spun eŭ.

Bărbate, bărbate,
Nu crede ce vedĭ,
Închide'ţĭ tu ochiĭ
Ş'orbesce mě credĭ.
De-audĭ vorbe rele
Tu, surd sě te facĭ.
Astupă'ţĭ urechea
Te culcă, şi tacĭ.

Toader. — Sě tac, sě tac când ştiŭ că vechilu umblă după tine ca lupu după oaĭe.

Susana. — Lasă'l sě umble, şi dacă eştĭ om, ĭe 'l la hăĭtuit când s'o primbla noaptea pin sat.

Toader. — Eaca! bine dicĭ, nevastă. (ride) Ha, ha, ha, că mare pricepută eştĭ!

Susana. — Vedĭ?.. şi tu mě credeaĭ o rě.

Toader. — Eartă-mě, Susană dragă, că de-acum mě gĭur sě fiŭ orb şi surd. Mě erţĭ, puĭculiţă?

Susana. — Te ert, bărbăţele.

Toader. — Şi... îmĭ daĭ voĭe sě mě 'nfrupt c'un sěrutat?

Susana. — Ba şi cu douě, Todirică.

Toader. — Găinuşa badeĭ. (când voĭesce s'o sěrute, intră andarmul).

SCENA X.

Toader, Susana, Jandarmul.

Jandarmul. — Bade Toadire?

Toader. — (furios) Batĕ'l pĕrdalnicu de jăndar!.. par' c'o face-într'adins.

Jandarmul. — Bade Toadire.

Toader. — Ce este, măĭ?

Jandarmul. — O poroncit sub-prefectu s'adunĭ toţĭ săteniĭ aicĭ în piaçă, că are sĕ le grăească! (esă).

Toader. — Bine. (Susanei) Dă digrabă, Susano, pĕn' ce nu maĭ vine cineva. (voĭesce s'o sĕrute)

Jandarmul. — (întorcêndu-se) Bade Toadire, aleargă ĭute, că eaca vine sub-prefectu. (esă).

Toader. — Of! mĕ duc, că vĕd că n'oĭŭ sĕ am parte adĭ de înfruptat. (intră în crâşmă).

Susana. — (singură) Bĭetu Toadir! mare frică 'ĭ-o fost de şotie! Bine c'o ştiŭ. (intră în casă).

SCENA XI.

Galuscus, Răsvrătescu (intră prin fund certându-se).

Galuscus. — Ba n'oĭŭ plăti.

Răsvrătescu. — Ba'ĭ plăti.

Galuscus. — Ba n'oĭŭ plăti, domnule sub-prefect. că ar fi o vecsăcĭune intolerabilĕ.

Răsvrătescu. — Domnule, ĭe'ţĭ mĕsurile cum vorbeştĭ!.. Cum îndrĕzneştĭ a numi vecsaţiune, după limba d-tale, o lege votată de Cameră?.. D-ta care cetesc

toată ḑiua gazete, trebuĭe sĕ fiĭ negreşit informat, că toţĭ proprietariĭ aŭ sĕ plătească Statuluĭ câte 5 la sută din venitul lor; prin urmare înprotivirea d-tale o considerez ca o opoziţie Guvernuluĭ.

Galuscus. — Ba, mĕ eartă, nu fac opusăcĭune; însă eŭ nu 's proprietarul acesteĭ moşiĭ; sunt numaĭ vechil, după limbajul d-tale, şi legea specifică clar, că proprietarul debue sĕ plătească contribuciunea fonciară. În consecinţă, *salve!*

Răsvrătescu. — Aşa?.. te înprotiveştĭ poroncilor mele?

Galuscus. — Nicĭ vreŭ sĕ te bag în seamă.

Răsvrătescu. — Nu?.. se vede că nu ştiĭ cine sûnt, şi ce pot eŭ?..

Galuscus. — D-ta?.. eştĭ domnul Răsvrătescu; atâta tot şi lada 'n pod.

Răsvrătescu. — Sûnt sub-prefect, domnul meŭ!.. adică a 57-ea parte din Guvern!

Sûnt sub-prefect de un ocol,
Şi 'n ţeara mea joc mare rol!
Eŭ cercetez, eŭ hotăresc,
Judec, condamn şi înplinesc.
De mine toţĭ se tem aicĭ,
Că 's mare peste ceĭ maĭ micĭ.
Sûnt sub-prefect, sûnt sub-prefect,
Ş'aicĭ produc grozav efect!
Prefectul meŭ stă nevĕḑut,
De ţinutaşĭ necunoscut.
El în oraş şede pe loc,
Vara 'n grădinĭ, ĭearna la foc.

Dar, crișul eŭ! toțĭ mĕ rêvnesc,
Și ca de-un drac toțĭ se feresc,
Că'ĭ sub-prefect de un ocol,
Ș'în țeara mea joc mare rol!

Galuscus. — (în parte) Infelice țeară!

Răsvrătescu. — M'aĭ audit, domnule?.. prin urmare îțĭ poroncesc, în numele Convențieĭ, sĕ te supui îndată la plata contribuțieĭ, căcĭ la d'inprotivă, te voiŭ înplini cu ecsecuție.

Galuscus. — (spăriet) Cu ecsecucĭune?

Răsvrătescu. — Dar; îțĭ trântesc jandarmĭ în casă așa în cât sĕ nu fiĭ liber nicĭ sĕ dormĭ.

Galuscus. — Ce-aud? ma asta 'ĭ uă... uă... uă inquisicĭune!

Răsvrătescu. — Nicĭ sĕ mănâncĭ.

Galuscus. — (furios) Eștĭ un Neron!

Răsvrătescu. — Nicĭ sĕ eșĭ din casă.

Galuscus. — (esasperat) Eștĭ un Caligul!.. Vreĭ sĕ'mĭ atacĭ libertatea individualĕ?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Sĕ 'mĭ violezĭ domiciliul?

Răsvrătescu. — Plătește.

Galuscus. — Eștĭ un Caracal!.. Mĕ duc sĕ 'țĭ aduc baniĭ; dar sĕ știĭ c'am sĕ daŭ peticĭune Ministeriuluĭ.

Răsvrătescu. — Plătește, și dă peticĭunĭ chĭar draculuĭ.

Galuscus. — (intră în casa boierească, strigând) O! abominăcĭune! violăcĭune! ecsecrăcĭune!

Răsvrătescu. — (singur) Strigă tu la crăciunĭ cât 'ţĭ-a ţinea gura, pedantule, că nu te slăbesc.

SCENA XII.

Răsvrătescu, Toader, Ţeranii (eşind din crâşmă); *maĭ pe urmă* **Galuscus.**

Toader. — Da haĭde, măĭ, adĭ c'aşteaptă sub-prefectu.

Veveriţă. — Eaca venim, venim; maĭ încet vornice, că nu daŭ Tătariĭ.

Răsvrătescu. — Ha, ha! Eaca şi săteniĭ; am sĕ 'ĭ dăscălesc, după cum am cetit în gazetă. (tare) Oamenĭ bunĭ!.. v'aţĭ adunat cu toţiĭ?

Veveriţă. — Ne-am strîns, cucoane; am lăsat lucru ş'am alergat la chĭemarea vorniculuĭ.

Răsvrătescu. — Bine... Vornice!

Toader. — Aud, cucoane.

Răsvrătescu. — Aĭ maĭ strîns ceva din baniĭ birului?

Toader. — Te mirĭ ce şi maĭ nimică, vorba ceea, că oaminiĭ îs lipiţĭ pămîntuluĭ.

Veveriţă. — Aşa, aşa, săraciĭ de noĭ!.. lipiţĭ pămêntuluĭ!

Răsvrătescu. — Pêră veche, badeo, pêră veche... Vornice, sĕ te porneştĭ acu 'ndată cu baniĭ câţĭ aĭ adunat şi sĕ 'ĭ ducĭ la sămişie.

Toader. — Îra! cucoane, nu s'ar putea sĕ lăsăm pe mânĭ?

Răsvrătescu. — Nu... haĭ, pornit-aĭ?

Toader. — Pornit, pornit; numaĭ sĕ ḑic douĕ vorbe nevestiĭ. (se duce la casa luĭ) Susano.

Susana. — (pe pragul uşeĭ) Aud, bărbate. (vorbesc incet.)

Răsvrătescu. — (zărind pe Susana) Eaca mă! da frumuşică vorniceasă are vornicul!.. Bună idee am avut sĕ 'l espeduesc.

Susana. — (încet) Şi, ḑĕŭ, ear te ducĭ, Toadire?

Toader. — (încet) Mĕ duc pĕn' în capĕtu satului şi mĕ 'ntorc îndĕrĕt pe după ţarină.

Răsvrătescu. — Da nu te-aĭ maĭ dus aḑĭ?

Toader. — Eaca mĕ duc... Ard'o focu vornicie!. Rĕmâĭ sănĕtoasă, nevastă. (esă prin stânga).

Susana. — Mergĭ cu bine, bărbate. (se închide în casă)

Răsvrătescu. — (în parte) Îĭ frumuşică coz.

Veveriţă. — Cucoane, vornicu ne-o spus că aĭ s ne grăeştĭ câte ceva.

Răsvrătescu. — Dar.

Veveriţă. — (către ţeranĭ) Tăceţĭ, măĭ!

Galuscus. — (arătându-se la portiţă cu o pungă în mână) Ce are sĕ le spuĭe?

Răsvrătescu. — Oamenĭ bunĭ! v'am adunat pentru ca sĕ vĕ spun vorbe marĭ şi late, cum n'aţĭ maĭ auḑit de când trăiţĭ. Eŭ vĕ sûnt prietin, frate, tată!.. vĕ vreŭ binele, şi dar vĕ întreb: Cum aţĭ pitrecut pĕn' la ḑiua de astăḑĭ?.. bine, orĭ rĕŭ?..

Veveriţă. — Apoĭ dă, cucoane... cum o dat târgu şi norocu, vorba ceea.

Răsvrătescu. — Rĕŭ!.. Aţĭ fost lipsiţĭ de toate

şi de libertate, şi de egalitate, şi de fraternitate, şi de legalitate, şi de inviolabilitate... şi de... (scoate un jurnal din buzunar)

Galuscus. — (în parte) Ce ḑice? ce ḑice?..

Veveriţă. — (la ţeranĭ) Ce-or fi, măĭ, acele toate?

Răsvrătescu. — (citind jurnalul) „Şi de drepturĭ cetăţeneştĭ, şi de drepturĭ comunale, şi de drepturĭ municipale, şi de drepturĭ civile, şi de drepturĭ politice, şi de sufragiul universal."

Veveriţă. — (luĭ Gheorghe) Ce 'ĭ sufragiu cela, mă, Gheorghi?

Gheorghe. — Sofragiŭ, cumătri, ca la boĭerĭ.

Răsvrătescu. — (citind) „Dar în fine, a unspreḑecea oră a sunat pentru voĭ! Cel proletar va scăpa de proletariat! cel mic se va face mare, şi vice versa, cel mare se va face mic! cel slab va fi putinte, şi cel putinte neputinte!"

Galuscus. — (în parte) Propagă anarhiea, nebunul!

Răsvrătescu. — (citind) „De-acum fie care locuitor debue a fi proprietar de patru fălcĭ de pămênt, căcĭ acel pămênt e a luĭ Dumneḑeŭ, şi precum glasul poporuluĭ este glasul luĭ Dumneḑeŭ, asemenea pămêntul luĭ Dumneḑeŭ este pămêntul poporuluĭ." (vorbit) Vĕ vine la socoteală aşa, oamenĭ bunĭ?

Veveriţă. — Cum, cucoane?

Răsvrătescu. — Sĕ aveţĭ fie care partea voastră, câte 4 fălcĭ, şi sĕ nu maĭ faceţĭ boĭeresc?

Veveriţă. — Ne-ar vini, cucoane; dar sĕ 'mĭ daĭ voĭe a face o întrebare, dacă nu 'ţĭ-a fi cu bănat.

Răsvrătescu. — Grăeşte, moş Veveriţă, că d-ta eşti om priceput.

Veveriţă. — Patru fălcĭ de pămênt sûnt bune acu de-o cam dată; dar maĭ târdiŭ, când ne-or creşte copiii, li s'a da oare şi lor câte patru fălcĭ?

Răsvrătescu. — Ba nu, moş Veveriţă; copiiĭ vor înpărţi frăţeşte locul părintesc, că aşa 'ĭ cu dreptul.

Veveriţă. — Care vra sĕ dicĕ, dac' aş avea patru însurăţeĭ, sĕ le vie parte numaĭ câte-o falce?

Răsvrătescu. — Măĭ, proştilor, voĭ nu înţělegeţi toate avantajele uneĭ asemine reforme.

Veveriţă. — (luĭ Gheorghe) Ce-a fi acea rĕformă, Gheorghi?

Gheorghe. — Ce sĕ fie, cumătri? Rĕformă, adică formă rĕ.

Răsvrătescu. — (citind) „Acele avantage sûnt: 1-iu că vĕ faceţĭ cetăţenĭ liberĭ; al 2-lea, că vĕ faceţĭ liberi cetăţenĭ; al 3-lea, că fiind liberĭ cetăţenĭ, o sĕ dobêndiţi demnitatea de cetăţenĭ liberĭ; sĕ agĭungeţĭ a fi şi voi o Naţie."

Galuscus. — (în parte) Audĭ Naţie!.. dĭ Năcĭune, ignorantule!

Răsvrătescu. — O naţie mare, cultivată, florisantă.

Galuscus. — (în parte) Florelinte, nu florisantă...

Răsvrătescu. — Sĕ aveţĭ şi voĭ şcolĭ şi comune, şi temniţĭ în sate, ca toate naţiile civilisate. De aceea vĕ poroncesc acum sĕ lăsaţĭ orĭ ce lucru a câmpului baltă, şi sĕ vĕ duceţĭ ca sĕ căraţĭ lemn de durat

temniţă aicĭ. Sûnteţĭ liberĭ, bătaĭea este rĭdicată; prin urmare aveţĭ nevoĭe de-o casă de arest.

Veveriţă. — Temniţă la noĭ?.. doar nu sûntem scăpaţĭ din Ocnă!

Răsvrătescu. — Aşa; şi sĕ maĭ căraţĭ lemn pentru clădirea uneĭ case comunale; pentru că toate satele aŭ sĕ fi organisate în comune.

Veveriţă. — (luĭ Gheorghe) Ce sĕ fie cumuna ceea, Gheorghi?

Gheorghe. — Adică, cum una cum alta; tot ca una fata me.

Răsvrătescu. — Şi sĕ maĭ căraţĭ lemne pentru durатul uneĭ şcolĭ săteştĭ, în care copiiĭ voştri sĕ înveţe carte, ca sĕ se facĕ învĕţaţĭ. Bune 's toate aceste, oamenĭ bunĭ?

Veveriţă. — Bune, cucoane. Numaĭ cât, toate-odată... ne vine cam greŭ; n'avem mijloace, sûntem săracĭ, şi de-a fi sĕ lăsăm pânea pe câmp, poate, Doamne fereşte! sĕ putredască! şi cu ce ne-om hrăni la ĭearnă?

Răsvrătescu. — Eaca leneşiĭ!.. Haĭ, nu maĭ lungiţĭ vorba şi vĕ porniţĭ acu 'ndată la lemne.

Veveriţă. — D'apoĭ, cucoane, îĭ pĕcat sĕ ne perdem tot lucru anuluĭ.

Răsvrătescu. — Eĭ, măĭ badeo, nu mĕ faceţĭ sĕ'mĭ întorc cojocul pe dos, că de şi sûnteţĭ oamenĭ liberĭ, voiŭ face acum s'alergaţĭ ĭepureşte.

Veveriţă. — (pe gândurĭ) Sĕrmaniĭ de noĭ!.. ci că vreŭ sĕ ne facĕ bine!..

Răsvrătescu. — Pornit-aţĭ adĭ?

Veveriţă. — Ne ducem, ne ducem, că doar sûntem oaminĭ liberĭ, cum ḑicĭ d-ta. Haĭ, măĭ.

Ţeraniĭ. — Haĭ. (esă prin fund, în stânga).

Răsvrătescu. — (cu aer de triumf) Aşa sĕ face educaţiunea popululuĭ!

Galuscus. — (viind în faça luĭ Răsvrătescu) Domnule, am ascultat toate aberăcĭunile câte le-aĭ debitat fraţilor Românĭ, şi fac aicĭ declărăcĭune că eştĭ un perturbator! Dumne-ta nu urmezĭ instrucciunelor Guvernuluĭ... urmezĭ inspirăcĭuneĭ unor utopiştĭ, cariĭ te port de nas ca pe-un nătărĕŭ... Mĕ duc sĕ espedez o depeşă telegrafică la d-nul Ministru, ca sĕ te demasc ca pe un oficiolat incapace şi fatal.

Răsvrătescu. — Aĭ adus baniĭ contribuţieĭ?

Galuscus. — Las' că 'ţĭ-oĭŭ da eŭ contribuciune.

Eştĭ pentru năcĭune
O perturbăcĭune,
Abominăcĭune,
Şi ecsecrăcĭune!
Om făr' de răcĭune,
Plin de-aberăcĭune,
Ducĭ la perdicĭune
Pe bĭata năcĭune.

(intră furios în casa luĭ).

Răsvrătescu.

Cĭune, cĭune, cĭune,
Du-te 'n năĭbăcĭune!
Eştĭ o scăpăcĭune
Din Balamucĭune.

SCENA XIII.

Răsvrătescu, Susana; *maĭ pe urmă* **Catrina şi Safta.**

Răsvrătescu. — Ha, ha, ha, batĕ'l dracu c'un tăcĭune, că poznaş iĭ!

Susana. — Oare unde 'ĭ cloşca cu puiĭ? (cantă pe 'npregĭurul caseĭ) Puiĭ mamiĭ, puĭ, puĭ, puĭ.

Răsvrătescu. — Eaca vorniceasa cea frumoasă. Sĕ'mĭ cerc norocul în privirea înaintireĭ neamuluĭ.

Susana. — (viind în scenă) Nu'ĭ găsesc. Puiĭ mamiĭ, puĭ, puĭ, puĭ...

Răsvrătescu. — (înaintând) Mĕ chĭemĭ, drăguţă? Eată-mĕ's.

Susana. — Eŭ, te chĭem pe d-ta?

Răsvrătescu. — Nu strigĭ de-un ceas, puĭ, puĭ? Am credut că mĕ chĭemĭ pe mine, ş'am alergat numaĭ într'o fugă.

Susana. — Eaca! nu'mĭ spuĭ că eştĭ glumeţ?.. Dacă te-aşĭ chĭema pe d-ta, n'aşĭ striga puĭ, puĭ, puĭ; ışĭ dice: na mălac, na, ne ne, ne.

Răsvrătescu. — M'aĭ păcălit, leliţă; dar vorba ceea: Păcălire de leliţă, cere plată o guriţă. (cantă s'o sĕrute).

Susana. — (respingêndu'l) Da cată'ţĭ de drum, omule; Ioar nu'ĭ ţara 'n jac.

Răsvrătescu. — Ţara nu'ĭ de jac, dar, tu 'mĭ eştĭ pe plac, pre legea me!..

Susana. — 'Ţĭ-oĭŭ fi, d'apoĭ ştiĭ povestea luĭ Ivan: Măĭ Ivane, dragĭ ţi's fetele? — Dragĭ. — Dar tu, lor? — Şi ele mie...

Răsvrătescu. — N'auḑĭ, leliţă?

Susana. — Aud, bădiţă.

Răsvrătescu. — Cum te chĭamă?

Susana. — Susana, sĕ erţĭ.

Răsvrătescu. — Susano, ştiĭ una?

Susana. — Ba nicĭ două.

Răsvrătescu. — Îmĭ vine sĕ mĕ prind argat la voĭ.

Susana. — Pentru ce?

Răsvrătescu. — Pentru vorba ceea: De cât a bărbatuluĭ, maĭ bine-a argatuluĭ.

(Catrina şi o altă ţerancă vin la fôntână şi ascultă).

Susana. — (în parte) Umblă ş'aista după colacĭ calḑi. Îmĭ vine sĕ 'ĭ-o gĭoc şi luĭ.

Răsvrătescu. — Aud?.. cum aĭ ḑis, leliţă?

Susana. — Am ḑis aşa, că de te-ar înpinge pĕcatu sĕ fiĭ argatu meŭ, te-aşĭ pune sĕ paştĭ gâştele.

Răsvrătescu. — Dar m'aĭ hrăni bine?

Susana. — Te-aş hrăni cu răbdărĭ prăjite.

Răsvrătescu. — Şi cu alivencĭ?.. Care vra sĕ ḑică, tocmala 'ĭ sfêrşită. Întru chĭar acu 'ndată în argăţie. (voĭesce sĕ intre in casă).

Susana. — Ho, ţară!.. că te-or videa oaminiĭ şi m'or face de vorbă 'n sat.

Răsvrătescu. — Bine ḑicĭ; încă n'o înnoptat de tot. Dar maĭ târḑiŭ, leliţă, sĕ vin?

Susana. — Apoĭ dă... ştiŭ eŭ? Dac'a vini bărbatu-meŭ?

Catrina. — (către ţerancă) Eleĭ! Auḑĭ, Safto?

Răsvrătescu. — Bărbatul tĕŭ? N'aĭ nicĭ o grijă, că 'l-am trimes la târg.

Susana. — Sĕrmanu Toadir!

Răsvrătescu. — Nu'l maĭ căina, drăguță, că un mojic ca dînsul de atâta 'ĭ bun.

Susana. — (în parte) Las' că te-a mojici el, mangosîtule.

Răsvrătescu. — Eĭ, Susano, ce dicĭ?.. Sĕ vie bădița!.. Sĕ 'țĭ aducĕ bădița șiragurĭ de mărgele?

Susana. — Adă, că vĕd eŭ, pĕcatele mele, că nu pot scăpa de d-ta... dar cum sĕ facem ca sĕ nu te zărească nime?

Răsvrătescu. — Cum?

Susana. — Știĭ una?.. Aștept pe soră-mea în astă noapte. Înbracă-te femeeşte și vină, de te-o întâlni cine-va, a crede că 'ĭ Ileana.

Răsvrătescu. — Minunată idee!.. Asâ-șĭ chĭar mĕ luc sĕ 'mĭ pun catrință... Ha, ha, ha!.. oĭŭ sĕ par că 's Ileana Cosinzana.

Susana. — Cu musteţĭ?.. ha, ha, ha!

Răsvrătescu. — Mĕ duc ca vêntu, și mĕ 'ntorc ca gândul.

Mĕ duc ca vêntul, dragă Susană,
Și vin în haĭne de Moldovencĭ.
Tu 'mĭ pregătesce ceva de hrană
Și mĕ aşteaptă cu alivencĭ.

Susana.

Du-te ca gândul, te fă țerancă,
Și te întoarce vesel, gigât,
Că 'ĭ găsi gata o alivancă...
(în parte) Care 'țĭ va merge cam greŭ pe gât.

(Răsvrătescu esă alergând prin fund, în dreapta).

Susana. — Ha, ha, ha. Atuncĭ s'agĭungĭ tu, sfrijĭtule, când ĭ'ĭ mânca alivencĭ de la mine... Oĭŭ sĕ am ce rîde acuş, numaĭ de-ar sosi Toadir maĭ curênd... Da unde, Doamne eartă-mĕ, s'o vêrît cloşca cu puiĭ?.. Puiĭ mamiĭ, puĭ, puĭ... (intră în casă).

Catrina. — Aĭ auḑit, Safto, aşa pozna şi minune?.. Susana s'o dat în dragoste cu privighitorĭu!.. Haĭ, fa, sĕ dăm de ştire nevestelor din sat. (esă amêndouĕ în stânga).

SCENA XIV.

Ţeraniĭ (viind din fund şi aducênd un nĕvod).

Veveriţă. — Eaca nĕvodu luĭ Costantin Pĕscarĭu. Viniţĭ încoacĭ, măĭ, sĕ ne punem la pândă...

Gheorghe. — Da nu mergem la lemne, cumătri?

Veveriţă.—Mări, cată'ţĭ de treabă, Gheorghi. Dac'a fi sĕ ne potrivim noĭ la câte ne 'nşiră ceĭ guleraţĭ, ne-a căpchiea de tot... Haĭ noĭ sĕ ne cătăm de nevoĭ.

Gheorghe. — Vasile, măĭ frate, d'apoĭ ci că'ĭ pentru binele nostru...

Veveriţă. — Se poate, cumătri; însă vina noastră'ĭ dacă nu 'ĭ pricepem?.. Eĭ ne grăĭesc într'o limbă străină, par' că noĭ am fi pricopsiţĭ ca dînşiĭ... Ce-aĭ ḑice tu, Gheorghi, dacă te-aşĭ povăţui în limba nemţască?.. aĭ căsca gura?.. Aşa păţim şi noĭ cu ceĭ ce ḑic că ne vreŭ binele.

Gheorghe. — Orĭ cum sĕ fie, nu te gĭuca cu dra...

ĭĭ privighitor măĭ, ĭĭ sub-prefect d-nu Răsvrătescu!.. are putere, frate.

Veveriță. — Las', cumătri, că de-al de Răsvrătescu se schimbă pe toate lunele. Ca mânĭ a vini altu şi ne-a ḑice alte poveştĭ... Haĭ la pândă, doar om pune mâna pe Rusaliĭ.

Gheorghe. — Unde sĕ ne punem la pândă, moş Veveriță?

Veveriță. — Cole 'n crâşmă. Rusaliile se primblă noaptea pin sat; cum le-om zări, amandea pe ele.

Gheorghe. — Dar dac' or da ele busta la noĭ?

Veveriță. — Le-om înhăța cu nĕvodu ista. Haĭ, măĭ, c'o început a înnopta.

Țeraniĭ. — Haĭ. (intră cu toțiĭ în crâşmă şi se pun de pândă la fereastă).

(Începe a înnopta).

SCENA XV.

Toader (viind pe furiş din stinga).

O înnoptat... nu mĕ vede nime?.. Acasă, Toadire. (vine spre casă) M'am dus pĕn' la calea 'ntoarsă, ş'am făcut căĭsa pe după gardu jitărieĭ. (la uşă) Susano, dischide că 'țĭ-o vinit bărbățelu. Eată-mĕ's. (intrând în casă) Lasă-mĕ să mĕ 'nfrupt c'o sĕrutare, că 'ĭ de mult de când posesc. (închide uşa după el. Se aude în întru un sĕrutat gros şi risete).

SCENA XVI.

Catrina şi ţerancele (viind din stânga şi oprindu-se lângă fôntână).

Audit-aţĭ poznă!
S'o vedĭ, sĕ n'o credĭ;
Vorniceasa noastră
Calcă 'n străchinĭ verdĭ!

Haĭde sĕ ne punem
Colea la pândit,
C'aşa poznă mare
Nu s'a pomenit!

(Se ascund p'intre copaciĭ de pr'inpregĭurul fôntâneĭ).

SCENA XVII.

Galuscus (înbrăcat ca o ţerancă, esă din casa boĭerească).

Am espedat depeşa domnuluĭ Ministru; m'am costumat, ş'acum sbor la amoare!.. Dar de ce oare palpită anima mea cu-atâta sforţă?.. genunchiĭ mi se taĭe în cât n'am forçă ca sĕ mĕ locomot. (işĭ freacă genunchiĭ) Ce emocĭune inspiră păşĭunea!..

SCENA XVIII.

Ţeraniĭ (eşind din crâşmă staŭ pe prag), **Toader** şi **Susana** (la fereasta caseĭ lor).

Veveriţă. — Eaca una din Rusaliĭ, măĭ; gătiţi nĕvodu.

Susana. — Toadire; eau priveşte ce bine 'ĭ şede atrinţa!.. Ha, ha, ha.

Galuscus. — O! amoare! amoare! fi'mĭ propice!.. O! Galuscus; invoacă pe strămoşul teŭ, şi curagĭu, amice!..

SCENA XIX.

Ceĭ de'nainte, **Răsvrătescu** (înbrăcat ca o ţerancă, vine din fund, prin dreapta).

Răsvrătescu. — (alungat de cânĭ ce hămăĭesc) Tĭo, haĭtă! Ţibă, tĭo... Era sĕ mĕ mănânce haĭtele draculuĭ. (vĕḑênd pe Galuscus) Ce vĕd? o nevastă? A fi Susana.

Galuscus. — (zărind pe Răsvrătescu) Eaca Susana! Ah! îmĭ vine sburdăcĭune.

Veveriţă. — Aţineţi-vĕ, măĭ, că eată-le's amêndouĕ Rusaliile. (Ţeraniĭ pregătesc nĕvodul).

Răsvrătescu. — (apropiindu-se) Pst...

Galuscus. — Pst.

Răsvrătescu. — Ea 'ĭ!

Galuscus. — Ah!

(Răsvrătescu şi Galuscus se răped 'şi se înbrăcişează).

Răsvrătescu. — Dragă vorniceasă!

Galuscus. — *Cară* Susană! (se sĕrută).

Răsvrătescu. — (în parte) Are barbă!

Galuscus. — (în parte) Are musteţĭ!

Veveriţă. — Acu 'ĭ vremea sĕ ne-apropiem pe furiş.

(Ţeraniĭ se aprople cu nĕvodul gata).

Răsvrătescu. — (stringênd tare pe Galuscus în braçe) Cine eştĭ? spune, că te sfărâm!

Galuscus. — (schimbându-şĭ glasul) Rusalie! dar tu?

Răsvrătescu. — Şi eŭ.

Galuscus şi **Răsvrătescu.** — (spărieţĭ) Rusalie!.. pĭeĭ drace! (voĭesc sĕ fugă).

Veveriţă. — Odată, copiĭ!.. acu, sĕ nu ne scape.

(Ţeraniĭ arunc nĕvodul peste Galuscus şi Răsvrătescu).

Susana şi **Toader.** — Ha, ha, ha, ha!

Galuscus şi **Răsvrătescu.** — Ce 'ĭ asta?

Veveriţă. — Strîngeţĭ bine nĕvodu, c'am prins Rusaliile.

Ţeraniĭ (împleticind nĕvodul).

Le-am prins, le-am prins, le-am prins!
Haĭdeţĭ ca sĕ le dăm,
În foc, în foc nestins,
Séŭ sĕ le înnecăm.

Galuscus şi **Răsvrătescu.** — (sbătêndu-se) Agĭutor! agĭutor!

Veveriţă. — De geaba vĕ sbateţĭ, Rusaliĭ pocite ce sûnteţĭ, c'aţĭ căḑut pe mâna moşuluĭ. Unflaţi-le pe sus, copiĭ, şi huştĭulĭuc în fôntână.

(Ţeraniĭ voĭesc sĕ 'ĭ rîdice).

Galuscus şi **Răsvrătescu.** — Agĭutor! agĭutor!

SCENA XX.

Ceĭ de'nainte, **Jandarmul, Toader, Susana.**

(Jandarmul aduce un fanar).

Jandarmul. — Unde 'ĭ sub-prefectu?

Veveriţă. — Da ce este?

Jandarmul. — O depeşă de la telegraf.

Răsvrătescu. — Depeşă de la Iaşĭ? ad'o 'ncoacĭ.

Jandarmul. — Ce 'mĭ vĕdură ochiĭ! Sub-prefectu în nĕvod?

Veveriţă. — Vaĭ de mine! Sub-prefectu era?.. Am păţit-o!

Jandarmul. — Ba n'aţĭ păţit nimică, că domnu Răsvrătescu îĭ dat afară din slujbă.

Răsvrătescu. — Eŭ? (deschide depeşa şi rĕmâne încremenit) O! ce nedreptate!

Galuscus. — Destituat?.. bravo! Depeşa mea a avut acţiune.

Veveriţă. — Eaca!.. Da aistalalt cine 'ĭ?.. Cuconu Găluşcă? mare minune!.. Da bine, cum de vĕ găsiţĭ amêndoĭ în catrinţe?

Susana. — Sĕ vĕ spun eŭ, oaminĭ bunĭ. Dumnealor o vrut sĕ vĕ vindece de spaĭma Rusaliilor.

Toţĭ. — Aş!

Răsvrătescu. — Ghidi, şîrată!

Galuscus. — Am păţit-o ca Apolon cu Venus. Eŭ sunt Apolon; asta 'mĭ dă consolăcĭune.

Toader. — Dacă'ĭ aşa povestea, haĭ, Românĭ, sĕ ne veselim, c'am scăpat de Rusaliĭ.

Toţĭ. — (veselĭ) Haĭde, haĭde.

Ţeraniĭ.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Toader.

Ard'o focul vornicie!
De când e Constituţie,

N'am parte de insurat...
Chĭar Rusaliĭ m'aŭ unflat!

Țeraniĭ.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Veveriță.

De când e Prefecătură
Noĭ, sermaniĭ cască-gură
Câmpiĭ, ḑeŭ, am apucat..
Chĭar Rusaliĭ ne-aŭ unflat!

Țeraniĭ.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Răsvrătescu (arătând pe Galuscus).

De când țeara, din pĕcate,
Are capete 'nvĕțate,
Bĭată limbă s'a svêntat...
Chĭar Rusaliĭ ne-aŭ unflat!

Țeraniĭ.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Galuscus (arătând pe Răsvrătescu).

De când cu liberalismul
Și Convenționalismul
Multe capete-aŭ secat...
Chĭar Rusaliĭ le-aŭ unflat!

Țeraniĭ.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

Susana.

N'audĭ astădĭ de cât forme;
Toţĭ cer forme şi reforme.
Eŭ nu cer nimic şi tac;
Dar cer numaĭ sĕ vĕ plac.

Ţeranii.

Vivat, vivat, minunat,
De Rusaliĭ am scăpat!

[Cortina cade].

AGACHI FLUTUR

PERSOANE:

Agachi Flutur, holteiŭ de 50 de **anĭ**.
Ghiță **Coșcodan**, nepotul seŭ.
Bombeanu, ofiçer de artilerie.
Moĭsescu, factor evreŭ și advocat.
Ion **Barză**, fecĭor.
Șătrarul **Nărilă**, proprietar.
Chir **Chirilă**, lipscan bogat.
Lucsița **Fespezanca**, vĕduvă.
Tinca, fata Lucsițeĭ.
Smărăndița, fata luĭ Nărilă.
Matilda, actriçă.
Neculae, servitor de otel.
Friț, chelner neamț.
Poftițĭ la bal, măscĭ, tapițerĭ.

AGACHI FLUTUR

COMEDIE CU CÂNTICE, ÎN 3 ACTE.

---

cena se petrece în Bucurescĭ, în carnavalul anuluĭ 1863. Actul I-iŭ se petrece la otelul luĭ *Hugues*; al II-lea, la Fespezanca, și al III-lea, la Ghiță Coșcodan.

ACTUL I.

Teatrul represintă sala de mâncare de la otelul luĭ *Hugues*. Ușă în nd ce duce in grădină. Alte două ușĭ ce duc în dreapta și în stân- . Pe planul I-iŭ, in stânga, două mese cu tachimurĭ. La ridicarea cor- eĭ, un orologiŭ sună două după meḑul nopțiĭ.

SCENA I.

Neculae, Friț; *maĭ pe urmă* **Barză.**

Neculae. — Două după meḑul nopțiĭ! Balul de la tru trebuĭe să fie pe sfêrșite. În curênd aŭ să ne gă o mulțime de flămênḑĭ cu flămêndele lor.

Friț. — *Gut, gut!* Bucat est gata: șnițel, paprica, ernichĭ de puĭ de găină, fazanĭ de clapon...

Neculae. — Tacĭ, neamţule, sĕ nu te-audĕ cineva... De vreme ce sûntem în carnaval, bĭeţiĭ claponĭ aŭ şi eĭ dreptul a sĕ costuma în fazanĭ, ca toată lumea...

Mulţĭ cunosc anume
Claponĭ şi curcanĭ,
Ce lucesc în lume
Ca nisce fazanĭ;
Însă a lor ceată
De şi jócă rol;
Miros' a poeată
Ş'ades e răsol.

Friţ. — (rîdênd) *Ia wohl, ia wohl...*

Neculae. — (în parte) Batĕ'l concina, că urât e când ride! (tare) Friţ.

Friţ. — *Befehlen...*

Neculae. — Aĭ aprins lumînările în cabinetul domnuluĭ Agachi Flutur?

Friţ. — Aprins tot policander. *Aber*, spune la mine *bitte*, cine'ĭ *Herr von Agachi Vlutur?*

Neculae. — Cine'ĭ? Nu'l cunoscĭ? Un berbant d frunte, care mână vieaţa cu poşta, ride, cântă, jócă mănâncă cât şépte şi bea cât opt. O butilcă de Şampanie 'ţĭ-o înghite d'intr'o duşcă... Cât aĭ bate 'n palmi de treĭ orĭ, s'a dus!..

Friţ. — *Sapperment!* Bea Şampanie, cum eŭ bere!.. *Aber* e tiner?

Neculae. — În floare... între 30 şi 60 de anĭ.

Friţ. — (ride) In floare, ca cĭuperca.

Neculae. — (în parte) Ear ride şoacăţa! a sĕ mĕ bag în boală.

Friţ. — *Aber* e bogat?

Neculae. — Nu ştiŭ ce avere o fi avênd, dar ştiŭ că 'ĭ darnic cât un craĭŭ. Într'o ḑi 'mĭ-a dat bacşiş un galben pentr'un chibrit.

Friţ. — *Donnerwetter!* am sĕ'ĭ daŭ un cutie intreg, când 'l-oĭŭ vedea.

Neculae. — A venit maĭ dinioare o scrisoare pentru d-luĭ, unde 'ĭ?

Friţ. — Aicĭ la mine, in buzunar din dreapta, lingă inimă. *Herr Ober*...

Neculae. — Ce?

Friţ. — Scií ce socot eŭ?.. (în taĭnă) Eŭ cred că ra'aşul ista e femeesc, nu e barbatesc... pentru că nu nirosă a çigară.

Neculae. — Scrisoare de la vr'o damă?

Friţ. — *Ia, ia,* de la un dam. (ride).

Neculae. — Pĭeĭ drace!

Barză. — (intră prin fund, înbrăcat cu o livre strimtă) Aice'ĭ ınu luĭ *Hîc?*

Neculae. — Aicĭ; ce pofteştĭ?

Barză. — M'a trimes stăpânu-meŭ sĕ 'ĭ opresc o ae cu douĕ tachîmurĭ.

Neculae. — Nu cumva doreşte s'o masă cu douĕ ,turĭ?

Barză. — Nu.

Friţ. — (ride) *A! schön! a! sehr schön!*

Barză. — (rĕsărind) Tĭo dihanie, că m'aĭ sperieat! (işĭ pă în sin).

Friţ. — Ha, ha, ha. Odae cu două tachimurĭ!.. D-ta viĭ de la Gogomănescĭ?

Barză. — Ba nu, domnule; n'am fost încă prin ţara d-tale... Eŭ sûnt de la Prostenĭ.

Neculae. — Se cunoaşte cale de-o poştie.

Barză. — Maĭ aşa? Dar sĕ nu ne luăm cu vorba... Avețĭ odae cu două?..

Neculae. — Este cabinetul No. 3. Cum îl chĭamă pe stăpânu d-tale?

Barză. — Cuconu Ghiță Coşcodan.

Neculae. — (în parte) Aĭ!.. prost tachîm!

Barză. — Trebuĭe sĕ'l cunoştĭ d-ta, mănâncă în toate ḑilele aci.

Neculae. — Dar; mănâncă de-un sfanţ şi face gură de-un galben... îl ştiŭ; strică pe toată ḑiua ḑece scobitorĭ, şi dă bacşiş un firfirig.

Friţ. — *Der Teufel!*

Barză. — Un firfirig! în toate ḑilele!.. Crişu el!.. Dacă'ĭ boĭer tot boĭer!.. Mĕ duc sĕ'ĭ daŭ de ştire ca să vie degrabă. (în taĭnă) E c'o duducă de la fteatru, dar sĕ nu scoatețĭ vorbă.

Friţ. — Un duduc?

Barză. — Ibovnica boĭeruluĭ... dar nu spunețĭ nimeruĭ; mocles! (esă prin fund).

Neculae. — Halal de dînsa... Sermana!..

(Se aude afară risete şi chiote de veselie).

Friţ. — *Was ist?*

Neculae. — Vine domnu Agachi Flutur cu tarafu lu-

SCENA II.

Neculae, Friţ, Agachi, Măscĭ.

Agachi. — (înbrăcat în costum de Paşă şi purtând pe cap o cealma mare cu o semi-lună în vêrf, întră adus în triumf de o bandă de măscĭ).

Măscile. — Ura! ura! sĕ trăĭească Mustafa Paşa! (se prind de mânĭ, joc în rond înpregĭurul luĭ Agachi, cântând):

Vivat Paşa Mustafa,
Vivat Mustafa Paşa,
Işala şi maşala
Maşala şi evala!

Agachi. — Fraţilor causaşĭ! cer cuvêntul: Aşĭ avea vĕ arăt adânca mea recunoscinţă, făcêndu-vĕ un *en-mion* vrednic de a voastră strălucită adunare estra-dinară, dar m'aţĭ urducat astfel de tare, de la teatru pĕnă aci, că mi s'a rĕsuflat *oratornicul.* Daţi'mĭ le însă sĕ mĕ cobor pe uscat, şi drept mulţemire v'oĭŭ ita jalnica tragedie a luĭ Mustafa Paşa.

Măscile. — Bravo! bravo!

Agachi. — Deschideţi-vĕ urechile şi pregătiţi-vĕ bas-lele, căcĭ o sĕ vĕrsaţĭ şiroae de lacrimĭ... Jalnica tra-ie a unuĭ Suzeran, în treĭ cuplete:

Agachi.

Ci că de mult era, era,
Era un Paşă Mustafa.

Corul.

Ci că de mult era, era,
Era un Paşă Mustafa.

Agachi.

În Bucurescĭ se 'namora
De-un puĭŭ de drac şi mi'l fura.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimĕruĭ nu le-arăta.

Corul.

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimĕruĭ nu le-arăta.

Agachi.

Dar după ce se mărita
Le dărui luĭ Mustafa.
Tra, la, la, la.

Agachi.

Paşa voĭos se bucura
Ḑicênd: aman şi maşala!

Corul.

Paşa voĭos se bucura
Ḑicênd: aman şi maşala!

Agachi (făcênd cu degetele semnul de coarne).

Şi de-atuncĭ Paşa Mustafa
Poartă-un craĭŭ noŭ sus pe cealma.
Tra, la, la, la.

Măscile. — Vivat Mustafa Paşa!

Agachi. — Destul că am sĕ fac o interpelaţie. (către Neculae) Neculae! Vin aci şi caută de te destăinue-ca şi când aĭ fi sĕ daĭ pelea popeĭ.

Neculae. — Gata *sum pro confesare.*

Agachi. — (serios) Neculae, nu'mĭ vorbi braşovenesce, că nu'mĭ plac braşoavele. (cu sentiment) Vieaţa 'ĭ scurtă sufletul meŭ; ḑiua se duce şi altele vin, fără urmă se strecor, şi ne lasă cu buza unflată... prin urmare n'avem timp de perdut cu palavre; că... aĭure; rĕspunde numaĭ câte-un cuvênt la întrebările mele. Cabinetul meŭ gata'ĭ ?

Neculae. — Gata.

Agachi. — Masa ?

Neculae. — Pusă.

Agachi. — Icrile ?

Neculae. — Moĭ.

Agachi. — Supa ?

Neculae. — Ferbinte.

Agachi. — Friptura ?

Neculae. — În frigare.

Agachi. — Şampaniea ?

Neculae. — În ghĭaçă.

Agachi. — *Işala!* sĕ aĭ blagloslovenìea mea... Na aruncă făină în obraz).

Toţĭ. — Ha, ha, ha.

Agachi. — Fraţilor causaşĭ!.. Pĕn' a nu intra în actuarul banchetuluĭ, fie care sĕ'şĭ ascuţĕ dinţiĭ şi sĕ'şĭ ...ĭească urechile. Pe la sfêrşitul meseĭ, d-niĭ cavalerĭ ... fi îngăduiţĭ a povesti cu glas uĭmit istoriea amoru...or ce-aŭ avut în frageda lor tinereţă. Cât pentru ...ne, gingăşiea lor va fi liberă, în vremea asta, a sĕ

indeletnici cu vr'o cetire morală, precum nasul luĭ Ni-chipercea séŭ foița *Românuluĭ.* Acum haĭde.

Măscile. — Haĭ, haĭ. (intră în dreapta, sărind și cântând):

Tra, la, la, la.

SCENA III.

Agachi, Friț; *maĭ pe urmă* **Moĭsescu.**

Friț. — (oprind pe Agachi la ușă) *Herr von Vludur;* ... o scrisoare pentru d-ta.

Agachi. — De unde? Ad'o degrabă că n'am ... de perdut cu literatura. (deschide scrisoarea) Tronc! Ser... rul Pipirig mĕ înșciințează că are sĕ vie la *soupé*... bondar năuc!.. Când ḑice da, când ḑice ba... Nicĭ o... nu'ĭ hotărît la nimică. (către public) Dar poate că m... întreba de ce 'l economisesc, de ce 'l alint? (în ta... rĕmâĭe între noĭ... Serdarul îĭ însurat c'o nevĕst... coz!.. Serdarul îĭ stricat de vĕrsat ca un cĭur; ear... dăreasa are nisce ochĭ... *șucada*... ș'o guriță ... atitica, ș'o talie, care merită a sĕ înălța în gra... eŭ eram spătar, pe când boĭeriile... (cu mânie) Bat... cina de serdar; din pricina luĭ o sĕ fim acum ... masă; 13! numĕr fatal, numĕr pocit!.. eŭ por... sĕ puĭe numaĭ 12 tachîmurĭ... Dac'a maĭ veni ... (strigă) Chelner! Neculae!

Friț. — *Befehlen.* (aprinde un chibrit) Poftesc un ...

Agachi. — Un chibrit? (stinge chibritul) Du-te ... adauge două tachîmurĭ la masă, ca sĕ fie 14... n... *schnell, geschwind.*

Friţ. — *Gleich.* (in parte) Nu avut noroc ca Neculaĭ. (esă).

Agachi. — Acum trebuĭe numaĭ decât sĕ'mĭ caut un ıl 14-lea musafir... unde sĕ'l găsesc?.. (zărind pe Moĭsescu are intră) Ce vĕd? un arnăut? Un arnăut poate sĕ mă-ıânce la masă cu un Paşă. (tare) Heĭ! căpitane, căpitane.

Moĭsescu. — (costumat arnăuţesce şi purtând ochelarĭ pe nas, ne prin fund). Pe mine mĕ chĭemĭ, domnule?

Agachi. — Eaca pozna! Moĭsescu, factorul meŭ, în-ăcat arnăuţesce?

Moĭsescu. — (apropiindu-se) D-nul Agachi Flutur schim-t în Paşă?

Agachi. — Bine că te-am găsit, Moĭsescule... sciĭ ba ceea, că beţivuluĭ şi dracu 'ĭ esă cu ocaua înainte?..

Moĭsescu. — Cine 'ĭ dracu şi cine 'ĭ beţivul d'in-noĭ?

Agachi. — Alege care 'ţĭ-a plăcea... Eŭ unul am ıĭe numaĭ decât de-o somă de 500 de galbinĭ. Poţĭ ni 'ĭ înprumuţĭ acu 'ndată?

Moĭsescu. — Chĭar acu? 500 de galbinĭ. Ea sĕ . (caută prin buzunar) Am treĭ sfanţĭ.

Agachi. — Bagă-ţi'ĭ în ochĭ. Sĕ'mĭ aducĭ mânĭ di-aţă baniĭ acasă.

Moĭsescu. — Bucuros.

Agachi. — Cu cât la sută? tot cu 18?

Moĭsescu. — Ba cu 24.

Agachi. — Cu 24! de ce nu cu 50?

Moĭsescu. — Persoana care înprumută, a găsit cu sĕ maĭ mărească dobînda.

Agachi. — Pentru ce?

Moïsescu. — Vremele 's grele... A dat locustele 'n ţeară...

Agachi. — Ce cămătar afurisit!

Moïsescu. — Mĕ eartă, boïerule, domnul Zarafopulos nu 'ï cămătar. El îşï speculează baniï, ca toată lumea

Agachi. — Ca toată lumea cea evreească... Fie!.. primesc sĕ plătesc şi dobînda de 24.

Moïsescu. — Afară de comisionul meŭ?

Agachi. — (în parte) Fie chïar botezat, evreul tot zară

Moïsescu. — Aud?

Agachi. — Se înţelege, bez comisionul d-tale.

Moïsescu. — Prea bine; mânï dimineaţă, 'ţï-oiŭ nu mĕra baniï. (voïesce sĕ easă).

Agachi. — Moïsescule.

Moïsescu. — Poroncă?

Agachi. — Aşï vrea sĕ'ţï fac douĕ propunerï. Pr... sĕ 'mï arăţï pe hoţul de Zarafopulos, care mĕ mân... de viŭ.

Moïsescu. — Nu se poate; el doresce sĕ rĕmân... cunoscut.

Agachi. — Pricep; vrea sĕ stea la potecă, n... de grija potireï. Secundo, 'ţï-aşï propune sĕ mănân... mine astă seară, sciŭ că eştï posomorît şi nesuferit... n'am ce face; îmï trebuïe un al 14-lea musafir. Prim...

Moïsescu. — Ba mi 'ï peste putinţă... foart... ţemesc. M'am înbrăcat arnăuţesce ca sĕ pot urmă... bal masche, pe un datornic reŭ de plată, un cuc... geamu 'n ochï, şi n'am vreme de banchetuit.

Agachi. — Nu? Eï! apoï sĕ'ţï spun una?

Moïsescu. — Spune.

Agachi. — Sĕ'mĭ plesnească ochiĭ dacă'mĭ pare reŭ... fiind că eştĭ vesel ca un cĭoclu.

Moïsescu. — (stins) Se poate boĭerule; dar eŭ, vedĭ d-ta, sûnt un om regulat, liniştit, precum se cuvine la vîrsta mea; ear nu ca d-ta, care trăĭescĭ în nebuniĭ.

Agachi. — Bravo, Moĭsachi; fă'mĭ morală, dă'mĭ *banĭ* pe mĭere, cât sûntem încă în carnaval... Cruce-agĭută, dĭ 'nainte; te-ascult cu dragoste şi cu umilinţă.

Moïsescu. — Poate că n'am dreptate?.. Degeaba aĭ înbĕtrânit. D-ta te credĭ tot de 25 de anĭ, aruncĭ baniĭ pe fereastă şi nicĭ gândescĭ că aĭ un nepot, un clironom.

Agachi. — O! cât pentru nepotul meŭ, nu 'ĭ duce grijă. El are stare; a clironomisit 10,000 de galbinĭ de la bĭata soră-mea, de la maĭcă-sa, şi se vorbesce în târg, că ar fi întreit soma cu speculaţie... Crişu el! sciŭ că profitează de plăcerile tinereţilor!.. Când cheltuĭesce un galbin, se 'nbracă în negru şi bocesce treĭ dile.

Moïsescu. — Eĭ! ş'apoĭ reŭ face?

Agachi. -- Apoĭ, Moĭsescule, dacă nu 'l-aşĭ cunoasce creştin, 'l-aşĭ crede botezat ca hahambaşa ta... (se închină).

Moïsescu. — (mânios) Sluga d-tale. (esă prin fund).

Agachi. — (urmărindu'l pĕnă la uşă) *Hep, hep, hep.* (vine derĕt) Ha, ha, ha, s'a supĕrat târtanul!.. Ţifnoasă ĭdă!.. Eĭ! dar cu toate aceste n'am un al 14-lea musafir... (strigă) Chelner!

SCENA IV.

Agachi, Friţ; *maĭ pe urmă* **Bombeanu.**

Friţ. — (alergând cu chibritul aprins) *Befehlen...* Poftesc un chibrit, domnule?

Agachi. — Măĭ, da ce are neamţul ista cu chibriturile? (stinge chibritul) Ascultă: aleargă la uşa teatruluĭ, şi 'mĭ adă la masă pe cea ântêĭ mască care-a eşi.

Bombeanu. — (intră prin fund) Chelner! adă'mĭ un bulion, o potîrniche friptă ş'o butelcă de Bordeaux. (se aşeadă la o masă).

Agachi. — (încet luĭ Friţ) Stăĭ pe loc. (în parte, căutând la Bombeanu). Un tênĕr care se pare flămênd şi 'ĭ singur... Eată musafirul ce'mĭ lipsesce; *ecce homo!*

Bombeanu. — Chelner, aĭ audit ce 'ţĭ-am poroncit?

Friţ. — *Ia wohl;* aduc îndată.

Agachi. — (apucând pe Friţ de mână, încet) Sĕ n'aducĭ macar un morcov degerat, că te ucid... Haĭ, pĭeĭ.

Friţ.— (spăriet) *Was ist? sapperment!* (esă alergând).

Agachi. — (închinându-se luĭ Bombeanu) Domnule...

Bombeanu. — Domnule... (ridênd) Mucalit Paşă?

Agachi — (zimbind) Îţĭ plac?.. Eĭ! apoĭ, treaba merge strună.

Bombeanu. — Ce treabă, domnule? Nu te 'nţeleg.

Agachi. — Domnule, bunul meŭ, fie'ĭ ţĕrâna uşoară, dicea că, de cât singur la masă, maĭ bine Tatarĭ în casă.

Bombeanu. — Bunul d-tale avea dreptate!.. Cum îl chĭema?

Agachi. — Banul Hagi Flutur...

Bombeanu. — (închinându-se) Dumnedeŭ sĕ'l odihnească.

Agachi. — (închinându-se) Amin!.. Prin urmare îmĭ vine sĕ plâng, vĕdĕndu-te c'aĭ sĕ mănâncĭ ca un cuc.

Bombeanu. — Bunătatea d-tale, Efendi... însă nu 'ĭ vina mea... Am sosit maĭ dinioarea în Bucurescĭ, de unde lipsesc de doĭ anĭ, şi n'am avut timp sĕ'mĭ găsesc tovarăşĭ pentru *soupé*.

Agachi. — Ce'mĭ audiră urechile?.. aĭ avut nenorocire a te depărta de acest oraş, cuĭbul veselieĭ ş'a moroĭuluĭ! Te jălesc din fundul inimeĭ... Poate că din pricina creditorilor aĭ fost silit...

Bombeanu. — (rîdĕnd) Tocmaĭ... am vr'o câţĭva, care 's din soĭul corbilor.

Agachi. — (stringĕnd de mână pe Bombeanu) A! domnule, sûntem meniţĭ amĕndoĭ a ne cunósce ş'a ne apreçui. Ĕŭ am numaĭ un creditor, dar cumpănesce cât o sută. Închipuĭesceţĭ un eleşteŭ plin de lipitorĭ, şi astfel îĭ avea fotografiea luĭ Zarafopulos.

Bombeanu. — Zarafopulos!.. E unul din corbiĭ meĭ.

Agachi. — 18 la sută?

Bombeanu. — Cu dobîndă plătită 'nainte.

Agachi. — (cu simpatie) Avem amĕndoĭ acelaş calăŭ. (strînge de mână pe Bombeanu) Şi de reul luĭ aĭ părăsit Parisul Românieĭ?

Bombeanu. — Dar... şi din alt motiv.

Agachi. — Vr'o desperare de amor, poate?

Bombeanu. — Aĭ gâcit ca Nastratin Hogea.

Agachi. — Îmĭ era vĕr primar pĕn'a nu muri, căcĭ sûnt Mustafa Paşa.

Bombeanu. — Ha, ha, ha; te găsesc nostim, domnule, şi 'mĭ placĭ.

Agachi. — Cu atât maĭ bine, că şi eŭ te găsesc nurliŭ. Domnule, vorbă multă deputăţie... sărăcie vreŭ sĕ ḑic; aĭ sĕ facĭ *soupé* singur, lucru foarte trist!.. pe de altă parte noĭ sûntem 13 la masă, lucru foarte primejdios...

Bombeanu. — În adevĕr, unul din d-voastrĕ trebuĭe sĕ moară pĕn' la anul...

Agachi. — Despre care Dumneḑeŭ ferească!.. Prin urmare, vin de te-adauge la masa noastră, ca sĕ fim 14... Vreĭ?

Bombeanu. — (rîḑênd) Bucuros.

Agachi. — *Işala!* acum ascultă: aĭ stomah bun?

Bombeanu. — Cât un tun.

Agachi. — Beĭ voĭnicesce?

Bombeanu. — Când se 'ntêmplă...

Agachi. — Aĭ urechile deprinse cu glume cam rĕsunătoare?

Bombeanu. — Domnule, urechile mele 's deprinse cu tunul, căcĭ am fost artilerist.

Agachi. — Minunat... Haĭ degrabă dar, că ne aşteaptă prieteniĭ... (se îndreaptă spre uşa din dreapta şi ḑice pênă a nu eşi). A! apropo... Vreĭ sĕ te încredinţăz că nu 's un intrigant. Mĕ numesc Agachi din botez; mĕ cobor din vechĭea şi vestita familie a Fluturescilor şi... nu umblu după Domnie...

Bombeanu. — Nicĭ eŭ...

Agachi. — (stringêndu'l de mână) Dă'mĭ voĭe sĕ te felicit... Numele d-tale?

Bombeanu. — Bombeanu, ofiçer de artilerie.

Agachi. — Şi la maĭ mare... Ne cunoascem, ca şi când ne-am fi făcut unul pe altul. Haĭde la masă.

(Esă amêndoĭ la braçetă cântând):

Haĭ prietene, voĭos,
Sĕ mâncăm, sĕ bem vêrtos,
Şi sĕ ridem amêndoĭ
De necazurĭ şi nevoĭ.

SCENA V.

Coşcodan, Matilda, Neculae.

(Coşcodan intră prin fund, dând braçul Matildeĭ. El e înbrăcat cu frac negru şi poartă numaĭ o mănuşă albă; are nas mincĭunos. Matilda e în costum de fantasie).

Coşcodan. — (pe pragul uşeĭ) Tontule, dobitocule, chĭorule...

Neculae. — (alergând din dreapta) Ce este?

Coşcodan. — Hemesitul cel de chelner, 'mĭ-a vĕrsat pe frac o butelcă de unt de lemn.

Matilda. — Mare lucru!

Coşcodan. — Poftim!.. tocmaĭ când eram dispus sĕ petrec şĭ eŭ, sĕ fac cheltuĭală...

Matilda. — A! (în parte) Nu'l credeţĭ, că se laudă.

Coşcodan. — (cătră Neculae) Ce staĭ acolo înfipt ca un butuc şi boldescĭ ochiĭ la mine? adă un şervet şterge.

Neculae. — Îndată, domnule. (şterge mânica lui Coşcodan).

Coşcodan. — Maĭ încet, că'mĭ rodĭ postavul... Un frac noŭ, nouşor, numaĭ de 5 anĭ. Uf! cald e aci!.. Matildă, scoate'mĭ nasul, că mĕ înnĕduş.

Matilda. — (deslegându'ĭ nasul) De ce 'l-aĭ luat aşa de strîmt?

Coşcodan. — Ăsta era maĭ eftin.

Neculae. — (în parte) Eaca! Domnişorul ĕla care se hrănesce cu ouĕ coapte? prost tachîm!

Coşcodan. — Neculae, venit-a fecĭorul meŭ sĕ'mĭ oprească un cabinet?

Neculae. — Venit. Cabinetul No. 3 e gata.

Coşcodan. — Bine... Adĭ sûnt hotărît sĕ întru în cheltuĭală, pentru hatîrul Matildeĭ. 'Ţĭ-e foame, dragă?

Matilda. — Foame, de mi s'aŭ lungit urechile cât a tale.

Neculae. — (în parte) Bre! flămêndă trebuĭe sĕ fie!

Coşcodan. — Neculae, pune degrabă sĕ ne coacĕ vr'o treĭ ouĕ.

Matilda. — Treĭ ouĕ.

Coşcodan. — Douĕ pentru mata şi unul pentru mine.

Neculae. — Nu's proaspete, domnule. Bucătarul le-a aruncat pe toate, că eraŭ clocite; dar dacă poftiţĭ în loc de ouĕ, o omeletă cu zahar, e gata.

Coşcodan. — Unde 'ĭ carta?

Neculae. — Poftim. (dă carta de bucate).

Matilda. — Adă s'aleg eŭ.

Coşcodan. — Ba nu, ba nu; asta 'ĭ treaba mea.

(în parte) De-aş lăsa-o pe dînsa, cine scie ce-ar maĭ cere... şi de-odată m'aşĭ trezi c'o notă de doĭ ĭcosarĭ...

Neculae. — Avem un ananas proaspĕt... Nu pof-tiţĭ, coconiţă?

Matilda. — Ananas? unde'ĭ?.. Mĕ nebunesc după ananaşĭ.

Neculae. — (aducênd un ananas) Eată 'l.

Coşcodan. — (în parte, consultând carta) Ananas, jumă-tate de icosar feliea!

Matilda. — (mirosind ananasul) Ce frumos miroasă! E numaĭ bun de mâncat!

Coşcodan. — (în parte) Jumătate de icosar! (tare) Dă'l încoacĭ sĕ 'l vĕd. (îl miroasă) Nu 'ĭ destul de copt, nu'ĭ ajuns în vîrsta legĭuită.

Matilda. — Da ce? aĭ vrea poate sĕ se scrie la oaste?

Coşcodan. — Matildă, ananasul verde e otravă cu-rată... Neculae! pregătesce-ne o salată de rĕdichĭ.

Matilda. — Ce face? rĕdichĭ în loc de ananas?

Coşcodan. — *Stomahicon*, soro.

Matilda. — Rĕdichĭ? ananas ţigănesc? Mănâncă-le d-ta.

Coşcodan. — Eĭ! apoĭ, adă-ne un *befteac*, fără cartofe.

Matilda. — (în parte) Fără cartofe e maĭ eftin.

Coşcodan. — (consultând carta) 10 leĭ biftecul! Era numaĭ 5 leĭ aḑĭ dimineaţă.

Neculae. — După meḑul nopţiĭ preçurile 's îndoite.

Coşcodan. — Şi porţiile scăḑute. (în parte) Altă dată am sĕ vin ḑiua sĕ fac *soupé.*

Matilda. — (după ce a consultat carta) A!.. eŭ 'mĭ-am găsit ce'mĭ trebuĭe.

Coşcodan. — (îngrijit) Ce-aĭ găsit? ce-aĭ găsit?

Matilda. — Papagal fript!

Coşcodan. — Papagal? Unde-aĭ vĕḑut papagal?

Matilda. — (arătând carta) Aci în rêndul fripturilor.

Coşcodan. — (cetind) Caşcaval fript!.. auḑĭ? papagal? (în parte) Prost dascal a maĭ avut sermana!

Neculae. — În sfêrşit, eŭ mĕ duc s'aprind lumînările în cabinetul No. 3. Aveţĭ bunătate d-voastrĕ de-alegeţĭ bucatele.

SCENA VI.

Coşcodan, Matilda.

Coşcodan. — Du-te, du-te... Nu pot sĕ sufĕr sĕ'mĭ stea un chelner în spinare... Tot te îndémnă sĕ ieĭ ba una, ba alta. Maĭ bine s'alegem ce ne place, nu 'ĭ aşa Matildo?.. doar n'am venit aci ca sĕ mâncăm...

Matilda. — Ce ḑicĭ?

Coşcodan. — Sĕ ne 'nbolnăvim... Am venit maĭ mult pentru mulţemirea de a fi singurĭ... ca doĭ porumbaşĭ. (consultând carta) Ea sĕ vedem... am ḑis un biftec...

Matilda. — Fără cartofe şi fără carne.

Coşcodan. — Îl vreĭ fără carne?.. fie!

Matilda. — Nu 'ţĭ e ruşine obrazuluĭ!.. o dată în vieaţa ta m'aĭ adus la *restorant* şi te târguĭescĭ pentr'o cartofă... A! de-aşĭ fi putut gâci că eştĭ ceea ce eştĭ, pe când îmĭ făceaĭ curte...

Coşcodan. — Ceea ce sûnt? da ce sûnt, Matildo?

Matilda. — Eştĭ un... nu mĕ face sĕ 'ţĭ ḑic pe

nume... De când am avut slăbiciunea sĕ te-ascult, n'aĭ avut galantomie sĕ 'mĭ facĭ un present cât de mic; nu 'mĭ-aĭ dat nicĭ macar un buchet de florĭ.

Coşcodan. — (atins) Poate sĕ fi uĭtat buchetul; însă mi se pare că 'ţĭ-am dat...

Matilda. — Ce?

Coşcodan. — 'Ţĭ-am dat sfaturĭ prietenescĭ.

Matilda. — Şi altă nimică... Eŭ sciŭ că cavalerii sûnt fericiţĭ sĕ dea suvenire la dame, inele, braçele, buchete... d-luĭ însă dă sfaturĭ... că nu 'l ţin nicĭ o para. Vreĭ sĕ 'ţĭ spun una şi bună? Eştĭ un guzgan.

Coşcodan. — Un guzgan? A! Matildo... dacă te-ar audi cineva, ar crede că rod oase... că mĕ închin la banĭ, că sûnt un om interessat... În adevĕr, nu 'mĭ place sĕ fiŭ mână spartă, ca mulţĭ alţiĭ; dar asta nu vrea sĕ dică că aşĭ fi ceea ce-aĭ spus... A! Matildo, m'aĭ atins fără nicĭ o cruţare, m'aĭ supĕrat peste mĕsură, şi nu m'aşĭ fi aşteptat nicĭ o dată, după câte-am făcut pentru d-ta, sĕ mĕ tratezĭ astfel. (se înduioşează) Guzgan? Eŭ? (plânge) Pentru că în loc de ananas, am cerut rĕdichĭ!.. am credut că 'ţĭ plac maĭ bine... (consultând carta) dar de vreme ce nu le poţĭ suferi, sĕ nu maĭ fie vorbă... spune, vreĭ o porţie de licorin svêntat?

Matilda. — (întorcându'ĭ spatele) Dă'mĭ bună pace.

Coşcodan. — Matildo...

Matilda. — Porocesce ce 'ţĭ-a plăcea... Eŭ mĕ duc în cabinet.

Coşcodan. — O porţie de licorin...

Matilda. — (eşind în stânga) Aşa mi se cade, dacă am a face cu domnişorĭ perpeliţĭ.

Coşcodan. — Perpelit! eŭ?.. Eĭ! s'a trecut cu gluma... Audĭ? inele, braçele? tot lucrurĭ scumpe!.. Vrea sĕ dicĕ ea nu mĕ ĭubesce pentru mine, mĕ ĭubesce pentru juvaerurĭ, par' c'aşĭ fi juvaergiŭ... (stă pe gândurĭ).

SCENA VII.

Coşcodan, Friţ; *mai pe urmă* **Agachi.**

Friţ. — (viind prin fund) Ear un ravaş pentru d-nu Agachi... Îmĭ vine a crede că 'ĭ *Postmeister*. (intră în dreapta).

Coşcodan. — (către public) Oare n'aşĭ face bine sĕ 'ĭ daŭ paşport de drum jupâneseĭ Matilda?.. Cum mĕ sfătuiţĭ?.. De cât m'oiŭ ruina, dându'ĭ dieamante şi hrănind-o cu papagalĭ fripţĭ, maĭ bine... plecăcĭune... Nu 'ĭ aşa?

Agachi. — (afară) Tronc!.. altă belea acu...

Coşcodan. — Aud?.. vine cineva... Sĕ nu mĕ cunoascĕ. (îşĭ pune nasul).

Agachi. — (intrând cu răvaşul în mână) Mânca-'l-ar moliile sĕ 'l mănânce! Năucul cel de Pipirig îmĭ scrie din noŭ că nu poate veni la masă... şi din pricina luĭ ne găsim ear 13... Batĕ'l pĕrdalnicul!.. cum sĕ fac?.. Am apucat de-am poftit pe Bombeanu, ş'acum nu pot sĕ 'l daŭ afară, pentru ca sĕ rĕmânem numaĭ 12... Bombeanu mi 'ĭ drag; el mănâncă şi bea ca un voĭnic, e vesel, 'mĭ-a istorisit amorurile luĭ c'o demoaselă

'inca, fata cucoaneĭ Lucsiţa Fespezanca, care-a fi aceea... u pot sĕ 'ĭ ḑic: prin urmare domnule, fă'mĭ plăcerea e a'ţĭ căuta de drum... Cum dracu sĕ scap de numĕ-ul 13. (se primblă tulburat prin scenă).

Coşcodan. — (şeḑênd la o masă şi oftând) Pĕcat că nu ıaĭ sûnt ouĕ!..

Agachi. — Ce vĕd? Un nas mincĭunos! (se apropie de oşcodan şi'l bate pe umere) Domnule Nasocan.

Coşcodan. — (rĕsărind) Ha! (îĭ cade nasul).

Agachi. — Nepotul meŭ!

Coşcodan — (cu mirare) Moşul meŭ! Moşul meŭ în alvarĭ de Paşă!

Agachi. — Precum veḑĭ, Ghiţă dragă... Fiind în arnaval...

Coşcodan. — La vîrsta d-tale!.. un om aproape e 60 de anĭ!.. Ce ruşine! Ar trebui sĕ 'nţelegĭ că ;ĭ-aĭ trăit traĭul, şi 'ţĭ-aĭ mâncat malaĭul de mult... ŭ sûnt tênĕr, şi nu fac nebuniĭ ca d-ta.

Agachi. — Aşa este; tu aĭ tinereţă, dar fiind că u sciĭ sĕ profiţĭ de dînsa, 'ţĭ-am luat-o înprumut pen-ru ca sĕ nu muceḑească.

Coşcodan. — Frumos!

Agachi. — Ce 'ţĭ folosesce că aĭ numaĭ 25 de anĭ 'o inimă sbârcită ca o cĭupercă degerată; eŭ sûnt cu ĕrul sur, nu ḑic ba, dar încaĭ inima mea e de 25 e anĭ. Ea sburdă şi bate ca un clopot...

Coşcodan. — Ca un clopot dogit.

Agachi. — Maĭ bine aşa de cât sĕ sune a gologan, ı inima ta.

Coşcodan. — Nu te 'nţeleg; dar orĭ cum sĕ fie, eŭ sciŭ unde merg şi unde-oĭŭ s'ajung...

Agachi. — Tu, sĕ 'ţĭ spun eŭ ce-aĭ s'ajungĭ. Toată vieaţa ta aĭ sĕ strîngĭ para câte para, s'aĭ sĕ trăĭescĭ sărac, ca sĕ morĭ bogat. Haĭnele tale aĭ sĕ le porţĭ câte ḑece anĭ, ş'o păreche de mănuşĭ câte şése lunĭ. Caiĭ tĕĭ or sĕ şeaḑĕ cu dinţiĭ la stele; slugile tale or sĕ posteascĕ 365 de ḑile pe an, luând pildă de la stăpânul lor, şi, când iĭ închide ochiĭ, lumea are sĕ ḑicĕ c'aĭ murit, pentru ca sĕ economisescĭ cheltuĭelele vieţiĭ.

Coşcodan. — Prea bine; şi d-ta aĭ s'ajungĭ în curênd cu cârjă, cu trupul gârbovit, şi cu tufă 'n bŭzunar.

Agachi. — Fie; însă pĕn' atuncĭ, fiind că am nevoĭe de un al 14-lea musafir, vin de mănâncă cu noĭ.

Coşcodan. — Ba, foarte mulţemesc... Căcĭ în astă noapte sûnt hotărît sĕ cheltuĭesc o parte din averea cea care-o adun para câte para...

Agachi. — Tacĭ, nu spune una ca asta, că se cutremură pămêntul.

SCENA VIII.

Agachi, Coşcodan, Barză.

Barză. — Cucoane, a început a ninge. S'aduc o birjă?

Coşcodan. — Nu 'ĭ nevoĭe, că doar nu şed peste lume... O palmă de loc.

Agachi. — (în parte) Tocmaĭ la barieră. Se teme sĕ cheltuĭască doĭ sfanţĭ.

Barză. — Cucoane, da 'ĭ zăpada la genunchĭ.

Coşcodan. — Eĭ! nu maĭ bodogăni.

Agachi. — Al tĕŭ e ţopêrlanul ista?

Coşcodan. – E lacheul meŭ.

Agachi. — Trebuĭe sĕ fie flămênd. Înprumută-mi'l pe vr'o două ore.

Coşcodan. — Da ce vreĭ sĕ facĭ cu el?

Agachi. — Vreŭ sĕ 'l fac al 14-lea musafir. Haĭ, ţopêrcă, vin cu mine la masă. Oĭŭ spune prietenilor că eştĭ un prinç costumat în lacheŭ.

Coşcodan. — Moşule, nu se cuvine...

Agachi. — De ce eştĭ prost? O fac în interesul tĕŭ.

Coşcodan. — Cum asta?

Agachi. — Am sĕ 'l îndop astfel, în cât sĕ n'aĭbă nevoĭe a mânca toată ḑiŭa de mânĭ... O cheltuĭală maĭ puçin pentru tine.

Coşcodan. — Bine ḑicĭ.

Agachi. — (în parte) Bre! ânc'aşa sgîrcit! (către Barză) Haĭ, mă; dar sĕ nu cumva sĕ deschiḑĭ gura cât îĭ fi la masă.

Barză. — Dec! d'apoĭ cum Doamne eartă-mĕ! oĭŭ mânca, fără sĕ deschid gura.

Agachi. — Vreŭ sĕ ḑic, sĕ nu vorbescĭ.

Barză. — N'aĭ grijă, cucoane, eŭ înghit şi tac.

Agachi. — Rĕmâĭ sănĕtos Ghiţă, fĕtul meŭ, dar ĭea seama sĕ nu facĭ cheltuĭelĭ nebunescĭ în astă noapte... Fiĭ mĕsurat dragul moşuluĭ, fiĭ mĕsurat; suĭe-te pĕn' la o sfănţoaĭcă, o sfănţoaĭcă şi jumătate... nu maĭ mult.

Coşcodan. — (supĕrat) N'am nevoĭe de sfaturile d-tale.

(Agachi şi Barză intră în dreapta).

SCENA IX.

Coşcodan; *maĭ pe urmă,* **Moĭsescu.**

Coşcodan. — Are noroc Barză, are sĕ mănânce cât şépte fără sĕ scoaţĕ o para din pungă.

Moĭsescu. — (viind prin fund) A! Domnule Ghiţă, bine că te găsesc...

Coşcodan. — Moĭsescu, arnăut!

Moĭsescu. — Nu băga de seamă... Am vĕḑut astă-ḑi dimineaţă pe şatrarul Nărilă; 'ĭ-am vorbit de d-ta, şi 'ĭ-am spus că doresci sĕ 'ĭ fiĭ ginere.

Coşcodan. — Maĭ încet, nu vorbi aşa tare, sĕ nu te-auḑĕ oare cine. (arată cabinetul din stânga).

Moĭsescu. — O damă?

Coşcodan. — (în taĭnă) O primadonă de la operă din Paris, sosită ĭerĭ în Bucurescĭ.

Moĭsescu. — Cum?.. de-abĭa s'a coborît din trăsură, ş'aĭ şi isbutit?.. berbantule!

Coşcodan. — Cine 'ĭ galantom şi frumos, lesne isbutesce cu actriçele... Dar spune'mĭ ce-aĭ pus la cale cu şatrarul?

Moĭsescu. — După recomandaţiea mea, şatrarul e dispus a'ţĭ da fata... Cât pentru duduca Smărăndiţa...

Coşcodan. — Grasă 'ĭ?

Moĭsescu. — Cine? duduca?

Coşcodan. — Ba... ḑestrea.

Moĭsescu. — Şatrarul e proprietar mare.

Coşcodan. — N'are datoriĭ?.. nu se amestecă în politică?

Moïsescu. — Nu.

Coşcodan. — Prea bine.

Moïsescu. — Am decidat cu şatrarul ca sĕ vĕ întêlniţĭ într'o casă străină, la o cunoscinţă a mea, d-na Lucsiţa Fespezanca, care dă mânĭ un bal.

Coşcodan. — N'o cunosc.

Moïsescu. — Nu face nimic. Te-oĭŭ presenta eŭ... Vină pe la 9 ore, împreună cu moşul d-tale.

Coşcodan. — Ce nevoĭe este sĕ maĭ vie şi moşul meŭ?

Moïsescu. — Ca un om care 'ĭ maĭ bĕtrân, ar fi bine sĕ între el în vorbă cu şatrarul.

Coşcodan. — Fie; mânĭ om veni amêndoĭ, negreşit.

Moïsescu. — Minunat... A! apropo; se înţelege că, îndată după nuntă, mi'ĭ plăti comisionul de 5 la sută din capitalul ḑestreĭ, după obiceĭŭ... Adio.

Coşcodan. — Nicĭ vorbă nu 'ĭ. (în parte) Aşteaptă murgule sĕ pascĭ earbă verde.

SCENA X.

Coşcodan, Neculae; *maĭ pe urmă* **Matilda.**

Neculae. — (eşind din cabinetul din stânga). Domnule, daa cea din cabinet spune că moare de foame.

Coşcodan. — Na, de-o cam dată dă'ĭ *Reforma* s'o citească. (Neculae esă) Ce dracu sĕ 'ĭ daŭ sĕ mănânce... ...é nu maĭ sûnt, rĕdichĭ nu vrea... şi cele-l-alte bu...te 's scumpe foc... Dar oare dac'aşĭ înplinio cu dînsa ...ainte de *soupé*, n'ar fi maĭ nemerit? Fiind că o sĕ

mĕ 'nsor, nu se cade sĕ maĭ am relaţiĭ de mâna stângă... Bĭata Matildă!.. Ce-o sĕ maĭ plângĕ, ce-o sĕ maĭ jălească!..

Dragă Matildă! ce reŭ îmĭ pare
Sĕ pun un capĕt l'al tĕŭ amor;
În al meŭ suflet simt o mustrare,
Dar n'am ce face, eŭ mĕ însor! } (bis).
Astfel e lumea, Matildă dragă!
Toate, ah! toate aŭ un sfêrşit.
Amorul nostru a fost o şagă
Ş'acum sorocul i s'a 'nplinit. } (bis).

Matilda. — (întrând furioasă) Mĕ rog, d-ta 'mĭ-aĭ trimis *Reforma* pentru ca sĕ'mĭ potol foamea? Na, mănânc'o friptă. (îĭ aruncă jurnalul în obraz).

Coşcodan. — Ah! Matildo, nu te mâniea, ci maĭ bine plânge-mĕ, bocesce-mĕ, căcĭ 'mĭ-a căḑut un trĕsnet pe cap.

Matilda. — Ce trĕsnet?

Coşcodan. — Măĭculiţa mea! a aflat moşul meŭ că sûntem în legătură amêndoĭ.

Matilda. — Eĭ ş'apoĭ?

Coşcodan. — A! Matildo!.. nu'l cunoscĭ pe moşul meŭ ce om este!.. un Paşă... ba nu... un bĕtrân serios, morocănos, de pe vremea luĭ Papură-vodă, care crede că actriçele 's cu dracu. El 'mĭ-a hotărît... Ah! Matildo, nu mĕ lasă inima sĕ 'ţĭ spun ceea ce 'mĭ-a hotărît.

Matilda. — Da nu te maĭ strîmba şi spune.

Coşcodan. — Matildo, sĕ fiĭ cu curaj... Moşul meŭ 'mĭ-a găsit o mireasă, şi 'mĭ-a poroncit sĕ mĕ 'n-

sor numaĭ de cât pĕn' în treĭ ḑile, căcĭ alminterea mĕ blastĕmă şi mĕ desclironomisesce.

Matilda. — Ş'apoĭ ce 'mĭ pasă mie? Însoară-te.

Coşcodan. — Cum? nu 'ţĭ smulgĭ pĕrul de desperare?

Matilda. — Nicĭ gândesc. Căsătorie bună! sĕ te vĕd c'o claĭe de copiĭ şi cu floricele la urechĭ. (voĭesce sĕ easă).

Coşcodan. — Matildo.

Matilda. — Ce maĭ vreĭ?

Coşcodan. — Dinioarea m'aĭ acusat c'aşĭ fi un sgîrcit, m'aĭ poreclit guzgan... ca sĕ 'ţĭ dovedesc că şi eŭ am obiceĭul a da suvenire la dame, te rog sĕ primescĭ din parte'mĭ, pĕn' a nu ne despărţi, o buclă de pĕr. (voĭesce sĕ taĭe cu un cuţit o buclă din pĕrul luĭ).

Matilda. — Păstrează'l pentru mireasa d-tale ca un present de cununie, un adevĕrat present de perucher.

Coşcodan. — Matildo!.. (işĭ pune nasul)

(Se aud în dreapta chiote vesele).

Măscile. — În sănĕtatea luĭ Mustafa Paşa.

SCENA XI.

Coşcodan, Agachi, Matilda, Bombeanu, Barză, Neculae, Măscĭ (toţĭ întră cu paharele în mână).

Măscile.

Vivat Paşa Mustafa!
Vivat Mustafa Paşa! etc.

Agachi. — Neculae, adă punciŭl aci. (Neculae aduce un mare vas cu punciŭ).

Coşcodan. — (în parte) Înghite-Agachi!

Agachi. — Ce-am vĕḑut? Matilda! artista noastră cea ĭubită? Fraţilor căusaşĭ, sĕ bem în sănĕtatea Matildeĭ.

Măscile. — (bênd) În sănĕtatea Matildeĭ!

Matilda. — Domnilor... vĕ mulţemesc... Daţi'mĭ voĭe însă sĕ vĕ presint o persoană rară în societatea românească! Un tênĕr de 25 de anĭ, elegant, frumos ca soarele, dar sgîrcit... de se rĕsuflă numaĭ pe-o nară de economie.

Agachi. — Unde 'ĭ?

Matilda. — (aducênd din fund pe Coşcodan, care caută sĕ fugă) Eata'l!

Agachi. — (în parte) Nepotul meŭ! (tare) Fraţilor căusaşĭ! rîdicaţi'l în triumf şi 'l puneţĭ pe masă, ca sĕ asculte judecata luĭ Solomon.

Coşcodan. — (sbătêndu-se in mânile măscilor) Domnilor! îmĭ boţiţĭ haĭnele.

Agachi. — Acum, în puterea noastră de Cadiŭ, îl osândesc sĕ asculte cu luare aminte cânticul sĕŭ. (măscile staŭ grupate înpregĭurul meseĭ pe care stă Coşcodan).

I.

Cunosc din întêmplare
Un tênĕr Coşcodan
Ce are multă stare
Şi suflet de guzgan.
Elegant ca o păpuşă,
Acest tênĕr galantom
Poartă numaĭ o mănuşă,
Căcĭ e foarte econom.
El trăĭesce calicit,
Ca sĕ moară 'nbogăţit.

II.

El cu răbdărĭ prăjite
Hrănecse trupul seŭ
Şi ne 'ncetat înghite
Bordo... din eleşteŭ.
Când doarme 'n nepăsare,
Acest tênĕr galantom
Se resuflă pe o nară,
Căcĭ e mare econom.
El trăĭesce calicit,
Ca sĕ moară 'nbogăţit.

Coşcodan. — (furios) Domnilor, daţi'mĭ drumul. (voĭesce sĕ sară de pe masă).

Matilda. — Ba nu; ţineţi 'l pe loc, că maĭ este un al treilea cuplet.

Agachi. — Cântă'l Melpomeno.

Matilda. — Bucuros.

III.

Sermanul se socoate
Un Don Juan frumos;
Înşeală cât se poate
Şi'ĭ foarte generos.
Ca presente de ĭubire,
Acest tênĕr galantom
Dă din pĕru'ĭ douĕ fire,
Căcĭ e mare econom.
El trăĭesce calicit,
Ca sĕ moară 'nbogăţit.

Toţĭ. — Ha, ha, ha.

(Coşcodan sare de pe masă şi fuge prin fund în risul tuturor).

ACTUL II.

Teatrul represintă un salon de bal cu uşĭ marĭ în fund, care se deschid în al doilea salon luminat cu policandre; uşă în dreapta; o masă de cărţĭ în fund, în stânga.

SCENA I.

Fespezanca, Tinca, Moĭsescu, invitaţĭ la bal; *maĭ pe urmă* **Nărilă** cu **Smărăndiţa.**

Arie de valţ.

Toţĭ (jucând valţul).

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal,
De-a sări mereŭ în joc.
Şi de-a sĕ 'nvêrti pe loc!

(Cavaleriĭ se închin la dame şi le duc în salonul din fund).

Moĭsescu. — Cucoană Lucsiţă, balul d-tale e minunat de frumos şi de vesel!

Fespezanca. — Aşa mi se pare şi mie... Nu că mĕ laud, dar ca mine niciĭ o damă nu are talentul sĕ însufleţească o adunare.

Moĭsescu. — Şi niciĭ că 'ĭ de mirat, cucoană. Amabilitatea d-tale încântă pe toţĭ cavaleriĭ... ea 'ĭ un capital cu dobîndă de 50 la sută.

Fespezanca. — Destul, destul Moĭsescule; nu 'mĭ bombarda modestiea cu complimente... Tincă.

Tinca. — (viind din fund) Aud.

Fespezanca. — (încet) Ce 'ţĭ-a spus la urechĭ cavalerul tĕŭ, în vreme ce jucaţĭ valţul?

Tinca. — 'Mĭ-a mărturisit că'ĭ era prea cald.

Fespezanca. — Detreabă tênĕr!.. Se cunoasce că'ĭ bine crescut.

Tinca. — Şi că se teme de căldură .. Dar cum de-aĭ vĕḑut maman că 'mĭ-a vorbit la ureche.

Fespezanca. — Ochiĭ meĭ te urmăresc necontenit...

Tinca. — Pentru ce?

Fespezanca. — Pentru ca sĕ privegheze asupra nevinovăţieĭ tale. (duĭos) Ah! Tincă, tu nu sciĭ ce vrea sĕ ḑicĕ a fi mamă.

Fespezanca. — Încă nu, maman.

Fespezanca. — (sĕrutând'o) Draga neneacăĭ!

Moĭsescu. — Eaca şi şatrarul Nărilă cu duduca Smărăndiţa.

Nărilă. — Sĕrut mânile, cucoană Lucsiţă... sănĕ... (strĕnută) toasă?

Fespezanca. — Mulţemesc, dar d-ta?

Nărilă. — Eŭ am prins un gutu... gutu... (strĕnută) raĭŭ de cele tătărescĭ.

Tinca. — De ce-aţĭ venit aşa de târḑiŭ, Smărăndiţă?

Smărăndiţa. — Din pricina babacăĭ. Pune'ţĭ în gând că, de vr'o ḑece ḑile, babaca s'a îndrăgit de paserĭ ş'a cumpĕrat vr'o 30 de canarĭ.

Tinca. — Şi ce face cu dînşiĭ.

Smărăndiţa. — Petrece toată ḑiŭa în societatea lor... pĕn' îl scoţĭ dintre jigăniĭ, îţĭ eśă sufletul.

Nărilă. — O mărturisesc; singura mea mulţemire e sĕ... e sĕ... (strĕnută).

Fespezanca. — (riḑênd) Sĕ strĕnuţĭ?

Nărilă. — Ba, sĕ aud canariĭ ciripind... De-acolo încolo, lumea mi'ĭ cu totul *adiafora.*

Fespezanca. — Frumos compliment ne facĭ *arhon* şatrar!

Nărilă. — Adică vorba vine, căcĭ îmĭ plac şi adunările care se isprăvesc de vreme... Moĭsescule, sosit-a *ipochimenul ?*

Moĭsescu. — Domnul Ghiţă Coşcodan? Încă nu; dar îl aştept sĕ vie cu moşul seŭ, ca sĕ între în vorbă cu d-ta despre cununie.

Tinca. — Ce cununie?

Nărilă. — A Smărănditeĭ.

Tinca. — Ce-aud? Te mărițĭ, dragă?

Smărăndița. — Aşa, se vede.

Nărilă. — Şi la capul d-tale, duducă Tincă.

Tinca. — *Merci.*

Fespezanca. — O! cât pentru dînsa, avem vreme... Amatorĭ n'or lipsi.

Moĭsescu. — Cred şi eŭ; duduca Tinca are zestre de 30,000 de galbinĭ!

Nărilă. — Vorba ceea; marfa sĕ fie bună, muşterii nu lip... (strĕnută) sesc.

Tinca şi Smărăndița. — Muşteriĭ!

Fespezanca. — Cu adevĕrat... Chĭar în ĭearna aceasta s'aŭ presentat maĭ mulţĭ tinerĭ... vr'o şépte, foarte bunĭ.

Tinca. — Maĭ cu seamă domnul Bombeanu... un oficer de artilerie, recomandat de însuşĭ moşul meŭ, Prefectul.

Nărilă. — D-nul Bombeanu? îl cunosc... un tênĕr cu

stare și cu *hristoitie*... De ce nu 'l-aĭ ginerit, cucoană Luc... Luc...? (strĕnută).

Fespezanca. — Tinca e prea tĕnĕră încă... prea fragedă... (în parte) ș'apoĭ nu vreŭ s'ajung ieacă de pe-acu.

Moĭsescu. — Lăsați-mĕ pe mine, cucoană, sĕ găsesc un barbat duducăĭ Tincăĭ. Am la mână un procuror *fein, fein*... Sĕ'mĭ dațĭ voĭe ca sĕ vĕ'l presint.

Fespezanca. — Fie; presentează'l... însă nu ĭeŭ nicĭ o hotărîre... Dacă 'mĭ-a plăcea... om vedea... avem vreme.

(Orhestra începe a cânta un cadril. Doĭ cavalerĭ vin de învită pe Tinca și Smărăndița).

Moĭsescu. — Eaca contradansul începe... Cucoană Lucsiță, vreĭ sĕ jucăm împreună?

Fespezanca. — Oare... sĕ joc?.. Haĭ. (Moĭsescu îĭ dă braçul).

Toțĭ (cbă cântând):

Ce plăcere 'n carnaval
De-a petrece noaptea 'n bal, etc.

(Toțĭ se duc în salonul din fund).

SCENA II.

Agachi, Coșcodan, Barză.

Agachi. — Da bine unde mĕ ducĭ, Ghiță?

Coșcodan. — La bal, moșule.

Agachi. — La bal?.. la cine?

Coșcodan. — La o vĕduvă.

Agachi. — Se vede că face praznic de sufletul rĕposatuluĭ...

Barză. — (rîḑĕnd) Hi, hi, hi; mare poznaş e cuconul Agachi.

Coşcodan. — Bade Stane, te poftesc sĕ nu te-amestecĭ în conversaţiea noastră.

Agachi. — Da de ce 'l oprescĭ?.. vorbesce frumos creştinul.

Barză. — Hi, hi, hi; mĕ ĭeĭ în treĭ parale... Hi, hi, hi.

Coşcodan. — Ear te hlizescĭ?.. (cătră Agachi) Te-aĭ apucat de 'l-aĭ îmbĕtat ĭerĭ noapte, şi de-atuncĭ e nesuferit.

Agachi. — Bĭetul flecăŭ! nu mâncase de două ḑile acasă la tine.

Coşcodan. — Sĕ lăsăm vorba asta, moşule; sciĭ pentru ce te-am rugat sĕ mĕ 'ntovărăşescĭ acilea?

Agachi. — Ba.

Coşcodan. — Pentru o treabă foarte importantă.

Agachi. — Mĕ miram eŭ sĕ cheltuĭescĭ tu degeaba doĭ sfanţĭ cu birja!

Coşcodan. — La întoarcere veĭ plăti d-ta.

Agachi. — Dar; pentru că tarifa e maĭ scumpă după meḑul nopţiĭ.

Coşcodan. — A! moşule, cum poţĭ crede...

Agachi. — Cred tot, dar nu te *sânchisi*... fă'ţĭ trebuşoarele, că eŭ te studiez. Te găsesc interesat... interesant, vreŭ sĕ ḑic.

Coşcodan. — (cătră Barză) Du-te de-aşteaptă jos la fecĭorĭ; dar maĭ ântêĭ adă'mĭ mănuşile.

Barză. — (dându'ĭ două părechĭ de mănuşĭ) Poftim.

Agachi. — Două părechĭ de mănuşĭ şi cu cele din mână treĭ? Ce însemnează acest lucs de mănuşerie?

Coşcodan. — Aşa mi'ĭ obiceĭul meŭ... Fie care bal mĕ ţine treĭ părechĭ de mănuşĭ.

Agachi. — Bre! ce cochetărie!.. schimbĭ de treĭ orĭ?

Coşcodan. — Întâĭ, când mĕ înfăçişez în salon, mĕ arăt cu mănuşĭ proaspete. . . noĭ. . .

Agachi. — Ca toată lumea.

Coşcodan. — Peste ḑece minute, după ce am complimentat pe stăpâniĭ caseĭ, mĕ retrag de-o parte şi pun a doŭa păreche... pe aste. (arată alte mănuşĭ).

Agachi. — Pe aste?.. d'apoĭ nu's noĭ, sûnt purtate...

Coşcodan. — Şi maĭ târḑiŭ, când aduc fecĭoriĭ paharele cu limonadă, vine rĕndul ăstorlalte. (arată alte părechĭ).

Agachi. — Sûnt negre de tot.

Coşcodan. — Tocmaĭ pentru asta, n'am grijă sĕ le maĭ mînjesc.

Agachi. — Care vrea sĕ ḑicĕ, tu cu treĭ părechĭ de mănuşĭ o ducĭ un an, ca ţiganu cu cămaşa!

Barză. — Hi, hi, hi.

Coşcodan. — Tot aci aĭ fost, mojicule?.. Eşĭ afară.

Barză. — Hi, hi, hi. (esă prin dreapta).

SCENA III.

Agachi, Coşcodan.

Agachi. — Sûntem singurĭ?

Coşcodan. — Singurĭ.

Agachi. — Vreaŭ sĕ'ţĭ daŭ o reçetă, ca sĕ economisescĭ şi mănuşile ale purtate.

Coşcodan. — (cu bucurie) Care reçetă, moşule? spune.

Agachi. — (în taină) Nu ne-aude nimenĭ?

Coşcodan. — Nimenĭ.

Agachi. — Cumpĕră o bucată de cridă de 5 parale, şi'ţĭ freacă mânile cu dînsa, de câte orĭ eştĭ poftit undeva.

Coşcodan. — (supĕrat) Tronc!.. eŭ creḑusem că vorbescĭ serios.

Agachi. — Bre! aĭ întrecut şi pe vĕrul meŭ Antohi Sgîrcea.

Coşcodan. — Ea lasă glumele de-o parte, moşule, că nu'ĭ aci locul de spus cabazlîcurĭ... sĕ vorbim de motivul pentru care te-am rugat sĕ viĭ cu mine.

Agachi. — Care motiv?.. A fi ear vr'o speculaţie cu folos sigur.

Coşcodan. — Ba nicĭ gândesc la speculaţie în bal?.. Te-am adus aci, ca sĕ punem la cale o cununie.

Agachi. — Aş! a cuĭ?

Coşcodan. — A mea.

Agachi. — A ta? Nu mĕ nebuni... Tu, te-aĭ hotărît a întra în cheltuĭala uneĭ nunţĭ?

Coşcodan. — Eŭ... m'am hotărît, precum ḑicĭ, a întra în cheltuĭala uneĭ nunţĭ.

Agachi. — Aĭ avea tu curajul sĕ scoţĭ banĭ din pungă ca sĕ hrănescĭ şi sĕ înbracĭ maĭ multe suflete? Pun rĕmăşag ḑece galbinĭ.

Coşcodan. — Ḑece galbinĭ? ţin rĕmăşagul.

Agachi. — (în parte) Aĭ! m'a prins hoţul.

Coşcodan. — Maĭ ânteĭ că nevasta mea am s'o deprind cu gusturĭ simple, n'are sĕ facĕ cheltuĭelĭ cu mătăsăriĭ, cu fleacurĭ de modă care ruinează familiile; cât pentru copiĭ, cred că m'a feri Dumnedeŭ sĕ am maĭ mult de cât unul... Ş'apoĭ în sfêrşit fie ce-a fi, când inima ĭubesce... când inima doresce...

Agachi. — Se vede că e bogată?

Coşcodan. — 10,000 de galbinĭ ḑestre.

Agachi. — Numaĭ?

Coşcodan. — Şi are un tată...

Agachi. — Ofticos?

Coşcodan. — Ba nu tocmaĭ ofticos, dar cam slab. Şatrarul Nărilă, trebuĭe sĕ'l cunoscĭ.

Agachi. — Eŭ?.. sĕ 'l îngrop, dacă 'l sciŭ cine 'ĭ.

Coşcodan. — Şatrarul Nărilă e proprietar de moşie, şi maĭ are în Bucurescĭ un loc întins, care în curênd o sĕ aĭbă o valoare foarte mare.

Agachi. — Cum asta?

Coşcodan. — Am aflat din isvor sigur că Stăpânirea are nevoĭe de el, ca sĕ zidească un spital pentru nebunĭ... Şatrarul încă n'o scie; prin urmare, am de gând sĕ 'l cumpĕr eŭ, îndată după cununie, cu preç de nimic, ş'apoĭ sĕ 'l vênd Stăpânireĭ cu folos de sută la sută.

Agachi. — Ce-aud? Neruşinatule, vreĭ sĕ înşelĭ Guvernul? şi inima ta de cetăţean te lasă sĕ comiţĭ o asemenea scamatorie în baniĭ statuluĭ?.. Glasul consciinţiĭ nu te înspăĭmântă? Vocea Patrieĭ române nu te opresce pe malul abisuluĭ?..

Coșcodan. — Ha, ha, ha; vorbescĭ chĭar ca un redaptore... însă n'am vreme sĕ'țĭ respund, că treaba 'ĭ grabnică.

Agachi. — Cu atât maĭ bine, că și eŭ am o treabă importantă pe la meḑul nopțiĭ.

Coșcodan. — Vreĭ sĕ te culcĭ, sĕ te odihnescĭ?

Agachi. — Ferească Dumneḑeŭ!.. Am un *soupé* cu câțĭva prietenĭ i prietene.

Coșcodan. — Ear *soupé.* Mĕ mir, ḑeŭ, ce mulțemire poțĭ găsi cheltuind starea cu străiniĭ?

Agachi. — Mulțemirea de a n'o lăsa clironomie la nepoțĭ ca tine.

Coșcodan. — A!.. fie!.. însă aĭ putea-o întrebuința maĭ bine de cât cu mesele.

Agachi. — Tu nu sciĭ, nu 'țĭ poțĭ închipui plăcerea unuĭ *soupé* cu persoane vesele care glumesc și rîd la lumina policandrelor, și în sunetul paharelor de șampanie... Pentru tine 'ĭ halima.

Când vinul curge în pahare,
Când ochiĭ vesel strălucesc,
Inima 'mĭ saltă și tresare
De un fior dumneḑeesc.
Ridic un pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin
Și cânt voĭos și mi'l închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.

Şi orĭ care chin
Eŭ mi'l botez cu vin
Pluf!
Vieaţa se stinge cu grăbire,
Aniĭ ceĭ tinerĭ se strecor;
Dar eŭ nu simt nicĭ o mâhnire
Căcĭ mĕ ţin tot de urma lor.
Purtând un pahar
Plin, plin,
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi bênd voĭos lor îl închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu.
Şi orĭ care chin
Eŭ mi'l înnec în vin.
Pluf!

Coşcodan. — (în parte) Bine 'l-a numit Agachi, cine 'l-a botezat!

SCENA IV.

Agachi, Coşcodan, Moĭsescu.

Moĭsescu. — (viind din fund) A! bine c'aţĭ sosit... Vĕ aşteptam cu nerăbdare.

Coşcodan. — Unde 'ĭ şatrarul?

Moĭsescu. — S'a dus sĕ tragĕ un cĭubuc în etacul gazdeĭ.

Coşcodan. — Dar domnişóra Smărăndiţa, fata luĭ?

Moïsescu. — E în salon, mergĭ de-o poftesce la joc.

Coşcodan. — Bucuros.

Moïsescu. — Cât pentru şatrarul, îndată ce 'şĭ-a face chĭeful şi s'a întoarce aci, domnul Agachi unchĭul d-tale, ar trebui sĕ nu peardĕ vreme şi sĕ 'ĭ vorbească de măritiş.

Agachi. — D'apoĭ nu cunosc pe şatrarul.

Moïsescu. — Îl veĭ cunoasce, cum îl veĭ vedea; e înbrăcat cu antereŭ şi cu gĭubea.

Agachi. — Ca un lăutar?.. Nu cumva are şi naĭŭ?

Moïsescu. — (către Ghiţă) Acuş are sĕ înceapĕ contra-dansul... Vin ĭute. (esă prin fund).

Coşcodan. — Mergĭ înainte că te-ajung. (către Agachi în taĭnă) Unchĭule, îţĭ încred soarta mea şi nu mĕ îndoĭesc de isbândă.

Agachi. — N'aĭ nicĭ o grijă, nepoate. Cât 'l-oĭŭ zări pe şatrarul, am sĕ 'l sucesc ca pe-un titerez.

Coşcodan. — Sĕ te vĕd, unchĭule, dacă eştĭ diplomat bun... sĕ nu 'ĭ pomenescĭ însă de locul care vrea sĕ 'l cumpere Guvernul. (esă prin fund).

Agachi. — Ferească sfîntul!.. (în parte) Nepotul meŭ e chĭar salba draculuĭ.

SCENA V.

Agachi, Chirilă (viind din fund).

Chirilă. — Măĭ, măĭ, măĭ! cald îĭ în sală!.. Musafiriĭ sûnt grămădiţĭ ca sardelele 'n putină. (se aeresză cu o basma roşie de bumbac).

Agachi. — (esaminând pe Chirilă) Un antereŭ cu gĭubea!.. trebuĭe sĕ fie şatrarul... se vede că 'şĭ-a făcut chĭeful. (tare) *Arhon*... (în parte) 'Ĭ-am uĭtat numele.

Chirilă. — (în parte) Mie 'mĭ ḑice *arhon?*

Agachi. — (apropiindu-se) *Arhon*... mĕ închin cu plecăcĭune.

Chirilă. — (închinându-se) Sĕrut mânile, boĭerule.

Agachi. — Frumos bal, nu 'ĭ aşa?

Chirilă. — Prea frumos, numaĭ cam înghesuit.

Agachi. — Aşa 'ĭ moda de astăḑĭ. Cu cât salonul e maĭ mic, cu atât numĕrul invitaţilor e maĭ mare.

Chirilă. — Proastă modă... drept sĕ 'ţĭ spun... În vremea noastră oameniĭ ştieaŭ sĕ petreacĕ mult maĭ bine.

Agachi. — Negreşit, negreşit. . . (în parte) A sĕ 'mĭ vorbească din vremea luĭ Caragea.

Chirilă. — Pune'ţĭ în gând că de-un ceas îmĭ caut copila prin bal şi n'o găsesc, aşa de multă lume e în salon.

Agachi. — A! sûnteţĭ părinte, *arhon*... aveţĭ o copilă?.. (în parte) El e şatrarul.

Chirilă. — Dar, boĭerule; m'a învrednicit Dumneḑeŭ sĕ fiŭ tată.

Agachi.—Nu'ĭ vina d-tale...şi eŭ, *arhonda*, sûnt unchĭŭ.

Chirilă. — Am o copilă care 'mĭ seamĕnă mie bucăţică tăĭeată... un bujor.

Agachi. — Sĕ 'ţĭ trăĭească!.. Eŭ, *arhon*... am un nepot care nu 'mĭ seamĕnă nicĭ de cum... (în parte) Slavă Domnuluĭ!

Chirilă. — A! cum îl chĭamă?

Agachi. — Ghiță Coșcodan, un tênĕr cu stare, econom și numaĭ bun de însurat.

Chirilă. — Coșcodan?.. frumos nume!.. Eŭ mĕ chĭem *chir* Chirilă.

Agachi. — *Chir* Chirilă?.. și la maĭ mare. (se închină).

Chirilă. — Sĕrut mânile... De câțĭ anĭ e nepotul d-tale?

Agachi. — De 20,000 de galbinĭ.

Chirilă. — 20,000 de anĭ?.. de galbinĭ? vreŭ sĕ dic!

Agachi. — Dar, și cu toate aceste el aspiră a sĕ însura cu fiĭca d-tale, *arhon...*

Chirilă. — Ce spuĭ, boĭerule?.. Vrea sĕ 'mĭ fie ginere nepotul d-tale?

Agachi. — Așa se vede... S'a înamorat de domnișóra... și m'a rugat ca sĕ întru în vorbă cu d-ta... sĕ rupem târgul, cum se dice.

Chirilă. — (în parte) 20,000 de galbinĭ! (tare) Boĭerule, propunerea d-tale mĕ cinstește peste mĕsură și nu dic ba... Însă înțelegĭ că datoriea mea de părinte mĕ silește a lua oareșĭ care *pliroforiĭ.*

Agachi. — *Pliroforisesce-te*, boĭerule, *pliroforisesce-te.*

Chirilă. — Așĭ vrea sĕ știŭ maĭ ântêĭ dacă nepotul d-tale are *hristoiftie?*

Agachi. — Are.

Chirilă. — Dacă 'ĭ om statornic, econom?

Agachi. — El?.. e în stare sĕ taĭe un fir de pĕr în patru.

Chirilă. — Mĕ bucur, că şi eŭ sûnt asemenea, şi copila mea tij.

Agachi. — Minunat! sĕ vĕ caute cineva cu luminarea, nu v'ar putea găsi maĭ potriviţĭ... Când facem nunta?

Chirilă. — Nunta?.. cât maĭ ingrabă... Mĕ duc sĕ daŭ de ştire Marghĭoliţiĭ... (se îndreaptă spre fund).

Agachi. — (in parte) Marghĭoliţiĭ? Credeam că se numesce Smărăndiţa.

Chirilă. — 20,000? (esă).

Agachi. — Nicĭ o para maĭ puçin. (singur) Miroasă a băcan şatrarul... Şmecherul cel de Ghiţă 'l-a ales inadins ca sĕ nu cheltuĭească cu băcăniile, după ce s'a insura. (căutând ceasornicul) 'Mĭ-am isprăvit peţitoriea... maĭ am ăncă jumătate de ceas de jĕrtfit în folosul familieĭ.

SCENA VI.

Agachi, Coşcodan (viind vesel din fund).

Coşcodan. — A! unchĭule, am jucat cu domnişóra Smărăndiţa şi m'a fermecat.

Agachi. — Aşa degrabă?

Coşcodan. — Ea 'mĭ-a mărturisit că are gusturĭ simple, că nu 'ĭ plac tualetele, diamantele... E un ănger, unchĭule, un ănger... Am strîns'o de mână. (işĭ scoate mănuşile).

Agachi. — Şi de-acea 'ţĭ scoţĭ mănuşile?

Coşcodan. — Ba nu; dar a venit rêndul sĕ pun No. 2... Ea spune'mĭ, aĭ vĕḑut pe socrul meŭ?

Agachi. — Pe *chir* Chirilă? 'l-am vĕḑut.

Coşcodan. — Ce fel *chir* Chirilă?.. Nărilă, vreĭ sĕ ḑicĭ?

Agachi. — Cum Nărilă? Chirilă.

Coşcodan. — Ba Nărilă.

Agachi. — Nărilă, Chirilă, tot într'o rilă, tot doĭ leĭ ş'un ort... 'Ĭ-am cerut fata maĭ dinioarea.

Coşcodan. — Aĭ cerut pe Smărănditļa?

Agachi. — Ce fel Smărănditļa?.. Marghĭolitļa.

Coşcodan. — Marghĭolitļa?.. te înşelĭ, Smărănditļa... Da unde 'l-aĭ vĕḑut pe şatrarul?

Agachi. — Chĭar aci.

Coşcodan. — Aci? nu se poate... şatrarul n'a eşit încă din etac... nu 'şĭ-a isprăvit cĭubucul.

Agachi. — Apoĭ dar cu cine dracul am vorbit, cu care lăutar?

Coşcodan. — Cu *chir* Chirilă, poate?..

Agachi. — Tocmaĭ; un soĭŭ de băcan cu antereŭ...

Coşcodan. — Te-aĭ înşelat, unchĭule... aĭ făcut pozna... Eaca şatrarul Nărilă cu fiĭcă-sa... trebuĭe sĕ dregem îndată greşala.

SCENA VII.

Agachi, Coşcodan, Nărilă, Smărănditļa (viind din fund).

Nărilă. — Smărănditļă, vin' în salonul ăsta sĕ ne rĕsuflăm.

Coşcodan. — *Arhon* şatrar, daţi'mĭ voĭe să vă presentez pe unchĭul meŭ, domnul Agachi Flutur, proprietar bogat şi ne însurat.

Nărilă. — Sûnt prea fericit, cucoane Agachi de a... a. . . (strĕnută).

Agachi. — Într'un ceas bun.

Nărilă. — Amin... Guturaĭul dracului nu mă slăbeşte.

Agachi. — Freacă'ţĭ nasul c'o lumînare, că trece îndată.

Nărilă. — Oare?.. Doftorul Flaĭmuc m'a sfătuit să întrebuinţăz tereben... (strĕnută).

Agachi. — tină... Să'ţĭ fie de bine.

Nărilă. — Amin.

Coşcodan. — (încet către Agachi) Deschide vorba.

Agachi. — (încet) Ce vorbă?

Coşcodan. — (asemenea) Despre căsătorie... însă cu meşteşug.

Agachi. — Las' pe mine. (îşĭ drege vocea) *Arhon* şatrar, în calitatea mea de unchĭŭ, am un nepot care 'ĭ în vîrstă de căsătorit şi care ĭubesce pe domnişóra Smărăndiţa ca un haĭŭ-huĭŭ; prin urmare dorinţa luĭ şi a mea cea maĭ mare este ca să ne însurăm.

Nărilă. — Aud?

Agachi. — Ca să se 'nsoare cu copila d-tale; primescĭ?

Nărilă. — *Arhon* Agachi, chipul *simandicos* cu care 'mĭ-aĭ făcut această propunere, îmĭ măguleşte *filotimiea*... dă'mĭ voĭe însă să mă gândesc...

Agachi. — Mă eartă, *arhon* şatrar, că n'am vreme; pĕn' în treĭ orĭ, primescĭ?.. Una, două... tr...

Nărilă. — Pri... pri... (se luptă cu strĕnutatul).

Agachi. — Dăĭ drumul, dăĭ.

Nărilă. — (strĕnută) mesc.

Coşcodan. — A! cât sûnt de fericit, *arhon* şatrar, de a intra în familiea d-tale; dă'mĭ voĭe sĕ vĕ sĕrut mâna, ca la un părinte.

Nărilă. — Vină în braçele mele fiĭule. (strînge în braçe pe Coşcodan).

Agachi. — Tabloŭ!

Nărilă. — Şi pe d-ta, *arhon* Agachi.

Agachi. — (în parte) A sĕ mĕ umple de guturaĭŭ. (se înbrăçişează cu Nărilă).

Coşcodan. — (apropiindu-se de Smărăndiţa) Credeţĭ, domnişoară, că inima mea...

Smărăndiţa. — (coborînd ochiĭ) Domnule...

Nărilă. — Dăĭ mâna sĕ 'ţĭ-o sĕrute, că aĭ sĕ'ĭ fiĭ nevastă. (Coşcodan sĕrută mâna Smărăndiţeĭ) Noroc sĕ dea Dumnedeŭ... Ghiţă, fĕtul meŭ, te las cu Smărăndiţa; ţine-o de vorbă, în vreme ce eŭ cu naşul teŭ, om pune la cale despre condiţiile cu... nu... nu... nu...

Agachi. — (viindu'ĭ a strĕnuta) nu... nu... nu...

Nărilă şi Agachi. — (strĕnutând odată) nieĭ.

Agachi. — Na, că m'am molipsit şi eŭ... *Arhon* şatrar, haĭ sĕ bem un pahar de poncĭŭ la bufet, ca sĕ înnecăm guturaĭul.

Nărilă. — Bucuros, *arhon* cuscri. (merg amêndoĭ pĕnă la uşa din fund).

Agachi. — (la uşă) Poftim, *arhon* şatrar.

Nărilă. — După d-ta, *arhonda*.

Agachi și Nărilă. — Da mĕ rog... Ce se potrivesce... Na, na, na. (strĕnută) Amin! (esŭ).

SCENA VIII.

Coșcodan, Smărăndița.

Smărăndița. — (în parte) Babaca mĕ lasă singură cu un cavaler... 'mĭ-e frică.

Coșcodan. — (în parte) Iĭ frumușică de tot. Încă n'o vĕḑusem bine pĕn'acum. (tare) Cuvintele părinteluĭ d-vóstrĕ, domnișóră Smărăndiță, îmĭ daŭ curajul a vĕ mărturisi, că inima mea simte o bucurie fără marginĭ, când gândesc la fericirea ce mĕ așteaptă!

Smărăndița. — (rușinoasă) Domnule...

Coșcodan. — Aș fi însă de o mie de orĭ maĭ mulțemit, dac'așĭ afla din gurița d-voastră, că primițĭ fără displăcere a vĕ cununa cu mine.

Smărăndița. — Domnule, nu'mĭ trecea prin minte nicĭ de cum sĕ mĕ mărît așa degrabă; dar fiind că tata a găsit de cuviință...

Coșcodan. — Ah! domnișóră, credețĭ, că oĭŭ face toate jĕrtfele, ca sĕ nu vĕ căițĭ de a purta numele meŭ.

Smărăndița. — Nu mĕ îndoĭesc, domnule; căcĭ te cred un galantom.

Coșcodan. — O! cât pentru galantomie, nime nu nĕ 'ntrece. Ițĭ vedea cât de plăcută este vieața în căsătorie. Vom locui amêndoĭ într'o căsuță mică, la mahala, fără lucs, fără... tereremul deșĕrtăcĭunilor lumescĭ;

căcĭ adevĕrata fericire nu stă în acele secăturĭ... Privițĭ la cuĭbul turturelelor... un pic de puf și câteva frunḑe, și cu toate astea nu sûnt alte jigăniĭ pe lume maĭ ĭubitoare și maĭ fericite...

Smărăndița. — O! pentru mine, gusturile mele sûnt prea simple. Cât oĭŭ avea un clavir, mĕ 'npac lesne, orĭ unde aș fi.

Coșcodan. — Un clavir!.. Nicĭ vorbă nu'ĭ, că'țĭ avea unul... Îl vețĭ avea pe-a d-voastrĕ.

Smărăndița. — Al meŭ e cam vechĭŭ, cam hêrbuit...

Coșcodan. — 'L-om da, de 'l-a drege.

Smărăndița. — Maĭ bucuroasă aș fi sĕ am unul noŭ, un piano Erhard.

Coșcodan. — O! Smărăndiță... domnișóră Smărăndiță, fericirea nu stă într'un piano vechĭŭ séŭ noŭ; ea isvoresce din dragoste, din amorul ce 'mĭ-aĭ inspirat de cum te-am vĕḑut. (se pune pe canape lângă Smărăndița).

Smărăndița. — (depărtându-se în cela-l-alt capĕt a canapeleĭ). Domnule...

Coșcodan. — Nu vĕ temețĭ, că avețĭ a face cu un galantom.

Eŭ te ĭubesc ca gentilom
    Pre legea mea! (bis).
Sûnt gentilom, sûnt galantom
    Pe cât aĭ vrea (bis).
Ah! pentru mine... fără frică,
    Fiĭ turturică
Și eŭ voĭŭ fi amant fidel,
    Un turturel.

(împreună).

Coşcodan.	**Smărăndiţa** (în parte).
Un turturel ş'o turturică	Un turturel ş'o turturică
Noĭ amêndoĭ pe lume-om fi	Noĭ amêndoĭ pe lume-om fi
Ca turturică şi turturel	Ca turturică şi turturel
Ne încetat ne vom ĭubi.	Ne încetat noĭ vom trăi.

Coşcodan. — Ce ḑicĭ Smărăndiţă? Aşa 'ĭ că viitorul e plin de făgăduinţĭ frumoase?

Smărăndiţa. — Cu adevěrat; însă spune'mĭ te rog: îţĭ plac voĭajurile?

Coşcodan. — Aşa ş'aşa.

Smărăndiţa. — Eŭ doresc foarte mult sě vĕd Parisul.

Coşcodan. — Unde 'ĭ scumpetea cea mare?

Smărăndiţa. — Şi 'ţĭ mărturisesc că cea maĭ mare mulţemire ce 'mĭ-aĭ putea face, ar fi, după ce ne-om cununa, sě mě ducĭ în capitala Françieĭ.

Coşcodan. — Cum nu? cum nu? cel maĭ lesne lucru.

Smărăndiţa. — Şi la băile de Mare, la *Diepe...*

Coşcodan. — Aerul e cam sărat acolo... Umeḑala Măreĭ mě supĕră.

Smărăndiţa. — Apoĭ dar ne-om opri în Paris, ş'om merge pe la magasiĭ, pe la teatre, pe la concerte... om petrece ĭearna în plăcerĭ de tot soĭul.

Coşcodan. — Se 'nţelege, pe la magasiĭ... pe la teatru... (în parte) Îmĭ pare cam cheltuitoare domnişoara.

Smărăndiţa. — A! domnule Ghiţă, nu pot sě 'ţĭ spun cât mě simt de mulţemită, gândind c'am sě vĕd ţerile străine şi minunile civilisaţieĭ... Acesta 'ĭ visul meŭ cel maĭ scump.

Smărăndiţa.

Îmĭ daĭ cuvêntul de gentilom?

Coşcodan.

Pe legea mea! (bis).

Smărăndiţa.

Veĭ fi cu mine galantom?

Coşcodan.

Pe cât îĭ vrea! (bis).

Smărăndiţa.

Primesc a fi dar, fără frică,
O turturică
Şi sĕ te am barbat fidel,
Un turturel.

(împreună).

Coşcodan.	**Smărăndiţa.**
Un turturel ş'o turturică etc. etc.	Un turturel ş'o turturică etc. etc.

Coşcodan. — (în parte) E a mea!.. Am câştigat rĕmăşagul cu unchĭul meŭ... 10 galbinĭ!

Smărăndiţa. — (în parte) Pĕcat că nu se mărită şi Tinca; am face nunţile tot într'o ḑi... (stă pe gânduri)

Coşcodan. — (în parte) Un lucru numaĭ mĕ cam îngrijesce... îĭ prea place voĭajul... oĭŭ duce-o la ţeară după ce m'oĭŭ însura.

Smărăndiţa. — Domnule Ghiţă.

Coşcodan. — Poroncă...

Smărăndiţa. — P'intre prieteniĭ d-tale nu cunosci vr'un tênĕr cum se cade cu educaţie şi de familie bună?

Coşcodan. — Pentru ce?

Smărăndiţa. — Ca sĕ'l cununăm cu o prietenă a mea, care 'ĭ foarte plăcută.

Coşcodan. — Are ḑestre?

Smărăndiţa. — Are 30,000 de galbinĭ.

Coşcodan. — (tresărind) 30,000 galbinĭ, şi încă nu s'a măritat! se vede că'ĭ urâtă, cĭuntă, oloagă, cocoşată, órbă, surdă, stafiea lumeĭ?

Smărăndiţa. — (rîḑênd) Ba din contra, e frumuşică, tênĕră şi nu'ĭ lipsesce nimic.

Coşcodan. — Nimic... şi are 30,000?.. Cine 'ĭ?

Smărăndiţa. — Fiĭca cucoaneĭ Lucsiţeĭ Fespezanca.

Coşcodan. — Am vĕḑut-o... cu adəvĕrat e foarte plăcută... (în parte) 30,000!

(Se aude orhestra sunând un valţ).

Smărăndiţa. — Orhestra începe a cânta cotilonul... Nu jocĭ, domnule Ghiţă?

Coşcodan. — Valţul mĕ supĕră.

(Un cavaler vine de poftesce pe Smărăndiţa).

Smărăndiţa. — (cătră cavaler) Cu mulţemire, domnule. (iĭ dă braçul şi ḑice, îndreptându-se spre salonul din fund). Gândesce la ce 'ţĭ-am spus, domnule Ghiţă... A revedere. (esă).

Coşcodan. — A revedere... (singur, foarte agitat) 30,000 galbinĭ! Este aci în casă o ḑestre de 30,000 galbinĭ, şi Moĭsescu nu'mĭ dă de scire... El mĕ lasă de mĕ încurc cu o fată cheltuitoare, ce n'are de cât 10,000!.. (se preumblă turburat).

SCENA IX.

Coşcodan, Moïsescu.

Moïsescu. — (viind răpide) Domnule Ghiţă, domnule Ghiţă...

Coşcodan. — Ce este?

Moïsescu. — Am venit sĕ'ţĭ spun că Guvernul a cumpĕrat pentru spital un loc străin lângă barieră.

Coşcodan. — Eĭ, şi şatrarul rĕmâne cu locul luĭ sterp .. fără preç? Dacă 'ĭ aşa, rĕmâne şi cu domnişóra Smărăndiţa.

Moïsescu. — Cum?

Coşcodan. — Nu'mĭ place... e cheltuitoare... visează caĭ pe păreţĭ; şi într'un cuvênt m'am înamorat de fata cucoaneĭ Lucsiţeĭ.

Moïsescu. — De domnişóra Tinca?

Coşcodan. — Sûnt nebun după dînsa... Ce frumoasă'ĭ!.. Ce pĕr negru ca peana corbuluĭ!

Moïsescu. — Negru? Tinca e blondă... are pĕrul galbin.

Coşcodan. — Ce pĕr galbin? par' că e aur de Olanda... Moïsescule, mergĭ iute de vorbesce cu Fespezanca.

Moïsescu. — Nu se poate, că 'ĭ-am anunţat visita unuĭ alt ginere, domnul Ghiţă Radian.

Coşcodan. — Radian, Coşcodan, tot una'ĭ... şi el Ghiţă şi eŭ Ghiţă, trece-mĕ în locul luĭ... îţĭ făgăduesc un comision de 6 la sută.

Moïsescu. — Fie; însă sciĭ că unchĭul d-tale a pus toate la cale cu şatrarul Nărilă.

Coşcodan. — Bine ḑicĭ... o uĭtasem... Trebuĭe găsit un mijloc de a ne strica cu şatrarul... Cum sĕ facem?.. cum sĕ facem?

Moĭsescu. — Eaca şi şatrarul.

SCENA X.

Coşcodan, Moĭsescu, Nărilă, Cavalerĭ.

(Maĭ mulţĭ cavalerĭ se aşeaḑă la masa de cărţĭ).

Cavaleriĭ.

Danţu 'ĭ plăcut, balu 'ĭ frumos;
Însă de cât sĕ sar în joc,
Maĭ bine voiŭ sĕ cerc în stos
Şi 'n lanschenet de am noroc.

Nărilă. — Domnule Ghiţă, d-ta nu metahirisescĭ cărţile?

Coşcodan. — Dar d-ta?

Nărilă. — Eŭ?.. ferească Dumneḑeŭ!.. nu m'ating nicĭ de ale sfinte, nicĭ de dracul. (încet) Pentru mine un jucător de cărţĭ séŭ un om vêndut dieavoluluĭ, tot una'ĭ. (se apropie de masa de cărţĭ).

Coşcodan. — (în taĭnă luĭ Moĭsescu) O! îmĭ vine o idee!

Moĭsescu. — Care?

Coşcodan. — Aĭ auḑit opiniea şatraruluĭ asupra cărturarilor?

Moĭsescu. — Dar.

Coşcodan. — Ca sĕ mĕ desbăr de dînsul, oiŭ sĕ mĕ fac că 's beţiv de cărţĭ... Du-te colo lângă masă şi pariează sume marĭ... Eŭ le-oiŭ ţinea... în glumă.

Moïsescu. — Înţeleg... Vreĭ sĕ 'l sparii?.. Minunat. (merge de stă în dosul bancheruluĭ).

Nărilă. — (viind lângă Coşcodan) Ghiţă... cunoscĭ pe domnişorul ăla care taïe lanschenetul?

Coşcodan. — Ba nu.

Nărilă. — Mare destrămat seamĕnă a fi! jócă câte un icosar o dată.

Coşcodan. — Numaĭ atâta? sermanul!

Nărilă. — Ce fel? numaĭ atâta?

Moïsescu. — (tare) Pun rĕmăşag 50 de galbinĭ că lanschenetul nu trece de-a patra oară. Cine ţine?

Coşcodan. — Eŭ.

Nărilă. — Aud?.. d-ta Ghiţă, puĭ 50 de galbinĭ pe carte?.. 50?

Coşcodan. — Nicĭ o dată maĭ puçin, *arhon* şatrar.

Nărilă. — (în parte) *Kirie eleison!*

Moïsescu. — Aĭ perdut, domnule Ghiţă.

Coşcodan. — (fără a sĕ întoarce) Perdut?.. Nu face nimica... Aşa 'ĭ soarta. (cântă încet): Aşa 'ĭ soarta... aşa soar... ta.

Nărilă. — (în parte, cu mirare) Şi încă are curaj să cânte!

Fecĭorul. — (viind din fund, ḑice încet luĭ Moïsescu) Domnule Moïsescu, te pofteşte un boïer la scară.

Moïsescu. — Cum îl chĭamă?

Fecĭorul. — Eata carta luĭ. (ese).

Moïsescu. — (în parte) Ce vĕd?.. Ghiţă Radian, procurorul!.. A venit ca sĕ 'l presentez cucoaneĭ Lucsiţeĭ..

Mĕ duc ca sĕ 'l trimit înapoĭ de unde-a venit. (esă prin fund fără sĕ fie vĕḑut de Coşcodan).

Bancherul. — Sûnt 100 de galbinĭ în caniotă... cine 'ĭ ţine, domnilor?

Coşcodan. — (neîntorcĕndu-se) Eŭ.

Nărilă. — Ear?

Coşcodan. — (în parte) S'a îngrozit şatrarul... Minunat. (cântă încet) Mi...nu...nat.

Nărilă. — Domnule Ghiţă... sĕ am ertăcĭune... Mĕ rog, jocĭ ades cărţile?

Coşcodan. — Ba nu; când sûnt singur nu joc nicĭ o dată.

Nărilă. — (cu bucurie) A! slavă Domnuluĭ!.. Mĕ spăriesem.

Bancherul. — Domnule Ghiţă, aĭ perdut.

Coşcodan. — (vesel) Ear am perdut? Tra, la, la, la.

Bancherul. — (viind lângă Coşcodan) Îmĭ eştĭ dator 100 de galbinĭ.

Coşcodan. — (spăriet) Eŭ? d-tale?.. Ce spuĭ, domnule?

Bancherul. — Aĭ ţinut 100 de galbinĭ în contra mea, şi aĭ perdut.

Coşcodan. — Ce fel? ce fel? eŭ am ţinut rĕmăşagul în contra luĭ Moĭsescu.

Bancherul. — Domnul Moĭsescu a eşit, în vreme ce tăĭeam cărţile; prin urmare aĭ jucat în contra mea, şi 'mĭ eştĭ dator 100 de galbinĭ.

Coşcodan. — A!.. (cu glasul slab) Prea bine, domnule... ţĭ-oĭŭ plăti mâne; căcĭ n'am banĭ asupra mea.

Bancherul. — Prea bine, domnule.

Coşcodan. — Cât ḑicĭ c'am sĕ 'ţĭ daŭ? 20 de galbinĭ?

Bancherul. — Ba o sută întreagă. (esă împreună cu ceĭ-l-alţĭ cavalerĭ).

Coşcodan. — (în parte, cu desperare) 100!

Cavalerii.

Danţu 'ĭ plăcut, balu 'ĭ frumos;
Însă de cât sĕ sar in joc,
Maĭ bine voiŭ sĕ cerc în stos
Şi 'n lanschenet al meŭ noroc.

SCENA XI.

Coşcodan (turburat).

O sută de galbinĭ! Am perdut, eŭ Ghiţă Coşcodan, 100 de galbinĭ... în cărţĭ! eŭ, care nu pun mâna nicĭ o dată pe un valet!.. Îmĭ vine sĕ ameţesc!.. M'am calicit... am rĕmas lipit pămêntuluĭ... 100 de galbinĭ!.. Câte economiĭ trebuĭe sĕ fac, pentru ca sĕ 'mĭ acopĕr paguba. (scoate mănuşile şi pune altele maĭ vechĭ) Am sĕ taiŭ leafa luĭ Barză.

Arie: *O! dulci ochi negri.*

Dragiĭ meĭ galbinĭ cum v'am perdut!
O sĕ vĕ duceţĭ de lângă mine
Şi sĕ ajungeţĭ pe mânĭ străine.
Aşa durere nicĭ c'am avut!

Dragiĭ meĭ galbinĭ mândri şi noĭ!
De-acum departe de a mea stare,
O sĕ fiţĭ punte de desfrênare!
Ce foc pe mine! ce foc pe voĭ!

SCENA XII.

Coşcodan, Agachi (vine cu un pahar de poncĭŭ).

Agachi. — Cu mare greŭ am căpĕtat un păhăruţ de poncĭŭ, dar m'am luptat.

Coşcodan. — A! unchĭule.

Agachi. — Ce 'ĭ? ce-aĭ păţit de eştĭ limoniŭ la façă, Ghiţă?

Coşcodan. — (cu desperare) Unchĭule, am perdut 100 de galbinĭ în cărţĭ!

Agachi. — Tu? ha, ha, ha... Pun ḑece galbinĭ rĕmăşag, c'aĭ visat.

Coşcodan. — (ĭute) Ḑece galbinĭ!.. iĭ ţin.

Agachi. — (în parte) Aĭ!.. ear m'a prins hoţul!

Coşcodan. — (în parte) Ḑece galbinĭ maĭ puçin din pagubă. (tare) Unchĭule, poţĭ sĕ 'mĭ facĭ un mare serviciŭ, sĕ nu mĕ refusĭ.

Agachi. — Care, nepoate?

Coşcodan. — M'am înamorat ca un nebun de domnişoara Tinca...

Agachi. — Ce Tincă? ce Tincă? Smărăndiţa vreĭ sĕ ḑicĭ, fata luĭ Nărilă?..

Coşcodan. — Ba nu; Tinca... Tinca... Are 30,000 de galbinĭ ḑestre, unchĭule... şi mi'ĭ dragă.

Agachi. — Măĭ, aĭ nebunit?

Coşcodan. — Unchĭule, dacă mĕ ĭubescĭ, strică tocmeala cu şatrarul.

Agachi. — Du-te naĭbeĭ...

Coşcodan. — Eştĭ têněr, unchĭule... sciĭ ce vrea sě ḑicě amorul... Nu mě lăsa.

Agachi. — Da bine, măĭ, ce vreĭ sě 'ĭ spun luĭ Nărilă?

Coşcodan. — Eată'l vine aci. Spune'ĭ ce 'ţĭ-a trece prin minte, numaĭ strică tocmeala. (esă, în parte) Mě duc sě ameţesc pe Fespezanca.

SCENA XIII.

Agachi, Nărilă; *maĭ pe urmă* **Chirilă.**

Nărilă. — *Arhon* Agachi, veste bună... Smărăndiţa e încântată de nepotul d-tale. Porumbaşiĭ tatiĭ!.. Se vede că aŭ vorbit împreună despre a le gospodărieĭ, şi Ghiţă a făgăduit că a duce-o la Paris, la Marea...

Agachi. — Care Mare? cea roşie?

Nărilă. — Ba cea albă.

Agachi. — Caută bine c'a fi cea neagră.

Nărilă. — Fie macar şi cea galbină... Copiiĭ se ĭubesc şi's potriviţĭ.

Agachi. — *Arhon* şatrar, eştĭ proprietar?

Nărilă. — Sûnt... am o moşie, Mlăştinoasa, dată în arendă.

Agachi. — Prin urmare aştepţĭ cu nerăbdare pe sfântul Gheorghe şi pe sfântul Dimitrie?

Nărilă. — Cu cea maĭ vie nerăbdare; o mărturisesc fără ruşine.

Agachi. — Şi cu toate aceste se întêmplă câte o dată, că arendaşul nu aduce baniĭ la vadea?

Nărilă. — Ba se întêmplă chĭar ades... însă nu pricep ce analoghie...

Agachi. — Mĕ esplic... Aşa precum aşteptarea unuĭ proprietar e înşelată... ades de către arendaş, astfel şi nu maĭ puçin planurile cele maĭ bine întemeĭate rĕmân... ades... abraşe.

Nărilă. — Tot nu pricep.

Agachi. — Mĕ esplic... Ghiţă e un tênĕr cum se cade?

Nărilă. — Un juvaer.

Agachi. — Nu dic ba... însă cam... sciĭ... nicĭ prea prea, nicĭ foarte foarte... ca vinul cel mistreţ... prin urmare trebuĭe lăsat sĕ se învechĭască în bute.

Nărilă. — Ghiţă, în bute?..

Agachi. — Mĕ esplic... adică... cum s'ar prinde...

Chirilă. — (intrând) Domnule Agachi, primesc...

Agachi. — Ha?.. Na şi altul acum. Ce primescĭ?

Chirilă. — Primesc sĕ ne încuscrim înpreună.

Agachi. — Noĭ?.. fugĭ în colo; nu te cunosc.

Chirilă. — Ce vorbă 'ĭ asta?.. da nu 'mĭ-aĭ cerut fata maĭ dinioarea, acilea?

Agachi. — Ba am cerut-o; ş'apoĭ?

Nărilă. — Ce fel? ce fel?.. şi pe-a mea aĭ cerut-o tot acilea?

Agachi. — Şi pe-a d-tale.

Chirilă. — Ce cabazlîc e ăsta?.. *pliroforisesce-ne*, domnule.

Agachi. — Un cabazlîc de carnaval; maĭ mult vreţĭ?

Nărilă și Chirilă. — (furioși) Aud? Care vrea sĕ dicĕ, 'ți-aĭ bătut joc de noĭ... Eștĭ un *catergar*, un *pehlivan*... (Nărilă strĕnută de treĭ orĭ).

Agachi. — A! duceți-vĕ la naĭba însfêrșit, și 'mĭ dațĭ bună pace.

Nărilă și Chirilă (arie din *Baba-Hârca*).

Pehlivan făr' de rușine!
Tu 'ți-aĭ bătut joc de mine;
Dar de-acum te ține bine
C'a sĕ fie rĕŭ de tine!
(esŭ prin fund).

SCENA XIV.

Agachi, Cosçodan; *maĭ pe urmă* **Fespezanca, Tinca, Moĭsescu și Cavalerĭ.**

Agachi. — Ha, ha, ha! s'aŭ aprins ca doĭ cocoșĭ... la poeată... la poeată! Câte ceasurĭ sûnt?.. aproape 12! Prieteniĭ mĕ așteaptă la *soupé;* mĕ duc.

Coșcodan. — (alergând) Unchĭule, am amețit pe cucoana Lucsița; cere'ĭ fata.

Agachi. — Ear? d'apoĭ nu fac alta de când sûnt în bal!

Coșcodan. — Nu mĕ refusa, unchĭule... Gândesce că Tinca Fespezanca are 30,000 de galbinĭ destre.

Agachi. — Cum aĭ spus? Tinca Fespezanca?.. (în parte) Amoresa prietenuluĭ meŭ Bombeanu? (tare) Nu se poate... Fă'țĭ trebușoarele singur, fĕtul meŭ.

Coșcodan. — Unghĭule, te rog... fericirea mea stă în mânile d-tale. (iĭ sĕrută mânile).

Agachi. — N'am vreme... e aproape 12...

(Damele intră prin fund).

Coşcodan. — Eaca damele... (înpingênd pe Agachi) Nu scăpa prilejul.

Agachi. — (iute) Doamna mea, în calitate de unchiŭ, am cinste a cere pe domnişoara Tinca, fiĭca d-tale, pentru nepotul meŭ Ghiţă Coşcodan... (sună 2 ore) Meḑul nopţiĭ!.. M'am închinat cu plecăcĭune. (esă alergând).

Fespezanca. — Aud?

Coşcodan. — A! Doamna mea! aştept rěspunsul d-tale ca o sentinţă judecătorească!

Cor final.

Curioasă întêmplare!
Flutur vine 'n adunare,
Cere fete şi dispare,
Alergând în fuga mare!

[Cortina cade].

ACTUL III.

Teatrul represintă un salon elegant. Uşă în fund, în dreapta şi în stânga. Pe ferestele din fund portretul luĭ Ghiţă Coşcodan în ramă poleită. În dreapta o canape. În stânga o masă şi oglinḑĭ.

SCENA I.

Barză, tapiţeriĭ; *maĭ pe urmă* **Agachi.**

Tapiţeriĭ (lucrând).

Grabnic, grabnic sě lucrăm
Casele sě mobilăm;
Domnul Ghiţă negreşit
Ne-a plăti chĭar îndoit.

Barză. — (căutându-se într'o oglindă) Eŭ sûnt oare, séŭ nu's eŭ?.. Mĕ privesc în oglindă de adĭ dimineaţă şi nu mĕ cunosc... Cuconu Agachi m'a poleit din cap pĕn' în picere, încât nicĭ nu îndrĕznesc sĕ mĕ pun jos... Ean veḑi-mĕ, par' că's un boţ de aur... îmĭ vine sĕ mĕ pun în pungă... I!.. măĭculiţă!.. când m'ar zări fata dascalulul din sat de la Prostenĭ, ce s'ar maĭ da de-a tumba de dorul meŭ.

Agachi. — (intrând din stânga) Gata 'ĭ, copiĭ?

Un tapiţer. — Gata, cucoane... Eaca nota.

Agachi. — Bine... treceţĭ mâne de dimineaţă pentru plată.

Tapiţeriĭ (eşind).

Ḑi şi noapte am lucrat,
Casele le-am mobilat;
Domnul Ghiţă negreşit
Va fi foarte mulţemit.

SCENA II.

Agachi, Barză.

Agachi. — (cercetând nota) Treĭ sute şépte-ḑecĭ şi cincĭ de galbinĭ pentru mobilarea salonuluĭ... Nu 'ĭ scump; credeam c'a fi nota maĭ pipĕrată... S'o pun în colecţiea celor-l-alte note, ca sĕ le daŭ odată pe toate luĭ Ghiţă... Ce-o sĕ se maĭ minuneze bĭetul Coşcodan când s'a întoarce de unde s'a dus, ş'a vedea lucsul apartamentuluĭ seŭ!.. D'apoĭ când a fi sĕ plătească preçul mobilăriĭ

caseĭ!.. Mĕ aştept sĕ'l aud ţipând ca în ajunul Crĕciunuluĭ.

Barză. — Cucoane Agachi...

Agachi. — Ce este, Barză?

Barză. — Oare nu m'a ucide boĭerul, când m'a vedea ferecat în aur?

Agachi. — Maĭ sciĭ pĕcatul? (rîḑênd).

Barză. — (scâncind) Săracul de mine!.. apoĭ dă, eŭ îs vinovat, dacă pe soare poţĭ căta şi pe mine, ba?.. D-ta, cucoane Agachi, te-aĭ apucat de m'aĭ schimonosit cum sûnt.

Agachi. — Eĭ! las', măĭ Barză; nu te spăriea d'inainte... te-oĭŭ scăpa eŭ de la moarte.

Barză. — Mĕ rog, cucoane, sĕ'ţĭ facĭ milă şi pomană... că d-ta m'aĭ băgat în foc.

Agachi. — Eŭ, dar; şi nu cred c'am făcut rĕŭ sĕ schimb tot în casa stăpânu-tĕŭ. Ghiţă are sĕ se 'nsoare cu Tinca Fespezanca, o copilă cu 30,000 de galbinĭ ḑestre; nu se cuvenea sĕ'şĭ aducĕ mireasa în apartamentul luĭ cel vechĭŭ, unde toate mobilele la un loc nu plăteaŭ nicĭ cât scaunul cel patriot care s'a vêndut cu 10,000 de leĭ. Ea privesce-acum... Totul e scump şi elegant... Chĭar pe stăpânul tĕŭ 'l-am pus într'o ramă noŭă... (arată portretul).

Barză. — Îĭ şéde mult maĭ bine aşa... însă nu prea pare vesel.

Agachi. — (în parte) Presimte că are sĕ plătească notele... (tare) Barză, n'aĭ aflat unde s'a dus stăpânul tĕŭ de-o sĕptĕmână?

Barză. — Nu, cucoane.

Agachi. — Curios lucru!.. s'a pornit din Bucurescĭ făr' a da de scire nimĕruĭ. N'a venit vr'o scrisoare astădĭ?

Barză. — Ba, a adus două factorul de la poştă. Eată-le pe masă.

Agachi. — A!.. asta 'ĭ pentru Ghiţă, e timbrată... Asta-l-altă e pentru mine, nefrancată... Trebuĭe sĕ fie de la nepotul meŭ. (deschide scrisoarea) Tocmaĭ; a economisit un sfanţ... (citesce) „Iubite unchĭule! Am plecat din „Bucurescĭ cam răpide, fiind că vroĭam, pĕn' a nu mĕ „însura, sĕ visitez însumĭ moşiea de ȡestre a domnişoa-„reĭ Tincăĭ. Am cercetat-o cu de-a mĕnuntul, în lung „şi 'n lat, şi m'am încredinţat că e moşie de preç." (vorbit) Ce amorez speculant! (citesce) „Pământul e roditor, „pădurea întreagă, acareturile în bună stare." (vorbit). Scrie ca un vatav. (citesce) „Vitele frumoase... Am gă-„sit însă vr'o cincĭ boĭ cam slabĭ, dar nu'mĭ pasă, căcĭ „acestiea sûnt aĭ posesoruluĭ. Într'un cuvênt sûnt mul-„ţemit de voĭajul meŭ, şi mĕ întorc chĭar astădĭ la Bu-„curescĭ, unde oĭŭ sosi pe la vreme de masă. Poron-„cesce luĭ Barză sĕ'mĭ găteascâ vr'o două ouĕ coapte „şi caşcaval fript."

Barză. — Îndată. (voĭesce sĕ easă).

Agachi. — Aşteaptă, că este un *postscriptum*. (citesce) „M'am rĕsgândit... Spune luĭ Barză sĕ nu găteascâ ni-„mic. Oĭŭ mânca ce s'a găsi acasă."

Barză. — Nu 'ĭ nimic.

Agachi. — Păstrează'l pe mâne; cât pentru astădĭ

îĭ pregătesc eŭ o surprisă. Am comandat luĭ *Hugues*, în socoteala luĭ Ghiță, o masă mare, la care am poftit pe cucoana Lucsița cu fiică-sa și pe prietenul meŭ Bombeanu.

Barză. — Oficerul?.. Detreabă boĭer, şi niciĭ de cum mândru.

Agachi. — Ce-o sĕ maĭ rîd, ce-o sĕ maĭ rîd, când s'a întoarce Coşcodan!

Ce-o sĕ rid când a veni
Şi când a începe-a rĕcni
Tare, tare, tare, tare, tare, tare, tare.
Spăriet s'a minuna
Şi gura o va căsca
Mare, mare, mare, mare, mare, mare, mare.
(rîḑĕnd) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid eŭ;
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid ḑeŭ!

Agachi şi **Barză.**

(rîḑĕnd) Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid eŭ!
Ha, ha, ha, ha, ha, ha, ha.
Ce-o sĕ maĭ rid ḑeŭ!

SCENA III.

Barză; *apoĭ* **Coşcodan.**

(Barză se privesce în oglindă cântând încet. Se aude în tindă un clopoțel).

Barză. — Cine trage clopoțelul, nu cumva'ĭ boĭerul?

Coşcodan. — (afară) Da deschide aḑĭ.

Barză. — (spăriet) Vaĭ de mine!.. el iĭ!.. Stăpânu-meŭ!.. Mĕ duc sĕ daŭ de ştire luĭ coconu Agachi. (fuge pĕnă la uşa din dreapta) Nu'ĭ aci... e în aea-l-altă parte.. sĕ te ducĭ dulnţă. (esă, alergând prin stânga).

Coşcodan. — (intrând prin fund) A! eată-mĕ's acasă... (căutând înpregĭur) Mare minune!.. Nu 's la mine... M'am înşelat se vede... m'am oprit la rêndul 1-iŭ, în loc sĕ mĕ suĭŭ la al doilea, unde şed... Bine că nu m'am întêlnit cu cineva... (esă prin fund).

SCENA IV.

Barză, Agachi (eşind din stânga).

Agachi. — Unde 'ĭ?

Barză. — Ştiŭ eŭ... acuşica chĭar 'ĭ-am audit glasul.

Agachi. — Se vede c'aĭ visat, măĭ Barză... dac' ar fi sosit... ar fi aci.

(Se aude ear clopoţelul).

Barză. — Eată'l, m'am dus! (fuge în dreapta).

SCENA V.

Agachi, Coşcodan; *maĭ pe urmă* **Barză.**

Coşcodan. — (agitat) Ba nu, nu m'am înşelat... aci e rêndul al 2-lea... Sûnt în apartamentul meŭ... (căutând înpregĭur cu mirare) Aparta... men... tul meŭ! nu se poate. (işĭ freacă ochiĭ) Doar n'am orbul găinilor... (zărind pe Agachi) A! unchĭule; vorbesce, spune ce însemnează?

Agachi. — (în parte) Are sĕ 'l prindĕ gălbinarea. (tare) Ce maĭ facĭ Ghiţă?.. Eştĭ sănĕtos?.. Aĭ umblat bine la drum?..

Coşcodan. — (nerăbdător) Nu 'ĭ vorba de drum... Ce sûnt mobilele, lucsul ce vĕd aci la mine?

Agachi. — Nu înţelegĭ? o surprisă.

Coşcodan. — O surprisă?

Agachi. — Dar; cucoana Lucsiţa, soacră-ta, a socotit că în posiţiea ta, nu se cuvenea...

Coşcodan. — A! cucoana Lucsiţa a avut ideea... în parte) Soacră-mea a voit sĕ 'mĭ facĕ o surprisă?.. (cu mulţemire) Presentul e foarte frumos, şi atenţiea foarte delicată.

Agachi. — (în parte) Ce mormăĭesce ca un urs?

Coşcodan. — (primblându-se prin salon) Frumos... elegant... minunat... îmĭ place.

Agachi. — (în parte) Eaca!.. nu ţipă?.. (tare) Vrea sĕ ḑicĕ, nepoate, eştĭ mulţemit de mine?

Coşcodan. — Pentru ce de d-ta?

Agachi. — Eŭ am ales mobilele, şi am presidat la înpodobirea apartamentuluĭ.

Coşcodan. — Bravo, bravo, unchĭule... Aĭ probat că aĭ gust... Îţĭ fac compliment.

Agachi. — (în parte) Ce-a păţit? (tare) Ea privesce... M'am gândit şi la tine, te-am pus într'o ramă noŭă... (arată portretul).

Coşcodan. — Bine ḑicĭ... A! unchĭule, cât eştĭ de amabil! (îl stringe de mână).

Agachi. — Aşa 'ĭ, că e maĭ bine acum?

Coşcodan. — Mult, mult... însă găsesc rama cam simplă, n'are destulă polieală.

Agachi. — (în parte) Mare minune!.. Nu 'mĭ cunosc nepotul. Mi 'l-a schimbat în provinçie... Acu e vremea sĕ 'ĭ daŭ notele.

Barză. — (intrând) Cucoane, a sosit cucoana Lucsiţa cu fiĭca d-sale.

Agachi. — Bine, mĕ duc sĕ le primesc la scară. (esă prin fund).

Coşcodan. — (în parte) Cucoana Lucsiţa la mine?.. de unde şi pĕnă unde? (tare) Barză.

Barză. — (cu sfială) Aud, cucoane.

Coşcodan. — Ea spune 'mĭ... (vĕḑêndu'l) Eaca! şi tu eştĭ pus în ramă noŭă?

Barză. — (tremurând) Nu 'ĭ vina mea, cucoane, 'mĭ-a pus-o în spinare cu de-a sila.

Coşcodan. — Nu face nimica... te prinde; par' că eştĭ un feldmarşal. Sciĭ tu că porţĭ pe tine cel puçin de 15 galbinĭ aur?

Barză. — O stare de om!

Coşcodan. — (cercetând găitanele) Şi 'ĭ aur de cel bun!

Barză. — Care vrea sĕ ḑică, a putea sĕ 'mĭ slujească toată vieaţa mea?

Coşcodan. — Ce fel, sĕ 'ţĭ slujească? socoţĭ poate că livreoa e a ta? Te înşelĭ, măĭ badeo... Ĭea maĭ bine seama sĕ nu roḑĭ găitanele.

Barză. — (în parte) Dacă nu 'ĭ a mea... n'are haz. (esă prin dreapta).

SCENA VI.

Coşcodan, Fespezanca, Tinca, Agachi.

(împreună).

Fespezanca şi Tinca.	**Agachi** (închinându-se).
La amabila'ţĭ poftire	Prüimind a mea poftire
Noĭ venim cu mulţemire;	Ne-aţĭ cuprins de mulţemire;
Căcĭ simţim plăcere mare	Căcĭ simţim plăcere mare
În a voastră adunare.	În a voastră adunare.

Coşcodan. — (înaintând) A! cucoană Lucsiţă... domnişoară Tincă; ce fericire pentru mine de a vĕ primi în apartamentul meŭ... Nu mĕ aşteptam...

Fespezanca. — Am venit, domnule Ghiţă, îndată ce a sosit biletul d-tale de invitaţie.

Coşcodan. — (în parte) Aud? (încet către Agachi) Ce invitaţie?

Agachi. — (încet către Coşcodan) Le-am poftit la masă în numele tĕŭ... Nu te îngriji; bucatele 's comendate la *Hugues.*

Coşcodan. — (în parte) La *Hugues?*

Tinca. — Spune'mĭ te rog, domnule Ghiţă, ce te-aĭ făcut de opt ḑile de când nu te-am maĭ vĕḑut pe la noĭ?

Coşcodan. — Am fost absent din Bucurescĭ, domnişoară... Am fost... am fost la Iaşĭ.

Fespezanca şi Tinca. — Tocmaĭ la Iaşĭ? în fundul lumeĭ?

Coşcodan. — Dar; auḑisem că acolo s'ar găsi stofe şi juvaere maĭ frumoase de cât în oraşul nostru, şi m'am răpeḑit în fosta capitalie, ca sĕ cumpĕr cele trebuincĭoase pentru presentul de nuntă...

Fespezanca. — Ce galantomie!

Agachi. — (în parte) Gogonată minciună.

Coşcodan. — Însă n'am găsit nimică ca sĕ fie demn de d-ta, domnişoară, şi m'am întors cu mânile goale.

Agachi. — (în parte) Adică fără mănuşĭ... tot de economie.

Fespezanca. — Nu face nimică... îĭ găsi în Lipscanĭ de toate câte 'ţĭ-a plăcea... (căutând inpregiur) Dar ce lucs în apartamentul unuĭ holteiŭ!.. ce eleganţă! se cunoasce că eştĭ gentilom...

Coşcodan. — Îmĭ plac lucrurile simple şi elegante.

Agachi. — (în parte) Maĭ cu seamă simple.

Fespezanca. — Toate câte le vĕd sûnt alese şi aşeḑate cu mult gust.

Coşcodan. — (în parte) Cum îşĭ laudă singură presentul!

Agachi. — În adevĕr; mobilarea 'ĭ prea frumoasă, dar şi ţine cam scump.

Fespezanca. — Fie că face; ş'apoĭ cine caută la banĭ, când lucru 'ĭ plăcut?

Coşcodan. — Se 'nţelege; cine caută la banĭ, când lucru 'ĭ plăcut?

Agachi. — (în parte) Bre! vorbesce ca un rĕsipitor!.. Acu 'ĭ vremea sĕ 'ĭ daŭ notele.

Tinca. — Salonul acesta seamĕnă făcut înadins pentru musică... e mare, 'nalt şi ferit de sgomotul trăsurilor.

Fespezanca. — Însă nu zăresc nicĭ un piano.

Agachi. — E în cela-l-alt salon... un piano de Erhard.

Coşcodan. — (buĭmăcit) Dar... e în cela-l-alt salon... un Erhard de clavir.

Agachi. — Noŭ, de 200 de galbinĭ.

Tinca. — Nu 'ĭ scump, dacă 'ĭ bun.

Coşcodan. — (în parte) Ear o surprisă de-a soacreĭ, se vede.

Fespezanca. — Nu 'ĭ scump nicĭ de cum... Al meŭ ţine 250 de galbinĭ.

Coşcodan. — Se 'nţelege că nu 'ĭ scump... 200 de galbinĭ... o bagatelă... unchĭul meŭ crede că 'ĭ scump, pentru că nu cântă din clavir... Nu 'ĭ scump, unchĭule.

Agachi. — Cu atâta maĭ bine, nepoate, dacă 'l găsescĭ eftin... Domnişoară Tincă, nu dorescĭ să 'l vedĭ?

Tinca. — Cum nu? vreaŭ să 'l şi cerc.

Agachi. — (dându'ĭ braçul) Dă'mĭ voĭe dar să te întovăreşesc în salonaş. (trecênd pe lângă Coşcodan, ĭĭ dă notele) Na, nepoate, ţine.

Coşcodan. — Ce sûnt astea?

Agachi. — Notele.

Coşcodan. — De musică?

Agachi. — Ba; notele de pe la magasiĭ. (esă prin stânga cu Tinca).

SCENA VII.

Coşcodan, Fespezanca.

Coşcodan. — (în parte) Notele!.. De ce mi le dă mie?.. A! poate ca să le reveduesc. (cercetându-le) O! o!..

sûnt cam încărcate!.. dar nu mĕ privesc pe mine. (le dă Fespezancăĭ) Cucoană Lucsiță... poftim.

Fespezanca. — Ce 's astea?

Coşcodan. — Notele.

Fespezanca. — A! vreĭ sĕ le cercetez? (adiționând) 375 cu 150 fac 525 şi cu 125 fac 800 şi cu 134 fac 934. Tocmaĭ 934 de galbinĭ, pentru mobilarea întreagă a caseĭ... (dând notele luĭ Coşcodan) Poftim.

Coşcodan. — (în parte) Ce fel, poftim?.. Nu cumva socoate că le-oĭŭ plăti eŭ? (tare) Cucoană Lucsiță, mĕ ertațĭ...

(Se aude în salonul din dreapta variațiĭ pe piano, care sună *en sourdine*, în tot cursul sceneĭ următoare).

Fespezanca. — Tacĭ!

Coşcodan. — Aud?

Fespezanca. — Ascultă cum cântă de frumos Tinca din piano... Ce talent! ce uşurință!.. ce sentiment!.. A! mĕ simt înduĭoşată... îmĭ vin lacrimĭ în ochĭ.

Coşcodan. — (în parte) Na!

Fespezanca. — Ghiță, Ghiță, sûntem singurĭ?.. Ah!.. nu maĭ pot opri lacrimile... lasă-mĕ sĕ plâng... (plânge).

Coşcodan. — Sĕ plângĭ? da de ce sĕ plângĭ, cucoană?

Fespezanca. — Ah! peste treĭ ḑile aĭ sĕ'mĭ răpescĭ fata... sĕ rĕmân fără copilă!

Coşcodan. — Aşa este... însă notele...

Fespezanca. — Singură, singură pe lume!.. cuc! Ah! Ghiță... n'oĭŭ putea nicĭ o dată sĕ mĕ deprind cu singurătatea.

Coşcodan. — Îĭ veni sĕ şeḑĭ cu noĭ la un loc... Cât pentru cheltuĭală ne-om pune la cale. (în parte) Oiŭ chibzui-o sĕ plătească tot.

Fespezanca. — Ba nu, Ghiţă, căcĭ om trăi strîmtoraţĭ... (coborînd ochiĭ) Ah! Ghiţă... am sĕ 'ţĭ fac o destăĭnuire la care nu te-aştepţĭ nicĭ de cum.

Coşcodan. — (în parte) Ce vrea oare sĕ 'mĭ destăĭnuească?

Fespezanca. — Aĭ sĕ mĕ găsescĭ negreşit foarte copilăroasă... dar ce sĕ fac?.. aşa mi'ĭ firea... Astă noapte am făcut...

Coşcodan. — Ce?

Fespezanca. — Am făcut un vis poznaş... Închipuesce'ţĭ că par' că mĕ găseam la bal, în rochie stacojie... Stacojiul mĕ prinde de minune...

Coşcodan. — Nu ḑic ba; însă notele...

Fespezanca. — Lângă mine se afla un cavaler cam... sur, dar încă destul de verde... El mĕ mânca cu ochiĭ de vie, şi eŭ mĕ roşeam pe obraz ca o fată mare.

Coşcodan. — (în parte) Eaca dracu! Nu cumva soacra are ideĭ ciudate?

Fespezanca. — De-o dată el mĕ apucă de talie.

Coşcodan. — Aş!

Fespezanca. — Şi mĕ ridică în vĕzduh ca o peană... Orhestra cânta un valţ... Cavalerul mĕ strîngea cu dragoste la pept, şi 'mĭ ḑicea nişte cuvinte înfocate pline de amor, nişte cuvinte pe care modestiea nu mĕ eartă sĕ le repetez.

Coşcodan. — (în parte) Ce dracu sĕ 'ĭ fi spus?

Fespezanca. — Şi când orhestra încetă, când orhestra încetă...

Coşcodan. — Eĭ!..

Fespezanca. — Cavalerul mĕ urcă într'un cupeŭ şi mĕ duse la biserică, unde par' că ne cunună părintele Aftanasie.

Coşcodan. — Ea lasă gluma...

Fespezanca. — Ah!.. însă n'a fost de cât un vis; căcĭ nu gândesc sĕ mĕ mărit de-a doŭa oară... Cu toate că, dacă s'ar presenta un cavaler ăncă verde...

Coşcodan. — *Pardon, pardon,* cucoană soacră... sĕ ne tălmăcim...

Fespezanca. — (cu sentiment) Ah! Ghiţă... n'oĭŭ putea nicĭ o dată sĕ trăĭesc singură... Visul m'a ameţit, m'a esaltat, m'a rîdicat tocmaĭ într'al 19-lea Cer.

Coşcodan. — (în parte) Prea sus!.. a 'nebunit baba.

(Pianul încetează).

Fespezanca.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ĭerĭ m'a încântat!
Un glas ĭubit, taĭnic îmĭ ḑice
Că el va fi realisat.
Ah! de atuncĭ, mintea 'mĭ se perde,
Şi ne 'ncetat par' că zăresc
Un cavaler plăcut şi verde
Ce 'mĭ ḑice, ḑice: te ĭubesc.
Un cavaler ce 'mĭ ḑice, ḑice:
Ah! te ĭubesc şi sûnt ferice!

(Esă în stânga, acoperindu'şĭ obrazul cu batista).

SCENA VIII.

Coşcodan. — (îşĭ freacă urechile) Ce-am auḑit?.. îmĭ ţiue urechile... Baba are gândurĭ de măritiş!.. E în stare sĕ ĭea un barbat tênĕr şi... verde, precum ḑice ea; un barbat care 'ĭ-a mânca toată averea cu lingura, după obiceĭŭ... ş'apoĭ maĭ sciĭ pĕcatul!.. poate sĕ facĕ şi copiĭ... S'a maĭ vĕḑut de-al de astea pe lume... (furios) Eĭ!.. şi clironomiea?.. aşa 'ĭ că 'ĭ în pericul? (se primblă agitat pe scenă) Nu 'ĭ timp de perdut... Baba s'a aprins... trebuĭe sĕ fac ce-oĭŭ face, ca sĕ 'ĭ scap averea din gura lupuluĭ... O! dac'aşĭ avea la mână un barbat copt, vestejit, limoniŭ, nu verde... un om şters de pe faça pământuluĭ, sĕ 'l daŭ babeĭ... aşĭ fi garantat despre viitor.

SCENA IX.

Coşcodan, Agachi.

Agachi. — Ghiţă, da nu viĭ sĕ ascultĭ pe Tinca drângănind din piano?

Coşcodan. — O! ce idee! (arătând pe Agachi) Eaca barbatul cel copt! (tare şi iute) Unchĭule, unchĭulică, ascultă: eştĭ bĕtrân, ostenit, batojit, aĭ podagră; prin urmare trebuĭe numaĭ de cât sĕ puĭ capĕt holteieĭ; n'aĭ timp de perdut.

Agachi. — Ce sĕ fac? Cum aĭ ḑis?

Coşcodan. — Trebuĭe sĕ te 'nsorĭ.

Agachi. — Eŭ? ferească-mĕ Dumneḑeŭ!

Coşcodan. — 'Ţĭ-am găsit o femeĭe plăcută, bogată şi grasă, care te ĭubesce.

Agachi. — Aş! cine?

Coşcodan. — Cucoana Lucsiţa.

Agachi. — Soacră-ta?

Coşcodan. — Caracterul d-tale vesel ĭĭ place. 'Mĭ-a vorbit de d-ta chĭar acum cu entusiasm... A făcut un vis înfocat... cu rochie stacojie... în care d-ta jucaĭ valţul şi rolul de amorez. Primescĭ? Mĕ duc s'o bucur pe cucoana soacră... sĕ 'ĭ duc veste bună.

Agachi. — (oprindu'l) Ho, ţeară! Nu daŭ Tatariĭ.

Coşcodan. — Unchĭule, gândesce că are două moşiĭ cu morĭ.

Agachi. — Aĭbă macar şi ḑece... eŭ nu 's de 'nsurat... De-abĭa am vĕḑut'o pe Fespezanca, şi n'am apucat a mĕ îndrăgi de dînsa.

Coşcodan. — Îĭ ĭubi-o ca un nebun, când îĭ cunoasce-o maĭ de-aproape. Unchĭule, închipuesce'ţĭ fericirea de-a avea o soçie drăgălaşă... inimoasă, care te-a căuta când îĭ fi zaif, te-a freca la têmple cu oçet de trandafir când te-a durea capul, şi 'ţĭ-a purta de grijă la bĕtrâneţe... căcĭ bĕtrâneţele sûnt triste.

Agachi. — Aşa este... însă...

Coşcodan. — Ş'apoĭ ce 'ĭ daĭ greş cucoaneĭ Lucsiţeĭ?.. Ea 'ĭ încă hazlie, nurlie... maĭ cu seamă când e înbrăcată 'n stacojiŭ.

Agachi. — Cu adevĕrat; stacojiul o prinde de minune.

Coşcodan. — Şi luat-aĭ seama ce umere albe... ce braçe rotunde are?

Agachi. — (aprinḑêndu-se) Le-am admirat, la balul eĭ.

Coşcodan. — Eĭ! apoĭ, ce maĭ staĭ la îndoĭală?.. primesce.

Agachi. — Da cum, Doamne eartă-mĕ, la vîrsta mea?..

Coşcodan. — Ce 'ţĭ pasă?.. Lucsiţa te ĭubesce, te găsesce că eştĭ verde...

Agachi. — Oare?.. dacă 'ĭ aşa, maĭ că... maĭ că... (rîḑênd) Sciĭ c'ar avea haz sĕ facem nunţile amêndoĭ tot într'o ḑi?

Coşcodan. — (în taină) Maĭ haz!.. şi astfel, în loc sĕ cheltuim cu două mese, facem numaĭ una şi bună.

Agachi. — (vesel) A! hoţule, vreĭ sĕ mĕ 'nsorĭ de economie?

Coşcodan. — Tacĭ, că'ţĭ vine mireasa... Unchĭule, arată-te înfocat... fiĭ verde.

Agachi. — Las' pe mine.

Coşcodan. — Adă'ţĭ aminte că te numescĭ Flutur... sĕ te vĕd fluturaşule.

SCENA X.

Agachi, Coşcodan, Fespezanca.

Fespezanca. — (pe pragul uşiĭ din stânga) Vĕ derangez, domnilor?

Coşcodan. — Nicĭ de cum, cucoană Lucsiţă; tocmaĭ acum vorbeam de d-ta cu unchĭul meŭ.

Fespezanca. — Ḑeŭ?

Agachi. — (în parte) Face parale încă soacra.

Fespezanca. — Şi ce ḑiceaţĭ de mine?

Coșcodan. — Unchĭul meŭ, sermanul, îmĭ istorisea un vis încântător ce a făcut astă noapte.

Fespezanca. — (apropiindu-se) Aș! și d-luĭ a visat?

Coșcodan. — Și!.. pare că era la bal... lângă o ladă cu florĭ se găsea o damă frumoasă, înbrăcată cu rochie stacojie...

Fespezanca. — (în parte) Ca mine?

Coșcodan. — Stacojie. (încet cătră Agachi) Oftează, unchĭule.

Agachi. — Bucuros. (oftează).

Coșcodan. — Acea damă era vĕduvă și înbobocită ca o zarnacadea.

Agachi. — O! dar; ca o zarn...

Coșcodan. — (încet) Oftează.

Agachi. — (oftând) acadea.

Coșcodan. — Unchĭul meŭ, sermanul!.. uĭmit, electrisat, se apropie de dînsa tremurând ca frunḑa, (apucă pe Fespezanca de mână) s'o apucă de mână.

Fespezanca. — (uĭmită, în parte) Vaĭ de mine!.. Nu sciŭ ce 'mĭ vine.

Coșcodan. — Și 'ĭ ḑise cu un glas verde: O! doamna mea! cât eștĭ de frumoasă! cât eștĭ de grandioasă! cât eștĭ de maĭestoasă!.. cât eștĭ de...

Agachi. — (încet) Destul... Fă'ĭ propunere de cununie.

Coșcodan. — Eŭ?

Agachi. — Fie care la rĕndul luĭ... Eŭ am lucrat destul pentru tine.

Coșcodan.— (Fespezanceĭ) Și însfĕrșit bĭetul meŭ unchiŭ

îndrĕzni sĕ adauge: (se pune în genunchĭ) Lucsiţă, Lucsiţă! te ĭubesc peste mĕsură.

Fespezanca. — (turburată) Pe mine?.. d-ta?

Coşcodan.

Ce vis frumos, ce vis ferice
Pe mine ĭerĭ m'a încântat!
Un glas ĭubit taĭnic îmĭ ḑice
Că el va fi realisat.

Agachi. — (întrerupêndu'l) Scoală mă, că nu'ĭ locul tĕŭ.

Coşcodan. — (sculându-se) Bine ḑicĭ. (îşĭ şterge genunchiĭ).

Agachi (îngenunchind, urmează cânticul).

Ah! de atuncĭ mintea'mĭ se perde;
Căcĭ neîncetat eŭ te zăresc.
De şi sûnt sur, sûnt încă verde
Şi de amor mĕ prăpădesc.
Lucsiţă, ah! spune'mĭ aice
Că primescĭ, sĕ fiŭ ferice.

Fespezanca. — Domnule Agachi... Vaĭ de mine! ce vorbescĭ?.. Aĭ nebunit?

Agachi. — Dar, am nebunit de amor séŭ de amoare, după limba cea noŭă... Lucsiţă, eştĭ vĕduvă, eŭ sûnt vĕduvoĭŭ... Haĭ sĕ unim vĕduviile noastre, ca sĕ le prefacem într'o păreche de porumbaşĭ.

Fespezanca. — Domnule, mĕ confusarisescĭ.

Agachi. — Lucsiţă... te rog... nu mĕ despera... spune 'mĭ macar un cuvênt dulce; ḑi că primescĭ, sĕ nu maĭ fie vorbă...

Fespezanca. — Nu acum, că's prea sastisită... Altă dată... mânĭ... (în parte) Ah! inima mi se bate ca o toacă. (fuge în stânga).

Cogcodan. — După dînsa, unchĭule.

Agachi. — Las' pe mine... Nu scapă ea cu una cu două... Îmĭ place, m'a fărmecat; de-acum eŭ ĭĭ sûnt popa. (intră în stânga).

SCENA XI.

Cogcodan. — Ha, ha, ha, ha. 'L-am însurat pe unchĭul meŭ... 'Mĭ-am asigurat clironomiea... Tra, la, la, la... Îmĭ vine sĕ joc polca de bucurie.

(Ariea polcĭĭ din *Chiritia în provinçie: Ba te-oiu mânca*).

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la,
'L-am însurat pe bĭetul moş,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoş.
Ce bine 'mĭ pare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Că 'l-am băgat în cuĭb căsătoresc
Şi pe-a luĭ stare
Tra, la, la, la, la, la, la, la, la,
Sûnt sigur eŭ s'o clironomisesc.

(Joacă polca cântând):

'L-am însurat!
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
'L-am însurat pe bĭetul moş,
'L-am înfocat,
Tra, la, la, la, tra, la, la, la, la,
De s'a aprins ca un cocoş.

(Jucând, ajunge lângă masă şi rĕmâne cu un picĭor în aer). Ce vĕd: o scrisoare pentru mine?.. nefrancată?.. (Iea scrisoarea

ba 'ĭ francată. (o deschide) Cine 'mĭ scrie? Moĭsescu? (citesce). „Domnule Ghiță! Mě grăbesc a te încunosciința că „averea cucoaneĭ Lucsițeĭ e în proces... Moșiile séle „ĭ-aŭ fost lăssate prin testament de bunul seŭ, Tachi „Craĭoveanu; însă testamentul se găsesce atacat de maĭ „multe persoane, sub cuvênt de oare care lipse de forme. „Pricina se caută astăḑĭ la Curtea de Cassație... Pri- „mesce asigurarea înalteĭ stime... etc..." Tronc! altă istorie acu!.. Starea soacreĭ e în proces... Care vrea sě ḑică, dacă s'ar perde pricina, e ruinată... Ruinată! și eŭ am apucat de 'l-am încurcat pe unchĭul meŭ... Destulă treabă-am făcut!..

SCENA XII.

Cogcodan, Agachi.

Agachi. — Ura!.. am isbutit!

Coșcodan. — Ce-aĭ isbutit?

Agachi. — Am făcut-o pe Lucsița sě primească... S'a cam fasolit la început, dar însfěrșit s'a înblânḑit ca o meĭoară, și 'mĭ-a dat mâna s'o serut... Am serutat-o pěnă dincolo de cot... Crișu eŭ!

Coșcodan. — (în parte) Ea privițĭ moșneagul!

Agachi. — Eĭ! măĭ nepoate, ce maĭ ḑicĭ?.. sûnt conțoroĭŭ, orĭ ba?

Coșcodan. — Bine, bine; liniștesce-te... Planu 'ĭ schimbat.

Agachi. — Ce plan? Ce schimbat?

Coşcodan. — Averea cucoaneĭ Lucsiţeĭ e în proces. Chĭar astădĭ se tratează pricina la Curtea de Cassaţie. De-a perde-o, nu'ĭ rĕmâne nicĭ o leţcae.

Agachi. — Ce proces, mă?.. ce leţcae? par' că vorbescĭ într'aĭurea.

Coşcodan. — Crede-mĕ, unchĭule; nu te grăbi cu însuratul... Lasă-te pe tânjeală.

Agachi. — Aĭ 'nebunit, mă?.. Audĭ; sĕ nu mĕ grăbesc, când m'am aprins?.. Dacă doar nu's un poponeţ sĕ m'aprind şi sĕ mĕ sting pe mică pe ceas.

Coşcodan. — (în parte) Nicĭ că vrea sĕ 'nţeleagĕ... (tare) Poate sĕ peardĕ procesul.

Agachi. — Şi ce'mĭ pasă?.. Eŭ nu mĕ 'nsor pentru baniĭ Lucsiţeĭ... Mĕ 'nsor pentru braçele eĭ, pentru ochiĭ eĭ, pentru nuriĭ...

Coşcodan. — Doamne! ce 's bĕtrâniĭ, când li se aprind călcăile... Da gândesce, unchĭule.

Agachi. — Du-te la naĭba şi 'mĭ dă bună pace.

Coşcodan. — (în parte) A luat foc stogul de paĭe: nu 'l maĭ pot potoli.

SCENA XIII.

Agachi, Coşcodan, Barză; *maĭ pe urmă* **Bombeanu.**

Barză. — Cucoane, a venit d-nul Bombeanu, s... ăla care-a mâncat cu noĭ la *Hîc*.

Agachi. — Poftesce 'l. (Barză esă).

Coşcodan. — (în parte, intrigat) Bombeanu?

Bombeanu. — (intrând) Domnilor...

Coşcodan. — (în parte) El e!.. aĭ! aĭ! (se întoarce).

Agachi. — A! bine-aĭ venit prietene. Aĭ primit biletul meŭ de învitare?

Bombeanu. — 'L-am primit cu mulţemire, şi, precum vedĭ, m'am grăbit. (zărind portretul luĭ Coşcodan). Ce văd?

Coşcodan. — (în parte) Aĭ! aĭ!.. m'a cunoscut.

Bombeanu. — Curios lucru!

Agachi. — Ce?

Bombeanu. — Cum se face de aĭ la d-ta în salon figura astă pocită?

Agachi. — E portretul luĭ...

Bombeanu. — Luĭ Zarafopulos, cămătarul meŭ.

Agachi. — Zarafopulos? 24 la sută?

Bombeanu. — Tocmaĭ.

Coşcodan. — (în parte, ascunḑêndu'şĭ obrazul) Aşĭ da bucuros un sfanţ, sĕ fiŭ aĭurea.

Agachi. — (uĭmit) Zarafopulos!.. A! înţeleg acum pentru ce Moĭsescu n'a voit nicĭ o dată sĕ mi'l arate. Figura astă pocită, precum ḑicĭ, ne-a esploatat pe-amêndoĭ fără nicĭ un pic de cuget.

Coşcodan. — (în parte) Cum? şi unchĭul meŭ se înprumuta din baniĭ meĭ?

Agachi. — (apropiindu-se de Coşcodan, încet) Neruşinatule!.. aĭ ajuns a fi şi cămătar?

Coşcodan. — (întorcêndu-se, încet) Sĕ'ţĭ spun, unchĭule...

Bombeanu. — (zărindu'l) Eaca şi originalul portretuluĭ... *Kir* Zarafopulos, adevĕrat e că aĭ de gând sĕ urcĭ dobînda la 50 la sută?

Coşcodan. — Sĕ vĕ spun... Nu credeţĭ... În adevĕr... mi s'a întêmplat câte o dată sĕ oblig prieteniĭ, înprumutându'ĭ cu opt, cu ḑece la sută pe an...

Agachi. — Minciunĭ.

Coşcodan. — Chĭar cu 12...

Agachi. — Minciunĭ.

Coşcodan. — Cu 15 cel mult; dar cu 24 nicĭ o dată!.. Moĭsescu, blăstematul cel de Moĭsescu, m'a compromitat, după cum înţeleg... Eŭ îĭ încred baniĭ meĭ, şi el se vede că 'ĭ speculează în folosul luĭ... A! n'aşi fi creḑut că ar fi abusat astfel de nevinovăţiea mea.

Agachi. — Minciunĭ! (încet cătră Coşcodan cu mânie) Ticălosule! Potlogarule! Ĭudă! 'Mĭ-e ruşine sĕ mĕ uĭt la tine. De aḑĭ înainte sĕ nu ḑicĭ cumva că 'mĭ eştĭ nepot, că te stîlcesc.

Coşcodan. — (încet) Unchĭule...

Agachi. — Tacĭ, că intru în pĕcat pe loc... Pĕn' în 5 minute sĕ renunţĭ la mâna Tincăĭ; auḑitu-m'aĭ?

Coşcodan. — Eŭ sĕ perd ḑestrea?.. Nicĭ o dată... Maĭ bine moartea!

Agachi. — (căutând la ornic) Acum sûnt 4 şi cincĭ; la 4 şi ḑece, de nu'ĭ fi următor poronciĭ mele, spun la toţĭ istoriea luĭ Zarafopulos Coşcodan.

Coşcodan. — (în parte) Am păţit-o!

Agachi. — Eaca Tinca cu maĭcă-sa... Arată-te iscusit... Haĭt.

(Bombeanu se retrage în fund).

SCENA XIV.

Ceĭ de'nainte, **Fespezanca, Tinca.**

Fespezanca. — Veste bună!.. veste bună!.. Am câştigat procesul. (arată o hârtie.)

Coşcodan. — Câştigat? Bravo!.. Testamentul rĕmâne bun! Ce fericire!

Agachi. — (cu ornicul în mână) 4 şi şépte!

Fespezanca. — 4 şi şépte? Ce ne pasă?

Agachi. — Am o treabă importantă la 4 şi 10. D-nul Ghiţă o cunoasce.

Coşcodan. — (încet) D'apoĭ a câştigat procesul, unchĭule!..

Agachi. — (încet) Tocmaĭ de-aceea, arată-te şi maĭ iscusit.

Coşcodan. — Cucoană Lucsiţă...

Fespezanca. — Ce este, Ghiţă?

Coşcodan. — (în parte) Uf! cald e!

Agachi. — 4 şi 8.

Coşcodan. — (rugându-se încet) Unchĭulică...

Agachi. — 4 şi 9.

Coşcodan. — Cucoană... Consciinţa mea mĕ obligă, în acest minut solemn, sĕ vĕ fac o destăĭnuire... (în parte) Uf! (tare) M'aţĭ credut negreşit un tênĕr cu minte şi econom?..

Fespezanca. — Negreşit.

Coşcodan. — (încet, cu desperare) Unchĭulică.

Agachi. — 4 şi 10 minute!

Coşcodan. — V'aţĭ înşelat, cucoană... (iute) Sûnt din protivă un cheltuitor, un destrămat. În loc sĕ şĕd acasă ca un bĕtrân, îmĭ petrec dilele şi nopţile pe la birturĭ; mĕ înprumut cu banĭ în târg, de plătesc 18 şi 24 la

sută și merg la bal masche! înbrăcat în costum de Mustafa Pașa.

Fespezanca și **Tinca.** — (indignate) O!..

Coșcodan. — Ată adevĕrul... astfel sûnt!

Agachi. — Se înpodobesce Coșcodanul.

Fespezanca. — Domnule Ghiță, purtarea d-tale în acest minut solemn merită o rĕsplată. Primesce dar înalta mea considerațiune; cât pentru Tinca, șterge-te pe buze.

Tinca. — Aud? Vrea sĕ dicĕ, ear rĕmân fată mare?

Agachi. — Ba nu, Tincă; nu te 'ngriji de asta... Eŭ 'țĭ-am găsit un barbat, care socot că 'țĭ-a plăcea maĭ mult de cât Zar... Coșcodan... Domnul Bombeanu, prietenul meŭ.

Tinca. — (cu bucurie) A!

Bombeanu. — (înaintând) Așĭ fi prea fericit, dac'aș merita favorul...

Agachi. — Audĭ Tincă... cere un favor tênĕrul.. primesce, sĕ se isprăvească comediea.

Tinca. — (coborînd ochiĭ) Cum a hotărî maĭcă-mea.

Fespezanca. — Eŭ primesc cu bucurie.

Agachi. — Bravo... și mata Tincă?.. ce dicĭ?

Tinca. — Nu sciŭ de se cuvine.

Agachi. — Vrea sĕ dicĕ, nu primescĭ... fie...

Tinca. — (răpide) Ba primesc.

Fespezanca. — Ce te maĭ fasoleaĭ dar?

Coșcodan. — (trăgând pe Agachi la o parte) Unchĭule, mărturisesce că cu toate defectele mele, am contribuit mult la fericirea d-tale... te-am logodit c'o avere *șucadă*...

Agachi. — Nu cumva vreĭ sĕ'țĭ plătesc comisionul?

Coşcodan. — Nu; dar însfērşit... maĭ târḑiŭ, după moartea d-tale, tot 'mĭ-a veni şi mie ceva parte.

Agachi. — Ţie?

Coşcodan. — Tot eŭ am sĕ'ţĭ fiŭ clironom, căcĭ despre copiĭ cred ce te-a ertat Dumneḑeŭ.

Agachi. — Culcă-te pe-acea ureche. Purtarea ta m'a revoltat astfel, că, în cĭuda ta, am de gând sĕ las în urmă'mĭ o jumătate duzină de fluturĭ.

Coşcodan. — (în parte) Se laudă, unchĭul, nu'ĭ tocmaĭ aşa de... revoltat.

Barză. — (intrând) Poftim la masă.

Agachi. — Ura! şi poftă bună!

Plăcerile 's paserĭ uşoare
Ce-aprindŭ a inimilor dor;
Omul prost le lasă sĕ sbóre,
Ear eŭ le prind vesel din sbor.
Cu al meŭ pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi când paharul meŭ închin,
Ah! Ah! Ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu;
Căcĭ orĭ care chin
Eŭ mi'l înec în vin.
Pluf!

Toţĭ.

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride, etc.

(La finele cupletuluĭ, Agachi dă braçul Fespezancĕĭ, Bombeanu dă braçul Tincăĭ şi toţĭ se îndreptŭ spre fund.)

(Cortina cade.)

ARVINTE ŞI PEPELEA

PERSOANE:

Arvinte, de 50 anĭ.
Pepelea, de 25 anĭ.
Măndica, nepoata luĭ Arvinte.

ARVINTE ŞI PEPELEA

VODEVIL ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un sat din Moldova, în anul 1864.

Teatrul represintă o cameră de ţeară cu o uşă în fund, altă uşă în dreapta; lângă dînsa, un cuĭŭ mare în părete; în stânga fereastă; în fund un pat acoperit cu scoarţă; alăturea cu patul, un paravan prost; în mijloc, o masă de lemn cu două scaune.

SCENA I.

Pepelea. — (intră prin fund) Măndică! Măndică!.. Unde eştĭ?.. Unde te-aĭ ascuns? (merge spre uşa din dreapta, voind s'o deschidă) Măndică!..

SCENA II.

Pepelea, Măndica (după uşă.)

Măndica. — Cine 'ĭ acolo?

Pepelea. — Eŭ... Pepelea... ursitul tĕŭ, Măndică!

Eŭ, Pepelea din poveste,
Eŭ, Românul drăgălaş,
Cum n'a fost şi nicĭ nu este
Altu 'n sate şi 'n oraş!

Eŭ, nepotul luĭ Păcală,
Care 'n orĭ ce timp şi loc
Rid de proştĭ, rid de Tândală
Şi de dracul îmĭ bat joc.

Multe fete după mine
Zacŭ pe coaste şi oftez;
Dar eŭ numaĭ pentru tine
Inimĭoara 'mĭ-o păstrez.

Măndica. — Tu eştĭ, Pepeleo?.. Ce caţĭ?

Pepelea. — Am venit sĕ'ţĭ spun că'mĭ eştĭ drăguţă ca ochiĭ din cap.

Măndica. — Aşa sĕ trăeştĭ?

Pepelea. — Sĕ n'am parte de moşu-tĕŭ, gĭupânu Arvinte, de 'ţĭ spun gugoşĭ... Da deschide uşa, Măndico, sĕ ne vedem la façă.

Măndica. — Nu pot, că m'o închis moşu-meŭ cu cheĭa...

Pepelea. — Eleĭ!.. şi de ce te-o închis?

Măndica. — Ci că sĕ nu mĕ fure Zmeiĭ.

Pepelea. — Mânca'l-ar Zmeoaĭcele, ghĭuj afurisit!.. Şi ce facĭ tu acolo singurică!

Măndica. — Cos!

Pepelea. — Rochiţa ta de nuntă?

Măndica. — Ba!.. antereu luĭ moş Arvinte...

Pepelea. — Ear' îl cârpeştĭ?.. De când te ştiŭ, altă nu facĭ... Maĭ dĕunădĭ 'ĭ-aĭ scos mânicile, ca sĕ'ĭ puĭ spete.

Măndica. — Acum 'ĭ-am scos spetele, ca sĕ'ĭ fac poale.

Pepelea. — Ha! ha! ha!.. O s'agĭungĕ vestit în ţară antereu luĭ Arvinte, mânca'l-ar guzganiĭ!

Măndica. — Pe cine?.. pe antereŭ?

Pepelea. — Ba! pe moşu-teŭ, că mare sgârcit iĭ! Iĭ în stare sĕ taĭe un fir de mălaiŭ în opt...

Măndica. — (ride).

Pepelea. — Măndică!.. Ştiĭ una?

Măndica. — Ce?

Pepelea. — Te-am cerut ĭerĭ dimineaţă la dînsu.

Măndica. — Eleĭ! şi ce 'ţĭ-o rĕspuns?

Pepelea. — M'o trimes draculuĭ pomană.

Măndica. — Da pentru ce?

Pepelea. — Ci că nu's de neam mare.

Măndica. — Audĭ!

Pepelea. — De-aceea am hotărît se 'ĭ gĭoc una şi bună...

Măndica. — Ce?

Pepelea. — Ce m'a sfătui dracu.

(Se aude afară tuşind şi strĕnutând.)

Pepelea. — Eaca vine strigoĭu.

Măndica. — Fugĭ ĭute, sĕ nu te găsască aicĭ!

Pepelea. — M'am dus... Sĕ ne videm cu bine, Măndică! Pe unde sĕ es, ca sĕ nu mĕ 'ntâlnesc cu el? Ha! pe fereastă... dos la faţă. (sare pe fereastă, în timp ce Arvinte intră prin fund.)

SCENA III.

Arvinte (cu gĭubea strenţuroasă.)

U! hu, hu, hu! geru'ĭ! (işĭ suflă în pumnĭ) Bine dice, Românu, că ĭearna n'o mănâncă lupu... Am fost sĕ cum-

pĕr un car de lemne; dar 'mĭ-o cerut cât dracu pe tatăsĕŭ, şi n'am luat nicĭ o dispicătură, ca sĕ'ĭ viŭ de hac celuĭ cu lemnu... (strĕnută) Na! că ear m'o prins gutunarĭu. U! hu, hu, hu!.. De 'mĭ-ar găti Măndica antereu, sĕ pun ceva cald pe mine, că, ḑĕŭ, am îngheçat... Heĭ! blagoslovită sĕ fie vorba ţiganuluĭ: „Maĭ bine douĕ verĭ, de cât o ĭearnă."

Banul se câscigă greŭ;
Dar uşor se cheltuesce.
Cine 'ĭ prost şi derbedeŭ
Lesne 'n lume mofluzesce;
Însă eŭ am banĭ şi minte,
Căcĭ mĕ chĭem jupân Arvinte.

(strĕnută.)

Într'un ceas bun!

Ĭearna vine, timpu 'ĭ rece,
Eŭ o las frumos de trece
Şi nu mĕ 'ncălḑesc la foc...
Mĕ 'ncălḑesc sărind în loc...
Astfel, eŭ, jupân Arvinte
Sûnt cu trupul tot ferbinte.

(Strĕnută). Ha!.. eau aşa... şi la anu cu bine!.. (işĭ suflă nasul) Măndică!.. (se apropie de uşa din dreapta) Măndică!.. Nu rĕspunde, drăcoaĭca... Se vede că'ĭ mânioasă c'am închis-o în odae... Apoĭ dă!.. cu fetele.. vorba ceea... paza bună fereşte primejdiea rĕ... Dumneeĭ, glapineasa Măndica, era în plecare sĕ se dee în dragoste cu puşchĭu cel de Pepelea... un târĭe brêŭ, care 'şĭ ba:

gĭoc de toată lumea!.. Atuncĭ s'agĭungĕ... (se depărtează de uşă) 'L-am întêlnit maĭ dĕunăḑĭ şi 'ĭ-am ḑis sĕ 'mĭ vêndĕ casa asta, în care şĕd acu de doĭ anĭ... îĭ casa luĭ, hoţu! Cum aşĭ face sĕ 'ĭ-o ĭeŭ pe nimică?.. Sĕ'l port cu vorbe, că 'l-oĭŭ însura cu Măndica, pĕnă ce-oĭŭ mântui târgu... ş'apoĭ, de spate şi pe uş'afară. Ha!.. eată 'l... ci că, când vorbeştĭ de lup, lupu cât cole!..

SCENA IV.

Arvinte şi Pepelea.

Pepelea. — Buna dimineaţa, gĭupâne Arvinte!

Arvinte. — Ha! ha!.. aĭ vinit, berbantule, ca sĕ sfêrşim tocmala pentru casă?

Pepelea. — Aşa, gĭupâne!

Arvinte. — Fie!.. cu toate că n'am nevoĭe mare de bordeĭu tĕŭ... însă fiind c'am fost bun prietin cu tată-tĕŭ...

Pepelea. — De-aceea aĭ vre sĕ 'mĭ ĭeĭ casa pe nimic?..

Arvinte. — Las' nu maĭ lehăi, după cum ţi'ĭ obiceĭu!.. Cât ceĭ pe hardughiea asta?

Pepelea. — Cât daĭ d-ta?

Arvinte. — Cât sĕ 'ţĭ daŭ? Casa 'ĭ dărăpănată... are trebuinţă de meremet... streşina 'ĭ putredă...

Pepelea. — Vra sĕ ḑicĕ, nu 'ţĭ place?

Arvinte. — Sĕ ne 'nţĕlegem, fĕtul meŭ... Eŭ primesc sĕ fac o jĕrtfă, cheltuind cu meremetu; însă baniĭ

ce-oiŭ cheltui, sĕ fie socotiţĭ drept preçu caseĭ... Te primeştĭ aşa?

Pepelea. — Bună tocmală!.. Dar' ceva adalmaş?

Arvinte. — O baniţă de nucĭ uscate... haĭ; treacĕ de la mine; unde-o mers miea, meargĕ şi suta...

Pepelea. — Bunătatea d-tale!.. însă un lucru strică...

Arvinte. — Care?

Pepelea. — Nu 'mĭ plac nucile!..

Arvinte. — Nu fiĭ prost, măĭ!.. O baniţă de nucĭ vechĭ, de şĕse anĭ... Nu scăpa chilipiriŭ din mână.

Pepelea. — Ba nu aşa, gĭupâne!.. Almintire... Dă'mĭ pe Măndica adalmaş!.. Vreĭ?

Arvinte. — (în parte) Audĭ hitru!.. Sĕ 'ĭ daŭ bunătate de fată, nouă nouţă, pe-o hardughie veche...

Pepelea. — Ce dicĭ, gĭupâne? Ne lovim cu târgu?

Arvinte. — Ţi'ĭ dragă fata, haĭn?

Pepelea. — Dragă, de mor... 'Mĭ-o daĭ de nevastă?

Arvinte. — Om vide... om vide... Haĭ sĕ facem zdelca maĭ ântêĭ. (scoate hârtie şi călămărĭ din saltarul meseĭ.)

Pepelea. — (în parte) Umblă cu mâţa 'n sac, ghiujul... Aţine-te Pepeleo!..

Arvinte. — Eaca tot ce trebuĭe pentru scris!.. Unde 'mĭ-am pus ochelariĭ?.. (îĭ caută peste tot locul) Unde 'mĭ-am pus ochelariĭ?

Pepelea. — (rîdênd) Nu 'ĭ maĭ căta de geaba, gĭupâne!

Arvinte. — 'Ĭ-aĭ găsit?

Pepelea. — Ce sĕ 'ĭ găsesc, că 'ĭ aĭ pe nas.

Arvinte. — Oare?.. Se vede că de mult ce-am strĕnutat...

Pepelea. — Aĭ prins orbu găinilor...

Arvinte. — Cine? eŭ?

Pepelea. — Ba! ochelariĭ!

Arvinte. — (în parte) Ghidi, obraznic!.. (tare) Pepelaş dragă, ştiĭ carte?

Pepelea. — Ştiŭ.

Arvinte. — (în parte) Pĕcat!.. (tare) Facem zdelca?

Pepelea. — Facem!

Arvinte. — Prea frumos! Eaca scriŭ. (scrie) „Sĕ fie „ştiut, prin acest zapis de vecĭnică vênḑare, că eŭ, Pe-„pelea, am vêndut d-sale, gĭupânuluĭ Arvinte, casa mea „ce-o am de la părinţĭ şi că am priimit toţĭ baniĭ..."

Pepelea. — Ce banĭ? N'am luat nicĭ o para...

Arvinte. — Aşa 'ĭ forma, fĕtu meŭ! (scrie) „şi că „am priimit toţĭ baniĭ, în galbinĭ împĕrăteştĭ. cu zimţĭ, „fără ca sĕ 'mĭ maĭ rĕmâĭe cuvênt de-a întoarce vr'o „dată tocmala făcută." (vorbind) Bun e aşa?

Pepelea. — Bun!

Arvinte. — Vin' dar de iscăleşte!

Pepelea. — Bucuros! însă...

Arvinte. — Ce?

Pepelea. — Sĕ veḑĭ d-ta, gĭupâne! Bĭetu rĕposatu tată-meŭ, 'mĭ-a lăsat cu limbă de moarte, că de-a fi sĕ 'mĭ vênd casa vr'o dată, sĕ 'mĭ păstrez în stăpânire cuĭu ist mare din părete. (arată cuĭul de lângă uşă.)

Arvinte. — Ce vorbă 'ĭ asta!..

Pepelea. — Poronca tatiĭ... n'am ce face!

Arvinte. — Eĭ! ş'apoĭ?

Pepelea. — Apoĭ maĭ adauge d-ta în zdelcă, ce 'țĭ-oĭŭ ḑice eŭ... scrie...

Arvinte. — Da bine, măĭ, la ce-a sĕ 'țĭ folosască ție un cuĭŭ în părete?

Pepelea. — La nimic... doar numaĭ sĕ am unde sĕ 'mĭ anin căcĭula, când oĭŭ vini la d-ta.

Arvinte. — (în parte) Prostu 'ĭ sĕrmanu! (rîde încet).

Pepelea. — Eĭ! scriĭ?

Arvinte. — Scriŭ, scriŭ... spune. (pufnesce de rîs).

Pepelea. — (dictând) „D-luĭ, gĭupânu Arvinte, se lea-„gă cu gĭurămênt de afurisenie...

Arvinte. — (în parte) Gĭurămênt!!.. de afurisenie!!.

Pepelea. — (dictează) „sĕ lase în stăpânirea me cuĭ „cel mare din păretele din dreapta, fără ca d-luĭ sĕ s „poatĕ atinge de el, și fără ca sĕ se înprotivească vr „dată, la orĭ ce așĭ vra eŭ sĕ fac cu pomenitul cuĭŭ. Aĭ scris?

Arvinte. — Am... Na! iscălește!

Pepelea. — Bucuros!.. (Ĭea condeĭul) Dar' îmĭ d pe Măndica?

Arvinte — 'Țĭ-o daŭ!.. Pune'țĭ talpa gâștei zdelcă.

Pepelea. — Ba nu! Chĭam'o aicĭ pe Măndica...

Arvinte. — N'aĭ încredere în mine?.. Eŭ, om b trân, cu frica luĭ Dumneḑĕŭ... și care am fost pri cu rĕposatul?..

Pepelea. — Eĭ, fie! dacă 'ĭ așa... Eaca iscăl...

Arvinte. — (ecsaminând hârtiea) Minunat!.. Aĭ ...

vă maĭ citeaţă chĭar de cât a dascaluluĭ Pricochi din Podu-Iloae. (strînge hârtiea în sîn.)

Pepelea. — Acum, ḑi Măndicăĭ sĕ vie!

Arvinte. — Vreĭ numaĭ de cât s'o ĭeĭ?

Pepelea. — Vreŭ!

Arvinte. — Şi ţi'ĭ dragă de tot?

Pepelea. — De tot!

Arvinte. — Fără şagă?

Pepelea. — Fără!

Arvinte. — Dacă 'ĭ aşa, adă mâna 'n coacĭ, sĕ te duc la Măndica... (Ĭea pe Pepelea de mână şi 'l duce spre uşa din fund) Da făgădueştĭ că 'ĭ ţine-o bine!

Pepelea. — Ca pe-o floare!

Arvinte. — Eĭ, aferim, fĕtu meŭ!.. Primeşte blagosloveniea me! (ajungênd la uşa din fund) şi sĕ eşĭ afară, hoţule! că 'ţĭ rup cĭolanele!..

Pepelea. — Ce-aĭ păţit, gĭupâne?

Arvinte. — A! puşchĭule!.. aĭ chitit că 'ţĭ-oĭŭ da bunătate de fată, nouă nouţă, în schimb pe-o hardughie veche ca bordeĭu tĕŭ!.. Aĭ chitit sĕ întri în neamurĭ, mojĭcule?.. Afară!..

Pepelea. — Aşa ţi'ĭ povestea, gârbovitule?.. Eĭ! lasă, că eŭ ţi's popa tĕŭ de-acu 'nainte... M'aĭ înşĕlat cu mincĭunĭ, pĕn' ce m'aĭ pus la mână, şafer bĕtrân ce eştĭ...

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Am sĕ 'ţĭ fac ḑile fripte, ca sĕ pomeneştĭ de Pepelea, cât îĭ maĭ trăi!..

Arvinte. — Afară!

Pepelea. — Oiŭ eşi dacă 'mĭ-a plăce... Am drept sĕ viŭ aicĭ orĭ când... sĕ 'mĭ pun căcĭula 'n cuĭŭ, ş'am sĕ viŭ ḑi şi noapte... auḑĭ tu, oftigosule? Ţine-te bine de-acu... atâta 'ţĭ ḑic. (esse.)

SCENA V.

Arvinte şi Măndica.

Arvinte. — (singur) Afară... Ghidi, tricolicĭ neruşinat... sĕ mĕ amenințe el c'a vini în casa me, cumpĕrată cu banĭ bunĭ şi pe şin?.. hoţu, enicerĭu, cârjaliu!.. Brrr! îmĭ curg sloĭurĭ de ghĭaçă pe spinare de mânie... (merge de deschide uşa din stânga cu cheĭa) Măndică!

Măndica. — (din întru) Ce este?

Arvinte. — Gata 'ĭ antereu?

Măndica. — Gata!

Arvinte. — Adă sĕ'l înbrac, doar m'oĭŭ maĭ încălḑi, c'am înghĭeçat (Ĭea antereul şi închide ear uşa) Ean sĕ videm, bine'ĭ cusut? (îl desvĕlesce) 'Ĭ-o scos spetele, de 'ĭ-o făcut poalele... Minunat!.. Spetele 's de prisos... Nu se vĕd... Ean sĕ'l înbrac... (trece după paravan şi'l înbracă.. Pepelea draculuĭ... 'l-am pus la mână. Atâta numaĭ mĕ îngrijĕsc... cuĭu cel din pĕrete... pare-mi-se că 'ĭ un cârcĭoc... (esse înbrăcat cu antereul) Ĭĭ dres cât se poate de bine... şi mĕ prinde... (înbracă gĭubeoa) Eaca cuĭu cel cu pricina... dacă 'l-aş scoate din pĕrete?.. Nu se poate, că's legat cu gĭurămênt de afurisenie!.. (se scarpĕnă în cap cu cĭudă) Măĭ, măĭ, măĭ... sĕ nu 'mĭ fi pus opinca, ber-

bantu cel de Pepelea?.. Ean sĕ merg sĕ mĕ sfătuesc cu popa Macoveĭ din sat... El, om cu carte... ştie multe... poate sĕ mĕ deslege de gĭurămênt... Haĭ! bunu'ĭ Dumnedĕŭ, meşter ĭĭ Arvinte. (îşĭ ĭea şapca şi esse prin fund, în timp ce Pepelea intră pe fereastă).

SCENA VI.

Pepelea. — (la fereastă) Acasă 'ĭ strigoĭu?.. Ba eată'l că esă... (sare pe fereastă în casă) Hup şi eŭ! (aduce o frânghie şi o traistă plină cu rufe ude) 'Mĭ-am adus rufele spălate la fôntâna din sat, ca sĕ le anin în cuĭul meŭ şi sĕ le întind în odae. (anină traista în cuĭŭ; din traistă curge apă prin odae). Ean aşa... Acu sĕ 'ntind şi frânghiea. (anină un capĕt a frânghieĭ de cuĭul cel mare din păretele din dreapta, ear cela-l-alt capĕt îl leagă de alt cuĭŭ ce se găsesce înfipt în păretele din fund, lângă uşă). Are sĕ se cam sborşască gĭupânu Arvinte, d'apoĭ n'am ce 'ĭ face... Cuĭu 'ĭ-al meŭ, şi am drept de-a pune în el ce-oĭŭ vra... Eaca şi frânghiea gata... Acu sĕ'mĭ întind rufele... Ce-aud?.. Par' că vine moroĭu... Sĕ vedeţĭ haz acuş! (stă lângă uşa din dreapta).

SCENA VII.

Pepelea şi Arvinte.

Arvinte. — (pe pragul uşiĭ din fund). N'am găsit pe părintele Macoveĭ acasă... (când sĕ între, se lovesce cu capul de frânghie, şi 'ĭ cade şapca şi ochelariĭ). Carnacsĭ! Ce 'ĭ asta?

Pepelea. — Ţine-te bine sĕ nu daĭ rĕŭ!

Arvinte. — Tu eştĭ, antihîrţule? Ce caţĭ aicĭ?

Pepelea. — Nu băga de samă, gĭupâne!.. Îmĭ întind rufele ca sĕ se usuce.

Arvinte. — Ce face? Strenţele tale în casa me... Da aicĭ îĭ spălătorie?

Pepelea. — Nu ştiŭ eŭ... Cuĭu meŭ...

Arvinte. — Cuĭu tĕŭ, căpcăunule? (arătând cela-l-alt cuĭŭ din fund) Dar' aista tot al tĕŭ îĭ? ha? Cum de-aĭ îndrĕznit sĕ te-atingĭ de el?

Pepelea. — Ascultă, gĭupâne!

Arvinte. — (furios) Eaca ascult, Pasvantoglu ce eştĭ! (smuncesce frânghiea din cuĭŭ şi o asvêrle afară). Da ce te socoţĭ tu?.. Sĕ 'mĭ întindĭ frânghiĭ pin casă, ca într'un şopron... sĕ 'mĭ sparg capu la vîrsta me?.. Afară, pehlivanule!.. (îl înpinge de spete).

Pepelea. — Nu pune mâna, că te afurisesc!

Arvinte. — Afurisi-te-ar Zarzavela, sĕ nu te maĭ vĕd în ochiĭ meĭ!

Pepelea. — (resistând pe pragul uşiĭ din fund) Îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — Ean aşteaptă sĕ 'ţĭ daŭ eŭ o Măndică de corn peste cap. (apucă un băţ; Pepelea fuge rîdênd).

Pepelea. — Sus părinte, că se udă cărţile!

Arvinte. — Anaftima sĕ fiĭ!

SCENA VIII.

Arvinte. — (foarte necăjit) Breee!.. aista 'ĭ Neaga!.. popa belea. (calcă în apa ce a curs prin casă) Da asta ce ma

este?.. priveşte cum curge apă pin casă... sĕ gĭurĭ c'o vĕrsat Bahluĭu. Or sĕ se facĕ broaşte... (Iea o cârpă şi şterge pe jos) Poftim!.. vieaţă 'ĭ asta? s'agĭung a şterge urmele luĭ Pepelea... Da de unde, Doamne eartă-mĕ, curge şiroĭul... (zărind traista în cuĭŭ) Eaca pozna... 'şĭ-o aninat traista cu rufe ude în cuĭŭ... Batĕ'l potopu, Fariseŭ, sĕ'l batĕ. Cum 'ĭ-aş arunca-o în uliţă, de nu 'mĭ-ar fi nu ştiŭ cum de gĭurămênt... Părinţiĭ noştri ḑicea: „Cine 'şĭ calcă gĭurămêntu, nu 'l primeşte pămêntu!" şi mĕ tem că nu 'mĭ-oĭŭ afla loc pe ceea lume. (oftează) Heĭ, heĭ! răbdare, Arvinte fĕtu meŭ, răbdare!.. (merge la uşa din dreapta, o deschide şi ḑice): Măndică!.. adă o lumînare, c'o însĕrat de tot şi începe a nu sĕ maĭ videa. (Măndica îĭ dă o lumînare de seŭ aprinsă). Noapte bună, fata mea, noapte bună!.. Culcă-te, căcĭ culcatu de vreme şi sculatu de dimineaţă e o dovadă de înţĕlepcĭune... Priveşte, de pildă, găinile... Noapte bună!.. (închide uşa cu cheĭa) Îmĭ vine sĕ mĕ culc şi eŭ... sĕ dorm ca un stăpân vecĭnic în căsuţa luĭ. (merge de 'şĭ drege patul din fund, aşeaḑă perina şi 'şĭ pune un ghigilic) Oĭŭ sĕ mĕ culc înbrăcat cum sûnt, doar' 'mĭ-a fi maĭ cald... Brrr!.. geru'ĭ... le cască şi mâţile... (cască).

(Arie din *Fra-Diavolo: „Allons ma femme, il faut dormir."*)

Eată ceasul de odihnă!
Oĭŭ sĕ dorm... sĕ dorm în tihnă
(cască) În căsuţa ast'... a mea.
Noapte bună, moş Arvinte,
Fă hor, hor, ḑe-acu 'nainte
(cască) Fără grijă de belea.

Fă hor, hor şi ear hor, hor,
În somn dulce şi uşor.

(În timp ce cântă, se gătesce de culcat, se întinde pe pat înbrăcat în antereŭ, se acopere cu gĭubeoa, îşĭ trage o cergă pe de-asupra, îşĭ vêră capul în perină şi începe a horăi).

SCENA IX.

Arvinte şi Pepelea.

Pepelea. — (bate la uşă).

Arvinte. — (tresare).

Pepelea. — (bate maĭ tare).

Arvinte. — (se întoarce în pat cu faça la părete).

Pepelea. — (afară) Gĭupâne Arvinte!

Arvinte. — (deşteptându-se spăriet) Ha!.. ce este?.. am visat că s'o spêndurat Pepelea 'n cuĭŭ...

Pepelea. — Gĭupâne Arvinte!

Arvinte. — Cine 'ĭ acolo?

Pepelea. — Eŭ, Pepelea!

Arvinte. — Ear? Ce caţĭ noaptea, tricolicĭule?

Pepelea. — Deschide'mĭ sĕ ĭeŭ traista din cuĭŭ!

Arvinte. — Bată-te pêrdalnicu, ş'aĭ agĭunge în traista goală!.. Audĭ! sĕ mĕ trezască din bunătate de vis!

Pepelea. — Deschidĭ uşa adĭ?

Arvinte. — Du-te naĭbeĭ!

Pepelea. — Dă'mĭ drumu, că stric uşa... Am treabă la cuĭul meŭ.

Arvinte. — (sculându-se) Eĭ stăĭ, spêndura-te-aĭ în [illegible] (se scoală numaĭ în antereŭ şi merge de deschide uşa).

Pepelea. — Bine-am găsit, gĭupâne!

Arvinte. — Haĭ! ĭe'ţĭ degrabă strenţele şi pieĭ, că rĕcesc!

Pepelea. — (luându'şĭ traista) Eaca!.. frumos antereŭ porţĭ... Ean întoarce-te puçin... Ha, ha, ha!.. n'are spete... antereŭ de spatarĭŭ!.. cată sĕ şi asudĭ în el, gĭupâne!

Arvinte. — Eşĭ! nu lungi vorba.

Pepelea. — Ba nu, ḑĕŭ, când a face puĭ antereu, sĕ'mĭ daĭ şi mie unu de sĕmênţă.

Arvinte. — Eşĭ! îţĭ ḑic, obraznicule!

Pepelea. — Îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — Măndica? (scoate un papuc din picĭor) Na! Măndică, Strêmbă-lemne ce eştĭ!

Pepelea. — Par' că eştĭ cĭofu cel din bortă, c'un papuc şi c'o... (fuge riḑênd).

SCENA X.

Arvinte. — (închide uşa din fund cu zĕvorul, apoĭ vine posomorit în faça publiculuĭ şi ḑice): Eeeĭ!.. aşă 'ĭ c'am păţit-o? Care vra sĕ ḑicĕ, am casă şi nu 's stăpân într'însa!.. Aşă 'ĭ că 'mĭ-o întors şurubu, puşchĭu cel de Pepelea? (işĭ dă tifla). Na! cap sĕc... bostan fără sîmburĭ... Na, na!

Na tifla Arvinte,
Bĕtrân fără minte!
Un puşchĭŭ de nimică
Te prinse de chică.
Na tifla mişele,
Un ţinc sĕ te 'nşele!
Te-orŭ ride golaniĭ,
Ba chĭar şi curcaniĭ!

Bree!.. aşa ruşine de când sûnt n'am păţit!.. îmĭ vine sĕ'mĭ calc gĭurămêntu... că doar n'oĭŭ fi eŭ cel d'ântêĭ... Ba nu, Arvinte dragă... maĭ bine mergĭ de te culcă şi rĕmâĭ cu sufletu curat... eaca mĕ duc... (merge de se pune in pat) I!.. călduţ îĭ şi bine. (adoarme cântând incet):

Noapte bună, moş Arvinte,
Fă hor, hor, de-acu 'nainte!
(începe a horăĭ).

SCENA XI.

Arvinte şi Pepelea.

Pepelea. — (bate la uşă).

Arvinte. — (urmează a dormi).

Pepelea. — Gĭupâne Arvinte!.. heĭ, gĭupâne Arvinte!

Arvinte. — (cu spasmurĭ prin somn) Nu lăsa, măĭ!.. nu lăsa!.. prinde'l!..

Pepelea. — N'audĭ, somnorosule?

Arvinte. — (deşteptându-se) Na!.. Ce'ĭ? foc?

Pepelea. — Deschide uşa!

Arvinte. — Ear tu eştĭ, hurezule?.. Ce vreĭ?

Pepelea. — Dă'mĭ drumu sĕ'mĭ pun căcĭula 'n cuĭŭ!

Arvinte. — Du-te pîrleĭ! (se întoarce la părete).

Pepelea. — Nu deschidĭ?.. Te afurisesc! Te facĭ că dormĭ?.. Eĭ! las' că'ţĭ vin eŭ de hac!

Arvinte. — (visând) Frânghie... spêndurătoare... Nu... da şĕdĭ binişor, că mĕ gâdel... Zapis?.. A!

Pepelea. — (deschide fereasta) Ba că sĕ dicĭ... doarme,

povîrnitu... Acu 'ĭ vremea sĕ'mĭ întind rufele. (sare în o-dae, trăgênd o frânghie lungă după el, şi merge de leagă un capĕt de cuĭŭ, cela-l-alt capĕt e legat afară de un copacŭ. Fereasta rĕmâne deschisă).

Arvinte. — (dă semne că 'ĭ este frig şi se ghemuesce în aşternut).

Pepelea. — Sĕ'mĭ întind bine frânghiea... aşa... Acu sĕ'mĭ spêndur averea... (Iea traista de pe fereastă şi aninĭ rufe albe pe frânghie de-a lungul sceneĭ) Eaca basmalele boerĭuluĭ; eaca ştergarele boerĭuluĭ; eaca naframa de vornicel de nuntă...

Arvinte. — (strĕnută).

Pepelea. — Sĕ'ĭ fie de bine!

Arvinte. — Ce dracu, vine un vênt de cele muscăleştĭ... ear m'o prins gutunarĭu. (strĕnută).

Pepelea. — Pe braçe, şi la mulţĭ anĭ!

Arvinte. — Aud? (se intoarce) Pĭeĭ drace!.. ce'mĭ vĕdură ochiĭ?.. fereasta 'ĭ deschisă!.. Ce bulendre's aiste?

Pepelea. — Ale mele!

Arvinte. — Tu! ear?.. tu!.. ale tale!

Pepelea. — Eŭ, ear eŭ, ale mele!

Arvinte. — Pe unde-aĭ întrat, potlogarĭule?

Pepelea. — Pe fereastă...

Arvinte. — Ş'aĭ lăsat-o dischisă în meḑ de ĭearnă! (se scoală ĭute).

Pepelea. — Nu cerca s'o închiḑĭ, că trece frânghiea!

Arvinte. — Ce frânghie?

Pepelea. — Asta cu rufele... Am legat un capĕt de copacu vecinuluĭ.

Arvinte. — Breee!

Pepelea. — Precum ḑicĭ.

Arvinte. — Breee! care vra sĕ ḑicĕ, tu eştĭ stăpân aicĭ, şi eŭ îs de haĭmana?

Pepelea. — Ceteşte zdelca... cea cu cuĭul... ştiĭ?

Arvinte. — Ghidi, şuler viclean!

Pepelea. — N'o scoţĭ în capĕt cu mine, gĭupâne!.. din douĕ, una: orĭ rupem zapisu de vênḑare, orĭ îmĭ daĭ pe Măndica... Alege!.. (se depărtează spre uşa din drépta).

Arvinte. — (în parte, pe gândurĭ) Sĕ rup zapisu?.. nu 'mĭ vine la socoteală!.. sĕ 'ĭ daŭ pe Măndica?.. nu 'mĭ vine la *kerem*!.. Cum sĕ fac?.. Dac'aşĭ găsi vr'un tertip ca sĕ schimb zdelca, şi sĕ scot cuĭu din ea... Dar' ce tertip?.. Hoţu de Pepelea îĭ cârcĭocar de frunte!.. doar numaĭ sĕ 'l înbĕt, sĕ 'ĭ fur minţile... omu la chĭef multe face... Minunată idee... Ea sĕ cerc!..

Pepelea. — (în parte, observându'l) Oare ce mormoroseşte ursu?

Arvinte. — (sculându-se) Pepelaş dragă!

Pepelea. — Aud, gĭupâne!

Arvinte. — Ţie nu ţi'ĭ frig, fĕtu meŭ?

Pepelea. — Ba 'ncă cum frig!

Arvinte. — Apoĭ dar'... în loc de-a ne certa înpreună, n'ar fi maĭ nimerit sĕ ne 'nţĕlegem ca doĭ oamenĭ detreabă, încălḑindu-ne c'o stacană de vin? Ce ḑicĭ tu, Pepelaş dragă?

Pepelea. — Ḑic că aĭ dreptate, gĭupâne! Dar unde sĕ găsim vin la ceasu aista? Jidaniĭ sûnt în sĕrbătorĭ şi crâşma 'ĭ închisă.

Arvinte. — Unde sĕ găsim vin?.. Aşteaptă... am

un puiŭ de Cotnariŭ, care face cu ochiul... (în parte) Am sĕ 'l fac cuc! (Scoate de sub pat un ulcior și două pahare).

Pepelea. — (în parte) Are gând rĕŭ, digeratu!

Arvinte. — Eaca toiagu bĕtrâneților și nebuniea tinereților!.. vin' cole la masă, sĕ înnecăm ura în ulcioru ista și sĕ închiem pace! (se așéḑă la masă și toarnă vin în pahare).

Pepelea. — Bucuros!

Arvinte. — Da nu închidem fereasta, fĕtu meŭ?

Pepelea. — Ba închidem, sĕ nu ne zărească Luna.

Arvinte. — Luna? Ha, ha, ha!.. Luna 'i o șirată bĕtrână... Multe vede, multe știe și tot spăsită se pare.

(Pepelea închide fereasta; apoi vine de se pune la masă în față cu Arvinte).

Pepelea. — Ei! giupâne! îmi dai pe Măndica?

Arvinte. — Nici vorbă nu'i... dar' mai întâi sĕ ciocnim câteva pahare!

Pepelea. — Sĕ ciocnim, giupâne! Noroc, și într'un ceas bun.

Arvinte. — Amin! (bea) A!.. bun îi.

Pepelea. — Bun... c'a fi din bute.

Arvinte. — Ce plătește mii și sute... Veḑi tu, măi băiete!.. omul căruia nu 'i place vinu, îi om rĕŭ... sĕ fugi de el pĕn' la Odobești!

Pepelea. — Ș'acolo sĕ te oprești.

Arvinte. — Și sĕ nu te mai urnești!.. Eŭ unu când beŭ, îmi vine tot sĕ cânt. .

Pepelea. — Cântă, giupâne, că trebuie sĕ fi avênd glas bun!

Arvinte. — Cum nu?.. Am fost dascal la sfîntu Pantilimon. Ascultă! (ridică un pahar și cântă):

(Arie din: *Agachi Flutur).*

Când vinul curge în pahare,
Când ochiĭ vesel strălucesc,
Inima'mĭ saltă şi tresare
De un fior dumneḑeesc.
Rîdic un pahar
Plin, plin,
De vin de Cotnar
Plin, plin
Şi mie vesel mi'l închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu
Şi orĭ care chin
Eŭ mi'l înnec în vin.
Chiŭ!
(Chiue şi bea).
(împreună).

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
Glu, glu, glu, raĭul se deschide,
Glu, glu, glu, glu, glu, glu
Şi orĭ care chin
Eŭ mi'l înnec în vin.
Chiŭ!
(Beŭ împreună).

Pepelea. — Merge la inimă, gĭupâne!

Arvinte. — Meargĕ sănĕtos, că eŭ nu 'ĭ-oĭŭ ḑice ho!

Pepelea. — (în parte) Pare-mi-se că se cârpeşte moşneagu!

Arvinte. — (cam ameţit, în parte) Am sĕ 'l fac sĕ prindè prepeliţa de coadă. Las' pe mine!.. Eŭ sûnt Arvinte cel cu minte... Arvinte Crişu!

Pepelea. — Gĭupâne, ştiĭ una?

Arvinte.—Spune, băĭete, spune, c'apoĭ 'ţĭ-oĭŭ rĕspunde!

Pepelea. — Sĕ trăească moş Noe, cel care-o discoperit viea!

Arvinte. — Sĕ trăească... dar'... tata Noe... sĕ trăească!.. el o fost o dată Român... Ci că el avea în corabiea sa vr'o ḑĕce antale de Cotnarĭŭ de pe vremea luĭ Stefan-Vodă... Crişu el!.. Potopu îl boteza cu apă, el se boteza cu vin, de dimineaţă pĕn' în sară... ean aşa... (bea) Be şi tu, măĭ Pepeleo!.. be, dă'ĭ gât, că te lovesc cu ulcĭoru 'n cap!.. Ha, ha, ha!.. mare înţĕlept om maĭ era tata Noe! El ḑicea aşa: că numaĭ triĭ lucrurĭ pe lume sûnt bune...

Pepelea. — Care, gĭupâne?

Arvinte. — Pânea cât de proaspĕtă, vinu cât de vechĭŭ şi nevasta cât de tênĕră... Crişu el!.. ḑĕce antale de Cotnarĭŭ! Avere, măĭ... comoară, băĭete...

Pepelea. — (prefăcêndu-se că 'ĭ ameţit) Heĭ! căcĭ n'am fost şi eŭ cu dînsu în corabie!..

Arvinte. — Ce-aĭ fi făcut, Pepelaş dragă?

Pepelea. — Eŭ?.. 'l-aşĭ fi dat huştĭulĭuc în baltă pe moş Noe, ca sĕ 'mĭ rĕmâĭe mie tot vinu!

Arvinte. — (beat) Eaca!.. bun!.. huştĭulĭuc tată Noe, huştĭulĭuc... ştĭobîlc!.. s'o dus! (privesce în jos) Ean priveşte cum se duce 'n fund... s'o duuus!.. *parapanghelos*... ş'am rĕmas noĭ stăpânĭ pe corabie... (se scoală şi govăesce) Măĭ, că tulburată 'ĭ Marea! Nu mĕ ţine picĭoarele. (se lovesce cu capul de rufe) Bate vêntul în pânze... de aceea... (către Pepelea) moş Noe... Ean ascultă, moş Noe!..

Pepelea. — Ce 'ĭ, nepoate?

Arvinte. — Așa sĕ trăeștĭ... strînge'țĭ pânzele, că se pre clatină corabiea! (se sprijină de Pepelea).

Pepelea. — Mergĭ de te razĕmă de-un catarg!

Arvinte. — Eaca... m'am răzĕmat... moș Noe... Ean ascultă, moș Noe!

Pepelea. — Aud, nepoate!

Arvinte. — Cunoștĭ pe Pepelea?

Pepelea. — Îl cunosc, ĭĭ un șiret de frunte!

Arvinte. — Șiret el, dar' eŭ și maĭ și... pune'țĭ în gând, moș Noe, că 'ĭ-am întors un șurub... Ha, ha, ha!..

Pepelea. — Cum?

Arvinte. — 'Ĭ-am luat casa pe nimică... ș'apoĭ mi ți 'l-am chefăluit frumos, de-am prifăcut zapisu cu cuĭu...

Pepelea. — Cucuĭŭ?.. Unde aĭ cucuĭŭ, nepoate?

Arvinte. — Eŭ?.. cucuĭŭ... (se pipăie) Nu se află... Eŭ știŭ una și bună... Are înscris? bine! n'are? și maĭ bine! Vorba ceea: Cârc Frangoleo... huștĭulĭuc... s'o dus...

Pepelea. — Bĭetu Frangolea!

Arvinte. — Nu 'l maĭ căina... un blăstĕmat!.. știĭ d-ta, moș Noe, că Frangolea 'mĭ-o cerut pe Măndica?

Pepelea. — O avut obraz?

Arvinte. — Ci că are un cuĭŭ în păretele ista... spune'ĭ sĕ 'șĭ puĭe pofta 'n cuĭŭ!.. Ha, ha, ha!..

Pepelea. — 'Ĭ-am spus-o de mult... dar' știĭ ce 'mĭ-o rĕspuns?

Arvinte. — Ba!

Pepelea. — 'Mĭ-o rĕspuns că are de gând sĕ se spênḑure în cuĭu luĭ, dacă nu 'ĭ veĭ da pe Măndica.

Arvinte. — Spênḑure-se sănĕtos!

Pepelea. — Ba, ferească sfîntul!.. A ḑice lumea că 'l-aĭ ucis d-ta, în casa d-tale, şi 'ĭ căde în criminal!

Arvinte. — (bulmăcit) Criminal!

Pepelea. — Ş'apoĭ, haĭte 'n Ocnă.

Arvinte. — Ocnă!

Pepelea. — Ş'apoĭ haĭte 'n ştreang...

Arvinte. — (cam trezindu-se) În ştreang? eŭ? haĭt. (rĕmâne incremenit).

Pepelea. — Nepoate, nepoate!

Arvinte. — Ce'ĭ?

Pepelea. — Ean priveşte, colo, la părete!.. Eaca Pepelea... El îşĭ pregăteşte laţul sĕ se spênḑure... Nu lăsa!.. (se depărtează de Arvinte şi merge de anină un laţ în cuĭul din păretele din dreapta).

Arvinte. — (frecându-şĭ ochiĭ) Se spênḑură!.. Cine se spênḑură? Criminal! Ocnă!.. (dă cu ochiĭ de Pepelea) Pieĭ drace! Eaca!.. Ce dihanie 'ĭ acolo?.. Moş Noe?.. Frangoleo!.. Pepeleo!..

Pepelea. — (lângă cuĭŭ) Aud, cine mĕ chĭamă?

Arvinte. — Tu eştĭ, Pepelaş? Ce facĭ acolo?

Pepelea. — Nu băga de samă!.. Mĕ spênḑur!

Arvinte. — (trezindu-se) Te spên... te spênḑ...?.. Nu face una ca asta, că te 'ĭ căi maĭ pe urmă!

Pepelea. — N'am grijă!

Arvinte. — Măĭ creştine!.. da nu te-or îngropa!

Pepelea. — Puçin îmĭ pasă! (îşĭ pune laţul în gât.)

Arvinte. — Da mĕ bagĭ pe mine 'n belea... Mergĭ încalte de te spênḑură aĭurea... nu în casa mea!

Pepelea. — Ba... aicĭ îmĭ vine la socoteală... în cuĭul meŭ... Rĕmâĭ sănĕtos, gĭupâne!

Arvinte. — Da stăĭ, măĭ, nebunule!

Pepelea. — Sĕ ne videm cu bine în căldarea luĭ Scaraoţchi!

Arvinte. — (oçerindu-se) Căldarea cea cu smoală clocotită!.. Brrr! Nu da drumu laţuluĭ, pehlivanule... Spune, ce vreĭ?

Pepelea. — (cu glas slab) Îmĭ daĭ pe Măndica?

Arvinte. — Pe Măndica?

Pepelea. — Rĕspunde, că mĕ duc pe ceea lume.

Arvinte. — Stăĭ, nu muri, că 'ţĭ-o daŭ!

Pepelea. — Chĭam'o aicĭ dar'!

Arvinte. — Eaca o chĭem, o chĭem... Măndico! Măndico! (în parte) Batĕ'l crucea, antihîrţ. (tare) Măndico! Măndico!..

SCENA XII.

Arvinte, Pepelea, Măndica.

Măndica. — (de după uşă) Ce este, moşule?

Arvinte. — Vin' ĭute, că se spênḑură Pepelea de doru tĕŭ!

Măndica. — Vaĭ de mine!.. Pepeleo!

Pepelea. — Aud, Măndică!

Măndica. — Dacă mĕ ĭubeştĭ, nu te ucide!

Pepelea. — Fie!.. dar' vin' aicĭ sĕ ne logodim!

Măndica. — Nu pot vini, că 's disbrăcată.

Pepelea. — Apoĭ dă inelu tĕŭ p'intre uşă, şi primeşte pe-a meŭ.

Măndica. — Na-ţi'l!

Pepelea. — Gĭupâne Arvinte, deschide uşa şi 'mĭ adă inelu!

Arvinte. — Eŭ sĕ ţi'l aduc?

Pepelea. — Ĭute, ĭute, că strîng laţu!

Arvinte. — (deschiḑênd uşa, în parte) Ce i 'l-aş strînge eŭ însumĭ, de nu 'mĭ-ar fi teamă!

Pepelea. — (mergênd la uşă) Măndico, na inelu meŭ.
(ĭĭ dă inelul p'intre uşă şi ĭea inelul Măndicăĭ.)

Măndica. — Ţine şi tu pe-a meŭ!

Pepelea. — Noroc bun! Logodna 'ĭ făcută... de-acu, moş Arvinte, sĕ te vĕd c'o claĭe de nepoţeĭ.

Arvinte. — Pepelĭ ca tine? Mĕ ferească Dumneḑĕŭ!

Pepelea. — Ean las', moş Arvinte!.. nu maĭ fiĭ supĕrat, că după ce m'oĭŭ însura, prifac zapisu cum 'ţĭ-o plăce... Acu haĭ sĕ maĭ tragem o duşcă în sănĕtatea Măndicăĭ.

Arvinte. — Fie, fĕtu meŭ!.. de-acu noroc şi veselie!

(Ĭea un pahar cu vin şi chiue.)

Vieaţa se trece cu grăbire,
Aniĭ ceĭ tinerĭ se strecor;
Dar' eŭ nu simt nicĭ o măhnire,
Căcĭ mĕ ţin tot pe urma lor.
Cu al meŭ pahar
Plin, plin
De vin de Cotnar
Plin, plin

Şi mie vesel mi'l închin.
Ah! ah! ah!
Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
etc. etc. etc.

(împreună).

Glu, glu, glu, sufletul meŭ ride,
etc. etc. etc.

(Ciocnescŭ împreună paharele şi chiuescŭ.

(Cortina cade.)

MILLO DIRECTOR

PERSOANE:

Millo, director al teatruluĭ naţional.

Nenea **Naĭe.**

Lucsiţa, soçia luĭ Naĭe.

Lina, fiĭca lor.

Tachi.

Serviescu.

Cĭupicĭ.

Ion, servul luĭ Naĭe.

MILLO DIRECTOR

SĔŬ

MANIEA POSTURILOR

COMEDIE CU CÂNTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece într'un oraş de provinçie din Valahiea, la anul 1864.

Teatrul represintă un salon bine mobilat; o uşă în fund; două uşĭ laterale, în dreapta piano; în stânga, un gheridon, canapea şi jêlţurĭ.

SCENA I.

Lucsiţa (pe canape), **Tachi, Lina** (la piano.)

Lucsiţa. — Tăchiţă!..

Tachi. — (viind iute de lângă piano) Aud, doamna mea!

Lucsiţa. — Fost-aĭ pe la croitorul meŭ, ca sĕ'ĭ spuĭ sĕ'mĭ aducĕ mantela cea de drum?

Tachi. — Am fost; trebue sĕ vie croitorul numaĭ de cât!

Lucsiţa. — Şi la cismar, pentru botinele mele cele blănite?

Tachi. — Şi la cismar!

Lucsiţa. — Şi la caretaş?

Tachi. — Şi la el!.. Caleasca e gata; maĭ are nevoe numaĭ de un resor, de câteva sbanţurĭ şi de maĭ multe şuruburĭ.

Lucsiţa. — Prea bine! Dar' la capitanul de poştă trecut-aĭ?

Tachi. — Caiĭ vor fi mâne pĕnă 'n ḑiuă în curte... caĭ de ceĭ noĭ... Zmeĭ!

Lucsiţa. — (sculându-se) Bravo! eştĭ un tênĕr nepreçuit pentru comisioane!

Tachi. — (căutând pe furiş la Lina) Numaĭ pentru comisioane?

Lucsiţa. — Omŭ vedea maĭ pe urmă la ce aĭ maĭ putea fi bun... O! Tăchiţă, când gândesc că am sĕ merg la Bucurescĭ, ca sĕ'mĭ petrec ĭearna, nu mĕ ţine locul de bucurie... îmĭ vine tot sĕ cânt şi sĕ joc... dar' tu Linĕ?

Lina. — (sculându-se de la piano) Şi eŭ, maman... Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eŭ şi maĭ mult, domnişoară, căcĭ 'mĭ-aţĭ permis sĕ vĕ întovărĕşesc.

Lucsiţa. — Dar... ne'ĭ face comisioane în Bucurescĭ?

Tachi. — (în parte) Ear'?

Lina. — Şi 'ĭ fi cavalerul nostru pe la grădinĭ, pe la teatru, pe la balurĭ.

Lucsiţa. — (esaltată) Balurĭ, teatru, grădinĭ!.. eaca vieaţă împĕrătească; dar' nu ca în oraşele astea de provinçie, unde spiritul lângeḑesce într'o atmosferă uricĭoasă ce usucă inima ca un sbêrcĭog... o! Bucurescĭ! Bucurescĭ!

(Arie nouă:)

O! Bucurescĭ
Cu magic nume!
Aĭ fost şi eştĭ
Unic pe lume!
De plăcerĭ, ḑeŭ,
Eştĭ o comoară
Şi gândul meŭ
La tine sboară!
Uniĭ tot spunŭ
Că pe căldură
N'aĭ miros bun...
Da 's reĭ de gură;
Alţiĭ bârfescŭ
Că 'n sin la tine
Mulţĭ nebunescŭ,
Cântând ca mine...

(împreună.)

O! Bucurescĭ
Cu magic nume!
etc. etc. etc.

SCENA II.

Ceĭ de'nainte, **Serviescu** (vine pe uşa din fund.)

Serviescu. — *Servus* şi plecăcĭune!

Lucsiţa. — A!.. Domnule Serviescu... poftim!

Serviescu. — Vĕ aduc, doamna mea, dragă cucoană, o veste importantă!

Lucsiţa. — Care?

Serviescu. — Acasă e nenea Naĭe?

Lucsiţa. — Ba nu, barbatu meŭ a eşit!.. dar' ce veste?

Serviescu. — O veste colosalĕ!.. Şi unde s'a dus nenea Naĭe?

Lucsiţa. — S'a dus la bĭuroul poşteĭ, ca sĕ caute scrisorĭ de la arendaşul moşieĭ noastre! Dar' ḑiseşĭ că aĭ o veste?..

Serviescu. — Piramidalĕ!.. Tot pleacă mâne la Bucurescĭ nenea Naĭe?

Lucsiţa. — Tot... plecăm cu toţiĭ... dar' vestea, vestea?

Serviescu. — Gigantescă şi urieaşă!

Tachi. — Importantă, colosalĕ, piramidalĕ... spune-o astăḑĭ!

Serviescu. — A! domnule Tachi, aci aĭ fost?.. nu te zărisem... *Servus* şi plecăcĭune, vere!

Tachi. — Te-a fi orbit vestea cea mare.

Serviescu. — (căutând la Lina) Ba nu, mĕ orbiră raḑele brilante şi strălucitoare ce esŭ din ochiĭ domnişoareĭ Lina!

Lina. — (rîḑênd) Pune ochelarĭ, domnul meŭ!

Serviescu. — Ah!.. dacă 'mĭ-aşĭ pune geamurĭ, aşĭ fi lipsit de felicitatea şi de fericirea...

Lucsiţa. — (cu nerăbdare) Eştĭ nesuferit!.. Spune'mĭ vestea, că staŭ pe cărbunĭ!

Serviescu. — Ha, eaca... Staţĭ sĕ 'mĭ-o aduc aminte!.. Închipuiţi-vĕ, că... am uĭtat-o!

Lucsiţa. — Tronc!

(Toţĭ staŭ grămadă pe lângă Serviescu, aprinşĭ de curiositate.)

SCENA III.

Cei de'nainte, **Ciupici** (grav și misterios, se apropie in taină.)

Ciupici. — (cu glas adânc) *Umilissimus!*

Lucsița. — (spărietă) A!

Lina. — (tresărind) A!

Lucsița. — M'aĭ sperieat, domnule Ciupicĭ, cu glasul d-tale!

Ciupici. — *Pardon,* doamna mea!.. Vĕ aduceam o novelă.

Lucsița. — Și dumneata?

Ciupici. — (căutând înpregĭur, cu sfeală) O novelă colosalĕ!

Serviescu. — Ca a mea?

Ciupici. — (după ce a ascultat pe la uși) Piramidalĕ!

Tachi. — Și gigantescă... o scim!

Ciupici. — O scițĭ?.. Apoĭ dar' mĕ duc s'o spun aĭurea... (se inchină) *Umilissimus!*

Lucsița. — Ea stăĭ, omule, și spune adĭ, că'mĭ vine sĕ țip!

Ciupici. — Bine... dați 'mĭ toată atențiunea, că încep!

Serviescu. — Stăĭ! nu deschide gura! 'mĭ-o aduc aminte acu... Eaca... Am întâlnit maĭ dinioarea un servitor de la masa șefuluĭ de bĭurou a prefectureĭ, care 'mĭ-a spus în taĭnă, că a aflat de la un amic și prieten al luĭ ce'ĭ întrebuințat la telegraf, că... ce, Doamne eartă-mĕ, 'mĭ-a spus că 'ĭ-a spus?.. (caută sĕ'șĭ aducă aminte.)

Lucsița. — Ear' aĭ uĭtat?

Ciupici. — Că o depeşă de la Bucurescĭ anunţă prefectuluĭ, ca sĕ prepare recepţiune directoruluĭ Ministeriuluĭ de interne, care trece la Craĭova în revisiune.

Lucsiţa. — Directorul?

Tachi. — Ministeriuluĭ de interne?

Lucsiţa. — Şi n'aĭ aflat unde i s'a pregătit gazda?

Ciupici. — Nu! însă cred că d-voastră avênd casa cea maĭ confortabilĕ din oraş, veţĭ fi invitată, certamente, a'l primi.

Lucsiţa. — Aşa s'ar cuveni, pentru că câţĭ miniştri şi directorĭ, tot noĭ 'ĭ-amŭ găzduitŭ! Astă dată însă 'mĭ-e teamă că prefectul...

Serviescu. — Oare? Nu sûnteţĭ bine împreună?

Lucsiţa. — Nu prea!.. Cucoana d-sale pretinde sĕ'ĭ fac eŭ visită maĭ ânteĭ, în contra tuturor regulelor etichetei... dar' de-oiŭ sci că o prinde gălbinarea de ciudă... nu m'oiŭ duce!

Serviescu. — Sĕ nu vĕ duceţĭ... maĭ bine sĕ trăiţĭ fie care cuc de-o parte... Ce dracu! filotimiea 'ĭ filotimie şi amorul propriŭ e amor-propriŭ...

Lucsiţa. — Nu'ĭ aşa?

Serviescu. — Aşa!.. Cu toate aceste îmĭ pare reŭ că nu trage aci în gazdă directorul, pentru că aşĭ fi avut de adresat o petiţiune de jalbă.

Lucsiţa. — Aĭ vre un proces?

Serviescu. — Ba... am maĭ multe, dar' nu mĕ îngrijesc de ele! Am ambiţie sĕ fiŭ funcţionar în slujbă.

Ciupici. — Şi eŭ am ambiţiune de funcţiune!

Lucsiţa. — Şi barbatu meŭ are aceeaşĭ ambiţi...

Ciupici. — une... Minunat!.. vrea sĕ ȡicĕ, tot orașul vrea sĕ fie înpiegat. (vorbescŭ încet înpreună.)

Lina. — (încet luĭ Tachi) Dar' d-ta, domnule Tachi?

Tachi. — Eŭ, domnișoară, nu înțeleg o asemenea proastă și ridiculă ambiție... Doresc ca Guvernul sĕ aĭbă nevoe de mine, ear nu eŭ de Guvern, și astfel ar trebui sĕ cugete toțĭ Românii!

Serviescu. — Cum amŭ face oare, ca sĕ aducem pe directorul aci?

Lucsița. — Scii una?.. Răpede-te la capitanul de poștă și așteaptă acolo, pĕnă a sosi directorul, și...

Serviescu. — Destul, am înțeles... sĕ'ĭ spun că i s'a gătit gazda la d-ta de către domnul prefect.

Ciupici. — Perfect!

Serviescu. — Cum perfect? prefect!.. N'are a face una cu alta!

Lucsița. — Sĕ te vĕd Serviescule de eștĭ meșter!

Serviescu. — Las' pe mine; când e de jucat feste perfectuluĭ... sûnt unic!

Lucsița. — Du-te dar', nu perde vreme!

Serviescu. — M'am dus... *Servus* cu plecăciune... Ha ha ha... (ese prin fund.)

Ciupici. — Admirabil!

Lucsița. — De-a veni directorul aci, 'l-omŭ ruga sĕ ne recomande Ministruluĭ, după obiceiŭ... și vorba ceea: bunu'ĭ Dumneȡeŭ! meșter e...

Ciupici. — Sublim!

Lucsița. — Trebue dar' sĕ 'l primim maĭ cu deosebire... Tachi! aleargă prin oraș de găsesce taraful de

lăutarĭ, şi d-ta, domnule Cĭupicĭ, mergĭ la cofetărie de'mĭ adă vr'o două ocale de bonboane.

Tachi. — Bucuros!

Cĭupicĭ. — *Umilissimus!*

(Împreună).

Domnul director aice vine,
Haĭdeţĭ degrabă să ne gătim,
În casa noastră primindu'l bine,
A luĭ favoare să dobîndim!

(Tachi şi Cĭupicĭ esă prin fund.)

SCENA IV.

Lucsiţa, Lina; *maĭ pe urmă* **Ion.**

Lucsiţa. — Acum Lină, haĭ ĭute, să facem tualeta, ca să arătăm bucuresceanuluĭ că şi noĭ, provincialiĭ, scim să ne gătim după modă!

Lina. — Bine, maman!

Lucsiţa. — Şi cine scie?.. Dac' a fi directorul neînsurat, poate că... de ce nu?.. Tu eştĭ tênĕră... nu seamenĭ tătâne-teŭ...

Lina. — Maman... d'apoĭ Tachi?..

Lucsiţa. — Tachi, Tachi... nu dic... e bun tênĕr. are calităţile luĭ... face bine comisioanele, dar' nu are nicĭ o posiţie în lume, nu e nicĭ într'un post; când directorul e... coşcogea director.

Lina. — Aşa este, maman... însă...

Lucsiţa. — Însă, ne însă... aşa 'ĭ cum dic eŭ. (strigă) Ioane! Ioane! (bate în palme.)

Ion. — (ese din drepta) Aud, cucoană!

Lucsiţa. — Sĕ daĭ poroncă bucatarului sĕ găteascĕ bucate franţuzescĭ cu *blanc-mangée*, şi tu pune masa... A! cere la jupâneasa sĕ 'ţĭ dea faţă de masă şi şervete curate.

Ion. — Apoĭ de-abĭa cincĭ ḑile de când am pus şervete noĭ!

Lucsiţa. — Nu face nimica... astăḑĭ avem un director!.. A! sĕ nu uĭţĭ ca sĕ aşeḑĭ în mijlocul meseĭ turnul Malacovuluĭ cel de migdale amare!

Ion. — Aud, cucoană! (în parte) De şése lunĭ de când slujesce turnul Malacovuluĭ şi nime nu 'l încolţesce... îmĭ vine sĕ 'ĭ trag eŭ un asalt.

Lucsiţa. — Dusu-te-aĭ aḑĭ?

Ion. — (eşind) Aud, cucoană!.. îĭ trag!

Lucsiţa. — Oh!.. toate mulţemirile îmĭ vinŭ de-o dată... par' că am prins aripĭ ca sĕ sbor la Bucurescĭ! (cântă) O! Bucurescĭ cu magic nume...

SCENA V.

Lucsiţa, Lina, Naĭe.

Naĭe. — (afară, furios) Fire-ar a naĭbeĭ!

Lucsiţa. — Ce s'aude?..

Lina. — Vine papa!

Naĭe. — (intrând prin fund cu o scrisoare deschisă în mână) 'neca'l-ar maslinele care le mănâncă, arendaşul draculuĭ!

Lucsiţa. — Da ce este, frate?

Naie. — Ce este, ean ascultă ce 'mĭ scrie grecul în limba luĭ. (citesce):

„Cu plecaçune ma încino la dimiata, cocoane Naĭe. „Chito pentru chisto mosieĭ dimitale a sfintolo Dimitri, „si mi ertaţo, che nu amo niçi frinta, fiindo che am „traso primezdia *simandicosa*... Destulo che s'a aprinso „un clae de grio, 'l-am stinso; destulo che s'a aprinso „alta clae tot de sacară, ear 'l-am stinso... *Ma* a arso „bordeĭo de la aria... M'a ferito Dimneḑeo de vinto, che „me afanisemo. Chito pentru mosia dimitale, Gusganesti, „si mi ertaţi, che nu poto si ţino maĭ multo la dimiaeĭ, „che a venito lezea rĭurala, che mi a luato boerescu, „che m'a afanisito... *Lipon*, spun la dimiata *ritos*, che „de astaḑĭ nu mi erta intereso si filotimiea se maĭ fiŭ „arendasi la dimiata, *ma* tot remuno supuso sluga di-„mitale. Ma închino cu plecaçune.

Agamemnon Trufandas."

Lucsiţa. — (după ce a ascultat, dând semne de mirare şi de furie) Ce ḑice grecu? Ce ḑice? că lasă moşiea?

Naie. — O lasă!.. Eeeĭ! aşa 'ĭ c'am păţit-o? Ce fac eŭ de-acum? Am rĕmas făr' de veniturĭ!.. *to procopsamen*, cum ḑice *chir* Trufanda.

Lucsiţa. — Caută'ţĭ alt arendaş!

Naie. — Altul?.. pe care?.. Unde 'ĭ, sĕ 'l bag în sin, dac'ar încăpea de urechĭ... Astăḑĭ toţĭ arendaşiĭ se aţinŭ ca la potică şi te chitescŭ cu legea rurală ca cu o *şuşana*... Eeĭ!.. Ce ne maĭ facem de Pascĭ, de unde cheltuim?.. De unde ne înbrăcăm? De unde ne hră-

nim?.. Cu ce ne ţinem caifetul?.. Cu ce mergem la Bucurescĭ?

Lucsiţa. — Cum? sĕ nu mergem nicĭ la Bucurescĭ?..

Naïe. — Ba nu!.. pune'ţĭ pofta 'n cuĭŭ despre voĭaj şi petrecerĭ!.. Trebue sĕ ne închidem în casă, sĕ nu maĭ primim pe nime, şi sĕ trăim cu cea maĭ mare economie.

Lucsiţa. — (apucând-o istericale) Ah! ah!

Lina. — Maman...

Naïe. — Na, şi altă belea acum... a apucat-o *istericale!*.. Lucsiţo, vină'ţĭ în simţirĭ!

Lucsiţa. — Ah! ah!

Naïe. — Lucsiţo, sĕ mĕ veḑĭ pe năsălilĭ...

Lucsiţa. — (trezindu-se, furioasă) Sĕ mĕ las de Bucurescĭ! (umblă răpide pe scenă) o dată cu capul! de-oĭŭ sci că m'oĭŭ duce pe jos val vêrtej pĕn' în capitală... Nu vreŭ sĕ 'mĭ petrec ĭearna aci... nu vreŭ!.. 'Mĭ-am gătit toate tualetele... oraşul întreg scie că ne pornim mâne... Ce-or ḑice când or afla că ne-amŭ lăsatŭ de voĭaj... or ride de noĭ... Prefectoriţa sĕ riḑĕ de mine?.. Nu vreŭ, nu vreŭ, nu vreŭ!.. (cade obosită pe canape.)

Naïe. — Lucsiţo, sufletul meŭ! înţeleg că nu vreĭ, dar' dacă nu 's mijloace... ce sĕ facem?.. trebue răbdare, fata mea!

Lucsiţa. — (plângênd) Răbdare!.. de ḑece anĭ de când tot rabd, şi când era sĕ 'mĭ înplinesc visul, sĕ mĕ vĕd de-o dată osândită a ḑice adio la mulţemirile ce'mĭ făgăduĭa!.. Ah!.. simt c'am sĕ mor de durerea asta!

Lina. — (plângênd) Maman...

Naie. — Ba, ferească Dumnedeŭ, sĕ nu morĭ, că... mor şi eŭ, pe lega mea. (işĭ suflă nasul.)

Lucsiţa.

(Arie: *Adio, remâi ferice.*)

Adio, vis de plăcere,
Vis frumos şi desmerdat,
În cumplită, grea durere
Sufletu'mĭ s'a deşteptat!
Ah! de-acum făr' încetare
Am sĕ plâng şi sĕ suspin,
Am sĕ gust dile amare
Fără nicĭ un minut lin!

(Stă cufundată în tristeţă.)

Naie. — Lucsiţo, nu te despera, că voiŭ face toate chipurile sĕ te duc la Bucurescĭ, de-a fi chiar sĕ 'mĭ vêud moşiea pe nimica... Oiŭ cere o slujbă în capitală... M'oiŭ alege deputat...

Lucsiţa. — O slujbă?

Naie. — Dar!.. Am scris de mult la un prieten din Bucurescĭ ca sĕ intrigarisească...

Lucsiţa. — (inspirată) O slujbă?.. Dar... trebue numaĭ de cât s'o capeţĭ... Directorul Ministeruluĭ de interne vine aci la gazdă... şi printr'însul...

Naie. — Ce spuĭ?.. Direct... Minist... când?.. de unde?.. cum?

Lucsiţa. — Îl aşteptăm sĕ cadă dintr'un moment în altul...

Naie. — Dar' cum?.. ce fel?.. cine v'a spus... de unde şi pĕnă unde?..

(Se aude afară rĕcnete de surugiĭ.)

Lucsiţa. — Tacĭ că eată'l... vine!

Naie. — Da bine, soro... *pliroforte-mĕ.*

Lucsiţa. — 'Ţĭ-oiŭ spune tot, maĭ pe urmă!

Naie. — (buĭmăcit) Direct... Minist... intern... aci?.. M'am buĭmăcit!

SCENA VI.

Ceĭ de'nainte, **Serviescu.**

Serviescu. — (intrând ĭute) Vine, vine, eată'l... 'l-am adus!

Naie. — Pe direct... Minist?..

Serviescu. — Dar! Cum 'ĭ-am zărit caleasca la poartă, m'am răpeḑit pe oblon şi 'l-am poftit aci la gazdă.

Naie. — (aĭurit) Pe oblon?

Serviescu. — Ba, pe directorul!

Lucsiţa. — Bravo! Serviescule... eştĭ un amic nepreçuit... Haĭde ĭute sĕ ne gătim... sĕ ne 'nbrăcăm!

Naie. — Ear' sĕ mĕ 'nbrac?

Lucsiţa. — Vin' de 'ţĭ pune fracul şi cravata albă... Haĭd'!.. şi d-ta, Serviescule, primesce'l în locul nostru!

(Împreună.)

Domnul director eată'l că vine;
Haĭde cu toţiĭ sĕ ne gătim!
În casa noastră primindu'l bine,
A luĭ favoare sĕ dobândim!

(esŭ prin stânga.)

SCENA VII.

Serviescu, Millo.

Serviescu. — (în parte) Am sĕ profit de momentul acest favorabil ca sĕ 'ĭ cer prefectura... Eată'l... Poftim, domnule director, poftim!

Millo. — (intrând prin fund) Mulţemesc, domnul meŭ! Dumnevoastră sûnteţĭ stăpânul caseĭ?

Serviescu. — Ba nu, domnule director!.. Nenea Naĭe cu soçiea sa, doamna Lucsiţa şi cu fiĭca lor, domnişoara Lina... un ânger!.. aŭ sĕ vie în curênd... Acum îşĭ pregătescŭ o tualetă potrivită şi conformă cu rangul d-voastră.

Millo. — Conformă cu rangul meŭ? (în parte) Ce rang? (tare) Dar', mĕ rog, sĕ mĕ onoraţĭ şi cu numele d-voastră, domnul meŭ. Amabilitatea cu care m'aţĭ oprit în drum ca sĕ mĕ aduceţĭ aicĭ în gazdă, mĕ face a dori ca sĕ vĕ cunosc maĭ de aproape.

Serviescu. — E multă cinste şi onoare pentru mine... Eŭ sûnt Ghiţă Serviescu, om şi prieten a caseĭ.

Millo. — Ghiţă?

Serviescu. — (închinându-se) Serviescu, fost membru la tribunalul judecătorieĭ; (oftând) însă astădĭ în disponibilitate!

Millo. — Serviescu?.. Serviescu... Pare că nu'mĭ e necunoscut numele d-voastră... Nu aveţĭ cumva un frate la Bucurescĭ?

Serviescu. — Nu, domnule director, am fost unic şi singur la părinţĭ... născut în 7 lunĭ.

Millo. — Poate vr'un nepot?

Serviescu. — Nicĭ... m'a ferit Dumneḑeŭ de salba draculuĭ... Dar' pentru ce mĕ întrebaţĭ?..

Millo. — Pentru c'am cunoscut un actor la Bucurescĭ care se numea... Felendreş.

Serviescu. — Nu 'mĭ e neam... eŭ sûnt orfan, fără părinţĭ, şi nu am alte rude de cât Patriea, şi alt părinte de cât Guvernul.

Millo. — Îl fericesc, domnul meŭ, că are asemenea copiĭ.

Serviescu. — Bunătatea dumnevoastră, domnule director... însă cu toate aceste mĕ vĕd abandonat, şi pot ḑice chĭar... părăsit, depărtat de scena poli...

Millo. — Pĕcat!.. (în parte) Ar fi bun de actor.

Serviescu. — Şi aceasta mĕ *şagrină*, şi chĭar mĕ... măhnesce, cu atât maĭ mult, că... fără modestie, mĕ simt vrednic şi demn de orĭ ce rol în sinul Patrieĭ mele.

Millo. — (în parte) Nu cumva aşĭ putea sĕ'l angagez în trupa mea?.. (tare) Domnule Serviescu, pre cât înţeleg, aĭ dori sĕ mergĭ la Bucurescĭ!

Serviescu. — Cum nu, domnule director!.. ăsta'ĭ visul de aur a tuturor provincialilor din district!

Millo. — Aĭ voi sĕ jocĭ un rol şi d-ta pe scenă?..

Serviescu. — Ba şi maĭ multe... dacă s'ar putea!

Millo. — Prea bine!.. Aveţĭ bunătate dar' a'mĭ rĕspunde... sciĭ ceti şi scrie?

Serviescu. — (cam atins) Întrebarea e cam curioasă... domnule director... Vĕ spuseĭŭ maĭ adinioarea c'am fost membru la tribunalul judecătorieĭ...

Millo. — *Pardon*... o uĭtasem...

Serviescu. — (în parte) E mucalit directorul.

Millo. — (în parte) Ar fi bun de jucat rolul de amorez... cam naiv. (tare) Domnul meŭ!.. încă o întrebare... Fost-aĭ înamorat vr'o dată?

Serviescu. — (în parte) E mucalit! (tare) Am fost de maĭ multe orĭ, de vreme ce mĕ silițĭ sĕ mĕ spovedesc și sĕ'mĭ fac confesiunea.

Millo. — Însă înamorat... colea... nu...

Serviescu. — Din talpă pĕn' în creștet... Am făcut și stihurĭ în versurĭ.

Millo. — Ḑeŭ? Nu aĭ avea bunătate sĕ mi le recitațĭ?

Serviescu. — Bucuros, domnule director... nu am nimică a vĕ refusa. Ascultațĭ!.. Stiturile mele sûntŭ jumătate românescĭ și jumătate grecescĭ.

Millo. — Așa?.. Se vede că sûnteţĭ elin desevîrșit?

Serviescu. — Am învĕțat la dascalul Gaitani, cel care bătea la falangă.

Millo. — Sciŭ! Îĭ învĕța pe băețĭ din talpă!.. Ḑi, domnule!

Serviescu. — (recitează cu pretenție) „*Săgeata amoruluĭ séŭ copacul raĭuluĭ.*"

'Αναστεναγμοῦ τὸ πλῆθος, τὸ πικρόν μου τὸ ἀμόρ,[1])
Tu eștĭ singur, numaĭ unul, dulce pricinuitor.
'Εξ ἀρχῆς 'στο στῆθος μ' ἦλθεν ἡ σαΐτα, ἡ χρησή,[2])
Aĭ trimis sĕ mĕ omoare orĭ și unde m'a găsi.
Δένδρου τοῦ ἐν παραδείσῳ μορφὴν φέρεις καθαρός,[3])
Eŭ îțĭ sûnt cu hotărîre robul cel prea credincĭos.

---

1) A oftărilor mulțime, amarul meŭ amor, — 2) Din început la pept 'mĭ-a venit săgeata cea de aur, — 3) Tu porțĭ chipul cel maĭ curat al pomuluĭ din raĭŭ.

Millo. — Şi cele-l-alte... Minunat!.. (în parte) De n'a cere leafă mare, îl angagez.

Serviescu. — (căutând să'şi aducă aminte urma) Nu'mĭ maĭ aduc aminte cele-l-alte!

Millo. — Nu 'ĭ trebuinţă.

Serviescu. — Păcat... că maĭ sûntŭ vr'o nouă-ḑecĭ tot astfel!

Millo. — În doĭ perĭ?.. E de prisos să vă maĭ osteniţĭ... V'am judecat îndestul după cele ce 'mĭ-aţĭ recitat, şi cred că ne vom putea înţelege uşor înpreună.

Serviescu. — A! domnule director... nu vă pot esprima gratitudinea recunoscinţiĭ mele... (în parte) Am căpĕtat prefectura!

Millo. — Dar' mult se maĭ înpodobescŭ stăpâniĭ caseĭ.

Serviescu. — Dacă poronciţĭ, mă duc să'ĭ aduc!

Millo. — Sûnt nerăbdător să le mulţemesc de ospitalitate.

Serviescu. — Merg să le pun ecsecuţie... Ah! domnule director... în d-ta stă nu numaĭ toată sperarea mea, dar' pot ḑice chĭar şi toată nădejdea. (ese prin stânga, în parte) Haĭd'?.. îs prefect!

SCENA VIII.

Millo (scoţând un portofoliŭ mic).

De grabă să 'l înscriŭ între numĕrul actorilor meĭ... (scriind) Domnul Ghiţă Serviescu, rol de amorez naiv, adică... prostuţ... leafă cincĭ-spre-ḑece galbinĭ pe lună... Am plecat din Bucurescĭ ca să'mĭ completez trupa în

provinçie; căcĭ am luat ear' direcţiea pe treĭ anĭ, şi doresc s'aduc mulţemire publiculuĭ.

Sûnt director şi doresc
Publicul sĕ'l mulţemesc,
Nu prin drame sbucĭumate
Cu ţipete răguşate,
Dar' prin bune comediĭ,
Cântece de veseliĭ,
Care facŭ a da uĭtăriĭ
Negurile supĕrăriĭ.

Sûnt director şi voĭesc
Actorĭ bunĭ sĕ întrunesc,
Ear' pe Muza teatrală
Sĕ o vĕd naţională,
Cu ochĭ dulcĭ, fermecătorĭ,
Cu dinţĭ albĭ şi muşcătorĭ,
Cu florĭ mândre pe cosiţe
Şi cu risurĭ pe guriţe.

SCENA IX.

Millo, Cĭupicĭ (intră misterios, aducênd un cornet de bomboane).

Cĭupicĭ. — (în parte) Eată'l! (se apropie nevĕdut) Domnul meŭ!.. am onoare...

Millo. — (tresărind) Ha?

Cĭupicĭ. — A vĕ saluta cu cea maĭ profundă consideraţiune.

Millo. — Domnule!.. (în parte) Cine sĕ fie barza astă neagră?

Cĭupicĭ. — Domnule direptore, mĕ felicit că vĕ gă-

sesc disponibil, căcĭ am sĕ vĕ confes un ce misterios şi... oribil! (merge de caută pe la uşĭ).

Millo. — (îngrijit) Eaca! ce are de caută pe la uşĭ ca un trezător de melodrame?

Cĭupicĭ. — (apropiindu-se posomorit) Domnul meŭ! nu mĕ cunoaşteţĭ?

Millo. — Nu!

Cĭupicĭ. — Eŭ sûnt cetăţeanul Stancĭu Cĭupicĭ, al d-voastre devotat *serb*.

Millo. — Cĭupicĭ!.. D-voastră sûnteţĭ celebrul Cĭupicĭ?

Cĭupicĭ. — Eŭ, domnul meŭ! Aţĭ auditŭ negreşit vorbind de mine?

Millo. — Ba... nicĭ o dată!

Cĭupicĭ. — Mĕ mir, căcĭ eŭ sûnt cel d'ânteĭ care am aclamat cu entusiasm ḑiua de 5 şi 24 Ghenar; eŭ am fost cel d'ânteĭ care am aclamat cu frenesie Unirea ţerilor sororĭ; eŭ am fost cel d'ânteĭ care am aclamat cu convicţiune şi esclamaţiune proclamaţiunea constituţiuniĭ; eŭ am fost cel d'ânteĭ care am aclamat ḑiua de 2 Maĭŭ!

Millo. — Şi unde le-aĭ făcut toate acestea, domnule?

Cĭupicĭ. — Aci! Am dat probele cele maĭ necontestabile de profundul meŭ devotament către noul regim; dar' nu's destule atâtea! Vroĭesc astăḑĭ sĕ probez Guvernuluĭ că nu are alt partiḑan maĭ călduros de cât Stancĭu Cĭupicĭ! (în taĭnă) Domnule direptore, am descoperit o conspiraţiune în Craĭova cu ramificaţiunĭ la Gorj, la Dolj şi la fostul judeç a Cârligăturiĭ de peste Milcov.

Millo. — În contra cuĭ?

Ciupicĭ. — În contra Guvernuluĭ!.. Cunosc pe toţĭ complotaşiĭ, căcĭ sûnt amicul lor cel maĭ devotat, şi pot sĕ'ĭ daŭ pre toţĭ în mâna domnuluĭ ministru, dacă ecselenţia sa ar vroi sĕ 'mĭ facĕ onoare a sĕ încrede în devotamentul meŭ, şi dacă... (cautâ înpregĭur).

Millo. — Şi dacă?..

Ciupicĭ. — Şi dacă 'mĭ-ar da oare care putere de acţiune.

Millo. — Cum?

Ciupicĭ. — Numindu-mĕ aci prefect!

Millo. — Ha, ha!.. aĭ ambiţiune de funcţiune şi d-ta, ca toţĭ patrioţiĭ?

Ciupicĭ. — Nu pentru mine, domnule direptore, dar, pentru Patrie, şi dacă Guvernul vroĭesce sĕ capete un om al seŭ, un instrument capace şi devotat pĕnă la moarte, n'are de cât sĕ închidĕ ochiĭ şi sĕ puĭe mâna pe mine.

Patriea, domnul meŭ
Eată tot ce ĭubesc!
La Patrie mereŭ
Gândesc şi ear gândesc;
Pentru că sûnt în stare
Sĕ'mĭ daŭ vieaţa din pept!
Patriea!.. prin urmare,
Numiţi-mĕ prefect!

Patriea! alt cuvênt
Eŭ nu sciŭ sĕ rostesc.
Patrie! Nume sfênt!
Eŭ ţie mĕ jertfesc!

Pe calea de mărire
Eŭ voiŭ sĕ te îndrept!
Patrie!.. cu grăbire
Numesce-mĕ prefect!

Millo. — (în parte) Ar fi minunat în rol de trădător... De-aşĭ putea sĕ'l angagez... (tare) Domnul meŭ! nu mĕ îndoesc de patriotismul şi de... capacele d-voastre, dar' vĕ mărturisesc că'mĭ pare lucru de mirare a vedea un om ca d-voastră cu atâtea... capace! sĕ nu aĭbă altă ambiţie de cât aceea de a deveni un simplu prefect în provinçie. Talentele d-voastre cerŭ a sĕ desvolta pe un teatru maĭ mare... maĭ...

Ciupicĭ. — Ḑeŭ!.. îmĭ faceţĭ onoare de a mĕ crede capabil!.. Nu poftiţĭ ceva bomboane, domnul meŭ?

Millo. — (luând bomboane) Mulţemesc... dar' aşĭ dori sĕ vĕ vĕd figurând în Bucurescĭ pe o scenă maĭ înaltă.

Ciupicĭ. — Orĭ pe care scenă, domnul meŭ; eŭ sûnt la ordinele d-voastre!

Millo. — (în parte) Orĭ pe care scenă? Apoĭ e al meŭ! (scoate portofoliul şi scrie) Stanciu Ciupicĭ, rol de trădător, 12 galbinĭ pe lună.

Ciupicĭ. — (in parte, cu bucurie) Mĕ înscrie între înpiegaţiĭ Statuluĭ. O! în fine Guvernul a pus mâna pe mine! (tare) Maĭ poftiţĭ un bombon, domnule direptore?

Millo. — Mulţemesc... (în parte) Caută sĕ mĕ îndulcească!

Ciupicĭ. — În consecinţă, îmĭ este permisă dulcea speranţă?..

Millo. — Cum nu?.. Maĭ vîrtos!.. un om care descopere comploturĭ, merită cel puçin...

Ciupiciĭ. — Cel nițel?..

Millo. — O leafă de 12 galbĭnĭ pe lună.

Ciupiciĭ. — Aud? (în parte) S'a greşit cu cifra.

(Se aude în stânga începutul coruluĭ de maĭ jos).

Millo. — Dar' ce s'aude?

Ciupiciĭ. — Vocile gazdelor!

Millo. — A! însfĕrşit...

SCENA X.

Millo, Ciupiciĭ, Naĭe, Lucsița, Lina, Serviescu şi *maĭ pe urmă* **Ion.**

Naĭe, Lucsița, Lina şi **Serviescu** (în toaletă de bal, intră cântând).

Domnul director binevoĭască
În acest dulce şi scump moment
Cu amicie sĕ priimească
Al nostru vecĭnic devotament.

Millo. — Domnule Naĭe... Doamnă Lucsiță, sûnt pĕtruns de bunătatea cu care mĕ primițĭ, şi vĕ rog sĕ credețĭ...

Naĭe. — Ce se potriveşte, domnule director!

Lucsița. — Noĭ, din protivă, ne găsim flatațĭ de onoarea ce ne-ațĭ făcut-o, dând preferință caseĭ noastre!

Naĭe. — Noĭ amŭ găzduitŭ pĕn' acum pe toțĭ miniştriĭ!

Lucsița. — Și pe toate persoanele însemnate care aŭ trecutŭ pe-aci.

Millo. — Sûnteţĭ provedinţa celor cariĭ trecŭ!

Lucsița. — Poftim, vĕ rog! (se pune pe canape.)

Millo. — Sĕrut mânile. (se pune alăturea cu Lucsiţa) Dumneeĭ e negreşit domnişoara Lina, fiĭca dumnevoastre?

Lucsița. — Dar', domnul meŭ... Am scos-o nu de mult din pension; dar' ce folos că a învĕţat franţuzesce, latinesce şi clavirul? Talentele sale se perdŭ aci în provinçie!.. Sûnteţĭ însurat, domnule director?

Millo. — Ba nu, doamna mea! Sûnt încă tot holteĭŭ... holteĭŭ tomnatic, precum vedeţĭ.

Lucsița. — Tomnatic?.. Vreţĭ sĕ glumiţĭ?.. Vĕ găsiţĭ în floarea tinereţiĭ!

Naĭe. — Un trandafir!

Serviescu. — Ba încă de ceĭ de lună!

Cĭupicĭ. — Boboc!

Millo. — Mĕ rog... mĕ confusaţĭ... aicĭ nu vĕd de cât un trandafir înbobocit... domnişoara Lina... şi vĕ seamĕnă dumnevoastre, cucoană Lucsiţă!

Lucsița. — *Merci.*

Naĭe. — (în parte) Eaca! da mie nu?

Millo. — (sculându-se, în parte) E frumuşică copila; ar fi bună de amoreză pe scenă. (tare) Şi ce maĭ veste peaicĭ, d-lor?

Naĭe. — Bună, domnule director, bună pace!

Serviescu. — Mulţemire obştească şi generalĕ.

Cĭupicĭ. — Intusiasm!

Millo. — Mĕ bucur!.. dar' par' că audisem că legea rurală...

Naîe. — Din protivă, domnule director, sûntem cu toţiĭ mulţemiţĭ!

Millo. — A! mĕ bucur şi maĭ mult!

Naîe. — Atâta numaĭ, că arendaşul mĭ-a lăsat moşiea... almintiréa...

Millo. — Moşiea d-tale?.. departe'ĭ?.. în care judeç?

Naîe. — Nu 'ţĭ-oiŭ putea spune, că n'am mers nicĭ o dată s'o vĕd.

Millo. — A! minunat!.. Eştĭ şi d-ta ca Crœsus, care nu 'şĭ cunoscea averile!

Naîe. — Ba sûnt ca mulţĭ de-aĭ noştri... şi mărturisesc că, retragerea arendaşuluĭ de pe moşie mĕ pune într'o stare...

Millo. — (zimbind) Fără stare?

Naîe. — Tocmaĭ!.. Blagoslovită sĕ 'ţĭ fie vorba! (se apropie de Millo şi'ĭ dice încet) Domnule director! sûnt... ruinat!.. pe de altă parte nevasta mĕ sileşte s'o duc la Bucurescĭ... Nu 'mĭ rĕmâne alta de făcut, de cât...

Millo. — Înţeleg... sĕ te înpuscĭ!

Naîe. — Ba! mĕ ferească sfêntul!.. Vreŭ sĕ dic, că nu 'mĭ rĕmâne alt liman, de cât sĕ alerg la îndurarea Guvernuluĭ...

Millo. — Aleargă!

Naîe. — Ca sĕ 'mĭ dea vre un post cu leafă bună. (se retrage lângă Lucsiţa).

Millo. — (în parte) Şi el?.. Se vede că 'ĭ boală... ean sĕ vedem!.. ean sĕ vedem!.. Toţĭ umblă după

posturĭ, adică după lefĭ; toţĭ aspirŭ a sĕ face bucurescenĭ... Dacă s'arŭ angagea în trupa mea, arŭ căpĕta şi leafă, arŭ merge şi în capitală!.. (observându'ĭ cu coada ochiuluĭ) Eŭ asemene aşĭ căpĕta de-o dată cu tata *ton patera*, o mamă nobilă, o amoreză, un amorez şi un trădător... trupă completă! Însă trebue maĭ ânteĭ sĕ vĕd dacă sciŭ sĕ cânte, sĕ ridĕ, sĕ plângĕ şi sĕ leşine, etc... sciinţĭ neapĕrate în arta dramatică. Sĕ 'ĭ cerc!.. (în timpul acestuĭ aparte, cele-l-alte persoane, staŭ grupate lângă canape şi vorbescŭ împreună despre director.)

Lucsiţa. — (încet) Oare ce pune la cale de-o parte?

Serviescu. — Face negreşit combină...

Ciupicĭ. — ciunĭ...

Naĭe. — Pentru noĭ, ca sĕ ne puĭe în slujbe!..

Millo. — (în parte) Sĕ cerc de aŭ glas!.. (înaintând spre canape) Doamnă Lucsiţă, salonul domniilor voastre e prea elegant şi vĕd că aveţĭ un piano *Pleyel*... ĭubiţĭ musica?

Lucsiţa. — Ea este una din ocupările mele favorite.

Millo. — Aveţĭ mare dreptate s'o ĭubiţĭ, căcĭ armoniea înalţă sufletul şi 'l mângâe în orele cele triste a le vieţiĭ... ea e soră cu poesiea, fiĭca ceruluĭ.

Naĭe. — (către cela-l-alţĭ) Frumos vorbeşte!

Serviescu. — Dacă 'ĭ director!

Ciupicĭ. — Sublim!

Millo. — Care musică vĕ place maĭ mult, doamna mea?.. cea italieană séŭ cea germană?

Lucsiţa. — Cea italieană, domnule director, căcĭ e maĭ sentimentală!

Millo. — Dar' dumneavoastre, domnişoară Lină?

Lina. — Eŭ mărturisesc că ĭubesc maĭ mult cea românească.

Millo. — Vĕ felicit... şi cântaţĭ câte-o dată împreună?

Lucsiţa. — (cu modestie) Ca în provinçie... cu jumătate de glas!

Serviescu. — Ba, mĕ ertaţĭ, cucoană, că aveţĭ nu numaĭ un glas prea frumos, dar' pot ḑice şi o voce prea... plăcută!

Millo. — A! doamna mea... binevoesce a ne cânta ceva!..

Lucsiţa. — Bucuros!.. însă cu condiţie, ca şi d-vóstră sĕ ne faceţĭ plăcerea de a cânta după mine. (merge de 'şĭ alege un caet de musică de pe piano).

Millo. — Primim toţĭ această condiţie!.. Omŭ cânta cu toţiĭ!.. Nu 'ĭ aşa, domnilor?..

Toţĭ. — Noĭ? (între eĭ) Dar' nu sciŭ?.. N'am voce... Sûnt răguşit.

Millo. — (în parte) Oĭŭ sĕ vĕd astfel de aŭ glas, precum îmĭ trebue la teatru!

(Lucsiţa înaintează în faça publiculuĭ.)

Millo. — Tăcere, domnilor!

(Lucsiţa cântă o arie după placul eĭ.)

Millo. — Bravo! bravo! cântaţĭ ca o primadonă assolută! (în taĭnă) E bună; o angagez.

Toţĭ. — Minunat!.. Sublim!.. Aferim!..

Millo. — Domnişoară Lină, e rêndul dumnevoastre!

Lina. — Mĕ ertaţĭ, domnul meŭ, că sûnt cam bolnavă şi nu pot.

Millo. — Îmĭ pare prea reŭ!.. Eĭ, domnule Serviescu, domnule Cĭupicĭ, domnule Naĭe, sĕ vĕ vĕd!.. Dregeţi-vĕ glasurile!.. Nu, nu, nu, mĕ rog! nu mĕ puteţĭ refusa, căcĭ m'am angageat în numele dumnevoastre.

Cĭupicĭ. — Fie!.. Eŭ pentru domnul direptore mĕ arunc şi în incendiŭ, dacă 'mĭ ordonă!

Millo. — Mĕ'ĭ îndatora, frate Cĭupicĭ!

Cĭupicĭ — (încântat, în parte) Frate!.. 'Mĭ-a ḑis, frate Cĭupicĭ!..

(Cĭupicĭ scoate câteva note grave, voind a imita pe un baso italian.)

Millo. — Destul! De te maĭ coboraĭ niţel, ajungeaĭ la catul de jos. (în parte) E bun şi Cĭupicĭ!

Serviescu. — Acum eŭ!.. Cer de'nainte *pardon* şi ertăcĭune onorabiluluĭ public! (Serviescu scoate nisce note subţirĭ, voind sĕ cânte ca un tenor.)

Millo. — Domnule Serviescu! domnule Serviescu!.. stăĭ că te suĭ în 'naltul ceruluĭ!

Serviescu. — V'a plăcut!.. Sûnt flatat şi măgulit... Nene Naĭe! vină la rĕnd de cântă!

Naĭe. — Eŭ? Şi eŭ sĕ cânt? (în parte) Dacă nu 'mĭ-ar fi de slujbă, 'ĭ-aşĭ arăta eŭ cântec!

Millo. — Domnule Naĭe?.. voescĭ sĕ fiĭ rugat?

Naĭe. — Ba nu!.. Ce se potriveşte!.. Eaca încep!

(Naĭe începe un cântec vesel de lume cu glas răguşit.)

Lucsiţa. — (oprindu'l) Tacĭ frate!.. că 'ţĭ scârţie gâtul ca o roată de car... Sĕ jurĭ că eştĭ Stancĭu lăutarul!

Toţĭ. — Ha! ha! ha!..

Lucsiţa. — Domnule director, nu uĭtaţĭ ce 'mĭ-aţĭ promis!

Millo. — Bucuros, doamna mea!.. Am sĕ vĕ cânt o arie, în care dumnevoastră cu toţiĭ veţĭ face corul. (în parte) Astfel voiŭ putea sĕ 'ĭ judec maĭ bine... (tare) Atenţiune!.. *Marseilesa Cĭuniscilor*... împrovisăcĭune în considerăcĭunea *cĭunelui!!!*

(Ariea: *Chiriţei la Paris.*)

Millo.

Vivat sacr' aparicĭune
A luĭ Nenea cĭune!

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune, cĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune.

Millo.

Ce-a adus deşteptăcĭune
L'a noastră năcĭune.

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune, cĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune.

Millo.

E frumos ca un tăcĭune;

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune.

Millo.

Ca un jidov c'un percĭune.

Toţĭ.

Cĭune, cĭune, cĭune.

Toţĭ.

E frumos ca un tăcĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune,
Ca un jidov c'un percĭune,
Cĭune, cĭune, cĭune.

Ciupici. — Vivat, domnule direptore!

Lucsița. — Domnul meŭ, primițĭ complimentul meŭ!.. Avețĭ un glas foarte just!

Millo. — (cu modestie) Așa ș'așa...

Serviescu. — Ba, sĕ 'mĭ dațĭ ertare de *pardon*!.. Cântațĭ ca o privighĕtoare, și pot ḑice chĭar...

Millo. — ca o filomelă?

Serviescu. — Tocmaĭ!.. 'Mĭ-ațĭ luat cuvêntul din gură!

(Ion în livre încărcată, intră.)

Ion. — Poftițĭ la masă!

Lucsița. — Domnule director, sper că ne 'țĭ face onoare...

Millo. — Cu multă plăcere... doamna mea! (îĭ dă braçul și se îndreaptă spre dreapta; în parte) Aŭ destul glas cu toțiĭ, dar' maĭ trebue cĭoplițĭ!

Lucsița. — (încet către Ion) Ioane! iluminează salonul. (intră în dreapta, Lina intră pe urma eĭ.)

Naie. — (către Serviescu și Ciupici) Eeeĭ!.. Așa'ĭ că'ĭ trăserăm ohtoicurĭ și aghioase?

Serviescu. — Vorba ceea... trebue sĕ urli cu...

Ciupici. — A!.. domnilor, protest!.. Domnul direptor nu 'ĭ lup!

Serviescu. — Lup?.. un ânger!

Naie. — Numaĭ de ne-ar pune în *schiverniseală*.

(eșŭ cu toțiĭ.)

SCENA XI.

Ion (aprinde policandrul.)

Sĕ aprind lumînările eŭ, Ion Buftea, un cetăţean! după cum ḑice domnul Ḑiarescu în cafenea la Chir Chor! Dreptate 'ĭ? N'aşĭ fi maĭ la locul meŭ într'un post a luĭ Administrativ?.. de pildă, un capitan de *carieră*... asta... de barieră...

Toţĭ alergŭ cu limba scoasă
După slujbele de Stat;
Chĭar o boală lipicĭoasă
De Românĭ s'a aninat;
Decĭ şi eŭ la *cariera*
Voĭŭ sĕ fiŭ un capitan,
Ca sĕ 'mĭ fac o *bariera*
Ca orĭ care cetăţan!

SCENA XII.

Ion, Tachi.

Tachi. — Ioane! a venit domnul director?

Ion. — A venit... D-ta sĕ fiĭ sănĕtos.

Tachi. — Şi unde 'ĭ?

Ion. — La masă cu boeriĭ... Ean ascultă vivatele! (Se aude în dreapta glasul luĭ Ciupicĭ strigând): În sănĕtatea direptoreluĭ. Ura!

Tachi. — La masă!.. şi eŭ încă n'am găsit lăutarĭ!.. Are sĕ se mânie foc pe mine doamna Lucsiţa!.. Ioane! nu scĭĭ tu unde-aşĭ putea pune mâna pe lăutarĭ?

Ion. — La prefectul... iĭ cântă toată ḑiulica la perdea.

Tachi. — Nu 'sŭ acolo!.. 'I-am căutat!

Ion. — Apoĭ cată'ĭ la crâşmă la Ochĭ-de-broască... Acolo petrecem nopţile... Vinu 'ĭ bun, ocaoa 'ĭ mare.

Tachi. — În cotro 'ĭ crâşma aceea?

Ion. — De la vale peste drum; alăturea cu musĭu de Covrig simigiul!

Tachi. — Covrig?

Ion. — Dar; în faţă cu Pericli băcanul.

Tachi. — Du-te naĭbiĭ, prostule! (ese.)

Ion. — (singur) Ba du-te tu prostuluĭ, naĭbă... Auḑĭ?.. Eeĭ! las' că 'ĭ vedea tu cine 'ĭ Ion Buftea, când oĭŭ fi la *carieră*... asta... la barieră... Dar' ce-aud?.. se scoală de la masă. Aprinse'sŭ toate lumînările?.. Aprinse! Par' că 'ĭ luminaţie de poronceală!

SCENA XIII.

Millo, Lucsiţa, Lina, Naĭe, Serviescu, Cĭupicĭ, Ion.

Toţĭ (afară de Millo, cântă întrând:)

Domnul director binevoĭească
Să se întoarne ear' în salon,
Ca să deguste cafea turcească
Şi să manânce vre un bonbon!

Millo. — (lăsând braçul Lucsiţeĭ, se închină) Doamna mea!

Lucsiţa. — (face un compliment adânc) Domnule. (se întoarce către Ion) Adă cafeoa.

Millo. — Îmĭ daţĭ voĭe sĕ fumez o çigară?

Lucsiţa. — Vĕ rog!

Millo. — Nu vĕ supĕră fumul?

Naĭe. — Pe cine? pe Lucsiţa?.. Ea fumează ca Paşa de la Vidin.

Millo. — Asĕmĕnarea e măgulitoare pentru Paşă.

Lucsiţa. — (făcênd alt compliment) Domnule!.. (se duce cu Lina lângă piano).

Millo. — (închinându-se) Doamnă!.. (în parte, pregătindu'şĭ o çigară) 'Ĭ-am studieat la masă pe toţĭ şi 'ĭ-am găsit... *a prima vista*... destul de bunĭ de pusŭ pe scenă... Aŭ glas mulţemitor, dar' nu sciŭ încă de aŭ cele-l-alte calităţĭ neapărate pentru arta dramatică... Zimbetul, risul, plânsul, leşinul, etc. Cum aşĭ face ca sĕ 'ĭ cerc? (caută foc pentru çigară.)

Naĭe, Serviescu, Cĭupicĭ. — (aprinḑênd chibriturĭ) Domnule director, poftiţĭ foc?

Millo. — A! domnilor... de la care s'aprind... luaţĭ seama că vĕ frigeţĭ!..

Cĭupicĭ. — Din contra!

Serviescu. — Ba pot ḑice, chĭar din protivă! (se frige şi 'şĭ suflă în degete.)

Naĭe. — Ba eŭ mĕ frig!.. aoleŭ!.. ţine curênd!..

(Millo aprinde çigara la chibritul luĭ Naĭe.)

(Ion aduce o tabla cu tase de cafe.)

Lucsiţa. — (alegênd o tasă) Cum vĕ place cafeoa, domnule director? turcească séŭ nemţească?

Millo. — Ba turcească, pentru că jumătate se bea şi jumătate se mănâncă!

Serviescu. — Ş'apoĭ şi alta, că cea turcească are nu numaĭ maĭ bun arom, dar' pot ḑice chĭar şi bun *parfum*. (soarbe cu vuet.)

Millo. — D'apoĭ miros?.. Asta e minunat de bine făcută.

Lucsiţa. — (pe canape) N'a fi ca cea de la Bucurescĭ!

Serviescu. — Cred şi eŭ, căcĭ la Bucurescĭ e feartă cu apă dulce...

Ciupici. — Cine-o bea nu se maĭ duce!

Millo. — O! Doamne! Dumnevoastră credeţĭ că toate ce sûntŭ în Bucurescĭ, sûntŭ fără defect?

Toţĭ. — Toate, toate!

Millo. — Vĕ înşelaţĭ reŭ... De n'ar fi serbătoare 'n casă, aşĭ putea spune nisce lucrurĭ... (caută la Lina.)

Lucsiţa. — Lino, mergĭ de 'mĭ caută evantaĭul în budoar.

(Lina intră în stânga. — Ion ese în drépta cu tablaoa.)

Millo. — Voiţĭ sĕ vĕ fac un tabloŭ de prăpăstiile, spoelele şi cerşitoriile capitaleĭ?

Lucsiţa. — Orĭ ce ni s'ar spune, nimic nu e în stare sĕ scadĕ admirarea noastră pentru eà!

Millo. — Bravo!.. Prin urmare visul d-voastre cel maĭ drăgălaş este de a trăi pe malul Dâmboviţeĭ?

Ciupici. — Ba pot ḑice chĭar... şi a muri!

Lucsiţa. — Ah, ce n'aşĭ da, sĕ se înplinească acel vis!

Toţĭ. — D'apoĭ eŭ!

Millo. — (în parte) Acu 'ĭ momentul! (tare) Eĭ bine!.. Ce-aţĭ ḑice, dac'aşĭ închipui eŭ un plan care sĕ realiseze dorinţa d-voastre?

Lucsița. — Ah!

Ciupici. — Te-amŭ rîdica în nourĭ!

Serviescu. — Ba chiar în cer, pot ḑice!

Naie. — Care ți'ĭ planul?

Millo. — E secretul meŭ!

Serviescu. — (încet către cei-l-alțĭ) Vrea sĕ ne puie în slujbe și în serviciurĭ pe toțĭ!

Millo. — Dumnevoastră avețĭ ambițiune sĕ... *fantacsiți* în capitală... Nu 'ĭ așa?

Toțĭ. — Așa!

Millo. — Dorițĭ o posițiune importantă și... salariată?

Toțĭ. — Hî, hî... cu leafă.

Millo. — Apoĭ dar' pentru ca sĕ vĕ fac a ajunge la scopul d-voastre, sûnt silit a vĕ supune maĭ ânteĭ la oare care esamin... prealabil; căcĭ vedețĭ d-voastră, publicul Bucurescilor nu sufere nulitățĭ; el cere persoane cu talente, care sĕ scie a ocupa rolurile sale.

Ciupici. — Are reson!

Naie. — Reson, dar!

Serviescu. — Ba chiar pot ḑice, și dreptate!

Millo. — Prin urmare, vĕ primițĭ ca sĕ fițĭ esaminațĭ?

Toțĭ. — Cum nu?.. Maĭ vîrtos... Vĕ rugăm.

Millo. — Bine voițĭ dar' a zimbi.

Toțĭ. — (cu mirare) Aud?

Millo. — Zimbițĭ nițel, ca sĕ vĕd dacă rĕspundețĭ la condițiile direcțieĭ.

Serviescu. — (încet, către cei-l-alțĭ) Direcțiea Departamentuluĭ!

Lucsița. — Curioase condițiĭ?! (încet.)
Naĭe. — Ce să facem? (încet.)
Ciupiciĭ. — Să zimbim! (încet.)

Millo. — Eĭ! gata sûnteţĭ?

Naĭe. — Gata!

Millo. — Privițĭ la mine galiș și 'mĭ zimbițĭ grațios.

(Toţĭ în rênd lângă canape, zimbescŭ.)

Millo. — Prea frumos!.. Domnule Serviescu, să'mĭ dațĭ voĭe a vă face o observare.

Serviescu. — Poroncițĭ.

Millo. — Nu e nevoĭe, când zimbițĭ, să întindețĭ buzele pĕn' la ceafă; ar crede cineva că voițĭ să vă mușcațĭ de urechĭ... Maĭ cercațĭ o dată.

Serviescu. — Bucuros! Așa? (zimbesce.)

Millo. — Minunat! Par' că sûnteţĭ un muțunachi... Acum, domnilor, binevoițĭ a ride.

Toţĭ. — Să ridem? (încet între eĭ.)
Lucsița. — Original esamin! (încet între eĭ.)
Naĭe. — Ce să facem? (încet între eĭ.)
Ciupiciĭ. — Condițiunile direpțiuneĭ... Să ridem dar. (încet între eĭ.)
Serviescu. — Ba chĭar să și hohotim. (încet între eĭ.)

Millo. — Gata?.. Pornițĭ cu toțiĭ.

(Toţĭ începŭ a ride încetișor.)

Millo. — Maĭ tare.

(Ridŭ maĭ tare.)

Millo. — Și maĭ tare.

(Ridŭ tare.)

Millo. — Cu hohot.

(Ridŭ cu hohot și spasmurĭ.)

Naïe. — Uf! am obosit! (se pune pe canape lângă Lucsița)

Millo. — (în parte) Pĕn' acum merge destul de bine. (tare) Bravo! bravo! rideți foarte natural! Numaĭ domnul Cĭupicĭ e cam lugubru, cum ar dice d-luĭ; ride ca un cĭoclu care s'ar duce singur sĕ se îngroape.

Cĭupicĭ. — (cu umilință) Altă dată oĭŭ fi maĭ *gentil*, domnule direptore.

Millo. — Domnilor! sciți prea bine, că adese orĭ după ris urmează plânsul! Sĕ trecem dar la esaminul plânsuluĭ!

Lucsița. — Ce face?

Naïe. — Da cum o sĕ plângem, că doar' n'amŭ perdutŭ vr'un neam!

Millo. — Pretecstul vĕ lipsesce?.. Eĭ bine! v'oĭŭ povesti eŭ o întêmplare atât de dramatică, că ea vĕ va stoarce lacrimĭ din ochĭ, fără voïe!.. Dumnevoastră gătiți-vĕ basmalele, și nu uïtațĭ a și leșina la sfêrșitul istorieĭ.

Lucsița. — Domnul meŭ, dacă n'așĭ sci că sûnteți un personagĭŭ oficial, așĭ crede...

Millo. — Doamna mea! În cariera noastră sûntem silițĭ adese orĭ a plânge și chĭar a leșina. Plânsul, bine imitat, este una din artele cele maĭ prețuite de direcție!

Naïe. — Dacă 'ĭ așa, începe, domnule, că 'țĭ făgăduesc sĕ și bocesc.

Lucsița. — (încet către Naïe) Cum? vreĭ?..

Naïe. — (încet) Lucsiță! cariera noastră... Direcția Ministeruluĭ... înțelegĭ?.. Numaĭ așa putem merge la Bucurescĭ!

Millo. — Sĕ încep istoriea?

Toţĭ. — Începeţĭ! (îşĭ pregătescŭ basmalele.)

Millo. — Ascultaţĭ! *Jalnica tragedie a luĭ Mustafa Paşa!*

(Arie din *Agachi Flutur.*)

Ci că de mult era, era,
Era un Paşă Mustafa; (bis.)
În Bucurescĭ se 'namora
De-un puĭŭ de drac şi mi'l fura.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Toţĭ (plângênd.)

O! la, la, la, O! la, la, la!
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu indignaţie.)

Cel drăcuşor coarne purta
Şi nimĕruĭ nu le-arăta; (bis.)
Ear' după ce se mărita,
Le dărui luĭ Mustafa!
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la!

Toţĭ (plângênd maĭ tare.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo (cu înduĭoşare.)

Paşa cumplit se întrista,
Ḑicênd: Alah! şi Maşala! (bis.)
Şi de-atuncĭ Paşa mustafa
Pórt'un craĭŭ-noŭ sus pe cealma.
Tra la, la, la, tra la, la, la,
Tra la, la, la, la, la, tra la, la

Toţĭ (bocind.)

O! la, la, la, O! la, la, la,
O! la, la, la, la, la, O! la, la!

Millo. — Leşin general!

Toţĭ. — (leşinând strigă) Ah! Dumnedeule! leşin!.. mor!

(Naïe şi Lucsiţa, cadŭ pe canape, Serviescu pe un jêlţ, Ciupiciĭ jos).

SCENA XIV.

Ceĭ de'nainte, **Tachi, Lina şi Ion.**

(Tachi, Lina şi Ion întră de o dată spărieţĭ pe tustrele uşile.)

Millo. — (privindu'ĭ) Tabloŭ!.. (în parte) Îsŭ de zugrăvit!.. Îĭ angagez. (scoate portofoliul şi scrie de o parte).

Tachi. — (la uşa din fund) Ce este?

Lina. — (la uşa din stânga) Ce este?

Ion. — (la uşa din drépta) Ce este?

Lina. — Vaĭ de mine... a leşinat maman! (aleargă spărietă lângă Lucsiţa.)

Ion. — Auleo!.. A perităra boĭeriĭ!

Naïe. — (luĭ Millo) Sĕ ne trezim, domnule?

Millo. — (întorcêndu-se) Treziţi-vĕ!

Toţĭ. — (sculându-se) Ah!

Tachi. — (sărind pe Millo vine lângă el) Ce vĕd!.. Domnul Millo aci?

Millo. — Domnule Tachi! (stringêndu'l de mână) Ce maĭ facĭ?.. Aĭ părăsit Bucurescii?

Lucsiţa. — Tachi!.. cunoscĭ pe domnul director?

Tachi. — Cum nu? Cine nu'l cunoasce?.. Domnul Millo, artistul nostru!

Toţi. — Artistul?

Tachi. — Dar!.. Directorul teatruluĭ naţional.

Lucsiţa. — Directorul teatruluĭ?.. A! (îşĭ ascunde obrazul cu ruşine în sînul Linei, pe canape.)

Naĭe. — Cum?.. Domnul nu este directorul...

Serviescu. — Departamentuluĭ...

Cĭupicĭ. — de interne? (se apropie de Millo tustreĭ furioşĭ.)

Millo. — Nu! domnilor... n'am onorul...

Naĭe. — Apoĭ dar', pentru ce ne-aĭ făcut sĕ cântăm?

Serviescu. — şi sĕ ridem?

Cĭupicĭ. — şi sĕ plângem?

Lucsiţa. — (desperată) şi sĕ leşinăm!

Millo. — Pentru că doresc sĕ vĕ angagez la teatru...

Naĭe. — Ca actorĭ?.. Care vrea sĕ dicĕ, 'ţĭ-aĭ bătut joc de noĭ, lăsându-ne a crede că eştĭ directorul Ministeruluĭ... (îl apucă de un braç şi 'l sgudue.)

Serviescu. — Vra sĕ dicĕ, noĭ ear' rĕmânem fără slujbă? (îl apucă de cela-l-alt braç.)

Cĭupicĭ. — (apucând pe Millo de guler) Domnule!.. satisfăcĭune sĕ'mĭ daĭ!..

Millo. — (luptându-se) Da daţi'mĭ pace!.. aţĭ turbatŭ? Nu mĕ hurducaţĭ aşa, că de-abĭa am mâncat!

Naĭe. — Te-omŭ învĕţa noĭ, berbantule, sĕ ne ĭeaĭ în treĭ parale!

Tachi. — (intervenind) Domnilor!.. Vĕ puneţĭ treĭ în contra unuĭa... E o laşitate!

Serviescu. — Fie chiar o mişelie, nu'l daŭ din mânile mele! (în luptă, cade o scrisoare din buzunarul luĭ Millo.)

Tachi. — (ridicând scrisoarea) Eată o scrisoare, a cuĭ e? (citesce adresa) „Domnuluĭ Neculae Onofrescu."

Naie. — Pentru mine?.. Ad'o... (deschide scrisoarea.)

(Toţĭ lasă pe Millo şi s'apropie de Naie.)

Millo. — (în parte) Uf! Era sĕ mĕ rupĕ ca nisce haĭte!.. (îşĭ drege toaleta.)

Naie. — Ce vĕd? Mĕ chiamă la Bucurescĭ ca sĕ'mĭ dea prefectura de-aci?

Lucsiţa. — (sărind de pe canape) Cine? (smuncesce scrisoarea şi o citesce.)

Naie. — Da cine-a adus scrisoarea asta?

Millo. — Eŭ, domnul meŭ... 'mĭ-a dat-o directorul Departamentuluĭ, un amic al meŭ, ca s'o duc în provinçie domnuluĭ Neculae Onofrescu... Dumneta eştĭ Onofre..?

Naie. — (stringênd pe Millo în braçe şi serutându'l) Eŭ! Ah! Vin' sĕ te sĕrut!

Millo. — Încet... încet... că mĕ înnĕduşĭ!..

Lucsiţa. — (nebună de bucurie) E adevĕrat... sûnt prefectoriţă... A! domnule Millo... (îl serută.)

Millo. — (în parte) Curioşĭ provincialĭ!.. Acu te stringŭ de gât, acu te pupŭ... (către Tachi) Ean spune'mĭ, Tachi, nu cumva aŭ nebunitŭ gazdele?

(În timpul următoruluĭ aparte, toţĭ ceĭa-l-alţĭ staŭ grupaţĭ lângă canape şi citescŭ scrisoarea.)

Tachi. — Aşa se vede... dar' ce le-aĭ făcut?

Millo. — Am credut că voiescŭ sĕ se angageze la teatru, şi 'ĭ-am esaminat.

Tachi. — (cu mustrare) Cum?.. și pe Lina?.. A!

Millo. — Ha! ha!.. asta'ĭ copila de care 'mĭ-aĭ vorbit așa de mult la Bucurescĭ?

Tachi. — Asta!.. O ĭubesc... însă părințiĭ mĕ poartă cu vorbe!

Millo. — Las' pe mine...

Naĭe. — (apropiindu-se de Millo) Domnule Millo!.. mĕ ertațĭ dacă am fost cam ĭute maĭ adinioarea...

Millo. — Vĕ ert, domnul meŭ, din toată inima.

Naĭe. — 'Mĭ-ațĭ adus o veste atât de neașteptată, că, ḑeŭ, nu știŭ cum sĕ vĕ mulțemesc!

Millo. — Dacă dorițĭ a'mĭ face o mare mulțemire, dați'mĭ voĭe sĕ fiŭ nunul domnișoareĭ Lina.

Toțĭ. — Nun?

Millo. — Cununând-o cu amicul meŭ Tachi... care m'a scăpat din... ghĭarele dumnevoastre.

Naĭe. — (după ce consultă pe Lucsița) Fie!.. (strigă) Ioane! adă poncĭul.

(Ion ese și aduce o tabla cu poncĭŭ.)

Tachi. — A!.. Domnule Naĭe!.. Doamnă Lucsiță!.. (serută mâna Lucsițeĭ și apoĭ se trage de o parte cu Lina.)

Millo. — (în parte) Am făcut doĭ ferícițĭ... din trécĕt!

Naĭe. — (către Serviescu și Cĭupicĭ) Cât pentru d-voastră, (cu un aer de protecție) când ițĭ avea vr'o nevoe... voĭŭ fi gata...

Cĭupicĭ. — (închinându-se) *Umilissimus!*

Serviescu. — (asemenea) Vĕ sĕrut nu numaĭ mânile, dar' pot ḑice chĭar...

Lucsița. — Eaca poncĭul, domnilor!.. bețĭ în sănĕtatea directoruluĭ...

Millo. — Departamentuluĭ!..

Lucsița. — (zimbind) și al teatruluĭ național!

Millo (luând un pahar de pe tablă.)

[Arie din: *Agachi Flutur.*]

Când poncĭul curge în pahare,
Când ochiĭ veselĭ strălucesc,
Inima 'mĭ saltă și tresare
De un fior dumnedeesc.
Ĭeŭ un păhărel
  Plin, plin,
De poncĭŭ rumenel
  Plin, plin,
Și publiculuĭ îl închin.
  Ah! ah! ah!
Tra la, la! Sufletul meŭ ride,
Tra la, la! Raĭul se deschide.
Tra la, la, tra la, la!
Când vĕd mulțemit
Publicul meŭ ĭubit!

Toțĭ.

Tra la, la! Sufletul meŭ ride... etc. etc.

Ura! Vivat prefectul! (închină paharele cu Naĭe.)

(Cortina cade.)

PARACLISIERUL

SEŬ

FLORIN ŞI FLORICA

PERSOANE:

Florin, tênĕr ţĕran.
Florica, tênĕră orfană.
Colivescu, paraclisier.

PARACLISIERUL

séŭ

FLORIN ŞI FLORICA

OPERETĂ ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Târgul-frumos, în anul 1865.

Teatrul represintă o curte cu zaplaz (uluci); în fund o portiţă se deschide în zaplaz. În dreapta o şură cu bageacă spre scenă; o scară răzemată de streşina şurii. În stânga o căsuţă veche cu cerdac. În mijlocul scenei spre fund, un copac mare. La ridicarea cortinei, se aude în podul şurii un fluer, cântând doina.

SCENA I.

Florin şi Florica.

Florica. — (ese din căsuţă aducênd un paner cu de ale mâncării) Florine! măĭ Florine! (chiue) Florine, hăĭ!..

Florin. — (scoate capul pe bageacă) Ce este? fa Florică! Te-o muşcat lupu, de ţipĭ aşa?

Florica. — Ce facĭ tu acolo de adĭ dimineaţă, ca un lĕstun?

Florin. — Aşĕd fênu în podu şuriĭ.

Florica. — Da cu ce 'l aşĕḑĭ, măĭ bădică?.. cu gura?.. că ţĕpoĭul iĭ gĭos.

Florin. — Cu gura? Eaca mă! m'o păcălit drăcoaĭca! (ride prostesce) Ha, ha, ha, m'aĭ păcălit fa, mânca 'ţĭ-aşĭ ochiĭ!

Florica. — Veḑĭ mâncău, tot ar vre sĕ 'mbuce câte ceva.

Florin. — D'apoĭ cum? doar' eŭ nu's fată mare, ca tine, sĕ mĕ hrănesc cu răbdărĭ prăjite.

Florica. — Eĭ! dacă nu eştĭ fată mare, coborĭ ĭute, că 'ţĭ-am adus papă. Ean cată colea, căşşşş...

Florin. — (supĕrat) Dec! mĕ căşăeştĭ acu, ca pe lĕstunĭ?.. Aşteaptă sĕ'ţĭ arăt eŭ căş... (se coboară pe scară.)

Florica. — (în parte) Se face că s'o măniet, doar' 'ĭ-oĭŭ maĭ aduce ceva de sus, ca sĕ'l înpac.

Florin. — (vînd pe scenă) N'auḑĭ, fa! ştiĭ tu că te prea întrecĭ cu gluma?

Florica. — Ce face, bădică? (arătând panerul) Ea... malaĭŭ şi lapte dulce...

Florin. — (înblânḑindu-se) Ba mĕ păcăleştĭ, ba mĕ căşăeştĭ, ba mĕ... par' c'aşĭ fi agĭuns în doaga palamarĭuluĭ de la sfêntu Onofreĭ.

Florica. — Şi vro douĕ costiţe de...

Florin. — Costiţe? de care?

Florica. — De cela... ştiĭ tu, care'ĭ bălan la pĕr şi grăeşte ca tine.

Florin. — Unde 'sŭ? (caută în paner) I! Doamne! Fa. Florico, ştiĭ una?

Florica. — Ba nicĭ douĕ.

Florin. — Nicĭ că se află pe faça pămêntuluĭ altă lighioaĭe de fată maĭ bună ca tine! Dar' puçintică chilealâ adus-aĭ?

Florica. — (scoţênd o garafă din paner) Aşa 'mĭ pare.

Florin. — I! Doamne! Florică, ştiĭ două?

Florica. — Ba nicĭ triĭ.

Florin. — Când aşĭ fi Poriŭ împĕrat, pe crucea me că te-aşĭ lua gĭupineasă 'n casă. Dar' ceva mere dat-aĭ după persic?

Florica. — (scoţênd mere din sin) Numaĭ vr'o şĕse.

Florin. — (întinḑênd mâna) Las' sĕ le culeg eŭ.

Florica. — (lovindu'l peste mână) Nu pune laba.

Florin. — I! Doamne! Florică, ştiĭ triĭ?

Florica. — Ba nicĭ patru.

Florin. — Mult îmĭ maĭ eştĭ drăguţă, fa hăĭ!.. şi, ḑĕŭ, mare dor mi'ĭ sĕ mĕ 'nsor cu tine.

Florica. — D'apoĭ mie, Florine.

Florin. — Dacă 'ĭ aşa povestea, ştiĭ patru?

Florica. — Ba nicĭ cincĭ.

Florin. — Haĭ sĕ ne... punem la masă şi sĕ facem prânḑ de logodnă.

Florica. — Bucuros. Vin' cole, la umbra istuĭ pĕr. (se aşeaḑă amêndoĭ, sub copac şi întindŭ masa pe earbă.)

Florin. — Pe earbă verde, ca la ḑi 'ntêĭ Maĭ...

Florica. — Numaĭ privighitorĭ ne lipsescŭ...

Florin. — Ba nu, că eştĭ tu aicĭ, Florică.

Florica. — Eŭ îs privighitoare? da tu?

Florin. — (cu mândrie) Eŭ? privighitor! (rîdŭ.)

Florica. — Eaca masa, poftim la dînsa, cucoane...

Florin. — I! ce de maĭ bĭelşug, mămulica me! Ean priveşte: mălaĭŭ din raĭŭ, lapte dulce, ochiĭ ţi se duce... (strigând ca laptariĭ) Lapte, lapte, e, e!

Florica. — (dându'ĭ un pumn) Tacĭ, mă, şi mănâncă aḑĭ.

Florin. — D'apoĭ coaste fripte! inima le 'nghite! (bocind) Vaĭ! săracu bălăel! mult era el frumuşel! Cum 'l-o pêrlit pe spinare, şi mi 'l-o pus în frigare, de strigă în gura mare: coviţ, coviţ, rĕŭ mĕ doare!

Florica. — Lasă bocitul, mă, că 'mĭ vine-a plânge. Par' că îngropĭ pe frate-tĕŭ.

Florin. — (atins) Ce face?

Florica. — (tornându'ĭ vin) Ḑic sĕ beĭ un pahar de vin, ca sĕ nu te îneacĭ.

Florin. — Mulţĕmim, puĭculiţă, şi poftă bună. (bea)

Hora: *Arde-me frige-me.*

(Înpreună.)

Poftă bună, poftă bună!
Sĕ petrecem înpreună
Şi sĕ bem şi sĕ mâncăm
Ş'apoĭ sĕ ne cununăm.

Florin.

Fa, Florică, draga mea,
Par' că eştĭ o viorea!

Florica.

Măĭ, Florine, dragul meŭ,
Par' că eştĭ un paraleŭ!

(Înpreună.)

Poftă bună, poftă bună!
etc. etc. etc.

Florin. — (închinând) Eĭ! sĕ trăeștĭ, Florico, după cum doreștĭ! și la anu cu bine sĕ dee Dumnedĕŭ.

Florica. — Mulțĕmim, bădică.

Florin. — Sĕ te vĕd cu bujorĭ în façă și cu copil în braçe. (bea.)

Florica. — Înghite-Agachi, vîrtos.

Florin. — Na și ție; bea de te rĕcorește.

Florica. — (bĕnd) Noroc bun, Florine! sĕ te vĕd cu florĭ la ureche.

Florin. — Pușche pe limbă'țĭ... Așa că'ĭ bun, fa? Lunecă pe gât ca un șĕrpe. Sĕ'l tot beĭ și sĕ maĭ ceĭ.

Florica. — A fi, că doar' îĭ de cel de Cotnar cu cercurĭ de fer.

Florin. — De Cotnar?.. I! că nu mĕ pot face și eŭ o bute, sĕ mĕ cercueștĭ tu cu braçele tale!

Florica. — (sculându-se) Bute, tu?.. Da nu vedĭ că'țĭ lipsește o doagă.

Florin. — Că de-acu poțĭ dice tu câte 'țĭ-o plăcea. Am ospĕtat de-agĭuns, slavă Domnuluĭ!.. Cine 'mĭ-o dat adĭ, sĕ'mĭ dee și mânĭ.

Florica. — (stringĕnd masa) Eĭ! acu ce maĭ facem? că sûntem chĭar de capu nostru, de când o murit bĭata cucoana Tudosiea, stăpâna noastră, Dumnedĕŭ s'o erte!

Florin. — Așa sĕrmana!.. De-o sĕptĕmână de când am îngropat-o, amŭ rĕmasŭ noĭ doĭ stăpânĭ în casa eĭ, și, dĕŭ, de când nu maĭ am pe nime în capu meŭ, ca sĕ mĕ silească la treabă, m'o apucat o sfĕntă de lene, de mi se rupŭ fălcile. Ca... a... asc toată diulica și do... o... orm toată nopticica. (cască.)

Florica. — (cu jale) Sĕrmana cucoană! mare bună o fost cu noĭ cât o trăit!

Florin. — (întinḑêndu-se) Dumneḑĕŭ s'o odihnea... a... ască!

Florica. — Ea ne-o crescut de micĭ şi ne-o îngrijit ca pe copiiĭ eĭ. Acu amŭ rĕmasŭ cuc şi nu ştim ce sĕ facem cu averea eĭ.

Florin. — Da n'o lăsat-o nimĕruĭ cu limbă de moarte?

Florica. — Nu. Tot ce ştiŭ îĭ, că după moartea eĭ, o vinit de la gĭudecătorie de-o rîdicat din casă câte hârtiĭ s'o găsit. Poate sĕ fie ceva scris în ele de stăpâna noastră.

Florin. — A fi, n'a fi, nu ne priveşte pe noĭ. Treaba noastră îĭ sĕ ne 'ngrijim de toate şi sĕ le păstrăm în bună stare, pĕn' ce-a vini vr'o rudă de-a rĕposateĭ ca sĕ ĭee averea. Helbet! s'a găsi el cineva pe lume care s'o clironomisască.

Florica. — Banĭ sĕ fie, muşteriĭ nu lipsescŭ.

Florin. — Vorba ceea: la stupu de mĭere, roĭŭ de muşte.

Florica. — Eĭ! da pĕn' atuncĭ ce facem noĭ, Florine?

Florin. — Pĕnă când? pĕn' la ḑiua cunuuieĭ noastre? (se apropie de Florica) Ea... ne dismĭerdăm, fa, ne sĕrutăm ca sĕ ne deprindem cu măritişu.

Florica. — (depărtându-se) Degrabă 'ţĭ-a fi?

Florin. — D'apoĭ cum? N'o hotărît rĕposata ca sĕ 'mĭ fiĭ nevastă?

Florica. — Aşa este; nu ḑic ba, dar'...

Florin. — Ce dar', ce dar'?.. tocmala sfêrşită, nu se maĭ încape vorbă. Vin' încoacĭ, nevastă, de mĕ pupă.

Florica. — (riḑênd) Eaca mă! poronceşte par' c'ar fi Cĭubăr Vodă.

Florin. — Nu vreĭ? nu te supuĭ de bună voĭe? Vreĭ poate cu de-a sila?

Florica. — Cearcă, dacă poţĭ.

Florin. — Dacă pot? Ean aşteaptă, leliţă. (se răpede ca sĕ prindĕ pe Florica.)

Florica. — Şĕḑĭ binişor, măĭ. (fuge pr'inpregĭurul copaculuĭ.)

Florin. — Ba nu, te-oĭŭ învĕţa eŭ...

Florica. — Atuncĭ s'agĭungĭ tu când mĕ'ĭ prinde.

Florin. — Degeaba fugĭ, că n'aĭ sĕ scapĭ.

Florica. — (apucând ţepoĭul) Sĕ nu viĭ, că te ĭeŭ în ţĕpoĭŭ.

Florin. — (oprindu-se) Lasă ţĕpoĭu, fa.

Florica. — Ba nicĭ gândesc.

Florin. — Nu? nu? Ce? socoţĭ poate că mĕ tem? (se răpede) Ghidi, şopêrlă ce eştĭ...

Florica. — (înpungênd cu ţepoĭul pe Florin) Ha, ho, ha, ho, bălan, ho...

Florin. — Încet, fa, că mĕ gâdilĭ. (se lipesce riḑênd de copac.)

Florica. — (înfige coarnele ţepoĭuluĭ in copac şi prinde pe Florin între ele.) Na că te-am prins eŭ, în loc sĕ mĕ prinḑĭ tu. Te maĭ lauḑĭ acu? Maĭ poronceştĭ, măĭ badeo?

Florin. — Nu maĭ ḑic nimica... dă'mĭ bună pace.

Florica. — Ba nu, am sĕ te ţin aicĭ pĕn' disară.

Florin. — (mânios) Aicĭ? în coarnele ţĕpoĭuluĭ?

Florica. — Aşa; ĭe-mĕ şi tu în coarne, dacă poţĭ.

(Se aude pe după zaplaz glasul luĭ Colivescu cântând: Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa.)

Florin. — Audĭ? Vine pălămarĭul de la sfêntu Onofreĭ... Dă'mĭ drumu, Floricuță dragă, că mă gĭur sĕ fac ce'ĭ vra.

Florica. — Sĕ n'aĭ parte de bunică-ta?

Florin. — Sĕ n'am! (în parte) Tot îĭ moartă.

Florica. — Eĭ bine. Te prindĭ sĕ'mĭ torcĭ un fuĭor pĕn' disară?

Florin. — Un fuĭor? eŭ? Ferească sfêntu!

Florica. — Nu vreĭ? Dacă 'ĭ așa, șĕdĭ aicĭ sĕ te vadĕ pălămarĭu.

Florin. — Eĭ, mĕ prind.

Florica. — (dându'ĭ drumul) Acu maĭ viĭ de-acasă. Na, du panerĭul ista sus, și sĕ mi te 'ntorcĭ cu fuĭoru la brêŭ. Audĭ?

Florin. — (rușinos) Aud... (ĭea panerul) Eĭ! las', leliță, că mi'ĭ fi tu nevastă într'o di...

Florica. — Haĭ degrabă la furcă.

Florin. — Eaca mĕ duc, mĕ duc... Încet, că nu daŭ Tătariĭ.

Florica. — (mânându'l cu țepoĭul) Hăĭs tălășman... ça bourean.

Florin. — [suindu-se în cerdac] Te-oĭŭ tălășmăni eŭ când mi'ĭ cădea la mână. [intră în casă.]

Florica. — Ha, ha, ha, ha; o pățit rușinea flăcău! Ha, ha, ha, are sĕ toarcĕ ca babele. Ha, ha, ha.

SCENA II.

Florica, Colivescu [intrând pe portiţa din fund.]

Colivescu. — [gângav] Eaca! ce 'mĭ vĕḑură ochiĭ! Florica cu ţĕpo... poĭu 'n mână? Ce-aĭ pă-păţit, Florico?

Florica. — [ingânându'l] N'am pă-păţit nimica, Colivescule. [razimă ţepoĭul de copac.]

Colivescu. — Am creḑut că facĭ rĕsbo-boĭŭ cu, cu, cu, cu...

Florica. — Cu cine? cu cucu? N'aĭ gâcit.

Colivescu. — Eĭ! ear' aĭ început a'ţĭ ba-bate gĭoc de mine.

Florica. — Eŭ?.. sĕ'mĭ ba-bat gĭoc?.. Nu se află.

Colivescu. — Da, da... Mĕ ingânĭ pentru că mi se leagă limba când te vĕd... Dragostea mĕ gângăveşte, şi tu n'aĭ nicĭ un pi-pic de milă de-un pĕ-pĕcătos care se usucă pentru tine.

Florica. — Eştĭ pĕcătos? Dumneḑĕŭ sĕ'ţĭ erte pĕcatele, şi sĕ nu maĭ fie vorbă.

Colivescu. — Da de ce sĕ nu maĭ fi-fie vorbă? că doar' nu's gângav tot deauna... Numaĭ când sûnt cu tine, mĕ apucă.

Florica. — Ce te-apucă? gângăviea, orĭ cepeleagu?

Colivescu. — [supĕrat] Na şi alta acu!.. ci că's cepeleag... ş'apoĭ?.. Nu's şi eŭ ficĭor de oa-oa...

Florica. — [riḑênd] De oa-oa?

Colivescu. — De oamenĭ. Nu's şi eŭ bun de însurat?

Florica. — Însoară-te, cine te opreşte?

Colivescu. — [oftând] Ah! Florico, când aĭ vra tu sĕ fiĭ pa-pa-pa-la-ma-ma...

Florica. — Pa-pa-la-ma-ma? Ce mâncare'ĭ aceea?

Colivescu. — Palamarească.

Florica. — Da ce? Aĭ agĭuns acu palamar? Par' că eraĭ numaĭ clopotar.

Colivescu. — [cu mândrie] M'am suit în *gard.*

Florica. — În gard, ca curcanu?

Colivescu. — Ba, ba în grad... Acu învĕţ psaltichiea, ca sĕ mĕ fac psalt la biserică la sfêntu Onofreĭ

Florica. — Psalt! şi la maĭ mare!

Colivescu. — Amin!

Florica. — Da bine, aĭ glas?

Colivescu. — Am!.. Psaltul Chirieac 'mĭ-o spu că am un ohtoic de cele sdravene. Vreĭ sĕ'l ascultĭ?

Florica. — Vreŭ. Dă, începe şi cruce-agĭută.

Arie nouă.

Colivescu.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
Mult îmĭ place a cânta
Şi clopotele-a suna:
Tanda, tanda, tanda, la.

Dacă móre-un boer mare,
Pun clopotele 'n mişcare
Şi fac mare dandana:
Danda, danda, danda, na.

Ear', când morŭ oamenĭ maĭ micĭ,
Trag clopotul de calicĭ,
Care sună ca telinca:
Linca, linca, linca, linca.

Pa, vu, ga, de, ni, ghe, pa!
Dac' aĭ vra, Florico, fa,
Toată ḑiua 'ţĭ-aşĭ cânta:
Tanda, linca, danda, na!

Florica. — (în parte) Par' că'ĭ clopotu cel ţigănesc.

Colivescu. — Eĭ! ce ḑicĭ, Florico? îţĭ place?

Florica. — Frumos! să gĭurĭ că se batŭ caliciĭ în gură'ţĭ.

Colivescu. — (mulţemit) Aşa'ĭ? Apoĭ ce maĭ staĭ la gândurĭ, Florică! Spune că te primeştĭ să fiĭ pa-palamareasă; încalte să te înalţĭ o dată cu mine.

Florica. — Unde?.. în clopornіţă?

Colivescu. — Ean, lasă glu-gluma. Vreĭ, orĭ ba?

Florica. — Apoĭ dă; cum n'aşĭ vra, păcatele mele?.. Auḑĭ? s'agĭung de-o dată cucoană, pălămăreasă... să amiros tot a tămĭe şi să mă hrănesc tot cu colivă... Maĭ frumoasă vieaţă unde se dă?

Colivescu. — Nu 'ĭ aşa?

Florica. — Maĭ aşa!.. de cât un singur lucru ne stinghireşte pe-amêndoĭ.

Colivescu. — Care?

Florica. — Că nu te ĭubesc pe d-ta, şi că ĭubesc pe Florin.

Colivescu. — Florin?.. un mojic?

Florica. — Mojic, da voĭnic.

Colivescu. — Eleĭ! Florico, prost gust aĭ maĭ avut!

Florica. — Prost, neprost, aista'ĭ; dacă'ţĭ place, cucoane pălămarĭule.

Colivescu. — Da ascultă, copilă hăĭ! Florin nu'ĭ de tine; nu'țĭ întuneca ḑilele cu dînsu.

(Se aude între culise clesonurile vênătorilor sunând un marș militar compus pe ariea: *Pasere cu galben cioc.*.)

Florica. — Ce s'aude?

Colivescu. — Trecŭ soldațiĭ care mergŭ la lagĕr.

Florica. — Soldațiĭ?.. I! tare mi'sŭ dragĭ soldațiĭ!.. Mĕ duc sĕ 'ĭ privesc. (aleargă spre fund.)

Colivescu. — Florico, stăĭ; nu te duce făr' sĕ'mĭ daĭ un rĕspuns ca oameniĭ.

Florica. — (pe pragul portiței) Intră la oaste, dacă vreĭ sĕ 'mĭ placĭ. (ese.)

Colivescu. — (singur) Sĕ mĕ scriŭ la oaste? eŭ? Sĕ 'mĭ las eŭ clopotele și pălămăriea?.. ferească sfêntu Onofreĭ!.. Maĭ bine... ean sĕ cerc a presăra chiper între Florin și Florica... vorba ceea: chiper între voĭ, sĕ rîdem și noĭ... 'Mĭ-o spus aḑĭ dimineață ficĭoru protopopuluĭ, care 'ĭ scriitor la gĭudecătorie, că s'o cercetatŭ hârtiile lăsate de rĕposata, cucoana Todosiea, și că ea ar fi lăsat starea eĭ unuĭa din copiiĭ crescuțĭ de dînsa. Care sĕ fie oare? Florin, orĭ Florica? (stă pe gândurĭ.)

SCENA III.

Colivescu, Florin (ese în cerdac, purtând o furcă la brêŭ și toarce cântând).

Florin (cântă fără acompanement de musică)

Frunḑă verde de pelin,
Vaĭ de tine, măĭ Florin;
Fost-aĭ, fost băet de treabă,
Ș'aĭ ajuns a fi chĭar babă!

Colivescu. — (în parte) Ce 'mĭ vědură ochiĭ!.. Florin cu furca la brêŭ?.. Eĭ! apoĭ, netotul ista de însurat iĭ?

Florin. — (smuncind fuĭorul) Ardě'l focu fuĭor, că încâlcit iĭ!

Colivescu. — Măĭ Florine... da... cine te-o fărmăcat sě torcĭ ca baba Rada?

Florin. — (ascundênd furca după spate, dice în parte) M'o zărit pălămarĭu draculuĭ.

Colivescu. — Pun rěmăşag că ear' Florica 'şĭ-o bătut gĭoc de tine, sěrmane!

Florin. — (coborîndu-se în scenă) De unde ştiĭ? Ea 'ţĭ-o spus-o?

Colivescu. — Ea. Ḑicea aşa maĭ dinioare, că nu eştĭ bun de cât sě paştĭ bobociĭ şi sě încâlceştĭ fuĭoare.

Florin. — (mâniindu-se) Aşa o ḑis? aşa?.. Dacă 'ĭ aşa povestea (scarměnă fuĭorul) Na fuĭor... na furcă, na tors. (aruncă furca jos ş'o calcă în picĭoare).

Colivescu. — Nu face pozně, măĭ, că te-a bate Florica.

Florin. — Pe mine? că doar' am şi eŭ o păreche de pumnĭ ca sě mě apăr.

Colivescu. — Eĭ! bravo! Acu věd şi eŭ că eştĭ bărbat, om verde, colea, care rupe mâţa 'n două.

Florin. — Da cum m'aĭ socotit?

Colivescu. — Apoĭ dă; ce sě 'ţĭ spun?.. Când te-am věḑut torcênd, am chitit, în gându meŭ, că 'ĭ păcat de un voĭnic ca tine sě fie de rîsu fetelor, maĭ cu samă

că tu, Florine, nu eştĭ făcut sĕ 'ţĭ mănâncĭ vieaţa c'o ţĕrancă ca Florica.

Florin. — (intrigat) Cum asta, Colivescule?

Colivescu. — Cum?.. Da n'aĭ aflat că rĕposata, cucoana Todosiea, 'ţĭ-o lăsat ţie toată averea eĭ?

Florin. — EleĭI!

Colivescu. — Tu, de adĭ înainte, eştĭ bogat şi poţĭ sĕ 'ţĭ înalţĭ neamu ca cĭocârliea.

Florin. — Eleĭ!.. care vra sĕ dicĕ, mĕ pot înbrăca şi eŭ ca cĭocoiĭ cu surtucă şi cu giretcă?

Colivescu. — Se 'nţĕlege.

Florin. — Şi cât pentru nevastă, pot sĕ 'mĭ aleg una chĭar d'intre neguştorĭ, chĭar o fată de făclier?

Colivescu. — Ba ş'o fată de boĭer, dacă 'ĭ vra.

Florin. — (sărind de bucurie) I! mămulica me! că bine 'mĭ pare! Îmĭ vine tot sĕ sar şi sĕ cânt:

(Florin cântă, jucând ţerănesce).

Frundă verde baraboĭŭ,
Am ajuns şi eŭ cĭocoĭŭ.
Sus, Florine, sus!

Sûnt cĭocoĭŭ, cĭocoĭŭ cu stare,
Ş'am s'o ĭeŭ de-acum pe mare.
Sus, Florine, sus!

Sĕ mĕ 'nalţ pe catalicĭ,
Sĕ fiŭ mândru cu ceĭ micĭ.
Sus, Florine, sus!

Saĭ, voĭnice, sus, sus, sus,
Şi te 'ntórce ca un fus.

(Colivescu şi Florin jocŭ împreună.)

Saĭ voĭnice, sus, sus, sus,
Şi te 'ntórce ca un fus.
Sus, Florine, sus!

Florin. — Alerg de grab' în târg, sĕ 'mĭ cumpĕr haĭne nemţĕştĭ... Unde-aşĭ găsi haĭne nemţĕştĭ, Colivescule?

Colivescu. — În colţ, la gĭupânu Herşcu.

Florin. — M'am dus. (ese alergând şi chiuind) Sus, Florine, sus!

Colivescu. — (singur) Ean vedĭ, ce 'ĭ mândriea? cum orbeşte pe om!.. Pĕnă şi Florin, un argat necĭoplit, cât 'l-aĭ încălecat pe-o mincĭună, se duce pĕrle de nu 'l maĭ poţĭ ţine!.. Meargĕ pĕn' la mĕru roş, că eŭ nŭ 'l-oĭŭ chĭema înapoĭ... Ha, ha, ha, ha, are haz că de-acu n'a sĕ maĭ cate la Florica, şi Florica de cĭudă a sĕ se dee în dragoste cu mine. Bravo, Colivescule! Se vede, când te-aĭ născut tu, c'o strĕnutat dracu!

SCENA IV.

Colivescu, Florica (viind pe portiţă.)

Florica. — Doamne! Mare mândri 'sŭ la privit soldaţiĭ noştriĭ!.. Ştiĭ? ţi se ducŭ ochiĭ când îĭ vedĭ trecênd cu musica şi cu steagu întins... D'apoĭ vivandiera!.. 'mĭ-o rĕmas inima la uniforma eĭ... I! când aşĭ fi de capu meŭ, pre legea me, m'aşĭ face vivandierĕ.

Colivescu. — Florico.

Florica. — A! tot aicĭ eştĭ?

Colivescu. — (oftând) Tot, tot, păcatele mele, că nu mĕ lasă inima sĕ mĕ depărtez de căsuţa ta.

Florica. — Ear' aĭ început ohtoicul cel de dragoste? Nu ţi'ĭ greŭ sĕ 'ţĭ perḑĭ vremea de florĭ de cuc!.. maĭ bine te-aĭ duce sĕ caştĭ gura pe uliţă, privind la soldaţĭ; şi dacă aĭ fi om în toată mintea, în loc sĕ umbli după caĭ verḑĭ, te-aĭ face oştean de-a ţĕriĭ, ca sĕ tragĭ cu puşca, ear' nu sĕ tragĭ clopote.

Colivescu. — Eŭ?

Florica. — D'apoĭ cum? eŭ? Eştĭ coşcoge român, cât un butoĭŭ... 'ţĭ-ar şidea de-o mie de orĭ maĭ bine cu *mindir* în spinare, de cât cu antereu ist' de lăutar.

Colivescu. — Oare?.. dar'... ean spune'mĭ, Florico, dacă 'ţĭ-aşĭ urma sfatu, 'mĭ-aĭ îndeplini şi tu doru?

Florica. — Omŭ videa atuncĭ ce-a maĭ fi. [zărind furca jos] Eaca! ce furcă 'ĭ asta? Cine-o înprăştiet fuĭoru pin ogradă?

Colivescu. — Florin.

Florica. — El? şi de ce?

Colivescu. — S'o schimbat flăcău! Nu maĭ e cum îl ştiĭ.

Florica. — Ce vreĭ sĕ ḑicĭ?

Colivescu. — Las' că 'ĭ videa acuşĭ.

Florica. — Ce-oĭ videa?..

Colivescu. — Îĭ videa; atâta 'ţĭ spun; îĭ videa. [ese prin fund.]

SCENA V.

Florica. — Vorbește în bobote pălămarĭul. Se vede că 'l-o amețit dragostea; aĭbă parte de ea, și ea de dînsu! [stă pe gândurĭ] Mare poznă și minune! De când am vĕḑut vivandiera regimentuluĭ, nu 'mĭ maĭ pot aduna gândurile pe-acasă. Ce frumoase haĭne purta!.. Am întrat în vorbă cu dînsa, ș'am aflat că 'ĭ de-aicĭ din târg și că vre sĕ se lase de oaste, pentru ca sĕ se mărite... Auḑĭ treabă! sĕ se facĕ ear' mireancă, de unde era oșteancă?.. Doamne! dacă eŭ nu m'așĭ lăsa odată cu capu.

[Aria *vivandierei.*]

De-așĭ fi vivandieră
Eŭ, pĕnă ce-așĭ muri,
De-a țerilĭ bandieră
Cu falĭ m'așĭ umbri.
Pe soare și pe plóĭe
Așĭ merge tot la rênd,
Și 'n dușmanĭ, la rĕsbóĭe,
M'așĭ răpeḑi cântând:
Sună dobele, sună,
Soldațĭ, cu voĭe bună,
Haĭ toțĭ, într'un noroc,
Sĕ ne-aruncăm în foc.
Ram, pataplam, plam, plam, etc.

[Ĭea țepoĭul drept pușcă și face marș întrând în căsuță.]

SCENA VI.

Florin. — [vine pe portiță, îmbrăcat ridicul cu surtuc verde, giletcă roșie, pantalonĭ galbinĭ de nanchin, pălărie 'naltă cu mărginile strimte, și guler de cămașă, care 'ĭ ascunde urechile. El poartă metanĭĭ și un cĭubuc] *Bonjur monsu*... Eată-mĕ's cu tot șartul

boĭeresc!.. M'o înbrăcat gĭupânu Herşcu chĭar de mondă, ca la Eşĭ. Se vede că mĕ prinde de minune, că se uĭtă oameniĭ la mine ca la un comediant şi m'arată pe ulițĭ cu degitu. În sfêrşit îs boĭer!.. cu cĭubucu meŭ, cu giretca me, cu surtuca me... Crişu eŭ! ştiŭ că am sĕ 'mĭ-o scot în pele de-acu 'nainte!

[Cântă ariea de la scena III, jucând astă dată cu aer serios, voind sĕ'şĭ dea aer de boĭer.]

Frunḑă verde lemn dubit;
Eată că m'am boĭerit!
    Dăĭ, cucoane, dăĭ.

Ş'am sĕ mĕ aşed, măĭ vere,
Pe mâncare şi pe bere.
    Dăĭ, cucoane, dăĭ.

Sĕ petrec cu lăutarĭ
Şi sĕ 'nşel la fete marĭ.
    Dăĭ, cucoane, dăĭ.

Sĕ mĕ bag p'intre lingăĭ
Şi sĕ frig la nătărăĭ.
    Dăĭ, cucoane, dăĭ.

SCENA VII.

Florin, Florica [ese din cerdac.]

Florica. — Ce vĕd? Florin? Ha, ha, ha, ha, ha!

Florin. — Cine chicoteşte când gĭoacă boerĭu?

Florica. — Da ce-aĭ pățit, Florine, de te-aĭ schimosit ia? Ha, ha, ha; par' că eştĭ Flaĭmuc cĭubotarĭu.

Florin. — (supĕrat) Ean ascultă, fa, ĭeţĭ sama cum grăeştĭ şi cu cine grăeştĭ... Audĭ tu?

Florica. — (viind în scenă) Eaca mă! Nu cumva s'o boĭerit ţopêrca?

Florin. — Ţopêrcă eştĭ tu, obraznico. Eŭ de adĭ înainte sûnt boĭer; aşa sĕ ştiĭ. Cucoana Todosiea 'mĭ-o lăsat mie averea eĭ.

Florica. — Cucoana te-o lăsat pe tine clironom? I! tare 'mĭ pare bine, Florinaş dragă. (se apropie veselă de Florin.)

Florin. — (respingêndu'o) Ce Florinaş dragă? Ce Florinaş? Da maĭ cucoane nu poţĭ sĕ'mĭ dicĭ?

Florica. — (ridênd) Bată-te cucu, că poznaş maĭ eştĭ!

Florin. — Şi te poftesc, gĭupineaso, sĕ nu te hlizeştĭ aşa d'inaintea me, că doar' nu sûntem de-o samă amêndoĭ.

Florica. — Ha, ha, ha... bine se maĭ priface a boĭer! (îĭ dă un pumn.)

Florin. — (mânios) Ean ascultă, fa; acuş o înplineştĭ cu mine.

Florica. — Dec!.. ce te-o apucat?

Florin. — Nu se cade sĕ glumeştĭ cu mine, că 'ţĭ-am maĭ spus-o o dată... nu sûntem de-o samă.

Florica. — Măĭ, cu tot d'inadinsul grăeştĭ?

Florin. — D'apoĭ cum?... Eŭ sûnt cu stare, sûnt boĭer, sûnt stăpân aicĭ în casă, şi tu eştĭ o bĭată ţĕrancă... Vedĭ că sûntem departe unu de altu, ca cerĭu de pămênt.

Florica. — (cu lacrimĭ în ochĭ) Aşa?.. pentru că 'ţĭ-o dat Dumnedĕŭ câteva parale, aĭ şi uĭtat c'amŭ fostŭ cres-

cuţĭ înpreună, că sûntem amêndoĭ nişte bĭeţĭ orfanĭ culeşĭ de stăpâna noastră?

Florin. — Eŭ nu ştiŭ ce-am fost; ştiŭ ce sûnt.

Florica. — Ce eştĭ? Vreĭ sĕ'ţĭ spun eŭ ce eştĭ, Florine? Eştĭ un nerecunoscĕtorĭŭ, un om fără nicĭ un pic de suflet, dac'o pututŭ baniĭ sĕ te schimbe astfelĭŭ într'o clipală. (plânge) Audĭ? Nu maĭ sûntem de-o samă! eŭ, care 'ĭ-am fost ca o soră, şi 'l-am ĭubit ca ochiĭ din cap!..

Florin. — (în parte) Mi'ĭ milă de dînsa, dar' n'am ce'ĭ face; eŭ boĭer, ea ţĕrancă... nu ne potrivim.

Florica. — (plângênd) Cine s'ar fi aşteptat la una ca asta? sĕrmana bĭata cucoană! unde 'ĭ sĕ vadĕ ce blăstĕm 'şĭ-o făcut cu baniĭ, lăsând în urmăĭ sĕmênţă de vrajbă...

Florin. — (cu blândeţe) Eĭ tacĭ, Florico, nu maĭ plânge, că nu te-oĭŭ lepăda eŭ pe drumurĭ... Dacă 'ĭ fi cu minte, te-oĭŭ lua fată 'n casă la mine.

Florica. — (zimbind) Dĕŭ!

Florin. — (cu un aer protector) Şi dacă te'ĭ purta cum se cade, te-oĭŭ mărita cu palamarĭu de la sfêntu Onofreĭ.

Florica. — Ce face? sĕ mĕ daĭ luĭ Colivescu? Da aĭ uĭtat că sûntem logodiţĭ înpreună, şi c'amŭ făcutŭ adĭ dimineaţă prândul logodneĭ?

Florin. — Aşa este; d'apoĭ gândeşte tu singură, Florico... eŭ acum nu mĕ eartă pojĭjiea sĕ mĕ 'nsor de cât c'o fată de boĭer... şi tu...

Florica. — Sĕ ĭeĭ pe alta? ba sĕ nu te 'npingĕ pĕcatu.

că'ţĭ scot ochiĭ, audĭ tu?.. ĭţĭ scot ochiĭ ceĭ de boĭer perpelit.

Florin. — (atins) Perpelit? eŭ?.. Florico, pune'ţĭ gard la gură, că pe crucea me...

Florica. — Ce?.. Ce mi'ĭ face?..

Florin. — Ean te-oĭŭ lua frumos de spate şi te-oĭŭ da afară.

Florica. — Tu, pe mine?.. Că doar' n'o agĭuns o fată ca mine de rîsu curcanilor...

Florin. — (furios) Curcan? eŭ?.. Eşĭ de-aicĭ, pe loc, neruşinato... obraznico...

Florica. — Vaĭ! mânca-te-ar moliile, Flaĭmucule... Na... (trage o palmă luĭ Florin).

Florin. — Valeŭ!

Florica. — Na, ţĕrancă... na, obraznică... A! mangositule, te-aĭ fudulit? Na, na, na... boĭerĭule. (ĭĭ dă pumnĭ.)

Florin. — Şĕdĭ binişor, fa... Valeŭ!.. Nu te-atinge de boĭerie, fa! (fuge pe după copac, şi scapă cĭubucul din mână.)

Florica. — (ridicând cĭubucul) Las' sĕ'ţĭ mĕsor eŭ boĭeriea pe spinare cu cĭubucu ista...

Florin. — Ĭe sama, fa, sĕ nu stricĭ *lichimbarĭu.*

(Arie din: *Baba-Hârca.*)

(Împreună).

Florica.

Lega-s'ar draciĭ de tine,
Natafleţ făr' de ruşine.
Am sĕ sfărm cu ist cĭubuc
Capul tĕŭ cel prost de cuc.

Florin.

Fa, Florico, da şedĭ bine,
Şedĭ, nu te lega de mine;
Că muĭeriĭ este dat
Sĕ se témă de barbat.

SCENA VIII.

Florin, Florica, Colivescu (înbrăcat cu uniformă de musicant recrut, aduce cu dînsul un tronbon de cele marĭ.)

Colivescu. — (alergând) Florico, Florico, veste bună!

Florica. — Ce veste?

Colivescu. — Bucură-te... M'am scris la oaste, după cum aĭ dorit... Ean priveşte, m'am şi înbrăcat... aşa 'ĭ că'mĭ şĕde bine? (se întoarce într'un picĭor.)

Florica. — N'aĭ fi de diochĭ... Da ulucu ist de aramă ce 'ĭ?

Colivescu. — Sĕ vedĭ... d-nu căpitan o chitit c'aşi fi bun de trimbiţaş şi 'mĭ-o dat trimbiţoĭu ista, ca sĕ mĕ diprind a cânta la *mojică*... ean ascultă... (sună din trombon.)

Florica. — (astupându'şĭ urechile) Ho, că m'aĭ spăriet.

Colivescu. — Eĭ! acu nu maĭ aĭ ce dice, Florico... M'am lăsat de pălămărie, şi m'am dat la miliţie de dragostea ta... mĕ ĭeĭ?

Florica. — Poate... (în parte) Sĕ'ĭ viŭ de hac luĭ Florin...

Colivescu. — Poate? Ah! Florico... (cântă.)

Pentru tine le fac toate,
Ş'apoĭ tu dicĭ numaĭ, poate!

Florin. — Colivescule!..

Colivescu. — Tacĭ, mă!.. Florico... unde 'ĭ maĭ găsi aşa bujor de trimbiţaş ca mine?.. trupeş şi cu pept de buhaĭŭ? Ean ascultă... (suflă ear' din trombon.)

Florin. — Destul! că ne rupĭ urechile.

Colivescu. — Tacĭ, mă! Eĭ! Florico, spune: vreĭ, nu vreĭ?

Florica. — Apoĭ ştiŭ eŭ ce să fac?.. o bĭată fată săracă ca mine...

Colivescu. — Tu, săracă?.. Eleĭ! da nu 'ţĭ-am spus încă vestea cea bună? Nu ştiĭ cum s'o întors roata noroculuĭ?

Florica. — Nu!

Colivescu. — Eştĭ bogată, Florico, bogată!

Florica. — Eŭ?

Florin. — Ea?

Colivescu. — Dar!.. Eaca o hârtie de la gĭudecătorie... 'mĭ-o dat-o ficĭoru protopopuluĭ ca să 'ţĭ-o aduc.

Florica. — Ce hârtie?

Colivescu. — [deschide o coală de hârtie] O copie de pe testamentu cucoaneĭ Todosiea, prin care te lasă pe tine clironoama averiĭ sale.

Florica. — [uĭmită] Pe mine?

Florin. — Pe dînsa? d'apoĭ eŭ?

Colivescu. — Tu, te spală pe buze despre avere! Pe tine te lasă argat Floricăĭ.

Florin. — Mincĭunĭ spuĭ, hoţule, ca să înşelĭ pe Florica.

Colivescu. — Nu credĭ? Haĭ la gĭudecătorie să aflĭ adevĕru.

Florin. — Haĭ! Audĭ? argat? [ese prin fund.]

Colivescu. — Florico, mĕ duc şi viŭ îndată ca sĕ batem mâna împreună... crede-mĕ, fa, nu scăpa chilipirĭu de la mână; aşa pept! [suflă tare în trombon şi apoĭ ese.]

SCENA IX.

Florica. — Eŭ bogată?.. nu'mĭ vine-a crede o fericire aşa de mare... bogată!.. Care vra sĕ dicĕ, gĭupânu Florin nu se maĭ poate fuduli cu mine, şi dacă s'o schimbat el în haĭne boĭereştĭ, şi eŭ pot sĕ'mĭ pun rochie de cucoană... A! bădică Florine, aĭ dis că mĕ'ĭ lua fată 'n casă, şi că ţi'ĭ face milă şi pomană sĕ mĕ mărițĭ cu altu?.. Eĭ, lasă, moţpane, că 'ţĭ-oĭŭ arăta eŭ fudulie... Mĕ duc sĕ mĕ înpodobesc cu straĭe de-a cucoaneĭ Todosiea... când m'a videa Florin, sĕ'şĭ scoată căcĭula d'inaintea me... Haĭde, cucoană Florică, la taaletă... Ha, ha, ha, cucoană Florică... tare 'mĭ pare de şanţ!.. cucoană Florică... Ha, ha, ha, ha... [intră în căsuţă.]

SCENA X.

Florin [se întoarce abătut cu pălăria pe ochĭ.]

Am păţit-o... Cenuşeriĭ de la gĭudecătorie o rîsŭ de mine cu hohot şi m'o tiuitŭ ca pe-un dulăŭ cu tingirea 'n coadă, când le-am cerut averea rĕposateĭ! Nu maĭ am nimică pe faça pămĕntuluĭ!.. Hoţu cel de pălămarŭ m'o luat în triĭ parale, când m'o făcut sĕ cred caĭ verdĭ pe păreţĭ... I! de 'l-aşĭ prinde la largu meŭ, ce colivă

de sufletu bunicăĭ 'ĭ-așĭ trage la ceafă... El ĭĭ pricina că m'am stricat cu Florica... Ce-oĭŭ să mĕ fac de-acu, săracu de mine?.. Florica 'ĭ mânioasă pe mine... ea 'ĭ cucoană în locu meŭ, și are sĕ mĕ dee afară, s'agĭung pe ulițĭ fără căpătĕĭŭ. [dându'șĭ pumnĭ peste pălărie] Na, tontule! na, prostule! fudulie 'țĭ trebuea ție? boĭerie 'țĭ lipsa?.. la grajdĭŭ, nătărăule... acolo ți'ĭ locu... în podu șurĭĭ cu țĕpoĭu 'n mână, dar' nu cu cĭubuc!

[Arie vechie: *Pom, pom eram eu, pom.*]

Pom, pom, pom eram eram eŭ, pom!
Pom eram cu frunḑă lată,
Ș'acum îs créngă uscată.
    Pom, pom, pom
    Ș'am rĕmas ne om.

Prost, prost, prost am fost eŭ, prost!
Căcĭ prostiea din născare
Nicĭ o dată léc nu are.
    Prost, prost, prost
    Un bĭet cap de post.

SCENA XI.

Florin [după copac], **Florica** [îmbrăcată ridicul cu o rochie foarte umflată și cu o capelă mare înpĕnată, ese în cerdac, dându'șĭ vênt cu evantaĭŭ.]

Florica. — [veselă] Tra la, la, tra la, la, la.

Florin. — Aud glasul Floricăĭ.

Florica. — [eșind în cerdac.] Tra la, la, tra la, la, la.

Florin. — (în parte) I! ce bine 'ĭ șĕde cu capelă!

Florica. — [cu mândrie, strigă] Loc, loc, facețĭ loc, măĭ

că trece cucoana Florica, cucoana Florica... Ha, ha, ha... [se coboară în scenă, se înpedecă în poalele rochieĭ] Na! că era sĕ daŭ alivanta peste cap... Marlacofu îmĭ gĭoacă feste... mĕ tot bate peste glezne... Fie! că 'ĭ frumos... Ean priveşte, par' că's unflată cu ţeviea; am talie de modă, cât o bute, ş'o oboroacă de capelă cu streşină... [se primblă îngânfată] Vaĭ de mine! Cine mĕ gâdilĕ la picĭoare?.. Marlacofu? [sare bătênd cu palma peste rochie] Da şĕḑĭ binişor, blăstĕmatule!

Florin. — (în parte) Are şi malac? of! (oftează)

Florica. — (işĭ drege toaleta) Ea asa, sĕ mĕ fac pupuică, cu fesfesele boĭereştĭ, ca sĕ nebunească flăcăiĭ după mine. (se primblă, imitând mersul damelor.)

(Arie din *Scara mâţiei:* Ca sĕ fiĭ cucoană mare.)

Voĭŭ sĕ fiŭ şi eŭ cucoană
Cu deschisurĭ sfrançusescĭ,
Sĕ fac proşcă, s'arunc svónă
În fecĭoriĭ boĭerescĭ.
Sĕ port fişnele
Cu tinechele;
Sĕ port capele
Cât un şopron;
Sĕ am corseturĭ
Fără şireturĭ
Şi marafeturĭ
Tot de *bon ton.*
Dragă Florică!
Eştĭ frumuşică,
Eştĭ marmuzică
Plină de nurĭ;
De-acum te ţine
S'ameţescĭ bine

Pe cĭoclovine
Și pe bonjurĭ.

(împreună.)

Ha, ha, ha, ha,
Ha, ha, ha, ha.

Florin (cu mirare.)

Na, na, na, na,
Na, na, na, na!

Florin. — (scăpând cĭubucul jos) Tronc!

Florica. — (zărind pe Florin, în parte) Aice'ĭ hâtru. (tare) Ce este? Cine 'ĭ acolo?

Florin. — (cu sfiealā) Eŭ!

Florica. — Care eŭ?

Florin. — Florin!

Florica. — (mândră) Ce vreĭ?

Florin. — Așĭ vre, dacă n'ar fi cu supĕrare, sĕ rĕmân argat la măriea ta, Florico.

Florica. — (atinsă) Florico?.. Florico!.. par' c'așĭ fi de-o samă cu dînsu!.. par' c'amŭ fi păscutŭ bobociĭ amêndoĭ!.. Da cucoană Florică nu poțĭ sĕ ḑicĭ, ghĭorlane?

Florin. — Ba pot, Florico!

Florica. — Bine; și de-acu 'nainte sĕ 'țĭ torcĭ pe limbă când îĭ dischide gura ca sĕ vorbeștĭ cu mine, auḑĭ tu?

Florin. — 'Mĭ-oĭŭ toarce, cucoană!

Florica. — Eaca!.. Da căcĭula de ce 'țĭ-o țiĭ pe cap d'naintea me, năucule?.. gĭos cușma!

Florin. — (scoțêndu'șĭ pălăriea) Mĕ eartă, cucoană!..

Florica. — Fie, pentru astă dată. Acu spune, ce vreĭ?

Florin. — Apoĭ, dacă s'ar putea, aşĭ dori sĕ rĕmân aicĭ la curte, că pe când trăea bĭata cucoana Todosiea, stăpâna noastră...

Florica. — Ba stăpâna ta, nu a me. Mie 'mĭ-o fost mamă.

Florin. — (buĭmăcindu-se) Aşa vroeam sĕ spun, stăpâna ta, nu a me... adică stăpâna me, nu a ta...

Florica. — (rîdênd, în parte) S'o buĭmăcit... (tare) Vreĭ sĕ întri în slujbă la mine? Fie! te primesc cu leafă de 50 de leĭ pe an, un suman şi triĭ părechĭ de opincĭ.

Florin. — Suman şi opincĭ? Apoĭ eŭ îs diprins cu straĭe de iste cĭocoeştĭ!

Florica. — Da de când te-aĭ diprins, măĭ badeo? De gĭoĭ pĕn' maĭ apoĭ?.. Mie 'mĭ trebue argat, nu cĭocoĭŭ.

Florin. — (oftând) Bine, cucoană; oĭŭ purta şi opincĭ, cinstită faça dumnitale.

Florica. — Sĕ porţĭ dar', că, după cum ḑicea rĕposata, opinca 'ĭ talpa ţĕriĭ; ea se lipeşte bine de pămêntu ţĕriĭ, ear' nu cĭubota nemţască, nicĭ papucu grecesc. Haĭ, du-te sus de 'mĭ adă un scaun ca sĕ mĕ maĭ odihnesc!

Florin. — Îndată, Florico!

Florica. — Ear'?

Florin. — Ba, ba nu... cucoană Florică. (intră în casă.)

Florica. — Ha, ha, ha... bĭetu Florin!.. Nu mĕ pot stăpâni de rîs când mĕ uĭt la el... samĕnă cu o găină smulsă.

Florin. — (aducênd un scaun) Eaca scaunu, cucoană!

Florica. — (aşeḑându-se pe scaun) Bine; alergă acu de 'mĭ adă un scăueş de pus sub picĭoare.

Florin. — (alergând) M'am dus.

Florica. — Am sĕ 'l obosĕsc ca pe-un cal de poştă.

Florin. — (vine ĭute) Eaca şi scăueşul. (îl aşeadă sub picĭoarele Floricăĭ.)

Florica. — Aşa; du-te de 'mĭ adă ş'o pernă sĕ 'mĭ-o pun la şele, că 'ĭ pre tare scaunu.

Florin. — M'am dus! (ese alergând.)

Florica. — 'L-oĭŭ vindeca eŭ de boala fudulieĭ.

Florin. — (aducênd o perină) Unde s'o aşĕd, cucoană?

Florica. — Cole, la spate.

Florin. — (aşeḑând perina) Poftim.

Florica. — Încet, mă, că mĕ gâdilĭ... bine... acu mergĭ de 'mĭ adă dulceţĭ.

Florin. — Alerg. (în parte) Multe 'ĭ maĭ trebuĭe! (ese)

Florica. — (răsimându-se pe perină) I! că bine 'ĭ în puf! te încălḑeşte la şele şi 'ţĭ aduce o sfêntă de lene... de asta poate uniĭ oamenĭ sûntŭ aşa de somnoroşĭ... trăescŭ cu pufuşor. (i se ridică malacoful) Peĭ drace!.. (îşĭ drege rochiea) Poznaşă modă... de nu 'ĭ lua sama, te dă de ruşine.

Florin. — (aduce o tabla cu dulceţĭ şi două pahare cu apă. El calcă cu sfială şi se cumpănesce când în dreapta când în stânga, de frică sĕ nu verse tablaoa) Eaca dulceţile, cucoană!

Florica. — (în parte) Ean veḑi'l cum se clatină... par' că 'l bate vêntu. (luând dulceţĭ) Da nu te băga aşa în sufletu meŭ, că doar' n'aĭ sĕ mĕ 'nghiţĭ... stăĭ cole...

drept... și te diprinde a sluji cum se cade, că de m'oiŭ mărita, poate sĕ te ieŭ ficior în casă...

Florin. — [mâhnit] Aĭ sĕ te și mărițĭ, Florică... cucoană Florică?..

Florica. — [bênd apă] D'apoĭ cum? Sĕ rĕmân fată mare?

Florin. — Ba ferească sfêntu de-așa rușine!..

Florica. — Am sĕ 'mĭ ieŭ de bărbat un om de treabă, care sĕ nu se sparie de banĭ, sĕ nu 'l farmece ochiu draculuĭ, un suflet bun, recunoscĕtoriŭ, fără fudulie, fără prostie... ca alțiĭ.

Florin. — [scâncind, în parte] Adică ca mine... bate șĕoa...

Florica. — [maĭ luând dulcețĭ] Da bune dulcețĭ!.. Pălămariu de la sfêntu Onofreĭ iĭ băet cu inimă, frumos, voinic, iĭ militar și moare de doru meŭ... [bea.]

Florin. — [scâncind] Pălămariu frumos!.. Pe Colivescu vreĭ sĕ 'l ieĭ?

Florica. — Și ce 'țĭ pasă ție?

Florin. — [plângênd cu bocit] Eleĭ!.. sĕ nu facĭ una ca asta, Florico, că mĕ daŭ în fôntână!

Florica. — Ce face?

Florin. — Fusese vorba sĕ ne cununăm împreună: dar' de vreme ce nu se maĭ poate, nu vreŭ sĕ fiĭ pălămăreasă, Florico... nu 'țĭ daŭ voie.

Florica. — [sculându-se] Tu?.. Ean lipseștĭ de-aici, pĕcătosule, și nu te maĭ scânci, că eștĭ slut ca pĕcatu când te boceștĭ.

Florin. — [pune tablaoa pe scaun] Ascultă, Florică: Am fost un ticălos maĭ dinioare... m'am purtat cu tine ca

un mişĕl, şi nu maĭ sûnt vrednic nicĭ sĕ 'ţĭ sĕrut mâna... dar' nicĭ pot suferi ca sĕ te facĭ Coliveascĕ. [plânge] Nu pot, da!.. apoĭ dacă nu pot, nu pot!

Florica. — (în parte) Sĕrmanu Florin! [tare] Şi de ce nu poţĭ, mĕ rog?

Florin. — Pentru că 'mĭ eştĭ dragă... na... şi mĕ gĭur pe-o lege care-o am, că, de nu mĕ'ĭ asculta, întru în pĕcat!..

Florica. — Mare 'ĭ lauda la casa omuluĭ!

Florin. — Nu glumesc, Florico... Mĕ gĭur, sĕ mĕ duc pe lume, sĕ nu maĭ auḑĭ de mine cât îĭ trăi.

Florica. — Şi ce 'mĭ pasă mie de te 'ĭ duce?.. doar' nu sûntem de-o samă... Călĕtorie sprêncenată...

Florin. — Aşa!.. Apoĭ sĕ daĭ samă, fa, de ce s'a întêmpla. [desperat] Merg sĕ mĕ scriŭ la oaste, ca sĕ mĕ duc la bătălie... sĕ mor de mâna duşmanuluĭ... în cĭuda ta...

Florica. — [în parte, îngrijită] Ce ḑice?

Florin. — Şi cât pentru pălămarĭu, am sĕ 'l îngrop de viŭ în trimbiţoĭu cel gros. [se răpede spre portiţa din fund, şi se lovesce de Colivescu, care intră.]

SCENA XII.

Florin, Florica, Colivescu.

Colivescu. — Ho, mă!

Florin. — Tu eştĭ?.. Na! [îĭ dă un pumn.]

Colivescu. — Valeŭ!.. Nu da, mă!

Florin. — Şi maĭ na!..

Colivescu. — Măĭ, şĕḑĭ binişor că scot satîru şi te hă... hăcuesc!

Florin. — Satîru?.. Na satîr... [îĭ maĭ dă un pumn şi apoĭ ese alergând.]

Florica. — Florine...

Colivescu. — Ean maĭ dă unu, fricosule, ş'apoĭ sĕ veḑĭ... o fugit mişĕlu.

Florica. — [la portiţă] Florine!..

Colivescu. — Bre!.. da ce 'l-o apucat de cărăbăneşte cu pumniĭ în oamenĭ? Nu cumva 'l-o muşcat vr'o cucoană chiftiriţă?

Florica. — Ba 'l-o pişcat zuliea de inimă, sĕrmanu!

Colivescu. — [zimbind cu mulţemire] Dacă 'ĭ zuliea, îl ert. Bĭetu flăcăŭ! îĭ zulĭar de norocu meŭ... o şi aflat c'o sĕ ne cununăm înpreună, Florico, şi asta 'l roade!

Florica. — (în parte) 'L-am pre întrecut cu didiochĭu, şi mĕ tem sĕ nu 'şĭ facĕ samă...

Colivescu. — Veḑĭ că el te ĭubea de mult, Florică, şi 'ĭ mergea gându la măritiş... Vorba ceea: Vre broscoĭu sĕ se lipească de floare.

Florica. — [în parte, fără sĕ 'l asculte] Cum aşĭ face sĕ'l aduc înapoĭ... unde sĕ 'l găsĕsc?

Colivescu. — Dar' sĕ 'l lăsăm draculuĭ pomană... Am vinit, Florico, sĕ 'ţĭ spun, că poĭmâne pleacă regimentu, şi că 'ĭ vreme sĕ ne cununăm.

Florica. — [în parte, tristă] Sĕrmanu Florin!

(Aria horeĭ.)

Colivescu.

Frunḑă verde rosmarin!

Florica (în parte.)

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Sufletu 'mĭ varsă venin.

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Fie'ţĭ milă de-al meŭ chin!

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Că 's un bĭet băet străin.

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Florico, floare de crin...

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Pentru tine-amar suspin!

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Ah! eŭ ţie mĕ închin;

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu.

Dă'mĭ mâna și ḑi: Amin!

Florica.

Sĕrmanul Florin!

Colivescu. — Aud?

Florica. — (în parte) Nu maĭ pot sta loculuĭ. Mĕ duc în târg după el...

Colivescu. — Aud?

Florica. — Aşteaptă-mĕ aicĭ, că viŭ îndată sĕ'ţĭ daŭ rĕspuns... (ese prin fund alergând.)

Colivescu. — Da unde te ducĭ?.. În cotro?.. Haĭd'! o sburat rôndunica... 'mĭ-o ḑis s'o aştept cu rĕspunsu... halal de tine, Colivescule!.. ţi se cloceşte no-noru şi are sĕ scoatĕ puĭ... Oĭŭ sĕ capĕt o nevĕstuĭcă frumuşică şi cu avere... Ce de maĭ colivĭ... eaca... vreŭ sĕ ḑic, ce de maĭ bencheturĭ... de-acu 'nainte!.. Asta'ĭ casa Floricăĭ... ean s'o cercetez puçin pe din întru, că ea o sĕ'mĭ fie cuĭbu. (intră în casă cântând fără acompanement de musică).

Fost-am fost un clopotar
Ş'am maĭ fost şi pălămar;
Dar' acum sûnt militar
Ş'am s'ajung şi ghenerar.

SCENA XIII.

Florin (în uniformă de vênătorĭ, intră prin fund.)

Eaca şi eŭ!.. M'am scris la oaste ş'am intrat la vênătorĭ, ca sĕ'mĭ alung aleanu... Unde'ĭ Florica? Am venit sĕ'mĭ ĭeŭ ḑiua bună de la dînsa, pĕn' a nu pleca cu regimentu... oĭŭ sĕ merg tocmaĭ... hăt... la Bucureştĭ... sĕ mi se peardĕ urma... Las', Florico, că mĕ'ĭ plânge tu în lipsa me... te-a mânca el doru de

Florinaș, și Florinaș unde? Nu'ĭ!.. s'o dus peste nouĕ mărĭ și țĕrĭ... pe unde-o cutrierat Alecsandru Machedon.

(Arie nouă.)

Sûnt vĕnător!
Copil de munte,
Ostaș de frunte
Învingĕtor!

(Imitând cleronul.)

Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;
Țéra me scumpă voiŭ apăra.
Tra ra, ra, ra.

Sûnt vĕnător!
La căprioare
Glăsuitoare
Am sĕ daŭ zor;
Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;
Copile mândre voiŭ seruta.
Tra ra, ra, ra.

Sûnt vĕnător!
De-acuma vie
Pe Românie
Orĭ și ce nor;
Tra ra, ra, ra, tra ra, ra, ra;
Norul de dușmanĭ voiŭ alunga.
Tra ra, ra, ra.

SCENA XIV.

Florin, Colivescu (ese din casă cu o sticlă de vin la gură.)

Colivescu. — Înghite-Agachi!.. (bea.)

Florin. — Eaca pălămarĭu! dracu mi 'l-o scos în cale.

Colivescu. — (coborînd în scenă) Halal de gospodărie bună... Încă o dușcă băete. (voiesce să mai bea.)

Florin. — (smuncindu'i sticla) Ean mai stăi, badeo, că ai treabă cu mine. (bea.)

Colivescu. — Ce? ear' tu?.. Ce vrei, măi, cu mine?

Florin. — Ai sĕ'mi dai samă de pehlivăniile tale, șonțitule.

Colivescu. — (îngrijit) Care pehlivănii, nebunule?

Florin. — A! 'ți-ai bătut gioc de mine?.. A! pușchiule, m'ai făcut sĕ cred că's clironom?.. ai cercat sĕ mĕ strici cu Florica, pentru ca sĕ tragi cenușa pe turta ta? (scoate sabiea).

Colivescu. — (cu frică, bâiguind) Ce tur-tur-turtă?

Florin. — Apără-te! sfrijitule, c'am sĕ'mi rĕsbun... sĕ te taiŭ bucățele, bucățele ca pe-o ciupercă...

Colivescu. — (spăriet) Ciu-per-per-percă?

Florin. — (răpeḑindu-se) Scoate'ți sabiea, oblojitule, că întru 'n pĕcat!..

Colivescu. — (apărându-se cu trombonul) Măi, nu face pozna... măi, vină'ți în fire... (fuge pr'înpregiurul copacului, alungat de Florin.)

Florin. — Ba nu, hemesitule, am sĕ te 'nvĕț eŭ a umbla cu satana 'n sîn!

Colivescu. — Sfinte Onofrei! scapă-mĕ...

Florin. — Te-oiŭ învĕța eŭ sĕ umbli după Florica...

Colivescu. — Da ascultă, Florinașule...

Florin. — N'ascult nimic... Te lepeḑi de satana?

Colivescu. — Mĕ lepăd!

Florin. — Te lași de Florica?

Colivescu. — Ce face?

Florin. — Te laşĭ de Florica?

Colivescu. — Ba nicĭ gândesc!

Florin. — Eĭ! apoĭ, morĭ de mâna me, pĕcătosule!..

(luptă între sabiea luĭ Florin şi trombonul luĭ Colivescu.)

SCENA XV.

Florin, Colivescu (luptându-se), **Florica** (în uniformă de vivandieră se arată la portiţă.)

Florica. — Ram, pa, ta, plan, pa, ta, plan... etc.

Florin. —
Colivesc. — } Ce vĕd? Florica, vivandieră? (încremeniţĭ.)

Florica. — Vivat! M'am făcut vivandieră, ca sĕ urmez regimentu în care aĭ intrat tu, Florine!

Florin. — Ḑĕŭ?.. (cu dragoste) Ah! Florico!.. eştĭ un bujor de fată!.. dar' cum aĭ aflat?..

Florica. — Când aĭ fugit de-aicĭ mânios şi desnădĕjduit, m'am luat după tine ca sĕ te cat pin târg... şi te-am zărit eşind din casa căpitanuluĭ cu uniformă de vênător... atuncĭ um înţĕles tot... şi, făr' a maĭ sta la gândurĭ, m'am dus degrabă de m'am alcătuit cu vivandiera ca sĕ'ĭ ĭeŭ locu. Ea rĕmâne aicĭ, şi 'mĭ-o vêndut uniforma sa... aşă'ĭ că mĕ prinde bine?

Florin. — Par' că eştĭ Ileana Cosinzana...

Colivescu. — Cea din poveste, cu pĕru de aur...

Florin. — Care vra sĕ ḑicĕ, plecăm împreună de-aicĭ?

Florica. — Împreună! c'aşa o lăsat cucoana Todo-

siea cu limbă de moarte... să nu ne dispărţim nicĭ o dată.

Florin. — Apoĭ ca să nu ne dispărţim... Florico... trebuĭe maĭ ântêĭ să fim cununaţĭ... ce ḑicĭ, Florico?.. vreĭ să uĭţĭ că 'ţĭ-am greşit?

Florica. — (dându'ĭ mâna) Uĭt tot... şi noroc să dee Dumneḑĕŭ!.. mânĭ ne-a cununa căpitanu.

Colivescu. — Eaca!.. d'apoĭ eŭ?... d'apoĭ eŭ cum rĕmân?

Florica. — D-ta, dacă vreĭ, te rĕscumpĕr eŭ de la oaste, ca să tot pălămăreştĭ cât îĭ trăi.

Colivescu. — Ba, foarte'ţĭ mulţĕmesc! M'am făcut militarĭŭ... militarĭŭ rĕmân, pentru ca să trăim tustriĭ la un loc, ca nişte fraţĭ bunĭ. Vreţĭ?

Florin. —
Florica. — } (dându'ĭ mâna) Vrem din toată inima.

Colivescu. — Ura! să trăească Florica!..

Florica. — Ba maĭ bine să strigăm! Vivat! să trăească oastea română!

Toţĭ. — (cu entusiasm) Vivat!

(Arie: *Pasere galbena 'n cioc.*)

Florica.

Bravĭ ostaşĭ de-aĭ Românieĭ,
Vivat ţéra me!
Flóre mândr'a vitejieĭ.
Vivat ţéra me!
Ne vom duce la rĕsboĭŭ,
Unul chĭar în contra doĭ.
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

Toţi.

Ne vom duce la rěsboiŭ,
Unul chiar în contra doĭ.
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

Florin. — (Iea în braçe pe Florica, o sĕrută şi o pune în picioare pe scaun, strigând): Vivat puĭca me!

Florica.

Românaşĭ voĭnicĭ de frunte,
Vivat ţéra me!
Ne vom face punte, munte.
Vivat ţéra me!
Ş'omŭ ştriga murind în foc:
Rĕmâĭ ţérǎ cu noroc!
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

Toţi.

Ş'omŭ striga murind în foc:
Rĕmâĭ ţérǎ cu noroc!
Vivat, mândră ca o ste,
Vivat ţéra me!

(Cortina cade.)

DRUMUL DE FER

PERSOANE:

Mama Balașa, jupâneasă bětrână cu fes alb, testemel, paftale, etc.

Cuconul Matachi **Nalbă**, proprietar.

Adela, fiĭca luĭ Nalbă.

Radu, inginer topograf.

Cucoana **Caliopi**, vĕduvă.

Kir **Manole**, arendaș.

Manolachi, fiĭul seŭ.

Ioana, fată în casă.

Sava, tênĕr țigan.

DRUMUL DE FER

COMEDIE CU CÂNTICE ÎNTR'UN ACT

Scena se petrece în Moldova, la o moşie pe malul Siretuluĭ, în anul 1868.

Teatrul represintă un salon de ţéră, simplu mobilat. Treĭ uşĭ în fund, în stânga şi în drépta; o ferésta în fund; o canape în stânga şi alta în drépta, pe planul ântêĭ.

SCENA I.

Ioana (şede la pămênt răzimată de canapeoa din stânga şi coase la gherghef.)

Arde-mě, frige-mě,
Pe-un cărbune pune-mě;
De mě'ĭ pune pe-un cărbune
Ibovnicul nu 'ţĭ-oiŭ spune...

Ardě'l focu gherghef, şi pe cine m'o pus sě coe la el! Cât iĭ ḑiulica de mare şĕd cu trupu ghemuit şi cu picĭoarele sgârcite... 'Mĭ-am cĭuruit degitile cu acu... Na!.. ear' s'o rupt aţa!.. Unde 'ĭ gĭupineasa Bălaşa sě 'nceapě ear' a bodogăni!... (imitând pe Balaşa) Batě-te-ar

gardu, coţofană. Numaĭ la sbănţuiturĭ ţi'ĭ gândul... ghidi, ghidi pupăză bălţată. (caută sĕ bage alt fir de aţă în urechile aculuĭ.) Ba că chĭar!.. sbănţuiturĭ cu gherghefu... dacă se potriveşte... (cântă încet:)

Arde-mĕ, frige-mĕ... etc.

SCENA II.

Ioana, Sava (ivindu-se în fund.)

Sava. — Fa, Ioană.

Ioana. — Ce'ĭ, Savo?

Sava. — Singură eştĭ?

Ioana. — Ca un cuc.

Sava. — (intrând) Unde'ĭ gĭupineasa Bălaşa?

Ioana. — Dracu o ştie... A fi umblând ca o strigoaĭcă pe la cămară, pe la bucătărie, pe la spălătorie, pe la grajdĭŭ, pin podu casiĭ, pin fundu pivniţiĭ, tot ţipând, şi ocărînd şi pălmuind, după cum i'ĭ obiceĭu.

Sava. — Mare neastêmpĕrată'ĭ, bat'o pêrdalnicu! Ne face ḑile fripte.

Ioana. — De 'şĭ-ar frânge picĭoru saŭ vr'o mână...

Sava. — Saŭ maĭ bine gâtu...

Ioana. — Ştiŭ că 'ĭ-aşĭ plânge de milă.

Sava. — I! mămulica me! Când te-ar auḑi sfêntu, bine ne-ar merge nouă, fa hăĭ.

Ioana. — Cred şi eŭ.

Sava. — Amŭ rĕmânea de capu nostru ş'amŭ gĭuca drăgaĭca pin curte... Ean aşa. (Joacă ţigănesce.)

Somaĭkires mo, beşaŭ,
Zarzavela Kirostaŭ.
Ohto, pende, dabulică,
Dragul tetiĭ dăncĭulică.

Ioana. — Tacĭ, măĭ, că doarme boĭerĭu.

Sava. — (oprindu-se spăriet) Aoleŭ! . .

Ioana. — Ean ascultă!

Sava. — Ce? (merge de pune urechea la uşa din stânga) Bine ḑicĭ, hĕrĕe boĭerĭu ca zĕvodu cel din lanţuh; doarme dus pe lumea somnuluĭ. Nu 'l maĭ trezeşte de-acu nicĭ toaca din ead. . . (vine lângă Ioana) Adevĕrat ĭĭ, fa, că boĭerĭu vre sĕ se 'nsoare din noŭ?

Ioana. — Aşa am auḑit. Ci că 'ĭ-o trăsnit ca sĕ iee pe cucoana Caliopi, vecina moşieĭ.

Sava. — Cum, pĕcatele mele ş'ale tale? la bĕtrâneţe ĭĭ maĭ sburdă? Şi ce ḑice gĭupineasa Bălaşa?

Ioana. — Gĭupineasa ĭĭ discântă de strechie.

Sava. — Dar' duduca?

Ioana. — Duduca 'ĭ blândă ca o mĭeoriţă. . . Nu ḑice nimică.

Sava. — Ce 'ĭ drept. Dumneḑĕŭ sĕ 'ĭ înflorească ḑilele! ĭĭ bună de pus pe rană. Tot ea ne scapă de nĕcaz şi de bătăile gĭupineseĭ. . . Maĭ dĕunăḑĭ ĭĭ abătusĕ strigoaĭceĭ ca sĕ 'mĭ puĭe coarne de fer, ca pe vremea veche... De nu era duduca ca sĕ mĕ apere, păţam ruşinea.

Ioana. — (rîḑĕnd) Pĕcat, că bine 'ţĭ-ar fi prins coarnele.

Sava. — Eaca! rîḑĭ?. . Aşa ţi'ĭ povestea?. . Eĭ! las' că te-oĭŭ face eŭ sĕ rîḑĭ pĕn' ĭĭ plânge.

Ioana. — Cum asta?

Sava. — (gâdilind pe Ioana) Ean așa.

Ioana. — (ridênd) Dă'mĭ pace, măĭ, nu mĕ gâdili.

Sava. — Ba nu...

Ioana. — Șědĭ binișor, nebunule, că, ḑĕŭ, te 'mpung cu acu.

Sava. — Măcar și cu sula sĕ daĭ.

Ioana. — Na, blăstĕmatule. (îl înpunge.)

Sava. — Aoleŭ! M'aĭ ucis!

Ioana. — Satură-te de gâdilit fetele.

Sava. — Sĕ mĕ satur?.. Na. (sĕrută pe Ioana.)

Ioana. — (apĕrându-se) Eleĭ! bădică... ce facĭ?

(Balașa se ivesce la ușa din drépta și 'ĭ vede.)

SCENA III.

Ioana, Sava, Balașa (cu o mătură în mână.)

Balașa. — Cine se hîrjonește aicĭ?.. Eaca bălaurii... (se apropie pe furiș și lovesce pe Sava cu mătura) Na, hîrjoană, bălțatule!

Sava. — Aoleŭ!

Balașa. — A! tĕlharĭule, viĭ sus de stinghirescĭ fata de la gherghef? Na, na, spurcatule!

Sava. — Aoleŭ, aoleŭ! (fuge prin fund.)

Balașa. — Tacĭ, baragladină, că trezeștĭ boĭerĭu. Stăĭ pe loc, stăĭ! (îl alungă.)

Sava. — (în parte, eșind) Calu dracului!

Balașa. — Las' că miĭ încăpea tu 'n mână, cioroĭule! (Ioaneĭ) și tu spanchĭe, cum de te hlizescĭ cu țiganiĭ din curte, ha?

Ioana. — (cu frică) Giupineasă...

Balașa. — Ce-aĭ ḑis? Cum aĭ cârîit?

Ioana. — N'am ḑis nimică, giupineasă.

Balașa. — (ecsaminând gherghetul) Ean privește, lucru'ĭ aista? Vaĭ! unflate-ar Rusaliile!.. Ce-aĭ ḑis?

Ioana. — Nimică.

Balașa. — Sĕ nu 'ţĭ aud clanţu... Haĭ, lasă gherghefu și mergĭ de freacă boĭerĭu pe picĭoare.

Ioana. — D'apoĭ boĭerĭu doarme.

Balașa. — Dacă doarme, du-te de 'l apără de muște cu apărătoarea cea de păun... Haĭt'... cară-te de-aicĭ, și doar' 'l-îĭ gâdili pe la nas cu penele, c'apoĭ atâta 'ţĭ trebuĭe.

Ioana. — (în parte, eșind prin stânga) Of! îmĭ vine sĕ ĭeŭ lumea 'n cap!

SCENA IV.

Balașa. — Un pĕcat cu niște ţiganĭ! de nu s'arŭ teme de sfĕntu Neculai cel din cuĭŭ, arŭ da foc casiĭ. Noroc că 's eŭ pe-aicĭ, căcĭ bĭetu cuconu Matachi, de și se crede ĭute ca muștarĭu, bine 'l-o poreclit cine 'ĭ-o ḑis Nalbă... îĭ bun de fert în oală și de făcut oblojele cu dînsu; n'are vlagă 'n el nicĭ de-o lițcae... De-aceea 'l-o scos din minte gaiţa cea de cucoana Caliopi cu ohtocurile sale de la fteatru. Auḑĭ ghĭuju! În loc sĕ 'șĭ bată capu ca sĕ mărite pe duduca, el umblă sĕ se 'nsoare. Sĕ se 'nsoare, când îĭ bătut de brumă ca un sbêrcĭog. Poftim! ca și când eŭ, Bălașa, la vrîsta me, așĭ

face cu ochĭu logofeţilor... s'ar prinde ca nuca 'n părete şi m'arŭ rîde şi cĭoarĕle de pe gard... Nu ḑic... am fost şi eŭ când am fost; dar' acum priveşte, par' că 's un testemel vechĭŭ şi clătit în leşie clocotită.

Pe când Ruşiĭ ceĭ cu códă,
Pentru inimĭ aveam nadă,
Nurĭ, tacliturĭ, fesfesele;
Ş'acum am numaĭ sbêrcele.
Eram flóre trandafir
Ş'am ajuns frunḑă de ştir;
Eram dragă la orĭ cine,
Ear' acum fugŭ toţĭ de mine.

Înainte m'alintam
Şi pe tinerĭ încântam;
Ear' acum nu'ĭ maĭ încânt,
Ci de frigurĭ îĭ descânt.
Ah! amar, amar de vĭeaţă!
Fost-am foc ş'acum sûnt gheaţă,
Fost-am mândră, când am fost;
Ş'am ajuns un lucru prost!

Apoĭ dă! ce sĕ facĭ? Vremea vremueşte, floarea se pêrleşte. Aşa 'ĭ lumea, bat'o s'o batĕ!..

(îşĭ şterge ochiĭ şi'şĭ suflă nasul tare.)

SCENA V.

Balaşa, Adela (viind din drépta.)

Adela. — Mamă Balaşă.

Balaşa. — (cu dragoste) Ce este, Adeluţa mamiĭ?

Adela. — Am zărit de la fereastă vr'o douĕ trăsurĭ coborînd délul spre sat.

Balaşa. — Or fi niscaĭva musafirĭ... poate chĭar veciniĭ moşieĭ matale.

Adela. — Of! de n'arŭ maĭ fi ear *kir* Manole cu fiĭul seŭ cel nesuferit!

Balaşa. — Şi cu gaiţa cea de cucoana Caliopi, care m'o asurḑit cu mĭorlăiturile sale nemţĕştĭ. Bat'o concina!.. mare strĕchietă'ĭ.

Adela. — Şi pretenţioasă.

Balaşa. — Aşa; are nişte apucăturĭ de stăpână, care mĕ strîngŭ de gât; ea poronceşte aicĭ când vine, ca în casa eĭ. Ba încă în luna trecută nu'ĭ trăsnisĕ pin cap sĕ mĕ puĭe sĕ'ĭ gĭoc parola? Atuncĭ s'agĭungĕ!.. Am gĭucat, când am gĭucat, şi parola, şi cordeoa şi... dar' acu am alte de făcut, am de căutat de gospodărie, ca o gĭupineasă bĕtrână ce sûnt.

Adela. — Şi de alintat pe mine; nu'ĭ aşa, mămucă?

Balaşa. — Şi de alintat pe mătăluţă, sufletu mamiĭ, că eŭ te-am înfăşăt, eŭ te-am legănat, eŭ te-am hărăcsît de spasmurĭ, eŭ te-am discântat di diochĭŭ, eŭ te-am crescut la sînu meŭ de-aĭ rĕsărit ca un crinişor... în cât băeţiĭ când te vĕdŭ, rĕmânŭ cu ochiĭ holbaţĭ ca nişte buhaĭ de baltă. (se pune pe canape şi ĭea pe Adela pe genunchĭ) Apoĭ dă!.. Cum nu li s'or aprinde călcăile, bĭeţiĭ flăcăĭ, că asta'ĭ viorica măsiĭ, împĕrăteasa lumiĭ. Ce face? Nu eştĭ împĕrăteasă? Ean sĕ 'ndrĕznească cineva sĕ ḑicĕ ba, că 'l opăresc.

Adela. — (rîḑĕnd) Nu mĕ sui, mămucă, tocmaĭ în 'naltul ceruluĭ, c'or fugi de mine toţĭ tineriĭ.

Balaşa. — Or fugi?.. pentru ce?

Adela. — De frică să nu 'şĭ frângă gâtul, când or cerca s'ajungă pĕnă la mine.

Balaşa. — Şi 'ţĭ-ar părea rĕŭ, puişorule?

Adela. — (zîmbind) Găcĭ, mămucă.

Balaşa. — Am gâcit... 'Ţĭ-o căḑut tronc la inimă vr'un puşchiŭ din Eşĭ.

Adela. — (coborînd ochiĭ) Ba... nu...

Balaşa. — Ba nu? [o sărută] Ângeraşu mamiĭ! Ean spune drept: tênĕr iĭ? frumos iĭ? bogat iĭ? boĭer mare'ĭ! 'nalt iĭ? subţire 'ĭ? are musteaţă rĕsucită? spune, drăgulică, nu'mĭ ascunde nimică... De-a fi cum îl chitesc eŭ, şi de 'ţĭ-a fi drag matale, sûnt în stare sĕ ţi'l aduc din fundu lumiĭ, călare pe prăjină.

Adela. — [sărutând pe Balaşa] Scumpă mămucă!

Balaşa. — Ţi'ĭ drag, ha?

Adela. — [ascunḑêndu'şĭ obrazul în sînul Balaşeĭ] Nu sciŭ...

Balaşa. — Ştiŭ eŭ... Şi când, şi cum, şi unde 'l-aĭ cunoscut?

Adela. — Acum două lunĭ, sciĭ când am căḑut bolnavă de lungoare la Iaşĭ, la mătuşa me.

Balaşa. — Îmĭ aduc aminte, pĕcatele mele; cât pe ce o fost sĕ nebunesc, când am aflat că te-o găsit în primejdie de moarte. [înduĭoşându-se] Sĕ moarĕ turturica măsiĭ? Maĭ bine m'ar fi rîdicat pe mine Dumneḑĕŭ... tot îs o bĭată babă... 'Mĭ-am trăit traĭu, 'mĭ-am mâncat mălaĭu... Ce'mĭ rĕmâne?.. De aḑĭ pĕnă mânĭ... [îşĭ suflă nasul] Eĭ, şi? nu'ţĭ uĭta cuvinţelu.

Adela. — În timpul perioduluĭ celuĭ maĭ dureros a

›óleĭ, pe când nu maĭ aveam consciinţă de nimic pe ume, m'a vegheat ḑi şi noapte un tênĕr...

Balaşa. — Doftor?

Adela. — Ba nu... un tênĕr inginer topograf.

Balaşa. — Potograf!.. Cum asta?

Adela. — Ca amic din copilărie a vĕruluĭ meŭ, el ve-ıea în toate ḑilele în casa mătuşeĭ mele, unde mĕ aflam.

Balaşa. — (în parte) Înţĕleg.

Adela. — Şi din ora ce m'am înbolnăvit, el n'a oit sĕ se deslipească de lângă patul în care suferearn. .h! mămucă, cu ce îngrijire m'a căutat! cu câtă răb-are, cu câtă ĭubire frăţească a petrecut ḑile întregĭ la apul meŭ, fără a închide ochiĭ! De-aşĭ trăi o sută de nĭ, nu voĭŭ uĭta că'ĭ sûnt datoare cu vieaţa.

Balaşa. — Bun suflet de potograf!

Adela.

Precum veghează o mamă bună
Lângă copilul ce 'ĭ adormit,
Astfel cu mine stând înpreună,
De ghĭara morţiĭ el m'a ferit!

Prin vĕlul negru de suferire
Ca pe un ânger îl zăream eŭ,
Şi de atunce dulcea'ĭ privire
Ades îngână sufletul meŭ.

Balaşa. — Înţĕleg, înţĕleg... ţi'ĭ drag ângeru; îl ḑĭ prin vis... el îţĭ face iţiĭ. Apoĭ dă!.. tinereţa... ma... Aşa sûntem noĭ, partea femeească... slabe de ·le... Şi cum îl chĭamă pe ângeru cel potograf?

Adela. — Radu.

Balaşa. — Radu?.. frumuşel nume... Şi unde 'î el acu?

Adela. — (tristă) Nu sciŭ, mămucă... De când m'am întors aicĭ la moşiea tatăluĭ meŭ, n'am maĭ avut nicĭ o scire despre dînsul.

Balaşa. — Nu te măhni, puişorule, că'ţĭ spune mătuşa 'ndată unde se află Fĕtu-frumos. Am sĕ'ţĭ trag în cărţĭ. (scoate o păreche de cărţĭ din sin).

Adela. — (veselă) Ean sĕ videm ce-or spune cărţile.

Balaşa. — Ele 'sŭ gura adivĕruluĭ... stăĭ sĕ le menesc.

(Amestecă cărţile, apoĭ le apropie de gură şi ḑice:)

„32 de cărţĭ, bine ştiţĭ, bine gâciţĭ, bine sĕ eşiţĭ. „Cum o ştiut cel ce v'o zugrăvit în roş, în negru, în „albastru, aşa şi voĭ sĕ'mĭ spuneţĭ cu dreptu; dac' a fi „sĕ fie bucurie şi cununie, sĕ cadĕ drum în drum, dar „în dar, inimă 'n inimă; ear' de nu şi nu, sĕ vĕ sufle „vêntu, sĕ vĕ 'nghitĕ pămêntu." (pune cărţile pe canape) Acu taĭe cărţile, duducă. (Adela taĭe cărţile; Balaşa aşeaḑă cărţile.)

Balaşa.

Riga de caro, îea séma,
Cade tocmaĭ lângă dama!
Treĭ ochĭ, drum! şi maĭ la vale
Asul, casa dumnitale.
Lângă as, privesce, vine
Un valet de roş... pre bine!
Apoĭ şepte... bucurie;
Apoĭ ḑece... cununie.

Adela. — Cununie?

Balaşa. — Cununie!.. Noroc sĕ dee Dumneḑĕŭ.

Adela. – Eleĭ! mamă Balaşă, ḑicĭ c'are sĕ vie?

Balaşa. — (arătând cărţile) Eată'l cole... Eaca, îl vĕd viind ca vêntu şi ca gându... Na! ean ascultă.

(Se audă afară pocnete de surugiĭ.)

Adela. — Se aude o postă.

Balaşa. — El a fi... potografu!

Adela. — Vaĭ de mine! Cum mi se bate inima!

Balaşa. — (stringêndu'şĭ cărţile) Nu fiĭ copilă, Adeluţă. Mergĭ în odaea matale de te maĭ linişteşte, că 'l-oĭŭ primi eŭ cum se cade; fugĭ ĭute.

Adela. — (pe pragul uşiĭ) Mamă Balaşă, n'ar fi maĭ bine sĕ şed cu d-ta?

Balaşa. — Nu, drăguţă, sĕ nu'ĭ dăm obraz... Las' pe mătuşa, că ştie ea ce face... Mergĭ.

(Adela ese prin dreapta.)

Balaşa. — Sĕ te vĕd, Bălaşo... acu 'ĭ acu... Ean sĕ'mĭ maĭ dreg fĭongu de la testemel.

SCENA VI.

Balaşa, Manole (intră prin fund.)

Manole. — Bine-am găsit, gĭupineasă.

Balaşa. — Pĭeĭ drace!.. Da de unde-aĭ eşit de-odată popâc, *kir* Manoli? Aşteptam pe riga de caro, şi 'mĭ esă cel de ghindă.

Manole. — Ce ghindă? ce vreĭ sĕ ḑicĭ?

Balaşa. — Nimică... Te 'ntreb de unde viĭ?

Manole. — Vin de la moşie de la Bursucenĭ, cu fiĭul meŭ Manolachi, ca sĕ facem visită luĭ cuconu Matachi. Ce face cuconu Matachi?

Balaşa. — Doarme. (în parte) Cum dracu de m'o înşĕlat cărţile?

Manole. — Doarme!.. rĕŭ face. Somnu lung iĭ damlagiŭ. Am cunoscut un băcal, pe *kir* Sfetcu la 1834, ba mĕ 'nşĕl... la 1835... Ce ḑic eŭ?.. la 1830... adică nu ştiŭ bine; mi se pare însă că era pe la 1835. Însfêrşit fie: Am cunoscut la 1834... asta... la 1835...

Balaşa. — Ear' te-aĭ încurcat în socotele, după obiceiŭ?

Manole. — Nu 'nţĕleg, soro, ce-am păţit de vr'o 20 de anĭ încoacĭ, sûnt cam uĭtit.

Balaşa. — Tinereţa... Dar' unde-o rĕmas cuconaşu d-tale, Manolachi?

Manole. — Manolachi? de Manolachi mĕ 'ntrebĭ?.. s'o oprit lângă eaz ca sĕ 'npuşte nişte răţe. Îĭ un vênător... groaznic... Almintere un copil blând şi nevinovat ca o fată mare. Aĭ crede, gĭupineasă... că la vrîsta luĭ... (voĭesce sĕ 'ĭ vorbească taĭnic la ureche.)

Balaşa. — (depărtându-se de Manole) Par' că s'o trezit boĭerĭu. (ascultă la uşa din stânga.)

Manole. — De-aceea am hotărît sĕ 'l însor. şi 'ţi mărturisesc că 'mĭ-am pus ochĭu pe duduca Adela. Ce ḑicĭ d-ta, gĭupineasă?

Balaşa. — Adela?.. şterge-te pe buze, *kir* Manoli.

Manole. — Pentru ce?

Balaşa. — Adeluţa nu 'ĭ de obrazu d-voastrĕ... adică sĕ nu bănueştĭ.

Manole. — Eaca! Nu cumva 'ĭ cu ste 'n frunte?

Balaşa. — Ba cu ste; aşa sĕ ştiĭ... Eŭ am cres-

cut-o, eŭ am hărăcsit-o, eŭ am înflorit-o ca pe-o garofiţă; eĭ îĭ trebuĭe alt soĭŭ de bărbat, nu ca de-al de...

Manole. — Ce ca de-al de?.. Şi eŭ 'l-am crescut pe Manolachi ca pe-o... cum aĭ ḑis? care floare?

Balaşa. — Ba că chĭar, 'l-aĭ crescut cu ţiganiĭ.

Manole. — Eĭ! ş'apoĭ? ce-o eşit de-acolo?

Balaşa. — O eşit un obraznic, şi altă nimică.

Manole. — Na... Pricep acu de ce eştĭ supĕrată pe el... pentru că 'ţĭ-o înpuşcat motanu cel alb?.. Apoĭ dă... îl sgâriese pe nas.

Balaşa. — Pĕcat că nu i 'l-o frânt de tot.

Manole. — Mare pagubă! un motan!.. dacă 'mĭ aduc aminte... pe vremea Ruşilor, la 1828 am avut în gazdă un ofiçerĭŭ de cazacĭ... La 28 o întratŭ Moscaliĭ?.. ba la 29... dar, la 29... Aşa, cum îţĭ spuneam, gĭupineasă, la 1828... asta... la 1829...

Balaşa. — Ear' te-aĭ încurcat.

Manole. — Ba nicĭ de cum. N'o întrat Prozoroţki la una-mie-opt-sute...

Balaşa. — Doĭspreḑĕce.

Manole. — Cum?.. la 1812.

Balaşa. — Tocmaĭ, Ruşiĭ ceĭ cu coadă.

Manole. — Ba fără coadă...

Balaşa. — Ba cu coadă. Adă'ţĭ bine-aminte.

Manole. — Ean sĕ videm, ean sĕ videm. Eŭ am înplinit 50 de anĭ la sfêntu Ilie. De la 1812 pĕnă aḑĭ sûntŭ 56 de anĭ aproape... Care vra sĕ ḑicĕ, aşĭ fi venit pe lume cu 6 anĭ înaintea naşteriĭ mele? Mare minune!

Balaşa. — Maĭ aşa... Acum aĭ nimerit.

Manole. — Însă... dă'mĭ voĭe; dacă m'am născut la una mie ş'atâta... (stă pe gândurĭ.)

Balaşa. — Ce'ţĭ maĭ baţĭ capu de geaba, omule? Vreĭ sĕ ştiĭ curat de câţĭ anĭ eştĭ?

Manole. — De câţĭ?

Balaşa. — De 68.

Manole. — 68! Cum, Doamne eartă-mĕ!

Balaşa. — 56 şi cu 12, cât facŭ?.. taman 68. Dacă nu mĕ credĭ, cată-te 'n gură.

Manole. — (intrigat) Sĕ fiŭ oare aşa de bĕtrân? (numeră pe degete.)

Balaşa. — (în parte) Ean priveşte socru pentru Adela. Ama! cap de cuc.

SCENA VII.

Balaşa, Manole, Manolachi.

Manolachi. — (intră prin fund, spăriet) Băbăiţă, băbăiţă...

Manole. — Ce este, copile?

Balaşa. — (în parte) Audĭ, copil!.. Coşcoge nagâţ!

Manolachi. — Eaca şi Baba-Cloanţa!.. Ce facĭ, Cloanţo?

Balaşa. — Ce sĕ fac, gogu mamiĭ... te privesc şi rîd.

Manolachi. — (mânios) De mine?

Manole. — Ean lasă, bobocu tatiĭ, nu te maĭ aprinde... destul de aburit aĭ vinit de-afară...

Manolachi. — M'am sfădit cu un domnişor, colo în capĕtul grădiniĭ.

Manole. — Un domnişor? Cine sĕ fie, şi ce făcea el acolo?

Manolachi. — Zugrăvea nu ştiŭ ce cu plumbul pe hârtie. Mĕ luasĕm după o turturică cât cole, cât cole! Când sĕ trag în ea, mĕ trezĕsc cu domnişorul cela în dreptul puştiĭ; îĭ strig sĕ se dee 'ntr'o parte, el începe a rîde; eŭ mĕ mâniŭ, el mĕ numeşte păstîrnac şi mĕ ameninţă că 'mĭ-a rupe urechile. Atuncĭ m'am făcut foc ş'am alergat în casă, băbăiţă. Ean aşa.

Balaşa. — Viteazu mamiĭ! Sĕ gîurĭ că se trage din Cîubăr Vodă, care 'l-o mâncatŭ guzganiĭ.

Manolachi. — (furios) Cĭubăr Vodă?

Manole. — (intrigat) Cĭubăr Vodă!

SCENA VIII.

Ceĭ dĕnainte, **Ioana.**

Ioana. — Gĭupineasă, s'o trezit boĭerĭu.

Balaşa. — S'o trezit? Duceţĭ degrabă dulceţĭ şi cafe. (ese prin fund, strigând) Savo, Savo, adă apă proaspĕtă de la şipot. Savo, da unde te-aĭ ascuns, bălaure?

Manole. — Cuconu Matachi îĭ în etac?

Ioana. — (arĕtând în stânga) Aicĭ.

Manole. — Mĕ duc sĕ'ĭ ḑic ḑiua bună. Manolachi vin' cu mine sĕ sĕruţĭ mâna luĭ cuconu Matachi. (intră în odaea din stânga.)

Manolachi. — Eaca viŭ, băbăiţă. (merge pĕnă la uşa din stânga după tatăl seŭ, apoĭ se întoarce răpide şi apucă pe Ioana de mână.)

SCENA IX.

Manolachi, Ioana.

Manolachi. — Fa, ean maĭ stăĭ.

Ioana. — Da dă'mĭ pace, cuconaşule, ce te tot legĭ de mine când mĕ vedĭ?

Manolachi. — Îmĭ placĭ, fa, ş'am hotărît sĕ te fur de-aicĭ, ca sĕ te duc cu mine la Bucureştĭ.

Ioana. — Tocmaĭ la Bucureştĭ?

Manolachi. — Tocmaĭ!.. Tată-meŭ mĕ crede tot în faşe, şi mĕ ţine de-aproape ca pe-o fată mare. M'am săturat de ţară, m'am săturat de casa părintească, şi 'mĭ-am pus în gând sĕ fug chĭar astădĭ în capitală, ca sĕ mĕ maĭ spoĭesc în lumea cea mare.

Ioana. — Da, bine, acolo 'ĭ târgu spoĭelilor?

Manolachi. — Aşa m'o încredinţat vĕrul meŭ Pehlivanu. Cunoştĭ pe vĕrul meŭ Pehlivanu?

Ioana. — Ba nu.

Manolachi. — El îĭ... Eaca ce'mĭ scrie din Bucureştĭ. (deschide un răvaş şi cântă, cetind:)

«Eştĭ chĭor séŭ nătărăŭ
De daĭ în gropĭ mereŭ?
Eştĭ bun de mâncat fên,
Dar' aĭ galbinĭ în sîn?
Poftim la Bucurescĭ,
De vreĭ sĕ te spoescĭ.

Eştĭ craĭŭ, eştĭ ĭuschĭuzar
Şi tufă 'n buzunar,
Dar' scĭĭ cu chip frumos
Sĕ furĭ o carte 'n stos?

Poftim la Bucurescĭ,
De vreĭ sĕ te spoescĭ.

Eştĭ tênĕr, 'nalt, spătos
Şi nu pre ruşinos;
Eştĭ bun de cumpĕrat
Ca un... amorezat?
Poftim la Bucurescĭ,
De vreĭ sĕ te spoescĭ.»

De-aceea găsĕsc că locul meŭ îĭ în capitală, ş'al tĕŭ, Ioano! Ascultă: Vreĭ sĕ viĭ? Nu scăpa prilejul. Eŭ te-oĭŭ ţinea bine; 'ţĭ-oĭŭ da rochiĭ de mătasă şi malacof... primeştĭ?

Ioana. — Baĭu.

Manolachi. — Audĭ, proasta? Se vede că nu te-aĭ săturat de bătăile gĭupinesei Bălaşiĭ? Ascultă: Am sĕ te-aştept din dosul gardului cu brişca băbăiţiĭ. Sĕ viĭ acolo, cum îĭ scăpa de sus. M'aĭ audit?

Ioana. — (în parte) Degrabă 'ţĭ-a fi?

Manolachi. — Acum fugĭ, că vine băbăiţa. Nu uĭta că te-aştept.

Ioana. — (în parte, eşind prin fund) Aşteaptă murgule...

Manolachi. — (în parte) Una la mână.

SCENA X.

Nalbă, Manole, Manolachi.

Manole. — Aşa, cucoane Matachi; dacă vreĭ sĕ 'mĭ daĭ grâul cu 50 de leĭ chila, şi popuşoĭul cu 16 leĭ merţa, îţĭ cumpĕr toată pânea de pe moşie.

Nalbă. — Eleĭ! *kir* Manoli, cum se poate sĕ 'mĭ daĭ nişte preţurĭ atât de proaste? D-ta ştiĭ să 's ĭute, şi viĭ nitam, nisam sĕ mĕ ĭeĭ în triĭ parale.

Manole. — Nu se 'ncape mânie la negoţ, cucoane Matachi. Îţĭ daŭ preţul obicĭnuit.

Nalbă. — Ce felĭŭ? îmĭ daĭ 50 de leĭ pe chila de grâŭ, când chila se vinde 120 de leĭ în Galaţĭ?

Manole. — Aşa este; însă unde puĭ chiriea de-aicĭ pĕn' la Dunăre? Cărăuşiea 'ĭ scumpă, şosele maĭ n'avem, şi pĕn' agĭungŭ productele la malul Dunăriĭ, câte care se sfarmă, câţĭ boĭ se desghină şi morŭ, câtă pâne se perde! Nu ḑic, dac'amŭ avea un drum de fer, ci că ne-ar căra roada pămêntuluĭ în străinătate, cât aĭ bate 'n palme, şi noĭ proprietariĭ amŭ câştiga câte 50 la sută, numaĭ din cărătură... însă fiind că n'avem drumurĭ de fer...

Nalbă. — Drumurĭ de fer?.. ear' mĕ ĭeĭ în triĭ parale, *kir* Manoli?..

Manole. — Ba nicĭ gândesc.

Nalbă. — D-ta creḑĭ în poveştĭ de-acele?

Manole. — Cred, nu cred; aşa aud vorbind lumea, aşa ḑic şi eŭ; 'ţĭ-o vênd în cât am cumpĕrat-o.

Nalbă. — Palavre franţusescĭ, *kir* Manoli, palavre franţusescĭ. Las' pe alţiĭ sĕ plece urechea la ele; dar' nu noĭ, oamenĭ cu toată gĭudecata.

Manole. — Fie! Noĭ sĕ ne căutăm de treabă, maĭ bine, ca nişte părinţĭ bunĭ. Cucoane Matachi, una şi bună: Vreĭ sĕ ne 'ncuscrim împreună?

Nalbă. — Cum asta?

Manole. — Cununând pe Manolachi al meŭ cu Adela d-tale? De primeştĭ, îţĭ daŭ doĭ galbinĭ pe chila de grâŭ, pe loc.

Nalbă. — (atins) *Kir* Manoli... mĕ superĭ! Copila mea nu 'ĭ de dat adalmaş.

Manole. — Breee! că ĭute-aĭ maĭ fost! Cine 'ţĭ pomeneşte de adalmaş? Eaca băetul, vedi'l, îĭ frumos, ţapĕn, cu duh, ş'apoĭ încă una, care n'aĭ crede-o... Pune'ţĭ în gând... că la vrîsta luĭ... (voĭesce sĕ vorbească la urechea luĭ Nalbă.)

Nalbă. — (ne ascultând) De câţĭ anĭ îĭ?

Manole. — De 21... asta... de 22... ba de 21.

Nalbă. — Nu 'ĭ prea tênĕr de 'nsurat?

Manole. — Eĭ, dragă cucoane Matachi, nu ştiĭ, mâncarea de dimineaţă şi 'nsuratul de vreme... Ş'apoĭ noĭ eramŭ maĭ în vrîstă când ne-amŭ căsătoritŭ? Eŭ am gĭucat Isaiea la 1821, când cu rĕsmiriţa.

Nalbă. — Şi eŭ la 1825.

Manole. — La 21 o fost rĕsmiriţa?.. ba la 1820.

Nalbă. — (urmându'şĭ gândul) Ba nu la 25, ci la 24.

Manole. — Ce felĭŭ la 24? La 1821 saŭ 20, pe cât îmĭ aduc aminte, întrase Ipsilant în ţară.

Nalbă. — Ea lasă, frate, c'am însĕmnat în ceaslov; m'am cununat spre sfinţiĭ Aftanase şi Chirilă.

(Staŭ amêndoĭ afundaţĭ în gândurĭ.)

Manolachi. — (în parte) Îsŭ afundaţĭ în calendar. Acu 'ĭ vreme de fugit. Pe-aicĭ mi'ĭ drumul la Bucureştĭ. (ese pe furiş prin fund.)

Nalbă. — (trezindu-se) Bine ḑiceam eŭ, *kir* Manoli, la 1825.

Manole. — (vorbind o dată cu Nalbă) Bine ḑiceam eŭ, cucoane Matachi, la 1821.

(Se aude afară o trăsură de poştă.)

Nalbă. — Ce s'aude?

Manole. — O poştă.

Nalbă. — Cine sĕ fie?

(Se audŭ rulade italiene afară.)

Nalbă. — Aud glasul cucoaneĭ Caliopi.

Manole. — Cu adevĕrat.

Nalbă. — (cu bucurie, în parte) Ea 'ĭ! privighitoarea mea.

Manole. — Eat'o!.. Dar' unde 'ĭ Manolachi?

SCENA XI.

Nalbă, Manole, Caliopi (în costum de voĭagiŭ, intră prin fund.

Caliopi (se închină, fredonând după ariea: „Bona sera" din *Barbierul de Seviglia:)*

Buna ḑiua dumnitale
Buna ḑiua îţĭ doresc.
Eată după lungă cale
Cu plăcere-aicĭ sosesc...

Nalbă. — Sĕrut mâna matale, cucoană Caliopi; dar' ce vênt fericit te-o adus pe la noĭ... De unde?

Caliopi. — De unde? tocmaĭ de la Bucurescĭ.

Nalbă. — Tocmaĭ de-acolo?

Caliopi. — Am avut un proces cu posesorul la Ca-

saţie, ş'acum întorcêndu-mĕ acasă, m'am abătut pe la moşiea d-tale. Ḑi că nu 's gentilă.

Nalbă. — (serutându'ĭ mâna) Eştĭ o zină... Îmĭ spunea inima c'aĭ sĕ viĭ. Te-am visat.

Caliopi. — Dovadă că aĭ o inimă care nu minte, cucoane Matachi; de-aceea am şi primit fără sfeală curtea d-tale.

Nalbă. — (serutându'ĭ amêndouĕ mânile) Afrodito!

Caliopi. — Afrodită... dar!.. însă cât pe ce era sĕ nu 'ţĭ maĭ veḑĭ Afrodita.

Nalbă. — Vaĭ de mine! Cum?

Caliopi. — Închipuiţi-vĕ că, de la Bucurescĭ şi pĕn' aicĭ am pus şĕse ḑile, m'am prăvălit de şĕse orĭ, ş'am agĭuns cu gĭumătate de suflet. Cât n'omŭ avea drumurĭ de fer, tot de-aceste o sĕ păţim.

Nalbă. — Da ce-aĭ păţit, ângeraşule? spune.

Caliopi. — Ce-am păţit? Ascultaţĭ:

Ah! ce-am păţit
Ce-am pătimit
Aicĭ pĕn' am sosit!
Oh! câte supĕrărĭ
Şi sdruncinărĭ!
Drumu 'ĭ stricat,
Caiĭ 'sŭ căḑuţĭ şi surugiul bat;
Eĭ plecŭ de pe loc
Într'un noroc.
Eată c'ajungem la un deal;
Când sĕ 'l suim, cade un cal,
Ceĭ-l-alţĭ daŭ înapoĭ, trăsura dă de mal,

O roată ese din butuc,
Şi surugiul stă năuc;
Caiĭ se duc
Ear' eŭ remân şi de cap m'apuc,
Răcnesc, oftez mereŭ
Ca vaĭ de eŭ!
Şi dic în gândul meŭ:
Ah! te rog sfinte Dumnedeŭ,
Scapă-mĕ din acest greŭ!

Nalbă şi Manole. — Cum se poate!

Caliopi.

Dar' în sfêrşit
La sat trimit
Postaşul buĭmăcit;
Vr'o patru boĭ sosesc
Şi ear' pornesc.
«Ça, măĭ, Prian,
«Hăĭs Tălăşman!» striga bĭetul ţeran;
Dar' boiĭ ne 'nvĕţaţĭ,
Staŭ înjugaţĭ.
Românul bate 'n boiĭ seĭ;
Eŭ strig la el, maĭ ţip la eĭ,
Şi boiĭ spărieţĭ pornescŭ ca nisce zmeĭ;
Însă de-o dată hodoronc
Dăm într'un şanţ cu toţiĭ tronc!
Eŭ cad în fund
De-a rostogolul ca un pachet rotund,
Ş'acolo, vaĭ de eŭ!
Gemênd mereŭ,
Diceam in gândul meŭ:
Ah! te rog sfinte Dumnedeŭ,
Scapă-mĕ din acest greŭ!

Nalbă şi Manole. — *Kirie ton dinameon!*

Caliopi.

Ce-o sĕ mĕ fac?
Cu al meŭ sac,
Ca un bĭet neamţ sarac;
Pe câmpul cel glodos
Plec, vaĭ! pe jos!
La orĭ ce pas
Alunec, cad, răcnesc în mare glas,
Şi chĭar papuciĭ 'mĭ las
La orĭ ce pas!
Când ajung séra lângă sat,
Câniĭ s'apucă de latrat,
Şi ca pe-un şoldănaş mĕ ĭeaŭ la alungat;
Ear' eŭ cu spaĭmă crudă 'n sîn
Sar ĭute pe-o clae de fĕn
Şi pĕnă 'n zorĭ,
Plângĕnd, gemĕnd, cuprinsă de fiorĭ,
Am stat acolo, ḑeŭ,
Ca vaĭ de eŭ!
Ş'am ḑis în gîndul meŭ:
Ah! te rog sfinte Dumneḑeŭ,
Scapă-mĕ din acest greŭ!

Nalbă. — Vaĭ de mine! era sĕ 'mĭ mănânce câniĭ odorul, şi eŭ sĕ rĕmân vĕduoĭŭ pĕn' a nu mĕ 'nsura... Cucoană Caliopi... în privirea stăriĭ drumurilor, te rog sĕ nu maĭ amânĭ ḑiua cununieĭ noastre... Eĭ! mĕ ştiĭ, sûnt ĭute din fire şi 'mĭ place lucrul grabnic... Spune, vreĭ sĕ facem nunta peste cincĭ ḑile?

Caliopi. — (cu sentiment) Ah! tiranule... fie.

Nalbă. — (transportat) Eştĭ un serafim!

Manole. — Noroc sĕ dee Dumneḑĕŭ!.. par' că sûnteţĭ doĭ hulubaşĭ.

Caliopi. — Efectul amorîuluî, *kir* Manoli.

Manole. — A fi... prin urmare ştiţî una?.. haîdeţî sĕ facem amêndouĕ nunţile 'ntr'o ḑi.

Caliopi. — Care amêndouĕ? şi d-ta vreî sĕ te 'nsorî?

Manole. — Ba, ferească Dumneḑĕŭ!.. doar' n'am căpchiet la vrîsta mea.

Nalbă. — (atins) Aud?

Manole. — Vorbesc de căsătoriea fiîuluî meŭ, Manolachi, cu duduca Adela.

Caliopi. — Bună păreche... Sĕ trăească!

Manole. — Amin!.. Nu 'l-aî întêlnit pe Manolachi când aî sosit, cucoană Caliopi?

Caliopi. — El 'mî-a deschis oblonul trăsuriî, şi chîar 'mî-a luat din mână sacul meŭ de drum, ca sĕ 'l aducĕ aicî.

Manole. — Trebuîe sĕ vie acuş, păunaşul tatiî.

Caliopi. — (cam îngrijită) Bine-ar face, fiind că am nişte banî în sac (în parte) şi o corespondenţă de amor, foarte...

Manole. — Sĕ n'aî nicî o grijă, cucoană; sacul d-tale se află în mânî sigure. Manolachi îî un mîeluţ nevinovat, un păunaş... Pune'ţî în gând, că la vrîsta luî... (voîesce sĕ vorbească la urechea Caliopiî.)

Caliopi. — (fără a'l asculta) *Apropo*, cucoane Matachi, am întêlnit, pe la capĕtul liveḑiî, un păunaş străin care se furişa pe sub gard şi părea că studiea locurile... Cine 'î?

Nalbă. — Nu ştiŭ.

Manole. — A fi poate obraznicul cela care 'î-o ḑis 'î Manolachi păstîrnac?

Caliopi. — Aducea de departe cu un amic a maĭoruluĭ...

Nalbă. — Care maĭor?

Caliopi. — (ingăĭmată) Maĭorul... Velinescu... din Bucurescĭ... un vĕr a rĕposatuluĭ...

Nalbă. — (cam cu îndoĭală) Aşa?

Manole. — (căutând pe fereastă) Eată'l!

Caliopi. — Maĭorul? Unde?

Nalbă. — (observând mâna Caliopiĭ, în parte) Eaca... eaca...

Manole. — Colo, pe movilă, în façă cu casa.

Caliopi. — (alergând la fereastă) Maĭorul?

Manole. — Ba nu, păunaşu cel străin care ḑiceaĭ că 'l-aĭ întêlnit pe sub gard.

Caliopi. — Bine ḑicĭ... Ce face oare-acolo?

Manole. — Par'că scrie.

Caliopi. — Ba, par'că face sĕmne cuĭva din casă. Priveşte, cucoane Matachi, el pune acu mâna la ochĭ ca sĕ vadĕ maĭ bine.

Nalbă. — Sĕ nu fie Radu Anghel?

Caliopi. — Nu cred, că 'ĭ prea elegant îmbrăcat.

Manole. — Asta nu 'ĭ o dovadă.

Nalbă. — Apoĭ dar' cine dracu sĕ fie?

Caliopi. — Ha! am gâcit.

Manole şi Nalbă. — Ce?

Caliopi. — A fi vr'un tênĕr înamorat de Adela.

Manole şi Nalbă. — (împreună) Oare?

Caliopi. — Şi după pantomina ce 'l vĕd făcênd, aşĭ ĵĭura că 'ĭ în conrespondenţă cu dînsa.

Nalbă. — Cum? Adela?..

Manole. — Noră-mea...

Nalbă. — Sĕ facĕ năsbutiĭ?

Manole. — Pĕn' a nu sĕ mărita.

Nalbă și **Manole.** — Nu se poate!

Caliopi. — Ba se prea poate. Cine-o știe maĭ bine de cât mine?

Nalbă. — Aud? (în parte, nemulțemit) Hmm!

Caliopi. — Sss!.. tăcețĭ... hoțul s'apropie de gardul grădiniĭ.

Nalbă și **Manole.** — Ce scop are?

Caliopi.

Privițĭ, privițĭ, cum 'naintează
Acel străin înamorat
Și pe sub gard se furișează,
Chĭar ca un lup după vênat.
De avețĭ voĭ amêndoĭ
Miros bun, nas de copoĭ,
Luațĭ séma, pândițĭ bine;
Eata lupul, lupul vine!
Eată lupul încruntat!
Eată lupul, lupul vine
Și 'n grădină a intrat!

Toțĭ.

Eată lupul, pândițĭ bine;
Eată lupul încruntat!
Luațĭ séma, lupul vine
Și 'n grădină a intrat!

SCENA XII.

Ceĭ de'nainte, **Balașa.**

Balașa. — (în parte) Eaca! ce s'o apucat?.. Nu cumva vreŭ sĕ s'arunce pe fereastră... (tare) Cucoane Matachi, ĭe sama sĕ nu cadĭ.

Caliopi. — Ha, ha! gĭupineasă Bălașă, bine c'aĭ venit sĕ te complimentez de buna creștere a Adeleĭ.

Balașa. – Bunătatea d-tale, cucoană.

Caliopi. — Frumoasă educație!

Balașa. — Frumoasă... nu mi'ĭ rușine.

Caliopi. — O copilă de părințĭ bunĭ, sĕ se compromitĕ la vrîsta eĭ! Bravo! de cu vreme-a început!

Balașa. — Ce face?.. Cum aĭ ḑis?

Caliopi. — Ḑic că aĭ abuzat de încrederea boĭerĭuluĭ.

Balașa. — Ce-am făcut boĭerĭuluĭ?

Caliopi. — Aĭ abuzat...

Balașa. — Buzat?.. Cine 'ĭ buzat? Cuconu?

Caliopi. — Nu te preface că nu 'nțĕlegĭ.

Balașa. — (esasperându-se) Da ce sĕ 'nțĕleg, ce sĕ 'nțĕleg? Vorbește'mĭ creștinește.

Caliopi. — (arătând pe fereastă) Cunoștĭ pe tĕnĕrul cela care se uĭtă 'n coacĭ cu ochĭanul?

Balașa. — Care? Cel de colo?.. Sĕ 'l îngrop de 'l-am maĭ zărit pĕn' acu.

Caliopi. — Cu atâta eștĭ maĭ vinovată, gĭupineasă. Aĭ ochĭ și nu vedĭ manevrele Adeleĭ.

Balașa. — Manevre?.. Ce manevre? Adeluța mea face manevre? Pușche pe limbă'țĭ, cucoană!

Nalbă. — (sever) Bălaşo!..

Caliopi. — Las'o, cucoane Matachi, s'o înfund cu minciuna. Gĭupineasă Bălaşă... priveşte cum tênĕrul face sĕmne într'acoacĭ. Aşă'ĭ? Cuĭ le face, mĕ rog?.. Dumitale? nu!.. mie? nu! luĭ cuconu Matachi? nu! luĭ *kir* Manoli? nicĭ atâta!.. prin urmare numaĭ Adeleĭ.

Balaşa. — El? sĕ îndrĕznească. . Adeluţiĭ mele?.. Aşteaptă, marţafoĭule, sĕ te 'nvĕţ eŭ a zădărî fetele. (merge la uşa din fund şi strigă) Savo! Savo!

Nalbă. — Da ce vreĭ sĕ facĭ?

Balaşa. — Veĭ videa d-ta... Savo!

SCENA XIII.

Ceĭ de'nainte, **Sava.**

Sava. — (intrând prin fund) Aud, gĭupineasă.

Balaşa. — Savo, vedĭ pe domnişoru cel de colo?

Sava. — (la fereastă) Îl vĕd.

Balaşa. — Aleargă ĭute de'ĭ spune că'l pofteşte boĭerĭul sus; ear' de n'a vra cumva sĕ vie, unflă'l în spinare şi'l adă aicĭ, hurduz, burduz.

Sava. — Bine, gĭupineasă. (ese alergând.)

Nalbă. — Ce gând aĭ, Bălaşă?..

Balaşa. — Ce gând am? Vaĭ! batĕ'l aşa şi pe dincolo venetic! Audĭ, sĕ vie un puşchĭŭ din lume ca sĕ fure minţile copileĭ? Sĕ'mĭ smulgĕ garofiţa de la sîn ş'apoi sĕ fugă cu ea peste nouĕ mărĭ şi ţĕrĭ?.. Heĭ! doar' încă n'o închis ochiĭ Bălaşa... N'am crescut-o eŭ, n'am

discântat-o eŭ, n'am hărăcsit-o eŭ de florĭ de cuc... Adeluţa 'ĭ a mea; n'are sĕ s'amestece nime unde nu 'ĭ ferbe oala... M'aţĭ auḑitŭ? Nime!

Nalbă. — Cum? nicĭ eŭ care 'ĭ sûnt tată?

Manole. — Nicĭ eŭ care am sĕ'ĭ fiŭ socru?

Caliopi. — Nicĭ eŭ care am sĕ'ĭ fiŭ maştigă.

Balaşa. — Nicĭ d-ta, nicĭ d-ta, nicĭ d-ta!.. Eŭ sûnt mama Adeluţiĭ, de când o murit rĕposata, Dumneḑĕŭ s'o erte! eŭ am învĕţat-o gospodăriea. Auḑĭ? nu 'ĭ-am dat creştere bună?.. nu 'ĭ-am dat educaţie!

Dar' pentru gospodărie
Cine poate s'o întrécĕ?
Ca Adela cine scie,
Cine scie ca sĕ facĕ
    Dulceţurĭ bune,
    Vutcĭ de minune,
Păstrămurĭ, pască şi cozonac?
    Şi aluaturĭ
    Şi marinaturĭ
Şi cataifurĭ şi caimac?
    Pohacĭ, plăcinte
    Grase ferbinte
Sĕ le mănânce chĭar împĕraţĭ;
    Varḑă, bulĭonurĭ
    Dobă, jambonurĭ
Şi bujăniţă de muşchĭ svêntaţĭ.

Dar! bujăniţă!.. degeaba daĭ din umerĭ *kir* Manoli; poate că ştiĭ d-ta s'o facĭ maĭ bună? Cum aĭ ḑis?

Manole. — Da dă 'mĭ pace, gĭupineasă, că nu ḑic nimică.

Balaşa. — Apoĭ, ean sĕ te 'mpingĕ pĕcatu sĕ ḑicĭ din protivă. (caută pe fereastră) Eaca, nu se maĭ vede. 'L-a fi unflat Sava pe sus.

SCENA XIV.

Ceĭ de'nainte, **Sava.**

Sava. — Gĭupineasă, 'l-am adus.

Toţĭ. — Unde 'ĭ?

Sava. — Suĭe scările. (ese).

Balaşa. — Bine! Sĕ'l luăm la depănat.

Nalbă. — Ce sĕ'ĭ spunem? Cucoană Caliopi, sĕ'ĭ vorbeştĭ d-ta.

Caliopi. — Ba d-ta, cucoane Matachi, ca stăpânul caseĭ.

Nalbă. — Eŭ ĭs cam ĭute, şi...

Balaşa. — (în parte) Ĭute ca nalba.

Nalbă. — Socot c'ar fi maĭ potrivit sĕ vorbească *kir* Manoli, ca socru...

Manole. — Eŭ? bucuros; însă nu ştiŭ cum sĕ 'ncep; prin urmare tot maĭ cuviincĭos îĭ cuconu Matachi, ca părinte...

Nalbă. — Dacă n'aşĭ fi ĭute...

Balaşa. — Mări, ce vĕ poftiţĭ ca Greciĭ la temniţă? Las' că'ĭ grăeşte Bălaşa. Eată'l!

SCENA XV.

Ceĭ de'nainte, **Radu.**

Radu. — Domnilor!.. Un curier estraordinar, în chip de ţigan, a venit sĕ mĕ învite aicĭ din partea stăpânuluĭ seŭ... Cine 'ĭ mĕ rog stăpânul pomenituluĭ balaur?

Nalbă. — (blând) Eŭ, domnule.

Radu. — Domnul meŭ, eată-mĕ d'inaintea d-tale. Ce poftescĭ?

Nalbă. — Eŭ?.. Întreabă pe cucoana Caliopi.

Caliopi. — Ba, *pardon*... pe *kir* Manoli.

Manole. — Ba pe gĭupineasa Bălaşa.

Radu. — A!.. Se vede că ne jucăm de-a baba-oarba.

Balaşa. — (atinsă) Ce baba-oarba?.. Cine 'ĭ baba-oarba?.. N'audĭ, *mosĭu* cela?..

Radu. — Mie 'mĭ vorbescĭ, jupăneasă?

Balaşa. — D-tale... Se vede că'ţĭ placŭ fetele?

Radu. — Cum nu?.. când isŭ frumuşele... dar' ce are-a face?..

Balaşa. — Îţĭ placŭ!.. şi de-aceea te furişĕzĭ pe sub gardurile oamenilor?

Radu. — Eŭ?

Balaşa. — Şi facĭ sĕmne la ferestrele caselor?

Radu. — (în parte) E lipsită!

Balaşa. — Facĭ sĕmne, ha? Aşa, cu mânile, ca o moară de vĕnt şi cu capu, aşa, ca un cal ce se apără de muscă?

Radu. — (luĭ Nalbă) Domnule, esplică'mĭ, te rog, cimiliturile jupănesеĭ.

Nalbă. — Ce sĕ'ţĭ esplic, domnule... în două cuvinte

ițĭ spun curat că'țĭ perḑĭ timpul în zădar... Copila mea nu'ĭ de-acele...

Radu. — De care?

Nalbă. — Copila mea are creștere bună, domnule.

Balașa. — Are dar; că eŭ am crescut-o, eŭ am...

Radu. — Ș'apoĭ?.. Ce mĕ privesce pe mine?

Balașa. — Dacă nu te privește, de ce cațĭ s'o scoțĭ din minte cu schimonositurile d-tale?.. De ce te-aĭ așĕḑat d'incolo de grădină în fașă cu fereastra eĭ? De ce 'ĭ facĭ sĕmne cu mâna și te uĭțĭ la dînsa cu ochĭana? Nu ți'ĭ rușine ca sĕ te porțĭ ca un sare-gardurĭ?

Radu. — A! înțeleg acum... Ha, ha, ha, ha, ha!

Balașa. — Ean auḑi'l că și rîde! are obraz sĕ rîdĕ!

Toțĭ. — Rîde!

Radu. — Mĕ ertațĭ, dar', ḑeŭ! nu mĕ pot opri de ris... prepusurile d-voastre sûntŭ atât de comice!..

Balașa. — Ce sûntŭ?.. Ean maĭ ḑi odată?

Radu. — Domnilor! în câteva cuvinte vĕ pot liniști... Ațĭ creḑutŭ că fac curte prin semne telegrafice nu sciŭ căreĭ domnișoare de aicĭ? V'ațĭ înșelatŭ. Dacă m'am așeḑat cu instrumentele mele pe movila de lângă grădină, am făcut-o ca sĕ ridic planul locuĭuĭ pe unde are sĕ trécĕ drumul de fer.

Toțĭ. — Planul... locuĭuĭ drumuluĭ de fer!

Radu. — Dar, domnilor! Companiea drumuluĭ de fer m'a însărcinat cu ridicarea planuluĭ; căcĭ sûnt inginer topograf.

Balașa. — Potograf!

Nalbă. — Și pe unde, mĕ rog, are sĕ treacĕ drumu?

Radu. — De-a lungul moşieĭ acesteĭa.

Nalbă. — De-a lungu?.. Sĕ mi se strice-o mulţime de fălcĭ de-arătură şi de fênaţ?

Manole. — Pagubă însĕmnătoare!

Radu. — (scoţênd un plan din carton) Eată liniea trasă aicĭ pe plan. Ea începe de la hotarul moşieĭ, trece prin pădure...

Nalbă. — Sĕ 'mĭ taĭe şi pădurea?

Radu. — Cotigesce pe lângă eaz, apoĭ apucă drept prin grădina boĭeréscă, şi chĭar drept...

Nalbă. — Prin mijlocu caseĭ poate?

Radu. — Precum ḑicĭ; chĭar prin mijlocul caseĭ... Îmĭ pare reŭ, domnul meŭ; însă avem sĕ fim siliţĭ a'ţĭ da casa la pămênt, pentru ca sĕ trécĕ drumul.

Nalbă. — (furios) Casa mea!

Manole. — Casa luĭ!

Nalbă. — Dărăpănată!

Caliopi. — Cu grădină!

Balaşa. — Şi cămară!

Radu. — Tot!

Balaşa. — Ca pe vremea Enicerilor!

Radu. — Ba nu, căcĭ Eniceriĭ nu daŭ despăgubire.

(Nalbă, Manole, Caliopi şi Balaşa se apropie de Radu şi vorbescŭ o dată cu toţiĭ.)

Nalbă. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ 'mĭ stricaţĭ bunătate de casă, unde m'am născut, unde-am crescut, unde m'am însurat, unde 'mĭ-aŭ murit rĕposata? Odată cu capu!

Balaşa. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ stricĭ bu-

nătate de casă, unde-am trăit ş'am înbĕtrânit cu cheile în mână, şi unde-am crescut pe Adeluţa? Odată cu capu!

Manole. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ stricaţĭ bunătate de casă unde m'am deprins a veni de douĕ-ḑĕcĭ ş'atâţĭ de anĭ, şi care are sĕ fie ḑestrea mireseĭ? Odată cu capu!

Caliopi. — Şi socoţĭ d-ta c'oĭŭ lăsa eŭ sĕ stricaţĭ bunătate de casă unde-am sĕ mĕ mărit, sĕ fiŭ stăpână, şi sĕ 'mĭ fac cuĭbu fericiriĭ mele căsătorescĭ? Odată cu capu!

Radu. — Încet, încet, nu vĕ aprindeţĭ.

Nalbă. — Ce sĕ nu m'aprind? Eŭ sûnt ĭute, domnule. Auḑĭ? Sĕ mĕ păgubească de nu ştiŭ câte fălcĭ de pă-mênt, pentru ce? pentru un drum de fer!.. par' că noĭ n'amŭ trăitŭ pĕn' acum şi fără drumurĭ.

Manole. — Ba amŭ trăitŭ şi ne-aŭ mersŭ bine, sla-vă Domnuluĭ!

Radu. — Bine, dar!.. şi maĭ cu sémă móle... prin glod... cu carul... Hăĭs tălăşman, ça boean!.. şi boiĭ se spetescŭ întinḑĕnd la jug şi carul scârţie prin glod, şi bĭetul român asudă bătĕnd cu prăjina în boiĭ luĭ... Hăĭs boţolan, ça priau!.. şi roata dă într'o groa-pă şi carul se frânge!.. Ha ho! ha ho!.. Daĭ la deal? e pre înalt... Daĭ la vale? e pre răpide... Daĭ pe şes, e pre mlăştinos!.. sosescĭ la malul uneĭ ape? pod nu'ĭ! Ha ho! ha ho!.. Carul stă ear' pe loc!.. şi tot ast-fel, când cauţĭ ţéra ca şi carul remâne înglodată, în timp ce ţerile vecine mergŭ înainte cu răpeḑiciunea gân-dului.

Nalbă. — Ş'apoĭ?.. Meargĕ sănĕtoase... Ce ne pasă nouĕ?

Manole. — Ce-avem noĭ a înpărţi cu ele?

Balaşa. — (luĭ Manole) Te 'ntreb?

Radu. — Ce-avem a înpărţi? Avem a înpărţi binefacerile civilisaţieĭ şi radele aceluĭ soare modern ce pórtă falnicul nume de progres. Avem a înpărţi cu alte popóre comorile pămêntuluĭ nostru şi a lua în schimb de la ele ceea ce ne lipsesce: industrie, arte, cunoscinţe folositóre ţeriĭ. Avem a proba că şi noĭ sûntem demnĭ de a face parte din marea familie europeană, care păşesce cătră un viitor măreţ. Avem a ne feri de a fi poreclіţĭ: Cârtiţile Europeĭ... Şi pentru tóte aceste, pentru ca sĕ păşim ca tótă lumea pe calea ce se deschide înaintea nóstră, ne trebue drumurĭ de fer, domnilor, precum ne-aŭ trebuitŭ telegraful electric şi marele reforme de care se bucură Românіea.

Nalbă. — Ba că chĭar!

Manole. — Ama!

Radu. — Dar! drumurĭ de fer, care ne vor pune în relaţie cu lumea întrégă; drumurĭ de fer, care vor înlesni transportul ródelor munciĭ nóstre; drumurĭ de fer, care ne vor îndeci şi înmii averile; drumurĭ de fer, care, la cas de bólă, ne vor da mijlocul a ne procura ajutorul sciinţeĭ medicale; drumurĭ de fer, care ne vor scăpa de ruină şi de mórte; dar! drumurĭ de fer, domnilor, adică: înflorirea, întinerirea, reînvierea Patrieĭ nóstre.

Drumul de fer este un Zmeŭ
Ce trece munţĭ în sborul seŭ
Şi riurĭ, mărĭ şi văĭ adâncĭ
Şi bălţĭ şi ripĭ şi 'nalte stâncĭ.

Drumul de fer cu-aripĭ de foc
Duce luminĭ în orĭ ce loc,
Şi 'n calea luĭ nasce belşug,
Şi 'n urma luĭ lipsele fug.

Drumul de fer unesce 'n sbor
Orĭ ce popor cu alt popor,
S'aprinde-amor duĭos, frăţesc
În orĭ ce suflet omenesc.

Nalbă. — Palavre, domnule, palavre!.. aşa ne-aţĭ asurḑitŭ cu vorbe marĭ pĕn' ce ne-aţĭ luatŭ moşiile şi ne-aţĭ făcutŭ una cu locuitoriĭ... Palavre françusescĭ! Drumurile de fer aŭ sĕ înbogăţască pe străiniĭ care le-or face, ear' nu pe noĭ.

Radu. — Eaca!.. Nu cumva veţĭ pretinde ca străiniĭ sĕ ne aducĕ în ţéră sciinţa lor... pentru hatîrul ochilor nostri ceĭ frumoşĭ? Eĭ domnilor! sĕ fim dreptĭ şi sĕ ne ferim de a ne potrivi acelor ce tot strigŭ în contra străinilor; căcĭ amŭ cădea în trista categorie de oamenĭ nerecunoscĕtorĭ... Ţerilor civilisate străine sûntem datorĭ noĭ, Româniĭ, cu luminile ce avem astăḑĭ; prin urmare, când străiniĭ voĭescŭ sĕ înḑestreze România cu instituţiĭ folositóre, trebue sĕ le întindem mânile cu dragoste, trebue sĕ 'ĭ încuragĭăm, dându-le avantage potrivite cu sacrificiile lor, ear' nu sĕ facem ca orbul din basme, care a spart capul celuĭ ce 'ĭ-a arătat drumul.

Nalbă. — Toate aceste 'sŭ frumoase, domnule, dar' eŭ unul sûnt hotărît sĕ nu las ca sĕ treacĕ drumul d-tale pe moşiea mea.

Radu. — Pre bine; însă cum îl veĭ opri?

Nalbă. — M'oĭŭ aţine la hotar cu paru, dac' a trebui.

Radu. — Ha, ha, ha, ha!

Nalbă. — Saŭ maĭ bine m'oĭŭ duce la Bucureştĭ ca sĕ intrigarisĕsc în contra luĭ. Helbet!.. doar' oĭŭ găsi eŭ acolo oamenĭ cu cap, care sĕ înţĕleagĕ lucrurile ca mine.

Radu. — Nu cred.

Nalbă. — Audĭ? palavre; drumul de fer îĭ Zmeŭ cu aripĭ de foc... trece peste munţĭ *ke ta lipa*... poveste de mancă... par' c'amŭ fi copiĭ... Maĭ bine carul cu boĭ, de cât drumurĭ de fer... Nu 'ĭ aşa, boĭerĭ d-voastră?

Manole. — Aşa!..

SCENA XVI.

Ceĭ de'nainte, **Adela.**

Adela. — Ce cértă 'ĭ aicĭ, mamă Balaşă?

Balaşa. — Nu 'ĭ nimică, Adeluţă... S'o aprins boĭerĭu.

Radu. — Adela!

Adela. — Radu!

(Se apropie cu bucurie unul de altul.)

Toţĭ. — (în parte) Se cunoscŭ!

Radu. — Cum de vĕ găsescŭ aicĭ?

Adela. — Aicĭ e moşiea tatăluĭ meŭ.

Nalbă. — Ean ascultă, domnule, de unde cunoştĭ pe fiĭcă-mea?

Radu. — Am avut onorul de a'ĭ fi presentat la Iaşĭ.

Balaşa. — (în parte) Aista 'ĭ potografu!

Nalbă. — Aşa?.. Apoĭ de ce m'aĭ înşĕlat, spuindu'mĭ că nu făceaĭ nimĕruĭ din casă sĕmne maĭ adinioarea?

Radu. — Domnule, vĕ încredinţez...

Nalbă. — Aĭ vrut sĕ 'ţĭ baţĭ gĭoc de mine?

Caliopi. — Şi de mine?

Manole. — Şi de mine?

Balaşa. — (în parte, arătând pe Manole) Na şi el!..

Radu. — Domnilor, vĕ rog sĕ m'ascultaţĭ...

Nalbă. — Ce sĕ te-ascult?.. ear' palavre?.. Ha, ha! vreĭ sĕ 'mĭ facĭ drumurĭ prin casă, şi caţĭ sĕ 'mĭ amăgeştĭ copila!

Adela. — (cu rugăminte) Tată...

Radu. — Domnule...

Nalbă. — Afară, berbantule!

Radu. — (indignat) Domnule...

Nalbă. — Afară pĕn' nu mĕ ĭuţesc.

Radu. — Aĭ noroc, domnule, că eştĭ părintele Adeleĭ... (ese prin fund.)

Nalbă. — Părinte, nepărinte, afară din casa mea... şi cât pentru d-ta, duducă, care cunoştĭ ingınerĭ, sĕ nu te maĭ arăţĭ în ochiĭ meĭ, neruşinato!

Adela. — (plângĕnd) A!

Balaşa. — Ce face?.. puşche pe limbă'ţĭ.

Nalbă. — Tacĭ, nebună bĕtrână ce eştĭ, că numaĭ

vorba 'ĭ de tine... nu eştĭ nicĭ de-o ispravă... De aḑĭ înainte nu 'mĭ trebueştĭ... Mergĭ de 'ţĭ cată loc aĭurea.

Balaşa. — (furioasă) Cum aĭ ḑis? Mĕ daĭ afară după 25 de anĭ de slujbă, pe mine Bălaşa?.. şi socoţĭ poate că m'oĭŭ duce cu una, cu douĕ? c'oĭŭ lăsa eŭ pe Adeluţa... garofiţa măsiĭ?.. care-am crescut-o, (plângĕnd) am discântat-o, am hărăcsit-o...

Adela. — Tată, tată, értă pe mama Balaşa...

Nalbă. — Lipsiţĭ amêndouĕ... Sĕ nu vĕ maĭ vĕd.

Adela. — Ah! mamă... (leşină în braçele Balaşeĭ.)

Balaşa. — Vaĭ de mine! 'Mĭ-o ucis puĭu, hapsînu draculuĭ... Adelă... Adeluţă... (o aşéḑă pe canape).

Toţĭ. — A leşinat!.. Colonie... oçet... pene arse la nas.

Balaşa. — Ghĭaçă, ghĭaçă... Aduceţĭ un lighean cu ghĭaçă.

Caliopi. — Alergă degrabă la gheçărie, *kir* Manoli.

Manole. — Eaca mĕ duc. (ese prin stânga).

Nalbă. — (buĭmăcit) Bălaşo... nu 'şĭ vine 'n simţirĭ?

Balaşa. — Fugĭ, căpcăunule, că 'mĭ-aĭ omorît odoru... Adeluţa mătuşiĭ.

Nalbă. — (lângă Adela) Adelă...

Caliopi. — E nesimţitoare... ar trebui un doftor.

Nalbă. — Dar... un doftor... Sĕ trimetim îndată...

Balaşa. — Unde sĕ trimetim?.. Cale de triĭ poştĭ de-aicĭ nu se găseşte nicĭ doftor, nicĭ spiţer... Ar trebui o ḑi 'ntreagă ca sĕ meargĕ un om pĕn' la târg.

Caliopi. — Dac'ar fi un drum de fer pe moşie, într'o clipă ar sosi doftorul aicĭ.

Nalbă. — (năuc) Dar... un drum de fer... bine ḑicĭ.

Balaşa. — Ce maĭ pomeneştĭ de drum de fer, cucoană Caliopi! N'aĭ auḑit că boĭerĭu vra sĕ s'aţie cu paru la hotar?..

Nalbă. — Eĭ! aşa... am ḑis-o... dar' mĕ căesc... (cu desperare) Aşĭ da acu şi moşiea 'ntreagă, numaĭ sĕ scape Adela... Treacĕ drumul de fer prin pădure, prin grădină, prin casă... pe unde 'ĭ-a plăcea... treacĕ chĭar peste trupul meŭ, numaĭ sĕ nu'mĭ perd copila... Adeluţă, vină'ţĭ în simţirĭ... 'ţĭ-oĭŭ da ce'ĭ vrea, oĭŭ înplini toate dorinţile tale.

Balaşa. — (în parte) Bĭetu boĭerĭŭ... plânge!

Nalbă. — Bălaşă!.. tu 'mĭ-aĭ crescut-o, tu sĕ 'mĭ-o scapĭ de moarte... auḑĭ tu?.. Spune ce sĕ fac?.. ce sĕ fac, săracul de mine!

Balaşa. — Ce sĕ facĭ? s'o măriţĭ cu potografu.

Nalbă. — Care potograf?

Balaşa. — Cel de dinioare, care 'l-aĭ dat afară, şi care se ĭubeşte cu Adela.

Nalbă. — Fie... dar' unde 'ĭ, unde 'ĭ?

Balaşa. — Unde-a fi, n'aĭ grijă... îl aduc eŭ cu ulcica...

Nalbă. — Adă'l!

Caliopi. — Aĭ sĕ vrăjescĭ?

Balaşa. — Am. (scoate din buzunar o ulcică şi o vărguţă, şi începe a descânta ĭute.) Tăceţĭ molcu, sĕ nu 'mĭ smintiţĭ vraja... Sss!

(Descântă învêrtind vĕrguţa în ulcică.)

Vĕrguţă de alun,
Acum într'un cés bun,
Prefă-te balaur
Cu solḑiĭ de aur,
Şi pe cel dus
Adă'l pe sus;
Ca un nebun,
Pe-o prăjină de alun.

Nalbă şi **Caliopi.** — Vine?

Balaşa. — Vine, vine... eată'l sositor.

SCENA XVII.

Ceĭ de'nainte, **Sava.**

Sava. — Gĭupineasă, gĭupineasă...

Balaşa. — Carnacsĭ.

Sava. — Sărițĭ!.. Cuconaşu Manolachi o răpit pe Ioana.

Toţĭ. — Cum?

Sava. — 'L-am vĕḑut cu ochiĭ meĭ... din dosu grajdĭuluĭ, apucând pe Ioana în braçe, sărind cu ea în brişcă, şi luând drumu spre eaz.

Caliopi. — A fugit Manolachi?.. cu sacul meŭ!.. Vaĭ de mine!.. aleargă Savo!..

(Sava ese, alergând.)

Nalbă. — Ce sac?

Caliopi. — (desperată) Sacul meŭ de voĭagiŭ în care-aveam 3000 de galbinĭ şi corespondența de amor a maĭoruluĭ... Săraca de mine!

Nalbă. — Corespondență de a maĭor... de amor a maĭoruluĭ!.. Ha, ha! cucoană... aveaĭ corespondență de a maĭor... cu alțiĭ?..

Caliopi. — Ah!.. ce-am spus!.. ah! ah! **(cade în istericale pe canapeoa din stânga.)**

Nalbă. — Bălașă... nu mĕ lăsa... îmĭ vine-amețală...

Balașa. — Altă bele, acu!.. Mergĭ ĭute de 'țĭ pune la cap un șervet cu ghĭață.

Nalbă. — **(eșind prin stânga, amețit)** Ghĭață... a maĭor... Adela...

Caliopi. — **(în spasmurĭ)** Sacul... baniĭ... maĭorul...

Balașa. — Ean privește ce frumos o prinde!.. coș-cogea spanchĭe cu istericale... Se vede că cucoana era scrisă la oaste... Aferim!

Caliopi. — Sacul... sacul...

SCENA XVIII.

Ceĭ de'nainte, **Sava, Ioana.**

Sava. — **(aducênd sacul)** Eaca sacu... eaca și Ioana... **(pune sacul în brațele Caliopiĭ.)**

Caliopi. — **(trezindu-se)** Sacul!.. el e! săcușorul meŭ... averea me... eată'l!.. Nu'ĭ lipsesce nimic?.. **(deschide sacul și 'l ecsaminează.)**

Balașa. — Dar' cum aĭ scăpat, fa, din ghĭarĕle hoțuluĭ?

Ioana. — Un străin m'o audit strigând: agĭutor; o eșit înaintea cailor, 'ĭ-o oprit, și cuconașu Manolachi cum 'l-o vĕdut, o sărit spăriet din brișcă ș'o apucat fuga pe câmpĭ.

Balaşa. — Da unde'ĭ străinu?

Ioana. — Nu ştiŭ... eĭ m'o adus în curte cu brişca, ş'apoĭ s'o făcut nevĕdut.

Balaşa. — (în parte) El a fi, potografu!.. Sĕ'ĭ maĭ vrăjĕsc... doar' a vini maĭ degrabă. **(începe ear' a vrăji şi a descânta.)**

Vĕrguţă de alun,
Adă'l într'un cés bun;
Cu iuţeala vêntuluĭ
Pe faça pămêntuluĭ;
Ear' copila sĕ 'nfloréscă,
Pe loc sĕ se curăţéscă
De fapt
De dat
De pâră
De ură
De 'ntristare
Şi de vătămare.
Ursitul sĕ vie
Fata sĕ re'nvie
Curată
Luminată
Ca sĕ fie măritată.

SCENA XIX.

Ceĭ de'nainte, **Radu.**

Toţĭ. — Eată'l!

Radu. — *Pardon...* m'am întors aicĭ ca sĕ vĕ spun...

Balaşa. — Sss!

Radu. — Ce 'ĭ?

Balașa. — (o arată pe Adela).

Radu. — Ce vĕd! Adela leșinată! (se apropie de Adela) Adelă... Adelă!

SCENA XX.

Ceĭ de'nainte, **Nalbă** (legat cu un șervet la cap), **Manole** (cu un lighean în mână.)

Manole. — Eată ghĭaça!

Balașa. — Sss!

(Manole remâne încremenit lângă ușă.)

Nalbă. — Ce 'ĭ?

Balașa. — (arătând pe Radu) Potografu.

Nalbă. — A vinit?

Balașa. — 'L-am adus cu ulcica.

Nalbă. — Ce face-acolo?

Balașa. — Sss!!

Radu. — (cu glasul uĭmit) Adelă, Adelă... Ascultă glasul meŭ... Eŭ sûnt lângă tine... eŭ, Radu, care te ĭubesc ca pe ângerul tinereților mele; eŭ, care 'mĭ-așĭ da vieața pentru tine.

Manole. — Ce dice?.. ce dice?

Balașa. — Sss!!

Radu. — Adelă, din lumea în care te găsescĭ întoarce-te ear' pentru noĭ, ca sĕ vedĭ cum te plângem, cum te dorim, cât te ĭubim... Adelă!

Adela. — (deșteptându-se) Unde sûnt?.. Cine mĕ chĭamă? Radu! Radu!.. Ah! (se pleacă pe umĕrul luĭ Radu.)

Radu. — Scumpa me!

Nalbă. — (păşind spre Adela) A înviet copila!

Adela. — (spăimântată) Tatăl-meŭ!.. fugĭ Radule!

Radu. — N'aĭ frică, scumpa me... Nicĭ mórtea nu mĕ va putea smulge de lângă tine... De-a fi chĭar sĕ ne ucidĕ părintele teŭ, omŭ muri împreună unul lângă altul...

Nalbă. — (viind lângă Adela) Sĕ vĕ ucid eŭ?.. mĕ ferească Dumneḑĕŭ! Maĭ bine vĕ voĭŭ cununa, ca sĕ fac fericirea voastră... şi sĕ viŭ de hac luĭ *kir* Manoli.

Manole. — Aud?

Adela. — (sărutând mâna luĭ Nalbă) Bunul meŭ părinte!

Balaşa. — Aşa maĭ viĭ de-acasă, cucoane.

Radu. — Domnule... cum sĕ vĕ probez recunoscinţa me?

Nalbă. — Cum?.. Fericind pe Adela şi făcêndu'mĭ drumurĭ de fer pe toată moşiea.

Caliopi. — Bravo, bravo, amicul meŭ!

Nalbă. — Cât pentru d-ta, cucoană Caliopi, îţĭ poftoresc s'agĭungĭ din maĭoreasă, ghinĕrăreasă.

Caliopi. — *Merci*... Mĕ duc la Iaşĭ sĕ mĕ mărit cu maĭorul.

Nalbă. — Călĕtorie... (în parte) sprêncenată.

Manole. — Eĭ bine; eŭ ce fac cu ligheanu ist de ghĭaçă?

Balaşa. — Bagă'l în sîn, *kir* Manoli.

Manole. — Dar cu fiĭul meŭ, Manolachi?

Balaşa. — Trimete 'l la volintirie pe malu Dunăriĭ.

Manole. — Cine?.. el volintir?.. bobocul tatiĭ?..

dar' nu 'ţĭ-am spus, gĭupineasă Bălaşă, că el încă... (vorbesce Balaşeĭ la ureche) n'a schimbat toţĭ dinţiĭ.

Balaşa. — Ha, ha, ha! mare natafleţ o maĭ fost.

Manole. — Natafleţ.

Adela. — Ce riḑĭ, mamă Balaşă?

Balaşa. — Nimic... Ean *kir* Manoli spune ghiduşiĭ.

Toţĭ. — Ce ghiduşiĭ?

Balaşa. — Ci că...

Manole. — Sĕ mĕ 'ngropĭ de'ĭ spune, gĭupineasă.

Balaşa. — Ci că... drumul de fer iĭ iscodirea draculuĭ.

Radu. — Chĭar aşa sĕ fie, noĭ sĕ strigăm cu entusiasm: Vivat drumul de fer!

Toţĭ. — Vivat!

Drumul de fer unesce 'n sbor
Orĭ ce popor cu alt popor;
El va sădi amor frăţesc
În orĭ ce suflet românesc. (bis.)

(Cortina cade.)

2.1 ...
45